IURI DOLD-MIHAILIK

SINGUR PRINTRE DUȘMANI

★

IURI DOLD-MIHAILIK

SINGUR PRINTRE DUŞMANI

Volumul I

EDITURA TINERETULUI
1959

În româneşte de:
Nicolae Guma

Copertă de:
Nae Constantinescu

Ediţie electronică îngrijită de:

Cuprins

Partea I

1. Un oaspete neaşteptat
2. Primele neplăceri, primele însărcinări
3. Întâmplarea de la Podgornoe
4. Capcana lui Kubiss
5. Albumul maiorului Schulz
6. Pe gânduri, la fereastra vagonului
7. Monica e pe cale să se îmblânzească
8. Gestapoul se interesează de Heinrich
9. Maiorul Müller încearcă să se împrietenească cu Goldring
10. Pescari şi peştişori
11. La hotarele morţii
12. Monica pleacă la Bonneville

Partea a II-a

13. Taina Văii blestemate
14. Zile grele pentru generalul Ewers
15. Duşmanul şi prietenul calcă pe aceeaşi urmă
16. O întâlnire la lacul de munte
17. Müller câştigă premiul
18. Heinrich aduce la îndeplinire sentinţa
19. O logodnă care seamănă a înmormântare
20. Prietenii se revăd din nou
21. Călătoria la Valul atlantic
22. Ecourile unor evenimente mari

1939

1. Un oaspete neaşteptat

Telefonul sună îndelung.

Altădată, Oberst Berthold, şeful biroului 1-Z, ar fi sărit de pe divan, fără îndoială, şi s-ar fi repezit la aparat. De data aceasta însă nici nu se clinti măcar. Continuă să stea lungit cu ochii închişi, de ai fi zis că doarme.

Hauptmann Kokkenmüller, adjutantul lui Berthold, ciocănii în câteva rânduri în uşa biroului şi, neprimind nici un răspuns, o deschise puţin, dar văzându-şi şeful culcat, cu ochii închişi, o împinse încetişor la loc ca să nu-i tulbure odihna.

Kokkenmüller ştia că Berthold nu dormise toată noaptea şi că abia spre dimineaţă, după telefonul lui Himmler, îşi îngăduise să se lungească un pic. El nu asistase la convorbirea lui Berthold cu Himmler, dar văzându-l pe colonel în poziţie de drepţi şi auzindu-i glasul plin de respect, ieşise în vârful picioarelor din birou, fără să uite să lase uşa puţin întredeschisă. Din frânturile de fraze care ajungeau până în odaia lui de lucru, reieşea limpede că convorbirea cu Himmler îi aducea o surpriză plăcută.

Se înţelege, după o asemenea discuţie, Berthold îşi putea îngădui să stea lungit o jumătate de oră, singur cu gândurile lui. Înaltul comandament avea o părere excelentă despre activitatea pe care o desfăşura el în Bielorusia, într-o regiune acoperită de păduri, foarte primejdioasă pentru armatele Führerului. De aceea Himmler nu pierdu prilejul să-l facă pe Berthold să priceapă că i se pregăteşte o altă misiune, cu un câmp de activitate mult mai vast.

Avea, prin urmare, un motiv temeinic să-şi încalce întrucâtva programul zilei şi să se lase în voia visurilor.

De fapt, Willy Berthold nu era un visător. Ca unul ce-şi consacrase întreaga viaţă spionajului militar german, el nu avea decât o singură dorinţă: să avanseze rapid în carieră, pentru a asigura o stare prosperă familiei lui nu prea numeroase. Dar, după convorbirea de astăzi, i se cam aprinsese imaginaţia. Şi cu drept cuvânt! În primul rând, avea perspectiva de a părăsi ţinutul acesta neprietenos. Din proprie iniţiativă, Berthold nu s-ar fi încumetat pentru nimic în lume să facă un raport şi să ceară mutarea în altă parte. Asta ar fi dăunat carierei şi mai ales reputaţiei lui de ofiţer conştiincios care, neglijându-şi propriile interese, este preocupat numai de executarea întocmai a ordinelor. Dar acum, când însuşi Himmler...

Un nou zbârnâit de telefon îi întrerupse gândurile plăcute. „Cine o fi sunând aşa de dimineaţă?" se întrebă Berthold, şi în aceeaşi clipă auzi pe cineva bătând uşor, dar cu stăruinţă în uşa biroului.

— Intră! strigă el, fără să deschidă ochii.

— Statul-major al Diviziei 12 sună pentru a doua oară! — zise încet Kokkenmüller.

— Dar ce s-a întâmplat? Berthold îşi întredeschise pleoapele şi aruncă o privire adjutantului său care stătea în poziţie de drepţi şi nu putu să nu observe că noaptea nedormită nu lăsase nici o urmă asupra lui: ca totdeauna, părul rar era pieptănat cu grijă, obrazul bine ras, iar ochii mari, şterşi nu trădau nici o oboseală.

— Herr Oberst, aseară, în sectorul Diviziei 12, un ofiţer rus a trecut la noi. El a refuzat să dea vreo declaraţie celor de la statul major al diviziei şi a cerut cu insistenţă să fie adus în faţa dumneavoastră.

— În faţa mea?

— Da! Mai mult încă, a menţionat nu numai funcţia dumneavoastră, dar şi numele şi prenumele.

— Cum?! şi Berthold se ridică în picioare şi ridică mirat din umeri.

— Într-adevăr, e cam ciudat! se învoi şi Kokkenmüller. De unde şi până unde un ofiţer rus să ştie numele dumneavoastră de familie?...

— Şi mai ales prenumele!

— În orice caz, Herr Oberst, vă rog să fiţi cu băgare de seamă, iertaţi-mă că-mi permit să vă dau un sfat. S-ar putea să fi fost trimis înadins pentru a atenta la viaţa dumneavoastră...

— Dai prea mare importanţă persoanei mele, Hauptmann. Un atentat la viaţa mea, la viaţa unui simplu ofiţer...

— Totuşi, Herr Oberst... — încercă să-l contrazică adjutantul.

— Aş mai zice, dacă ar fi vorba de comandantul corpului de armată sau al armatei — continuă Berthold, fără să-l asculte.

— Herr Oberst, trebuie să ţineţi seama — adăugă Kokkenmüller cu servilism — că nu-i vorba de un ofiţer oarecare, ci de un ofiţer care are onoarea să fie prieten cu Himmler. Şi asta-i de ajuns pentru bolşevici.

— Crezi?

— Sunt sigur!

— Şi ce dispoziţii ai dat?

— Am dat ordin, în numele dumneavoastră, să ni se trimită actele fugarului, iar el să fie reţinut la divizie până la noi ordine.

— Foarte bine! Au sosit actele?

— Au sosit.

— Adu-le încoace!

Kokkenmüller ieşi repede din birou şi peste câteva clipe se întoarse, lăsând să treacă înaintea sa pe un Oberfeldwebel gras şi mic de stat.

— Am ordin să-l predau chiar în mâinile dumneavoastră, Herr Oberst — raportă Oberfeldwebel-ul ostăşeşte, întinzând lui Berthold un plic mare.

Acesta semnă de primire pe o hârtiuţă îngustă, lipită de plic.

Oberfeldwebel-ul dispăru pe uşa biroului.

Berthold tăie cu grijă marginea plicului şi scoase cu băgare de seamă conţinutul: o hartă mare topografică şi un carnet de identitate de ofiţer.

După ce aruncă o privire pe hartă, colonelul o întinse în tăcere adjutantului. Acesta o fixă cu piuneze pe o măsuţă, scoase din sertar o lupă şi se aplecă asupra documentului, căutând, se vede, să descopere cine ştie ce semne secrete. Era aşa de adâncit în cercetarea hărţii, încât tresări când auzi glasul lui Berthold.

— Nu ţi se pare că dezertorul ăsta nu are deloc mutră de rus?

Kokkenmüller se apropie şi se uită peste umărul şefului său la fotografie.

— Ko-ma-rov... — silabisi el şi iar îşi mută privirea la fotografie. Aveţi dreptate, Herr Oberst, are o faţă de european, aş spune chiar de arian. Priviţi numai la fruntea lui înaltă, la nasul drept, puţin coroiat...

— Cheamă la telefon divizia şi dă ordin ca fugarul să fie adus aici.

Berthold se lăsă pe spetează fotoliului şi din nou îşi închise pe jumătate ochii, încercând să reconstituie în minte convorbirea pe care o avusese dimineaţa cu Himmler. Dar starea această de bună dispoziţie — visătoare — nu se mai reîntoarse. Poate că glasul răstit al lui Kokkenmüller care se auzea în odaia vecină — nu se ştie din ce pricină, nu izbutea să obţină legătura cu secţia operativă — îl împiedica să-şi adune gândurile. Şi apoi şi dezertorul ăsta... ciudat, foarte ciudat de ce stăruie să fie primit chiar de el! Dar toate au să se lămurească îndată.

Şi din nou Oberst Berthold deschise carnetul de identitate şi cercetă îndelung şi cu atenţie chipul omului care avea să fie adus în faţa lui din clipă în clipă. Interesant chip! La cine a mai văzut el o gură aşa de mică, cu buzele tare strânse?

— Ordinul a fost executat, Herr Oberst! raportă Kokkenmüller din prag.

Apoi luă un scaun şi-l aşează în mijlocul camerei.

— Să-l poftiţi să se aşeze aici, pe scaunul ăsta. Iar în fotoliul de lângă masă, am să stau eu. Kokkenmüller făcu ochii mici şi-şi plimbă privirea de mai multe ori de la scaun la fotoliu. În felul acesta, între dumneavoastră şi fugar se va găsi un om, totdeauna gata să vă apere.

Chiar atunci comandantul gărzii deschise uşa şi introduse în birou un tânăr de vreo douăzeci-douăzeci şi doi de ani, îmbrăcat în uniforma de locotenent a Armatei Sovietice.

Berthold îşi mută repede privirea de la chipul tânărului la carnetul de identitate aflat pe masă. Într-adevăr, în faţa lui se afla originalul. Numai părul nu era pieptănat peste cap, ca în fotografie. Acum era despărţit printr-o cărare dreaptă, ceea ce făcea că trăsăturile chipului său uscăţiv şi ars de soare să iasă şi mai mult în evidenţă; mai ales nasul şi gura mică, cu buze subţiri, bine strânse.

— Bună dimineaţa, Herr Oberst — rosti tânărul într-o limbă germană curată, lipindu-şi tocurile.

Vreme de un minut se lăsă tăcere. Berthold se uita cu atenţie, pe sub pleoapele pe jumătate lăsate, la chipul celui intrat, pipăindu-i parcă cu privirea fiecare trăsătură. Dezertorul suportă liniştit această privire. Lui Berthold i se păru chiar că în ochii mari căprui ai tânărului licărise un zâmbet.

— Bună dimineaţa, Komarov — răspunse în cele din urmă Oberst Berthold. Astă noapte ai trecut la noi?

— Astă-noapte. Am trecut linia frontului înainte de revărsatul zorilor şi chiar de la început am cerut să mi se acorde o audienţă de către Oberst Berthold.

— Îl cunoşti personal? întreba Berthold aruncând o privire plină de înţeles adjutantului.

— Da, vă cunosc personal.

— De unde? Berthold nici nu încercă măcar să-şi ascundă mirarea. Şi de ce ai ţinut, mă rog, să vorbeşti chiar cu mine?

Fugarul făcu un pas înainte. Kokkenmüller se încordă deodată. Mâna lui strânse cu şi mai multă putere patul pistolului.

— Aş vrea să vă cer îngăduinţa să stau jos. Herr Hauptmann să fie liniştit. Doar ştie foarte bine că n-am nici o armă asupra mea — zâmbi fugarul.

— Stai jos — spuse Berthold arătând spre scaunul din mijlocul camerei.

Tânărul se aşeză şi începu liniştit să-şi deşurubeze tocul unei cizme. Pentru orice eventualitate, Kokkenmüller îşi scoase pistolul de la şold şi-l puse pe genunchi. Parcă puteai să ştii ce se afla în cutiuţa mică de metal, pe care dezertorul o scotea din tocul cizmei? Dar tânărul deschise cutiuţa şi Hauptmann Kokkenmüller răsuflă uşurat, văzând că deşartă în palmă nişte hârtiuţe.

— Vă rog să le daţi lui Herr Oberst — zise fugarul, adresându-se adjutantului.

Kokkenmüller luă hârtiuţele în palmă şi cu mâna întinsă le duse spre masa şefului său, fără a-şi muta privirea bănuitoare de la rusul cel misterios. Dar acesta continuă să-şi plimbe ochii cu nepăsare prin birou, aşa că adjutantul se linişti, cu atât mai mult cu cât atenţia îi fu atrasă de expresia de pe chipul colonelului, care se schimbase în chip ciudat dintr-o dată.

— Cum se poate asta? exclamă Berthold.

— Precum vedeţi — spuse fugarul, şi un zâmbet vesel îi licări pe buze. Apoi sări în picioare şi luând poziţia de drepţi, urmă: Am onoarea să mă prezint: sunt Heinrich von Goldring!

— Bine, dar cum? De unde? Şi Berthold depărta cu un gest repezit fotoliul şi se ridică şi el.

— Am să vă explic îndată, aş vrea însă să stăm de vorbă între patru ochi...

— O, desigur... Dar surprinzând privirea plină de îngrijorare a adjutantului, Oberst Berthold se întrerupse: Vezi: dumneata — urmă el — Hauptmann Kokkenmüller e adjutantul meu şi în faţa lui poţi vorbi deschis, orice ai vrea să-mi destăinuieşti... Fumezi? Poftim. Şi Oberst Berthold împinse spre marginea mesei o cutie cu ţigări de foi.

Tânărul se înclină în tăcere. Muşcă capătul trabucului, îl aprinse de la bricheta pe care i-o întinsese politicos Kokkenmüller şi trase adânc în piept câteva fumuri.

— Iertaţi-mă, vă rog, n-am fumat de mult.

— O, nu te grăbi — zise Berthold cu amabilitate.

— Prea de mult timp aştept revederea cu dumneavoastră, Herr Oberst, ca să mai pot amâna convorbirea noastră fie şi o clipă... După actele mele, de care aţi luat cunoştinţă desigur, sunt Anton Stepanovici Komarov, locotenent în Armata Sovietică... Nu, nu, să nu credeţi că acest carnet de identitate e fals. Mi-a fost înmânat de comandantul marii unităţi din care făceam parte, deşi în realitate sunt Heinrich von Goldring, fiul baronului Siegfried von Goldring, care a avut cândva onoarea să fie în foarte strânse raporturi de prietenie cu dumneavoastră.

Ochii tânărului se pironiră pe faţa latră a lui Berthold.

Acesta nu putu să-şi ascundă tulburarea. Chiar şi adjutantul, uitând de primejdie, ridică maşinal mâna de pe

tocul pistolului şi se trase cu tot trupul înainte, ca să nu scape nici un cuvânt din istorisirea această neobişnuită.

— Bine, dar cum a ajuns fiul baronului von Goldring în Armata Roşie? Cum de-ai devenit Komarov? Stai jos, stai jos! Trebuie să fii obosit, fără îndoială şi, bineînţeles, şi emoţionat.

— Într-adevăr, nu mi-e ruşine să mărturisesc că sunt emoţionat. Prin prea multe am trecut în scurta mea viaţă şi prea multă vreme am aşteptat această întâlnire. Poate că Herr Oberst dispune de puţin timp ca să-mi asculte povestea... O, credeţi-mă, sunt nespus de fericit că pot, în sfârşit, să-mi rostesc numele adevărat...

— Tot atât de fericit sunt şi eu că-l aud. Nici nu poţi să-ţi închipui ce tulburat am fost auzindu-l. Să întâlnesc pe unicul fiu al celui mai bun prieten, al prietenului din tinereţea mea îndepărtată, pe fiul celui mai devotat camarad! Şi încă în asemenea împrejurări! Pe Heinrich von Goldring!

— Gândiţi-vă, atâta vreme am fost nevoit să-l uit! Acum auzindu-l rostit de dumneavoastră, mi se pare că aud glasul blând al tatălui meu. Şi eu... şi eu...

Ochii lui Heinrich se umplură de lacrimi. Văzându-le, Kokkenmüller îi întinse un pahar cu apă. Tânărul îl bău dintr-o răsuflare şi se mai linişti puţin.

— După cum ştiţi, Herr Berthold — continuă el — îndată ce s-a sfârşit războiul mondial, tatăl meu, Siegfried von Goldring, a început să lucreze în departamentul în care lucraţi şi dumneavoastră pe vremea aceea. În anul o mie nouă sute douăzeci şi opt, din ordinul personal al lui Oberst Alexander, şeful departamentului pe care-l ştiţi, tatăl meu a fost trimis în misiune în Rusia. Aveam şapte ani pe atunci, dar mi-aduc bine aminte de o seară de vară, de o vilă impunătoare şi de dumneavoastră stând alături de o doamnă frumoasă. Mai târziu, după ce am ajuns în Rusia, tata mi-a explicat că în seara aceea luasem parte la o serată de adio pe care aţi dat-o în cinstea lui, la vila dumneavoastră din Wilhelmstrasse douăzeci şi doi. Sunt sigur că povestindu-mi toate astea, tata mi-a spus adresa dumneavoastră exactă şi că…

— Ai o memorie extraordinară! îl întrerupse Berthold. Parcă-l văd pe tatăl dumitale şi alături de el şi pe dumneata, un băiat neastâmpărat. Şi deşi astăzi eşti un bărbat în toată firea, recunosc trăsăturile băieţaşului care ne-a distrat atât de bine în seara aceea de despărţire. Acum înţeleg de ce m-a surprins aşa de mult figura dumitale. Nu încape nici o îndoială, ai gura lui Siegfried. Totdeauna strânsă a îndărătnicie şi mult prea mică pentru faţa lui mare. Numai că trăsăturile dumitale sunt mai fine, iar ochii seamănă mai curând cu ai maniei decât cu ai tatălui. Asta m-a şi împiedicat să-mi dau seama de la început de asemănare... Dar iartă-mă, te-am întrerupt. Nici nu-ţi închipui cum mă tulbură amintirile acestea!

— Nu mai mult ca pe mine, Herr Oberst. De aceea vă rog să-mi îngăduiţi să mă mai opresc puţin asupra amintirilor mele din copilărie. Asta are să vă ajute să reconstituiţi unele amănunte de dinaintea plecării noastre. Cred că vă amintiţi cum am părăsit noi patria. Era în anul o mie nouă sute douăzeci şi opt, când tata a fost trimis ca specialist străin în Rusia Sovietică.

Colonelul dădu afirmativ din cap:

— Pe atunci bolşevicii invitau cu plăcere specialişti străini. Era o epocă de aur pentru spionajul noştri!

— Care, spre părerea noastră de rău, s-a terminat prea repede.

— Dar măsuri de precauţiune erau necesare chiar şi atunci. Iată de ce şi în diploma lui tata, şi în referinţele firmei Bauer era trecut numele Zalesski. Slanislav Zalesski. Polonez de origine. Se înţelege, şi eu am fost rebotezat. Ţin minte şi astăzi cum cu mult înainte de plecare, tata îmi repeta în fiecare zi că numele meu adevărat e Iusef şi nu Heinrich, că mă cheamă Zalesski, că sunt polonez şi nu german.

— A fost o curată nebunie să te ia cu el în ţara asta barbară!

— Aţi uitat desigur că după moartea mamei mele, tata nu s-a despărţit niciodată de mine şi că nu se ducea în Rusia cu o misiune bine determinată, ci cu însărcinarea de a rămâne acolo cât mai mult cu putinţă.

— Îi propusesem lui Siegfried să le lase la mine...

— Aşa-i. Găsesc însă că aţi făcut o imprudenţă deschizând discuţia în faţa mea. Vă aduceţi aminte cum m-am agăţat de braţul tatii?

— O, ce memorie! exclamă Berthold entuziasmat.

— Ţin minte că Frau Else, soţia dumneavoastră, v-a ocărât pe amândoi. Ce mai face? Sper că-i bine, sănătoasă?

— Are să se bucure mult când va afla de întâlnirea noastră.

— Vă rog să-i transmiteţi salutările mele cele mai sincere. De asemenea şi fiicei dumneavoastră, pe care o sâcâiam mereu, trăgând-o de cozi... Micuţa Lorre, cea cu părul de aur...

— O, Lorre e o domnişoară în toată legea, bună de măritat. Cum zboară vremea, cum zboară!

Oberst Berthold se emoţionase de-a binelea. Numai prezenţa lui Kokkenmüller îl împiedica să se piardă în amănunte cu privire la Lorrchen a lui. Se stăpâni şi îndepărtă această ispită. Chipul lui luă din nou expresia aceea liniştită, impenetrabilă, pe care o lua totdeauna în prezenţa subalternilor. Berthold socotea drept o datorie să-şi împrumute această expresie, întocmai cum se simţea dator de a purta tunica încheiată la toţi nasturii.

Observând o schimbare în dispoziţia interlocutorului său, Heinrich continuă să povestească, dar mai pe scurt, fără digresiuni lirice.

— V-am răpit o mulţime de timp, Herr Oberst, de aceea am să vă istorisesc în câteva cuvinte ceea ce am să aştern mai pe larg în raportul meu. La început, tata a lucrat ca inginer electrotehnic în Donbass, apoi a fost mutat în Ural, iar în o mie nouă sute treizeci a fost „transferat", cum spun ruşii, la şantierul de construcţii al unei mari staţiuni hidroelectrice. Dumneavoastră ştiţi despre ce staţiune e vorba. O spun asta pentru că, după cum mi-a povestit-o chiar el mai târziu, abia din clipa aceea a putut stabili o legătură directă cu dumneavoastră prin radio şi prin poştă, aceasta din urmă prin reţeaua agenţiei noastre.

— Absolut exact — confirmă colonelul. Am ţinut cea mai strânsă legătură şi am fost foarte mulţumiţi unul de altul.

— În o mie nouă sute treizeci şi patru, conformându-se dorinţei superiorilor săi, tata a izbutit să fie mutat în Extremul Orient. Între timp, devenise cetăţean rus.

— Ştiu...

— Dar după mutarea lui în Extremul Orient, legătura directă cu dumneavoastră a fost întreruptă. Se menţinea legătura numai prin persoanele pe care le ştiţi...

Berthold dădu din cap în tăcere.

— Din anul o mie nouă sute treizeci şi şapte am început să-l ajut pe tata. El m-a învăţat să cifrez rapoartele şi să descifrez ordinele primite.

— Foarte imprudent din partea unui informator cu atâta experienţă ca Siegfried!

— Dar gândiţi-vă şi dumneavoastră, Herr Oberst: tata avea foarte mult de lucru şi foarte puţine ajutoare — îi luă apărarea Heinrich. În afară de aceasta, mi-a dat o educaţie de adevărat patriot german şi era sigur că nimic nu mă va putea îndupleca să-i trădez tainele.

— Continuă, continuă — îl încuraja colonelul.

— Totul mergea cum nu se poate mai bine, dar în o mie nouă sute treizeci şi opt s-a întâmplat o nenorocire: cekiştii au dat peste o urmă care i-a dus la locul secret de întâlnire şi astfel au arestat câţiva agenţi care l-ar fi putut trăda pe tata. Inginerul Zalesski nu putea să fugă. Atunci a luat hotărârea să mă salveze cu orice preţ măcar pe mine. Mi-a făcut cost de acte pe numele de Anton Stepanovici Komarov, crescut la o casă de copii, de un carnet de comsomolist şi m-a trimis la Odessa. Acolo am intrat în şcoala militară pe care am terminat-o în ajunul războiului. Bineînţeles, cât timp am urmat şcoala militară n-am purtat deloc corespondenţă cu tata. Doar din când în când, prin agenţi, îmi dădea veşti despre el, şi acelea laconice. Ultima a fost de-a dreptul tragică: o dată cu actele acestea, mi-a trimis şi un bileţel cu câteva rânduri scrise în grabă, prin care mă vestea că a fost descoperit, că e nevoit să se otrăvească ca să nu fie arestat şi mă conjura să-i răzbun moartea.

Glasul lui Heinrich tremura şi Kokkenmüller se repezi din nou la carafa cu apă. Berthold se ridică în picioare, lăsă capul în piept şi rămase în poziţia aceasta câteva secunde!

— Vă sunt foarte recunoscător, Herr Oberst! Şi după ce luă o înghiţitură de apă, Heinrich împinse paharul la o parte şi-şi strânse buzele cu hotărâre. Îngăduiţi-mi să continui... Vă daţi seama, desigur, că nu puteam să lucrez în locul tatălui meu, deşi jurasem să-mi dăruiesc viaţa patriei. Aşa că nu-mi rămânea decât să aştept un moment prielnic; războiul s-a apropiat. Pe front am primit comanda unui pluton. Bineînţeles, am tăinuit faptul că cunosc limba germană… Acum câteva zile, întâmplarea a făcut să asist la interogatoriul unui Feldwebel, căzut prizonier. Cu acest prilej am auzit rostindu-se numele dumneavoastră, atât de cunoscut de mine încă din copilărie, şi am aflat că faceţi serviciu la statul major al corpului de armată. Urmarea o cunoaşteţi...

— Dar dacă n-ai fi aflat aceasta?

— De mult mă hotărâsem să trec în armata patriei mele! Ceea ce am auzit la interogatoriul Feldwebel-ului a grăbit numai aducerea la îndeplinire a planului meu. Desigur, nu puteam să nu profit de un concurs de împrejurări atât de favorabil. În felul acesta, mi-am zis, scap de necesitatea unei verificări îndelungate. Doar aţi fost unul dintre cei mai apropiaţi prieteni ai tatălui meu şi mă cunoaşteţi din copilărie.

— Bine ai judecat, băiatul meu, foarte bine, deşi... a fost un gest riscant. Puteai să fii ucis.

— Gândul ăsta mă chinuia cel mai mult. Dar credeţi-mă Herr Oberst, nu pentru că-mi era frică de moarte. Nu, mă îngrozea gândul că voi pieri de glonţul unui soldat german, al unui compatriot, şi că voi fi înmormântat la un loc cu duşmanii, sub un nume străin, fără să fi răzbunat moartea tatălui meu...

— O, te înţeleg! Dar acum când eşti printre ai tăi...

— Am sentimentul că m-am întors în sânul familiei! Aşa-i, aşa-i! Fiul prietenului meu dispărut poate să mă socotească ca pe un al doilea lui părinte.

— Mi-era teamă să nădăjduiesc... Nici nu vă puteţi închipuii, Herr Oberst, ce-i în inima mea. În ultima lui scrisoare, aceea pe care o aveţi în faţă, tata îmi lăsa cu limbă de moarte să vă găsesc şi să ascult de sfaturile dumneavoastră... De sfaturile dumneavoastră părinteşti, aş zice eu acum.

Heinrich se ridică în picioare, făcu un pas înainte şi se opri nehotărât. Berthold se apropie de el şi-i strânse amândouă mâinile cu putere.

— Dar despre ce moştenire e vorba în actele astea? întrebă el, întorcându-se la locul lui şi aplecându-se din nou asupra hârtiilor.

— După cum ştiţi, înainte de a pleca în Rusia, tata şi-a vândut toată averea imobilă. Banii obţinuţi i-a depus o parte mai mică la Banca germană, iar suma cea mai importantă la Banca Naţională a Elveţiei.

— Cât anume?

— Două milioane şi ceva de mărci.

— Oho! făcu Kokkenmüller, fără să vrea.

— Tată-tău ţi-a asigurat o viaţă fericită — rosti Berthold solemn.

— Dar viaţa mea nu-mi aparţine mie, ci patriei.

— O! sunt sigur! Dar despre aceasta vom vorbi mâine, după ce te vei odihni şi te vei mai linişti... Herr Hauptmann — urmă Berthold, întorcându-se spre Kokkenmüller — ai grijă dumneata de toate. Instalează-l pe baron alături de locuinţa mea, fă-i rost de haine şi în general...

— Fiţi pe pace, Herr Oberst, baronul von Goldring nu va avea motive să se plângă.

— Baron von Goldring! Ce frumos sună cuvintele acestea, ca un cântec din copilărie! Iar după ce voi lepăda uniforma asta, mă voi simţi ca renăscut.

— Atunci grăbeşte-te! Kokkenmüller are să te ajute, are să aibă grijă de toate.

Heinrich îşi luă rămas bun şi însoţit de Kokkenmüller se îndreptă spre ieşire, dar la jumătatea drumului se opri.

— Iertaţi-mă, Herr Oberst, mai îngăduiţi-mi o întrebare: aş vrea să ştiu, statueta cancelarului Bismarck, pe care am răsturnat-o în seara aceea, e în bunăstare?

— Da, da, şi nădăjduiesc că ai s-o vezi cu ochii tăi.

După ce Heinrich ieşi din cameră, Berthold se apropie de fereastră, o deschise larg şi multă vreme privi spre depărtările din zare.

Nori grei de toamnă veneau dinspre răsărit. Pluteau atât de jos deasupra pământului, încât ai fi crezut că vor atinge din clipă în clipă vârfurile copacilor, acoperişul şcolii unde se instalaseră birourile serviciului 1-Z şi mica clopotniţă a bisericii de lemn care se înălţa peste drum de ograda şcolii. Era un tablou obişnuit de care Berthold se săturase şi se plictisise până peste cap. Dar, cine ştie, poate că în curând totul se va schimba...

Orice s-ar spune, ziua asta a început bine! Mai întâi convorbirea atât de importantă cu Himmler, apoi

întâlnirea cu fiul baronului von Goldring... — se gândea Berthold. Trebuie să fac negreşit aşa fel ca Heinrich să revadă pe Else şi pe Lorrchen. Cine ştie, cum au să se sfârşească toate astea!

Şi pentru a doua oară în ziua aceea, el îşi calcă obiceiul şi se lăsă furat de visuri. Se vede că visurile acestea îl purtau foarte departe, pentru că îşi potrivi tunica, se îndreptă din mijloc şi luând o expresie binevoitoare — condescendentă, se apropie de oglinda pătrată de la speteaza divanului. Din oglindă îl privi o faţă mare, îngâmfată, cu ochi mici, cenuşii, pitiţi sub tufuşoarele unor sprâncene roşcate şi cu un nas borcănos, subţire la rădăcină. Oberst Berthold îşi netezii cu periuţa mustaţa „à la Adolf", roşcată şi ea, şi se apropie şi mai mult de divan. Acum nu i se mai zărea capul, în schimb i se vedea tot trupul. Părea mulţumit de persoana sa: tunica de culoarea oţelului cu guler negru îi îmbrăca bine umerii puternici şi pieptul lat, iar pantalonii deschişi la culoare nu aveau nici o cutişoară. Nicăieri — nici o pată, cât de mică. Cizmele înalte, bine lustruite, sclipeau. Aşa trebuie să arate un ofiţer adevărat, chiar şi în campanie. Da, Oberst Berthold era mulţumit de el şi de felul cum începuse ziua.

— Totul e spre bine, totul e spre bine — zise el, frecându-şi mâinile şi se îndreptă spre masa de scris, să mai cerceteze o dată actele lui Heinrich.

Wilhelm Berthold era de prea mult timp în spionajul german, ca să mai aibă măcar un pic de încredere în oameni; în fiecare om vedea un criminal potenţial, care mai devreme sau mai târziu va trebui să răspundă la întrebările unui anchetator de la Gestapo. În orice faptă omenească căuta să discearnă ca forţă motrice esenţială — cupiditatea.

Când îl primise pe Heinrich von Goldring cu braţele deschise, Berthold acţionase după inspiraţie, fără un plan dinainte chibzuit, fiindcă nici n-avusese timp. Dar ceva mai târziu, cântărindu-şi atitudinea, se felicită că jucase cu atâta măiestrie rolul de prieten nobil şi sentimental al bătrânului Siegfried. Aşa cum îl jucase, rolul acesta îi dădea cele mai mari avantaje.

Dacă verificarea va dovedi că fugarul este într-adevăr acela drept care se dă şi că e mânat de sentimente patriotice, atunci el, Berthold, va apărea într-o lumină cât se poate de favorabilă. Şi faţă de acest tânăr, şi faţă de comandament. Discuţiile cu privire la fapta sa nobilă vor crea, fără îndoială, în jurul numelui său o aureolă de om nu numai înţelept, dar şi de suflet. Cât despre Heinrich von Goldring, acesta îi va fi recunoscător toată viaţa. Dar dacă cumva va ieşi la iveală că sub masca lui von Goldring se ascunde un duşman, pe care el, Wilhelm Berthold, l-a încălzit la piept numai ca să-i adoarmă vigilenţa şi să descopere cât mai repede adevărul, în acest caz i se va întări şi mai mult faima de informator iscusit, cu experienţă.

Deci, şi într-un fel şi într-altul, n-avea decât de câştigat.

Actele găsite asupra fugarului, numele de Goldring, dar mai ales unele amănunte din copilăria lui, pe care le-a ţinut minte, îi întăreau credinţa că într-adevăr a avut norocul să salute cel dintâi pe fiul vechiului său prieten. Totuşi, o verificare nu strică. În asemenea chestiuni nu te poţi bizui nici pe propria ta intuiţie, nici pe veridicitatea declaraţiilor şi actelor. Mai bine să verifici de trei ori decât să greşeşti o singură dată.

Afară de aceasta, încă nu se ştie ce l-a determinat pe Heinrich von Goldring, care ar fi putut foarte bine să se asimileze în Uniunea Sovietică — să treacă la germani. E drept, tânărul n-are decât douăzeci şi unu de ani. Dar poate că a fost mânat de dorinţa de a-şi răzbuna tatăl, iar dacă fusese crescut într-un spirit patriotic, atunci şi de dorinţa de a se întoarce în patrie?! Nu, motivul principal e altul, mai curând cele două milioane de mărci care zac la Banca Naţională a Elveţiei. Dacă Heinrich von Goldring ar fi rămas mai departe în Uniunea Sovietică şi ar fi trăit acolo sub nu nume de împrumut, niciodată n-ar mai fi pus mâna pe această moştenire. „Sau poate că tocmai de asta a şi trecut la noi; să pună mâna pe moştenire şi apoi să se întoarcă în Rusia. Să fi fost trimis special în acest scop?"

Îndoielile nu-l lăsară să doarmă toată noaptea. Berthold se sculă mai devreme ca de obicei. Va trebui să limpezească totul cât mai repede. Doar are un plan aşa de minunat! Un baron tânăr şi frumos... două milioane de mărci... Se poate un bărbat mai potrivit pentru Lorre? Ar fi greu de găsit un altul mai bun.

Ca să grăbească lămurirea cazului, Berthold se hotărî să se ocupe personal de această problemă. Chemă la el pe Hauptmann Kubiss, şeful secţiei de contrainformaţii, şi-i ordonă să adune toate datele cu privire la Anton Stepanovici Komarov, fost elev la şcoala militară de infanterie din Odessa.

— Să-mi raportezi mie personal rezultatul — îi ordonă colonelul cu severitate. Şi vezi, nu tărăgăna, pune-te pe treabă numaidecât!

În timp ce Kubiss căuta să intre în legătură cu agenţii săi, Berthold făcea verificarea pe altă linie. Ceru să i se trimită de la arhiva serviciului de informaţii din Berlin dosarul lui Siegfried von Goldring. Dacă Heinrich îşi ajuta într-adevăr tatăl, aceasta se va putea dovedi uşor. Deocamdată însă, Heinrich von Goldring avea o atitudine cât se poate de rezervată. Niciodată nu intra la Berthold din proprie iniţiativă şi nu arata un interes exagerat pentru nimic, în afară de ziare pe care le citea zile întregi, frunzărind chiar şi numerele vechi. Lucru explicabil — tânărul voia să afle cum se trăieşte în patria lui, de care fusese rupt atâţia ani.

Cam la o săptămână după prima lor întrevedere, Berthold îl chemă pe Heinrich la el acasă. Comandase o cină pentru două persoane. Făcuse rost de o sticlă de votcă şi de una de vin.

— Vrei să iei masa cu mine? — îl întrebă el, vădit mulţumit de impresia pe care o făcuse asupra lui Goldring masa frumos pusă.

— O, Herr Oberst, dacă aţi şti cât mi-a fost de dor de căldura unui cămin, de limba germană şi în general de un mediu civilizat, nu m-aţi mai întreba dacă vreau sau nu.

— Foarte bine! ia loc. Ce să-ţi torn? Adică de ce te mai întreb. Te-ai obişnuit, fără îndoială, cu votca rusească, nu? Îţi mărturisesc că şi mie îmi place. Nu se compară nici pe departe cu *schnapsul* nostru!

— Aş prefera vin, dacă se poate. Votcă nu beau deloc...

Această mărturisire îl făcu pe colonel să ciulească urechile. De câte ori nu atrăsese atenţia agenţilor săi, când îi instruia cu privire la regulile de comportare, că prima datorie a unui informator este să nu bea băuturi alcoolice.

— Şi nu bei deloc?

— Nu-mi îngădui mai mult de un păhăruţ de coniac şi un pahar de vin sec.

— Vin avem, iar coniacul vine îndată. Şi Berthold dădu dispoziţiile necesare ordonanţei.

— Ascultă Heinrich, îţi mai aduci aminte de afacerea Neceaev? îl întrebă el că în treacăt spre sfârşitul mesei, când obrajii lui Goldring se îmbujoraseră de băutură.

— De Vasili Vasilievici? Fostul şef al G.P.U.-ului din oraşul acela din Extremul Orient unde am stat împreună cu tata?

— Da, da — întări Berthold.

— Cum să nu, mi-aduc aminte foarte bine. Chiar eu am scris scrisoarea anonimă împotriva lui.

— Spune-mi, te rog, ce-a fost cu povestea asta?

— Neceaev l-a cunoscut pe tata la o vânătoare. Din ziua aceasta au început să meargă adesea împreună la vânat. Dar în o mie nouă sute treizeci şi şapte, lui tata i se păru că atitudinea lui Neceaev faţă de el e cam suspectă. Bănuind că acesta se află în posesia unor informaţii cu privire la activitatea noastră, tata se hotărî să-l compromită. În acest scop, a făcut o anonimă, pe care am transcris-o eu, şi a trimis-o organelor superioare ale G.P.U.-ului. În denunţul acela îl învinuiam pe Neceaev că se duce în taiga, nu ca să vâneze, ci ca să se întâlnească cu nu spion japonez care activa în sectorul acela, pentru a-i transmite informaţii secrete. Anonima a fost luată de bună şi Neceaev arestat, dar ce a mai urmat după aceea, tata n-a mai putut afla.

— Poftim de nu crede în ereditate! Ai o memorie tot atât de fenomenală ca a tatălui tău. Iar pentru noi informatorii, o memorie bună este arma cea mai de preţ. Îmi spuneai că l-ai ajutat pe tata să descifreze ordinele noastre şi să cifreze informaţiile. Ieri, fiind nevoit a cotrobăi prin arhivele mele, am dat din întâmplare peste o hârtie foarte interesantă. Iat-o. Nu-ţi spune nimic?

Şi Berthold întinse lui Heinrich un petic de hârtie îngălbenit pe care erau scrise trei rânduri de cifre în grupuri de câte patru, combinate diferit.

În timp ce Heinrich studia cu atenţie cifrele, Berthold fuma nepăsător, privind în răstimpuri chipul concentrat al musafirului. Colonelul era convins că problema e grea şi că nu poate fi rezolvată decât de cineva care a avut de-a face ani de-a rândul cu un asemenea cifru.

Tăcerea se prelungea. Lui Berthold începu să-i pară rău că a recurs la un procedeu de verificare atât de greu. Într-adevăr, trebuia să fii un agent vechi, cu experienţă, ca să ţii minte cheia unui cifru cu care ai lucrat cu patru-cinci ani în urmă, şi atunci doar de câteva ori. Pe când tânărul Goldring nu fusese decât ajutorul unui informator. În sfârşit Heinrich înălţă capul.

— Va să zică iată unde era hârtiuţa asta — zise el zâmbind cu tristeţe. Şi tata care a aşteptat-o cu atâta nerăbdare! Câţi nervi n-a făcut din cauza ei! A fost nevoit să ia singur o hotărâre şi să acţioneze din proprie iniţiativă. Şi abia după ce totul a fost terminat, dumneavoastră i-aţi trimis o notiţă scurtă, mulţumindu-i. Astea-s instrucţiunile pentru efectuarea operaţiei „Taube”. Când tata v-a comunicat că ruşii construiesc o uzină secretă în taiga, dumneavoastră i-aţi răspuns: „Trebuie să împiedicaţi cu orice preţ începerea lucrărilor”. Totodată ne făgăduiaţi că ne veţi trimite instrucţiuni precise, pe care însă nu le-am mai primit. Atunci tata, prin agentul „B-49”, a pus în aplicare operaţia „Taube”. S-a dat foc barăcilor şi muncitorii s-au împrăştiat care încotro... Şi iată că după cinci ani, am în mână instrucţiunile pe care le-am aşteptai cu atâta nerăbdare! Heinrich dădu cu tristeţe din cap şi căzu pe gânduri

— Iartă-mă că te-am făcut să-ţi aduci aminte de un lucru atât de neplăcut, dar nu uita că noi, informatorii, trebuie să avem inimă de piatră şi nervii de oţel.

Şi încă multă vreme îl descusu Berthold cu privire la activitatea lui din Orientul Depărtat. Se interesă de unele nume, date, fapte. Heinrich îi răspundea cu plăcere şi părea că se lăsase furat de amintiri.

Kokkenmüller schimbase a cincea bandă la magnetofonul pe care-l instalase în camera alăturată, iar Berthold tot îl mai descosea.

Deşi era târziu când Heinrich se duse acasă, Berthold nu se culcă, ci se apucă să confrunte benzile de magnetofon cu actele sosite de la Berlin. Darea de seamă a lui Siegfried von Goldring pentru anul 1937 confirma întocmai tot ce povestise Heinrich von Goldring în toamna lui 1941.

Aşadar, Berthold nu făcuse o greşeală, înfiind pe moştenitorul prietenului său.

2. Primele neplăceri, primele însărcinări

Heinrich von Goldring sări din pat, ca aruncat de un resort. Se scurseseră câteva săptămâni de când trecuse linia frontului şi încă nu se putea obişnui cu noua lui situaţie, cu gândul că totul a rămas în urmă. Ce-i drept, lucrurile merseseră bine, chiar prea bine. Dar, mai ştii, poate că tocmai într-aceasta se ascunde primejdia? Când totul merge ca pe roate, omul îşi slăbeşte atenţia, pierde controlul de fiecare clipă al vorbelor şi al acţiunilor sale. Oare n-o să-i strice, de pildă, bunăvoinţa exagerată a lui Oberst Berthold?

Mai ales faptul c-a început să-l iniţieze în chestiunile de serviciu înainte de a i se acorda gradul de ofiţer? Nu încape îndoială, şi-a asigurat din vreme sprijinul generalului-locotenent Jordan, comandantul corpului de armată. Cu atât mai mult că acesta a arătat foarte mult interes pentru aventura tânărului baron von Goldring şi a intervenit personal la marele cartier general să i se recunoască gradul de ofiţer. Are dreptate generalul când susţine că şcolile militare sovietice dau cunoştinţe tot atât de temeinice ca şi cele germane. Iar măsura ca Heinrich să rămână în cadrele statului-major şi să lucreze la biroul 1-Z, sub comanda directă a lui Berthold, a fost luată tot cu asentimentul generalului. Aşa că, din partea asta nu pot surveni neplăceri. Atunci de unde vine sentimentul acesta de nelinişte, de subconştientă nemulţumire de sine? Heinrich trece în revistă toate întâmplările din zilele din urmă. Într-adevăr, făcuse o greşeală. În loc să lege prietenie cu ofiţerii comandamentului, se apucase să studieze activitatea biroului 1-Z. Şi, se înţelege, toţi îl invidiază, toţi se uită chiorâş la el, ba unii chiar cu bănuială...

Era ora opt dimineaţă, dar în odaie mai stăruia întunericul. Dincolo de fereastră, plasă deasă a ploii părea o perdea cenuşie. Heinrich aprinse o ţigară şi se culcă din nou în pat. Voia să-şi reconstituie în minte până în cele mai mici amănunte tot ce se întâmplase ieri. De altfel, aşa făcea în flecare zi după ce se scula. Devenise un obicei, întocmai ca spălatul de dimineaţă.

Or, ziua de ieri a fost o zi deosebit de importantă pentru Heinrich. I se acordase gradul de locotenent în armata germană, cu care prilej, după sfatul lui Berthold, dăduse o cină ofiţerilor de la biroul 1-Z...

Heinrich îşi aduse aminte de aerul de superioritate şi de indiferenţă cu care îi întindeau mâna ofiţerii când el, ca amfitrion, îi întâmpina la uşa popotei... Şi cum se schimbase atitudinea după toastul lui Berthold!

Ce-i drept, colonelul rostise un toast minunat, mai curând o mică cuvântare de prezentare. Nu se aşteptase la atâta elocvenţă din partea lui. Făcând o aluzie discretă la serviciile aduse patriei de tânărul baron, Berthold se oprise la tradiţiile de familie ale neamului von Goldring, care a dat patriei atâţia viteji şi cuceritori neînfricaţi. După aceea, consacră câteva cuvinte prietenului său Siegfried von Goldring, un om înzestrat cu un înalt spirit de sacrificiu şi adăugă că socotea drept o mare cinste pentru el să ţină loc de părinte tânărului baron. Această declaraţie făcuse o impresie de-a dreptul uluitoare asupra tuturor ofiţerilor de la comandament. Toţi au ridicat paharele, s-au sculat în picioare şi au băut în memoria lui Siegfried von Goldring, toastând la rândul lor pentru Oberst Berthold şi pentru Heinrich. Atmosfera se schimbase dintr-o dată. În atitudinea ofiţerilor faţă de Goldring, nu mai erau nici rezervă glacială nici ifose de superioritate. Iar când colonelul, ca în treacăt, adăugase că Sigfried von Goldring a lăsat fiului său nu numai un nume glorios ci şi peste două milioane de mărci, Heinrich surprinse în ochii celor prezenţi un respect servil.

Se băuse mult în cinstea lui. Fiecare se socotea dator să se apropie de noul său camarad şi să-i ofere prietenia.

Spre sfârşitul petrecerii, toţi ofiţerii erau cu chef. Ca totdeauna în asemenea ocazii, discuţia generală încetase, cei prezenţi se împărţiseră în grupuri şi fiecare grup petrecea în felul său: unii cântau, alţii povesteau anecdote, unii încinseseră discuţii aprinse, iar alţii beau fără încetare, întrecându-se care mai de care în discursuri absurde şi indecente. Heinrich trecea de la grup la grup, stătea câteva minute cu fiecare, într-un cuvânt se purta ca un amfitrion cu adevărat primitor. La un moment dat, fără să vrea, auzi următoarea discuţie între maiorul Schulz şi căpitanul Kubiss:

— Are noroc Herr Oberst — zicea Schulz cu invidie. Uite-l cum se străduieşte să-l înfieze pe baronaşul ăsta tinerel. Sunt gata să pun rămăşag că o să-l zăpăcească cu fiică-sa şi o să adauge cele două milioane de mărci ale baronului la cele două fabrici de pâine ale sale. Să vezi atunci cum o să dea cu piciorul la toate, chiar şi la carieră. Nu ca de-alde noi, Kubiss.

— Îţi pare rău că n-ai şi tu o fată, Schultz — râse Kubiss. Mie puţin îmi pasă de toate: şi de fată, şi de două milioane, şi de carieră! Gol am venit pe lume, gol am să mă car! Mai bine hai să bem! Să bem pentru terminarea cât mai grabnică a războiului şi cine ştie, poate au să ne dea şi nouă câte un post administrativ în Rusia şi atunci ne-om asigura şi noi viitorul... Dar dacă treburile de pe front au să meargă tot aşa ca după operaţia „Pumnul de fier”...

Heinrich îşi ascuţise urechea, dar nu izbutise să afle care au fost rezultatele operaţiei „Pumnul de fier”, pentru că în clipa aceea se apropiase Berthold şi cei doi tăcuseră.

Cine naiba l-a adus chiar atunci! Dar nu face nimic: comunicatul privitor la această operaţie trebuie să fi sosit, fără îndoială, la biroul 1-Z.

Heinrich aflase cu totul întâmplător despre operaţia „Pumnul de fier”, deşi n-ar fi vrut, ca să nu dea loc la suspiciuni.

Cu câteva zile înainte de a i se acorda gradul de locotenent în armata lui Hitler, Heinrich fusese chemat la Berthold. Era noaptea târziu, şi tânărul fu nevoit să recunoască că „invitaţia” aceasta l-a tulburat foarte mult. Se îmbrăcă încet înadins, străduindu-se să-şi adune gândurile. S-ar putea oare ca şeful serviciului 1-Z să mai aibă îndoieli? Sau poate că s-au ivit între timp, determinate de cine ştie ce împrejurări? Dar care să fie acelea? Era mai bine dacă Herr Oberst îşi arata din capul locului neîncrederea. Atunci Heinrich ar fi putut să-şi apere interesele, să-i demonstreze că i-a spus adevărul chiar de la început, să stăruie să fie pus cât mai repede în drepturile lui legale şi totul s-ar fi limpezit. Într-un fel sau altul. Ori Stan, ori căpitan. Pe când aşa, poftim!... l-au trezit în toiul nopţii şi acum e nevoit să-şi chinuiască creierul cu fel de fel de gânduri apăsătoare.

Ca totdeauna când şeful lucra noaptea, Kokkenmüller era în biroul său şi scotocea printre hârtii.

— M-a chemat Herr Oberst? îl întrebase Heinrich, cam tulburat şi mirat totodată, adică aşa cum se cuvine să

fie cineva care e trezit pe neaşteptate din somn. Goldring nădăjduia să ghicească caracterul discuţiei lui cu Berthold după expresia de pe chipul lui Kokkenmüller, sau după tonul răspunsului.

Dar, ca totdeauna, adjutantul era rece şi rezervat.

— Din păcate da, pentru o chestiune urgentă. Apoi s-a ridicat şi a răsucit cheia în yale.

Berthold stătea în picioare, cu coatele pe masă şi cerceta o hartă mare. O privire era de ajuns ca să-ţi dai seama că studiază planul unei operaţii militare.

— O clipă — făcu el, fără să ridice capul.

— Iertaţi-mă, mi se pare că am cam întârziat. Îngăduiţi-mi să aştept la Kokkenmüller.

— Dimpotrivă, ai venit chiar ceva mai devreme decât trebuia. Sfârşesc îndată. Poţi să aştepţi şi aici. Ca să-ţi treacă vremea, priveşte la flecuşteţul acela care mi-a fost adus aseară — şi Berthold arătă spre ungherul din fund al odăii.

Abia atunci observă Heinrich că pe un fotoliu aşezat în colţul din dreapta al încăperii strălucea un potir mare de aur, încrustat cu nestemate. S-a apropiat încet de fotoliu, a luat potirul în mâini cu băgare de seamă şi a început să-l cerceteze cu atenţie.

— Îţi place? l-a întrebat Berthold, făcând harta sul.

— E o adevărată operă de artă! Fără să mai vorbim de valoarea acestui flecuşteţ, cum îi spuneţi dumneavoastră. E un obiect de muzeu, nepreţuit. Această nouă achiziţie face cinste gustului dumneavoastră de colecţionar de antichităţi.

Colonelul zâmbi mulţumit, dar nu răspunse nimic. Cu mâinile la spate, a început să măsoare camera în lung şi în lat, călcând apăsat şi tacticos, cum calcă de obicei oamenii copleşiţi de griji. Heinrich îi urmărea cu atenţie expresia chipului ce se încrunta din ce în ce mai mult, dar în aceeaşi măsură se neliniştea şi el. Doar nu-l chemase Berthold în toiul nopţii ca să se laude cu potirul lui?!

Într-adevăr, şeful biroului 1-Z numai la completarea colecţiei sale nu se gândea atunci. Gândurile lui călătoreau departe, foarte departe şi erau în legătură cu Heinrich. Peste câteva zile trebuia să sosească ordinul prin care i se va acorda gradul de ofiţer. Prin urmare, va fi reintegrat în drepturile sale de cetăţean al Reichului. În drepturile legale de unic moştenitor al lui Siegfried von Goldring. Bineînţeles, fără ajutorul său, chestiunea aceasta nu s-ar fi rezolvat atât de repede şi relativ uşor. Aşadar, în mâinile lui erau toate atuurile.

Dar dacă a făcut vreo greşeală? Dacă, hipnotizat de cele două milioane de mărci, s-a depărtat de premisa cea justă şi a ajuns la o concluzie greşită? Atunci e prăpăd, curat prăpăd! Dar nu, nu se poate, Goldring a fost bine verificat. Iar banda de magnetofon a înregistrat absolut tot. Păcat că în dosarul lui Siegfried von Goldring nu se găsesc amprentele digitale dactiloscopice ale lui Heinrich. După regulamentul serviciului de informaţii, când un informator trece graniţa însoţit de membrii de familie, li se iau amprente şi acestora. Pesemne că s-a scăpat din vedere, sau poate că s-au pierdut. Este o neglijenţă care se învecinează cu crima! Chiar aşa raportase în ajun la Berlin. Acum, în locul acestui document de necontestat, trebuie să se mulţumească cu un examen psihologic. E adevărat că Heinrich are o memorie excepţională, totuşi nu poate să ţină minte chiar tot ce s-a petrecut în copilăria lui. Trebuie să-l convingă că amprentele lui sunt păstrate la arhivă. E interesant de văzut cum are să se comporte. Faptul că a fost chemat în miez de noapte trebuie să-l fi alarmat, şi nu-i va fi chiar aşa de uşor să se stăpânească, dacă bineînţeles, are motive serioase să se teamă de amprentele dactiloscopice...

— Eşti mirat, desigur, că te-am chemat în toiul nopţii, la o oră atât de înaintată? — l-a întrebat Berthold, oprindu-se pe neaşteptate în faţa lui.

— Nu numai mirat, dar şi neliniştit întrucâtva. Ce s-a întâmplat?

— O, nimic serios, o simplă formalitate. Nu chiar plăcută, dar necesară pentru definitivarea actelor tale.

— Sunt atât de plictisit de situaţia mea echivocă, încât sunt bucuros să înfrunt o neplăcere cât de mare.

— Îţi înţeleg starea sufletească şi nerăbdarea. De aceea, sunt şi eu de părere să scăpăm o dată de toate plictiselile astea... Ai idee ce-i aceea dactiloscopie?... Poate chiar îţi aduci aminte, cum înainte de a pleca din Germania...

— Vreţi să spuneţi că înainte de a pleca mi s-au luat amprentele dactiloscopice? O clipă, să încerc să-mi aduc aminte...

Şi, concentrându-şi memoria, Heinrich şi-a frecat fruntea.

— Nu, nu-mi aduc aminte.

— Înseamnă că până şi memoria ta excepţională te trădează uneori.

— O, memoria unui copil reţine numai ceea ce-l interesează. Se prea poate ca formalitatea asta să nu-mi fi atras atenţia, s-o fi luat drept o simplă joacă. Bineînţeles, dacă „operaţia" a avut loc cu adevărat şi dacă amprentele digitale ale unui băieţaş au putut interesa pe cineva.

— Nu pe cineva, ci organele de informaţie. Din fericire, amprentele s-au păstrat.

— Abia acum îmi dau seama despre ce formalitate vorbiţi dumneavoastră.

Şi, făcând o mutră acră, Heinrich dădu din umeri a dezgust.

— Ia-o şi acum ca o joacă. La drept vorbind, formalitatea asta seamănă foarte mult cu o joacă. Crede-mă, şi pentru mine e cât se poate de neplăcut şi de agasant... Am luat asupra mea sarcina asta, ca să nu mai fie nevoie de martori.

— Doamne, ce fericire că soarta v-a scos în calea mea, Herr Oberst!

Berthold se apropie de birou şi scoase dintr-un sertar o foaie de hârtie şi o placă metalică, pe a cărei perniţă strălucea cerneală proaspătă, tipografică.

— Şi acum, apropie-te, băiete, şi dă-mi mâna dreaptă, întinde degetul cel mare, iar pe celelalte lipeşte-le de palmă. Uite aşa …

Cu o mişcare îndemânatică, Berthold lipi degetul lui Heinrich cu partea lui laterală de perniţa plăcii. Apoi, apăsând uşor îl răsuci. Partea interioară a degetului se vopsise uniform. Atunci Berthold îl lipi de hârtie. Pe suprafaţa albă şi netedă a apărut un desen lămurit.

După ce la luat amprentele tuturor degetelor, colonelul oftă cu uşurare. Heinrich trecuse examenul cu bine, prin urmare Wilhelm Berthold nu se înşelase.

Heinrich era mulţumit. Cât durase operaţia, nici unul din degetele lui lungi şi subţiri nu tresărise măcar.

— Pot să plec? întrebă el pe colonel, care se apucase din nou să desfăşoare harta.

— Da — şi Berthold mai răsuflă o dată adânc. Eu însă am să mai stau să lucrez, pentru ca pumnul în care vom strânge pe duşman să fie într-adevăr de fier, după cum au numit atât de pompos operaţia ce o pregătim, cei de la statul major.

Şi fără să-şi arunce privirea pe hartă, Heinrich îşi exprimă părerea de rău că Oberst Berthold se surmenează peste măsură. Apoi se înclină şi ieşi din birou.

Heinrich îşi făcu repede toaleta, aşa că atunci când ordonanţa lui intră în odaie, acesta îl găsi îmbrăcat.

— Pot să vă servesc micul dejun, domnule locotenent?

— Numai o ceaşcă de cafea şi o tartină.

Ordonanţa clătină din cap a dojană, dar întâlnind privirea rece a lui Heinrich, se apucă să pregătească micul dejun.

Erwin Brenner, un ostaş slăbănog, roşcovan, pus de Kokkenmüller la dispoziţia noului său colaborator, nu-i plăcea lui Heinrich. Mai ales ochii lui mici, galbeni, ca de pisică, care lunecau prin odaie ferindu-se să privească în faţă, îi făcuseră o impresie foarte neplăcută.

„Va trebui să-l schimb" — îşi zise el.

După ce-şi luă repede cafeaua, Heinrich se duse la comandament. Ca ofiţer cu însărcinări speciale, se afla la dispoziţia personală a lui Berthold şi în fiecare dimineaţă trebuia să se prezinte la şeful său pentru a primi ordine. Până acum Berthold nu dăduse prea mult de lucru protejatului său, iar însărcinările mărunte care i se încredinţaseră le putuse îndeplini fără să părăsească comandamentul. Dar în ajunul petrecerii, colonelul îi puse în vedere că are de gând să-i dea o misiune mai grea şi mai de răspundere.

Heinrich îl găsi în biroul său şi observă numaidecât că şeful e prost dispus.

— Bine că ai venit! Tocmai mă pregăteam să trimit să te cheme.

Heinrich se uită la ceas.

— E ora nouă fix, Herr Oberst, aşa că n-am întârziat nici cu o secundă. Bag însă de seamă că dumneavoastră aţi început ziua de lucru prea de dimineaţă.

— Şi nu tocmai plăcut, ai putea să adaugi — mormăi colonelul, ursuz.

— Aveţi cumva veşti proaste de pe front? întrebă Heinrich, îngrijorat.

Fără să răspundă, Berthold se plimbă de câteva ori prin cameră, se opri în faţa lui Heinrich şi-l privi cu atenţie drept în ochi.

— Spune-mi, te rog, ai auzit de planul operaţiei căreia i-am dat numele „Pumnul de fier"?

— Mi-aţi spus chiar dumneavoastră că va avea loc o operaţie strategică, denumită „Pumnul de fier", dar am socotit că n-am nici un drept să cer deslușiri, câtă vreme nu făceam parte din cadrele statului-major şi nici măcar nu eram ofiţer al Wehrmacht-ului... Vă rog să nu calificaţi aceasta ca o lipsă de interes din partea mea pentru acţiunile comandamentului nostru. Cred însă că în fiecare sector de activitate există un hotar peste care un subaltern nu trebuie să treacă, fără senzaţia acestui hotar, nu poate fi o disciplină adevărată, iar eu, după cum ştiţi şi dumneavoastră, ajutându-mi tatăl în munca lui de informator, m-am deprins cu acest fel de a fi încă din copilărie.

Berthold răsuflă uşurat:

— Eram sigur de asta!

— Dar pentru Dumnezeu, ce s-a întâmplat? Să fiu eu cauza neplăcerilor care vă tulbură atât?

— Numai tangenţial. Berthold îl luă de braţ şi se plimbă cu el de câteva ori prin birou. Vezi tu, băiatul meu, sunt unii oameni, şi trebuie să spun cu părere de rău că şi printre ofiţerii statului-major, care în succesul altuia văd totdeauna un atentat la bunăstarea şi la cariera lor, la situaţia lor în societate, ba chiar şi la succesul lor la femei. Oamenii aceştia sunt totdeauna roşi de invidie, şi când pot să facă o neplăcere aproapelui, nu scapă prilejul. Li se pare că în felul acesta au mai multe şanse la fericire, la glorie şi la bani.

— Toate acestea sunt adevărate, dar ce vină am eu?

— Cum de nu înţelegi că toată lumea te invidiază şi le duşmăneşte?

— Acum chiar că nu mai înţeleg nimic, Herr Oberst! Cine mă invidiază şi cine-i acela care mă duşmăneşte? Doar sunt aici abia de câteva săptămâni, n-am făcut nimănui nici un rău şi nici n-am avut de gând să fac; afară de asta, după cum mi se pare, n-am supărat pe nimeni, nici măcar fără voia mea. Apoi ce legătură au toate astea, cu „Pumnul de fier"? Herr Oberst, vă rog, vă rog foarte mult, lămuriţi-mă!

— Liniştește-te! Bineînţeles că am să-ţi explic totul, crede-mă însă că nu face să te tulburi pentru fleacurile astea. Un lucru aş vrea să ştiu: în ce raporturi eşti cu maiorul Schulz?

— Cu maiorul Schulz? se miră Heinrich. Unul înalt, masiv, cu buzele supte?

— Portretul seamănă leit.

— Aseară, la petrecere, am vorbit întâia oară cu dânsul şi toată conversaţia a constat din câteva cuvinte de mulţumire ce i le-am adresat pentru toastul lui. Până atunci ne salutam doar când ne întâlneam. Aşa că, nici vorbă nu poate fi de raporturi între noi, nici bune, nici rele.

Berthold căzu pe gânduri, îşi ciupi mustaţa tunsă scurt şi-l atinse pe Heinrich pe braţ, cerându-i din ochi să-l urmeze. Apropiindu-se de perete, colonelul trase la o parte perdeaua ce acoperea o hartă mare, militară, pe care erau trecute operaţiile strategice.

— Iată despre ce e vorba — începu Berthold apăsat. Ieri, la ora patru dimineaţa, am dezlănţuit operaţia pe care statul-major a denumit-o „Pumnul de fier". Ca să pricepi miezul problemei, am să ţi-o explic concret. Berthold luă bagheta. Uite, în sectorul acesta, două divizii de-ale noastre, susţinute de două brigăzi de tancuri, au pornit ieri ofensiva. La punctul acesta au fost amplasate două regimente motorizate — rezerva grupului de şoc. Se stabilise că generalul Korndorf, comandantul unei divizii dintr-o grupare vecină, aflată la sud de sectorul nostru, să treacă la ofensivă cu şase ore mai devreme, în scopul de a sustrage atenţia inamicului şi a-l sili să-şi concentreze forţele în sectorul acela. Cu atât mai mult că aflasem că forţele acestea erau reduse ca număr şi totodată istovite de luptele precedente. Până acum, sectorul nostru a fost socotit de ruşi ca secundar, regiunea fiind lipsită de drumuri şi pe deasupra foarte mlăştinoasă. Noi ştiam că sovieticii nu credeau cu putinţă o ofensivă germană în această parte a frontului. Lucrul acesta ne-a fost confirmat şi de datele culese de patrulele

noastre de cercetare şi de agenţii de la contrainformaţii. Diviziile şi brigăzile de tancuri de care ţi-am vorbit, trebuiau, printr-un atac prin surprindere, să străpungă frontul trupelor sovietice din acest sector, să le încercuiască şi astfel să deschidă drumul spre Kalinin. Toate calculele comandamentului nostru se bazau pe elementul surpriză. Pregătirea acţiunii s-a făcut cu repeziciune şi în secret. Planul ei era cunoscut numai de câţiva oameni, printre care şi eu. Iar cele trei hărţi cu planul acestei operaţii le aveau: una — statul-major al corpului de armată, alta — comandamentul grupului de şoc şi a treia — eu. Heinrich îi urmărea cu interes bagheta.

— Ieri — continuă Berthold — cu câteva ore înainte de începerea ofensivei, unităţile grupului de şoc au fost concentrate în această zonă. Ţine seama că nu era lucru uşor să amplasezi două divizii şi două brigăzi de tancuri într-o vâlcea ca asta! Se făcuse o îngrămădeală de nedescris. Dar comandamentul nostru a acceptat situaţia aceasta. Pe neaşteptate, lucrurile au luat o întorsătură pe care n-o prevăzusem: cu două ore înainte de începerea ofensivei, ruşii au descins asupra acestui sector un bombardament de artilerie de o putere nemaivăzută, folosind chiar şi artileria cu reacţie pe care n-o avuseseră până atunci. În mai puţin de cincisprezece minute, duşmanul a reuşit să nimicească trupele noastre concentrate pentru spargerea frontului, iar când au încetat bombardamentul, au aruncat asupra acestui sector şi câteva zeci de avioane de asalt. Aviaţia a continuat atacul. Dar nici nu s-au depărtat bine avioanele, că în faţa rămăşiţelor unităţilor decimate au apărut tancurile şi infanteria motorizată rusă, care pur şi simplu au şters, cum se zice, de pe faţa pământului pe cei ce mai rămăseseră în viaţă după cele două atacuri ale artileriei şi aviaţiei. Din fericire, ruşii nu şi-au exploatat succesul, s-au întors la vechile poziţii. Şi divizia lui Korndorf s-a găsit într-o situaţie extrem de grea. După ce-au lichidat grupul de şoc, ruşii şi-au aruncat toate forţele asupra acestei divizii. A fost salvată, mai bine zis ceea ce rămăsese din ea, de către rezerva strategică a înaltului comandament.

Berthold se depărta de hartă şi se aşează într-un fotoliu.

— Aseară, în timp ce închinam pentru avansarea ta la gradul de ofiţer, ruşii îşi desăvârşeau opera. Poate ai băgat de seamă că unii dintre ofiţerii aflaţi la petrecere, printre care şi eu, au fost chemaţi la comandament.

— Am băgat de seamă, dar mi-am închipuit că v-aţi dus să vă odihniţi.

— Ei, dacă ar fi fost aşa!

— Herr Oberst, iau parte la mâhnirea dumneavoastră. Totuşi, ce legătură are „Pumnul de fier" cu mine? întrebă Heinrich cu nerăbdare.

Colonelul nu-i răspunse numaidecât. Îşi scoase batista şi îşi şterse îndelung şi cu grijă faţa, ca şi când ar fi vrut să lungească pauza pentru a-şi cântări cât mai bine vorbele.

— Vezi tu — începu el cu prudenţă — planul strategic al ruşilor nu prevedea un atac în acest sector, altfel, trupele lor nu s-ar fi întors la vechile poziţii, ci şi-ar fi continuat înaintarea. Concluzia vine de la sine; şi-au concentrat artileria, aviaţia şi infanteria motorizată numai după ce au aflat de planurile noastre. Se vede treaba că în afară de cele trei hărţi despre care ţi-am vorbit, există şi a patra... dar în mâinile comandamentului sovietic.

— Şi atunci — îl întrerupse Heinrich cu brutalitate — maiorul Schulz bănuieşte că această a patra hartă a fost transmisă ruşilor de către mine? Nu-i aşa?

Heinrich strânse cu atâta putere speteaza scaunului, că se auzi cum pârâie.

— Fereascâ Dumnezeu! A încercat doar să facă o aluzie...

— Am să-l împuşc! strigă Heinrich cuprins de furie. Faţa i se îngălbenise, ochii i se injectaseră, iar buzele nu i se mai vedeau, aşa erau de strânse. Cu un gest hotărâi, el puse mâna pe tocul în care se afla mauserul lui ofiţeresc. Apoi, ca ieşit din minţi, se repezi spre uşă şi ar fi dispărut, desigur, dacă Berthold nu l-ar fi oprit cu forţa în prag.

— Stai! strigă el ameninţător. Uiţi că eşti soldat! Zicând acestea, îi smulse cu putere mauserul din mână. Îl puse la loc şi încheie tocul.

— Linişteşte-te! Ţi-am spus doar că aluzia lui Schulz n-a fost luată în seamă. Toţi au socotit-o o glumă de prost gust, iar şeful statului-major, generalul Daniel, i-a făcut observaţie. De mine nu mai vorbesc. Chiar acolo, la conferinţă, Schulz a fost nevoit să retracteze şi să-mi ceară scuze în faţa tuturor.

Heinrich se lăsă în fotoliu. Îşi sprijini capul în mâini şi rămase cu ochii aţintiţi în podea, posomorât.

— Uite, aşa e mai bine! Stai jos, potoleşte-te şi judecă în linişte — căută să-l înduplece colonelul. Ce vrei?! La cei douăzeci şi doi de ani ai tăi, ai şi binemeritat de la patrie, eşti locotenent. Unde mai pui că eşti stăpânul unui capital substanţial, pe când Schulz nu-i în stare să-şi facă nici măcar o tunică ca lumea. Cine nu cunoaşte lăcomia lui de bani? Şi atunci, cum să nu te invidieze? Tu eşti tânăr, bogat şi pe deasupra te aşteaptă şi o carieră strălucită! Nu-i da nici o atenţie. Ţi-am povestit toate astea ca să ştii şi tu că intrigile şi denunţurile sunt în floare la noi. Eşti şi vei fi invidiat, oriunde te-ai afla şi orişice ai face. S-o ştii!

— Totuşi, cu Schulz ăsta am să mai stau cu de vorbă — zise Heinrich pe un ton ameninţător.

— Ca şef, ţi-o interzic, iar ca unul care vrea să-ţi ţină loc de tată, nu te sfătuiesc s-o faci. Poţi să-l ignori, dar nu trebuie să discuţi cu dânsul chestiunea asta. Fă-te că nu ştii nimic. Îmi făgăduieşti?

— Dar...

— Nici un „dar"! Dă-mi cuvântul dumitale de ofiţer că n-ai să te trădezi nici măcar cu o vorbă!

Heinrich tăcu.

— Îmi dai cuvântul?

— Herr Oberst...

— Îţi cer cuvântul de ofiţer! Mai repet o dată: eu nu-s numai prietenul tatălui tău, îţi sunt şi şef.

— Bine — bolborosi Heinrich, morocănos. Vă dau cuvântul meu de ofiţer că n-am să deschid vorba. Dar îmi rezerv dreptul să-i „mulţumesc" la prima ocazie.

— Bun, va să zică, ne-am înţeles! Şi acum, fiindcă am căzut la învoială, hai să vorbim de altceva.

— Mi-aţi spus aseară că-mi veţi da o însărcinare — îi aminti Heinrich.

— Chiar despre asta vreau să-ţi vorbesc. Ascultă cu atenţie. E vorba de o altă operaţie, mai bine zis de pregătirea ei. Aceasta va fi de proporţii ceva mai reduse decât operaţia neizbutită „Pumnul de fier", totuşi are particularităţile şi greutăţile ei, fiindcă e legată de lichidarea unui mare detaşament de partizani.

— Asta-i tot? zise Heinrich şi în glasul lui răsună o notă de dezamăgire.

— Asta-i tot... — repetă cu ironie colonelul şi deodată se aprinse: Eşti de puţin timp aici şi încă nu ţi-ai dat seama cu câtă teamă călcăm cu toţii pe acest pământ blestemat de Dumnezeu. Pe front e mult mai uşor. Cel puţin ştii că inamicul e în faţă... Pe când aici, poţi să dai peste el în fiece clipă: mergând pe stradă, stând în camera ta de lucru, culcat în pat...

— Nu pricep — zâmbi Heinrich cu dispreţ. E cu putinţă oare ca armata germană, armata care a trecut victorioasă prin toată Europa, să nu fie în stare să lichideze nişte bande de partizani din spatele frontului?

Berthold izbucni într-un râs sarcastic

— Ai văzut vreodată un incendiu? — îl întrebă el pe neaşteptate.

— Am văzut, se înţelege.

— Prin urmare, îţi dai seama că dacă arde o casă, hai să nu zicem o casă ci un cvartal întreg, un sat chiar, atunci poţi să lupţi cu focul. Vin pompierii, izolează locul cu pricina, localizează incendiul şi, în cele din urmă, reuşesc să-l stingă. Dar dacă se aprinde stepa, sau o pădure uriaşă, atunci pompierii n-au ce să mai facă. Un foc de asemenea proporţii nu poate fi stins, până nu preface totul în cenuşă. Mişcarea partizanilor este ca un incendiu în stepă... Ba nu, ca într-o pădure uscată. Cu mijloace obişnuite nu se poate face nimic. E nevoie de măsuri extraordinare, cum e operaţia aceasta specială, pregătită dinainte şi chibzuită până în cele mai mici amănunte. Şi tu zâmbeşti!

— Vă rog să mă iertaţi şi să-mi acordaţi circumstanţe atenuante pentru lipsa mea de experienţă...

— Ca să-ţi dai seama pe deplin de importanţa răspunderii legate de misiunea ce ţi se încredinţează, am să-ţi descriu pe scurt situaţia şi am să te pun la curent în câteva cuvinte cu măsurile pe care avem intenţia să le luăm. Undeva, la sud-est de satul Marianovka, se află amplasat un mare detaşament de partizani ruşi. Întrucât acesta se găseşte în spatele corpului nostru de armată, lichidarea lui ne revine nouă direct. Momentul de faţă e cât se poate de prielnic pentru realizarea planului nostru. Rămăşiţele Diviziilor a 12-a şi a 44-a, distruse în timpul operaţiei neizbutite „Pumnul de fier", vor trece în zona Marianovka pentru refacere. Ni s-a aprobat să folosim aceste unităţi pentru lichidarea partizanilor, dar ele nu vor fi de ajuns. Datele pe care le avem cu privire la efectivele detaşamentului de partizani sunt contradictorii. Un lucru e sigur: detaşamentul e destul de mare, e bine înarmat şi se află în legătură permanentă cu comandamentul sovietic. Toate acestea ne obligă să dăm cea mai mare atenţie pregătirii acestei operaţii. Să trecem acum la contribuţia ta la această pregătire. Am spus mai înainte că unităţile pe care le retragem pentru refacere nu ajung. Trebuie să facem toate chipurile să le întărim. În acest scop, avem intenţia să folosim poliţia răspândită prin diferite sate. Am făcut socoteala că mobilizând pe toţi poliţiştii, vom putea forma două batalioane, pe care le vom întrebuinţa tot pentru lichidarea detaşamentului de partizani.

— În sfârşit, am să pot vedea şi eu, cu ochii mei, măcar un partizan!

— Bagă de seamă să nu te vadă partizanii mai înainte de a-i vedea tu pe ei! Nu uita că trag cu o precizie extraordinară şi că se bat până la ultimul. De altfel, sper că totul se va sfârşi cu bine. O să-ţi punem la dispoziţie un turism şi un camion blindat cu cincisprezece soldaţi şi două mitraliere.

Heinrich dădu din umeri, dar nu îndrăzni să mai spună nimic.

— Şi acum, iată care este misiunea ta: să vizitezi toate localităţile unde se găseşte această adunătură, zisă poliţie. Să cauţi să stabileşti capacitatea lor de luptă. La înapoiere, să-mi prezinţi un raport scris, în care vei arăta exact numărul oamenilor, al armamentului ş.a.m.d. Informaţiile pe care le vei aduna trebuie să fie foarte precise, ca să ştim pe ce forţe ne putem bizui pentru începerea operaţiei, pe care am numit-o convenţional „Plimbarea verde". Ai înţeles?

— Am înţeles!... Îngăduiţi-mi o singură întrebare, Herr Oberst.

— Te rog.

— Aţi spus „adunătură". Prin urmare, aveţi o părere proastă despre poliţie?

— Proastă? E prea puţin spus, băiatul meu!

— În cazul acesta, ce rost are să-i mai înarmăm, să-i organizăm?...

Berthold zâmbi fără veselie.

— Vezi dumneata, noi n-avem suficiente forţe ca să ţinem garnizoane în toate centrele populate. Asta-i una... Al doilea, şi asta e cel mai important, indivizii recrutaţi în poliţie sunt duşmanii cei mai aprigi ai partizanilor. Ei sunt nevoiţi să lupte împotriva lor pentru a-şi apăra pielea, dacă nu din alt motiv. Din păcate, poliţia este recrutată în cea mai mare parte dintre oamenii cu un trecut dubios.

— Când trebuie să pornesc la executarea ordinului?

— Într-o oră totul va fi gata pentru plecarea ta. În cursul zilei de azi şi mâine vei face inspecţiile, iar poimâine la ora zece îmi vei prezenta raportul. Ţine seama că „Plimbarea verde" poate să înceapă pe neaşteptate. Unităţile vor fi alarmate la un anumit semnal. Şi fiindcă veni vorba, să nu uiţi să verifici de cât timp are nevoie poliţia că să se adune la semnalul de alarmă. Aceasta se referă mai ales la detaşamentele poliţieneşti din raza satului Podgornoe, cărora, le vei da ordin să blocheze pădurea pe porţiunea dintre satul Podgornoe şi satul Ivankovo. Bineînţeles, nimeni nu trebuie să afle de operaţia ce se pune la cale, nici măcar să bănuiască că ar putea să aibă loc. E limpede?

— Foarte limpede. Pot să plec?

— Du-te şi caută să te odihneşti cât de cât... Stai puţin, era cât pe ce să uit. Azi am primit o scrisoare de la ai mei, în care sunt câteva rânduri ce te privesc şi pe tine. Uite aici.

Berthold sublime cu unghia pasajul, îndoi partea de sus a foii şi întinse scrisoarea lui Heinrich. Acesta îşi plimbă ochii pe rândurile subliniate, apoi îşi ridică privirea emoţionată la colonel şi le mai citi o dată, de data aceasta fără grabă.

— Chiar acum mă apuc să-i scriu doamnei Berthold — zise el mişcat, înapoindu-i scrisoarea. Cred că de azi înainte am acest drept.

— Foarte frumos, asta face cinste inimii tale. Uite, eu îi trimit o scrisoare şi, dacă vrei, scrie-i şi tu câteva rânduri. Poţi să le aşterni chiar aici, în biroul meu.

Dar ceea ce scrise Heinrich nu încăpu numai în câteva rânduri.

„Mult stimată Frau Berthold — scria el. Mai adineauri mi-a fost dat să trăiesc cele mai fericite clipe din viaţa mea, şi aceasta datorită domnului Berthold: mi-a dat să citesc pasajul din scrisoarea dumneavoastră, în care vorbiţi de mine. Trebuie să vă mărturisesc, mult stimată Frau Berthold, că am fost cuprins de o nesfârşită emoţie când am aflat că mă ţineţi minte de când eram copil şi că, ştiindu-mă singur pe lume, îmi acordaţi simpatia dumneavoastră, simpatie căreia i-aş putea spune mai curând dragoste de mamă. Sunt fericit când mă gândesc că am iarăşi o familie. Domnul Berthold mă socoteşte drept fiul său, iar eu îl consider drept tatăl meu. Acum, cu voia dumneavoastră, o să-mi permit să cred că am şi o mamă… Oare aş putea să îndrăznesc să sper că am şi o soră? Cu toate că nu eram decât un copil când v-am văzut ultima oară, bunătatea şi duioşia cu care m-aţi înconjurat sunt vii şi vor rămâne vii pentru totdeauna în inima mea. Aş vrea să vă scriu despre multe, dar mai ales aş vrea să vă văd. Numai gândul la revederea noastră mă face să fiu fericit. Am să caut să grăbesc sosirea acestei clipe, folosindu-mă de orice prilej. Dar până atunci, îmi permit să nădăjduiesc că mă veţi onora măcar cu câteva rânduri. Sărutaţi-o pe Lorre din partea mea — era să spun pe „micuţa Lorre”, aşa o păstrez eu în amintirea mea. Dacă ar vrea să-mi arate înalta ei bunăvoinţă şi mi-ar scrie ca unui frate, aş fi şi mai fericit. Cu îngăduinţa dumneavoastră, vă sărută

fiul dumneavoastră, baron von Goldring”.

Heinrich întinse scrisoarea colonelului.

— Vă rog s-o citiţi, Herr Oberst! Mi-e teamă că am fost prea îndrăzneţ...

Fără să-şi ia ochii de la scrisoare, Berthold îl opri cu o mişcare a mâinii.

— Ai scris ca un fiu pătruns de dragoste şi de respect — zise el emoţionat, şi apropiindu-se de Heinrich, îl îmbrăţişă.

— Şi acum du-te! E vremea să pleci la drum. Dar te rog foarte mult, nu uita să-ţi iei pistolul automat.

Când tânărul ajunse în prag, Berthold îl mai opri o dată.

— Am uitat să-ţi spun o noutate picantă: tribunalul sovietic te-a condamnat la moarte prin împuşcare, în contumacie; ca trădător de patrie. Căpitanul Kubiss mi-a dat vestea asta. El e la contrainformaţii. Slavă domnului, serviciul nostru mai are agenţi buni.

— Într-adevăr că-i o noutate picantă! Heinrich izbucni în râs. Dar deodată se opri. Faţa lui luă o expresie aspră, iar ochii îi scăpărară cutezător.

— Eu pot să mor în orice clipă, nimeni nu poate fi sigur de nimic pe lumea asta, dar un lucru ştiu bine: trădător de patrie n-am să fiu niciodată.

Şi bătând din pinteni, ieşi din birou.

Convorbirea cu Berthold îl tulburase pe Heinrich. Primele lui ore de activitate la comandament n-ar fi trebuit să trezească nici cea mai mică bănuială. Şi când colo, poftim, o acuzaţie ca asta! Şi doar înadins întorsese capul, ca să nu vadă harta de pe masă, atunci când Berthold îi lua amprentele digitale.

„Oare cine a transmis comandamentului sovietic planul operaţiei? Cine?”

3. Întâmplarea de la Podgornoe

Vestea că un detaşament german, comandat de un ofiţer, a sosit în satul Podgornoe, a fost primită la statul-major al detaşamentului de partizani chiar în momentul când li se comunica de pe Pământul cel Mare[1], prin radio, misiunea ce aveau de îndeplinit — să împiedice în orice chip pe hitlerişti de a-şi înlocui forţele distruse în ultima lor ofensivă nereuşită cu altele proaspete, şi să încerce cu orice preţ să afle planurile comandamentului german, în care scop să caute să prindă o „limbă".

Agentul de legătură care adusese vestea susţinea că detaşamentul german a venit în camioane dinspre satul Turnavino, unde se afla statul-major al corpului de armată. De aceea, nu era greu de ghicit că locotenentul care comanda unitatea era ofiţer de stat-major. Adică tocmai ceea ce trebuia — cea mai nimerită „limbă". Şi cu drept cuvânt, cine putea cunoaşte mai bine planurile comandamentului german, dacă nu un ofiţer de stat-major?

În acest scop, se hotărî să se arunce în luptă două companii, care să încercuiască satul Podgornoe şi să nimicească detaşamentul german, iar ofiţerul să fie luat prizonier, dar numai viu, cu orice preţ.

Agenţii de legătură din alte sate raportaseră că şi la ei venise, cu o zi înainte, un camion blindat şi un turism şi că ofiţerul adunase unităţile de poliţie, cu care făcuse instrucţie. Aşadar, nu încăpea nici o îndoială că se pregătea o operaţie în stil mare împotriva partizanilor. Deci era cu atât mai necesar să se pună mâna pe ofiţerul hitlerist.

Afară de cele două companii, care urmau să atace unitatea hitleristă de la Podgornoe, se hotărî să se împingă înainte şi câteva echipe de puşcaşi-mitraliori, cu misiunea de a intercepta drumurile ce duc de la Podgornoe spre Turnavino şi mai ales spre Marianovka, unde se găsea o garnizoană puternică germană, compusă nu numai din poliţişti, dar şi dintr-un detaşament de soldaţi. Echipele de puşcaşi-mitraliori aveau o dublă misiune: pe de o parte, trebuia să ţină în loc unităţile pe care nemţii le-ar trimite eventual din Turnavino sau din Marianovka spre a veni în ajutorul celor de la Podgornoe, iar pe de altă parte, să-i împiedice pe hitleriştii atacaţi la Podgornoe să fugă, dacă vreunii ar izbuti să scape din încercuire.

Operaţia trebuia începută fără zăbavă, deoarece maşinile nu rămâneau în fiecare sat — după cum raportaseră agenţii de legătură — decât cel mult o oră şi jumătate-două.

De la tabăra detaşamentului de partizani şi până la Podgornoe erau vreo zece kilometri, din care numai şapte prin pădure, iar trei — prin câmp deschis.

Îndată ce detaşamentul ieşi din pădure, comandantul, care se hotărâse să conducă personal operaţia, îşi împărţi unitatea în două şi ordonă luptătorilor să mâne caii în goană mare ca să încercuiască satul cât mai repede. Faptul că hitleriştii ar fi putut prinde de veste că-i paşte o primejdie nu-l îngrijora pe comandant. Spre apus, fuga le era împiedicată de o mlaştină mare, pe unde nu numai maşinile sau călăreţii, dar chiar şi pietonii cu greu izbuteau să treacă. Mlaştina era foarte mâloasă şi nu oricine cunoştea cărările care o străbăteau. Prin urmare, hitleriştii nu aveau decât două alternative: sau să primească lupta, ceea ce le convenea partizanilor, sau, observând apropierea duşmanului, să încerce să fugă. Cele două drumuri pe care ar fi putut să le folosească treceau pe lângă mlaştină; unul ducea spre nord, la Turnavino, celălalt spre sud, la Marianovka. Iată de ce partizanii îşi mânau din răsputeri caii, ca să le taie mai întâi retragerea în aceste două direcţii şi abia după aceea să desfăşoare şi să atace satul Podgornoe.

La Podgornoe, Heinrich întârzie ceva mai mult. Flămânzise în timpul drumului şi primise cu plăcere invitaţia şefului de poliţie din localitate, Baranovski de a lua masa la el. Cu atât mai mult că şeful poliţiei raionale, Wachtmeisterul Wolf, îi vorbise despre Baranovski nu numai ca de un om de nădejde, dar şi că de un foarte bun gospodar, care ştie să primească oaspeţii, mai ales pe domnii ofiţeri. Ce-i drept, la început, comandantul unităţii de puşcaşi-mitraliori, Würzer, care însoţea pe Goldring, îl sfătui să nu întârzie prea mult în Podgornoe şi insistase să se întoarcă la comandament pe lumină, dar ispitit de vorbele elocvente ale lui Wolf cu privire la ospitalitatea lui Baranovski, îşi zise în cele din urmă, că n-ar fi rău să folosească prilejul de a lua o masă bună.

Baranovski, un bărbat înalt, greoi, nu mai putea de bucurie. Şi cu drept cuvânt — să ai cinstea de a avea ca musafir un baron!

Poftind pe oaspeţi să se aşeze la masă, Baranovski se agită, nu ştia de ce să se apuce şi trupul său mare părea şi mai caraghios. Tunica veche, nemţească, cu o brasardă albă la mânecă, era făcută pentru un tinerel, nu pentru un bărbat cum era el, masiv, cu o burtă respectabilă, încât nu izbutea de fel s-o ascundă în tunică. Nasturii din mijloc i se descheiau mereu — numai cei de sus şi de jos rămâneau încheiaţi, iar prin deschizătura ce se forma, îi ieşea la iveală cămaşa albă brodată, ce nu se potrivea deloc cu tunica lui nemţească. De câte ori îşi arunca privirea la poliţistul acesta conştiincios, cum îi fusese descris, Goldring nu-şi putea stăpâni zâmbetul.

Baranovski porunci nevesti-si să frigă un purcel şi să pregătească o masă bună, „să mă pomenească dumnealui chiar şi la Berlin" — îi zise el. (Şeful poliţiei credea că Goldring nu cunoaşte limba rusă şi nu se sfia în expresii.)

După ce sfârşiră masa, Baranovski, din ordinul lui Wolf, se apucă să întocmească lista nominală a informatorilor secreţi. Astfel de liste Heinrich aduna în fiecare sat unde făcea inspecţie.

Când lista fu gata, Heinrich îi ordonă să dea alarma. Nu trecură nici trei minute, după cum se încredinţase Goldring urmărind cronometrul, că unitatea de poliţişti din satul Podgornoe era adunată.

— În listă văd înscrise douăzeci şi trei de nume, dar în front nu sunt decât douăzeci şi unu de oameni — observă Goldring trecând în revistă poliţiştii, însoţit de Baranovski şi de Wolf.

— Eu sunt al douăzeci şi doilea, iar santinela din clopotniţă e al douăzeci şi treilea — raportă Baranovski, pe un ton slugarnic.

Goldring îşi ridică privirea spre clopotniţă şi într-adevăr sus se afla un poliţist. Cu binoclul la ochi, acesta scruta depărtările.

— Vă vizitează des partizanii? îl întrebă Goldring.

— Până acum, ne-a ferit Dumnezeu.

Dar chiar în clipa aceea, în turnul clopotniţei răsună o împuşcătură.

— Doamne Dumnezeule! I-am deocheat! exclamă Baranovski şi, cine ştie de ce, se lăsă pe călcâie şi-şi acoperi capul cu palmele.

Goldring, însoţit de Wolf, urcă în fugă în clopotniţă şi văzu, fără binoclu, călăreţi nenumăraţi cu căruţe cu partizani gonind din răsputeri spre sat. Câţiva călăreţi şi câteva taceance[2] cu mitraliere o luaseră înainte şi acum erau foarte aproape. Pesemne că santinela, căscând gura la poliţiştii care se aliniau jos, nu observase de la început pe partizani.

Goldring aruncă o privire spre apus şi zări o mlaştină mare, năpădită de stufăriş. Cu ochii pe jumătate închişi, o cercetă timp de câteva clipe, ca şi când îşi făcea un plan. Se vede că găsise o soluţie, deoarece cobori în goană din clopotniţă şi adresându-se lui Würzer, care între timp îşi pregătise de luptă unitatea, îi ordonă:

— Ia comanda unităţii de poliţişti şi împreună cu puşcaşii-mitraliori căutaţi să vă strecuraţi spre miazănoapte, adică spre Turnavino. În direcţia aceea forţele duşmanului par să fie mai puţin numeroase.

— Dar dumneavoastră, Herr Leutnant?

— De mine să n-ai grijă. Execută ceea ce ţi-am ordonat... Iar dumneata, urmează-mă! porunci el lui Wolf. Adică nu. Mai întâi trage o fugă până la locuinţa lui Baranovski şi adu-mi pelerina de ploaie. Dar repede!

În timp ce Wolf alerga după pelerină, Goldring intră în Cancelaria poliţiei. Cu toată gravitatea momentului, locotenentul era uimitor de calm. Înşfăcă iute mapa cu listele nominale, pe care Wolf o lăsase pe masă, şi o băgă în sertar. Când Wachtmeisterul se întoarse gâfâind, Goldring freca liniştit o ţigară între degete.

— Pentru Dumnezeu, grăbiţi-vă, Herr Leutnant! Auziţi? Au început să tragă!

— N-au decât să tragă. Noi doi nu intrăm în luptă, ne vom retrage prin mlaştină. Trebuie cu orice preţ să ducem la comandament tot materialul adunat şi n-avem decât o singură cale: de-a dreptul prin mlaştină.

Cu trupul aplecat înainte, Heinrich o luă la goană spre mlaştină. Wolf, un bărbat voluminos, de vreo patruzeci de ani, abia se putea ţine după el. Dar după cum se văzu, baronul nu era numai un alergător de forţă, ci şi un adevărat tovarăş şi prieten la vreme de nevoie. Văzând că Wolf rămâne în urmă, îşi încetini pasul, ca acesta să-l poată ajunge.

— Fără panică, Wolf! Respiră pe nas. Şi mişcă-ţi mâinile, mişcă-ţi mâinile! Uite aşa! Unu, doi, trei, patru! Unu, doi, trei, patru!

Wolf privi cu recunoştinţă la locotenent. Într-adevăr, peste puţin timp izbuti să alerge mai repede. Sfaturile ofiţerului îi prinseseră bine.

Între timp, împuşcăturile dinspre sat se înteţiseră. La ţăcănitul mitralierelor grele se adăugase şi acela al pistoalelor automate şi în curând şi exploziile grenadelor.

— Mai repede, Wolf, mai repede! Viteza e singura noastră scăpare — îndemnă locotenentul pe Wachtmeister care gâfâia.

Dar iată şi mlaştina.

— Să calci numai pe urmele mele! Nici un pas în lături! îi porunci Goldring, intrând cu îndrăzneală în stufărişul des. După ce făcu vreo sută de paşi, locotenentul privi în urmă. Wolf se clătina ca un om beat. Spaima prin care trecuse îi sleise toate puterile. Or, trebuia să pună piciorul exact în locul pe unde călca locotenentul. Traversând mocirla aceea îngrozitoare, puteai în orice clipă să te duci la fund.

— Avem câteva minute la dispoziţie ca să ne tragem răsuflarea. Goldring se opri şi de mai multe ori inspiră adânc aerul pe nas.

— Ce ziceţi, Herr Leutnant? Ai noştri au să se poată strecura? — îl întrebă Wolf, după ce-şi mai potoli respiraţia.

— Mi-e frică pentru dânşii. Prea sunt neegale, forţele! Bine că mi-am adus aminte! Spune-mi, ce-ai făcut cu listele nominale ale informatorilor şi poliţiştilor? Ştiu că ai pus mapa pe masă, în cancelarie.

Wachtmeisterul se făcu alb ca varul.

— Am... crezut că dumneavoastră...

— Va să zică le-ai uitat? Îţi dai seama ce-ai făcut?

— Bine, dar am crezut... — abia izbuti să îngâne, cu buzele tremurătoare, Wachtmeisterul.

— Ai crezut! Ştii ce se va întâmpla dacă listele vor cădea în mâinile partizanilor? Ştii că va trebui să dai seama în faţa colonelului?

— Herr Leutnant, aveţi milă de mine! Nu mă nenorociţi! Parcă în asemenea clipe mă puteam gândi la nişte liste? Vă rog, să spunem c-au fost la Würzer.

Din depărtare se auziră urlete şi ţipete înspăimântătoare. Ţăcănitul mitralierelor încetase, nu mai răsunau decât împuşcături izolate.

— Slută treabă! A început lupta corp la corp. Să ne grăbim, Wachtmeister — zise Goldring şi cu paşi iuţi porni înainte prin mlaştină.

Când omul se află în cumpănă, în primejdie de a-şi pierde viaţa, cine e în stare să-i măsoare puterile cu care încearcă să scape de moarte? Niciodată nu şi-ar fi închipuit Wolf că va fi în stare să meargă o noapte întreagă prin apă până la genunchi, înotând prin mocirla vâscoasă din care cu anevoie îşi scoate picioarele, fără să aibă voie să se oprească, pentru că terenul tremurător se mişca tot timpul sub greutatea trupului său şi era de ajuns să se poticnească doar, ca mlaştina să-l înghită cu lăcomie. Afară de aceasta, nu mâncase nimic de ieri dimineaţă şi se simţea grozav de istovit. E drept, din când în când, locotenentul smulgea din stufăriş câte o buruiană pe care o cunoştea numai el şi i-o întindea, arătându-i cum trebuie s-o cureţe, dar de pe urma acestei gustări Wachtmeisterul se alegea cu o senzaţie de greaţă. Pe deasupra, îl dureau grozav mâinile — şi el şi locotenentul aveau mâinile însângerate din pricina rogozului. Niciodată nu şi-ar fi închipuit Wolf că traversarea unei mlaştini năpădite de stufăriş ar putea fi atât de primejdioasă.

— Herr Leutnant! Mult avem să mai rătăcim aşa? întrebă spre dimineaţă Wolf, care ajunsese la capătul puterilor. Se învineţise de frig şi tremura tot.

— Doar auzi şi dumneata că acum trag asupra mlaştinii. Cine ştie, poate că pe noi ne caută. În orice caz, nu plecăm de aici până nu sunt convins că partizanii s-au retras.

— Bine, dar ne-am întors iarăşi îndărăt!

— Taci din gură, pentru Dumnezeu, ţine-te de mâinile mele!

Şi Goldring simţea că-l părăsesc puterile. Abia îşi mişca picioarele şi se oprea adeseori, poate pentru a trage cu urechea, poate pentru a se odihni.

În sfârşit, se opri în loc.

— Acum rămânem aici până o să auzim zgomot de camioane.

— Parcă de aici o să se audă? şi Wolf dădu din mână a deznădejde.

— Ne aflăm cam la o sută de metri de drum. Potrivit ordinului dat de Herr Oberst, trebuia să mă întorc de aseară. Dar eu nu m-am înapoiat aseară şi n-am să mă înapoiez nici în dimineaţa asta. Cei de la comandament au să se alarmeze şi încă înainte de ora nouă au să pornească în căutarea mea. Aşa că pe la ora zece, camioanele cu soldaţi au să fie aici.

Dar ajutorul sosi mai repede. Goldring scăpase din vedere că întoarcerea lui interesa nu numai pe colonel, nu numai biroul 1-Z, ci întregul comandament.

Pe la trei noaptea, pierzându-şi răbdarea, Berthold intră în camera lui Goldring şi aflând că locotenentul nu s-a întors, ridică în picioare tot comandamentul. Îndată ce se luminase de ziuă, un detaşament puternic de infanterie motorizată porni în direcţia Podgornoe.

Cu greu ai fi recunoscut în tânărul sleit de puteri, plin tot de noroi, cu mâinile bandajate, pe ofiţerul de stat-major von Goldring, de obicei totdeauna elegant, scos ca din cutie.

Baronul dormi o zi şi o noapte. Iar când deschise ochii a doua zi dimineaţă, cel dintâi pe care-l văzu a fost Berthold.

— Stai culcat! Stai calcat şi odihneşte-te! Wachtmeisterul mi-a raportat tot ce vi s-a întâmplat. Dar nu face nimic. Curând vom părăsi ţara asta blestemată şi atunci vom uita de partizani — îi zise Berthold în şoaptă, ca pe o taină mare, la despărţire.

— Cum aşa?

— Corpul nostru de armată trece în Franţa.

4. Capcana lui Kubiss

Din lipsă de case confortabile, clădirea micului spital din sat era folosită şi ca popotă pentru ofiţeri. La prânz, mesele din sala cea mare se aşezau în formă de „T", şi la acelea care înfăţişau partea cea scurtă a literei, luau loc ofiţerii superiori, iar ceilalţi se aşezau după grad şi trecerea de care se bucurau la şefi. La masa de seară, această ordine nu se respecta. Atunci mesele se aşezau într-o dezordine haotică, fie unite câte două, fie izolate, după scopul pentru care erau folosite — la băut coniac, sau la jucat cărţi. În aer plutea miros de medicamente şi dezinfectante. Toate încercările de a scăpa de el, erau zadarnice, deşi se răzăluiau mereu pereţii şi se spălau des duşumelele; mirosul acesta dădea un iz specific şi vinului şi discuţiilor de după chefuri.

Astăzi, mirosul de medicamente îl enervează mai mult ca oricând pe Hauptmann Paul Kubiss. Îi aminteşte, cine ştie de ce, de o mică gară de la frontiera Italiei, de unde fusese rechemat în Germania de unchiul său, generalul. Poate că-şi aduce aminte de gara aceea pentru că şi acolo mirosea a dezinfectante, miros care îi provoca o senzaţie de greaţă. De altfel, şi atunci, ca şi acum, Kubiss nu se simţea în apele lui. Şi pe drept cuvânt, învăţase doi ani încheiaţi la Roma, pregătindu-se pentru o carieră ecleziastică, şi deodată, datorită acestui război, se produse o întorsătură atât de neprevăzută. În loc să se facă preot, e nevoit să lucreze la biroul de contrainformaţii. E drept, lui Paul nu-i pare rău că n-a îmbrăcat sutana — uniforma militară îl prinde bine. Gulerul negru al tunicii îi scoate frumos în evidenţă paloarea feţei, ceea ce face ca ochii să pară şi mai adânci. Chiar şi Fräulein Klara i-a spus că are ochi misterioşi... Şi totuşi regretă anii pe care i-a petrecut studiind la Roma. Pe atunci, mai credea încă într-o chemare divină şi o mulţime de lucruri mărunte îl emoţionau. Ar fi vrut să mai simtă măcar o dată fiorii aşteptării, îndoielii, pasiunii. Cum s-au tocit sentimentele acestea! Numai într-o singură împrejurare mai simte şi astăzi fiorii emoţiei — în timpul jocului, când îşi filează cărţile.

Paul Kubiss îşi roteşte privirea prin sală, în căutare de parteneri. Ce-ar fi să-l invite pe baronul Goldring la o partidă de bridge? Ăsta are buzunarele doldora de bani. Şi dacă o să joace cu socoteală şi n-o să se ambaleze... În ultima vreme lui Kubiss nu-i prea merge la cărţi. Ca orice jucător, e încredinţat că într-o bună zi i se va întoarce norocul şi atunci îşi vă scoate toată paguba cu vârf şi îndesat. Numai de n-ar scăpa momentul fericit, când Fortuna se va îndura în cele din urmă să-şi întoarcă faţa spre dânsul. Cine ştie, poate chiar astăzi se va întâmpla minunea...

Paul traversă iute sala şi se apropie de Goldring, care discuta cu aprindere cu Kokkenmüller.

— Baroane, n-ai vrea să fii partenerul meu? îmi închipui că joci bridge.

Goldring îşi dă braţele în lături şi-i răspunde cu o sinceră părere de rău:

— Regret foarte mult că nu-l cunosc. În materia asta sunt cu totul profan. Mărturisesc însă că mi-ar plăcea să-l învăţ.

— Dacă n-ai nimic împotrivă, Paul, îţi alcătuiesc eu o partidă — îi propuse Kokkenmüller.

— Pe cine să mai invităm?

— Pe Schulz, bineînţeles, şi... — Kokkenmüller îşi plimbă privirea prin sală — ...pe Werner, să zicem... Werner! îl strigă el, ia spune, mai eşti în stare să deosebeşti asul de valet?

Werner, care sorbea posomorit coniac la una din măsuţe, se ridică alene. Ochii îi erau împăienjeniţi, dar se ţinea drept şi mişcările îi erau precise, ca şi când n-ar fi băut deloc.

Kokkenmüller se apucă să aşeze scaunele. Astăzi e bine dispus şi e plin de neastâmpăr. Trimisese în cursul dimineţii un pachet voluminos părinţilor, dar nu cu nişte cârpe oarecare, ci cu lucruri de valoare. I se pare că ziua de azi e o zi fericită pentru el şi că va avea noroc şi la cărţi.

Schulz se aşează la masă cu un aer grav ca şi când s-ar pregăti să înceapă o treabă foarte importantă şi migăloasă, nicidecum o partidă de cărţi.

— Aţi avea ceva împotrivă, dacă m-aş aşeza lângă dumneavoastră ca să învăţ şi eu jocul? întrebă Goldring pe Kubiss.

Lui Paul Kubiss nu-i place să i se uite cineva în cărţi, chiar îl enervează. Dar nu se poate hotărî să refuze pe baron şi-i oferă cu amabilitate un scaun.

La început jocul lâncezeşte. Kubiss nu uită că şi-a pus în gând să nu se ambaleze şi de aceea joacă cu o prudenţă neobişnuită. Lui Kokkenmüller nu prea îi vine carte. Schulz, ca totdeauna, aşteaptă un moment favorabil. Numai Werner, căruia începe să i se urce coniacul la cap, se înfierbântă tot mai tare. Riscă, are un joc îndrăzneţ şi, spre uimirea color prezenţi, câştiga partidă după partidă. Paul începe să se aprindă şi el. Uitând de hotărârea de a fi prudent, dublează miza. Dar, ca un făcut, îi vine o carte mizerabilă. Pe lângă toate, Kokkenmüller, partenerul lui, face greşeală peste greşeală. Schulz îşi freacă mâinile sub masă, mulţumit. Şi el şi Werner sunt în mare câştig. Kubiss parcă a înnebunit. Anunţă „şlem", deşi e limpede că nu va putea lua nici măcar o jumătate din levate.

Nu, nici de data aceasta Fortuna nu şi-a întors faţa spre Kubiss. După cum era de aşteptat, au câştigat Schulz şi Werner. Kokkenmüller, cu o mutră acră, etalează pe masă 315 mărci — partea lui de pierdere, iar Paul se vede nevoit să-l tragă pe zgârciobul de Schulz într-un colţ, ca să-l roage să-l aştepte până a doua zi. Pe un ton foarte rece şi oficial, acesta îi răspunde că-l poate aştepta până la ora douăsprezece, întrucât are şi el de plătit nişte datorii de onoare. Cuvântul „onoare" îl rosteşte atât de apăsat, încât Paul Kubiss îşi dă seama că nu va scăpa fără scandal, dacă nu-i plăteşte datoria la termen.

Pentru a-şi ascunde proasta dispoziţie faţă de ceilalţi. Paul rămâne în sală şi goleşte o sticlă de coniac în tovărăşia lui Goldring şi a lui Werner. Ca să nu contribuie la plata coniacului, Schulz se face nevăzut. Werner, în schimb, se poartă ca un adevărat ofiţer — tratează cu coniac pe toţi cei ce se apropie de măsuţa lor. La rândul său, Goldring comandă două sticle de şampanie şi, stând în picioare, beau câteşitrei, „la botul calului". Într-un târziu, când cheful s-a spart, capul lui Paul vuia atât de cumplit că nu-şi mai aducea aminte cum a ajuns în camera sa. La drept vorbind, a fost mai bine aşa; a adormit îndată, fără să-şi mai frământe mintea de unde să facă rost de bani ca să-i plătească lui Schulz a doua zi datoria de la cărţi.

Dimineaţa, Paul Kubiss se trezi cu capul greu, simţind în subconştientul său că-l aşteaptă o neplăcere. La

început, nu-şi dădu seama cam despre ce ar putea fi vorba, şi numai după ce se spălă şi se aşeză să-şi la micul dejun, îşi aduse aminte că autorul moral al indispoziţiei sale e Schulz. Cu oricine s-ar fi putut ajunge la o înţelegere într-o astfel de chestiune, numai cu această bestie mătăhăloasă, nu. Auzi! Datorii „de onoare"! Ştie el ce-i aceea „onoare"?

Kubiss veni la comandament mai devreme, în nădejdea să găsească pe cineva de la care să facă rost măcar de o parte din suma trebuitoare. Dar Kokkenmüller n-avea în buzunar decât douăzeci de mărci. Să se ducă să împrumute bani de la colonel sau de la general?... Nu, asta e cu neputinţă.

Paul încercă să telefoneze din biroul său la doi-trei prieteni deşi ştia dinainte că nici unul dintre ei n-are bani, că toţi şi-au cheltuit soldele pe băutură şi pe joc de cărţi. „Eh, fie ce-o fi!" îşi zise Kubiss în cele din urmă, şi-şi scoase hârtiile pe masă ca să se apuce de lucru.

O bătaie uşoară în uşă îl făcu să tresară. „N-o fi Schulz, cumva?" îi trecu prin gând. Dar aruncându-şi ochii la ceas, răsuflă cu uşurare: era abia ora zece.

— O clipă — strigă el tare şi îndreptându-se spre uşa căptuşită cu tablă, deschise yala.

În coridor stătea locotenentul Goldring.

— Întră, intră baroane! se bucură sincer Kubiss. Ce coincidenţă, chiar în clipa asta mă gândeam că numai dumneata m-ai putea scoate dintr-o nevoie.

— La dispoziţia dumneavoastră, mai ales că şi eu am o chestiune, mai curând o mică rugăminte.

După ce-şi pofti musafirul să ia loc, Hauptmann Kubiss se lăsă în fotoliul din faţa mesei lui de lucru şi, cu un gest nepăsător împinse la o parte teancul de hârtii.

Nu, nu se poate plânge de soartă, din moment ce i-a adus pe baronul Goldring. În primul rând, va putea să facă rost de vreo trei-patru sute de mărci ca să-şi achite datoria către Schulz. Cum de nu s-a gândit mai de mult la această variantă? În al doilea rând, are cea mai bună ocazie să execute ordinul lui Berthold. Va lăsa pe baron singur în cameră, fără să strângă de pe birou hârtiile cu ştampila „foarte secret" şi se va preface că uită casa de fier întredeschisă. Dacă von Goldring este într-adevăr un spion, nu va putea rezista ispitei... Atunci va fi de ajuns să-şi arunce privirea prin ocularul periscopului montat cu iscusinţă lângă casa de fier, încât nimeni nu-i putea bănui existenţa, şi baronul va fi prins asupra faptului.

Vorba-i, cum să facă toate astea? Dacă s-ar fi pregătit dinainte, totul ar fi mers ca pe roate. Ar fi ordonat unui subaltern să-l cheme la telefon, şi-ar fi cerut scuze baronului. rugându-l să-l ierte o clipă, şi între timp... Dar ce rost are să se mai gândească la toate astea? Acum, când Goldring a apărut pe neaşteptate, nu-i rămâne decât să se bizuie pe propria sa ingeniozitate. Trebuie să născocească ceva! Cu ce să înceapă discuţia că să-l reţină şi cum să întoarcă lucrurile ca dintr-un foc să împuşte doi iepuri: să-i ceară bani şi totodată să-l verifice?

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Vezi dumneata — începu rar Kubiss, căutându-şi cuvintele — aş vrea foarte mult să cunosc părerea dumitale într-o serie de probleme legate de activitatea mea. Mă refer la serviciul de contrainformaţii, pe care am onoarea să-l conduc.

— Sunt gata să răspund la toate întrebările dumneavoastră.

— Dumneata ai făcut serviciu în Rusia şi cunoşti, desigur, metodele lor. Spune-mi, te rog, când serviciul de contrainformaţii sovietic descoperă vreun agent de-al nostru şi îl arestează, mai are acesta vreo şansă de scăpare?

— Tot atâtea şanse ca peştele din tigaie de a se întoarce îndărăt în râu. În timp de pace, un informator al nostru ar mai putea spera în oarecare circumstanţe atenuante, bineînţeles dacă face mărturisiri cinstite, sau ceva de felul acesta... Pe când în timp de război... Doar ştiţi şi dumneavoastră că legile războiului au fost totdeauna aspre.

— Dar dacă un agent al nostru, fie pentru a-şi salva viaţa, fie contra unei remuneraţii, se învoieşte să lucreze pentru serviciul sovietic de informaţii?

— O, astfel de ipoteze sunt eu totul excluse! răspunse Goldring cu convingere. Vedeţi dumneavoastră, cadrele serviciului sovietic de informaţii sunt recrutate după principii cu totul diferite ca la noi, unde se folosesc serviciile unor agenţi plătiţi. Cu toată părerea mea de rău, trebuie să spun că serviciul de informaţii sovietic este puternic, tocmai pentru că oamenii lui au un înalt nivel ideologic, aş putea spune chiar că sunt fanatici şi nu lucrează pentru bani.

— Da, da... — făcu Hauptmann Kubiss şi tăcu, căutând să se agaţe de ceva ca să treacă la chestiunea care-l interesa cel mai mult.

Chiar Goldring îi veni în ajutor.

— Iertaţi-mă, Herr Hauptmann, că vă întrerup — spuse el ca în treacăt — mă urmăreşte gândul că sunt oarecum vinovat faţă de dumneavoastră. Nu, nu, mai întâi ascultaţi-mă şi pe urmă să protestaţi. Aseară, când v-am cerut îngăduinţa să mă aşez alături de dumneavoastră ca să învăţ să joc bridge, fără să vreau v-am distras atenţia, v-am enervat pentru că mă uitam în cărţile dumneavoastră... Şi pe mine mă enervează foarte mult dacă se aşează cineva în spatele meu când joc o partidă de şah. De aceea, socotesc că am contribuit în bună parte la pierderile dumneavoastră. Vă rog foarte mult să nu mi-o luaţi în nume de rău şi să mă înţelegeţi just. Aseară mi s-a părut că aţi avut oarecari greutăţi cu acela... cum îl cheamă... cu Schulz...

— Din păcate ai ghicit, baroane. Într-adevăr, am rămas dator maiorului Schulz trei sute cincizeci de mărci şi, mărturisesc, nu ştiu nici eu cum am să ies din această situaţie.

— O, fleacuri! Am să mă consider fericit dacă-mi veţi îngădui să vă împrumut această sumă neînsemnată.

Şi zicând acestea, Goldring scoase din buzunarul de la spate un pachet de bancnote noi-nouţe şi se uită întrebător la Kubiss.

— Îţi sunt nesfârşit de recunoscător, scumpe baroane, deşi sunt foarte jenat... doar nici nu ne cunoaştem bine încă...

— De multe ori, simpatiile adevărate se nasc chiar de la prima întâlnire — şi Goldring se înclină zâmbind. Nu-i aşa?

— Eşti un adevărat ofiţer, scumpe baroane — exclamă Kubiss cu uşurare. Am să folosesc bucuros amabilitatea dumitale, se înţelege, pentru un termen foarte scurt.

— O, nu-i nici o grabă! Aici sunt trei sute cincizeci de mărci. E de ajuns?

— Prea de ajuns.

Paul Kubiss rupse din blocnotes o foaie, făcu o chitanţă şi i-o întinse lui Goldring, care o băgă în buzunar, cu un gest nepăsător.

— E absolut de prisos, dar dacă ţineţi numaidecât...

— Insist chiar şi, în semn de prietenie, te invit la un păhărel de coniac. Eşti de acord? Îţi mărturisesc că-mi vâjâie capul cumplit după cheful de aseară.

— Ei, dacă-i vorba să bem de „leac", n-am să-mi las camaradul la nevoie — primi Goldring, râzând.

— Atunci, îngăduie-mi, te rog, să te las singur numai cinci minute. Mă reped până în camera mea.

Şi fără să aştepte răspunsul lui Goldring, Kubiss se îndreptă spre uşă.

— O clipă — îl opri baronul — plecaţi şi lăsaţi documentele secrete pe masă? N-ar fi mai bine să le încuiaţi în casa de fier?

— Aş, fleacuri! dădu Kubiss din mână. Dumneata eşti la curent cu acte secrete mult mai importante ca astea! Afară de aceasta, mă bizui pe discreţia dumitale.

Yala ţăcăni şi numaidecât se auziră paşii lui Kubiss îndepărtându-se.

Heinrich aruncă o privire la hârtii, îşi scoase o ţigară, o frecă între degete şi se apropie de fereastră.

Când se auziră paşii în spatele uşii, Goldring nici măcar nu se întoarse, ca şi când nici nu i-ar fi auzit.

— Iartă-mă, ţi-am făgăduit să mă întorc peste cinci minute, şi au trecut şapte. Şi zicând acestea, Kubiss se apropie de casa de fier, o încuie, şi numai după aceea scoase dintr-un buzunar o sticlă şi din altul două păhărele din material plastic şi le umplu cu coniac. Pentru paguba care, pentru mine, s-a transformat în câştig! toastă Hauptmann Kubiss.

— Atunci să bem şi pentru câştigul meu! adăugă Goldring, împrumutând tonul lui Kubiss, şi ridică paharul.

„Am mai trecut o verificare!" îşi zise Heinrich, mulţumit.

5. Albumul maiorului Schulz

Pentru întâia oară, după cine ştie câte zile, soarele se furişă printre nori, inundând pământul cu razele lui. Folosindu-se de pauză, ofiţerii, numai în tunici, năvăliră în curtea comandamentului. Unii dintre ei, mijindu-şi ochii în lumina orbitoare a soarelui, rămaseră în cerdac să se încălzească, alţii se plimbau în grupuri mici, vorbind de una şi de alta. O bună parte se adunară lângă adăposturile săpate de-a lungul drumului, din faţa intrării comandamentului. De obicei, adăposturile le serveau de refugiu în timpul bombardamentelor de aviaţie. Dar acum, avea loc un concurs original de tir între cei mai buni ţintaşi din comandament — Schulz şi Kokkenmüller.

Potrivit condiţiilor întrecerii, ţintaşul trebuia să reteze gâtul unei sticle aşezate la treizeci de metri depărtare de adăpost, în caz că lovitura era precisă, primea de la adversar două sticle de coniac sau contravaloarea lor. Dacă glonţul nu nimerea în gâtul sticlei ci în corpul ei, trăgătorul trebuia să plătească concurentului o sticlă de coniac, iar dacă glonţul nu nimerea deloc, amenda era dublă — două sticle de coniac.

Cel dintâi trase Kokkenmüller. Căpitanul luă din mâinile unui Gefreiter un pistol mare, îl cercetă îndelung, se apropie de linia trasă pe pământ, se aşeză pe jumătate întors faţă de ţintă şi ochii cu atenţie. Răsună o împuşcătură. Un stâlp mic de praf se ridică din dreapta, ceva mai departe de sticlă. Kokkenmüller îşi muşcă buza şi mai ţinti o dată. De rândul acesta, glonţul nimeri în corpul sticlei, făcând-o ţăndări. Al treilea glonţ sparse de asemenea sticla.

— Pierdere: patru sticle! Câştig: nici una! strigă râzând ofiţerul care îndeplinea rolul de arbitru.

— Am să mă revanşez eu repriza următoare — spuse liniştit Kokkenmüller. Acum ştiu cum trebuie să ochesc.

— Folositoare îndeletnicire pentru ofiţerii comandamentului — se auzi dintr-o latură. Toţi se întoarseră. Şeful statului major, General-maior Daniel şi Oberst Berthold se apropiară de grupul de ofiţeri.

Maiorul Schulz dădu lămuriri asupra condiţiilor concursului.

— Dar tu, Heinrich, nu iei parte? întrebă Berthold pe Goldring, zărindu-l printre ceilalţi.

— Îmi pare rău, dar când am venit aici, întrecerea începuse.

— Poftim, Herr Leutnant, abia e prima repriză. Afară de asta, prefer câştigurile grase — încercă să glumească Schulz.

— Sunteţi chiar aşa de sigur că veţi câştiga? îl întrebă Heinrich, privindu-l cu ochii pe jumătate închişi.

Maiorul Schulz zâmbi cu un aer încrezut şi în loc de răspuns îi întinse pistolul.

— Nu, e rândul dumneavoastră. Eu am să trag după dumneavoastră.

Aproape fără să ochească, maiorul Schulz trase trei focuri. Primul glonţ sparse o sticlă, al doilea reteză gâtul unei alte sticle, iar al treilea trecu pe alături, fără s-o atingă.

— Nu-i rău — îl lăudă generalul Daniel.

— Acum e rândul dumitale, baroane — îl invită Schulz.

Goldring îşi scoase din toc walterul ofiţeresc şi luă poziţie de tragere.

— Ai de gând să tragi cu pocnitoarea asta? se miră Kokkenmüller.

— Contravin oare regulilor concursului?

— Nu, dar pariez că nici de la zece paşi n-ai să nimereşti tu gâtul sticlei cu walterul dumitale — nu se lăsă Kokkenmüller.

Câţiva dintre ofiţeri au fost de aceeaşi părere.

— Îţi alegi condiţii mai defavorabile decât ale celorlalţi concurenţi — adăugă şi generalul Daniel.

— Da, Herr General, eu cred însă că un ofiţer trebuie să ştie să mânuiască orice armă la perfecţie... Mai curând sunt gata să pierd în folosul maiorului Schulz zece sticle de fiecare foc, decât să accept să trag cu alt pistol.

— Bagă de seamă, te-am prins cu vorba, zece sticle de fiecare foc! strigă Schulz.

Goldring ridică în tăcere revolverul şi în aceeaşi clipă răsunară trei împuşcături.

Prima sticlă sări în ţăndări, următoarele două rămaseră fără gât.

— Prost! făcu Goldring cu o mutră acră, ca şi când n-ar fi auzit strigătele entuziaste ale celor prezenţi. Mai pune trei sticle! îl rugă el pe Gefreiter.

Cele trei împuşcături care urmară stârniră entuziasmul tuturor. Gâturile celor trei sticle fuseseră retezate ca tăiate cu briciul.

— Câştig: cincizeci de sticle, pierdere: zece. Maiorul Schulz are să dea patruzeci de sticle de coniac — strigă vesel arbitrul.

Toată lumea izbucni în hohote de râs. Toţi cunoşteau zgârcenia maiorului şi acum urmăreau cu interes cum faţa lui lungă se acoperea cu pete roşii.

— Maiorul Schulz are dreptul la încă trei împuşcături — zise Heinrich. Aveţi walterul la dumneavoastră, Herr Maior?

Schulz îşi pipăi neputincios tocul revolverului şi se înroşi şi mai tare.

— S-a stabilit să tragem cu parabellum — zise el bâlbâindu-se.

Heinrich râse vesel.

— Am glumit când am propus zece sticle de fiecare foc, mie mi-ajunge şi una.

— Atunci dă-mi voie să te invit la ora nouă seara, să bem împreună sticla câştigată de dumneata..

Şi zicând acestea, Schulz se înclină ceremonios în faţa lui Heinrich, ca şi când îl poftea la cine ştie ce banchet somptuos.

— Socotesc invitaţia dumneavoastră drept o mare cinste pentru mine. Voi veni la nouă fix. Şi Heinrich îşi aplecă fruntea, silindu-se să-şi ascundă sclipirea batjocoritoare a ochilor.

— Ştii ceva, baroane, eu unul n-aş vrea să fiu adversarul dumitale într-un duel — glumi Kokkenmüller — pe când se îndreptau împreună spre comandament. Şi să-ţi mai spun ceva: de astăzi ţi-ai făcut un duşman înverşunat în persoana lui Schulz.

— Eu am rămas cu impresia că ne-am despărţit prieteni. Doar i-am dăruit aproape tot ce pierduse.

— N-o să-ţi ierte niciodată că i-ai smuls faima de cel mai bun trăgător din comandament — adăugă Kokkenmüller şi era singurul lucru cu care se putea mândri.

Când Goldring şi Kokkenmüller intrară în biroul lor, ofiţerul de serviciu le raportă că generalul Daniel şi colonelul Lemberg se găseau în cabinetul lui Berthold.

— Lemberg? şi Heinrich se uită întrebător la Kokkenmüller. Apoi îşi încruntă sprâncenele ca şi când încerca să-şi aducă aminte de ceva.

— El este însărcinat să conducă operaţia „Plimbarea verde” — îl lămuri Hauptmann Kokkenmüller.

Se aşezară la locurile lor şi-şi aplecară capetele asupra hârtiilor. Peste vreo cinci minute, prin sala de aşteptare a lui Berthold trecură, fără să arunce o privire la cei doi ofiţeri, generalul Daniel şi în urma lui, obosit şi plin de praf, Oberst Lemberg.

Prin uşa întredeschisă se vedea cum Berthold măsura biroul în lung şi în lat, semn că era prost dispus. Dar Heinrich, intrigat de noutatea aflată de la Kokkenmüller cu privire la misiunea lui Lemberg, îşi făcu totuşi curaj şi bătu la uşa şefului său.

— A, tu eşti! şi faţa posomorâtă a lui Berthold se însenină. Te felicit pentru succes, eşti un trăgător excelent!

— În legătură cu aceasta am şi venit la dumneavoastră, Herr Oberst! Nu vi se pare că ar fi mult mai potrivit să ne arătăm iscusinţa în mânuirea armelor în operaţia „Plimbarea verde”, nu într-o competiţie ca cea de astăzi, unde am avea drept ţinte pe duşmanii noştri adevăraţi şi nu nişte sticle goale de coniac?

Ceva asemănător cu un zâmbet licări pe faţa lui Berthold.

— „Plimbarea verde” a şi avut loc.

— Da? Când? Şi în glasul lui Heinrich răsună şi uimire şi dezamăgire.

— A început azi dimineaţă, în zorii zilei, la ora şase fix şi s-a terminat la ora douăsprezece.

Se vede că privirea întunecată a lui Heinrich îl amuza pe Berthold.

— Eşti un om ciudat, cu adevărat ciudat. Spune-mi cinstit, de ce ţineai aşa de mult să iei parte la „Plimbarea verde”?

— Îngăduie-mi să răspund, dar nu ca şefului meu, ci ca unui tată faţă de care nu vreau să am taine.

— Îmi place să cred că aşa vorbeşti totdeauna cu mine. Heinrich părea că stă la îndoială, ca şi când se sfia să-şi dezvăluie gândurile cele sacre.

— Aţi făcut atât de mult pentru mine — începu el cu oarecare şovăială — numai datorită dumneavoastră mi s-a recunoscut aşa de repede gradul de ofiţer. Mi-aţi încredinţat un serviciu interesant, cu toate acestea...

— Dacă-i vorba să vorbeşti deschis, atunci vorbeşte deschis! De ce nu sfârşeşti ce ai avut de mărturisit?

— Ca să spun drept, invidiez pe unii ofiţeri de la comandament. Mai ales pe aceia care au săvârşit fapte de arme, care au luat parte la operaţii importante... Decoraţiile de pe tunicile lor sunt o dovadă elocventă...

Un hohot de râs nestăpânit izbucni din pieptul lui Berthold împiedicându-l pe Heinrich să sfârşească ce avea de spus.

— Asta-i tot?... Tare mai eşti naiv! Te asigur că mai bine de jumătate din aceste decoraţii au fost acordate ofiţerilor de la comandament numai pentru ca cei de pe front să fie încredinţaţi că şi statmajoriştii au merite în faţa patriei, deşi adeseori, poate chiar foarte adeseori, aceste merite nu întrec pe acelea ale unui arhivar oarecare, aflat sub ordinele vreunui magistrat de provincie. Şi pentru a le obţine, nu-i numaidecât nevoie să-ţi expui capul la gloanţele partizanilor. Pentru aşa ceva se găsesc şi se vor găsi oameni cu sânge mai puţin albastru ca al tău. Ar trebui să-mi mulţumeşti că nu te-am lăsat să iei parte la această operaţie...

— Pentru ce?

— Pentru că numai morţi am avut două sute nouăsprezece soldaţi, şaisprezece ofiţeri şi mai mult de jumătate din poliţişti.

— Înseamnă că...

— Da, înseamnă că pentru mulţi „Plimbarea verde” s-a transformat în plimbarea cea de pe urmă. Când unităţile noastre s-au apropiat de tabăra partizanilor, după ce le-au interceptat mai întâi toate ieşirile, au găsit-o pustie. Tabăra şi toate drumurile care duceau la ea fuseseră puternic minate. Pe deasupra, partizanii ne-au atacat din spate, pricinuind pierderi considerabile. Apoi au dispărut fulgerător. Operaţia a eşuat în chip ruşinos. Drept rezultat, mai bine de două sute de cruci noi în cimitirul din apropierea satului.

— Prin urmare, Oberst Lemberg...

— Să-l ia dracu pe acest Lemberg! N-am nici un chef să-mi stric dispoziţia din cauza insuccesului lui. Să se dezvinovăţească singur, cum o şti, în faţa înaltului comandament... Ia spune, locotenente, n-ai vrea să ne distrăm puţin, să ne repezim pentru o seară până în oraş?

— Cu mare plăcere.

— Ştiu că ai merge cu plăcere. Celor tineri nu le plac fundăturile şi au nevoie de variaţie întocmai ca de aer. Ce-ar fi să pornim chiar astăzi?

— Mai bine să amânăm pe mâine. Astăzi sunt invitatul maiorului Schulz.

Berthold se încruntă.

— Mi se pare că sunteţi nemulţumit?

— Nu, sunt îngrijorat. Maiorul Schulz n-are să-ţi ierte ruşinea de astăzi. Dacă va lua un pahar mai mult, ar putea să te ofenseze, şi tu, cu firea ta aprinsă...

— Am să fiu rece ca gheaţa şi tot atât de stăpânit ca dumneavoastră, Herr Oberst.

— Şi totuşi nu sunt liniştit.

— De ce? Doar v-am făgăduit...

— Încă eşti prea tânăr! De n-ar fi războiul...

— Atunci poate că n-aş fi avut fericirea să mă numesc fiul dumneavoastră...

— Aşa-i... Ei bine, poţi să te duci, dar ţine minte că trebuie să fii cu ochii în patru cu maiorul. Dacă te întorci cumva mai devreme, să treci pe la mine.

— Am înţeles, Herr Oberst!

— La ora hotărâtă, Heinrich, îmbrăcat cu tunica cea nouă de gală, bătea cu vârful cravaşei în uşa locuinţei

maiorului Schulz. Îi deschise chiar maiorul.

— Poftim, poftim, stimate baron Goldring! Maiorul se străduia să pară amabil, dar faţa lui trăda mai curând linguşire decât prietenie.

Dintr-o privire Heinrich învălui odaia şi abia se stăpâni să nu zâmbească. Îşi aduse aminte de ceea ce-i povestise Kubiss: ordonanţa lui Schulz, în dorinţa de-ai face camera cât mai plăcută, adusese de undeva două fotolii de piele, dar maiorul a decupat pielea şi a pus-o bine într-un fel de cufăr, zis geamantan.

Ce-i drept, n-ar fi stricat ca odaia să fie ceva mai plăcută, prea e goală şi neprietenoasă — un pat îngust, acoperit cu o pătură aspră, soldăţească, o masă şi patru scaune, bineînţeles şi geamantanul acela hâd, mare, legat în fier, care într-adevăr semăna cu un cufăr. Ar fi interesant să-ţi arunci ochii într-însul... Desigur, la fund e aşezată cu grijă pătura lui ofiţerească. Dar de ce şi-o fi lăsat Schulz aparatul fotografic în perete? Fără îndoială l-a scos înainte de sosirea musafirului, ca să se mândrească cu el. Maiorul mai aştepta pe cineva: pe masă se află două sticle de coniac, şi patru pahărele.

— Mai vine cineva? şi Heinrich arătă din cap spre masă.

— L-am obligat pe Kokkenmüller să-mi dea coniacul ce-mi datora şi a trebuit să-l poftesc şi pe dânsul. Dar acum zece minute m-a anunţat printr-un bileţel că Herr Oberst îl trimite nu ştiu unde. Kubiss, care trebuia şi el să vină, e ocupat. Aşa că suntem nevoiţi să petrecem în doi. Ai ceva împotrivă?

— Sunt bucuros să petrec o seară în tovărăşia dumneavoastră.

Dar seara aceea nu făgăduia să fie plăcută. Şi amfitrionul, şi musafirul se străduiau să găsească subiecte de conversaţie, prea reduse pentru orizontul intelectual al maiorului. Preocupările lui Schulz se mărgineau la evenimentele din viaţa comandamentului. Numai când conversaţia alunecă la Oberst Berthold, el se însufleţi întrucâtva. După ce lăudă marea lui experienţă în serviciu şi scoase în evidenţă calităţile lui personale, Schulz adăugă, şi nu fără amărăciune, că în ultima vreme colonelul are o atitudine rece, chiar neprietenoasă faţă de el.

— Şi cum vă explicaţi aceasta? îl întrebă Heinrich, privindu-l drept în ochi.

Maiorul îşi mută privirea în altă parte. Dar, făcând un efort, îl privi şi el în faţă.

— Ca să-ţi spune drept, cred că totul se datoreşte şi influenţei dumitale.

— Totuşi, îmi închipui că sunteţi convins că n-am nici un motiv să vă duşmănesc şi deci să influenţez într-un fel sau în altul pe Herr Oberst.

— S-ar putea datora unor intrigi, sau poate că unele vorbe ale mele au fost denaturate... — începu Schulz.

— Bine, dar noi suntem ofiţeri, nu bucătărese, ca să ne plecăm urechea la bârfeli... Cât despre mine, mă simt dator să vă atrag atenţia că niciodată şi nimănui nu i-aş ierta ofense care mi-ar atinge onoarea. Dar să dau atenţie unor intrigi... Nu, asta ar fi mai prejos de demnitatea mea.

— Atunci, baroane, să ridicăm paharul pentru ca de azi înainte să nu se mai ivească neînţelegeri între noi. Ei, dar dumneata numai îţi uzi buzele!

— Niciodată nu beau mai mult de un pahărel, cel mult două. Şi acum acesta este al doilea; îngăduie-mi să-mi prelungesc plăcerea.

— Foarte lăudabil obicei pentru un tânăr ca dumneata. Noi bătrânii însă suntem nevoiţi să ne stimulăm, să ne îmboldim, ca să putem duce la bun sfârşit munca uriaşă ce avem de îndeplinit.

— Bine, domnule maior, dar eu văd că dumneavoastră aveţi destul timp liber — şi Heinrich arată cu ochii spre aparatul fotografic atârnat deasupra patului.

— Am pasiunea fotografiatului încă din copilărie şi acum am o ocazie minunată să-mi completez albumul. Doar am trecut prin atâtea oraşe, am trăit atâtea evenimente la care am luat şi eu parte! La bătrâneţe, am să deschid albumul şi o să am înaintea ochilor nu numai drumul pe care l-am parcurs, ci şi fiecare pas din acest drum.

Maiorul băuse mult şi ochii lui, totdeauna tulburi, străluceau acum, iar faţa galbenă, prelungă, i se îmbujorase...

— Aş fi curios să arunc o privire în albumul dumneavoastră, bineînţeles dacă nu conţine fotografii prea intime — zise Heinrich, şi îl privi cu şiretenie printre gene.

— Ce tot spui, ce tot spui! se agită Schulz. Eu sunt însurat. Nu-i nimic indecent în album!

Maiorul Schulz se aplecă asupra geamantanului, vrăji ceva la broască şi după câteva clipe puse în faţa lui Heinrich un album uriaş.

Albumul era într-adevăr bogat. Fotografii luate în Belgia, Norvegia, Cehoslovacia, Franţa, Polonia... Puteai urmări astfel tot drumul parcurs de unitatea din care făcuse parte maiorul Schulz. Iată un capitol lung „Rusia". Heinrich începu să întoarcă foile mai încet. Oraşe şi sate distruse. Oameni flămânzi şi istoviţi înapoia unui gard de sârmă ghimpată. O spânzurătoare de care atârna un om. Încă o spânzurătoare — laţul atârna deasupra capului unui tânăr aproape copil. Toate fotografiile acestea servesc mai curând drept fond; pentru că pe primul plan se văd ofiţerii, cel mai adesea chiar Schulz. Pesemne că-l ajuta cineva la fotografiat. Iată o altă poză în care e numai Schulz în picioare. Are o expresie îngâmfată, importantă, un zâmbet mulţumit. Îşi sprijină piciorul pe trupul unui mort. Se vede cum îi strălucesc, în bătaia soarelui, cizmele bine lustruite.

— O fotografic elocventă — observă Heinrich, cercetând-o cu atenţie.

— Aş spune, simbolică — îl corectă maiorul.

— Trebuie păstrată ca document.

— Documentul unei epoci măreţe — adăugă maiorul cu patos.

Heinrich frunzărea albumul fără să-şi ridice ochii, ca şi când s-ar fi temut să nu-l dea de gol.

— Asta-i ultima mea fotografie — spuse maiorul şi reţinându-i mâna, arătă data scrisă într-un colţ al fotografiei.

Fotografia înfăţişa pe generalul-maior Daniel în cabinetul său de lucru. Stătea în picioare în faţa biroului, cu o hârtie în mână. Drept fond servea peretele, pe care atârna o hartă uriaşă. Liniile de pe hartă nu erau clare, însă săgeţile trase gros se vedeau limpede. Heinrich ghici fără greutate că pe hartă era planul operaţiei „Pumnul de fier".

— Minunată fotografie, Herr Maior! Puteţi concura cu cei mai buni fotografi profesionişti. Vă dau cuvântul meu de onoare că m-aş socoti fericit dacă mi-aţi dărui o fotografie în amintirea zilei de azi.

Un zâmbet mulţumit lumină chipul lui Schulz.

— Alege una din cele care sunt în două exemplare.

— Atunci aleg ultima fotografie. O să-mi facă plăcere să am pe masa mea şi fotografia generalului Daniel.

— Mă rog, mă rog! O am în două exemplare. E drept, una voiam s-o dau generalului, dar acum, după eşecul „Plimbării verzi”...

Şi zicând acestea, maiorul scoase fotografia din album, şi i-o întinse lui Heinrich.

— Nu, aşa n-o primesc — spuse Goldring, îndepărtându-i mâna. Darul trebuie să poarte autograful dumneavoastră.

— Dacă-i vorba numai de atât...

Schulz, luă condeiul şi cu un scris lăbărţat scrise pe verso: „locotenentului von Goldring din partea maiorului Schulz”.

— Vă mulţumesc. Vă mulţumesc foarte mult! Şi Heinrich vârî fotografia la piept.

— Da, sunt şi eu de acord cu dumneavoastră că generalului Daniel nu-i mai arde de daruri. E a doua operaţie care eşuează.

— Prima o socoteşti „Pumnul de fier”?

— Da, iar acum „Plimbarea verde”...

— Şi cum îţi explici această, Herr Leutnant? îl întrebă Schulz, privindu-l drept în faţă.

Ochii lor se întâlniră.

— Eu sunt informator din copilărie, şi deşi-s mai tânăr decât toţi ofiţerii din serviciul de informaţii al corpului de armată, nimeni nu poate să-mi zdruncine convingerea că în comandamentul nostru activează un spion foarte bine camuflat.

Schulz se lăsă pe speteaza scaunului. Nările nasului său mare începură a-i zvâcni uşor, ca şi cum ar fi adulmecat prada, iar ochii lui aproape închişi păreau două crăpături înguste.

— Crezi? îl întrebă el eu un glas răguşit.

— Sunt sigur. Mai mult decât atât, sunt ferm convins. Dar parcă aveam de gând să ne distrăm astă-seară, Herr Maior, şi când colo am pornit o discuţie despre o chestiune atât de dureroasă şi de neplăcută pentru noi, ofiţerii din comandament.

— Ai dreptate — se învoi Schulz. Hai să vorbim despre altceva.

— Herr Maior, spuneţi-mi, vă rog, cum de păstraţi atâtea clişee? îl întrebă Heinrich curios.

— Nu, clişeele le ard. Din moment ce am fotografiile, n-are nici un rost să car cu mine un bagaj de prisos. Dar de ce te interesează?

— Mă gândesc că uneori eşti nevoit să scoţi o copie după vreo fotografie mai veche, şi atunci îţi prind bine clişeele.

— Până acum nu mi s-a întâmplat să am nevoie de copii — şi maiorul dădu din umeri.

— Să presupunem însă că Gestapoul ar vrea să aibă vreuna din pozele dumneavoastră. Ce-aţi face atunci? Aşa-i că aţi fi obligat să scoateţi fotografia din album şi aţi rămâne fără ea?

Ochii lui Schulz se bulbucară. În luminiţele lor licări îngrijorarea.

— Da ce-i trebuie Gestapoului fotografiile mele? Fără veste, zâmbetul dispăru de pe faţa lui Heinrich. Acum se uita la maior cu răceală şi duşmănie.

— Doar nu toată lumea e atât de credulă şi de tâmpită, cum credeţi dumneavoastră!

— Nu înţeleg ce vrei să spui! Explică-mi ce înseamnă toate astea! glasul maiorului se curmă de indignare. Îţi aduc la cunoştinţă, baroane, că eu nu sunt dispus să suport ofense, iar aluziile dumitale sună ca o ofensă. Nu uita, locotenente, că sunt mai mare în grad ca dumneata şi că sunt în serviciul ăsta de aproape zece ani.

— Nu văd ce rost are ierarhia cu discuţia noastră. Şi nu vă mai prefaceţi ofensat. Mai bine spuneţi-mi deschis, pentru ce sumă de bani aţi vândut ruşilor clişeul fotografiei pe care am băgat-o mai adineauri în buzunar?

Maiorul se înăbuşea. Pălise aşa de tare, încât ochii lui tulburi, cenuşii, păreau aproape negri pe faţa albă ca varul.

— Ce, ce-ai spus? abia izbuti să îngaime.

— Pot să repet: cu ce preţ aţi vândut ruşilor fotografia, sau, mai precis, clişeul ei?

— Ticălosule! strigă Schulz, sărind de la locul lui şi repezindu-se la căpătâiul patului înşfacă centura cu tocul revolverului.

— Domoliţi-vă! Nu uitaţi că trag mai bine ca dumneavoastră — îl preveni Goldring, fără să ridice glasul. Până o să scoateţi revolverul, gloanţele walterului meu vă vor şi găuri... Domoliţi-vă! Cu atât mai mult că oamenii de treabă se pot înţelege fără să facă uz de arme.

Tonul liniştit al lui Heinrich, sau poate ameninţarea, îl făcu pe Schulz să-şi vină în fire. El aruncă pe pat revolverul şi se apropie de masă.

— Dumneata, Leutnant, ai ofensat onoarea mea de ofiţer. Să ştii că n-am să las lucrurile aşa! strigă maiorul, tremurând încă de furie.

— Nobilă furie! Sunteţi un actor minunat, Herr Maior! Totuşi sunt dator să vă mărturisesc că scena pe care aţi jucat-o mai adineauri n-a făcut asupra mea nici cea mai mică impresie.

— Ce vrei de la mine? şuieră Schulz printre dinţi.

— Voiam să vă întreb — continuă Heinrich tot liniştit — dacă aţi avut ocazia să vedeţi cum sunt torturaţi la Gestapo oamenii bănuiţi de înaltă trădare? Adică, nu face să ne oprim asupra amănuntelor. Doar ştiţi şi dumneavoastră ce meşteri iscusiţi sunt ei în această materie, încât pot să facă să vorbească şi pe un mort.

— Dar de ce ai provocat această discuţie tocmai cu mine? Ce legătură am eu cu toate astea?

— Directă şi nemijlocită. Cum de nu v-aţi dat seama până acum că aţi acţionat foarte imprudent şi că Gestapoul are motive să se intereseze cum de s-a născut patima asta a dumneavoastră pentru fotografiat?

— Totdeauna mi-am îndeplinit cinstit îndatoririle mele de ofiţer, şi nimeni nu-mi poate reproşa nimic — zise Schulz ceva mai liniştit acum.

— Există corpuri delicte şi acestora li se va da mai multă crezare decât vorbelor.

— Bine, dar de ce anume mă învinovăţeşti? se aprinse iar maiorul.

— Ferească Dumnezeu, eu nu vă învinovăţesc de nimic! Dumneavoastră m-aţi înţeles greşit de la început. Am vrut să vă pun în gardă, să vă feresc de o neplăcere foarte mare, iar dumneavoastră eraţi gata să trageţi în mine cu revolverul.

Maiorul înşfacă sticla de coniac şi trase câteva înghiţituri de-a dreptul din sticlă. Se auzea cum îi clănţăneau dinţii de gâtul sticlei.

— Baroane, spune-mi o dată, de ce aş putea fi învinuit? gemu Schulz.

— Liniştiţi-vă, Herr Maior — îl opri Goldring cu răceală. Doar purtaţi epoleţi de ofiţer şi nu un şorţ de servitoare! Cred că vă aduceţi aminte de consfătuirea care a avut loc la comandament acum câteva săptămâni, când s-au discutat cauzele eşuării operaţiei „Pumnul de fier". Ei bine, la acea consfătuire v-aţi exprimat părerea că, fără îndoială, comandamentul rus a avut o copie a planului întocmit de comandamentul german. Cu acest prilej, aţi făcut o aluzie destul de străvezie la persoana mea.

— Bine, dar crede-mă, nu era decât o presupunere, doar şi dumneata ai spus: o aluzie!

— A fost o încercare de a arunca vina în capul unui nevinovat. E metoda folosită de cei care vor să-şi ascundă urmele, încă de pe atunci mi-am dat seama de ce v-aţi arătat atât de vigilent, iar acum am căpătat şi confirmarea.

Heinrich luă albumul de pe masă şi-l deschise acolo unde fusese fotografia generalului Daniel.

— Uitaţi-vă şi dumneavoastră — îi arătă Heinrich albumul. Fotografia asta este de fapt, fotografia operaţiei „Pumnul de fier". Generalul Daniel v-a servit numai ca paravan, să distragă atenţia. Dacă am trece clişeul acestei fotografii prin camera de proiecţie, am obţine copia fidelă a hărţii strategice. Fotografia a fost făcută în ziua de douăsprezece a lunii, chiar dumneavoastră aţi datat-o, adică înainte de începerea operaţiei. Ruşii n-au nevoie de prea mult timp ca să se pregătească de întâlnire. Toată lumea cunoaşte patima dumneavoastră pentru bani şi, se înţelege, va crede cu uşurinţă că aţi vândut harta ruşilor, pentru un preţ foarte mare... Drept rezultat, două divizii de-ale noastre au încetat, de fapt, de a mai exista... Clişeul nu-i la dumneavoastră, prin urmare e la ruşi. E logic, nu?

Heinrich îşi dădu seama că maiorul e pe punctul de a-şi pierde cunoştinţa. Faţa îi era albă ca varul, iar ochii i se holbaseră de groază.

— Spuneţi-mi, aveţi argumente suficiente, argumente faptice, nu vorbe, ca să răsturnaţi aceste învinuiri?

— Bine, dar eu am fotografiat pe general, nu harta! strigă Schulz.

— Astea-s vorbe, trebuie dovezi! Puteţi dovedi că n-aţi predat ruşilor clişeul?

Maiorul tăcu. Maxilarul inferior îi tremura. Se vede că-şi dădu-se seama, în sfârşit, ce primejdie îngrozitoare atârna asupra capului său. El nu putea combate învinuirea decât cu vorbe, nu cu fapte. Or, cine crede în vorbe?

— Dar asta-i groaznic, baroane! urlă maiorul cu desperare.

— În sfârşit, vă daţi seama că nu-i o glumă?

— E groaznic, pentru că n-am comis în viaţa mea vreo faptă ca aceea de care mă învinovăţeşti.

— Nu vă învinovăţesc eu, Herr Maior, ci sutele de oameni ai căror copii au rămas orfani din pricina dumneavoastră.

— O doamne! gemu maiorul.

— Onoarea mea de ofiţer german îmi cere numaidecât să aduc cazul la cunoştinţa superiorilor mei...

— Baroane!... şi Schulz îl apucă pe Heinrich de mână. Părea gata să i-o sărute.

— Dar... — Heinrich făcu înadins o pauză — dar eu n-am să spun nimănui nimic. Şi asta nu numai pentru că mi-e milă de dumneavoastră şi de familia dumneavoastră. Am să fiu sincer: nu vreau să se creadă despre mine că v-am denunţat din răzbunare pentru vorba nesocotită ce aţi aruncat-o la consfătuirea de la comandament. Cred că mă înţelegeţi?

— O, baroane!

Schulz care nu-şi revenise încă în fire din spaima prin care trecuse, părea că-şi pierduse minţile de bucurie.

— Sper că n-o să uitaţi serviciul pe care vi-l fac?

— Am să-l ţin minte toată viaţa şi sunt gata să-mi arăt recunoştinţa în orice chip! exclamă Schulz.

— Cred că vă daţi seama că nici nu poate fi vorba de vreo recompensă băneasc㠗 îi zise Heinrich cu dispreţ. Totuşi, nu-i exclusă posibilitatea să-mi faceţi şi dumneavoastră vreodată un serviciu camaraderesc, dacă voi avea nevoie cumva. Sunteţi de acord, Herr Maior? Ne-am înţeles?

— Am să fiu bucuros să fac tot ce-mi va sta în putinţă.

— Dar dacă vă veţi mai permite să-mi jigniţi onoarea mea de ofiţer al armatei germane...

— Ferească Dumnezeu, baroane! Niciodată şi în nici o împrejurare!

— Îmi pare bine că ne-am înţeles. Şi dumneavoastră, care vroiaţi să faceţi uz de armă...

Schulz aruncă o privire la revolver, apoi la albumul deschis şi zâmbi strâmb. Ar fi vrut să întrebe ceva, dar nu se putea hotărî...

— V-am înţeles, Herr Maior, şi vă făgăduiesc să vă înapoiez fotografia, dacă am să văd că vă ţineţi de cuvânt şi o să-mi faceţi şi mie vreun serviciu. Asta aţi vrut să mă rugaţi, nu-i aşa?

Maiorul dădu din cap în tăcere.

Îndată ce se întoarse acasă, Heinrich îşi scoase tunica şi abia atunci îşi aduse aminte că făgăduise lui Berthold să treacă pe la el. Făcu o mişcare, cu gândul să-şi îmbrace tunica din nou, dar stătu o clipă la îndoială, apoi se aruncă într-un fotoliu. Nu, nu mai era în stare să mişte nici măcar un deget. Trebuia să se culce, să se culce numaidecât, ca să-şi odihnească nervii, încordaţi peste măsură.

Cu toate acestea, în seara aceea, Heinrich nu izbuti să adoarmă multă vreme. I se părea că vede mereu înaintea ochilor albumul maiorului Schulz şi că-l frunzăreşte filă cu filă. „Documentele unei epoci măreţe" — spusese Schulz. Într-adevăr — documente, dar documente acuzatoare! Dar, cine ştie, poate că va veni o zi când toată lumea va putea vedea albumul maiorului Schulz.

6. Pe gânduri, la fereastra vagonului

Zvonul că corpul de armată, care suferise pierderi grele, va fi mutat în Franţa, iar în locul lui va veni un altul, se răspândi cu iuţeală şi, bineînţeles, provocă fierbere printre ofiţeri. Deocamdată, evenimentul se discută în şoaptă, ca o mare taină, totuşi toată lumea era agitată, cuprinsă de o emoţie plăcută. E drept, circula şi un alt zvon, venit nu se ştie de unde, cum că o parte din ofiţeri vor rămâne pe frontul de răsărit, ceea ce stârni oarecare nervozitate şi dădu naştere unui sentiment de nesiguranţă. Dar unii dintre ei căutau să dea o altă variantă zvonului, susţinând că măsura priveşte numai pe ofiţerii de front, nu şi pe cei de la comandament.

Nervozitatea generală se potoli numai după ce se primi ordinul oficial al comandamentului cu privire la dislocarea corpului de armată.

În aceeaşi zi, Berthold chemă pe Heinrich ca să-i comunice vestea plăcută.

— A sosit în sfârşit ordinul, aşa că plecăm! Ca să-ţi spun drept, de la o vreme începusem să mă tem că au să ne lase aici...

— Aveţi să-mi daţi ordine în legătură cu plecarea, Herr Oberst?

— Va trebui să te duci la gară ca să supraveghezi încărcarea bagajelor serviciului nostru. Sper că două zile au să-ţi ajungă.

— Aşa cred şi eu.

— Dar bag de seamă că nu te prea bucuri de vestea plecării noastre. Ai putea să-mi spui de ce eşti atât de posomorât în ultima vreme?

— N-aş vrea să părăsesc frontul de răsărit!

— Da ştii că ai nişte gusturi foarte ciudate!

— Socotesc că aş fi mai folositor aici, ca unul care cunosc bine limba rusă, obiceiurile ruseşti şi, în general, situaţia din Rusia.

— Bine, dar trebuie să te gândeşti şi la tine! Ai stat destul în pustietăţile astea. Pe când în Franţa... O, în Franţa! O să vezi că numai după câteva zile proasta ta dispoziţie o să dispară ca prin farmec. A, bine că mi-am adus aminte. Ştii că maiorul Schulz a fost mutat în altă unitate?

— Ia te uită! şi Heinrich zâmbi cu înţeles. Va să zică e şi laş!

— Sper că n-ai avut nici un conflict cu el?

— Nu. Am stat de vorbă ca doi buni prieteni. Mai mult, mi-a oferit un mic dar drept amintire, un suvenir, ca să zic aşa.

— Schulz făcuse un raport prin care cerea să fie mutat şi, în consecinţă, a fost pus la dispoziţia unui comandament superior. A plecat aseară. Ce zici de asta?

— Să se ducă la naiba, asta zic! Acum n-am timp să mă ocup de soarta maiorului Schulz. Când ordonaţi plecarea?

— Mâine dimineaţă. Şi nu uita că mă bizui pe deplin pe priceperea ta.

— Am să-mi dau silinţa să fac totul cât mai bine.

— Şi fii mai vesel, ţine capul sus. Nu uita că te aşteaptă toate minunăţiile Franţei, o ţară încântătoare.

Cu toate acestea, proasta dispoziţie a lui Goldring nu trecu nici după convorbirea lui cu Berthold. Dimpotrivă, a doua zi se înrăutăţi şi mai mult.

Totdeauna prevenitor şi vesel, acum ţipa la soldaţii care încărcau în vagoane bagajul biroului 1-Z şi atât de mult îl sâcâia pe Erwin Brenner, ordonanţa lui, încât acesta se ferea să-i apară înaintea ochilor. Ai fi zis că Goldring, altădată calm, a fost înlocuit cu altcineva.

A treia zi spre seară, bagajele biroului 1-Z fuseseră încărcate. Dar nici executarea la timp a misiunii nu schimbă starea de spirit a baronului. Mohorât cum era, intră în restaurantul ofiţerilor şi, cu toate că în sală nu se aflau decât doi-trei clienţi, se aşeză la măsuţa cea mai din fund, lângă fereastră.

După ce chelneriţa îi luă comanda şi se depărtă, un Oberleutnant înalt şi slab se apropie de masa lui Heinrich.

— Îmi îngăduiţi să iau loc la masa dumneavoastră, Herr Leutnant? se adresă el lui Goldring.

— Vă rog. Chiar mă bucur că n-am să cinez singur. Oberleutnant-ul se înclină, se aşeză şi se adânci în citirea listei de bucate.

— Vad că în lista de bucate nu-i trecută berea. Nu ştiţi cumva dacă au sau nu? Aş bea cu plăcere o cană de bere neagră.

Heinrich se uită cu atenţie la ofiţer.

— Cred că au. Dacă nu mă înşel, sunteţi în trecere?

— Chiar aşa, abia am sosit din ţară.

Convorbirea le-a fost întreruptă de chelneriţă, care aduse bucatele cerute de Heinrich.

— Dumneavoastră ce luaţi? întrebă ea pe Oberleutnant.

— O ceaşcă de cafea neagră şi câţiva biscuiţi — îi răspunse acesta, fără să mai întrebe de bere.

Chelneriţa alergă să execute comanda.

— Aţi fost în concediu? îl întrebă Heinrich.

— Da, am stat un timp acasă şi acum mă întorc pe front.

— Ce mai e nou la noi în ţară?

— Totul e ca şi înainte — îi răspunse ofiţerul fără chef. Dar fiindcă veni vorba, am la mine un ziar din Dresda, din el veţi afla toate noutăţile.

Şi zicând acestea, scoase din buzunar un ziar împăturit şi i-l întinse.

— Vă mulţumesc foarte mult. Am să-l citesc cu plăcere în timpul meu liber — îi răspunse Heinrich, scoţând la rândul lui o broşură din buzunar. Chiar astăzi am citit cărţulia asta. E foarte interesantă. Dacă doriţi, v-o dăruiesc. Fără să se uite la titlul cărţii, ofiţerul o vârî în buzunarul tunicii. După ce-şi bău liniştit cafeaua, puse banii pe masă, salută în tăcere pe comeseanul său şi ieşi.

Peste cincisprezece minute, Goldring se afla în compartimentul vagonului care-i servise drept locuinţă provizorie timp de două zile. Ordonanţa, anunţată încă dinainte că în seara aceea se vor întoarce la comandament, făcea bagajele. Heinrich nu se grăbea să plece. După ce încuie uşa şi lăsă storul, se apucă să citească ziarul în care găsi într-adevăr lucruri foarte interesante. Îl citi îndelung şi într-un chip oarecum ciudat, cei drept — de jos în sus. În răstimpuri se oprea la unele cuvinte izolate, chiar şi la unele litere. Se vede că noutăţile erau tare îmbucurătoare, pentru că atunci când, o jumătate de oră mai târziu, Goldring se urcă în maşină ca să se întoarcă la comandament, Erwin constată că starea de spirit a ofiţerului său se schimbase mult în bine. Tot drumul fredonă o melodie şi chiar glumi, ceea ce nu obişnuia când era ordonanţa de faţă.

Trenul înainta încet spre apus. În faţa lui, la o distanţă de câteva sute de metri, o locomotivă remorca mai multe platforme încărcate — garanţie că trenul va ajunge la destinaţie. Dacă partizanii au aşezat cumva mine sub şine, vor sări în aer numai locomotiva şi platformele, iar eşalonul militar va scăpa neatins.

Ce-i drept, toţi cei care se aflau în tren nădăjduiau să traverseze cu bine teritoriul Bielorusiei, pentru că, cel puţin până atunci, partizanii nu dăduseră atenţie decât trenurilor care veneau dinspre apus spre răsărit. Totuşi, o măsură de precauţie nu strică niciodată. De aceea împinseseră înainte un tren de siguranţă: o locomotivă remorcând mai multe platforme încărcate. Prin uşile deschise ale vagoanelor de marfă ieşeau la iveală ţevile mitralierelor grele. De altfel toţi soldaţii erau înarmaţi.

Se înţelege, cei din vagoanele-clasă, unde călătoreau domnii ofiţeri, erau mai puţin preocupaţi de primejdie. Nu fiindcă ofiţerii ar fi fost mai curajoşi, ci pur şi simplu pentru că n-aveau vreme să se gândească la aşa ceva. Unii îşi împlineau somnul după chefuri, alţii se dregeau după beţie, iar alţii, ca totdeauna în clipele libere, jucau cărţi.

Heinrich şi Oberst Berthold călătoreau în unul din vagoanele-clasă de la mijlocul trenului. Compartimentul de la capătul vagonului fusese rezervat ordonanţelor, iar celelalte erau ocupate de ofiţeri, câte doi şi câte trei la un loc. Numai Oberst Berthold, Kokkenmüller şi Heinrich aveau fiecare câte un compartiment.

Goldring era recunoscător lui Berthold că avusese grijă să i se dea un compartiment, aceasta îi dădea putinţa de a rămâne singur cu gândurile lui.

Iar gândurile lui nu erau chiar aşa de vesele.

Prin faţa ferestrelor vagonului lunecau încet privelişti cunoscute. Când le va mai vedea din nou? Oare e departe clipa când va putea arunca de pe el tunica asta străină, de care îi este scârbă şi să îmbrace hainele lui obişnuite, să se ducă iarna în pădure şi să rătăcească fără griji printre copacii încărcaţi de puful zăpezilor, sau să se tolănească vara pe pământul aşternut cu iarbă verde şi să privească liniştit spre depărtările albastre ale cerului nemărginit? Când oare va putea să cânte din tot pieptul, fără teamă, cântecul lui drag, acela pe care bătrânul lui tată îl ruga totdeauna să i-l cânte? Oare îşi va mai vedea vreodată tatăl? Îşi va mai revedea prietenii, cunoscuţii? Va mai putea oare să-şi continue studiile întrerupte de război?

Pentru ai lui, el e „dispărut". Aşa i se va comunica tatălui său. Câtă amărăciune va aduce vestea aceasta în casa lui părintească? Dar ce să-i faci, aşa trebuie! Trebuie! Pentru toţi cei dragi şi cunoscuţi, el nu mai este în viaţă. E dispărut fără urmă. Numai câţiva inşi de la Moscova ştiu ce a izbutit să facă, într-un răstimp scurt, acela care poartă acum numele de Heinrich von Goldring. Numai aceşti oameni ştiu unde se află el şi ce trebuie să facă mâine sau poimâine.

Da, Goldring va duce la îndeplinire misiunea ce i s-a încredinţat. O va duce la îndeplinire chiar cu preţul vieţii lui. Şi va face aceasta de dragul Patriei, de dragul tatălui său care îi duce dorul şi-i va mai duce încă ani îndelungaţi.

O, dacă s-ar şti prin ce a trecut el în seara aceea când răsfoia albumul lui Schulz! A fost o clipă când i se păruse că se va trăda şi se va năpusti asupra maiorului. Niciodată nu va afla nimeni ce eforturi a trebuit să facă ca să se stăpânească! Dar s-a stăpânit, pentru că aşa trebuia.

Acum îi va fi şi mai greu. De azi înainte va trebui să trăiască nu numai printre duşmani, dar şi pe un pământ străin. Câtă vreme corpul de armată se găsea în Bielorusia, putea — în caz că ar fi fost descoperit — să fugă în pădure, la partizani. Chiar dacă se afla printre duşmani, era la el acasă, în patria lui, unde simţea neîncetat forţa uriaşă a poporului-său, ajutorul lui nevăzut, puterea nesecată a spiritului său uriaş. Pe când de aici înainte va trebui să trăiască pe pământ străin, şi în caz de nevoie, singura lui scăpare va fi revolverul acesta micuţ, de care nu se desparte nici ziua, nici noaptea.

Dar ducă-se la naiba gândul acesta hoinar! El va trăi! Şi va trăi mult, în ciuda duşmanilor. Va avea tăria să se poarte aşa fel încât copoii Gestapoului să nu dea de urma lui. Ce-i drept, uneori îi e silă, îi e scârbă să joace rolul baronului von Goldring. Cândva, o să povestească toate acestea rudelor şi prietenilor, dar acum trebuie să tacă şi să nu uite nici o clipă cine este şi pentru ce a fost trimis în vizuina duşmanului. Şi totuşi îi vine foarte greu, insuportabil de greu! Artiştii se pot odihni în antracte, unde mai pui că au la dispoziţia lor o zi întreagă, când îşi aparţin numai lor înşişi, pe când el trebuie să-şi joace rolul neîntrerupt, în fiecare clipă, şi să-l joace la perfecţie. El n-are drept la odihnă nici măcar noaptea, pentru că şi noaptea e dator să fie în gardă, să se supravegheze ca să nu scape vreun cuvânt în somn. Şi tare mai e departe vremea când se va putea odihni! Dar poate să ştie dacă va apuca sfârşitul războiului? Să umbli mereu pe marginea prăpastiei şi să nu te prăbuşeşti...

Nu, piară aceste gânduri! Acum e baronul von Goldring. Şi la ce se poate gândi un von Goldring, şi pe deasupra şi baron, dacă nu la o partidă de bridge, la distracţiile ce-l aşteaptă în Franţa, la scrisoarea Lorrei... Bine că şi-a adus aminte de scrisoare: nici n-a deschis-o încă şi trebuie s-o citească, pentru că Berthold ţine foarte mult ca corespondenţa dintre Heinrich şi Lorre să nu se întrerupă.

După ce trecu graniţa rusească, eşalonul înainta mult mai repede, făcând doar scurte opriri în gările mari. Faptul acesta nărui planurile ofiţerilor, care nădăjduiau să obţină măcar o mică permisie, ca să se repeadă până la Berlin. Dar ordinul comandamentului era categoric: toată lumea, fără excepţie, trebuia să ajungă la destinaţie, în termenul prevăzut.

A patra zi, eşalonul trecu graniţa franceză şi în aceeaşi seară sosi la locul hotărât, într-un mic orăşel francez.

Toată dimineaţa următoare, Heinrich şi-o pierdu cu instalarea birourilor serviciului I-Z, în schimb, la ora prânzului, avu satisfacţia de a raporta colonelului că totul e gata şi că de a doua zi se poate relua activitatea.

Dar, spre surprinderea lui, Berthold îi ascultă raportul distrat, şi nu arătă nici cel mai mic interes pentru

unele detalii ale confortului, la care ţinea aşa de mult.

— Nu vă place, Herr Oberst? îl întrebă Heinrich, oarecum mâhnit.

— Dragul meu băiat, amănuntele astea nu ne mai interesează nici pe mine, nici pe tine — îi răspunse Berthold pe un ton grav.

— Nu înţeleg...

— Îmi pare rău, dar trebuie să ne despărţim pentru câtva timp. Azi noapte s-a primit ordinul să fiu pus la dispoziţia lui Himmler. Încă nu ştiu ce misiune mi se va da, dar în orice caz, aici n-o să mă mai întorc. S-ar putea foarte bine să rămân la Berlin.

Pe faţa lui Heinrich se ivi o expresie de părere de rău şi chiar de descumpănire. Plecarea colonelului îi complica situaţia. Cine ştie cum se va înţelege cu noul lui şef!

Berthold părea şi el tulburat de gândul despărţirii lor.

— Nu fi mâhnit, băiatul meu, nu fi mâhnit — zise el emoţionat. Legătura dintre noi nu se va întrerupe. Socotesc drept o datorie sacră să-ţi port de grijă. De altfel, am şi făcut ceva în direcţia asta. Dacă ştiam dinainte de noua mea numire, nu stăteam o clipă la îndoială şi te luam cu mine. Acum însă nu mai e chiar atât de simplu. Trebuie să plec singur, iar mai târziu am să te chem şi pe tine. Totuşi, n-aş vrea să rămâi aici. Circulă zvonul că corpul nostru de armată va fi desfiinţat şi ai putea să nimereşti în cine ştie ce fundătură. Un vechi prieten al meu, generalul Ewers, care l-a cunoscut şi el pe tatăl tău, comandă o divizie aici, în Franţa. Azi dimineaţă am vorbit cu el la telefon şi s-a arătat dispus să te ia la comandamentul lui, tot ca ofiţer cu misiuni speciale. Bineînţeles, i-am dat cele mai bune referinţe asupra ta şi mi-a făgăduit să-ţi acorde tot sprijinul şi că n-o să te încarce cu prea multă răspundere. Am vorbit cu cine trebuia de aici şi până deseară toate documentele au să fie gata. Mâine, sau cel mai târziu poimâine, trebuie să te prezinţi la comandamentul generalului Ewers. Eu plec la Berlin mâine la ora douăsprezece. După ce mă expediezi pe mine, ai putea să porneşti şi tu la drum.

— Dar nu mi-aţi spus încă unde anume să plec?

— Divizia lui Ewers este cantonată în mai multe localităţi. Are în pază anumite obiective militare, iar statul ei major e cartiruit la Saint-Rémy, un mic orăşel, staţiune climaterică, din sudul Franţei, însă sunt dator să-ţi atrag atenţia că în ultima vreme în Franţa e departe de a fi linişte. Închipuie-ţi, şi aici au apărut partizani care-i vânează mai ales pe ofiţerii germani. Împuşcăturile trase de după colţuri au devenit un fenomen obişnuit. Aşa că fii prudent. Mai repet o dată, fii prudent!

— Îmi pare foarte rău, Herr Oberst, că mă despart de dumneavoastră. După ce veţi şti ce post vi se va încredinţa, să-mi trimiteţi câteva rânduri.

— O să-ţi trimit cât de curând. Mi-am notat adresa diviziei lui Ewers şi o să-ţi scriu îndată ce mi se va lămuri situaţia. Iar tu să faci bine să-mi dai veşti regulat, să mă ţii la curent cu tot ce faci. Nădăjduiesc că ai să îndreptăţeşti pe de-a-ntregul referinţele pe care le-am dat asupra ta generalului Ewers.

— Vă rog să fiţi încredinţat că n-am să vă fac de râs.

— Şi nu uita să-i scrii şi Frau Elsei. Să ştii că ţine la tine ca la copilul ei. După cum am priceput, şi Lorrchen aşteaptă scrisori de la tine. Nu-i aşa?

— Cum de vă trece prin gând că aş putea uita datoria aceasta sacră?!

— Cred că asta-i tot. Acum du-te de te odihneşte. Peste o jumătate de oră încep să predau lucrările, ca să pot fi liber mâine, înainte de plecare.

A doua zi, la ora douăsprezece, Berthold se urcă în trenul de Berlin, iar Heinrich, cu maşina, porni chiar de la gară în direcţia Saint-Rémy.

7. Monica e pe cale să se îmblânzească

Autostrada părea o alee frumoasă şi Heinrich ordonă lui Erwin să reducă viteza, ca să poată admira priveliştea cu adevărat încântătoare. Şesul rămăsese în urmă şi acum coline acoperite de verdeaţă se înşirau de-a lungul drumului. Pe măsură ce înaintau, colinele se înălţau, se încălecau unele peste altele, de-ai fi zis că-s valuri uriaşe ce se sparg de stâncile Alpilor.

Când şoseaua începu să şerpuiască, Heinrich ceru lui Erwin să-l lase la volan. Cu toate că se bizuia pe experienţa sa de bun şofer, totuşi tresărea ori de câte ori autostrada se înfunda fără de veste în peretele vreunei stânci uriaşe sau a vreunui munte. Cel puţin aşa i se părea de departe. Dar când se apropia, constata că şi autostrada, şi calea ferată care alergau alături una de alta, dispar într-un tunel, ca peste o clipă să ţâşnească de partea cealaltă a stâncii sau a muntelui. După o cotitură, şoseaua şi calea ferată începură să alerge de-a lungul malului unui râu de munte, mic dar năvalnic, cu care şerpuiau delaolaltă pe fundul unei văi. Spre nord-vest, munţii se apropiaseră aşa de mult de malul râului, încât părea că vor să-i taie calea. Tot ocolindu-i, râul făcea cotituri scurte, aleargă înainte ca o călăuză vie şi mişcătoare, silindu-l pe Heinrich să răsucească volanul când la dreapta, când la stânga, în vreme ce autostrada se aşternea sub cauciucurile maşinii, ca o panglică nesfârşită.

Orăşelul Saint-Rémy apăru cu totul pe neaşteptate, de după una din cotituri. Era vârât într-un gâvan larg, ca şi când însăşi natura ar fi ţinut ca acolo să ia fiinţă o aşezare omenească... Un şir de dealuri nu prea înalte, acoperite cu păduri de brad, apărau valea de vânturile dinspre nord-est. La sud-vest, se înălţa un podiş uriaş, iar chiar de la malul râului porneau în sus vii nenumărate.

În oraş, şoseaua se transformă în stradă principală. Pe cele două laturi ale ei se înşirau clădirile instituţiilor şi casele cele mai bune din Saint-Rémy. Lui Heinrich nu i-a fost greu să găsească comandamentul diviziei. La întrebarea pusă primului întâlnit, i se răspunse că generalul Ewers locuieşte în cea mai frumoasă vilă din oraş, iar statul-major al diviziei se află instalat în cel mai mare hotel din oraş — „Europa”.

Cinci minute mai târziu, Heinrich bătea la una din uşile comandamentului pe care atârna o tăbliţă „Hauptmann Lütz, adjutantul comandantului diviziei”.

— Intră! — se auzi un glas plăcut de bariton.

Un ofiţer înalt, slab, cu gradul de căpitan — se vede că era chiar Lütz — se ridică de la masa de lucru şi-i ieşi în întâmpinare. Întreaga lui făptură, şi mai ales ochii mari, cenuşii, trădau că-i din cale-afară de obosit. Faptul că era istovit şi că nu se prea sinchisea de înfăţişarea sa îl dovedea şi pieptănătura lui destul de neglijentă. Deşi părul lui des, închis la culoare, era pieptănat cu cărare, se răsfira şi-i cădea pe frunte ori de câte ori făcea cea mai mică mişcare.

— Leutnant von Goldring — se prezentă Heinrich.

Lütz ocoli masa şi făcu câţiva paşi spre el.

— Hauptmann Lütz, adjutantul comandantului diviziei. Te rog ia loc.

— Sunt mutat la comandamentul diviziei dumneavoastră — începu Heinrich, dar Lütz îl întrerupse:

— Ştiu că eşti mutat la noi şi eram sigur că ai să soseşti astăzi.

Lütz se aşează la locul lui şi Heinrich îi întinse actele. Căpitanul le răsfoi în tăcere şi opri numai ordinul de mutare, celelalte i le înapoie.

— Sunt foarte bucuros că ai venit, baroane — zise Lütz cu amabilitate şi adăugă zâmbind: Trebuie să-ţi mărturisesc că mă bucur din consideraţii pur egoiste. Sper că ai să mă descongestionezi întrucâtva de treburi. E foarte mult de lucru şi trebuie să fac totul singur.

Atitudinea căpitanului era firească şi nesilită.

— Mă voi strădui să fiu un vrednic ajutor al dumneavoastră.

— Regret, dar n-ai să fii ajutorul meu. Dumneata eşti numit în funcţia de ofiţer cu însărcinări speciale. Mâine o să se dea ordinul de zi. Cum însă până acum, pe lângă serviciul meu de adjutant, l-am îndeplinit şi pe cel de ofiţer cu însărcinări speciale, îţi dai seama că sosirea dumitale îmi va uşura foarte mult munca. De altfel, vom colabora adesea şi sper că ne vom împrieteni.

— Nu mă îndoiesc câtuşi de puţin, Herr Hauptmann.

— Minunat! Acum să mergem să-ţi arăt viitoarea dumitale locuinţă. Eu stau chiar la comandament. Noi am ocupat aici două etaje şi câteva din camere au fost date ca locuinţă ofiţerilor, dar în momentul de faţă nu-i liberă nici una. La parter se află corpul de gardă şi cazinoul ofiţerilor. Aşa că va trebui să te instalezi la alt hotel, care-i chiar peste drum de „Europa”. Cred că acolo ai să te simţi chiar mai bine. E un hotel foarte curăţel.

Camerele rezervate lui Heinrich se găseau la primul etaj al hotelului „Temple”. În prima, o odaie micuţă, se afla un lavoar, un divan, o măsuţă şi două scaune. A doua era şi mai spaţioasă şi mai frumos mobilată: avea un pat lat de lemn, un birou, câteva fotolii, un dulap, o oglindă mare şi un suport pentru geamantane. Heinrich, care nu se aştepta la atâta confort, mulţumi din toată inima căpitanului pentru grija ce-şi dăduse.

— De aici, poţi admira oraşul.

Căpitanul deschise o uşă şi amândoi ieşiră în balcon.

— Într-adevăr, e o priveliştе minunată! încuviinţă Heinrich.

— Şi un loc bun de unde să priveşti fetele frumoase. Zicând acestea, Lütz îi arătă din ochi spre o fată care tocmai sărise de pe bicicletă. Se oprise de partea cealaltă a străzii, aşteptând să treacă maşinile.

— Adevărat că-i foarte frumoasă. Cine-i fata?

Lütz zâmbi:

— Aha, ţi-a plăcut?! E fata proprietăresei hotelului în care stai dumneata. Mademoiselle Monica.

— Frumoasă fată — repetă Heinrich pe gânduri.

— Nu-i numai părerea dumitale, baroane. Toţi ofiţerii noştri au încercat să cocheteze cu Monica, dar fără succes. Pe nici unul nu-l ia în seamă. Noroc că nu-s toate aşa de ursuze. Mai sunt câteva fete drăguţe, am să ţi le prezint cumva într-o zi.

— Nu mă prăpădesc eu după fetele drăguţe, prefer pe acelea... cum e Monica, să zicem. De altfel, o să găsim

noi o ocazie să stăm de vorbă despre frumoasele de aici şi despre felul lor de a fi. Acum să mă apuc să mă instalez!

Heinrich se aplecă peste grilajul balconului, îşi strigă ordonanţa care stătea jos lângă maşină şi-i spuse să aducă bagajele în cameră.

— Bine că mi-am adus aminte. Ordonanţa asta rămâne la dumneata, sau ai nevoie de alta?

— Nu, pleacă înapoi cu maşina.

— Atunci am să-ţi trimit îndată un alt soldat. Ţi-l dau provizoriu, până o să-ţi găseşti unul care să-ţi convină. După mine, ordonanţa trebuie să ţi-o alegi singur.

— Sunt de acord cu dumneavoastră.

În clipa aceea intră Erwin cu două geamantane mari.

— Erwin, de aci înainte eşti liber. Poţi să pleci mâine dis-de-dimineaţă. Astăzi, plimbă-te şi bea ce vrei în sănătatea mea — şi Heinrich îi întinse o bancnotă de o sută de franci.

— Dacă o să arunci aşa cu banii, o să-ţi înveţi cu năravi viitoarea ordonanţă — îi spuse Lütz, după ce ieşi Erwin.

— Am făcut-o cu un anumit scop. Omul o să se ducă la cabaret să cinstească şi o să istorisească soldaţilor cât de generos sunt. Atunci, care mai de care o să dea năvală să intre ca ordonanţă la mine.

— Şi, se înţelege, ai să alegi pe cel care o să stăruie cel mai mult.

— Nicidecum, dar am să am de unde alege. Nu de altceva, vreau să am lângă mine un om de treabă.

Lütz izbucni în râs. Zâmbi şi Heinrich, dar parcă fără vlagă, numai cu colţul buzelor şi Lütz rămase uimit de expresia de pe chipul locotenentului, care trăda şi oboseală, şi mâhnire.

Când strânse mâna căpitanului, Heinrich o reţinu o clipă.

— Unde luaţi masa diseară, Herr Hauptmann?

— Masa de prânz o luăm cu toţii la cazinou, aşa vrea generalul. Însă micul dejun şi masa de seară, unde se nimereşte.

— Atunci, îngăduiţi-mi să vă rog să cinăm diseară împreună.

— Mulţumesc foarte mult, primesc invitaţia cu plăcere — şi Lütz se înclină.

— Trec să vă iau la ora nouă.

Rămas singur, Heinrich începu să-şi pună lucrurile în ordine. Curând, toate au fost scoase din geamantane şi aşezate în dulap.

După drum, simţea nevoia să se spele. Ordonanţa trimisă de Lütz pregăti la repezeală totul, încălzi baia, făcu patul. Lui Heinrich nu-i rămânea decât să se spele şi să se culce.

Mai dădu noii ordonanţe câteva însărcinări mărunte, printre care şi aceea de a-i cumpăra două dicţionare, unul francez-german, şi altul german-francez, şi adormi numaidecât. Se trezi abia pe la ora opt seara. Dispoziţiile ce le dăduse ordonanţei fuseseră aduse la îndeplinire, iar hainele bine curăţate şi călcate. Fritz Seller, un soldat blond cu urechi clăpăuge, se dovedi a fi o ordonanţă de ispravă.

Heinrich ar fi vrut să mai stea tolănit în pat, ba chiar să nu se scoale deloc până a doua zi dimineaţă — aşa era de obosit. Dar gândul că trebuie să ia masa cu Lütz, ca să se orienteze asupra situaţiei înainte de a da ochii cu generalul, îl făcu să se grăbească.

Peste un sfert de oră, Heinrich intra în restaurantul hotelului „Temple", un local nu prea mare, dar foarte plăcut şi frumos mobilat. La ora aceea, sala era goală. Numai lângă bufetul uriaş, care ocupa aproape jumătate din peretele din stânga, stătea cu spatele spre intrare o femeie grasă. Trebuie să fie proprietăreasa hotelului — îşi zise Heinrich. De altfel, altcineva îi reţinuse atenţia. Păşind înadins mai încet, el se uită cu luare-aminte la fata care discuta cu aprindere cu femeia cea grasă. Era biciclista, pe care i-o arătase Lütz.

Când o văzuse pentru întâia oară din balcon. Heinrich fusese de aceeaşi părere cu Lütz, că Monica e foarte frumoasă, dar acum această apreciere i se păru banală, ofensatoare chiar pentru fată. În chipul şi în toată făptura ei zveltă era ceva mult mai mult decât frumuseţe. La început, Heinrich nu izbuti să-şi dea seama ce anume îl impresionase. Poate privirea luminoasă a ochilor ei mari, negri, sprâncenele avântate spre tâmple, ori fruntea înaltă, parcă modelată? Sau poate părul negru, vălurit, care îi încadrează atât de dulce ovalul obrazului ei delicat? Nasul Monicăi nu are o linie regulată, dar cât de armonios se îmbină el cu linia buzelor, cu aceea a bărbiei... Într-adevăr, armonia tuturor trăsăturilor, a culorii ochilor, a părului, a genelor puţin întoarse în sus fac ca chipul fetei să fie fermecător, incomparabil.

Salutându-le politicos pe amândouă, Heinrich se adresă celei mai în vârstă:

— Vorbiţi nemţeşte, *madame?*

— Puţin. Dacă nu mă înşel, sunteţi baronul Goldring. Monsieur Lütz m-a anunţat de sosirea dumneavoastră şi sunt bucuroasă că aţi tras la hotelul meu.

Pe faţa stăpânei hotelului lunecă zâmbetul acela amabil, stereotip, specific oamenilor care, datorită profesiunii lor, sunt nevoiţi să servească pe alţii.

Monica privea undeva, alături de Heinrich. Faţa ei, atât de vioaie cu câteva clipe mai înainte, deveni deodată ursuză, neprietenoasă.

— *Madame*, aş vrea să comand o masă pentru două persoane, pentru ora nouă.

— Vă rog! răspunse hotelieră. Ce-aţi vrea să comandanţi?

— Păstrăvi, pasăre *à la française* cu garnitură de cartofi şi salată.

— Acum e foarte greu cu alimentele. Dar pentru clienţii noştri… …Să vă punem masa într-un separe?

— Da. Până atunci, te-aş ruga să-mi trimiţi în cameră o sticlă de bordeaux, una de coniac, două de lichior de fructe şi una de lichior de ciocolată.

Heinrich puse banii pe tejghea.

— Nu-i nevoie să-mi dai rest — spuse el ca în treacăt, şi luând lista de bucate scrisă în nemţeşte, începu s-o studieze.

— Doar chiar Lütz a spus că baronul ăsta e foarte bogat — ajunseră la el vorbele spuse în şoaptă, în franţuzeşte, de stăpâna hotelului.

— Ce crezi, s-a îmbogăţit din jaf — i-o trânti Monica, furioasă.

— Mai stăpâneşte-ţi limba, Monica.

— Nu avea grijă, nu înţelege nimic. Nu vezi că stă ca un buştean?

— Du-i comanda sus — îi porunci mama.

Abia stăpânindu-şi zâmbetul, Heinrich puse lista de bucate pe tejghea şi plecă în camera lui. Nu trecură nici cinci minute, că se auzi bătând la uşă şi în prag apăru Monica cu o tavă încărcată cu sticle de băuturi. După ce le puse pe masă, se îndreptă fără să scoată o vorbă, spre uşă.

— O clipă, *mademoiselle!*

Monica se opri în prag, aşteptând.

— Dumneata vorbeşti nemţeşte?

— Vorbesc, dar foarte rar, pentru că nu-mi place nici limba, nici... — şi fata tăcu.

— ...nici nemţii — sfârşi Heinrich în locul ei. Monica continuă să tacă.

— Dar ştiu că eşti îndrăzneaţă! Totuşi nu te sfătuiesc să vorbeşti aşa cu ofiţerii germani.

— Fiecare e liber să aibă gusturile lui. Mie, de exemplu, îmi place mult mai mult limba rusă. E aşa de melodioasă!

— Iată, eu am avut posibilitatea s-o aud, vin de pe frontul de răsărit.

— De pe frontul de răsărit? şi în ochii Monicăi, Heinrich desluşi un interes făţiş.

— Şi pot să te asigur că rusoaicele nu spun ofiţerilor germani asemenea lucruri.

— Adică cum, înghit ofensele lor fără să le spună o vorbă?

— Nu le înghit. Dimpotrivă, ripostează cu focuri de armă. Trag în toţi aceia pe care îi socotesc duşmanii lor — îi răspunse Heinrich în franţuzeşte.

Monica făcu ochi mari. Timp de câteva clipe se uită uluită la Heinrich. Îşi mişca nerăbdătoare buzele, ca şi când ar fi vrut să-i răspundă, dar chiar atunci intră ordonanţa, şi fata plecă.

La ora 9 fix, Heinrich intră în biroul lui Lütz. Acesta mai lucra încă.

— Herr Hauptmann, aveţi chiar atât de mult de lucru? E ora nouă şi dumneavoastră tot mai lucraţi.

— Te aşteptam, şi ca să nu stau degeaba, mi-am pregătit unele lucrări pentru mâine — îi răspunse Lütz, închizând mapa cu hârtii. Ei, dar dumneata, baroane, cum te-ai instalat?

— Destul de bine. Am şi făcut cunoştinţă cu proprietăreasa hotelului şi cu fata ei.

— Şi sunt sigur că Monica ţi-a şi trântit câteva impertinenţe?

— Într-adevăr, mi-a spus câteva, totuşi am impresia că în cele din urmă ne vom înţelege.

— Serios! se miră Lütz cu sinceritate. Dacă o să ai norocul să te împrieteneşti cu ea, să ştii că toţi ofiţerii au să te invidieze şi au să te socotească un mare diplomat.

Ceva mai târziu şedeau amândoi într-un *séparé* simpatic şi îşi luau cina. *Madame* Tarval, proprietăreasa restaurantului, avusese grijă să le trimită un vin cu adevărat bun. De altfel, şi bucatele erau minunat pregătite. Căpitanul mânca cu multă poftă. Când li se serviră păstrăvii prăjiţi, exclamă uimit:

— Oho, precum văd, dumneata ai cucerit dacă nu chiar simpatia Monicăi, în orice caz simpatia doamnei Tarval. Din prima zi de cunoştinţă, să-ţi servească bucate atât de alese, înseamnă un mare succes!

După cină, Heinrich comandă o sticlă de coniac şi o cutie de havane.

— Va să zică, o să avem mult de lucru? întrebă el sorbind din păhărel.

— Înainte era mai uşor — oftă Lütz. Când divizia noastră era cantonată la un loc, comandamentul se afla la Aix les-Bains, şi aveam mult mai puţin de lucru.

— Dar ce-a determinat schimbarea dispozitivului diviziei? se interesă Heinrich.

— Vezi dumneata, la început francezii erau liniştiţi. Dar după înfrângerea noastră din preajma Moscovei, au ridicat capul. Au apărut aşa-numitele *maquis*-uri. În majoritatea cazurilor, trag de după colţ, ca să zic aşa şi de preferinţă în ofiţeri. Uneori, aruncă în aer linii de cale ferată, poduri, ba chiar şi obiective militare. Unităţile de S.S. şi de poliţie nu mai sunt în stare să le facă faţă. De aceea, paza obiectivelor militare a fost încredinţată diviziei noastre. Drept urmare, unităţile au trebuit să fie dispersate, în diferite puncte. Întinzându-se pe o distanţă de nouăzeci de kilometri, de la Saint-Michel până la Chambéry.

— În urma acestor măsuri, maquis-urile s-au potolit?

— Da de unde! sunt şi mai active acum. Ceea ce complică şi mai mult situaţia este faptul că sunt ajutate de populaţie. Acum două săptămâni, un detaşament de maquisards-i a atacat un lagăr de prizonieri ruşi. Au ucis paza, care, fie vorba între noi, a fost din cale-afară de neglijentă, şi, drept urmare, câteva sute de ruşi au fugit cu ei în munţi. Urmărirea n-a dat nici un rezultat. Iar cu câteva zile înainte de sosirea dumitale, maquisards-ii, ajutaţi şi de prizonierii ruşi, au atacat o coloană de camioane, care transporta armament şi muniţie. Acum sunt perfect înarmaţi, cu propriul nostru armament.

— Nădăjduiam să mă odihnesc aici, după oboselile îndurate pe frontul de răsărit, dar precum văd, am nimerit din lac în puţ.

Căpitanul începu să-i povestească amănunţit despre o acţiune întreprinsă cu câteva zile în urmă împotriva partizanilor de un detaşament de represiune. Heinrich asculta cu atenţie şi nu uita să vegheze ca păhărelul lui Lütz să fie mereu plin. Curând, căpitanul se ameţi de-a binelea.

În vreme ce Goldring şi Lütz luau masa în odăiţa plăcută a restaurantului „Temple", Monica gonea pe bicicletă spre sătucul Pont-et-Mâfre, în apropierea căruia se afla uzina electrică care alimenta localităţile din jur. Cei patru kilometri pe şoseaua asfaltată Monica îi făcu în mai puţin de un sfert de oră.

— Vreau să-l văd pe François, i-am adus mâncare — se adresă ea unui lăcătuş pe care-l cunoştea.

— Pentru dumneata, *mademoiselle* Monica, sunt gata să-l scot şi din pământ! Eh, mare noroc mai are şi François ăsta — adăugă el cu o invidie făţişă. O fată aşa de frumoasă să vină atâta drum numai pentru a-l vedea!

Şi lăcătuşul, şi ceilalţi muncitori de la uzină erau încredinţaţi că Monica e logodnica lui François, ceea ce, de altfel, nu nega nici el, nici fata.

Dimpotrivă, ca să accentueze şi mai mult simpatia ei pentru tânărul muncitor, Monica îi întinse dinadins, de faţă cu toţi, legăturica cu mâncare. Apoi se retraseră amândoi în fundul curţii şi după ce se aşezară pe nişte scânduri, François desfăcu legăturica. Priviţi de departe, păreau cu adevărat doi îndrăgostiţi. Dar dacă cineva ar fi tras cu urechea la cele ce vorbeau, ar fi rămas foarte mirat: ceea ce discuta fata cea frumoasă cu tânărul cel

înalt, slab şi foarte vioi, cu părul tuns scurt, nu semăna nici pe departe cu drăgălăşeniile naive cu care se dezmiardă, de obicei, îndrăgostiţii.

— Ce s-a întâmplat, Monica? o întrebă François îngrijorat, începând să înfulece din mâncare.

Monica îi repetă, vorbă cu vorbă, convorbirea ei din ziua aceea cu Goldring.

François căzu pe gânduri.

— Cred că-i o cursă — zise el cu glas scăzut — şi încă destul de stângace. Fiindcă e tânăr, baronul tău nu ştie să-şi ţină limba. Se pare însă că o să joace un rol destul de important la comandamentul diviziei, altfel nu i s-ar fi pregătit din vreme locuinţa. Aşa că, Monica, va trebui...

Văzând că fata se încruntă, François râse încet.

— Hai, hai, fii mai veselă! încă n-am spus nimic şi te-ai şi încruntat! Haide, nu te mai înfuria! Supărarea face să apară cute pe obraz. Parcă văd c-ai să îmbătrâneşti înainte de vreme. Lasă supărarea, că de nu, te sărut. Nu sunt eu logodnicul tău?

— Vai, François, eşti un om nesuferit! Ţi s-a încredinţat o sarcină atât de importantă iar ţie îţi vine să glumeşti...

— A fi serios, fetiţo, nu înseamnă deloc să ai o mutră de înmormântare. Unde e glumă, acolo e şi bună dispoziţie. Şi cred că-ţi dai seama ce înseamnă să ai o bună dispoziţie, chiar şi atunci când treburile îţi merg prost. Or, treburile noastre merg foarte prost, pentru că nici până acum nu ştim ce pun la cale broscoii ăştia verzi. Iată de ce ar trebui să-l faci pe baronaşul nostru limbut...

— François!

— Iar te-ai supărat! Crede-mă, nu te îndemn să faci o faptă ruşinoasă, pur şi simplu să legi eu el o prietenie, ca să zic aşa. Ce fel de femeie eşti tu, dacă n-o să fii în stare să-l joci pe degete! Gândeşte-te bine, avem cea mai bună ocazie... Locuieşte la hotelul mamei tale, una la mână; nu încape îndoială că o să lucreze la comandament; două la mână; nu prea ştie să-şi ţină limba, trei la mână; în fiecare zi o să dea ochii cu o fată frumoasă, patru la mână. Şi ce i se cere acestei fete? Uneori să-i zâmbească, alteori să-şi lase genele în jos, uite aşa, ca acum, să flecărească mai puţin, mai mult să asculte... În felul acesta o să ştim tot ce se face la comandament. Şi cred că-ţi dai seama, ce înseamnă asta pentru noi?

— Da, dar el e... Ei, cum să-ţi spun, nu-i ca toţi ceilalţi. Nu-i obraznic, nu-ţi vâră cu de-a sila daruri în mână. Şi nici măcar nu mi-a făcut un compliment, se uită la mine cu o totală indiferenţă....

— Bine, dar asta depinde de tine.

— Dar dacă o să mă invite să iau masa cu el, sau să ne ducem la cinematograf?

— Să te duci, se înţelege. Nu uita că dacă păcătoşii de noi luam un păhăruţ mai mult, devenim limbuţi.

— Da, ca pe urmă maquisards-ii să mă tundă şi pe mine, cum au tuns pe fetele care au legat prietenie cu hitleriştii…

— Să n-ai grijă de asta. Atâta timp cât n-o să vrei să dai cuiva o şuviţă drept amintire, nici un fir de păr n-o să se clintească din capul tău. Prin urmare, ne-am înţeles, nu? Repet, misiunea ce ţi se încredinţează are o mare importanţă. Şi, bagă de seamă, nimeni, nici chiar mama ta, nu trebuie să afle acest lucru şi nici nu trebuie să scapi vreo vorbă din tot ce ai să izbuteşti să storci de la baron.

Monica oftă.

— Dacă e nevoie...

— Chiar foarte mare nevoie — îi răspunse François acum cu un aer grav. În felul ăsta, ai să ne ajuţi pe toţi, şi implicit şi pe fratele tău, Jean. Şi fiindcă veni vorba, s-ar putea să-l vezi în curând.

— Când? şi faţa Monicăi se însenină de bucurie.

— Am să-ţi dau de veste la vreme. Cred că aveţi să vă vedeţi chiar aici, la uzină. Spre norocul nostru, nemţii nu se prea interesează de noi, şi asta numai pentru că nu folosesc energia electrică a uzinei noastre. Totuşi, fără absolută nevoie, să nu vii încoace. Deşi toată lumea e încredinţata că eşti logodnica mea, nu strică să fi prudentă. Şi apoi, nu-i bine ca nemţii să te vadă prea des circulând pe drumul ăsta.

Amândoi se ridicară şi o luară spre ieşire. Lui François îi reveni bună dispoziţie şi iar se porni pe glume:

— Ei hai, aruncă-te de gâtul meu, să vadă toată lumea cât de greu îţi vine să te desparţi de logodnicul tău — o necăjea el — sau cel puţin şterge-ţi ochii cu batista...

Monica izbucni în râs, luminiţe poznaşe i se aprinseră în ochi. Pe neaşteptate, se lipi de François şi-l sărută zgomotos pe obraz. Fâstâcit, acesta se înroşi şi începu să se frece la ceafă.

— Văd că învăţătura mea ţi-a fost de folos — făcu el cam stânjenit.

— Iar eu văd că faci pe cocoşul numai din gură; habar n-ai să te porţi cu fetele, asta-i! îi strigă ea din poartă.

Când Heinrich îl scotea pe Lütz din restaurant, beat turtă, Monica era de mult acasă şi, culcată în pat, se gândea la însărcinarea neplăcută ce-i dăduse François.

A doua zi dimineaţă, fix la ora nouă, Heinrich veni la comandament. Lütz, arăta ca un om care abia se ridicase din pat după o boală lungă şi grea.

— Nu-i aşa că aseară am cam întrecut măsura? Mi-e capul greu, abia îl ţin pe umeri — se jelui căpitanul, şi-şi zburli părul pieptănat ca vai de lume.

Până la venirea comandantului diviziei, Lütz îl puse la curent cu lucrările pe noul lui camarad.

Înainte de a intra în cabinetul său, generalul Ewers se opri în biroul adjutantului. Cu toată vârsta sa înaintată, generalul era un bărbat destul de zvelt, cu un obraz prelung, foarte îngrijit. Pleoapele grele şi pungile de sub ochii cenuşii îl făceau să pară mult mai aspru decât era în realitate.

— Ce mai e nou, Lütz? îl întrebă el pe adjutant.

— Nou? Avem un nou ofiţer cu însărcinări speciale — încercă să glumească Lütz.

Generalul Ewers se întoarse spre Heinrich.

— Sunt locotenentul von Goldring!

— A-a! Mi-ai fost recomandat de Oberst Berthold, vechiul meu prieten. Poftim la mine în cabinet!

În cabinetul generalului, pe o măsuţă lipită de birou se aflau câteva sticle de apă minerală. Generalul îşi umplu un pahar şi-l puse în faţa sa.

— Nu-ţi ofer din porcăria asta amară şi sărată. Dar eu sunt nevoit s-o beau. Ficatul, înţelegi! Pe

dumneavoastră, tinerii, astfel de lucruri nu vă interesează. Ei, ce mai face Berthold? Tot nu se ştie în ce post a fost numit?

— Herr Oberst crede că va rămâne la Berlin.

— Oho, atunci merită să fie felicitat! Sub aripa ocrotitoare a lui Himmler va ajunge departe. Ai avut noroc, Leutnant! Doar nu oricine are un protector ca Berthold. Chiar el mi-a spus că te socoteşte drept fiul lui...

— Herr Berthold este foarte bun cu mine. A fost prieten cu tatăl meu, şi într-adevăr că m-a primit ca pe băiatul lui.

— Da, da, Berthold mi-a spus povestea dumitale. Cei drept, foarte romantică! L-am cunoscut şi eu pe Siegfried von Goldring, şi am fost prieten cu dânsul. Moartea lui timpurie m-a mâhnit tare mult, dar dumneata poţi fi mândru de el. A murit la datorie, ca un adevărat soldat!

— Ce însărcinare aveţi de gând să-mi daţi, Herr General?

— Ai să îndeplineşti funcţia de ofiţer cu însărcinări speciale. Bineînţeles, ai să fii mai mult pe drumuri, dar cum eşti tânăr, cred că-ţi plac călătoriile?

— Îmi plac, dacă nu mă împiedică să-mi duc misiunea la bun sfârşit. În timp de război trebuie să uiţi de propriile tale plăceri.

— E un principiu foarte înţelept! Generalul luă o înghiţitură de apă şi trecând de la tonul familiar la cel oficial, adăugă: Ordinele o să le primeşti direct de la mine sau prin Lütz. Cred că ai şi făcut cunoştinţă cu el?

— Da. Herr General, şi trebuie să mărturisesc că mi-a făcut impresia unui excelent ofiţer.

— Mă bucur că ţi-a făcut o impresie aşa de bună. Cu atât mai mult că veţi trebui să lucraţi adesea împreună. Nu-mi iau rămas bun de la dumneata, pentru că la prânz ne vom vedea la cazinou.

— Ei, cum te-a primit generalul? îl întrebă Lütz, când Heinrich ieşi din biroul lui Ewers.

— Destul de amabil. Între altele, mi-a spus că vom colabora adesea amândoi şi a rămas foarte mulţumit, auzind că mi-aţi făcut o impresie excelentă.

— Îţi sunt adânc recunoscător, baroane.

— Generalul mi-a mai spus că misiunile am să le primesc direct de la domnia-sa sau prin dumneavoastră. Aş vrea să ştiu, ce am de făcut azi?

— Să te odihneşti şi să vizitezi orăşelul. Astăzi nici eu nu sunt în formă. Iar dacă se va ivi ceva urgent, am să te anunţ. E bine ca ordonanţa dumitale să ştie unde să te caute. Vezi, nu întârzia la prânz. Generalului nu-i place ca ofiţerii să întârzie la masă. Prânzim la cazino la ora unu precis.

— Iar cina o s-o luăm împreună, tot acolo unde am luat-o şi aseară — adăugă Heinrich.

— Mă tem să nu fie prea scump — şoväi Lütz.

— Nu trebuie să vă sinchisiţi de asemenea fleacuri, Herr Hauptmann — zise Heinrich cu nepăsare şi ieşi.

Vizitarea oraşului nu-i luă prea mult timp. Nu se înşelase cu o seară înainte, când presupusese că strada principală din Saint-Rémy este, de fapt, continuarea autostrăzii. Pe artera aceasta se aflau hotelurile, vilele cele mai frumoase, cinematograful, magazinele, primăria. Celelalte ulicioare, care se ramificau, erau destul de murdare, de întortocheate şi atât de înguste, că două maşini n-ar fi avut loc să treacă una pe lângă alta. După ce rătăci un pic prin oraş, Heinrich se întoarse la hotel şi timpul rămas până la prânz îl folosi studiind dicţionarul. Vroia să-şi împrospăteze cât mai repede cunoştinţele lui de limbă franceză.

Cu câteva minute înainte de ora unu, Heinrich intră la cazino.

În sala popotei se şi adunaseră vreo treizeci de ofiţeri din comandament. Se plimbau în jurul unei mese lungi, acoperită cu o faţă de masă albă, pe care erau înşirate tacâmuri şi farfurii. Două chelneriţe aşezau pe masă castroane mari de supă, cu polonice în ele. Heinrich surprinse câteva priviri curioase îndreptate asupra sa. Se vede că făcuse impresie asupra celor de faţă tunica lui nouă făcută dintr-o stofă scumpă, din care se făceau de obicei numai uniformele de gală.

Când intră generalul, toţi luară poziţia de drepţi. Ewers se îndreptă spre capul mesei, dar nu se aşeză, rămase în picioare în spatele scaunului său. Ofiţerii făcură la fel: încremeniră în picioare lângă locurile lor. Ewers făcu semn lui Goldring să se apropie şi-i arătă cu mâna scaunul din dreapta sa.

— Domnilor ofiţeri — se adresă generalul celor de faţă — daţi-mi voie să vă prezint pe Leutnant Baron von Goldring, mutat în comandamentul nostru.

Heinrich se înclină.

— Dânsul va îndeplini funcţia de ofiţer cu însărcinări speciale. Până acum, Leutnant von Goldring a deţinut aceeaşi funcţie pe lângă şeful serviciului 1-Z de la corpul de armată, comandat de generalul Jordan.

Unii dintre ofiţeri se uitară cu respect la Heinrich.

— Pe măsură ce o să colaboraţi, aveţi să vă cunoaşteţi mai bine.

Generalul se aşeză. Ceilalţi se aşezară şi ei. Apoi generalul îşi luă supă şi toţi făcură la fel, pe rând. Lui Heinrich îi venea să râdă văzând cum ofiţerii îşi imitau şeful.

Masa ţinu mult.

În sfârşit, generalul se ridică. Se ridicară şi subalternii. Heinrich răsuflă cu uşurare.

— Aveţi nevoie de mine după masă? îl întrebă el pe Lütz, după ce ieşiră din cazinou.

— Ştii ceva, hai să începem de mâine. Azi n-am nici un chef. De altfel, nici generalul nu se simte bine, îl doare ficatul şi n-o să mai iasă azi din casă.

— Atunci ne revedem la nouă seara! Dacă n-am să vă găsesc la comandament, veniţi direct în camera mea.

În holul hotelului, Heinrich se întâlni nas în nas cu Monica.

— Bună ziua, *mademoiselle* salută el cu oarecare răceală.

Spre uimirea lui, Monica îi zâmbi.

— Bună ziua, domnule baron.

— Cum, dumneata ştii să zâmbeşti? o întrebă Heinrich cu o mirare prefăcută.

— Dacă nu mă înşel, sunt şi eu o fiinţă vie, aşa că nu văd de ce te miri.

— Aveţi în literatura dumneavoastră un roman minunat, pe care l-ai citit, desigur: „Omul care râde". Pe dumneata, lumea te-a poreclit „Fata care nu râde". Ofiţerii noştri mi-au spus că nu le-ai zâmbit niciodată.

— Să le zâmbesc lor?

— Prin urmare, ai făcut o excepţie numai cu mine?

Se vede că Monica îşi adusese aminte de instrucţiunile lui François, pentru că-şi muşcă, buza — să nu-i dea un răspuns aspru. Totuşi, nu se putu stăpâni:

— Eşti prea încrezut, domnule baron! Am fost mai amabilă cu dumneata, numai pentru că mi s-a părut că eşti mai civilizat decât camarazii dumitale.

— Ai o idee preconcepută despre noi, ofiţerii germani, şi ne judeci pe toţi la fel.

Monica suspină adânc şi-şi lăsă genele în pământ. Poate ca să-şi ascundă furia ce-i scânteia în ochi.

— Războiul e război, *mademoiselle*. Nu l-am început nici eu, nici dumneata — zise Heinrich pe un ton împăciuitor.

Fata nu-i răspunse, dar nici nu plecă. Deodată lui Heinrich îi fulgeră prin minte un gând îndrăzneţ.

— *Mademoiselle* Monica, dacă am să te rog să-mi faci un serviciu, n-ai să mă socoteşti prea obraznic?

— Nu cred să te pot ajuta cu ceva.

— O, sunt sigur că ai să poţi! Dumneata vorbeşti nemţeşte, aşa că nu ţi-ar veni greu să mă ajuţi să învăţ limba franceză.

— Pentru interogatorii, aveţi tălmaci.

— Ce-ţi trece prin minte, *mademoiselle*... Eu nu sunt SS-ist, ci un ofiţer de rezervă, mobilizat în armată ca atâţia alţii. Cu câtva timp înainte de război am început să învăţ limba dumneavoastră frumoasă... Şi acum, când am o ocazie atât de strălucită...

— Strălucită pentru dumneavoastră, germanii, domnule baron, dar cât se poate de tristă pentru noi, francezii... deşi... — Monica scutură din cap şi părul ei vălurit se răsfiră în şuviţe — deşi sunt încredinţată că Franţa va fi din nou o mare putere.

— Şi eu sunt încredinţat, *mademoiselle*! Parcă poţi ţine subjugat la nesfârşit un popor liber, un popor cu un trecut atât de glorios!

De mirare, buzele fetei se întredeschiseră copilăreşte. Heinrich se prefăcu că nu observă impresia pe care i-o făcuseră vorbele lui.

— Te prinzi să mă ajuţi?

— Să înveţi o limbă, nu-i un lucru chiar aşa de uşor — se feri Monica să dea un răspuns hotărât. Nu-i de ajuns să ai un manual şi dicţionare, trebuie ca şi elevul şi profesorul să aibă aptitudini corespunzătoare. Mie una, mi se pare că ai putea găsi o profesoară mai bună ca mine.

— Nu, nu, m-am gândit bine şi-mi pun toată nădejdea în dumneata. Ţine seama că eu dispun de puţin timp liber, iar faptul că locuiesc în hotelul dumneavoastră prezintă un mare avantaj pentru mine. Ai să-mi dai lecţii numai atunci când orele mele libere au să se potrivească cu ale dumitale. Nu uita, de asemenea, că în felul acesta faci un serviciu nu numai mie, ci şi... cum să... spun... desfiinţezi, ca să zic aşa, barierele care separă un popor de celălalt. Când un om învăţă o limbă străină, fără să vrea se pătrunde de spiritul acelui popor. Nu-i aşa? Începe să-i înţeleagă mai bine cultura, năzuinţele, aspiraţiile... Îţi spun toate astea cam stângaci, cam încurcat, dar din toată inima.

— Fie — se învoi în sfârşit Monica — numai că trebuie procurate dicţionare, manuale...

— Am şi făcut rost. Şi dacă ai timp, te-aş ruga să te uiţi prin ele. Poate e nevoie să cumpăr altele.

Monica stătu la îndoială. Înţelegând care-i cauza şovăielii, Heinrich se grăbi s-o liniştească:

— Ai cuvântul meu de onoare că nu ţi se va întâmpla nimic!

Fata se înroşi uşor şi începu să urce scara care ducea la etaj, unde se afla camera lui Heinrich.

Lăsând pe Monica să treacă înainte, Heinrich se opri o clipă în săliţă.

— Fritz — zise el în şoaptă ordonanţei — trage o fugă şi cumpără-mi bomboane şi fructe, dar din cele mai bune. Uite banii!

Când intră în odaie, Monica şedea la masă şi examina dicţionarele.

— Ei, ce zici, au să meargă?

— Da, eu cred că dicţionarele sunt bune. Au şi regulile gramaticale, iar la sfârşit se găseşte un număr de fraze din cele mai uzuale. Sunt de folos turiştilor şi... învingătorilor...

— Eşti aspră, *mademoiselle!* De altfel, mie ca elev, o să-mi prindă bine. Cât despre frazele uzuale, le-am învăţat aşa de bine, încât am înţeles tot ce-ai spus mamei dumitale atunci când ne-am văzut întâia oară.

— Mă rog, erau chiar atât de importante vorbele mele, ca să le ţii minte?

— Da, destul de jignitoare ca să nu le uit. Susţineai că sunt bogat, fiindcă am jefuit pe capete.

Monica se înroşi toată.

— Nu ştiam că înţelegi limba franceză — încercă ea să se dezvinovăţească — de aceea, să nu te aştepţi că am să-ţi cer iertare.

— Eu nu aştept decât nu singur lucru: să-mi spui când putem începe lecţiile. Se înţelege, sunt dator să cer mai întâi încuviinţarea mult stimatei dumitale mame, *madame* Tarval.

— Lasă, am să vorbesc eu cu mama. Iar lecţiile o să le începem... — Monica se gândi câteva clipe — chiar de mâine — zise ea cu hotărâre şi dând din cap cu răceală ieşi din cameră.

8. Gestapoul se interesează de Heinrich

— Goldring, generalul ţi-a încredinţat o misiune urgentă — zise Lütz. Trebuie să cauţi un teren potrivit pentru a se executa o tragere de probă cu aruncătoarele de mine. Poligonul trebuie să aibă cel puţin şase sute de metri în lungime şi două sute în lăţime. E de dorit ca terenul să nu fie acoperit de vegetaţie şi mai ales să nu fie nevoie de santinele de pază.

— Dar iarba n-o să stânjenească tragerea?

— Ai să vezi la faţa locului. Se vor experimenta noile mine incendiare. După mine — continuă Lütz, apropiindu-se de harta întinsă pe o masă — cel mai potrivit loc ar fi aici, pe platoul ăsta de la nord-vest de Saint-Rémy. Du-te de-l vezi. Pleacă după amiază. Va trebui să mergi călare, cu maşina n-ai să poţi răzbi. Cere doi soldaţi de la plutonul trupei şi nu uita să-ţi iei pistolul automat.

— Revolverul meu cel nou de şaisprezece focuri e tot atât de bun ca şi un automat.

— Fii cu băgare de seamă. Suntem informaţi că prin mahalalele oraşului foiesc partizani.

— Herr Hauptmann, pornesc chiar acum.

Nu trecu nici un sfert de oră şi Heinrich, cu revolverul la şold, însoţit de un soldat „ţine cal", înarmat şi el cu un automat, se îndreptau călări spre platou.

După ce merseră vreo cinci kilometri, drumul bătut se sfârşi, spre platou ducând doar o cărăruie îngustă, care urca piepti. Speriindu-se de urcuşul abrupt, caii începură a da înapoi.

— Rămâi aici cu caii şi aşteaptă-mă — ordonă Heinrich soldatului.

Şi aruncându-i dârlogii, porni în sus pe cărăruie. Peste puţin timp ajunse pe platou. Într-adevăr, platoul era destul de mare, cam un kilometru în lungime şi vreo patru sute de metri în lăţime şi se proptea într-o stâncă. În afară de iarbă, nu mai avea altă vegetaţie. Doar în dreapta, chiar la marginea acestui poligon creat de natură, se înălţau câţiva copaci rămuroşi. Heinrich traversă platoul, se apropie de stâncă şi-şi roti privirea: de jur împrejur poligonul era îngrădit de blocuri mari de piatră.

„Exact ceea ce trebuie" — îşi zise Heinrich, şi porni mai departe, ca să cerceteze toată porţiunea de teren. Dar după ce coti la dreapta şi ajunse sub copaci, auzi deodată nişte glasuri. Întorcând capul, zări de cealaltă parte a platoului doi francezi îmbrăcaţi în haine civile, care chiar atunci ieşiseră de după stâncă. De gâtul celui mai în vârstă atârna un automat german. Celălalt nu era înarmat. Amândoi se îndreptau spre vii, vorbind cu glas tare.

Gândul că se află într-o situaţie critică, licări în mintea lui Heinrich. „Ce-i de făcut?" se întrebă el. Revolverul lui trage fără greş, iar cei doi indivizi merg nepăsători, fără să privească nici la dreapta, nici la stânga. Ce-ar fi să-i lase să se apropie şi să tragă într-înşii, înainte ca ei să-l vadă? Bine, dar ăştia nu-s duşmani! sunt prieteni, care, ca şi dânsul, luptă împotriva duşmanului, împotriva duşmanului lor comun. Ce-ar fi să le iasă în întâmpinare şi să sfârşească totul cu pace? Dar nici n-o să apuce să scoată o vorbă — îndată ce îi vor zări uniforma, vor începe să tragă. Poate c-ar trebui să se ascundă în dosul vreunui copac? Nu, oricum, au să-l zărească, pentru că cei doi se îndreptă spre vii, iar viile încep chiar de la copaci.

Cu revolverul în mână, Heinrich stătea pitit după trunchiul unui copac şi nu-şi lua ochii de la cei doi partizani, care se apropiau. Când aceştia ajunseră la o distanţă de vreo şase metri, el sări din ascunzătoarea sa, stăpânit de emoţie, şi strigă tare, chiar prea tare:

— *Haut les mains!* **[3]**

Nedându-şi seama imediat ce se întâmplă, partizanii se opriră şi, văzând revolverul îndreptat asupra lor, ridicară încet mâinile în sus.

Dar când cel mai tânăr dintre ei încercă să facă o mişcare, Heinrich smuci cu mâna stângă din toc încă un revolver şi-i preveni cu asprime:

— Să nu lăsaţi mâinile în jos!

Ca fascinaţi, partizanii se uitau la ţevile revolverelor.

— Dacă-mi ascultaţi ordinul, vă garantez nu numai viaţa, dar şi libertatea — zise Heinrich, schimbând deodată tonul.

— Minte! bombăni cu furie partizanul cel mai în vârstă.

— Aveţi şanse să vă las să vă vedeţi de drum. Dar vă atrag atenţia: dacă o să încercaţi să lăsaţi mâinile în jos sau să vă atingeţi de armă, am să trag. Şi trebuie să ştiţi că ochesc bine, încât neamurile voastre n-au să aibă altceva de făcut decât să vă cânte prohodul.

Cel mai în vârstă se uită întrebător la cel tânăr.

— Îndată ce o să ne întoarcem cu spatele la dânsul, o să ne împuşte ca pe nişte câini — bombăni acesta.

— Da ce mă împiedică să vă împuşc acum, când am în fiecare mână câte un revolver? Ajunge să apăs pe trăgaci ca să vă pomeniţi pe lumea cealaltă... Orice discuţie e zadarnică... Totuşi, vă dau un sfat: partizanul trebuie să-şi ţină arma în mână, nu în buzunar. Iar voi parca aţi fi în vilegiatură! Şi mai aveţi pretenţia că sunteţi ostaşi! Dar să sfârşim vorba! *Tournez-vous!* **[4]** Pas alergător!

Cel tânăr făcu stânga împrejur şi porni la pas. Celălalt o luă după dânsul... La început mergeau încet, aşteptându-se din clipă în clipă să fie împuşcaţi pe la spate, dar pe măsură ce se depărtau, îşi grăbeau pasul. De la o vreme începură chiar să alerge, totuşi îşi întorceau capul din când în când.

Heinrich o luă şi el spre povârniş. Între timp, partizanii ajunseseră la stâncă şi acum urmăreau cu atenţie fiece mişcare a acestui ciudat ofiţer german. Goldring făcu un semn prietenos cu mâna prizonierilor lui de adineauri şi începu să coboare repede de pe podiş.

Când partizanii ajunseră în vârful dealului, Heinrich era hăt departe. Maquisards-ii nu văzură decât doi călăreţi, alergând în galop pe drumul ce ducea spre oraş.

— Spune-mi, tu ai înţeles ceva? îl întrebă uimit cel tânăr pe cel mai vârstnic.

— Absolut nimic.

Nu înţelesese nimic nici ţăranca cea bătrână, care urmărise pe ascuns, din vie, toată scena aceasta.

Pitită în tufe, era cât pe ce să moară de frică, văzând că Jean Tarval şi Pierre Corville au căzut în mâna unui ofiţer german. Îşi astupase urechile ca să nu audă împuşcăturile. Dar nu răsunase nici o împuşcătură. În schimb, prinsese frânturi din convorbirea lor ciudată şi care o zăpăciseră cu desăvârşire.

După mai puţin de o jumătate de oră, Heinrich, vesel şi plin de voie bună, raporta căpitanului Lütz că a găsit un teren cu adevărat minunat pentru experimentarea noilor aruncătoare de mine.

— Şi când au să aibă loc experienţele? îl întrebă el pe Lütz.

— Peste câteva zile. Generalul nostru e membru în comisia de recepţie şi data experimentării depinde de dânsul.

— Îmi închipui că n-are s-o amâne prea mult, mai ales că şi aruncătoarele de mine şi minele propriu-zise se fabrică chiar aici.

— Cred că vă înşelaţi. Eu n-am văzut nici o clădire în împrejurimile oraşului Saint-Rémy, care să semene a uzină.

Lütz zâmbi.

— Dar pe drumul care duce la platou, n-ai observat pe dreaptă o uzinuţă?

— La vreun kilometru şi jumătate de şosea?

— Da, da. Ei, aceea este!

— N-aş fi crezut în ruptul capului! La drept vorbind, nici nu poate fi numită uzină. Mai curând un atelier meşteşugăresc.

— Aşa pare pe dinafară. Într-adevăr, pe dinafară nu seamănă deloc cu o mare uzină de război, pentru că... — Lütz făcu o pauză ca să mărească efectul vorbelor lui —... pentru că uzina se află sub pământ! Acolo muncesc mai bine de o mie de prizonieri: ruşi, francezi, polonezi, cehi, într-un cuvânt oameni care niciodată nu vor mai vedea lumina soarelui. Acolo, sub pământ, muncesc, mănâncă, dorm şi chiar... mor. Şi tot acolo sunt şi îngropaţi.

— Năstruşnică idee! scăpă vorba Heinrich.

Fusese într-adevăr uimit de această neaşteptată şi atât de interesantă veste pentru el. Trebuia s-o aducă fără întârziere la cunoştinţa comandamentului său.

— Când am spus că tot acolo îi şi îngroapă, n-am vrut să spun că ar exista un cimitir subteran. Cadavrele celor morţi sunt arse, iar cenuşa este vândută ţăranilor pe un preţ de nimic, ca îngrăşământ pentru ogoare. Bineînţeles, cumpărătorii nu ştiu care este adevărata provenienţă a acestor îngrăşăminte... Precum vezi, nimic nu se pierde — încheie Lütz, cu un zâmbet schimonosit.

Lui Heinrich nu-i scăpă amănuntul că Hauptmann Lütz rostise ultimele cuvinte cu o ironie amară.

Răsună clopoţelul.

— Mă cheamă generalul. Poate că numai pentru câteva clipe. Dacă vrei, aşteaptă-mă aici.

— Nu, mă duc să mă spăl, sunt plin tot de praf de pe drum. Ne vedem la cazinou.

Generalul nu era singur. În faţa lui şedea maiorul Müller, şeful serviciului SS.

Adjutantul nu-l înghiţea deloc pe acest încrezut şi obraznic gestapovist şi rămase neplăcut surprins văzându-l la comandament... Se vede că intrase la Ewers în timp ce Lütz lipsea din birou.

— Lütz — începu generalul, arătându-i fotoliul de lângă Müller. Maiorul a venit într-o chestiune de serviciu şi ţin să iei parte şi dumneata la discuţie. Domnul Müller vrea să ştie ce părere ai despre locotenentul von Goldring, ofiţerul nostru cu însărcinări speciale?

Lütz se uită mirat întâi la general şi pe urmă la Müller. Ce mutră respingătoare! Mai ales bărbia şi nasul lui ascuţit — îl fac să semene cu un ogar. Şi ce ochi mici şi rotunzi, te străpung ca două sfredele!

— Pe locotenentul Goldring îl cunosc din prima zi a sosirii lui la comandament, şi pot să spun că este un ofiţer cult, capabil şi cât se poate de loial.

— După cum vezi, Müller, părerea adjutantului meu nu se deosebeşte deloc de a mea — zise Ewers.

— Herr General, nici eu nu mă îndoiesc de buna-credinţă a baronului von Goldring, dar am primit un avertisment — şi Müller ridică semnificativ un deget — ce anume, nu vă pot spune. Afară de aceasta, în atribuţiile noastre intră, şi dumneavoastră ştiţi acest lucru, şi verificarea fiecărui ofiţer nou sosit, căruia îi este admis accesul la documentele secrete. De aceea m-am şi adresat dumneavoastră, Herr General. Iar dumneavoastră sunteţi dator să mă ajutaţi.

— Bine Müller, dar ţine seama că nu-i vorba de un individ oarecare, ci de baronul von Goldring pe care Oberst Berthold îl cunoaşte clin copilărie! Mi-a spus-o chiar el. Iar Oberst Berthold este prieten eu Reichsminister Himmler. Afară de asta, Oberst Berthold lucrează în momentul de faţă la cartierul general al domnului Himmler! Închipuie-ţi acum că Berthold află despre această verificare a dumitale. Ei, ce zici?

— Da, dar noi avem instrucţiuni să verificăm absolut pe toţi ofiţerii, fără excepţie! Şi aseară, spre regretul meu, necunoscând încă biografia amănunţită a locotenentului von Goldring, am telefonat şefului meu, având în vedere avertismentul primit — o, acum sunt sigur că-i o prostie! — şi mi s-a dat ordin drastic de a proceda numaidecât la o verificare. Vă asigur, Goldring n-o să afle nimic.

— Dar ce ne priveşte pe noi toată chestiunea asta? întrebă Ewers, cam enervat.

— Avem nevoie de ajutorul dumneavoastră — căută să-i explice Müller. Trebuie să-l trimiteţi pe baron la Lyon, ca să putem pune în aplicare planul pe care l-am întocmit. Ar fi bine să-l trimiteţi cu o corespondenţă oarecare la comandamentul corpului de armată. Restul ne priveşte pe noi. Rezultatele verificării am să vi le raportez, personal. Nădăjduiesc, Herr General, că nu ne veţi refuza sprijinul pe care vi-l solicităm şi vă asigur că nimeni nu va afla nimic.

— Bine — se învoi Ewers. Dar mai mult decât atât să nu ne cereţi. Când trebuie să-l trimit pe baron?

— Chiar astăzi. Trenul pleacă la ora şaisprezece şi patruzeci de minute.

— Sper, Herr Maior, că n-o să ne mai tulburaţi cu chestiuni privitoare la ofiţerul meu?

— Vă mărturisesc că şi pe mine mă nelinişteşte povestea asta, mai ales după ce mi-aţi vorbit de legăturile lui von Goldring cu Oberst Berthold. Dar nu mai pot da îndărăt, cu atât mai mult că am primit ordinul categoric al şefului meu, cu care am şi întocmit planul acestei mici operaţii. Atunci, rămâne aşa cum ne-am înţeles! Să trăiţi!

Müller se înclină şi ieşi din birou.

— Nu-mi prea place mie istoria asta, Hauptmann — spuse Ewers înciudat, când uşa se închise în urma lui Muller. Dar nici n-avem dreptul să ne opunem. În orice caz, Goldring nu trebuie să afle nimic de verificare. Altfel, având sprijinul lui Berthold, ne-ar putea face multe neplăceri. Or, a avea de-a face cu domnul Himmler este egal cu a sta pe un butoi cu praf de puşcă, ţinând un fitil aprins în mână.

— E limpede, o nucă ca Goldring nu-i pentru dinţii lui Müller.

— Cu toate astea, trebuie să-l trimitem chiar astăzi la Lyon.

— Goldring e ofiţer cu însărcinări speciale şi dacă-l trimitem la comandamentul corpului de armată numai cu o corespondenţă oarecare, el nu va bănui nimic. Mai mult încă, nici n-o să ştie ce se află în plic. Restul nu ne priveşte.

— Atunci, pregăteşte corespondenţa şi încredinţeaz-o lui Goldring, ca din partea mea, cu ordinul de a o duce la Lyon. Numai vezi, să nu scapi vreo vorbă.

— N-aveţi grijă, Herr General.

La intrarea hotelului „Temple", Heinrich dădu peste o ţărancă bătrână. N-ar fi observat-o, fără îndoială, dacă nu l-ar fi învăluit cu o privire lungă şi prietenoasă şi nu i-ar fi dat bună ziua cea dintâi.

— *Bonjour, monsieur!*

— *Bonjour madame!* îi răspunse Heinrich uimit. Ştia din experienţă că francezii evită să dea bună ziua nemţilor.

Heinrich intră în hotel, cu gândul să urce în odaia lui, dar *madame* Tarval îl opri. De rândul acesta, nu-i mai flutura pe buze zâmbetul profesional de hotelieră. Faţa femeii părea tulburată, buzele îi tremurau, în schimb ochii larg deschişi, întrebători, priveau cu o prietenie neobişnuit de caldă.

— Ce zi înăbuşitoare, domnule baron! spuse *madame* Tarval cu simpatie.

— Aşa-i, iar eu nu-s deprins cu o asemenea căldură în acest anotimp — încuviinţă Heinrich.

— Poate doriţi să luaţi ceva răcoritor?

— Dar cam ce aveţi?

— Pentru dumneavoastră am o sticlă de şampanie minunată.

Heinrich intră în hol, iar *madame* Tarval dispăru undeva, grăbită. Peste câteva clipe, se întoarse cu o cupă şi o sticlă de şampanie.

— Într-adevăr, *madame*, e un vin excelent! îl lăudă Heinrich, după ce sorbi din cupă. Acum înţeleg de ce faima şampaniei franţuzeşti s-a răspândit în toată lumea.

— Îmi pare rău că-i ultima sticlă. O păstram pentru o împrejurare excepţională.

— În cazul acesta ar fi trebui s-o beţi în familie, aşa că nu înţeleg...

— O, domnule baron, ziua de azi este una dintre cele mai fericite zile pentru mine!

— N-aş vrea să fiu indiscret, dar beau cu plăcere pentru ziua asta atât de fericită pentru dumneata. Dar de ce nu ţi-ai turnat şi dumneata un pahar?

Madame Tarval mai aduse o cupă şi Heinrich i-o umplu. Vinul auriu începu să scânteieze şi să fâsâie în paharul de cristal.

— Şi pentru ce să toastăm, *madame?*

— Înainte de toate, domnule baron, vreau să beau în sănătatea dumneavoastră. Numai datorită dumneavoastră... numai dumneavoastră... — glasul doamnei Tarval începu să-i tremure. Atunci îşi roti privirea împrejur, deşi în hol nu era nimeni, şi urmă: O, domnule baron, mi-aţi făcut un bine pe care n-am să-l uit niciodată!

Neînţelegând nimic, Heinrich se uită mirat la stăpâna hotelului. Femeia se aplecă şi cu glasul scăzut, conspirativ, ca şi când s-ar fi temut să n-o audă cineva, îi şopti:

— Da, da, mi-aţi făcut un bine pe care n-am să-l uit niciodată, niciodată! îmi pare rău că nu pot s-o spun în gura mare! O, *monsieur*, îmi dau seama că în aceste vremuri afurisite trebuie să-ţi ţii limba! Totuşi, vă rog să nu uitaţi un lucru: că *madame* Tarval ştie să fie recunoscătoare. Şi oricând, oricând...

— Îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, *madame* — o întrerupse Heinrich uluit — dar îţi dau cuvântul meu de onoare că habar n-am despre ce e vorba.

— Vă înţeleg, domnule baron, vă înţeleg! Fiţi sigur că am să tac, am să tac... am să tac până va sosi ceasul... ca să strig în gura mare...

— *Madame* Tarval, văd că eşti foarte emoţionată. De aceea, să amânăm discuţia asta... până va veni vremea despre care vorbeşti.

Heinrich se ridică şi voi să pună pe măsuţă banii pentru şampanie.

— Astăzi sunteţi oaspetele meu, domnule baron!

Uimit de purtarea doamnei Tarval, de atitudinea prietenoasă a bătrânei ţărănci, pe care o întâlnise la intrarea hotelului, Heinrich se plimbă mult timp prin odaia sa, întrebându-se cam ce-ar putea să însemne toate astea. Dar nu izbuti să se lămurească. „Poate că şi pentru mine ziua de azi o să fie o zi fericită" — îşi zise el în cele din urmă şi aducându-şi aminte că se înţelesese în ajun cu Monica să înceapă prima lecţie chiar în dimineaţa aceea, se apucă să studieze dicţionarul.

Dar Monica era departe de casă. În vremea asta ea se afla în curtea uzinei electrice, de care am mai vorbit şi aştepta cu nerăbdare pe François, furioasă că acesta se lasă aşteptat aşa de mult.

— Ţi-am poruncit doar să nu vii aici decât în caz de nevoie — începu François, dar văzându-i faţa tulburată, o întrebă nerăbdător: Ce s-a întâmplat?

— Ceva extraordinar!

— Da ce anume? insistă François neliniştit.

— Acum o jumătate de oră a venit într-un suflet la noi *madame* Durelle şi ne-a povestit că a văzut cu ochii ei cum un ofiţer neamţ a dat peste Pierre Corville şi peste Jean al nostru pe dealul unde îşi are via...

— Doamne Dumnezeule! va să zică Jean şi Pierre sunt arestaţi — gemu François.

— Stai puţin! Nu sunt arestaţi! Ofiţerul i-a lăsat să plece... Ba la despărţire le-a tras şi o morală pentru că-s nesocotiţi!

— Cu-u-um?! Ce, ai căpiat? Sau *madame* Durelle a ta şi-a pierdut minţile?

— *Madame* Durelle e în toate minţile şi se jură pe toţi sfinţii că n-a scornit nimic. Mai mult încă, l-a recunoscut pe ofiţerul german.

— Şi cine-i?

— Baronul Goldring! L-a văzut la noi în restaurant. Vezi tu, mama cumpără vinul de la *madame* Durelle, de aceea vine des pe la noi.

— Iarăşi Goldring!

François se lăsă pe bancă şi începu să-şi frece îngândurat nasul lung. Monica îi urmărea cu înfrigurare expresia chipului, dar în afară de uimire, nu văzu nimic.

— Cum îţi explici toate astea? — nu se mai putu stăpâni Monica.

— Deocamdată, în nici un fel. Am să încerc să-l văd pe Jean chiar astăzi şi o să-l întreb, şi dacă-i adevărat, atunci...

— Atunci ce?

— Deocamdată, nu pot să-ţi răspund. De altfel, nici eu nu pricep nimic... Auzi dumneata, un ofiţer fascist, pe deasupra şi baron, să pună mâna pe doi maquisards-i şi apoi să le dea drumul... Nu, mie unul nu prea îmi miroase a bine. Să ştii că vor să ne însceneze ceva, să ne câştige încrederea... Trebuie să fim foarte prudenţi, să nu ne grăbim să tragem concluzii... De azi înainte, să urmăreşti cu şi mai multă atenţie pe acest Goldring, şi să fii cu ochii în patru. Şi fiindcă veni vorba, cum merge prietenia ta cu dânsul?

— M-a rugat să-l ajut să înveţe franţuzeşte.

— Şi ai acceptat, bineînţeles?

— Trebuia să accept, având în vedere ordinul tău categoric.

— Ce atitudine are cu tine? Cum se poartă? Ai izbutit să afli ceva?

— Nu. Altfel e foarte rezervat şi politicos. Nu pare să aibă de gând să-mi facă curte.

— Atunci despre ce vorbiţi?

Monica îi repetă conversaţia ei cu Heinrich cu privire la limba franceză şi la viitorul Franţei. François mai puse fetei câteva întrebări în legătură cu Goldring, dar răspunsurile nu păreau să-l fi lămurit.

— Enigmatică persoană, baronul ăsta! zise el ridicându-se. În orice caz, trebuie să atragem atenţia oamenilor noştri, ca nu cumva să-l împuşte din greşeală. S-ar putea să fie cu adevărat un antifascist şi să vrea să ne ajute. Dar toate astea trebuie bine verificate. Deocamdată, fii prudentă şi foloseşte lecţiile de limba franceză ca să afli de la el cât mai multe.

— Am înţeles.

— Să previi pe mama şi pe *madame* Durelle să nu cumva să scape vreo vorbă. Iar tu să te prefaci că nu ştii nimic.

François împinse bicicleta de la spate şi adăugă în glumă:

— Şi vezi să nu te îndrăgosteşti de baronaşul ăsta drept recunoştinţă că l-a lăsat liber pe frate-tău.

Înciudată, Monica îl fulgeră cu o privire şi apăsă pe pedale....

Îndată ce se sfârşi masa de prânz şi toţi se ridicară de la locurile lor, Lütz se apropie de Goldring.

— Am o misiune importantă din partea generalului pentru dumneata! Va trebui să pleci la Lyon. Să mergem la comandament şi acolo am să-ţi explic totul.

În drum spre comandament, Lütz totdeauna vorbăreţ, acum tăcea. Văzând că-i prost dispus, nici Heinrich nu deschise gura.

Dar nici când au ajuns în birou, Lütz nu-i vorbi chiar de la început de misiunea generalului. Pe Heinrich, purtarea ciudată a adjutantului începu să-l cam neliniştească.

— Şi în ce constă misiunea generalului, Herr Hauptmann? întrebă el pe un ton oficial.

Lütz se uită la ceas.

— Baroane, ai la dispoziţie o oră şi patruzeci de minute. La ora şaisprezece şi patruzeci pleacă un tren spre Lyon, pe care va trebui să-l iei ca să duci un document important al comandamentului corpului de armată. Plicul e pregătit. Ţi-l dau chiar acum.

Lütz scoase din casă de fier un plic mare cu câteva peceţi de ceară roşie şi i-l întinse. Heinrich îl examină cu atenţie ca să vadă cum e lipit şi sigilat şi constatând că totul e în ordine, îl vârî în buzunarul dinăuntru al tunicii.

— Se va executa, Herr Hauptmann — îi zise Heinrich cu nepăsare, iscălindu-se în condica întinsă de Lütz.

Lui Heinrich i se păru că adjutantul i-a aruncat o privire întristată.

— Astăzi sunteţi prost dispus, Herr Lütz, nu-i aşa? îl întrebă Heinrich cu prietenie.

Lütz făcu o mutră scârbită, dădu din mână şi începu să măsoare biroul în lung şi în lat.

— Uite ce este, Goldring — zise el deodată, oprindu-se în faţa lui Heinrich şi privindu-l drept în ochi. Dumneata ai să pleci singur, fără pază. Vezi, ai grijă, fii prudent şi cu ochii în patru pe drum. Nu uita că documentul este secret şi că trebuie să-l păstrezi ca lumina ochilor. Să-l înmânezi numai şefului de stat-major sau adjutantului său. Şi să iei negreşit dovadă de primire.

— Îmi daţi instrucţiuni ca şi când m-aţi trimite într-o recunoaştere importantă pe front, nu într-o delegaţie obişnuită — glumi Heinrich.

— S-ar putea ca în curând să nu fie uşor de hotărât ce este mai greu, să lucrezi în spatele frontului sau... să lupţi pe front. De aceea, repet încă o dată: prudenţă, prudenţă şi iar prudenţă.

— Am să ţin seama de sfaturile dumneavoastră, Herr Lütz. La revedere.

Cei doi ofiţeri îşi strânseră mâinile cu putere.

În timp ce se pregătea de drum, Heinrich se gândea neîncetat la purtarea ciudată din ziua aceea a unor oameni. Mai întâi, ţăranca cea bătrână, apoi *madame* Tarval şi aluziile ei enigmatice, iar mai adineauri proasta dispoziţie a lui Lütz şi insistenţa lui de a fi prudent... Ce stranie a fost atitudinea adjutantului! La drept vorbind, de ce să-l trimită pe el ofiţer cu însărcinări speciale, şi nu pe ofiţerul curier al comandamentului? Şi dacă documentul e aşa de important, de ce nu i se dă o pază, aşa cum prevede regulamentul? Nu, nu-i lucru curat! Desigur, Lütz ştie despre ce este vorba, dar a ezitat să-i spună. Şi faptul acesta e simptomatic. Doar între dânşii sunt raporturi bune, camaradereşti, şi dacă el tace, înseamnă că aşa i s-a ordonat... Ei, ce să-i faci! Pentru orice eventualitate, e bine să fie pregătit să înfrunte ce-i mai rău.

Heinrich mai examină o dată plicul cu atenţie, îl vârî cu băgare de seamă într-o cutie de celuloid şi-l bagă în buzunarul dinăuntru al tunicii, având grijă să încheie nasturele. După aceea îşi luă walterul şi-l puse împreună cu bricheta în buzunarul drept al pantalonilor.

Era gata să iasă, când Monica bătu la uşă.

— Da cu lecţia noastră cum rămâne? se miră ea, văzându-l gata de drum.

— Îmi pare rău, *mademoiselle*, dar trebuie s-o amânăm până la întoarcerea mea de la Lyon.

— Cum, pleci? Aşa, pe neaşteptate? Cu vreo treabă foarte urgentă, desigur?

— Nu. Mi-am luat o permisie de două zile, vreau să văd un camarad. Ce să-ţi aduc de acolo, *mademoiselle?* sunt gata să-ţi fac orice comision?

— Îţi mulţumesc foarte mult pentru amabilitate, dar n-am nevoie de nimic. Îţi urez drum bun şi să te întorci cât mai repede.

— Aş vrea să ştiu: e o urare sinceră, sau e un tribut adus poliţeţii?

— Foarte sinceră răspunse Monica fără să şovăie. Obrajii i se colorară un pic, la gândul că doreşte cu adevărat că acest ofiţer al armatei duşmane să se întoarcă cât mai repede şi, ca şi când ar fi vrut să se justifice — parcă faţă de Heinrich, parcă faţă de ea însăşi — se grăbi să adauge: Doar nu mi-ai făcut nici un rău!

— Dar nici vreun bine!

— Dumneata ai o atitudine binevoitoare faţă de noi, francezii, şi asta-i mult! Am impresia că nu eşti ca ceilalţi...

— Eşti o fată minunată, Monica, şi-ţi doresc din toată inima o viaţă tot atât de frumoasă, cum e şi făptura dumitale. Te sfătuiesc însă să nu ai prea multă încredere, mai ales în oameni binevoitori. Încrederea adeseori îţi joacă feste. De altfel, nu-i de ajuns să te arăţi binevoitor, ca să-ţi dovedeşti prietenia. Trebuie şi fapte. Nu eşti de aceeaşi părere?

— Omul care vrea să-ţi fie prieten, oricând poate să treacă de la vorbă la faptă — îi răspunse Monica cu glas scăzut.

În ochii fetei, îndreptaţi spre Heinrich, se citea şi aşteptare, şi îndoială. Şi puţină teamă. Dar dacă se înşeală şi are în faţa ei un duşman şi nu un prieten? Cum ar putea să ghicească ea, atât de lipsită de experienţă în ale vieţii?

Heinrich se prefăcu că nu bagă de seamă şi nu înţelege sensul acestei priviri. Doar nici el nu ştia pe cine are înaintea sa: o fată frumoasă, fiica hotelierei, sau...

— Mai vorbim noi despre toate astea, Monica, la lecţia viitoare. Acum mi-e frică să nu pierd trenul.

Şi strângând cu putere mâna fetei, ieşi.

Forfota de pe peroanele gărilor de dinaintea plecării şi priveliştea şinelor de cale ferată care aleargă spre depărtări, trezeau totdeauna în sufletul lui Heinrich un sentiment dureros de înfrigurată aşteptare. Acum, sentimentul acesta îl cuprinse cu şi mai multă putere. Încă o călătorie în necunoscut! Totuşi — se întreba el — ce a provocat această neaşteptată trimitere în delegaţie la Lyon? Şi ce o fi însemnând purtarea stranie a lui Lütz la despărţire? A avut grijă să-i repete că documentul are o importanţă extraordinară, i-a recomandat să fie prudent, iar despre pază n-a suflat o vorbă. Nu, e de neînţeles, orice s-ar spune, e de neînţeles! Însă până la Lyon e cale lungă, va avea timp să le cumpănească pe toate.

Heinrich îşi încorda voinţa, îşi birui sentimentul de neliniște care nu-l părăsea şi cu paşi repezi se îndreptă spre vagonul ofiţeresc. Ordonanţa îl şi aştepta cu o valiză mică într-o mână şi cu un teanc de ziare în cealaltă.

— Du-le în compartiment şi apoi poţi să pleci — îi ordonă el.

Dar soldatul se frământă pe loc, oarecum încurcat.

— Aveţi o scrisoare, Herr Leutnant! A adus-o un băieţaş îndată ce v-aţi dat jos din maşină. Aţi luat-o înainte şi n-am mai putut să...

Fără să mai asculte justificările ordonanţei, Heinrich băgă cu nepăsare plicul în buzunar.

— Bine, bine, du-te!

Şi abia când ajunse în compartiment, cercetă cu atenţie plicul. Într-adevăr, era adresat lui. Scrisul părea străin, totuşi se vedea cât de colo că-i prefăcut, altfel literele n-ar fi stat răsturnate pe spate şi n-ar fi fost scrise cu atâta grijă. Interesant! Biletul nu purta nici o semnătură.

„Eşti urmărit. Fii cu băgare de seamă!” îl vestea corespondentul necunoscut.

Întorcând maşinal biletul pe partea cealaltă, Heinrich mai văzu câteva cuvinte adăugate cu creionul:

„Atenţie la căpitanul cu ochiul bandajat!”

Ce să însemne asta? încă un avertisment din partea lui Lütz? Nu. Misterele nu-s în firea lui! S-ar putea să-l fi scris Monica? Era cam emoţionată la ultima lor întâlnire, ba chiar tulburată. Nu cumva vroia să-i atragă atenţia asupra primejdiei ce-l aştepta şi nu se putea hotărî? Ce presupunere absurdă! De unde să cunoască ca primejdiile care-l ameninţă?

Dar dacă avertismentul vine din alt izvor? De la prietenii lui adevăraţi? Nu încape îndoială că înaltul comandament rus a fost prevenit că se pune la cale operaţia „Pumnul de fier” de cineva! Acest cineva a lucrat alături de dânsul, e un agent secret ca şi el. Poate că şi acum e pe undeva, pe aproape... Dar nu, nici asta nu pare verosimil. Un agent adevărat n-ar fi acţionat cu atâta imprudenţă şi naivitate...

Ceea ce-i mai ciudat, este că avertismentul anonim coincide cu trimiterea lui în delegaţie la Lyon. Nu cumva aici e enigma? într-adevăr, misiunea aceasta neaşteptată, dată de general... atitudinea echivocă a lui Lütz... acum biletelul ăsta... S-ar părea că sunt verigile unui lanţ, al cărui capăt nu-l poate apuca deloc.

În orice caz, înainte de a ajunge la o concluzie precisă, trebuie stabilit dacă într-adevăr e urmărit. Şi dacă-i aşa...

Heinrich aprinse o ţigară şi ieşi din compartiment. La celălalt capăt al vagonului, un grup de ofiţeri discutau ceva cu aprindere.

Unul dintre ei purta o bandă neagră peste un ochi — avea gradul de căpitan.

La ora nouăsprezece şi douăzeci de minute, Heinrich coborî în staţia Chambéry. Trebuia să schimbe trenul, dar la comandatura gări i se spuse că trenul spre Lyon pleacă abia a doua zi dimineaţa, la opt. După ce i se

plânse că mersul trenurilor nu-i bine întocmit, comandantul militar al gării sfătui pe domnul ofiţer să se odihnească şi-i recomandă un hotel din spatele gării.

Ca de obicei, în faţa comandaturii se îmbulzeau o mulţime de militari.

„Desigur că şi paznicul meu, cel cu un singur ochi, trebuie să fie pe-aici” — îşi zise Heinrich. Şi chiar în clipa aceea, zări făptura cunoscută a celui care purta peste ochiul drept un bandaj negru. Cu capul aplecat pe o parte, păsăreşte, omul cerceta pe rând pe toţi călătorii cu privirea sa lunecătoare.

Heinrich chemă un hamal şi-i dădu valiza.

— Aşteaptă-mă aici, eu mă reped până la bufet.

Capul aplecat pe o parte al căpitanului încremeni într-o poziţie încordată — trăgea cu urechea, se vede.

„O să-şi facă apariţia numaidecât” — îşi zise Heinrich, apropiindu-se de tejgheaua bufetului. În timp ce-şi cumpăra ţigări, trăgea cu coada ochiului la uşă, şi într-adevăr, nu trecu mult şi văzu ivindu-se mutra antipatică a urmăritorului său.

„Mă cam plictiseşte individul — se gândi el, enervat. Ţine numaidecât să mă facă atent că sunt urmărit! Da, chiar şi un agent fără experienţă s-ar pricepe să fileze, mai discret. Nu, hotărât lucru, asta nu se cheamă urmărire! Mai curând e un joc calculat, un fel de tortură prin urmărire, un atac psihologic sui generis. Se vede că cineva are interes să mă bage în sperieţi, să mă scoată din sărite. Dacă dumnealor ar avea probe concludente împotriva mea ar acţiona altfel... Prin urmare, atuurile sunt în mâinile mele. Şi cel mai important dintre ele este indiferenţa totală pe care trebuie s-o manifest faţă de forfoteala lor şoricească în jurul meu. Să mă prefac că nu ştiu nimic şi că nu observ nimic. Trebuie să-mi păstrez forţele pentru a respinge lovitura cea mare”.

Peste zece minute, Goldring traversă liniştit piaţa din spatele gării şi intră în holul hotelului.

După ce luă o cameră la primul etaj, lângă scară, coborî din nou şi se îndreptă spre restaurant.

— Ceva gustări, un biftec şi o ceaşcă de cafea tare — zise el chelnerului, fără să-şi arunce ochii pe lista de bucate, pe care i-o întinsese.

— Şi ce vin doriţi să vă servesc.

— Nici un fel. Mă rog, unde aş putea să mă spăl pe mâini?

Chelnerul arătă spre o uşă din fundul sălii.

Camera de toaletă era murdară şi mirosea a amoniac, şi Heinrich petrecu cu greu acolo cele cinci minute pe care şi le planificase dinainte.

Când se întoarse la măsuţa lui, aşteptările i se împliniseră. Găsi sub şervet un bilet îndoit în patru. Aceleaşi litere răsturnate pe spate, aceeaşi hârtie. Numai conţinutul era ceva mai lămurit şi mai cuprinzător.

„Trebuie să stăm de vorbă, neapărat. Te aştept în sala de biliard. Am să ţin în mână o pălărie cenuşie, pluşată. Vreau să te ajut. Un prieten”.

Heinrich ridică din umeri, nedumerit, şi chemă chelnerul:

— Fii bun şi fă ordine pe masă. Eu nu-s obişnuit să mănânc într-o cocină de porci — strigă Heinrich enervat şi, cu un gest dispreţuitor, dădu un bobârnac bileţelului.

— Herr Leutnant, vă rog să mă credeţi...

— Repet: ia gunoiul de pe masă!

Aruncând priviri neliniştite spre *maître d’hôtel,* chelnerul mototoli biletul cu ghinion şi începu, în grabă, să cureţe masa cu şervetul. Heinrich învălui încăperea eu o căutătură plictisită. Cineva dintre cei din sală îl urmărea pe furiş. Cu atât mai bine! Acum autorul misterios al biletelor se va putea încredinţa că loviturile n-au nimerit în plin. Baronul von Goldring a aruncat anonimele ca pe nişte gunoaie, ca tot atunci să şi uite de ele.

Îndată ce termină de mâncat, Heinrich, obosit de toate întâmplările zilei, urcă în odaia lui.

În sfârşit, se va putea odihni, îşi scoase tunica, făcu câţiva paşi prin cameră, se uită după draperii, în dulap. Nimeni! Acum trebuie să încuie uşa şi, pentru orice eventualitate, sa-şi scoată revolverul din toc şi să-l vâre în buzunarul drept al pantalonilor.

Zgomotul unor paşi uşori în coridor îl făcu să-şi ciulească urechea. Să fie fata de serviciu? Nu, ea ar fi ciocănit. Iar cel ce stătea în dosul uşii, încerca s-o deschidă, silindu-se să nu facă nici cel mai mic zgomot.

Cu o iuţeală uimitoare, Heinrich îşi vârî mâinile în buzunarele pantalonilor şi rămase în mijlocul camerei, aşteptând.

Uşa se deschise surprinzător de repede şi tot atât de repede se închise la loc. În prag stătea un bărbat înalt, îmbrăcat cu un palton cenuşiu şi cu o pălărie pluşată, de asemenea cenuşie.

„A, ăsta-i tipul care mi-a fixat o întâlnire în sala de biliard!” îi fulgeră prin minte lui Heinrich, şi-şi încleşta mâna pe mauser.

— Dumneata eşti baronul von Goldring? — îl întrebă necunoscutul păşind înainte.

— Când te-ai năpustit în camera mea, ştiai desigur cine sunt. Nu socoteşti că înainte de toate ar trebui să-ţi ceri scuze, să spui cine eşti şi să-mi explici pentru ce ai năvălit aici cu atâta neruşinare?

— Baroane, să nu ne pierdem vremea cu formalităţi banale! Cu atât mai mult că şi pentru mine, şi pentru dumneata, timpul e măsurat. Ca să-ţi explic totul pe scurt, îţi spun un singur lucru: sunt un prieten care vrea să te ajute şi care caută de mult să te întâlnească. Dumneata te-ai eschivat de la întrevederea pe care ţi-o propusesem, şi de aceea a trebuit să vin singur... Acum cred că o să-mi dai voie să stau jos? Şi fără să aştepte să fie poftit, necunoscutul se îndreptă spre masa de lucru şi se aşeză pe scaunul de lângă ea.

Heinrich luă loc de cealaltă parte a mesei şi puse înaintea sa pachetul de ţigări.

— Cred că cel mai cuminte lucru ar fi să intrăm de-a dreptul în chestiune — zise musafirul nepoftit. Eşti de acord?

— Te ascult — îi răspunse Heinrich cu răceală, vârându-şi încet mâna în buzunarul drept al pantalonilor.

Necunoscutul urmări cu o privire atentă mişcarea. Heinrich scoase încet bricheta. Îşi aprinse ţigara şi o vârî din nou în buzunar. Atunci, necunoscutul se aşeză mai bine, se lăsă pe spetează scaunului şi-şi întinse picioarele.

— N-am să încerc să fac analiza situaţiei politice — începu el. O vezi şi dumneata tot atât de limpede ca şi mine: Germania merge încet, dar sigur, spre dezastru. Ea şi-a epuizat toate forţele şi nu va mai putea să învingă coloşi ca Uniunea Sovietică; Statele Unite ale Americii şi Anglia.

Necunoscutul tăcu şi se uită la Heinrich aşteptând, se vede, replica lui, dar acesta îi aruncă doar atât:

— Continuă!

— Văd baroane, că nu protestezi. Prin urmare, eşti de acord cu mine. Aşadar, crahul Germaniei este inevitabil. Se apropie ziua când i se va da lovitura de graţie. Bineînţeles, îţi dai şi dumneata seama că problema timpului, în evenimentele ce se pregătesc, are o însemnătate capitală. De aici putem trage o singură concluzie: cu cât vor fi mai consolidate forţele care luptă împotriva fascismului, cu atât mai curând i se va da lovitura care va hotărî rezultatul războiului.

— Ai venit aici, să-mi ţii o conferinţă despre situaţia internaţională?

— Am venit aici ca să-ţi propun o colaborare, domnule baron von Goldring!

— Colaborare, cu cine şi împotriva cui? şi Heinrich îl privi drept în ochi. Necunoscutul îi răspunse la privire cu un zâmbet larg şi prietenos de „băiat bun".

— Grozav îmi eşti de simpatic, baroane! Dar să punem o dată punctul pe „i". Eu, unul, lua-m-ar naiba, n-am de gând să mă joc mai departe de-a ascunselea! Mă întrebi ce fel de colaborare îţi propun! Îţi răspund fără înconjur: colaborare cu serviciul de informaţii englez.

— Mie îmi propui? Mie, ofiţer german?!

— Da, dumitale, informator rus, despre a cărui activitate suntem foarte bine informaţi.

— Dă-mi voie să te întreb: din ce surse? şi în glasul lui Heinrich se simţea mai curând ironie decât uimire sau indignare. Ghicise de mult jocul celuilalt şi acum chibzuia liniştit toate variantele posibile ale comportării lui în clipele următoare.

— De la o vreme, serviciile noastre de contrainformaţii lucrează în strâns contact. Altfel, nu s-ar putea încerca deschiderea celui de-al doilea front. Ca să-ţi dovedesc că suntem bine informaţi, am să-ţi dau unele amănunte, pe care le cunoşti şi dumneata. Bunăoară, despre activitatea tatălui dumitale, Siegfried von Goldring, despre moartea lui, despre treptata dumitale integrare în socialism, cum spun ruşii, în sfârşit, despre activitatea pe care o desfăşori aici.

— Le ce fel de activitate faci aluzie? Aş vrea să-mi precizezi.

— La subminarea operaţiei „Pumnul de fier", de pildă. Păcat însă că ai lucrat cam imprudent şi Gestapoul a început să se intereseze de dumneata. Ca să eviţi un dezastru, trebuie să te faci nevăzut cât mai e vreme. De această primejdie te avertizasem şi te avertizăm şi acum.

— Şi ce-ai vrea să-mi propui? Heinrich se miră cât de liniştit îi suna glasul.

— În sfârşit, văd că discuţia noastră începe să capete o bază realistă! exclamă cu bucurie agentul provocator. Heinrich nu se îndoia că avea în faţa lui un agent provocator al Gestapoului. — După cum am mai spus, îţi propunem o colaborare. Bineînţeles, e nevoie de asentimentul comandamentului dumitale. Trebuie să-i ceri aprobarea chiar mâine. Şi eu nu mă îndoiesc că ţi se va aproba, pentru că ruşii au tot interesul ca cel de al doilea front să se deschidă cât mai repede. Când o să fii gata să păşeşti la îndeplinirea noilor dumitale îndatoriri, noi îţi vom indica ce ne interesează în chip mai deosebit. După cum vezi, am dat toate cărţile pe faţă, poate c-am fost chiar prea sincer faţă de dumneata. De aceea, socotesc că am dreptul să-ţi cer unele garanţii. Una din ele ar fi să-mi încredinţezi plicul pe care-l duci la Lyon. Am să ţi-l înapoiez exact peste o oră, în starea în care se află acum şi te asigur că nimeni n-o să bănuiască că documentul din plic a fost citit. În schimbul acestei mici amabilităţi, îţi făgăduiesc să te pun în legătură chiar astăzi cu un grup de partizani care, în caz de eşec, te vor ajuta să treci la maquisards-i. Nu te mira, împotriva tuturor regulilor îndeletnicirii de informator, unii dintre agenţii noştri, printre care şi eu, sunt în legătură cu partizanii: aşa cere situaţia ce s-a creat în Franţa.

Heinrich asculta în tăcere pe vizitatorul său. Cu greu ar fi ghicit cineva că în vremea asta, în creierul lui se îmbulzeau cu înfrigurare tot felul de gânduri.

„Nu, ei nu ştiu absolut nimic! Pentru ei, eu continuu să rămân Heinrich von Goldring! Nu au nici cea mai mică probă, altfel n-ar fi recurs la această absurdă înscenare. Chiar faptul că ştiu de existenţa plicului e o dovadă împotriva lor; mai mult, demonstrează că trimiterea mea în delegaţie la Lyon a fost pusă la cale. Dumnealor vor să-mi verifice devotamentul faţă de Vaterland? Bine, am să li-l dovedesc chiar acum!"

Frecând încet între degete o ţigară, Heinrich vârî mâna în buzunar. Agentul Gestapoului luă şi el o ţigară şi începu să o răsucească în mână, aşteptând ca Goldring să-şi scoată bricheta. Dar când provocatorul băgă ţigara în gură şi se aplecă înainte ca s-o aprindă, văzu înaintea nasului ţeava unui revolver, în loc de brichetă.

Tot ce urmă se petrecu literalmente în răstimp de o clipă. Gestapovistul izbi din răsputeri cu piciorul în masă şi folosindu-se de faptul că Goldring îşi pierduse echilibrul şi lăsase în jos mâna în care ţinea revolverul, ţâşni din cameră. Când Heinrich ieşi în goană pe uşă, provocatorul alerga cât îl ţineau picioarele de-a lungul coridorului.

Două împuşcături răsunară una după alta, se auzi un ţipăt desperat, urmat de zgomotul provocat de căderea unui corp greu.

Heinrich întoarse capul. În coridor nu era nimeni. Dar chiar atunci se auziră paşi şi numaidecât se ivi un ofiţer în uniformă de SS, însoţit de un Feldwebel şi de doi soldaţi.

„Erau gata pregătiţi" — îşi zise Heinrich.

— Nu mai trage! Suntem o patrulă! strigă ofiţerul de departe.

— Actele dumneavoastră! glasul lui Heinrich sună hotărât.

Gestapovistul îşi scoase actele şi i le arătă. Soldaţii se repeziră la cel ce zăcea pe duşumea. Mai era în viaţă, dar îşi pierduse cunoştinţa

— Ce s-a întâmplat?

— Un agent duşman cu legături printre partizanii francezi, s-a strecurat în hotel şi... a căpătat ceea ce merita — zise Heinrich furios, vârându-şi revolverul în buzunar.

În camera lui, baronul von Goldring repetă cu exactitate tot ce-i spusese necunoscutul. Feldwebelul scrise declaraţia şi-l rugă pe Goldring s-o semneze.

— Aveţi grijă să încuiaţi bine uşa, la noapte — îl sfătui ofiţerul la despărţire.

— Ar trebui să daţi mai multă atenţie pazei hotelului. Auzi dumneata, agenţi străini să intre într-un hotel rezervat ofiţerilor ca la ei acasă! Asta-i curată bătaie de joc! i-o trânti Heinrich cu indignare, deşi abia se stăpânea să nu izbucnească în hohote de râs.

9. Maiorul Müller încearcă să se împrietenească cu Goldring

Generalul Ewers era gata să plece la masă, la cazino, când Lütz intră în birou şi-i raportă:

— Herr Müller roagă să fie primit.

— De ce s-o fi înnădit la noi? întrebă Ewers nemulţumit. Iar a mai scornit ceva? Poate are de gând să mă verifice şi pe mine.

— Se prea poate, dar mai curând pe mine...

— Să intre!

— Iar cu veşti neplăcute, Müller?

— Dimpotrivă, domnule general! De rândul acesta vă aduc o veste bună — îi răspunse Müller luând loc.

Dar deşi declarase că a venit cu o veste bună, maiorul avea o mutră destul de acră.

— Ieri ne-am pus în aplicare planul, adică l-am verificat pe locotenentul von Goldring, ofiţerul dumneavoastră cu însărcinări speciale.

— Ei, şi? întrebă generalul curios.

Müller îi povesti pe larg şi întocmai tot ce se petrecuse în camera hotelului din Chambéry, fără să-i ascundă nici amănuntul că magnetofonul înregistrase cu exactitate toată convorbirea.

— Langheim s-a ales cu două gloanţe în plămânul drept. Acum e la spital şi, după cum se pare, nu va ieşi curând de acolo...

Generalul râse din toată inima, Lütz îi ţinu isonul.

— Ei, domnule Müller! Acum te-ai convins de loialitatea lui Goldring?

— Pe deplin!

— Herr Hauptmann, întocmeşte chiar astăzi o propunere pentru decorarea locotenentului von Goldring cu „Crucea de fier", clasa a doua.

— *Jawohl,* Herr General! îi răspunse Lütz.

— Sunt sigur că locotenentul nu ştia că are în faţă pe Obersturmbannführerul de SS Langheim. Nu-i aşa, domnule

— Da, domnule general. Şi eu sunt încredinţat că dacă baronul ar fi bănuit cu cine stă de vorbă, verificarea nu s-ar fi încheiat cu vărsare de sânge. În schimb, acum suntem convinşi de loialitatea locotenentului von Goldring.

— Domnule Müller, n-ai vrea să iei masa cu noi? îl invită Ewers.

Istorisirea maiorului Müller cu privire la rezultatele verificării lui von Goldring înveselise pe general.

— Va fi o onoare pentru mine, domnule general — răspunse Müller şi se înclină.

În timpul prânzului, care spre deosebire de multe altele trecu în veselie şi însufleţire, nu se vorbi decât despre curajul lui von Goldring. Spre sfârşitul mesei, generalul era aşa de bine dispus, că ţinu un toast pentru succesul ofensivei dezlănţuite pe frontul de răsărit, care va îngădui multora din cei de faţă să viziteze Moscova încă în cursul anului.

Heinrich nu se aştepta deloc ca vestea privind întâmplarea de la Chambéry să ajungă atât de repede la Saint-Rémy. Fapt e că faima i-o luase înainte. Când se întoarse din delegaţie şi se duse la comandament, la intrare îl opri Oberleutnant Feldner, unul dintre ofiţerii de stat-major.

— A-a, dumneata eşti, domnule baron! îi zise acesta cu prietenie şi respect. Bine ai venit! Noi am şi auzit de faptele dumitale eroice şi sunt bucuros că te pot felicita cel dintâi.

— Despre ce fapte vorbeşti? îl întrebă Goldring, nedumerit încă.

— Lasă modestia! Ieri, la sfârşitul mesei, generalul a istorisit ofiţerilor fapta dumitale eroică. Iar lui i-a adus-o la cunoştinţă Herr Müller.

— A-a, despre asta-i vorba... Îţi mulţumesc pentru felicitări.

Heinrich intră în hol şi se pregătea să urce scările, când deodată atenţia i-a fost atrasă de un soldat care, văzându-l, sări în picioare şi luă poziţia de drepţi. Era un tânăr de vreo nouăsprezece-douăzeci de ani, blond, slăbuţ, cu ochi albaştri, inteligenţi. Expresia ochilor lui senini îl făcu să se oprească. În privirea lor era atâta tristeţe, disperare chiar, că era greu să nu bagi de seamă. La picioarele soldatului zăcea un sac cu efecte militare.

— Cine eşti dumneata? îl întrebă Heinrich.

— Sunt Gefreiter Kurt Schmidt, Herr Leutnant — îi răspunse răspicat soldatul.

— Din ce unitate eşti?

— Până acum am făcut parte din compania a doua, batalionul doi, regimentul o sută şaptesprezece, dar am primit ordin să plec pe frontul de răsărit.

În ochii tânărului soldat, care părea un băieţaş, tremurau lacrimi.

— Şi de ce eşti trimis pe frontul de răsărit?

— Mi-a făcut raport comandantul companiei, Oberleutnant Feldner.

— Cu ce te-ai făcut vinovat faţă de Oberleutnant?

— Acum patru zile, Herr Oberleutnant era cam cu chef. Şi nu ştiu cum i s-a părut că nu l-am salutat cum se cuvine, deşi vă dau cuvântul meu de cinste că l-am salutat după regulament. Atunci a început să-mi comande: „Culcat!", „Drepţi!", „Culcat!", „Drepţi!"... Eu i-am executat ordinul, atât cât m-au ţinut puterile. Dar fiind cam debil, am obosit curând şi la un moment dat nu m-am mai putut ridica de jos... Dumnealui m-a înjurat şi pe urmă mi-a făcut raport că n-am vrut să-i execut ordinul şi a cerut să fiu trimis pe frontul de răsărit.

— Spune-mi, ceea ce mi-ai povestit e adevărat?

— E sfântul adevăr, Herr Leutnant! Jur ca în faţa lui Dumnezeu! Tânărul îl privi aşa de rugător, că lui Goldring i se făcu milă de băieţandrul îmbrăcat în manta ostăşească.

— Şi ţi-e frică tare de frontul de răsărit?

— Acolo au pierit cei doi fraţi ai mei, Herr Leutnant. Mama nu mă mai are decât pe mine. Când o afla c-am fost trimis pe frontul de răsărit, o să se prăpădească.

— Da de ce n-ai raportat toate astea domnului general?

— Nici comandantul regimentului n-a vrut să stea de vorbă cu mine...

— Ordinul de mutare e la dumneata? îl întrebă Heinrich după ce se gândi puţin.

— Iată-l. Mi s-a ordonat să aştept aici o maşină de ocazie spre Chambéry.

— Uite ce este, Kurt. Am să vorbesc cu domnul general. Dar trebuie să motivez în vreun fel cererea mea ca dumneata să fii lăsat aici. Dacă te învoieşti, pot să-i spun că doresc să te iau ca ordonanţă. Ai vrea?

— Am să execut toate ordinele dumneavoastră şi am să muncesc ca nimeni altul!

— Dă-mi actele dumitale şi aşteaptă-mă aici.

Cu mâinile tremurătoare, soldatul îşi scoase repede hârtiile din buzunar, ca şi când s-ar fi temut ca ofiţerul să nu se răzgândească, şi i le întinse.

Heinrich urcă la etaj şi intră în biroul lui Lütz.

— A-a, Goldring, sunt foarte bucuros să te văd! Lütz îi ieşi în întâmpinare şi-i strânse mâna cu putere. Generalul te roagă să pofteşti numaidecât la dumnealui.

După ce dădu căpitanului dovada de predarea plicului, Heinrich intră la general.

— Povesteşte-mi, Leutnant, cum s-au petrecut toate — îi ceru Ewers cu însufleţire, îndată ce-l văzu intrând.

Heinrich îi istorisi totul, până în cele mai mici amănunte.

— Te-am propus la „Crucea de fier" clasa a doua — îi spuse Ewers.

— Vă sunt adânc recunoscător, Herr General. Chiar astăzi am să-i scriu lui Oberst Berthold, să-i comunic vestea. Sunt sigur că şi dumnealui o să fie recunoscător pentru grija ce-mi purtaţi.

Cuvintele acestea făcură plăcere generalului.

— Transmite lui Berthold salutări cordiale din partea mea — îi ceru el.

— Herr General, îngăduiţi-mi să vă fac o rugăminte.

— Poftim.

— În hol aşteaptă un soldat care trebuie să plece pe frontul de răsărit, în urma raportului făcut de Oberleutnant Feldner. Mi-e penibil să vă vorbesc despre aceasta, Herr General, dar vă asigur că Oberleutnant Feldner a comis o nedreptate, mai ales dacă ţinem seama de faptul că soldatul e foarte debil şi că cei doi fraţi ai lui şi-au pierdut viaţa pe frontul de răsărit. Cum am nevoie de o ordonanţă, v-aş ruga să aprobaţi să-l iau pe dânsul.

— Asta-i tot? Generalul părea decepţionat că ofiţerul — care s-a distins atât de mult — i-a cerut un serviciu atât de neînsemnat.

El luă actele lui Kurt din mâna lui Heinrich, tăie vechea rezoluţie de pe una din hârtii şi cu un scris mare, citeţ, puse alta deasupra: *„Rămâne în cadrele comandamentului, ca ordonanţă la locotenentul baron von Goldring".*

— Vă sunt foarte recunoscător, Herr General! Şi acum, după ce mi-aţi îndeplinit atât de repede prima mea rugăminte, îngăduiţi-mi să vă mai adresez una...

— S-ar putea să ţi-o împlinesc şi pe a doua — zâmbi Ewers.

— În cazul acesta, vă rog să primiţi din partea mea zece sticle de şampanie, o şampanie veche franţuzească. Am făcut rost la Lyon special pentru dumneavoastră. Într-o zi, Hauptmann Lütz a spus, fără să vrea, că vă place şampania bună.

Ewers râse cu poftă.

— Rugămintea aceasta am să ţi-o împlinesc cu şi mai multă plăcere decât prima.

— Pot să plec? întrebă, Heinrich.

— Da, poţi să pleci. Numai vezi, nu uita să-mi înaintezi un raport prin care să ceri o permisie de o săptămână pentru interese familiale.

— Vă mulţumesc, vă mulţumesc foarte mult, Herr General! De când mă gândesc la o permisie, dar n-am îndrăznit să vă rog!

Când Heinrich coborî în hol, Kurt Schmidt sări în picioare şi, uitând de disciplină, se repezi la locotenent.

— Ei Kurt — îi zise Heinrich — de azi înainte eşti ordonanţa mea!

Bucuria care lumină chipul tânărului soldat i se transmise şi lui Heinrich. Acesta se uita cu un zâmbet prietenos cum adolescentul, îmbrăcat în manta ostăşească, îşi frământa cu putere boneta în mâini, ca şi când se silea să şi-o vâre în carnea palmelor.

— Nu ştiu cum aş putea să vă arăt recunoştinţa mea, Herr Leutnant — abia putu să îngâne Kurt Schmidt. Obrajii îi ardeau, iar ochii, plini de lacrimi, nu-şi mai luau privirea îndatoritoare de la ofiţer.

— O să-ţi arăţi recunoştinţa îndeplinindu-ţi cum se cuvine îndatoririle — îi răspunse Heinrich. Iar acum, du-te de caută pe Fritz Seller, vechea mea ordonanţă, ca să-ţi arate ce ai de făcut. Întreabă la plutonul trupei unde ai să locuieşti şi apoi vino la hotelul „Temple", peste drum de comandament.

Heinrich o luă spre hotel, dar când se afla la jumătatea drumului, un furier îl ajunse din urmă.

— Aveţi o scrisoare, domnule locotenent!

Cu un gest nepăsător, Goldring o băgă în buzunar şi numai când ajunse în camera lui, văzu că era de la Berthold.

„Dragul meu — scria Berthold — mi-e dor de tine ca de copilul meu. Nu ţi-am scris de mult, fiindcă am fost foarte ocupat. Sunt şeful unui serviciu la cartierul general. Acum trei zile, am fost avansat la gradul de general-maior (Gruppenführer), totuşi, deocamdată nu pot să te iau la mine. Dar îndată ce se va ivi o ocazie, am s-o folosesc. Frau Else şi sora Lorre doresc să te vadă şi-mi cer să intervin pe lângă generalul tău să-ţi dea un concediu... Nădăjduiesc că prietenul meu, Ewers, va face acest lucru pentru mine. Dacă te refuză cumva, scrie-mi. Şi în general ai putea să-mi scrii mai des.

Al tău Wilhelm Berthold".

După ce citi scrisoarea, Heinrich se dezbrăcă repede şi se vârî în pat. Abia acum îşi dădu el seama cât era de obosit. Şi asta nu numai datorită nopţii petrecute la Chambéry, care îl silise la un uriaş efort nervos, ci şi datorită zilei de azi. Trebuie să pară vesel şi nepăsător, în vreme ce ziarele din Lyon, pline de corespondenţe, de fotografii şi comunicate de pe frontul de răsărit, anunţă că a început marea ofensivă a armatelor hitleriste, care, după cum relatează presa, se desfăşoară cu impetuozitate şi fără întrerupere. Ce-i drept, trebuie să facem o substanţială

reducere cunoscutelor exagerări ale lui Goebbels. Totuşi, comunicatele au, desigur, şi o părticică de adevăr. Aşadar, hitleriştii sunt în plină ofensivă! Cu câtă plăcere ar lăsa el totul baltă şi îmbrăcându-şi mantaua simplă de ostaş al Armatei Roşii, ar lua în mână puşca automată! Deocamdată, e nevoit să citească comunicatele victorioase de pe front şi să se prefacă mulţumit, sau să închine pentru victorie când îi vine să-şi smulgă pistolul din toc şi să-l descarce în toţi acei cu care stă la masă. Dar n-are ce face, trebuie să execute ordinul ce i s-a dat, să-şi joace rolul mai departe şi... să aştepte.

Nici un om de pe faţa pământului nu simte mai acut ca dânsul ce înseamnă cuvântul acesta înspăimântător „aşteptare".

Când un om călătoreşte cu trenul şi e foarte grăbit, i se pare că drumul e plictisitor şi că trenul merge ca melcul. Ce n-ar da el atunci, numai să ajungă o dată la destinaţie! Ar accepta chiar să i se scurteze viaţa cu cele câteva ceasuri necesare drumului.

Când un tânăr vine la întâlnire şi vede că fata încă n-a sosit, clipele i se par o veşnicie. Cu câtă plăcere şi-ar scurta viaţa îndrăgostitul, renunţând la clipele acelei chinuitoare şi nesigure aşteptări!

Dacă soartă ar fi ascultătoare şi s-ar supune voinţei oamenilor, viaţa multora dintre ei ar fi mult mai scurtă. Oamenii şi-ar scurta-o singuri, numai să ajungă cât mai repede la ţintă, să scape de clipele, de ceasurile, de zilele chinuitoarei aşteptări.

Cât despre Heinrich, şi-ar da bucuros, fără să stea pe gânduri, o jumătate din viaţă, numai să se afle acum în patrie.

Ce prostii îi mai trec prin minte! „Dacă soartă ar fi ascultătoare..." Trebuie s-o silim noi să ne asculte!

Iar pentru a ajunge aici, nu trebuie să filozofăm, ci să luptăm, să folosim fiecare clipă, şi dacă e nevoie, să aşteptăm, să aşteptăm cu dinţii strânşi, păşind cu nepăsare pe marginea prăpastiei, în care ne putem prăbuşi în orice moment. Iată, chiar şi acum duşmanul s-ar putea năpusti în odaia lui, şi... totul s-ar sfârşi.

Şi totuşi situaţia lui nici pe departe nu este atât de grea ca a celor care muncesc sub pământ undeva, aici, aproape de Saint-Rémy. Dacă va fi prudent, el va ajunge să vadă ziua luminoasă a victoriei. Totul depinde numai de el, de îndrăzneala, de abilitatea şi de priceperea lui. Dar ce-ar putea să facă ei pentru salvarea lor, adică ruşii, francezii, cehii, polonezii, nenorociţii aceştia aruncaţi în subterane, lipsiţi de orice speranţă de a mai vedea vreodată soarele, de a mai respira aer proaspăt, de a admira frumuseţile naturii, fără nici o speranţă de a se mai întoarce în patrie, de a-şi revedea prietenii, cunoscuţii şi pe cei dragi?

Ba pe deasupra, nenorociţii aceştia trebuie să muncească pentru duşman, să-i mărească puterea armelor cu noi aruncătoare de mine, şi mai distrugătoare, conştienţi fiind că fiecare aruncător de mine înseamnă grăbirea propriei lor morţi, a celei mai înspăimântătoare dintre morţi, sortită tuturor celor aruncaţi în întunericul de sub pământ.

Ce noroc că Lütz a amintit atunci despre existenţa acestei uzine subterane! Iată pentru ce trebuie el să lupte! Să nu mai existe asemenea lagăre ale morţii. El n-are dreptul să obosească şi nici dreptul de a se odihni. De asemenea, nu are dreptul să aibă nervi. Pentru că fiecare misiune dusă la bun sfârşit înseamnă grăbirea ceasului victoriei şi răzbunarea tuturor acelora care poate chiar în clipa asta când el se odihneşte sunt arşi în crematoriul de sub pământ,

Nu, el nu trebuie să ştie ce-i odihna!

Heinrich sări din pat şi începu să se îmbrace.

În timp ce cobora scările, îşi aduse aminte de făgăduiala făcută generalului şi intră în restaurant.

— Bonjur, *madame!*

— A-a, v-aţi întors! Credeam că o să sosiţi azi dimineaţă şi eram îngrijorată. Mă temeam să nu vi se fi întâmplat ceva. Luaţi loc! Vă rog!

— *Madame* Tarval, am o mare rugăminte la dumneata. Dacă mi-o împlineşti, am să-ţi fiu adânc recunoscător.

— Ştiţi foarte bine, domnule baron, că pentru dumneavoastră sunt gata să fac tot ce-mi stă în putere.

— Am nevoie de zece sticle de şampanie, dar o şampanie bună, cel puţin ca aceea cu care mai ospătat înainte de plecarea mea.

— Eu nu mai am, dar ştiu unde se poate găsi. În cel mult o jumătate de oră, cele zece sticle de şampanie au să fie aici.

— Să le împachetezi bine, iar eu am să trimit pe noua mea ordonanţă să le ducă unde trebuie.

Heinrich se întoarse ca să plece, dar în clipa aceea se deschise o uşa laterală şi în sală năvăli ca o furtună Monica.

— Mamă! Ştii ceva, eu... — începu ea chiar din uşă, dar văzându-l pe Heinrich tăcu şi se înroşi.

— Bună ziua, *mademoiselle* Monica. Ce mai faci?

— Bine. Numai că-i cam supărată că lecţiile dumneavoastră n-au un program hotărât — răspunse mama în locul fetei.

— Mamă! făcu fata pe un ton de dojană.

— De azi înainte am să fiu un elev sârguitor. Iar pentru ca mica mea profesoară să nu întârzie la lecţii, iată ce i-am adus de la Lyon...

Heinrich scoase din buzunar o cutiuţă, luă mâna Monicăi şi-i prinse la încheietură un ceas micuţ.

— Ce înseamnă asta? şi Monica îşi trase mâna.

— *Mademoiselle,* te rog să nu-l socoteşti ca un dar, ci ca o modestă răsplată pentru timpul pe care-l pierzi cu mine. De altfel, ar fi ciudat ca dumneata să dai lecţii unui ofiţer german, aşa, pe gratis, numai din simpatie pentru el.

— Bine, dar...

Replica lui Heinrich o descumpănise de-a binelea. Într-adevăr, ce rost avea să-şi piardă ea timpul dând lecţii acestui ofiţer? Te pomeneşti că-i trece prin minte că el îi face cine ştie ce cinste şi plăcere! Pe de altă parte, trebuie să lege o prietenie cu baronul... Altfel n-o să afle niciodată nimic. Ce-i de făcut?

Fără să vrea, fata aruncă o privire întrebătoare mamei sale.

— Mai bine, mulţumeşte-i domnului baron — îi zise *madame* Tarval.

— Vă mulţumesc, domnule baron — murmură Monica.

— Dacă eşti liberă, astăzi am putea începe lecţia la ora şase.

Atunci să ne potrivim ceasurile. Uite, între al meu şi al dumitale e o diferenţă de aproape cinci minute. Care dintre noi doi e grăbit să trăiască şi care rămâne în urmă?

— Nu încape îndoială că cu sunt cel grăbit. Cu puţin înainte de a coborî aici în restaurant, îmi ziceam că aş renunţa bucuros la jumătate din viaţa mea, dacă aş putea grăbi pasul vremii.

— De ce? îl întrebă Monica cu un aer grav.

— Ca să ajung mai repede la ţintă.

— La care ţintă?

— Poate c-am să-ţi spun odată, *mademoiselle,* dar încă n-a sosit momentul — îi răspunse Heinrich, mai în glumă, mai în serios, şi înclinându-se înaintea mamei şi a fetei, ieşi.

În faţa comandamentului, Heinrich văzu o maşină, iar lângă maşină pe Ewers şi pe Lütz. Atunci grăbi pasul.

— Domnule general, îngăduiţi-mi să vă transmit salutări din partea domnului general-maior Berthold.

— Cum, a fost avansat?

— Da. Am primit mai adineauri o scrisoare de la dumnealui. Îmi scrie că face serviciu la cartierul general al domnului Himmler.

— Oho! făcu Ewers cu înţeles. Te felicit din toată inima. Generalul îi strânse mâna îndelung, ca şi când baronul von Goldring, şi nu Berthold, avea marea cinste de a face serviciu la cartierul general al lui Himmler.

— Eu şi Hauptmann Lütz plecăm în interes de serviciu, aşa că fii bun să aduci la cunoştinţă tuturor ofiţerilor să nu ne aştepte la masă — îl rugă Ewers, după ce se aşeză în automobil.

— Atunci, daţi-mi voie să vă invit la masa de seară. Restaurantul hotelului „Temple" are o bucătărie minunată.

— Primesc invitaţia cu multă plăcere. Tot trebuie să sărbătorim întoarcerea dumitale victorioasă. Ce zici, Lütz?

— Am mai cinat de câteva ori cu baronul şi trebuie să mărturisesc că-i un mare cunoscător al bucătăriei franceze.

— Pentru ce oră să comand cina? întrebă Heinrich.

— Noi ne întoarcem la opt — îi răspunse generalul.

— Herr Leutnant — se adresă Lütz lui Goldring — iată cheile de la casa de fier. În despărţitura de sus ai să găseşti o mapă cu hârtii. Trebuie să le studiezi. Instalează-te în biroul meu şi citeşte-le. Numai vezi să nu pierzi cheile. Să te iscăleşti pe fiecare document citit.

Heinrich se încruntă.

— Vă mărturisesc, Herr Hauptmann, că dintre toate genurile de literatură, cel mai puţin îmi place acela cu care aveţi de gând să mă delectaţi.

Generalul izbucni în râs şi ordonă şoferului să pornească. Mapa despre care îi vorbise Lütz purta inscripţia: *„Strict secret".* După ce se încuie în birou. Heinrich începu să cerceteze hârtiile din mapă. Cele mai multe nu prezentau aproape nici un interes. Le parcurse repede, punându-şi jos semnătura. Dar unul din documente îi reţinu atenţia. Erau instrucţiuni cu privire la metodele de apărare antitanc cu desenele respective. Se refereau la tancurile pitice „Goliat", care aveau menirea să distrugă tancurile duşmanului şi să reducă la tăcere punctele de sprijin fortificate. Tancul „Goliat" era dirijat prin radio, era foarte manevrabil, purta un exploziv de o putere fantastică şi putea dezvolta o viteză de nouăzeci de kilometri pe oră. Dacă se ciocnea cu un alt tanc sau se izbea de o cazemată, exploda şi într-o clipă distrugea obstacolul de care se lovea. Era o invenţie nouă. Heinrich scoase câteva copii fotografice de pe instrucţiuni şi de pe desenele anexate la ele.

Acum putea să închidă mapa şi să încuie casa de fier.

Dar n-avea chef să meargă acasă. Ce-ar fi să facă o mică plimbare? Iar la ora şase punct, îşi va lua dicţionarele şi caietele şi împreună cu Monica se vor apuca de lecţie. Când va face vreo greşeală, sau nu va pune accentul cum se cuvine, micuţa lui profesoară se va încrunta cu severitate. La sfârşitul lecţiei, vor schimba câteva cuvinte, dar mai curând se vor lua la harţă. Şi amândoi îşi vor tăinui gândurile adevărate. La drept vorbind, discuţiile lor amintesc mai curând luptele între cavalerii de altădată, iar ei — profesoara şi elevul — doi cavaleri care stau faţă în faţă, cu spadele încrucişate, căutând să prindă momentul prielnic pentru a da lovitura de graţie.

Nu-i mai puţin adevărat că în ultimul timp Monica devenise mai prietenoasă, ba chiar şi privirea ei pare mai altfel, nu ştiu cum. Ori tocmai aceasta îl neliniştea cel mai mult pe Heinrich. Îşi dădea seama că fata îi place, că-i place chiar foarte mult. Dar are dreptul el să se gândească la astfel de lucruri acum? Să zicem că Monica e convinsă că el nu-i duşmanul poporului ei, ci dimpotrivă — un prieten adevărat, un tovarăş de idei cu toţi aceia care luptă pentru libertatea Franţei — are el dreptul să accepte ca prietenia lor să se transforme în ceva mult mai mare, în dragoste? Doar nu poate s-o ia de nevastă! Atunci ce-ar putea nădăjdui? Un roman de scurtă durată? Nu, aşa ceva nu ar admite niciodată. Fata aceasta drăguţă şi încântătoare merită o fericire adevărată. Iar el, el n-ar putea decât s-o târască în prăpastie...

Colac peste pupăză, Berthold îl socoteşte, şi asta pe faţă, drept viitorul logodnic al fiicei sale. Bineînţeles, deocamdată nu-şi va decepţiona şeful. Asta ar însemna să strice raporturile lui cu un om atât de influent. O asemenea greşeală n-o să facă el, în nici un caz. Sub protecţia unui om care conduce o direcţie la cartierul general al lui Himmler, te poţi simţi în siguranţă. Atitudinea binevoitoare a lui Ewers e foarte explicabilă. El ştie că Heinrich von Goldring trece drept fiul adoptiv al unui gestapovist marcant. Aşa că n-are încotro, trebuie să întreţină în Berthold speranţa unei căsătorii între el şi Lorre.

Ce-ar mai râde Monica dacă ar citi măcar una din scrisorile Lorrei, pline de un sentimentalism de mic burghez, dublat de prostia şi îngâmfarea unei fiice de înalt demnitar! Iată, o fată ca aceea are totul, pe când Monica cea frumoasă şi cuminte e nevoită să servească într-un restaurant pe ofiţerii germani, mai totdeauna beţi. Şi încă având un caracter ca al ei! Ce-i drept, a ştiut să se impună, încât clienţii se cam tem de dânsa. Dar ar fi de ajuns să facă un singur pas imprudent, pentru ca credinţa în inaccesibilitatea ei să se clatine şi atunci aceiaşi ofiţeri şi-ar da frâu liber gurii şi mâinilor... De aceea, nimeni nu trebuie să afle că Monica îi dă lecţii şi, în general, numele lui nu trebuie să fie legat de al ei. Dacă i se va întâmpla ceva lui, Gestapoul are s-o înhaţe şi pe dânsa, şi cine ştie cum se sfârşeşte totul. Poate că ar izbuti să le dovedească că n-are nici o legătură cu activitatea

lui. Dar cum o scoate la capăt cu relaţiile ei cu partizanii, în caz că există? De altfel, el nu se îndoieşte nici o clipă că Monica este în legătură cu partizanii. O fată că Monica, mândră, independentă, o adevărată patriotă, nu poate sta deoparte, nu poate să nu ia parte la lupta poporului său împotriva duşmanului. El e încredinţat că-i aşa. Dar ce să facă ca să fie absolut sigur. Mica lui profesoară e în gardă totdeauna, mai mult întreabă decât istoriseşte... Şi ce bine ar fi ca prin intermediul Monicăi să poată intra în legătură cu conducătorii mişcării de partizani din partea locului! Ar avea folos şi ei, şi el. De aici rezultă că şi de azi înainte trebuie să păstreze cu Monica raporturi de prietenie, dar numai de prietenie; deci să-şi calce pe inimă şi să fie totdeauna calm şi egal. Şi ce greu este acest lucru, mai ales când n-ai decât douăzeci şi doi de ani şi când în faţa ta ai o fată bună şi inimoasa, care, pe deasupra, îţi place atât de mult! Dar e mai bine pentru amândoi.

După ce luă această hotărâre, Heinrich se simţi mai liniştit şi în timpul lecţiei avu o atitudine mult mai calmă şi mai egală ca alteori. Aceasta o cam miră pe Monica şi chiar îi atinse întrucâtva amorul propriu. Se arătă şi ea mai rezervată, şi lecţia, pe care amândoi o aşteptaseră cu atâta nerăbdare, se scurse într-o atmosferă glacială, de plictiseală.

Ceva mai târziu, la ora opt fix, într-un *séparé* simpatic al hotelului „Temple", se adunară pentru cină generalul Ewers, Oberst Kunst — şeful de stat-major al diviziei, un bărbat rece şi pedant — Hauptmann Lütz, şi Goldring.

Văzând ce frumos era pusă masa, cum erau aranjate gustările şi vinurile, Ewers îl bătu pe umăr pe Heinrich, mulţumit.

— Se cunoaşte că eşti un adevărat ofiţer cu însărcinări speciale, baroane! Te pricepi să ghiceşti chiar şi gusturile şefului tău.

În ceea ce priveşte pe *madame* Tarval, se întrecuse pe sine însăşi. Bucatele se succedau unele după altele şi la fiecare fel se servea alt vin. Ewers, care se tânguia de obicei că suferă de ficat, se dovedi un mare gurmand şi un bun cunoscător de vinuri. Lăudă mult bucătăria doamnei Tarval şi priceperea ei în alegerea vinurilor. De felul lor, Kunst şi Lütz nu se puteau plânge că n-au poftă de mâncare şi acum mâncau cât patru, iar Heinrich avea mereu grijă ca păhărelele şi cupele să nu rămână goale.

Ca desert, *madame* Tarval servi fructe, coniac şi brânzeturi tăiate în feliuţe subţiri. Cutia cu havane se afla de mult pe masă.

Chiar după primele păhărele de coniac, convorbirea se însufleţi, încât până şi Oberst Kunst, tăcut de obicei, prinse chef de vorbă. Dar, ca totdeauna de altfel, vorbea anapoda. Ceea ce spunea, nu se potrivea deloc cu bună dispoziţie a comesenilor.

— Vreau să vă spun, Herr General, că în sectorul diviziei noastre, între localităţile Saint-Julien şi Lanterno, au dispărut astă-noapte doi ofiţeri SS: Hauptmann Weissner şi Leutnant Reicher — începu el cu un zâmbet tâmp de om beat. Nu v-am raportat mai devreme, ca să nu vă stric dispoziţia înainte de masă.

— Cum aşa, au dispărut?! se miră Ewers.

— Cei doi ofiţeri plecaseră astă-noapte din satul Lanterno, urmând să sosească la o anumită oră la Saint-Julien, unde-i aştepta maiorul Müller. Acestuia i se comunicase ora plecării şi când văzu că ofiţerii nu sosesc, îngrijorat, a dat un telefon la Lanterno. De acolo i s-a răspuns că au plecat de mult cu o maşină. Şi mai tulburat, Müller a trimis înaintea celor doi ofiţeri câţiva motociclişti, dar aceştia n-au dat nici de ofiţeri, nici de automobilul lor. Atunci, la postul numărul unsprezece s-a dat alarma. S-a trimis o companie în căutarea ofiţerilor şi abia azi dimineaţă au găsit automobilul cu care plecaseră Weissner şi Reicher. Zăcea răsturnat departe de drum, tocmai pe malul râuleţului. Până la această oră, ofiţerii dispăruţi n-au fost găsiţi. Însă căutarea lor continuă, de aceea am dat ordin să se mai trimită o companie de ostaşi.

— La naiba — drăcui Ewers— parcă văd că în curând n-o să mai putem ieşi noaptea din casă! Trimiteţi mai mulţi oameni în căutarea dispăruţilor. Cei vinovaţi să fie găsiţi cu orice preţ. Iar după ce vor fi descoperiţi, să fie pedepsiţi cât mai aspru, ca să le piară pofta şi altora pentru asemenea isprăvi.

Vestea lui Kunst strică dispoziţia oaspeţilor lui Goldring.

— E vremea să mă duc să mă odihnesc — zise Ewers, aruncându-şi ochii la ceas, şi se ridică.

Spunând acestea, scoase portofelul din buzunar cu gândul să-şi plătească partea, dar Heinrich îl opri.

— Masa a şi fost achitată.

— Da?! făcu generalul şi cu o vădită satisfacţie îşi vârâ portofelul în buzunar. Atunci îţi mai mulţumesc o dată, baroane. Totul a fost cât se poate de bine. Kunst — se adresă el şefului de stat-major — nu ţi se pare că baronul von Goldring poartă cam de mult epoleţii de Leutnant şi că cei de Oberleutnant i-ar sta mai bine?

— Sunt cu totul de părerea dumneavoastră, Herr General — încuviinţă colonelul.

— Atunci fă chiar mâine raportul cu propunerea respectivă.

Generalul se întoarse spre Heinrich:

— Când ai de gând să pleci în concediu?

— Mai întâi, vreau să iau parte la căutarea ofiţerilor dispăruţi, ca să nu zic morţi, ferească Dumnezeu!

— Lăudabilă intenţie, chiar foarte lăudabilă. Să nu-ţi părăseşti camarazii la nevoie este datoria oricărui ofiţer. A oricărui ofiţer german — accentuă Ewers.

De trei zile continua căutarea ofiţerilor gestapovişti dispăruţi în împrejurări atât de misterioase. La cercetări lua parte şi Heinrich. De când aflase vestea vertiginoasei ascensiuni a lui Berthold, generalul Ewers începu să manifeste o atenţie şi o simpatie şi mai accentuată faţă de ofiţerul său cu însărcinări speciale. Din ordinul său, se puse la dispoziţia lui Goldring, spre folosinţă personală, un automobil non-nouţ „Opel-Kapitän".

Aceasta îi uşura mult sarcina pe care şi-o luase. În tovărăşia lui Kurt, care pe lângă îndatoririle de ordonanţă îndeplinea acum şi pe aceea de şofer, Heinrich cercetă aproape metru cu metru drumul dintre satele Lanterno şi Saint-Julien, dar nu dădu de urma celor dispăruţi. Nici Müller nu se putea lăuda cu succese mai mari. În fiecare zi, şefii lui direcţi îl întrebau de mersul cercetărilor şi de fiecare dată era nevoit să răspundă la fel:

— Nimic nou.

După ultima verificare, cu rezultate atât de favorabile pentru baron şi atât de nefaste pentru agentul provocator, Müller căpătă o încredere desăvârşită în Goldring. Dar ceea ce contribui mai ales la întărirea acestei

încrederi a fost faptul că generalul-maior Berthold devenise şeful direct al lui Müller. Ar fi fost de ajuns ca Goldring, în rândurile lui către părintele său adoptiv, să-şi arate cea mai mică nemulţumire la adresa lui Müller, ca acesta să fie aruncat pe frontul de răsărit. Or, o asemenea perspectivă nu putea stârni entuziasmul vechiului gestapovist, deşi îi plăcea să se laude cu faptele sale eroice şi nu pierdea nici o ocazie să povestească cum a luat el parte la putsch-ul fascist din 1933, când Hitler însuşi îi strânsese mâna.

Iată de ce, în ultimele două zile Müller nu se mai dăduse jos din maşina lui Goldring şi se folosise de cel mai mic prilej ca să-i dea de înţeles cât de mult îi preţuieşte energia şi însuşirile excepţionale.

Astăzi, Müller şi Goldring se întorseseră la comandament după ora două. Ofiţerii luaseră masa, aşa că nu mai avea rost să intre la cazinou. Dar nici nu regretau că au pierdut prânzul — nu le era foame. Obosiţi de drum, istoviţi şi vlăguiţi de căldura dogoritoare, se hotărâră să se ducă la cafeneaua de vară şi să bea câte un pahar de secta[5] rece.

Dar băutura răcoritoare nu-l învioră pe Müller. Ai fi zis că-i clocotesc toate măruntaiele. Mai mult ca oricând, semăna cu un ogar, nervos şi înfuriat că a pierdut urma.

— Cum se poate, baroane, să nu-i găsim? se văicărea Müller. Îţi spun drept, mi-e şi ruşine să mai pun mâna pe telefon. Ce să le spun?

— Doi oameni nu pot să dispară fără urmă. O urmă cât de mică, trebuie să existe. Şi din moment ce există, avem s-o găsim — îl linişti Heinrich. Să mai scadă puţin căldura asta înăbuşitoare, să ne odihnim un pic şi o să pornim din nou la drum. Poate că de rândul acesta soarta ne va ajuta.

— Să sperăm.

Müller se ridică şi-şi luă rămas bun de la tovarăşul său de drum, după ce mai întâi se înţeleseseră să se întâlnească mai târziu.

Heinrich rămase la masă, sub umbrar.

La ora aceea, nu era mai nimeni pe stradă, toată lumea se retrăsese la umbră. De aceea, făptura atât de cunoscută a Monicăi îi atrase numaidecât atenţia. Fata mergea pe trotuarul celălalt al străzii şi vorbea cu însufleţire cu un francez, înalt şi slab, ce părea să aibă vreo treizeci de ani. O ţinea de braţ şi-i povestea, se vede, ceva foarte hazliu. Bărbatul îşi încreţea mereu nasul lung şi izbucnea în răstimpuri într-un râs zgomotos, uitându-se în ochii fetei. Un sentiment neplăcut de invidie înţepă inima lui Heinrich.

El întoarse capul ca să nu mai vadă nici pe Monica, nici pe veselul ei însoţitor şi deodată surprinse privirea iscoditoare, îndreptată asupra sa, a unui francez în vârstă, care stătea la a treia măsuţă de la intrare, aşezată pe aceeaşi diagonală cu a lui. Individul nu-şi lua ochii negri, ca două sticle opace, de la Heinrich. Îl privea atent, fără să clipească, în vreme ce colţurile gurii lui încleştate îi zvâcneau.

O chelneriţa se apropie de măsuţa la care şedea francezul şi pentru câteva clipe, până făcu plata, el îşi mută privirea în altă parte. Dar numai pentru câteva clipe, apoi îşi aţinti din nou ochii asupra lui Heinrich.

Intrigat de purtarea şi de grimasele acestui om ciudat, Heinrich se uită mai atent la necunoscut. Încredinţându-se că ofiţerul neamţ l-a observat, francezul îşi roti privirea împrejur, ca şi când ar fi vrut să se asigure că nu-i spionat, scoase din buzunar un plic, îl puse pe masă şi ciocăni într-însul cu degetul, dând a înţelege că-i pentru Heinrich. Apoi îşi mai roti o dată privirea împrejur şi ieşi.

„Altă cursă!" îi trecu prin gând lui Goldring.

După ce puse banii pe masă, se ridică şi el, trecu alene pe lângă măsuţa la care stătuse francezul, luă pe furiş plicul şi-l vârî la piept.

Oboseala îl părăsi dintr-o dată. Se simţi iarăşi stăpânit de încordarea aceea care face ca creierul să lucreze iute, cu o precizie matematică.

Câteva minute mai târziu se şi află în camera lui. După ce porunci lui Kurt, care şedea în antreu, că doreşte să nu fie tulburat, încuie uşa şi scoase plicul. Nu avea pe el nici adresă, nici vreun semn oarecare. Heinrich îl suci în mâini de câteva ori, apoi îl tăie cu băgare de seamă la o margine. Un bilet împăturit în patru căzu pe duşumea. Ceea ce citi, îl uimi şi-l tulbură la culme.

Biletul era scris într-o nemţească stâlcită, dar cu un scris lămurit, aproape caligrafic. Corespondentul necunoscut scria: *„Sunt francez, dar vă sunt devotat din tot sufletul vouă, germanilor. De aceea, socotesc de datoria mea să vă ajut într-o anumită chestiune. Nu ştiu cui am să-i dau biletul asta şi de aceea îl scriu, fără să mă adresez cuiva anume. Să viu la comandament, nu pot. Cei din partea locului mă bănuiesc deja că simpatizez cu germanii şi dacă s-ar convinge că vă ajut, maquisards-ii m-ar ucide. Am scris biletul cu gândul să-l înmânez la cea dintâi ocazie unui ofiţer german, care să-l predea, la rândul lui, cui se cuvine.*

Ştiu că de câteva zile sunteţi în căutarea a doi ofiţeri germani, prinşi de maquisards-i. Nu i-aţi găsit şi nici n-o să-i găsiţi, fără ajutorul meu. Amândoi au fost ucişi, iar trupurile lor sunt îngropate sub stejarul singuratic ce se află la răsărit de locul unde aţi găsit automobilul. Ofiţerii au fost asasinaţi de patru maquisards-i. Pe doi dintre ei îi cunosc, sunt Georges Marotte şi Pierre Cartrand, din satul Pont-et-Mâfre. Pe ceilalţi doi nu-i cunosc, dar i-aş putea recunoaşte. Cred că dacă i-aţi aresta pe cei pe care i-am numit, aţi putea afla de la dânşii cine sunt ceilalţi doi. Sunt gata să vă servesc oricând ajutorul meu v-ar putea fi de folos. Să nu mă chemaţi la dumneavoastră, pentru că asta ar însemna moartea mea. Căutaţi alt mijloc. Bunăoară, arestaţi-mă şi după ce stăm de vorbă, îmi daţi drumul. V-aş mai putea da câteva informaţii, care sunt sigur că v-ar interesa. Sper că mă veţi răsplăti cum se cuvine pentru serviciul ce vi-l fac. Adresa mea este: satul Poterne, Julien Levêque".

Biletul nu purta dată. Heinrich căzu pe gânduri.

Ce să însemne asta? Să fie o scrisoare a vreunui complice benevol al Gestapoului, sau o cursă? Dacă-i o cursă, atunci e şi mai grosolană decât aceea de la Chambéry. Şi apoi, ce nevoie era ca biletul să-i fie înmânat la cafenea, unde puteau fi martori nedoriţi? Oare nu trecuse cu bine prima verificare? Nu, mai curând pare să fie un denunţ banal, în cazul acesta, de ce n-a aruncat biletul pe furiş, când era şi Muller la masă? Ticălosul ar fi fost sigur sută la sută că denunţul lui va ajunge la comandamentul german.

Dar dacă e o cursă totuşi? Să zicem că nu arată nimănui bileţelul... Atunci ar putea fi învinuit că l-a dosit dinadins, şi iarăşi s-ar porni să-l verifice, să-l iscodească şi, cine ştie, s-ar putea întâmpla să iasă la iveală cine este cu adevărat acela care se ascunde sub numele baronului von Goldring. Nu, aşa ceva nu poate risca. Trebuie să caute o ieşire. Dar în ce fel? Să predea scrisoarea lui Ewers? Nu încape îndoială că acesta o s-o dea lui Müller

şi asta ar însemna să condamni la moarte cel puţin doi patrioţi francezi. Poate ar fi bine să avertizeze pe partizani? Dar cum? Nu, o să procedeze altfel. Va preda bileţelul generalului, numai că...

— Kurt — îşi strigă Heinrich ordonanţa. Poftește numaidecât pe *mademoiselle* Monica şi spune-i că sunt liber. După ce va veni, să te duci la comandament şi să întrebi pe ofiţerul de serviciu dacă nu mi-a sosit vreo scrisoare. Să-mi dai un telefon chiar de acolo. Ai înţeles?

— Am înţeles. Voi executa întocmai. Kurt ieşi.

Heinrich mai citi o dată biletul şi-l îndoi cu băgare de seamă, aşa fel ca vorbele „ofiţerii au fost asasinaţi de patru maquisards-i", să se afle sus, ca să poată fi uşor citite. Acum nu-i rămânea decât să pună biletul mototolit pe masă, în faţa fotoliului în care se aşează de obicei Monica.

— Vai, ce mult ai fumat! se strâmbă Monica, nemulţumită, când intră în odaie.

— Nu-ţi plac fumătorii?

— Nu-mi plac oamenii care nu cunosc măsura. Monica se duse la fereastră şi o deschise larg.

— Dar el cunoaşte măsura?

— Care el?

— Acela care mergea astăzi pe stradă cu dumneata. Un bărbat înalt, slab şi, după cum mi s-a părut, foarte hazliu.

— A-a, m-ai văzut cu... — Monica îşi muşcă buza şi tăcu.

— Ţie teamă să-i spui numele?

— Nu că mi-e teamă, dar numele lui nu ţi-ar spune nimic. Şi apoi nu-i „el", ci un foarte bun prieten al meu...

— Aş vrea să ştiu, ai să-mi prezinţi vreodată pe prietenii dumitale? şi Heinrich se uită la fată cu ochi iscoditori.

— Dacă ai să meriţi... — îi răspunse Monica cu tâlc.

— O, atunci, chiar astăzi am să caut să găsesc un astfel de prilej — zise Heinrich, apăsând asupra fiecărui cuvânt. Va să zică, ne-am înţeles?

— Ne-am înţeles. Şi acum să începem lecţia.

Monica se aşează în fotoliu. Heinrich se duse în fundul camerei ca să-şi ia ţigările lăsate dinadins pe noptieră, iar cu coada ochiului urmărea ce face fata. După felul cum se încordase toată făptura ei şi cum îi încremenise capul, puţin aplecat înainte, înţelese că citise fraza din bilet.

„De ce nu mi-o fi dând telefon Kurt?" se întrebă el, dar chiar atunci zbârnâi telefonul. Monica tresări. Heinrich luă receptorul.

— Vă ascult... Da... Vin îndată... *Mademoiselle,* îţi cer iertare — se scuză el. Trebuie să mă reped pentru cinci minute la comandament. Aşteaptă-mă aici, ca să nu te mai caut. Ce zici?

— Bine, numai nu întârzia — se învoi Monica bucuroasă. Înainte de a ieşi din cameră, Heinrich băgase de seamă că fata se făcuse albă ca varul şi că era din cale-afară de tulburată.

Heinrich se întoarse şi, o dată cu el, şi Kurt, dar nu peste cinci minute, ci peste zece.

Monica nu mai era în odaie, dar pe dicţionar găsi un bileţel cu câteva rânduri: *„Au trecut cinci minute, aşa că plec. Nu-i politicos să laşi o fată să te aştepte, mai ales când eşti aşteptată de prieteni veseli. S-ar putea să ţi-i prezint cândva".*

Heinrich rupse bileţelul în bucăţi mici.

— Kurt, du-te jos şi roagă pe proprietăreasă să-ţi dea un fier de călcat fierbinte şi spune-i domnişoarei să mă ierte că am întârziat şi că o aştept.

Kurt se întoarse numaidecât cu fierul de călcat. Pe Monica n-o găsise. *Madame* Tarval îi spusese că a apucat-o durerea de cap din cauza fumului şi că a plecat cu bicicleta să ia aer.

Că Monica citise biletul, nu putea fi nici o îndoială. Nu mai era împăturit cum îl lăsase Heinrich. Şi nici nu se mai afla în acelaşi loc. De altfel, şi rândurile din bileţel erau elocvente. Cât de inteligent erau scrise! N-aveai de ce să te agăţi şi, totuşi fiecare cuvânt avea tâlcul lui... Un prieten îl putea înţelege, un duşman, nu... Şi nici nu se iscălise. Ca o adevărată conspiratoare.

S-a dus să se plimbe! O durea capul, cum spune maică-sa. Acum e sigur că partizanii au să fie înştiinţaţi: prin urmare, poate să dea scrisoarea lui Ewers.

Heinrich se apucă să calce cu fierul biletul mototolit.

— Parcă nu puteam să fac eu treaba asta, Herr Leutnant? zise Kurt, pe un ton ofensat. Intrase în odaie ca să pună în dulap tunica pe care o periase.

— Sunt lucruri, Kurt, care nu pot fi încredinţate nimănui.

— Mie îmi puteţi încredinţa orice. Pentru că nu există om pe lume, care să vă fie mai credincios ca mine. Poate doar mama mea...

— Dar ce legături are mama ta cu mine, Kurt?

— Mi-a scris un răvaş... Dar mai bine să vi-l citesc.

Kurt scoase scrisoarea din buzunar şi bâlbâindu-se de emoţie, începu să citească: *„în fiecare seară mă rog lui Dumnezeu să-i dea sănătate locotenentului tău, pentru că te-a scăpat de la o moarte sigură şi o dată cu tine, m-a scăpat şi pe mine. Doar numai pe tine te mai am pe lumea asta. Să-i slujeşti cu credinţă, aşa-ţi porunceşte mama ta. Binele trebuie răsplătit cu bine! Altfel, dragul meu copil, Dumnezeu o să te pedepsească şi pe tine, şi pe mine..."*

— Kurt, ai o mamă bună, care văd că te iubeşte foarte mult. Transmite-i din partea mea multe plecăciuni şi scrie-i că-i îndeplineşti porunca în chip strălucit.

— I-am şi scris că sunt gata să trec prin foc şi prin apă pentru dumneavoastră. Şi, credeţi-mă, că aşa am să fac fără să şovăi.

— Nu cred că o să ai prilejul să sari în foc din porunca mea, dar s-ar putea să-ţi dau să execuţi unele însărcinări despre care nu trebuie să ştim decât noi doi.

— Sunt gata să le îndeplinesc chiar acum.

— Nu, deocamdată nu-i nevoie. Şi s-ar putea nici să nu fie nevoie. Şi acum, dă-mi tunica.

Heinrich îşi schimbă hainele, cu gândul să se ducă la general şi să-i dea scrisoarea lui Julien Levêque, dar aruncându-şi ochii la ceas, se aşeză în fotoliu şi luă o carte.

„N-au trecut decât douăzeci de minute. E prea puţin! Trebuie să aştept până se întoarce Monica”.

Müller era în al şaptelea cer. Ce noroc! Cel mai târziu mâine dimineaţă va raporta şefului său că trupurile celor ucişi au fost găsite şi criminalii pedepsiţi. Da, îi va pedepsi atât de aspru, încât toată regiunea o să vorbească numai despre asta. În raportul pe care-l va înainta, va trebui să aibă grijă să sublinieze activitatea desfăşurată de locotenentul Goldring, dar în aşa fel, ca să lase impresia că nu cunoaşte amănuntele biografice ale baronului şi legăturile lui cu Berthold. Asta va fi în avantajul lui. Şeful îşi va da seama că Müller e obiectiv faţă de ofiţerii cei tineri şi capabili. Şi desigur, cu cel dintâi prilej, o să-i spună sau să-i scrie şi lui Goldring, ceea ce va cimenta şi mai mult prietenia dintre ei.

Iar Müller caută prietenia lui Goldring, aşa cum caută drumul ce duce spre glorie şi spre o carieră strălucită. Şi pe bună dreptate, doar drumul acesta nu-i aşa de neted, încât să poţi ajunge la capătul lui — fie pe jos, fie târându-te — fără ajutorul nimănui. Are şi el unele merite, e adevărat, cândva a luat parte la putsch, dar lucrul acesta a început să se uite. De mult ar fi trebuit să schimbe epoleţii de maior şi să-şi lărgească câmpul de activitate! Sectorul diviziei este un sector important, nimic de zis, dar e mai bine să stai la Paris sau în împrejurimile lui, decât să lâncezeşti într-un orăşel de provincie ca Saint-Rémy.

Müller încercă să-şi închipuie impresia ce avea să producă raportul asupra şefului său. Îşi făcuse în minte planul cum să-l scrie: fără poliloghie, totuşi aşa fel ca să se vadă ce greutăţi nemaipomenite a trebuit să biruiască în timpul căutărilor. În încheiere, va întreba ce să facă cu familiile asasinilor. Fireşte, ştie şi singur ce are de făcut. Dar fiindcă asasinii au fost descoperiţi, deci treaba terminată, poate să facă pe naivul şi să ceară, chipurile, instrucţiuni şefului său, ca să zică şi el că a luat parte la operaţia împotriva maquisards-ilor şi, la rândul lui, să menţioneze acest lucru în rapoartele sale către Himmler. Nici vorbă, soarta însăşi îl răsfaţă, de vreme ce a binevoit să trimită la statul major al diviziei pe baronul acesta tinerel şi isteţ. De altfel, e cuminte să nu-l îndepărteze pe Goldring de la căutarea şi înscenarea arestării lui Levêque.

Müller îşi frecă mulţumit mâinile, aducându-şi aminte cu câtă diplomaţie şi şiretenie se comportase el la consfătuirea din biroul generalului Ewers. Bunăoară, declaraţia pe care o făcuse:

„Eu unul sunt împotrivă ca locotenentul Goldring să-şi rişte viaţa luând parte la arestarea asasinilor. Nu încape îndoială că aceştia se vor apăra cu înverşunare. Propun să i se încredinţeze arestarea lui Julien Levêque. Înscenarea aceasta nu-i legată de nici o primejdie. Cu atât mai mult că locotenentul îl cunoaşte, ceea ce va uşura procedura arestării, scutindu-ne de eventuale erori. Operaţia de la Pont-et-Mâfre o iau asupra mea.”

Cine ar putea spune că n-a vorbit inteligent, cu schepsis? Şi Ewers, şi şeful de stat-major l-au susţinut. În felul acesta, eroul principal al operaţiei principale va fi dânsul, iar Goldring va rămâne pe planul al doilea.

Dar fiindcă veni vorba, locotenentul ar fi trebuit să se întoarcă. E ora nouă trecute, or el a plecat la şapte. Ca să faci cu maşina şaizeci de kilometri... Da, de mult ar fi trebuit să se întoarcă! Dar dacă... Şi Müller simţi că-i îngheaţă sângele în vine la gândul că Goldring ar putea să aibă soarta celor doi ofiţeri. Atunci adio carieră, adio Franţa! Berthold n-o să i-o ierte. În cel mai bun caz, va trebui să plece în Rusia.

Müller sări de pe scaun şi apăsă din răsputeri pe butonul soneriei.

— Trimite imediat o grupă de motociclişti înaintea locotenentului Goldring! strigă el adjutantului, când acesta întră în birou.

Dar nici n-apucară bine motocicliştii să-şi pună maşinile în mişcare, că în faţa clădirii în care era instalat serviciul SS, se opri Opel-Kapitän-ul lui Goldring. Müller îl zări de la fereastră şi se grăbi să se aşeze la masa de lucru, aplecându-se asupra schiţei viitoarei operaţii. „Lasă să vadă că nu-mi pierd vremea de pomană”.

Şi chiar când se auziră ciocănituri în uşă, el nu răspunse îndată. Abia după ce ele se repetară, strigă:

— Intră!

Când văzu în pragul uşii silueta zveltă a lui Goldring, Müller simulă că se ridică.

— Ei, ţi-a mers în plin, baroane?

— Nu tocmai — îi răspunse Goldring cu răceală, întinzându-i o hârtiuţă.

— Ce-i asta? întrebă Müller, nedumerit, deşi îşi dăduse seama din primul moment despre ce este vorba. De multe ori avusese în mână asemenea bileţele şi cunoştea bine conţinutul lor.

— Moarte trădătorilor, moarte celor ce trădează poporul francez... Cam aşa scrie acolo, nu? spuse Goldring obosit şi se lăsă într-un fotoliu.

— Prin urmare, Julien Levêque...

— A fost ucis cu două gloanţe trase în piept, cu o oră înainte de sosirea noastră.

— Ucigaşul a fost prins?

— Nimeni nu l-a văzut.

— Desigur că Levêque a fost urmărit.

Müller îşi şterse de pe frunte sudoarea, rece ca roua.

— Într-adevăr, după cât îmi aduc aminte, chiar el scria în bileţelul său că oamenii din sat nu-l prea au la stomac, că-l cam bănuiesc — zise Heinrich cu nepăsare. Aşa că se prea poate să fi fost urmărit pas cu pas.

— În cazul acesta, toată afacerea poate să eşueze. Cei care şi-au dat seama că la mijloc e un denunţ, au dat desigur de veste maquisards-ilor — gemu Müller, îngălbenindu-se.

— În locul dumneavoastră, eu n-aş pierde nici o clipă — îl sfătui Goldring.

— Ai dreptate, ai dreptate! începu să se agite Müller şi se repezi la uşă, strigându-şi adjutantul: Alarma, să se dea alarma imediat!

Nu se scurseră nici cinci minute şi detaşamentul de SS încărcat în camioane trecu în goană pe strada principală, îndreptându-se spre Pont et-Mâfre.

...Müller se întoarse a doua zi dimineaţă. Avea o înfăţişare jalnică. Singurele trofee aduse din această expediţie erau cadavrele ofiţerilor dezgropaţi. Zăceau în camionul din faţă. Ceea ce scrisese Levêque era adevărat: ofiţerii ucişi fuseseră găsiţi sub stejarul singuratic. Locul unde fuseseră îngropaţi era bine camuflat. În ceea ce priveşte pe cei doi maquisards-i, complici la uciderea ofiţerilor germani şi despre care scria Levêque în biletul lui, aceştia n-au fost găsiţi. Nu mai erau în sat. Mai mult încă, dispăruseră şi familiile lor, ba chiar şi rudele apropiate.

Când Lütz îi spuse lui Goldring că Müller n-a avut succes, acesta oftă a părere de rău, dar numaidecât faţa i

se lumină:

— Ei, acum pot pleca în concediu!

— Generalul te roagă să mai aştepţi o zi-două — îl dezamăgi Lütz.

— Nu ştiţi de ce?

— Nu, cred că o să-ţi spună chiar el — se feri Lütz să-i dea un răspuns direct.

Dar Ewers nu-i spuse nimic. Iar Heinrich nu-l întrebă.

Trecuseră două zile de la expediţia nereuşită a lui Müller şi problema concediului rămânea tot nerezolvată. A treia zi, înainte de prânz, lui Heinrich îi veni poftă să facă o plimbare cu maşina. Nu i se dăduse nici o însărcinare în ziua aceea, totuşi îi aduse la cunoştinţă lui Lütz intenţia sa.

— Bine, pleacă — se învoi adjutantul. Numai vezi să nu întârzii la masă. Generalul mi-a spus să-ţi atrag atenţia în chip special să fii la vreme la cazinou.

— Atunci, am să-mi amân plimbarea. Cine ştie, poate că generalul o să aibă nevoie de mine înainte de prânz. Mă rog, nu ştiţi despre cei vorba?

Lütz dădu din umeri.

— Herr Hauptmann, nu vi se pare că de la o vreme aveţi o atitudine necamaraderească faţă de mine?

— Ce te face să crezi că am o atitudine necamaraderească?

— Faptul că evitaţi să-mi daţi răspunsuri deschise la întrebările mele. Ştiţi foarte bine de ce generalul mi-a amânat plecarea în concediu şi totuşi nu vreţi să-mi spuneţi. De asemenea, ştiţi de ce trebuie să fiu neapărat la cazinou şi păstraţi tăcere. Apoi, zâmbetul acesta enigmatic... În loc să-mi răspundeţi, dumneavoastră daţi din umeri...

— Dragul meu baron! Eu sunt pentru surprizele plăcute! Dacă ar fi vorba de ceva neplăcut, ţi-aş fi spus, fără să mă rogi.

— Ei, dacă-i aşa, îmi retrag cuvintele.

Heinrich află în ce consta surpriza plăcută la care făcea aluzie Lütz, îndată ce se adunară toţi ofiţerii la masă. După ce le dădu bună ziua, generalul, pe un ton solemn, aduse la cunoştinţă ofiţerilor că înaltul comandament a binevoit să confere locotenentului von Goldring „Crucea de fier" clasa a doua şi totodată să-l înalţe la gradul de Oberleutnant.

Toţi se repeziră să-l felicite. Heinrich trebui să strângă nenumărate mâini şi să audă tot atâtea aluzii transparente, cum că două evenimente importante ca acestea ar trebui sărbătorite.

Cu învoirea generalului, Heinrich trimise după vin şi masa se transformă într-o beţie grandioasă. Tânărul Oberleutnant nu mai văzuse în viaţa lui un asemenea chef. Toată lumea a băut — şi cei tineri, şi cei bătrâni. Curând, ofiţerii uitară de disciplină, ba chiar şi de prezenţa generalului. Heinrich a fost nevoit să trimită după vin şi coniac încă de trei ori. O parte dintre ofiţeri erau beţi turtă. Nici Ewers nu se ţinea chiar aşa de bine pe picioare, totuşi era destul de stăpân pe el ca să-şi dea seama că trebuie să se retragă, ca să nu-şi piardă prestigiul.

După plecarea lui Ewers, a şefului de stat-major şi a încă câtorva dintre ofiţerii superiori, beţia se transformă într-o adevărată orgie. Numai Heinrich şi întrucâtva Lütz, mai erau cu mintea limpede.

Cu un urlet sălbatic, întimpinară ofiţerii pe locotenentul Kronberg, care dispăruse în chip misterios, îndată ce se retrăseseră cei mari.

— Herr-schaften! Herr-schaften! ţipă Kronberg, sărind pe masă. Mai multe dame au venit să salute pe stimatul Oberleutnant baron von Goldring.

— Lăsaţi în jos storurile de la ferestre! strigă cineva. Cei mai puţin ameţiţi se repeziră la ferestre, iar toţi cei care se mai ţineau pe picioare se năpustiră în întâmpinarea aşa-ziselor dame, care îşi făceau apariţia în sală. Pe chipurile lor, cu ochi speriaţi, abia se desluşeau zâmbete încremenite. Nişte fiinţe respingătoare şi jalnice, caraghioase totodată, îmbrăcate în rochii pompoase şi decoltate, care le scoteau cu cinism în evidenţă farmecele.

Un sentiment de scârbă şi de compătimire îl făcu pe Heinrich să se cutremure. Indignat, se retrase cât mai în fundul sălii. Lütz îl urmă.

— Ospăţul zeilor — zise Lütz, şi arătă cu capul în direcţia ofiţerilor, care trăgeau de dame. Apoi, zâmbind dezgustat, adăugă: Spune-mi, baroane, nu ţi se pare că nimic nu-i mai respingător decât omul care, pierzându-şi controlul, lasă frâu liber instinctelor bestiale?

— De aceea aţi băut aşa de puţin?

— Nu-mi place să beau într-o societate prea numeroasă, de altfel, am văzut că şi dumneata sorbeai numai din când în când câte o înghiţitură.

— Am nişte dureri de cap cumplite.

— Şi eu de asemenea.

— Atunci, ce-ar fi s-o ştergem pe nesimţite? îi propuse Heinrich.

— Foarte bucuros — se învoi Lütz.

Heinrich căută pe administratorul cazinoului, îl rugă să-i facă socoteala pentru tot cât se băuse şi apoi, împreună cu Lütz, ieşi pe uşa de serviciu.

În dimineaţa aceea, Monica era nervoasă şi îmbufnată. Când mamă-sa o întrebă ce are, nu-i răspunse. Nici cu cei câţiva cetăţeni, clienţii lor obişnuiţi, veniţi la *madame* Tarval să bea un pahar-două de vin vechi cu prilejul sărbătorii religioase, Monica nu era mai atentă. Francezii evitau să vină la restaurant seara, când de obicei localul era plin de ofiţeri nemţi. De aceea îşi făceau drum dimineaţa sau în cursul zilei.

Dar astăzi n-avuseseră noroc, deşi era devreme. Nici n-apucaseră să bea câte un pahar de vin, că în faţa hotelului se opri un camion şi şase soldaţi nemţi, cu capete de mort pe epoleţi, intrară în restaurant. Când văzură pe oaspeţii nepoftiţi, şi încă SS-işti, francezii îşi întrerupseră conversaţia însufleţită. Fiecare vorbea în şoaptă cu vecinul, străduindu-se să nu privească în partea în care se lăfăiau soldaţii nemţi.

Se vede că SS-iştii mai cinstiseră şi în altă parte, pentru că prea îşi făceau de cap. Aruncau vorbe ofensatoare la adresa altor clienţi, făceau spirite necuviincioase pe seama doamnei Tarval, în vreme ce fără să ia vreo gustare, beau cu nemiluita rachiu de drojdie, *„grappe",* cum i se spune prin partea locului.

În mai puţin de o jumătate de oră, soldaţii erau beţi turtă.

— Ei tu, mai adu o sticlă de *grappe!* strigă un soldat voinic, roşcovan, bătând cu pumnul în masă.

— Dă-le o sticlă de rachiu şi du-te numaidecât sus în odaia ta, ca să nu te mai vadă — îi porunci Monicăi *madame* Tarval, care pregătea o salată.

Monica puse pe masa sticla comandată şi se întoarse să plece, când deodată SS-istul cel roşcovan o apucă de mâini şi o aşeză cu de-a sila pe genunchii săi.

— Lasă-mă! strigă Monica, smucindu-se.

SS-istul izbucni în hohote de râs şi o cuprinse zdravăn de mijloc. Tovarăşii lui de drum râseră şi ei în hohote.

— Lasă-mă, când îţi spun! strigă Monica cu desperare.

Strigătul acesta îl auzi Heinrich, care tocmai atunci intră în hol împreună cu Lütz şi cu Müller. Fără a mai sta pe gânduri, Heinrich se năpusti în restaurant, îi ajunse o singură privire, ca să-şi dea seama ce se petrece. Cu o mişcare îndemânatică, antrenată, el apucă mâna SS-istului de încheietură şi i-o strânse ca în cleşte. Roşcovanul începu să urle de durere, sări în picioare şi făcu un pas înapoi. Dar prea târziu: cu mâna dreaptă îndoită, Heinrich îl lovi din răsputeri în maxilar. SS-istul căzu jos, răsturnând măsuţa.

Tovarăşii de drum ai roşcovanului se aruncară asupra lui Heinrich, dar în aceeaşi clipă în faţa ochilor lor licări ţeava de oţel a pistolului.

— Afară! strigă el furios.

De după spinarea lui Heinrich apărură Lütz şi Müller, cu pistoalele în mână.

Văzând trei ofiţeri înarmaţi, iar printre ei şi un gestapovist, SS-iştii se repeziră spre uşă, îmbrâncindu-se unul pe altul.

— Herr Hauptmann — se adresă Heinrich lui Lütz. Era calm, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. — Dumneavoastră ştiţi care-i camera mea, conduceţi-l pe Herr Müller. Eu am să mai întârzii puţin, să comand ceva.

Încredinţându-se că autocamionul cu cei şase soldaţi beţi a plecat, Lütz şi Müller urcară la etaj, în odaia lui Heinrich. Monica se retrăsese şi ea în odaia ei. Lacrimi de ofensă îi mai tremurau pe gene. Când trecu pe lângă Heinrich, îi aruncă din fugă „îţi mulţumesc" şi dispăru în dosul uşii. Heinrich se apropie de tejghea.

— *Madame* Tarval, te rog să-mi trimiţi în cameră o sticlă de coniac bun — o rugă el şi punându-i dinainte o sumă de bani, adăugă: Asta-i pentru ceea ce au consumat ticăloşii pe care i-am dat afară. Doar nu ţi-au plătit...

Madame Tarval începu să dea din mâini.

— Lăsaţi, lăsaţi! Şi aşa vă sunt îndatorată!

Fără să ia în seamă protestele doamnei Tarval, Heinrich se aplecă peste tejghea şi aruncă banii în sertar.

Pe când se îndrepta spre odaia lui, unul din clienţi se apropie de dânsul.

— *Monsieur l'officier,* îngăduiţi-mi să închin un pahar pentru umanismul dumneavoastră nobil — şi se înclină.

Toţi cei de faţă se ridicară în picioare, cu paharele în mână.

Heinrich se întoarse la bufet, luă din mâinile doamnei Tarval un pahar de vin şi la rândul lui se înclină către francezi.

Toţi goliră paharele.

Apoi Heinrich ieşi.

Cu vreo douăzeci de minute înainte de plecarea trenului, în timp ce Kurt cobora bagajele, Heinrich intră în restaurant, ca să-şi ia rămas bun de la *madame* Tarval şi de la Monica.

— Plec în concediu pentru o săptămână şi am venit să-mi iau rămas bun de la dumneata şi de la *mademoiselle* Monica.

— O, sunteţi foarte amabil, *monsieur le baron.* Întoarceţi-vă cât mai repede, noi vă aşteptăm. Acum mă duc s-o chem pe Monica.

Şi după ce-şi luă rămas bun de la Heinrich, *madame* Tarval plecă să-şi caute fata. Heinrich se aşeză la o măsuţă. Trecu un minut-două, dar Monica nu se arăta. În sfârşit, când pierduse orice speranţă, fata se ivi pe neaşteptate.

— Voiaţi să mă vedeţi, *monsieur* von Goldring? îl întrebă ea cu răceală.

— Ce înseamnă tonul ăsta oficial. Cu ce ţi-am greşit, de nu vrei să te uiţi la mine?

Fata stătea cu ochii în pământ, palidă şi încruntată.

— Dimpotrivă, îţi sunt foarte recunoscătoare pentru fapta dumitale cavalerească...

— Plec în concediu şi am vrut să-mi iau rămas bun de la dumneata.

— Dar de la damele cu care ai sărbătorit atât de furtunos epoleţii cei noi şi „Crucea de fier", ţi-ai luat rămas bun?

În tonul exagerat de nepăsător cu care fusese pusă întrebarea se simţeau accente de amărăciune.

— Monica, buna mea profesoară, nici nu m-am uitat la ele! Îndată ce-au apărat, eu şi Hauptmann Lütz ne-am dus acasă.

— Îmi face impresia că te justifici în faţa mea.

— Iar mie, că-mi faci reproşuri...

— În calitate de profesoară, se înţelege — zâmbi în sfârşit, Monica.

— Iar eu mă justific în calitate de elev. Şi acum aş vrea să ştiu ce îndrumări îmi dai pentru timpul concediului.

— Ce nevoie ai de îndrumările mele. Doar te duci la mama adoptivă şi... la sora dumitale. Sunt sigură că au să-ţi poarte de grijă.

— De ce-ai făcut o pauză înainte de cuvântul „soră"?

— Nu înţeleg cum poţi spune soră unei fete necunoscute. Doar chiar dumneata mi-ai povestit că n-ai văzut-o de când aveai şapte ani. Şi apoi eu ştiu că surorilor nu li se fac daruri atât de scumpe.

— Va să zică, nu-mi faci nici o urare la despărţire?

— Ba da, să fii băiat de treabă şi... să te întorci cât mai repede!

— Am să-ţi împlinesc amândouă dorinţele cu multă bucurie...

Heinrich strânse cu putere mâna Monicăi şi ieşi repede... „Nu cumva mă iubeşte?" se întrebă Heinrich în drum spre gară. Şi gândul acesta îl bucura, dar îl şi întrista.

10. Pescari şi peştişori

Era seara târziu, când Berthold primi telegrama prin care Goldring îşi anunţa sosirea la München. Tocmai se pregătea să plece acasă, să se odihnească după o zi de muncă la cartierul general.

Berthold aştepta de mult această telegramă şi făcuse tot ce se putea ca să grăbească venirea lui Heinrich la München. Dar acum pica la un moment foarte nepotrivit. Îi era cu neputinţă să plece la familie şi-şi punea întrebarea dacă Elsa şi Lorrchen au să ştie să facă faţă acestei vizite.

Cu telegrama în mână, Berthold se lăsă în fotoliul adânc din faţa biroului şi căzu pe gânduri. Câte planuri nu făcuse, câte dorinţe şi speranţe nu pusese în venirea lui Heinrich, şi acum, poftim! Soseşte într-un moment când nu poate pleca acasă nici măcar pentru o zi.

În legătură cu apropiata sosire a lui Goldring, Berthold scrisese în câteva rânduri nevesti-si. Rămăsese stabilit că o să vină negreşit acasă. Şi iată că trebuie să-i telegrafieze să nu-l mai aştepte... Oare nu s-ar putea născoci ceva? Adică toate planurile lui să se ducă dracului numai pentru că la cartierul general este mai mult de lucru ca oricând? Doar în lungul vieţii lui, pe care o petrecuse numai la serviciul de spionaj, nu sacrificase niciodată interesele slujbei intereselor familiale.

Se împliniseră douăzeci şi opt de ani de când Berthold se afla la serviciul de spionaj. Să fie chiar douăzeci şi opt de ani de atunci? Şi totuşi îşi amintea aşa de limpede amănuntele zilei când el, abia ieşit de pe băncile şcolii de ofiţeri, pleca la Viena ca să transmită regulat informaţii şefului său, Oberleutnant Brandt, cu privire la starea de spirit şi la atitudinea ofiţerilor de la statul-major al armatei austro-ungare.

Câte nădejdi nu avea el pe atunci că va face o carieră strălucită, cât de plin îi era sufletul de romantism! Wilhelm Berthold era agent informator după obârşie, după pregătire, după profesiune. Vânătoarea de oameni — creduli, sinceri şi cu inimă deschisă, sus-puşi şi totodată puţin cunoscuţi, dar care, datorită posturilor ce ocupă sunt la curent cu secretele de stat — neamul Bertholzilor o socotea tot atât de importantă şi cel puţin tot atât de onorabilă, ca şi profesiunea de medic, de profesor de teologie, sau de inginer de mine. Aşa că înainte de a pleca la Viena, tânărul Willy s-a dus mai întâi la biserică, însoţit de mamă-sa, unde a înălţat rugi fierbinţi lui Dumnezeu să-i dea putere şi să-l ajute în munca grea de spion, a cărei reuşită depinde de numărul proştilor naivi.

Până în anul 1916, tânărul Berthold n-avusese nici un motiv să se plângă de soartă. Îi fusese binevoitoare, şi această bunăvoinţă se manifestase în nenumăratele referinţe elogioase ale lui Brandt cu privire la activitatea sa. Dar în 1916, Willy Berthold, pe atunci căpitan, comisese o greşeală de neiertat. Nu recunoscuse într-un ofiţer, care ocupa un post înalt în statul-major al armatei austro-ungare, pe un spion german şi, într-un raport, îi descrise activitatea în culori foarte întunecate.

După întâmplarea aceasta, steaua lui Berthold apusese pentru multă vreme. E drept, nu fusese concediat din serviciu, dar nici nu i se mai dădea vreo consideraţie. I se încredinţau numai misiuni pe care le-ar fi putut îndeplini cu uşurinţă cel mai ageamiu copoi. Berthold suporta în tăcere atitudinea dispreţuitoare a şefilor faţă de el. În 1918 soarta păru că-i zâmbeşte din nou. Survenise necesitatea de a recruta un întreg contigent de agenţi, din cele mai variate categorii, care urmau să fie exportaţi în Ucraina ocupată. Şi atunci, Siegfried von Goldring, prietenul său din copilărie şi colegul său de la şcoală de spioni, şi-a adus aminte de dânsul. Titlul de baron îi deschidea nu numai uşile cabinetelor mai-marilor săi, ci şi uşile saloanelor soţiilor acestora. Goldring şi Berthold plecaseră împreună în Ucraina, deşi primiseră misiuni deosebite. Siegfried trebuia să se ocupe de transporturi şi să recruteze agenţi, iar Willy avea însărcinarea să adune date cu privire la situaţia economică a Ucrainei de sud.

Ca să-şi răscumpere păcatul cel vechi, Willy Berthold muncea fără preget, uitând ce-i odihnă, El studia arhivele zemstvelor, analele statistice, dările de seamă prăfuite cu privire la prospecţiuni geologice. Dar în toamna lui 1918, când armata germană şi-a luat tălpăşiţa din Ucraina revoluţionară, Berthold fusese nevoit să dea bir cu fugiţii, dar nu uitase să ia cu dânsul o icoană de mare preţ a maicii domnului, pe care o furase în grabă din mănăstirea Kozelsciansk, precum şi darea de seamă întocmită de el, asupra situaţiei economice a Ucrainei de sud. Pietrele de pe icoană, cum s-au dovedit mai târziu, erau false, iar în darea lui de seamă nu şi-a mai aruncat ochii nimeni. Germania era în pragul falimentului şi nimănui nu-i mai ardea de aşa ceva.

Cariera agentului ereditar s-ar fi sfârşit atunci dacă nu şi-ar fi adus aminte de el Oberleutnant Brandt, fostul lui şef. Berthold, care nu era obişnuit ca superiorii lui să-i dea atenţie, se pomenise, nici el nu ştia cum, în postul de adjutant al lui Brandt şi totodată soţul fiicei lui, Else, a cărei singură zestre era înaltul post al tatălui ei. Dar peste doi ani Brandt a murit, apucase însă să-şi vadă nepoata — Lorrchen, căreia i-a lăsat drept moştenire colecţia sa de mărci poştale, adunată în decursul a o jumătate de veac.

Berthold îşi iubea fata nemărginit de mult, atât de mult, cum poate iubi numai un om care în toată viaţa lui n-a ştiut ce înseamnă a avea măcar o simpatie pentru cineva, nicidecum un ataşament profund. Era un ora închis şi privea raporturile cu oamenii, numai din punctul de vedere al folosului ce ar aduce carierii lui. Aşa ajunsese el soţul Elsei, pe care n-o iubise niciodată şi faţă de care rămăsese străin şi astăzi. Numai Lorre îi lega pe soţii Berthold, şi viitorul ei îngrijora deopotrivă pe amândoi.

Mica Lorrchen era o fetiţă de o rară drăgălăşenie, cu nişte mânuţe şi picioruşe dolofane, cu obrăjori rumeni şi bucle aurii. Vrăjiţi de frumuseţea ei, părinţii nu băgau de seamă cum i se schimba treptat înfăţişarea. Lorre se lungea şi totodată i se lungeau şi trăsăturile feţei, sluţind-o. La vârsta de doisprezece-treisprezece ani, ajunsese o fetişcană foarte stângace şi pe deasupra şi cu apucături dintre cele mai urâte. Îi plăcea să asculte la uşi, să spioneze pe cei mari. Cunoştinţele ei în domeniul unor anumite intimităţi erau mult mai întinse decât la alte fete de vârsta ei.

Şi tocmai la această vârstă, Lorre era irezistibil atrasă de băieţi. Profitând de indulgenţa mamei şi de absenţele dese ale tatălui ei, care călătorea mult în interes de serviciu, fetişcana aducea acasă cârduri întregi de băieţi, colegi de şcoală cu ea, pe care îi trata cu dărnicie cu tot felul de dulciuri şterpelite din bufet, apoi născocea jocuri cu sărutări, prea dubioase ca Frau Else să nu-şi dea seama, în sfârşit de caracterul lor. Îngrijorată, mama interzisese fetei să mai primească acasă pe tinerii ei prieteni, dar prin aceasta făcuse şi mai rău. Lorre îşi

strămută jocurile vesele în curtea vilei, unde purtarea copiilor era mult mai greu de supravegheat. Temându-se să mărturisească soţului ei că n-a fost în stare să-şi supravegheze fata, Frau Else nu-i spuse nimic, dar într-o zi, Berthold văzu el însuşi, de la fereastră, cum se juca cu băieţii unica lui fată. De atunci, Lorre ieşea la plimbare numai cu mama şi orele de întoarcere de la şcoală erau riguros controlate. E drept, fata se încăpăţâna, protesta, făcea scene de isterie, dar voinţa tatălui rămânea neînduplecată.

Măsurile acestea înţelepte păreau a exercita o influenţă favorabilă asupra Lorrei. Acum, fata avea o purtare mai egală. De altfel, se schimbase foarte mult şi ca înfăţişare. Bobocul se transformase într-o floare somptuoasă, chiar prea somptuoasă pentru anii ei.

Acum, Lorre era atrasă mai mult de fete. Schimba cu ele caiete în care copiau versuri, iar în timpul vacanţelor îşi scriau scrisori lungi şi înflăcărate, pline de jurăminte de credinţă veşnică.

Părinţii, liniştindu-se, nu mai puteau de dragul copilului lor. Îi admirau ochii albaştri, visători şi cozile lungi, groase, aurii. Nasul prea cărnos se sileau să nu-l vadă, mângâindu-se cu speranţa că se va mai cizela cu vremea.

E drept, din când în când Lorre o lua iarăşi razna. Atunci o apucau din nou toanele, devenea irascibilă, copleşea pe cei din jurul ei cu izbucniri de duioşie neaşteptată sau cu explozii de furie tot atât de neînţeleasă. Îngrijoraţi, soţii Berthold cerură sfatul medicului, dar toţi le repetau acelaşi lucru:

— E un fenomen obişnuit al vârstei de tranziţie: după ce se va mărita şi va naşte un copil, totul va intra în normal.

Berthold visa de mult ca Lorrchen să se mărite şi să nască un băiat, care să continue astfel neamul lor, ale cărui rădăcini se pierdeau undeva în negura veacului al XVII-lea, altminteri era în primejdie de a se stinge o dată cu dânsul. Totuşi, trebuie să recunoaştem că părintele iubitor făcuse tot ce putuse pentru ca viitorul ginere să nu-i scoată ochii fiicei lui că a avut o zestre de nimica, aşa cum făcuse el cu Frau Else.

Zestrea Lorrei nu era deloc de neglijat. În anul 1933, după putsch-ul hitlerist, Berthold primise în dar o vilă la München, care aparţinuse unui evreu, profesor de muzică. Mai târziu, datorită legăturilor lui cu Himmler, Wilhelm primise în dar două fabrici de pâine. De altfel, chiar şi prezenţa sa pe frontul de răsărit o socotise ca o ocazie rară de a asigura viitorul Lorrei şi propriile sale bătrâneţi. Dar să nu credeţi că se repezea la fleacuri, ca alţii, adică la îmbrăcăminte, mobilă sau pachete de alimente. Toţi ofiţerii din subordinele lui ştiau că cel mai nimerit dar pentru şeful lor era argintul, argintul străvechi, rusesc. Îl căutau în chip special pentru şeful biroului 1-Z şi când Berthold primea vreun serviciu de masă, înainte de a-l trimite acasă nevestei lui, îl cerceta cu plăcere, pe îndelete, singur, fără martori. Încă din tinereţe, Berthold, care se credea drept un fin cunoscător în obiecte de artă, achiziţiona copii ieftine după sculpturi celebre, şi-şi împodobea camerele locuinţei cu covoare de fabrică. Acum îşi putea satisface pasiunea pentru sculpturi şi covoare, să se despăgubească pentru timpul cât fusese nevoit să se mulţumească cu imitaţii în loc de opere de artă originale. Cu vremea, pofta îi crescuse şi gustul i se rafinase. Nu mai lua decât sculpturi şi covoare din muzee, în felul acesta, avea o garanţie sigură că în colecţiile lui nu vor intra copii sau obiecte de mâna a doua. Şi cu meticulozitatea lui caracteristică, înainte de a expedia acasă noua „achiziţie", Berthold cu mâna lui lipea pe fiecare statuetă sau atârna de fiecare covor câte o etichetă, în care erau trecute toate datele ce putuse obţine: denumirea statuetei, numele autorului, secolul în care fusese ţesut covorul respectiv, chiar şi adresa muzeului de unde fusese „achiziţionat" obiectul. Toate aceste cartonaşe Frau Else, din ordinul lui bărbatu-său, le păstra cu grijă, aşa cum păstrează oamenii ordonaţi tot ce la bătrâneţe le-ar putea constitui o sursă de existenţă.

De două ori pe săptămână, Frau Else comunica lui Berthold noutăţile de acasă. Bineînţeles, obiectul principal al scrisorilor era Lorre — sănătatea, purtarea şi starea ei de spirit. Ca să nu-şi neliniştească soţul, copleşit de treburi, Frau Else evita să i se plângă. Totuşi, din ce în ce mai des, se strecurau în rândurile ei aluzii destul de făţişe, că lucrurile nu stau tocmai bine cu Lorre... La insistenţele categorice ale lui Berthold, care-i cerea să-i scrie lămurit ce-i cu Lorre, Frau Else îi răspunse printr-o scrisoare lungă, în care Lorre era prezentată sub un aspect cu totul neaşteptat.

Astfel ieşi la iveală că pasiunea Lorrei pentru ferma din apropierea Münchenului, pe care Berthold o cumpărase cu un în urmă, nu se datora atracţiei pentru gospodărie, comună tuturor femeilor germane, ci cu totul altor cauze. Ferma fusese cumpărată aproape pe nimic. Berthold punea mari nădejdi în ea; şi nu numai pentru că trimisese acolo vaci olandeze minunate, de rasă, cât mai ales pentru că venitul principal trebuia să provină din munca gratuită. Pe când se găsea pe frontul de răsărit, Berthold expediase la fermă nouă fete bieloruse, chipurile pentru că aveau legături cu partizanii.

La început, Lorre nu se sinchisise de noua achiziţie a tatălui ei, dar de la o vreme se ducea tot mai des la fermă, ba chiar îşi cumpărase o cravaşa lungă pentru câinii folosiţi la pază.

Şi, bineînţeles, Frau Else nu-şi făcea griji văzând că fata ei se pregăteşte să plece la drum. Dimpotrivă, se lăuda faţă de prietene că Lorre va ajunge o gospodină foarte bună. Dar într-o zi, fusese nevoită să plece la fermă în urma fetei şi ceea ce văzuse acolo o uimise şi o speriase cumplit... Se înţelege, nu faptul că Lorre snopea în bătăi pe fetele bieloruse o îngrozise. Pentru Frau Else, ele erau animale obişnuite de muncă, şi e ştiut că animalele trebuie îndemnate cu biciul, şi nici lacrimile şi gemetele lor n-o impresionaseră. Ea se oprise ca lovită de trăsnet când văzu chipul fetei sale: ai fi zis că arde de o desfătare supraomenească. Ochii visători ai Lorrei, cu pupilele dilatate, păreau a fi ai unei demente. După cum află Frau Else, aceasta nu era o explozie de furie întâmplătoare, fata se ducea înadins la fermă că să schingiuiască muncitoarele în bătăi.

Berthold fusese nevoit să ceară o permisie superiorilor săi să se repeadă la München, pentru a se convinge personal de cele ce-i scria nevastă-sa şi, în caz de nevoie, să facă un consult de medici, care să cerceteze sănătatea Lorrei din toate punctele de vedere.

De rândul acesta, concluziile medicilor nu mai erau chiar aşa de optimiste. Ei stăruiau în părerea că fata trebuie măritată cât mai curând, dar îi interziseseră în chip categoric vizitele la fermă, care îi puteau dezvolta înclinaţii spre sadism, ceea ce ar fi putut duce la un dezechilibru psihic şi sexual.

Astfel, părinţii se găsiră în faţa problemei de a-şi mărita fata cât mai repede. Lorre trebuia să aibă un soţ, copii, să trăiască o viaţă perfect normală. „La naiba — îşi zicea tatăl — neamul Berthold trebuie să aibă un urmaş sănătos!"

E uşor de zis: „mărită fata!"...

Fireşte, Berthold ar fi putut găsi un candidat mai mult sau mai puţin onorabil chiar printre subalternii lui. Să ia, de pildă, un sublocotenent sărac, şters şi să-l promoveze ca pe urmă să-l facă ginerele său. Dar el ştia din propria sa experienţă că o asemenea dependenţă faţă de viitorul socru nu putea stimula sentimente drăgăstoase pentru o nevastă, impusă cu sila. Trebuia să recunoască că Else a lui, deşi nu prea cunoscuse lipsurile — iar în ultimii ani se putea socoti chiar bogată — totuşi niciodată nu fusese fericită. De altfel, nici Wilhelm Berthold nu-şi aflase fericirea în viaţa sa conjugală. Când ieşeau în lume, erau politicoşi şi atenţi unul cu altul, dar îndată ce rămâneau între patru ochi, nu ştiau despre ce să vorbească, erau reci şi se simţeau străini, mai ales câtă vreme nu era vorba de Lorre. Într-adevăr, Lorre, micuţa Lorrchen, era singura lor mângâiere.

Berthold, totdeauna rece şi calculat, devenea visător, îndată ce începea să făurească planuri cu privire la viitorul fetei. În prima lui călătorie la München făcuse tot ce-i stătea în putere ca s-o introducă pe Lorre în înalta societate a oraşului. Şi nu era vina lui că Else nu ştiuse să cimenteze aceste legături. Oricum ar fi, drumul spre saloanele unde Lorre ar fi putut să-şi găsească alesul, rămânea închis şi Berthold era neliniştit la gândul că va trebui să renunţe la o parte din planurile lui în legătură cu măritişul fetei. Cu atât mai mult cât Lorre, oricât ar părea de ciudat, se sluţise considerabil. Faţa i se rotunjise din cale-afară, iar nasul i se făcuse şi mai gros, ceea ce făcea ca ochii să pară mult mai mici decât erau în realitate. Numai părul rămăsese ca înainte — bogat, auriu.

Apariţia neaşteptată a lui Heinrich Goldring în biroul său de lucru, Berthold, pe atunci colonel, o interpretase chiar de la început ca pe un dar al sorţii. Într-adevăr, faptul că tânărul baron, fiul răposatului său prieten şi posesorul a două milioane de mărci, a nimerit la el şi nu la altcineva, nu putea fi explicat decât printr-un concurs fericit de împrejurări. Mişcat de întâlnirea cu fiul lui Siegfried, Oberst Berthold era foarte sincer când îi făgăduise lui Heinrich să-i ţină loc de tată. Abia noaptea, când chibzuise şi calculase totul, înţelesese ce inspiraţie genială avusese.

Nici vorbă, un mire mai potrivit pentru Lorre n-ar fi putut găsi. E tânăr, are merite la activul lui faţă de patrie. E drept, e cam violent pentru un agent informator, judecând după diferendul pe care l-a avut cu Schulz, dar nu încape îndoială că lucrând în acest domeniu se va forma cu timpul. Goldring are toate motivele să se aştepte la o carieră strălucită... Dar principalul — că-i bogat şi pe deasupra e şi baron! E drept, astăzi nu se mai dă importanţă titlurilor, totuşi nu strică ca Lorre să ajungă baroneasă. Unde mai pui că e şi bine zidit, frumos chiar are o frunte înaltă, nasul fin puţin coroiat, ochii căprui, inteligenţi şi un trup bine proporţional. Nu, nici cea mai mofturoasă şi mai dificilă dintre fetele candidate la măritiş n-ar refuza un asemenea logodnic.

Berthold se grăbi să-şi împărtăşească planurile şi speranţele nevesti-si, cerându-i să se-arate cât mai afectuoasă cu fiul lor adoptiv. Lorre n-avea nevoie să fie sfătuită. Îşi manifestase chiar de la început entuziasmul că are un frate ofiţer şi, de pe deasupra, cu un trecut atât de romantic. Între Heinrich, Frau Else şi Lorre se încinsese o corespondenţă foarte însufleţită. Aşadar, totul mergea cum nu se poate mai bine.

În planul pe care-l întocmise, Berthold dădea o foarte mare importanţă celei dintâi întâlniri a lui Heinrich cu Frau Else şi Lorre. Chibzuise dinainte toate amănuntele ei şi distribuise rolurile ca un regizor priceput. Se înţelege, rolul principal şi-l rezervase sieşi şi trebuie să spunem că Berthold nu era numai un bun actor, ci şi un bun îndrumător al evenimentelor. Şi acum, poftim, toate planurile i se duc de râpă şi asta numai pentru că Heinrich soseşte la München într-un moment când el nu poate fi acolo.

Dar ce-ar fi să ceară o permisie pentru o zi? Numai pentru o zi!

Berthold trecu în revistă toate lucrările urgente care urmau să fie rezolvate în cursul zilelor de mâine şi de poimâine. Nu, altfel trebuie să facă: să lucreze toată noaptea şi mâine toată ziua, iar mâine seară să ceară o învoire pentru o zi şi imediat după aceea să plece la München. Şoseaua e în perfectă stare, n-a fost avariată de bombardamente, iar Renault-ul franţuzesc îl va duce acasă în cei mult opt-nouă ore. În felul acesta, va avea la dispoziţie o zi întreagă. Şi câte nu poate să facă omul într-o zi! Să răstoarne munţi! Totuşi, pentru orice eventualitate, e bine s-o anunţe pe nevastă-sa printr-o telegramă că nu poate veni acasă.

Telegrama soţului tulbură foarte mult pe Frau Else. Heinrich sosise abia de o zi şi ea nu mai putea de oboseală. Dar nu din vina tânărului, nu! Ea împărtăşea întru totul părea lui Willy cu privire la politeţea şi buna creştere a tânărului baron. Mai mult, Heinrich îi făcuse o impresie atât de bună, că din proprie iniţiativă, fără îndrumările şi sfaturile soţului său, folosise toate mijloacele ca ofiţerul acesta zvelt, scos ca din cutie, cu trăsături atât de fine, posesorul a două milioane de mărci la o bancă elveţiană, să devină logodnicul şi apoi bărbatul fiicei ci.

Heinrich sosise dimineaţa. Nu era aşteptat. Frau Else nu apucase să spună Lorrei cum să se poarte cu aşa-zisul ei frate şi fata se purta cum o ducea capul, făcând, după cum i se părea mamei, greşeală peste greşeală. Se înţelege, faptul că Lorre şi Heinrich se considerau fraţi îi scutea de tot formalismul convenţional, cerut de regulile unei bune-cuviinţe. Heinrich avea dreptate când declarase chiar de la început că nu poate spune „dumneata" surioarei lui. De asemenea, era foarte firesc să se sărute după ce-şi strânseseră mâna. Doar se socoteau frate şi soră. Totuşi, ochiul atent şi experimentat al mamei nu putuse să nu observe că Lorre a fost aceea care a prelungit sărutarea şi că-şi manifestase cam cu patimă sentimentele de soră. Aceasta l-ar putea îndepărta pe baron sau, dimpotrivă, i-ar putea grăbi victoria seducând o fată care se aruncă singură de gâtul unui bărbat. Şi atunci, adio planuri şi speranţe!

Nu, până la sosirea lui Willy, Frau Else nu poate lăsa singuri pe Lorre şi pe Heinrich. Aşa fiind, şi-a lăsat gospodăria baltă şi îi însoţi pe tineri pretutindeni, umblând de dimineaţa şi până scara. După micul dejun, vizitară câteşitrei grădina din jurul vilei, apoi se plimbară pe străzile oraşului şi până la prânz izbutiră să facă şi o plimbare cu maşina. Heinrich se aşezase la volan iar Lorre, entuziasmată de măiestria lui de şofer, îl lăudă cu atâta pasiune, încât îl făcu să-i făgăduiască că o s-o înveţe şi pe ea să conducă. Se înţelege, nu era nimic neobişnuit, nimic nepermis în toate acestea, dacă Lorre ar fi ştiut să se poarte. Dar nu te puteai bizui pe ea şi Frau Else trebui să-i însoţească, cu toate că se simţea foarte obosită şi nu era sigură dacă va fi în stare să-i întovărăşească şi a doua zi. Ce-i drept, baronul e rezervat şi politicos cu Lorre, dar poţi să ştii cum o să se poarte când or rămâne singuri?

Frau Berthold trăgea nădejde că soţul ei va sosi în noaptea aceea şi atunci toată greutatea şi răspunderea vor cădea pe umerii lui. Când colo, sosi telegrama, care o vestea că nu poate veni.

Trebuia să acţioneze singură. După masă, sub pretextul că Heinrich e obosit după drum şi trebuie lăsat să se

odihnească, şi că ele au de examinat darurile ce le-a adus baronul, Frau Else îşi chemă fata în odaia ei. Lorrchen primi bucuroasă, mai ales că n-apucase să vadă ca lumea tot ce le adusese Heinrich. Ea începu să probeze pantofii, rochiile, căută să se încredinţeze dacă o prinde culoarea stofelor şi a mătăsurilor, dacă îi vin bine mărgelele scumpe şi toate poveţele mamei îi intrau pe o ureche şi-i ieşeau pe cealaltă, cum se spune. Frau Else era desperată, văzând că vorbele ei nu ajung la conştiinţa fetei. Va trebui să ia măsuri mai serioase.

— Nu uita că astăzi ţi-e frate, iar mâine ţi-ar putea fi logodnic, iar mai târziu poate chiar şi soţ.

Auzind asemenea vorbe, Lorre se lăsă pe scaun uimită, dar numaidecât sări în picioare şi se aruncă de gâtul mamei.

— Doamne, tare mai eşti naivă! Un copil şi pace — spuse Frau Else, emoţionată, mângâindu-şi fata pe cap.

Într-adevăr, mama procedase cu înţelepciune dând cărţile pe faţă. Lorre luă deodată un aer serios şi-i ascultă cu luare-aminte sfaturile. O să ajungă baroneasa von Goldring, soţia acestui frumos ofiţer!... De azi înainte n-o să mai iasă din cuvântul mamei şi o să-i povestească vorbă cu vorbă tot ce o să-i spună Heinrich între patru ochi. Acum îşi dă şi ea seama că părinţii vor s-o vadă fericită. De aceea, o să le îndeplinească cu sfinţenie toate poruncile...

Heinrich se dezbrăcă şi se vârî cu plăcere în pat. Era grozav de obosit. Abia acum înţelese el ce înseamnă să petreci o jumătate de zi în tovărăşia unei fete prostuţe şi a unei mame grijulii, care se sileşte să pescuiască un logodnic pentru fiica ei. Orice s-ar spune, e mult mai bine să ai de-a face cu Berthold. E mult mai înţelept şi mai cu tact. Comedia asta e de-a dreptul dezgustătoare, dar n-ai ce face. Trebuie să caute s-o lungească cât mai mult sub diferite pretexte, ca să nu strice relaţiile lui cu Berthold, mai ales acum când a ajuns un personaj atât de important. Să fii nevoit să stai în mijlocul atâtor bogăţii furate!... Cu câtă mândrie îi arăta Frau Else trofeele soţului său cărate din muzeele ruseşti! cu câtă insistenţă căuta să-i atragă atenţia în timpul prânzului asupra serviciului de masă din argint vechi rusesc! Cu siguranţă că tot ce-i în vilă provine din furt şi jaf... Se prea poate că din toate lucrurile de pe vremuri n-a rămas decât statueta lui Bismarck. I-au pus-o dinadins în odaie ca să-şi aducă aminte de copilăria lui. Iar azi dimineaţă Lorre i-a dat-o în dar, drept semn în amintirea întâlnirii lor. Şi aducându-şi aminte de ziua când se prezentase pentru întâia oară lui Berthold şi când acesta îi vorbise de statuetă, Heinrich zâmbi. Când te gândeşti câtă importanţă au asemenea detalii în meseria lui!

— Ei, la revedere, domnule Bismarck! se adresă Heinrich întemeietorului celui de-al doilea Reich, apoi se întoarse pe partea cealaltă, trase pătura peste cap şi adormi adânc, cum doarme omul după o muncă istovitoare.

Abia seara îl trezi fata din casă, Ana.

— Cum se poate să dormi aşa de mult, leneşule! îi strigă Lorre de după uşă. Eu şi cu mama suntem treze de trei ceasuri! îmbracă-te repede! Musafirii au şi sosit, iar cel în cinstea căruia i-am poftit, tot mai doarme!

— Peste câteva clipe sunt la dispoziţia ta.

— Într-adevăr, nici nu trecură cinci minute şi Heinrich, înviorat după un somn bun, se ivi în faţa Lorrei, îmbrăcat în uniformă de gală. Fata se gândise şi ea să se gătească. Îşi pusese o rochie albă scumpă şi-şi prinsese un trandafir roşu la piept. Cozile aurii îi atârnau în faţă până aproape de genunchi.

— Eşti o adevărată Margaretă! Ca Margareta de care se îndrăgostise nebuneşte Faust.

Lorre se supără.

— Nu-mi vorbi de lucruri ruşinoase, Heinrich! Faust a nenorocit-o pe Margareta şi apoi ea nu avea o purtare de fată cumsecade.

Heinrich abia se stăpâni să nu izbucnească în râs.

— Ce tot spui, Lorre, eu mă gândeam cu totul la altceva, la frumuseţea Margaretei, la cozile ei lungi, şi nicidecum la felul cum se purta.

— Atunci, te iert... Şi Lorre strânse cu putere mâna lui Heinrich şi deschise uşa care dădea în sufragerie.

Orbit de lumina strălucitoare, Heinrich nu izbuti să desluşească în primul moment pe toţi oaspeţii. Văzu numai că sunt foarte mulţi. Trebui să se ducă să strângă mâna fiecăruia, mai bine zis fiecăreia, pentru că nu erau decât femei, soţiile şi fiicele unor ofiţeri din Gestapo. Erau şi bătrâne, şi tinere, şi slabe, şi grase, blonde şi roşcate, frumoase şi urâte. De altfel, toate aveau ceva comun şi abia mai târziu pricepu Heinrich că ceea ce aveau comun era expresia de curiozitate, aceeaşi pe toate feţele întoarse spre dânsul. Numai una dintre ele se deosebea de celelalte. Poate pentru că la început nu-i dăduse nici o atenţie.

Era o fată încântătoare, de vreo douăzeci şi opt de ani, cu părul tuns scurt, cu faţa palidă, ca de marmură şi ochi mari, albaştri. Sprâncenele ei negre, lungi, care-i ajungeau până la tâmple şi se îmbinau la rădăcina nasului şi genele tot atât de negre contrastau în chip impresionant cu privirea ochilor ei albaştri, accentuându-le totodată expresia oarecum ciudată. Fata purta uniforma de Obersturmführer SS. O „cruce de fier" nou-nouţă era prinsă deasupra buzunarului stâng al tunicii de gală, croită impecabil.

— Verişoara mea, Obersturmführer Bertina Grausammel, comandant al unui lagăr de prizonieri ruşi din Prusia Orientală — îşi prezentă Lorre vara, pe un ton pe jumătate solemn, pe jumătate glumeţ.

„Trebuie să fie cocainomană, judecând după pupilele ei dilatate" — se gândi Heinrich, strângând mâna mică, dar puternică a Bertinei.

Lorre aşează pe Heinrich între ea şi Bertina şi mai toată seara au stat împreună.

La început, Bertina nu se arătă prea prietenoasă, dar după câteva spirite reuşite şi complimente strecurate de Heinrich cu tact, ea se înveseli, îi răspunse la glumă tot cu glumă şi dansă cu plăcere cu el. Fiind singurul cavaler, Heinrich era obligat să invite la dans toate doamnele şi domnişoarele. În timpul unui dans, Bertina îi spuse aproape pe faţă că nu-l felicită pentru gustul pe care l-a arătat în alegerea logodnicei.

Toată seara Heinrich i-a făcut curte Lorrei, fără s-o uite şi pe Bertina, cu care se înţeleseseră să se întâlnească a doua zi dimineaţa, ca să facă o plimbare câteşitrei în afara oraşului.

În cele trei zile care urmară, Lorre, Bertina şi Heinrich au fost nedespărţiţi. Făcură excursii cu maşina prin împrejurimile oraşului, vizitară Münchenul, se duseră la teatru, la un concert.

La început, Frau Else se bucură că prezenţa Bertinei o scuteşte de zbuciumul inutil, legat de nevoia de a supraveghea pe cei doi tineri. Dar curând îşi dădu seama că făcuse o greşeală. Bertina cocheta pe faţă cu Heinrich şi oricât ar fi fost de orbită de dragostea ei pentru fată, avea destul discernământ să recunoască cu obiectivitate că Lorre nu putea concura cu vară-sa. Şi Frau Else fu din nou nevoită să-şi reia îndatoririle grele şi

meticuloase de mamă care vrea cu orice chip să-şi mărite fata. De altfel, şi atitudinea lui Heinrich începuse s-o neliniştească. E drept, Heinrich se învârtea în jurul Lorrei, îi făcea complimente, era foarte amabil cu ea, dar atât: alte sentimente decât cele de frate, nu trăda. Poate că din pricina Bertinei?! Prea o tratează ca pe o rudă! Îi spune verişoara, în timpul excursiilor conduc pe rând automobilul, în vreme ce Lorre stă singură în spate şi se plictiseşte.

Nu ştia Frau Else şi nici n-avea de unde să ştie că de fapt Heinrich ura deopotrivă şi pe Lorre şi pe Bertina. Ura aceasta izbucnise pe neaşteptate după serata dată de familia Berthold. A doua zi dimineaţă, aşa cum se înţeleseseră, Bertina veni la Lorre şi-i aduse în dar o cravaşă — un dar cam prea original pentru o fată tânără. Cum se văzu mai târziu, cravaşa era făcuta după comanda specială a Bertinei. Îndată ce o luă în mână, Lorre, cuprinsă de o exaltare sălbatică, se repezi la verişoară, o cuprinse de după gât şi începu s-o înăbuşe cu sărutări. Apoi, chiar acolo în odaie, se apucă să plesnească din cravaşa, ca şi când ar fi biciuit pe cineva. Uitându-se la „surioara" sa, Heinrich trebui să facă apel la toată puterea lui de stăpânire de sine ca să n-o bată. Chipul fetei, ochii, nările umflate şi întreaga ei făptură mărturiseau o plăcere sadică şi sălbatică, de care fusese cuprinsă îndată ce se văzu în stăpânirea sălbaticului bici.

— Este copia fidelă a cravaşei cu care umblu eu prin lagărul meu — explică Bertina, urmărind cu un zâmbet pe verişoara ei.

Heinrich dădu din cap, dar nu zise nimic.

— Aş vrea să-mi dai adresa dumitale, să ne scriem unul altuia, ce zici? îi propuse Bertina, îndată ce Lorre alergă la mamă-sa să-i arate darul.

Heinrich îi spuse maşinal adresa, gândindu-se la altceva, înaintea ochilor lui tot mai stăruia expresia de adineauri de pe chipul Lorrei, schimonosit de turbare, scârbos de respingător.

— Mama nu-mi dă voie să mă duc la fermă — spuse Lorre aproape plângând, când se întoarse.

— Dar de ce trebuie să te duci la fermă? o întrebă Heinrich, nedumerit.

— Ca să-mi încerc darul. La noi, la fermă, lucrează câteva rusoaice.

Heinrich smulse cravaşa din mâna Lorrei, dar îşi veni în fire numaidecât şi se prefăcu că a luat-o ca s-o examineze. Pe dinafară părea o biciuşca obişnuită, dar printre şuviţele ei de piele era împletită şi o sârmă de oţel. Heinrich ridică cravaşa şi lovi din răsputeri speteaza unui fotoliu.

— Ia priviţi, a plesnit pielea fotoliului! exclamă Lorre triumfătoare.

Toţi se aplecară. Într-adevăr, pielea de pe speteaza fotoliului plesnise în locul unde căzuse lovitura.

— Ştii ceva, Heinrich, eu te-aş lua bucuroasă la mine, la lagăr, ca supraveghetor — îi spuse Bertina, privindu-l cu înţeles.

— Deseori eşti nevoită să recurgi la cravaşa?

Bertina începu să-i povestească cu de-amănuntul rânduielile din lagărul ei. Doar era între ai săi şi nu avea de ce să se ferească. Dimpotrivă, Fräulein Grausammel se străduia din răsputeri să-i demonstreze cât mai convingător asprimea ei de gestapovistă, comandant de lagăr de prizonieri.

Heinrich asculta cu pumnii strânşi şi dinţii încleştaţi mărturisirile înspăimântătoare. Din când în când, arunca priviri scurte spre Lorre, care stătea cu ochii pironiţi asupra verişoarei, ca să nu scape nici un cuvânt din ceea ce istorisea călăul în fustă. Din clipa aceea, îl cuprinse o ură nemărginită pentru Bertina şi pentru Lorre. Cu câtă plăcere ar lăsa el totul draculuişi ar pleca la Saint-Rémy, la Monica! Deşi se afla departe, totuşi cât de apropiată şi de neînchipuit de scumpă îi era ea în clipa asta — draga şi buna lui Monica, pură chiar şi în ura ei pentru duşmani!

Dar el nu putea să lase totul şi să plece la Saint-Rémy. Frau Else şi soţul său schimbau mereu telegrame între ei şi se părea că azi-mâine va sosi şi Berthold la München. Aşadar, trebuia să rămână, să joace mai departe rolul de îndrăgostit, un rol respingător, nespus de respingător, dar trebuia. De câteva zile, Frau Else, cu un eroism care nu era în firea ei, însoţea pe tineri la toate plimbările, lua parte la distracţiile lor, ba chiar făcea pe tapeurul când dansau.

Chiar şi Berthold, care sosi la München noaptea târziu, în ajunul plecării lui Heinrich, fu nevoit să-l recunoască. După ce ascultă raportul amănunţit al nevesti-si cu privire la comportarea tinerilor, la măsurile pe care le luase ca să apere interesele fiicei lor de asalturile frumoasei verişoare, Wilhelm Berthold alintă delicat cu degetul faţa ei rotundă, şi-i zise:

— *O, mein Kätzchen!*

Şi „pisicuţa" era cât pe ce să se topească văzând această manifestare de duioşie conjugală, cu care nu era obişnuită.

A doua zi dimineaţă, abia sfârşise Heinrich cu bărbieritul şi îmbrăcatul, când în odaie intră Berthold, vesel şi agitat, întâlnirea dintre tatăl şi fiul adoptiv a fost sinceră şi cordială.

— Totul merge bine, totul merge bine! repetă generalul, frecându-şi mâinile... vorbele lui preferate.

— Îmi place cum vă stau epoleţii cei noi, Herr General!

— Totul merge bine, băiatul meu! Ofensiva noastră din Rusia se desfăşoară în chip strălucit. Încă un efort-două, şi colosul de la Răsărit va îngenunchea în faţa Germaniei. Atunci războiul va lua sfârşit. La drept vorbind, încă nu-i vremea să facem planuri, totuşi cred că n-ar strica să ne gândim cum ne vom organiza viaţa după victorie!

— Şi când mă gândesc că victoria aceasta va veni fără să fi luat şi eu parte la ea! oftă Heinrich.

— Să nu-ţi pară rău, să nu-ţi pară rău, dragul meu! Ruşii se bat cu desperarea unui condamnat la moarte. Trenuri după trenuri cu răniţi se scurg dinspre răsărit spre apus. Ce să mai vorbim, pierderile noastre sunt uriaşe. Însă totul se va sfârşit cu bine. De aceea, aş vrea să ştiu, băiatul meu, ce gânduri ai cu privire la viitorul tău?

— Cariera mea depinde în întregime de bunăvoinţa şi de sfaturile dumneavoastră părinteşti.

— În privinţa asta, poţi conta oricând pe mine. Dar cum stai cu afacerile tale amoroase? sunt sigur că multe franţuzoaice aşteaptă cu nerăbdare întoarcerea ta la Saint-Rémy. Nu-i aşa?

Eu îmi respect cuvântul pe care i l-am dat Lorrei, de a nu face cunoştinţă decât cu prietenele ei.

— Dar fata aceea, cum o cheamă... fiica proprietăresei hotelului în care stai? Precum vezi, sunt foarte bine

informat.

„Nu cumva Müller este acela care îi aduce totul la cunoştinţă?" se întrebă Heinrich.

— Herr General, vă asigur că în afară de lecţiile de limba franceză...

— Ascultă, Heinrich; sunt şi eu soldat şi bărbat ca şi tine, şi-mi dau seama că avem nevoie câteodată de distracţii, de cunoştinţe, determinate... cum să-ţi spun... de anumite necesităţi fiziologice... Hai, nu te înroşi, eu îţi sunt tată şi prin urmare pot discuta cu tine, deschis şi pe faţă. Nu-s împotriva aşa-ziselor profesoare, la altceva însă mă refer. Vreau să ştiu ce planuri ai pentru viitor, vorbesc de planuri serioase, se înţelege. La vârsta ta se cuvine să te gândeşti la problema asta.

— M-am şi gândit.

— Dacă nu-i un secret, spune-mi şi mie.

— Eu n-am secrete faţă de dumneavoastră. Viitorul meu e legat de familia dumneavoastră, de viitorul Lorrei.

Berthold sări de pe fotoliu şi începu să se plimbe prin odaie, cum făcea totdeauna când era emoţionat.

— Ai vorbit cu dânsa?

— Nu.

— De ce?

— Lorre e un copil încă, un copil naiv. S-ar putea să nu fie în stare să deosebească o pasiune trecătoare de o dragoste adevărată...

— Ai dreptate... Şi ce-ai hotărât?

— Acum ne cunoaştem. Lorre a putut să-şi dea seama întrucâtva de caracterul meu, aşa că de azi înainte o să ne scriem mai des. Dar la iarnă, când îmi vine rândul la concediu, am să vin iarăşi la München ca să vorbim mai serios.

Berthold stătu câteva clipe pe gânduri. N-ar fi bine să insiste puţin, să grăbească evenimentele? Nu, n-ar fi cuminte şi nici politicos — şi generalul împărtăşi părerea lui Heinrich.

— Ai dreptate, Heinrich, ai judecat bine! Bravo, sunt cu totul de părerea ta... Stai să ne înţelegem: la patru februarie e ziua de naştere a Lorrei. Poate ar fi potrivit...

— Credeţi că discuţia mea cu Lorre cu privire la viitorul nostru, va fi un dar pentru ea?

— O, desigur!... În orice caz, am să caut să-i demonstrez că aşa este — se corectă generalul. Şi acum, să mergem să ne luăm micul dejun.

Berthold îl cuprinse de mijloc şi-l duse în sufragerie, unde îi aşteptau Lorre şi Frau Else. Bertina lipsea, deşi îi şoptise lui Heinrich aseară că va veni negreşit să ia cu el micul dejun pentru ultima oară.

Ultima zi de concediu, Heinrich o petrecu în familie. Toţi erau veseli şi bine dispuşi. Şi în timpul plimbării şi în sala de biliard, unde fata ponta pe mâna lui Heinrich, iar Frau Else pe a lui Willy al ei, şi la masa de prânz, generalul nu-i spunea lui Heinrich altfel decât băiatul meu, dar fără să uite să-i facă cu ochiul nevesti-si. Se simţea întocmai ca un pescar care, după o lungă şi chinuitoare aşteptare, a prins în sfârşit un biban uriaş. De altfel, nici Heinrich von Goldring n-avea motive să fie nemulţumit. Logodna se amânase cu câteva luni, şi ce nu se poate întâmpla în răstimpul ăsta? Deocamdată, şi-a asigurat sprijinul nelimitat al viitorului său socru. Şi deh… nu orice ofiţer are norocul să aibă ca protector un general din Gestapo, care pe deasupra e şi prieten cu Himmler. Dar vom vedea la urmă cine-i de fapt pescarul şi cine-i peştişorul!

Cât priveşte pe Frau Else şi pe Lorrchen, amândouă se topeau pur şi simplu de fericire. „Se vede că discuţia de dimineaţă între el şi Berthold nu mai este un secret pentru ele" — îşi zise Heinrich.

Toată familia Berthold îl petrecu pe Heinrich la gară, despărţirea a fost oarecum tristă. Frau Else îşi ştergea ochii uscaţi cu batista, iar Lorre se aruncă de gâtul ofiţerului şi izbucni într-un plâns neprefăcut.

Bertina nu veni nici la gară.

11. La hotarele morţii

Ca totdeauna sâmbătă, Monica se apucase să facă curăţenie generală în odaia ei. Spălase şi frecase tot ce era de spălat şi de frecat şi acum, cu o flanelă albă, moale, ştergea praful de pe bibelouri. Suveniruri atât de scumpe şi de dragi inimii ei! Iată, bomboniera asta frumoasă i-a dăruit-o tata, când împlinise opt anişori. Ce mândră era ea pe atunci că pe fundul bombonierei, în loc de bomboane se afla un medalion adevărat, de aur. Nimănui nu-i trecuse prin cap în ziua aceea — nici mamei, nici lui Jean şi mai puţin ei însăşi — că peste câţiva ani va trebui să aşeze în el o fotografie micuţă — ultima fotografie a tatălui ei.

Iar acest serviciu de toaletă l-a primit de la mama, la confirmare. Doamne, ce departe în urmă au rămas toate astea! Şi ce prostuţă era ea pe atunci! Îmbrăcată cu o rochie albă, cu flori albe în mână, i se părea că-i o regină, stăpâna lumii. Doar pentru ea strălucea soarele de-ţi lua ochii, pentru ea, înfloriseră narcisele care-i încununau fruntea, împrăştiind miresme atât de suave, pentru ea cânta orga, răspândind acorduri atât de grave şi de solemne.

În ziua aceea, Monicăi i se părea că zboară, că are aripi. Numai că Jean o sâcâia mereu, poreclind-o „mireasa lui Cristos” şi susţinând că n-are voie să se uite la băieţi nici măcar cu coada ochiului. Şi el îi pregătise un dar, un mic bust de bronz al lui Voltaire. Ce haz făcuse de darul ăsta unchiul André, bărbatul surorii mamei! Spunea că nu era un dar potrivit pentru un asemenea eveniment. Se încinsese o discuţie aprinsă între el şi Jean cu privire la Voltaire. Jean căuta să demonstreze că Voltaire e mintea cea mai strălucită a Franţei, iar unchiul André susţinea că nu-i decât un cinic inteligent, care, în vorbe proslăvea raţiunea şi libertatea, dar ca unul ce nu mai avea nimic sfânt într-însul, căuta să intre în graţiile aristocraţilor şi mecenilor...

O, acum Monica e întru totul de părerea unchiului André. Îl urăşte pe Voltaire, pentru că şi-a bătut joc cu cinism de Jeanne d’Arc, idolul ei. Şi de bună-seamă că Voltaire n-avea nimic sfânt, n-avea pic de dragoste pentru Franţa, dacă a fost în stare să-şi bată joc în chip atât de brutal de eroina Franţei!

În odăiţa Monicăi, atârna de perete o reproducere a tabloului în care Jeanne este înfăţişată în fruntea oastei. În armură şi cu spada în mână. În fiecare seară, înainte de a se culca, Monica se uită rugător la această reproducere, căutând sprijin la nemuritoarea fecioară din Orléans.

Şi Monica visează să facă fapte eroice pentru gloria Franţei, pentru gloria patriei, pentru că, întocmai ca şi Jeanne d’Arc, urăşte pe duşmanii poporului său. Ce n-ar fi în stare să facă ea ca să elibereze pământul drag al ţării de ocupanţi! În nopţile lungi de insomnie, zvârcolindu-se în pat, Monica căuta cu înfrigurare în minte mijloacele prin care s-ar putea răzbuna pe cuceritori, grăbind, în felul acesta, ceasul victoriei. Şi ce nu-i trece prin gând în astfel de momente! Cele mai extraordinare fapte eroice! Dar visurile se spulberă îndată ce aude paşii santinelelor, care măsoară trotuarul din faţa comandamentului. În tăcerea nopţii, paşii aceştia grei şi răsunători o izbesc în piept şi în creier ca nişte ciocane, tulburându-i liniştea.

A doua zi dimineaţă, după o noapte de nesomn, Monica trebuia s-o ajute pe mamă-sa şi să servească la restaurant chiar pe aceia pe care-i urăşte cu atâta înverşunare. E drept, face toate acestea din ordinul lui François. Adeseori ofiţerii, ameţiţi de băutură, discută între ei mai deschis decât ar trebui. Şi ajunge un cuvânt, ca partizanii să-şi dea seama ce operaţie se pregăteşte împotriva lor şi a populaţiei. Dar ce puţine cuvinte de astea a putut transmite ea lui François!

Fratele ei Jean se află acum undeva în munţi, la maquisards-i. Şi Monica voise să plece cu Jean, dar François îi interzisese categoric să părăsească Saint-Rémy; era încredinţat că n-ar putea găsi un agent de legătură mai bun. Cu atât mai mult acum, de când s-a instalat în hotelul mamei Heinrich...

Monica se surprinde zicându-i pe nume baronului von Goldring, ofiţer de stat-major în armata germană, şi se înroşeşte. În ultimul timp nu se mai recunoaşte pe ea însăşi. Până nu de mult, totul era simplu şi limpede: Monica trebuia să-i dea lecţii lui Goldring, să se împrietenească cu dânsul şi să se folosească de limbuţia lui. Ea care nu zâmbise niciodată unui ofiţer neamţ, nici măcar cu un zâmbet de chelneriţă, trebuise să admită să ducă conversaţii de ore întregi cu acest baron spilcuit, să-l salute cu amabilitate, ba chiar să-i arunce din când în când priviri cochete. O, cât de nesuferite erau toate acestea la început!

După lecţii, Monica alerga în odaia ei şi se arunca pe pat. Ce bine că avea această mică cetăţuie — cămăruţa ei — această lume cunoscută din copilărie, lucruşoarele ei paşnice, care o înconjurau ca nişte buni prieteni, zicându-i parcă:

„Aici poţi să te simţi în voie. Nu-i nimic că uneori nu ne iei în seamă, că nu mai îmbraci rochiile frumoase, care-ţi plăceau aşa de mult, că nu mai deschizi capacul pianului, la care altădată te aşezai să cânţi cu atâta plăcere. Acum nu mai pui pe masă flori proaspete, de care înainte nu te puteai lipsi. Noi ştim că de când a început ocupaţia, nu te-ai mai dus nici la cinema, nici la teatru şi bănuim de ce. Ţi-e inima cernită, asta-i! Dar să ştii că noi te preţuim şi suntem mândre de tine, mica noastră Monica! Tu nu ne-ai trădat, nici pe noi, nici casa ta, nici oraşul tău, nici scumpa noastră Franţă! Noi ştim că trebuie să te porţi aşa fel ca să te întorci în mijlocul nostru liberă şi fericită”.

În vremea asta, Jeanne d’Arc o privea din perete, zâmbindu-i prietenește.

De la o vreme, Monica se fereşte să privească tabloul cel drag. Parcă s-ar teme ca Jeanne să nu pătrundă prea adânc în inima ei, să-i afle taina pe care însăşi Monica încearcă să şi-o ascundă.

Din ziua când *madame* Durelle îi povestise că Goldring i-a făcut scăpaţi pe Jean şi pe un alt maquisard, fata, fără să vrea, îşi schimbase atitudinea faţă de ofiţer. Nu că ar fi avut un sentiment mai cald pentru el — doar nu ştia deloc din ce motive făcuse gestul acesta. Felul lui de a fi îi trezise curiozitatea. Cine o fi el şi de ce are o purtare cu totul diferită de a celorlalţi? Întoarsă la ea în odaie, Monica caută să reconstituie în minte fiecare gest, fiecare cuvânt al lui Heinrich.

Într-adevăr, el nu-i ca toţi ceilalţi, dar parcă asta are vreo însemnătate? Şi într-un fel şi într-altul — tot duşman rămâne! Dar dacă nu-i duşman? Nu încape îndoială că şi printre nemţi sunt destui antifascişti, care sunt nevoiţi să-şi ascundă faptele şi să nu-şi dea pe faţă convingerile. Cine ştie, poate că şi Heinrich aşteaptă, ca şi dânsa, ziua luminoasă a zdrobirii fascismului? Poate că încearcă chiar s-o grăbească. Doar e lucru limpede că

dinadins a lăsat-o singură în cameră ca să citească scrisoarea ticălosului de Levêque. Şi cum îi dădea a înţelege că ar vrea să facă cunoştinţă cu prietenii ei! N-ar fi exclus să fi avut de gând să intre în legătură cu maquisards-ii prin mijlocirea ei...

Dar dacă François are dreptate când susţine că atitudinea lui Goldring ar putea fi o cursă diavolească?! Dacă ochii aceia mari, căprui, care o privesc totdeauna cu atâta căldură, tăinuiesc cea mai crudă perfidie gestapovistă? Dându-i să citească scrisoarea lui Levêque, a ajutat-o să salveze pe cei doi maquisards-i pomeniţi într-însa şi pe familiile lor. Ei, şi ce-i cu asta? Şi-au permis luxul să cruţe viaţa celor doi partizani, pentru ca mai târziu, câştigându-le încrederea, să ia viaţa câtorva sute.

Nu, nu se poate! După logica lucrurilor s-ar putea să fie şi aşa, totuşi există ceva mai presus de logica obişnuită, intuiţia, de pildă. Şi intuiţia îi spune că Heinrich nu-i capabil de o crimă, de o trădare. Da, există şi logica inimii...

Deodată gândul care-i trecuse prin minte o înspăimânta. Nu cumva e îndrăgostită de acest ofiţer din armata duşmană? Vroia să-l facă pe el să se îndrăgostească de ea şi când colo s-a îndrăgostit ea de dânsul! Hai, fii cinstită, fii cinstită cu tine însăţi! Doar nimeni n-o să afle, n-o să ştii decât tu... Nu-i aşa că te-a durut când ai aflat că la petrecerea dată cu prilejul decorării lui Heinrich au luat parte şi câteva femei?... Nu-i aşa că te-ai bucurat când François ţi-a făgăduit să prevină pe maquisards-i să cruţe viaţa lui Goldring? Aşa-i că ai fost îngrijorată când a plecat la Lyon, fiindcă partizanii de acolo nu fuseseră înştiinţaţi? Iar acum suferi cumplit numai la gândul că Heinrich e la München şi că stă sub acelaşi acoperiş cu o fată tânără, fie ea chiar şi un fel de soră? A, va să zică eşti geloasă, tremuri pentru viaţa lui, îi aştepţi reîntoarcerea cu nerăbdare... O, e înspăimântător, e inadmisibil, aşa ceva nu se poate!

Monica sare în sus, se repede la fereastră şi dintr-o smucitură o deschide larg. Dar ce-i asta? E maşina lui! Inima fetei începe să bată cu putere. Îndată o să iasă din maşină şi o să se îndrepte spre hotel. Dar nu, Heinrich o ia spre comandament, iată-l, a şi ajuns, a dispărut în interior...

Încet, încet de tot, Monica se lasă pe un scaun. Faţa îi e liniştită, numai că-i prea palidă. Ochii i s-au mărit de spaimă, iar inima îi zvâcneşte dureros, gata să-i sară din piept.

Da, îl iubeşte! S-a îndrăgostit de un duşman, de un ofiţer neamţ! Cui să-i destăinuiască toate astea, cui să-i ceară un sfat? Mamei? O nu, nu, mama n-ar putea să-i dea un sfat. Ea îl adoră pe Heinrich, de când ştie că l-a lăsat pe Jean să scape. Atunci, poate lui François? O nu, pentru nimic în lume! Ar muri de ruşine dacă cineva ar afla de dragostea ei! Ce păcat că nu-i acum aici unchiul André Renard!

Monica îşi întoarce privirea rugătoare spre Jeanne d'Arc, ultima ei nădejde, dar fecioara din Orléans tace. O priveşte cu asprime, mustrător, şi fata îşi lasă capul pe prichiciul ferestrei şi izbucneşte în hohote de plâns.

Ca toate fetele din lume, Monica credea că dragostea este o fericire nemărginită, dar, după cum se văzu, uneori dragostea poate să însemne şi durere. O mare durere.

Monica nu ştia, nici n-avea de unde să ştie, că peste câteva zile, acela care-i pricinuia atâta suferinţă, va avea de ales — să-şi tragă un glonte în cap chiar în clipa aceea, sau să mai aştepte un pic.

Lütz îl întâmpină pe Goldring cu o bucurie vădită.

— Îmi pare tare bine că te-ai întors, Heinrich! Îţi simţeam lipsa.

— Şi mie mi-a fost dor de dumneata, Karl. Numai cu dumneata pot vorbi deschis şi fără reticenţe.

— Parcă am fi doi îndrăgostiţi şi în vremea asta generalul te aşteaptă. De câteva ori m-a întrebat dacă te-ai întors.

Într-adevăr, Ewers se bucură când îl văzu pe Heinrich!

— Cum se mai simte prietenul meu, generalul Berthold?

— Foarte bine. Mi-a ordonat să vă transmit salutări cordiale, urări de sănătate şi succes.

— Mulţumesc foarte mult. Ei, ce noutăţi îmi aduci de la Berlin, de la München?

Fără să asculte cu prea multă atenţie ceea ce-i istorisi Heinrich cu privire la cele văzute şi auzite, generalul trecu repede la chestiuni de serviciu.

— Trebuie să-ţi mărturisesc că am aşteptat cu nerăbdare întoarcerea dumitale. Iată ce este. E vorba de o însărcinare delicată, pe care numai dumneata, cu iscusinţa pe care o ai de a câştiga simpatii, o poţi duce la bun sfârşit.

— Cred că exageraţi, Herr General!

— Deloc! După cum ştii, până în prezent, divizia noastră, aflându-se în spatele frontului, era considerată ca o unitate de rezervă. De aceea nouă nu ni s-a dat noul armament automat cu care au fost dotate unităţile de pe front.

Heinrich asculta cu atenţie.

— Acum însă situaţia se schimbă. Avem informaţii că Anglia grăbeşte pregătirile în vederea deschiderii celui de-al doilea front. În legătură cu aceasta şi unităţile noastre din spatele frontului, ca să zic aşa, încep să se reorganizeze. Am primit ordin să ne completăm armamentul. Divizia noastră, potrivit ordinului de repartiţie, îşi va primi cota respectivă de armament, de la centrul de distribuţie Bonneville, unde se fabrică. Bineînţeles, în prima urgenţă, armamentul se expediază pe front, iar unităţilor din spate li se dă doar ceea ce prisoseşte. Eu însă aş vrea să căpătăm cât mai repede noul armament, ca să ne deprindem din timp să-l mânuim, şi la nevoie să fim în măsură să pregătim englezilor şi americanilor un nou Dunkerque. M-ai înţeles?

— Cât se poate de bine.

— Misiunea dumitale este să grăbeşti expedierea armamentului repartizat diviziei noastre, ceea ce trebuie să obţii cu orice preţ. Documentele necesare şi banii, şi e bine să ştii că pentru delegaţia aceasta vei avea nevoie de o sumă mare au şi fost pregătiţi. Eu te rog să pleci chiar mâine. Ai înţeles?

— Da, Herr General. Şi când armamentul va fi gata de expediat, cine îl va însoţi în timpul transportului?

— Când armamentul va fi gata de expediat, să-mi dai de ştire prin centrala corpului de armată. Însă nu uita că convorbirea ar putea fi interceptată. De aceea, să ne înţelegem dinainte: îmi comunici că ai cumpărat cantitatea de ţigări trebuitoare şi că ai nevoie, să zicem, de o sută de lăzi. Asta va însemna că ni s-a repartizat armamentul şi că ai nevoie de o sută de oameni, sau câţi vei crede că-i necesar, pentru pază. Să asişti, te rog, la

încărcare şi să te întorci fie chiar cu eşantionul, fie cu maşina. Cred că o să pleci cu maşina dumitale, nu?

— Da, Herr General.

— Atunci, pe lângă ordonanţă, mai ia doi soldaţi pentru pază.

— Îngăduiţi-mi să nu fac aşa. Cu cât o să am o pază mai numeroasă, cu atât o să atrag mai mult atenţia teroriştilor francezi.

— Ai dreptate. Totuşi, la Bonneville să fii prudent, maquisards-i de acolo sunt foarte activi — îl preveni generalul.

— Pot să plec mâine?

— Da, astăzi odihneşte-te, doar abia ai sosit de la drum, pregăteşte-ţi bagajul, iar mâine dimineaţă, poţi să porneşti. Nădăjduiesc să capăt cât de curând veşti bune de la dumneata.

— Am să fac tot ce este cu putinţă, Herr General.

Însărcinarea dată de Ewers coincidea aşa de bine cu planurile lui Heinrich, încât acesta se sperie oarecum.

„Îmi merge prea bine — se gândea Goldring, pregătindu-şi geamantanul — iar Fortuna, după cum se ştie, e o doamnă capricioasă... Tot drumul m-am frământat cum să fac să ajung la Bonneville şi poftim, sunt trimis în delegaţie chiar la Bonneville. Oare ce misiune mă aşteaptă acolo?... Fără îndoială, una foarte, importantă, altfel aş fi fost prevenit.... Dar poate că nu vor să mă agit dinainte, sau poate că încă mai studiază situaţia... Oricum ar fi, trebuie să fiu pregătit să înfrunt tot ce-i mai rău".

Heinrich îşi învălui odaia cu o privire, ca şi când o vedea pentru întâia... şi ultima oară. S-ar putea să nu se mai întoarcă... De asemenea, s-ar putea să n-o mai vadă pe Monica…

Niciodată n-o să afle că a avut alături de ea un prieten. Chiar şi aluzia pe care se pregătea să i-o strecoare are s-o ia drept flecăreala imprudentă a unui ofiţeraş de stat-major şi o să fie mândră că a izbutit cu atâta uşurinţă să-l facă să-şi dezlege limba... Dar de ce nu vine? Să n-o fi găsit Kurt? Poate nu-i în oraş. Ce-i de făcut? Nu poate pleca fără să-i spună scopul delegaţiei ce i s-a dat. Doar nici nu-i trece prin minte să lase ca armamentul să ajungă la divizie... Ce-ar fi să se ducă şi s-o caute singur?

Heinrich se pregătea să coboare, dar chiar atunci se auzi o bătaie în uşă. Asta-i Monica! Numai ea bate aşa: trei ciocănituri uşoare, scurte. Într-adevăr, în prag se ivi Monica. Heinrich băgă de seamă numaidecât că ochii i-s înroşiţi, iar faţa îmbujorată. Un sentiment de milă şi de nelinişte îi strânse inima.

— Monica, dumneata... ai plâns, nu-i aşa? Ce s-a întâmplat? întrebă el îngrijorat, fără să lase mâna fetei şi căutând s-o privească în ochi.

— N-am plâns — zise Monica şi îşi mută privirea în altă parte. Am ajutat-o pe mama să pregătească o salată şi din pricina cepei mi s-au înroşit ochii...

— O, ce proză! Mi-ar fi plăcut ca ochii dumitale să se fi înroşit vărsând lacrimi pentru că plec iarăşi la drum... Unde mai pui că trebuie să stau destul de mult la Bonneville.

— La Bonneville? şi Heinrich simţi cum tresare mâna ei în palma lui.

— Dar de ce eşti atât de mirată?

— Nu, aşa... Ştii, am acolo o verişoară...

— Şi-i aşa de înspăimântătoare că trebuie să-mi fie frică de ea?

— Nu de ea, ci de maquisards-i... A fost la noi acum câteva zile şi ne-a povestit că la ei nu-i linişte deloc.

— Ei şi?

— Am vrut să te previn, asta-i tot.

— Îţi mulţumesc, ai un suflet foarte bun... Să te întreb ceva. De ce nu vii şi dumneata la Bonneville, ca să-ţi vezi verişoara? Te-aş duce cu maşina şi la dus şi la întors.

— Ce tot spui! Nu pot s-o las pe mama şi să plec. Are atâtea pe cap şi-i singură.

— Atunci uite cum facem. Îndată ce încarc armamentul...

— Armamentul? Care armament? se miră Monica.

— Poftim, m-a luat gura pe dinainte! făcu Heinrich cu ciudă. Sunt ofiţer de stat-major, dar gura îmi merge ca la o precupeaţă.

— Va să zică, e un secret? Şi te temi că am să...

— Nu, nu, am toată încrederea în dumneata, dar te rog foarte mult să nu scapi cumva o vorbă, altfel armamentul o să cadă în mâna maquisards-ilor, în loc să ajungă la divizie. Iar maquisards-ii, de câtva timp, se interesează foarte mult de armament. Când au să mai afle că e şi automat... Ce-i drept, numai eu am să ştiu când va fi expediat... Dar ce ne-a venit să vorbim de lucruri care nu-s deloc pentru nişte urechiuşe trandafirii ca ale dumitale... Atunci cum rămâne cu plecarea la Bonneville?

— Ştiu eu, poate că... — şovăi Monica. Ludvine ar fi foarte bucuroasă.

— Atunci ne-am înţeles. Când treburile mele au să se apropie de sfârşit, am să-ţi trimit o telegramă şi am să te aştept în gară.

— Nu vreau să fiu văzută cu un ofiţer german şi încă la Bonneville, unde nu mă cunoaşte nimeni.

— Pe faţa mea nu scrie că sunt german, şi-ţi făgăduiesc să-mi fac rost de haine civile pentru ziua când ai să soseşti. De la Bonneville vom veni împreună cu maşina… Ne-am înţeles?

— Ne-am înţeles — se învoi Monica, mai şovăind însă — atunci aştept telegrama dumitale. Deocamdată îţi urez drum bun.

A doua zi dimineaţă, când Saint-Rémy dormea încă, Heinrich şi Kurt plecară spre Bonneville. Heinrich îşi făcu socoteala că mergând cu nouăzeci de kilometri pe oră, vor ajunge la destinaţie la amiază. Kurt conducea repede, săgeata vitezometrului trecea adesea de o sută.

— Unde am mai mers eu pe un drum ca ăsta? căuta să-şi aducă aminte Heinrich. Într-adevăr, mai văzuse undeva un peisaj asemănător. Munţi ca aceştia, neuniţi într-un lanţ, împrăştiaţi parcă de mâna uriaşului din poveste. Stau unul în spatele celuilalt, formând văi strâmte, pline de o vegetaţie bogată, prin care alergă susurând şuvoaie de munte, înguste dar vijelioase, limpezi ca lacrima. La poalele munţilor se înalţă păduri dese, care pe măsură ce urcă spre piscuri devin tot mai uniforme şi mai scunde. Poieni rotunde, înconjurate din toate părţile de pădure, răsar pe neaşteptate. În Ucraina de apus, poieniţele acestea se numesc polonine. A, da, un drum ca ăsta a străbătut el înainte de război, pe când mergea de la Stanislav la Iaremcia. Ce mult e de atunci...

Heinrich aruncă o privire bănuitoare lui Kurt, ca şi când acesta ar fi putut să-i audă gândurile. Dar Kurt şedea cu mâinile bine înţepenite pe volan şi cu privirea aţintită în depărtare. Era răcoare, dar faţa şoferului se acoperise cu broboane de sudoare. Temându-se să ia mâna de la volan, el sufla ca să îndepărteze picăturile de sudoare ce-i lunecau spre buze.

— Ia lasă-mă acum pe mine! Tu odihneşte-te!

Heinrich trecu la volan. Aşa era mai bine. Drumul şerpuit cerea o mare încordare a atenţiei. N-aveai timp să te gândeşti, şi asta era principalul. Astăzi trebuia să fie mai liniştit şi mai echilibrat ca niciodată. S-ar putea ca îndată ce va sosi la Bonneville să i se dea o misiune pe care va trebui s-o îndeplinească tot astăzi.

Drumul devenea din ce în ce mai greu, cotiturile se înmulţeau şi Heinrich era nevoit să schimbe mereu viteza, fie pentru a înfrunta urcuşuri repezi, fie pentru a coborî cu frânele strânse.

Abia pe la cinci după amiază ajunseră la Bonneville. La hotelul rezervat ofiţerilor germani nu era liber nici un apartament de două camere, cel puţin aşa susţinea portarul. Dar o bancnotă cu cifră mai mărişoară, vârâtă în actul de identitate, schimbă imediat situaţia. Nu trecură nici cinci minute că Heinrich şi Kurt se pregăteau să facă o baie.

— Spală-te tu mai întâi, după aceea du-te să te interesezi unde găsim un restaurant mai ca lumea — îi ordonă Heinrich.

Goldring nu se înşelase când presupusese că îndată ce va sosi la Bonneville, va fi pus la curent cu noua misiune ce urma a i se încredinţa. Într-adevăr, în timp ce Kurt căuta un restaurant, Heinrich fusese înştiinţat asupra situaţiei ameninţătoare ce se crease la Bonneville.

Orăşelul acesta şi întregul departament de la poalele Alpilor ajunsese centrul mişcării partizanilor din sudul Franţei. O bună bucată de vreme, lupta înverşunată a Gestapoului împotriva partizanilor nu dăduse nici un rezultat. Dimpotrivă, represaliile împotriva populaţiei băştinaşe, care adesea n-avea nici o vină, nu făceau decât să îngroaşe rândurile partizanilor.

Dar în primele zile ale lunii februarie 1942, se întâmplă un fapt cu totul neaşteptat: unul dintre cei mai activi membri ai organizaţiei ilegale şi totodată cel mai bun agent de legătură, un oarecare Déjeuner, un om întotdeauna bine dispus, cu limba ascuţită şi iubit de toată lumea — se dovedi a fi un agent provocator. La început, nimănui nu-i venea a crede că Déjeuner, care fusese adesea inspiratorul şi iniţiatorul unor diversiuni şi îşi asuma cu plăcere cele mai complicate misiuni, putea fi trădător. Dar într-o zi, după arestarea celor trei conducători ai mişcării de rezistenţă, Déjeuner îşi aruncă masca şi îmbrăcă din nou tunica de SS-ist, pe care o părăsise cu cinci ani în urmă, când, din însărcinarea Gestapoului, sosise la Bonneville dându-se drept un muncitor de la Paris.

Trădarea lui Déjeuner făcu un mare rău mişcării. O bună parte din membrii ei activi fuseseră arestaţi, totuşi nu s-a ajuns până la o zdrobire totală a organizaţiei. Acei dintre conducătorii mişcării de rezistenţă care rămăseseră liberi, izbutiră într-un timp scurt să schimbe casele conspirative, adresele, numele de familie şi chiar şi locuinţele mai multor membri ai mişcării.

Partizanii organizară o adevărată vânătoare împotriva lui Déjeuner. E drept, acum îşi spunea pe numele lui adevărat — Willy Meyer. Chiar în prima săptămână după demascarea agentului provocator, s-a tras de cinci ori asupra lui Déjeuner - Meyer. Era pândit pe străzi şi la locuinţa sa, pe care trebuise s-o schimbe de trei ori, şi în cele din urmă, pe când se afla într-un restaurant, o chelneriţă i-a descărcat două gloanţe în piept.

Grav rănit, Meyer a fost transportat din Bonneville la un spital şi timp de câteva luni nu s-a mai auzit nimic de el. Dar care n-a fost uimirea partizanilor din partea locului, când au aflat că Déjeuner-Meyer a apărut din nou pe străzile oraşului, de data aceasta în rolul de adjutant al colonelului Gartner, noul şef al Gestapoului! Toată lumea ştia că agentul provocator cunoştea pe cei mai mulţi dintre membrii mişcării de rezistenţă. Şi acei dintre ei, care până atunci umblau liniştiţi pe străzile oraşului, deghizaţi în vânzători de ziare, zarzavagii sau lăptari, trebuiră să se ascundă ca să nu dea ochii cu agentul provocator.

La toate acestea, se adăugară şi complicaţiile pricinuite de activitatea colonelului Gartner — un vechi şi încercat gestapovist pe care cei mari îl trimiteau totdeauna acolo unde situaţia era mai grea. Chiar de la început, Gartner desfiinţă garda de la comenduire şi patrulele de noapte, câştigând oarecare popularitate prin măsurile de îmblânzire a regimului. Nu numai atât, colonelul puse în libertate mai mulţi deţinuţi, dintre care o bună parte erau criminali de rând. Pe unii dintre ei Gartner îi cumpără, înregimentându-i ca agenţi în solda sa.

Cu câteva zile în urmă, partizanii izbutiseră să pună mâna pe un raport al lui Gartner către şefii lui de la Berlin, în care acesta făgăduia să lichideze în viitorul cel mai apropiat pe cei mai importanţi dintre conducătorii mişcării de rezistenţă şi lăsa să se înţeleagă că a avut norocul să dea de urma unei organizaţii care activa chiar în rândurile armatei germane. Gartner se arăta foarte mulţumit de Meyer, cu ajutorul căruia izbutise să organizeze o supraveghere secretă asupra celor mai marcanţi membri ai mişcării de partizani.

Oberst Gartner lucra extraordinar de prudent. După încercarea neizbutită a maquisards-ilor de a arunca în aer clădirea în care se instalase Gestapoul, nimeni nu mai ştia unde îi era biroul, iar pe stradă apărea totdeauna însoţit de câţiva gestapovişti înarmaţi cu arme automate şi de Déjeuner-Meyer, de care nu se despărţea niciodată.

Gartner lua masa la restaurantul „Savoie", rezervat numai ofiţerilor, păzit şi ziua şi noaptea.

Nevoia de a lichida cât mai curând pe Gartner şi pe Meyer se făcea tot mai simţită. Nu era nici o urmă de îndoială că mai devreme sau mai târziu, întreg statul-major al partizanilor va fi demascat.

Heinrich se adâncise în gânduri şi nici nu auzi când se întoarse ordonanţa.

— Ei, ce mai este nou, Kurt?

— Toţi cei pe care i-am întrebat, mi-au recomandat restaurantul „Savoie", rezervat pentru ofiţeri.

— E departe de aici?

— Pe strada cealaltă.

Peste zece minute, Goldring se afla la restaurant. Până mai zilele trecute, localul era ţinut de un francez, dar după ce patronul a fost arestat, restaurantul a trecut în seama unui invalid hitlerist.

„Intrarea permisă numai ofiţerilor germani" — citi Heinrich pe uşa păzită de o santinelă.

În faţa tejghelei se afla un neamţ gras, ras pe cap şi cu mustăţi roşcate dese.

— Nu cumva am onoarea să vorbesc cu patronul restaurantului? îl întrebă Goldring.

— Da, Herr Oberleutnant! îi răspunse acesta milităreşte. Schwalbe, patronul restaurantului.

— Herr Schwalbe, am sosit mai adineauri, dar am şi aflat că cel mai bun restaurant din oraş e al dumitale. Nădăjduiesc că n-ai nimic împotrivă să iau masa la dumneata vreo două-trei săptămâni?

— O, cu multă plăcere! Vă asigur că acela care v-a recomandat restaurantul meu, n-a greşit.

— În cazul acesta, să facem cunoştinţă. Oberleutnant baron von Goldring.

— Sunt fericit să salut un oaspete atât de distins.

— Ce-ar fi ca în cinstea cunoştinţei noastre să bem câte un pahar de vin bun? îi propuse Goldring.

— Voi fi foarte onorat — şi Schwalbe se îndreptă şchiopătând spre bufet. În locul piciorului stâng avea o proteză. După ce puse pe tavă o sticlă de vin, veni la măsuţa la care şedea Goldring.

Heinrich scoase din buzunar o cutie de havane scumpe şi o puse pe masă.

— O, ce minunăţie! exclamă Schwalbe entuziasmat, luând o havană — astăzi rar ai norocul să fumezi o havană veritabilă.

Heinrich aprinse un trabuc, iar pe celelalte le împinse pre Schwalbe.

— Poftim, ia-le, eu pot să mai fac rost! Proprietăreasa hotelului din Saint-Rémy, unde stau, şi-a făcut provizie pe câţiva ani…

— E cel mai mare dar pe care mi-l puteţi face. Aveţi de gând să staţi un timp mai îndelungat la noi?

— Vreo două-trei săptămâni, poate o lună. Heinrich ridică paharul. Schwalbe, făcu la fel. În sănătatea dumitale! zise Heinrich.

— Beau pentru cunoştinţa noastră! se înclină Schwalbe. Herr baron, eu zic să comandaţi dinainte meniul, iar masa sau *séparé*-ul vi-l puteţi alege după plac.

— Prefer să iau masa într-un *séparé* şi dacă ai timp, aş vrea să-l văd chiar acum.

— Poftiţi pe uşa asta, din spatele bufetului.

Însoţit de patronul restaurantului, Heinrich se trezi într-un coridor lung, cu mai multe uşi pe dreapta şi pe stânga.

— Pot să intru aici? întrebă Goldring, punând mâna pe clanţa unei uşi.

— Nu, aici nu se poate. *Séparé*-ul ăsta e ocupat în fiecare zi între orele două şi patru de Oberst Gartner şi de adjutantul lui. Dar dumneavoastră la ce oră luaţi masa?

— La ora unu. Numai că mie nu-mi place să mă grăbesc şi de aceea *séparé*-ul ăsta nu-mi convine.

— Atunci, alegeţi-vă altul. Şi patronul deschise prima uşă din stânga, de peste drum de *séparé*-ul lui Gartner.

— Da, aici îmi place — se învoi Goldring, plimbându-şi privirea prin camera luxos mobilată.

După ce comandă prânzul pentru a doua zi, Heinrich se duse la hotel şi rămase toată seara în camera lui, frunzărind ziarele, dar mai ales chibzuind planul acţiunilor lui viitoare.

...A doua zi dimineaţă, Goldring se afla în biroul ofiţerului însărcinat cu repartiţia noului armament automat. După ce-l ascultă, fără să-şi arunce o singură dată ochii pe delegaţia lui, ofiţerul îi declară că nu-i poate spune nici măcar aproximativ data când îi va putea livra armamentul. O aluzie destul de străvezie la un onorariu în bani îmbună simţitor pe ofiţerul intransigent. Iar când Goldring îi puse dinainte, cu un gest degajat, un pachet de bancnote noi-nouţe, adăugind că acesta nu-i decât un aconto, ofiţerul deveni pe loc prietenos şi amabil.

— Ce spuneţi, cred că două săptămâni nu-i un termen prea lung? îl întrebă el politicos.

— Nu, termenul îmi convine — îi răspunse Goldring. Cam la o jumătate de oră de la convorbirea cu ofiţerul, Goldring chemă pe Ewers la telefon şi-i raportă că s-ar putea ca „ţigările" să fie achiziţionate în cel mult două săptămâni. Generalul era în culmea bucuriei.

— Am să te decorez! Ai să primeşti o nouă decoraţie, baroane! îţi dau cuvântul meu! strigă Ewers în receptor.

La ura unu precis, Goldring se afla la restaurant. Masa i-o servi o nemţoaică, care îşi dăduse toată silinţa să ascundă sub stratul de fard şi de pudră, dacă nu acţiunea distrugătoare a timpului, cel puţin urmările unei tinereţi furtunoase, petrecute prin restaurante.

Cele două-trei complimente aruncate de Goldring au fost pe placul chelneriţei. Sporovăia într-una, făcând aluzii foarte transparente la singurătatea ei. Când, în sfârşit, strânse masa şi plecă, Heinrich întredeschise puţin uşa dinspre coridor şi rămase mai departe în separe, sorbindu-şi tacticos coniacul.

La ora două fără zece minute, doi gestapovişti intrară în *séparé*-ul lui Gartner, dar după câteva clipe ieşiră în coridor. Văzând uşa întredeschisă a camerei de peste drum, cei doi intrară fără să bată.

— Ce înseamnă această invazie? îi întrebă Goldring pe un ton ridicat.

— Herr Oberleutnant, avem datoria să vă verificăm actele — răspunse cel mai mare în grad, cu galoane de Feldwebel.

Cu un gest nepăsător, Heinrich îşi scoase carnetul de identitate şi-l aruncă pe masă. Feldwebel-ul citi cu atenţie prima pagină.

— Iertaţi-mă, Herr Baron! Dar asta-i datoria noastră — zise el respectuos, înapoindu-i carnetul.

— Bine, dar să ţineţi seama că timp de două-trei săptămâni voi lua masa la ora aceasta şi că odaia e rezervată de mine.

— Vă rog! Şi nouă ne convine asta.

Exact la ora două, apăru în coridor făptura adusă de spate a lui Oberst Gartner, însoţită de adjutantul său şi de doi gestapovişti zdraveni.

Heinrich mai stătu câteva clipe şi ieşi.

A doua zi, lucrurile se repetară întocmai. La ora două fără zece minute apărură cei doi gestapovişti, care cercetară încăperea şi ieşiră. Deschizând puţin uşa camerei în care se afla Heinrich, Feldwebel-ul îl salută şi plecă. La ora două precis, îşi făcu apariţia Gartner, însoţit de adjutant şi de garda sa personală.

Şi de data aceasta, chelneriţa se foi îndelung pe lângă masă, dar Heinrich îi răspundea cu răceală... Trebuie s-o deprind să nu stea prea mult în separe" — îşi zise el. În ziua aceea, Heinrich îşi prelungi masa. La ora trei, când ieşi în coridor, lui Gartner i se servea desertul.

Aşa se repetă cinci zile de-a rândul.

A şasea zi, Heinrich se trezi înainte de revărsatul zorilor şi nu mai putu să adoarmă. Zadarnic încerca să-şi mute gândurile de la ceea ce urma să se petreacă în ziua aceea. Cu băgare de seamă, ca să nu-l trezească pe Kurt,

Heinrich se dădu jos din pat şi-şi cusu un buzunărel pe dinăuntrul cămăşii. Browning-ul lui negru, mic, intra cu uşurinţă într-însul. Heinrich îl vârî şi-l scoase de mai multe ori. Da, iese foarte lesne. Va reuşi să-l scoată. Ce-ar fi să scrie câteva rânduri Monicăi şi să i le trimită prin Kurt? Heinrich îi scrise un bilet, dar numaidecât îl rupse în bucăţele. Va avea ea destule neplăceri şi fără de asta, în caz de eşec. Doar Müller fusese de faţă când i-a luat el apărarea, atunci când cu soldaţii aceia beţi. Parcă-i trebuie mai mult ca să se lege de fată!

Kurt se trezi.

— Maşina noastră e în ordine?

— În cea mai perfectă ordine.

— S-ar putea să facem o plimbare, după masă. Să fie pregătită de drum.

La ora unu fix, Heinrich intră în restaurant.

— Veniţi totdeauna cu atâta exactitate, încât ne-am putea pune ceasul după sosirea dumneavoastră — îi spuse Schwalbe, uitându-se la pendula mare de deasupra bufetului.

— Merge exact? întrebă Heinrich.

— O verific în fiecare zi după radio.

— E vremea să-mi iau prânzul.

Heinrich intră în *séparé*-ul său şi după el sosi în fugă şi chelneriţa. Ca totdeauna, ea aşteptă ca baronul să-şi sfârşească peştele.

— Ia spune-mi, îţi place vinul proaspăt adus din beci? îi întrebă Heinrich.

— Şi încă cum!

— Atunci, adu-mi o sticlă, dacă aveţi. Dar vezi să n-o ştergi de praf. Ai s-o deschizi în faţa mea.

— N-aveţi nici o grijă! Ştiu eu cum trebuie servit vinul. În sfârşit, izbutise să scape de muierea aceea sâcâitoare. Totuşi, trebuia să se grăbească, fiindcă se putea întoarce din moment în moment. Heinrich scoase din buzunar o mică bombă cu două mustăcioare metalice, îi aşezâ săgeata focosului pentru ora două şi treizeci şi cinci de minute şi ieşi în coridor. Ca de obicei, la ora aceea nu era nimeni. O clipă mai târziu, Heinrich se afla în *séparé*-ul lui Gartner. N-avu nevoie decât de câteva secunde ca să fixeze bomba sub placa mesei.

Când chelneriţa se întoarse gâfâind cu sticla de vin, Heinrich îşi sfârşea liniştit peştele.

După ce bău două pahare de vin bun, chelneriţa deveni şi mai îndrăzneaţă ca de obicei. Ca să scape de ea, Heinrich trebui să-i făgăduiască că o s-o plimbe cu maşina prin împrejurimile oraşului. Mânca foarte încet. Sfârşi primul fel când ceasul arăta ora două fără un sfert.

Mai trecură cinci minute, dar gestapoviştii care apăreau înainte de sosirea lui Gartner, nu se arătaseră încă. Nu se iviră nici la ora două, nici chiar la ora două şi un sfert. Între timp, Heinrich îşi sfârşise prânzul şi acum sorbea din coniac, dar fără să-i simtă gustul. Se vede că Gartner n-o să vină astăzi la masă. O clipă, îi trecu prin minte că ar trebui să ia bomba, dar îndepărtă gândul cu hotărâre. În sfârşit, sosi ora când clienţii restaurantului îşi luau prânzul şi în coridor se auzeau mereu paşi. Aşadar, bomba va exploda şi Gartner va fi şi mai prudent ca până acum.

Se făcuse două şi douăzeci şi cinci de minute, dar gestapoviştii tot nu se arătau.

Heinrich îşi puse chipiul, îşi potrivi tunica şi se îndreptă agale spre uşă. Pe când intra în sala comună dădu peste cei doi gestapovişti. Aceştia îl salutară şi intrară în coridor. Heinrich se apropie de bufet şi-şi aruncă privirea la pendulă — era ora două şi douăzeci şi şapte de minute. Prin urmare, dacă şi astăzi Gartner va sosi cu zece minute în urma celor doi gestapovişti, va întârzia numai cu două minute...

Creierul îi lucra cu încordare şi precizie. Gartner venea la restaurant totdeauna pe partea dreaptă a străzii. Heinrich îi va ieşi înainte exact la ora două şi jumătate şi acolo în stradă îl va ucide cu revolverul. După aceea, fie ce-o fi. Dar cum de n-a cercetat el curtea de peste drum de restaurant, să vadă dacă n-are vreo ieşire prin fund?

Ceasul arăta ora două şi treizeci de minute.

Nici prin cel mai mic gest nu are voie să se trădeze că e grăbit. După ce salută politicos pe Schwalbe, Heinrich se îndreptă fără grabă spre ieşire şi chiar în uşă se ciocni nas în nas cu Gartner şi cu adjutanţii lui. În urma lor veneau doi gestapovişti. Heinrich duse mâna la cozoroc, îi lăsă să treacă şi-şi aruncă ochii la ceas.

Era două şi treizeci şi două de minute. Va avea timp Gartner să intre în separe? Da sau nu? Trebuie să se depărteze puţin şi după aceea să se întoarcă.

Heinrich traversă strada. Numără treizeci de paşi lungi, mai lungi parcă decât treizeci de kilometri şi abia după aceea auzi o puternică explozie.

Câteva clipe mai târziu, Heinrich se afla în restaurant. Clienţii din sala cea mare intraseră într-o panică de moarte, dar nimeni nu fusese rănit. Numai o parte din peretele de lângă bufet se prăbuşise peste o măsuţă neocupată. Prin spărtura uriaşă se vedeau plutind nori de praf şi de fum în *séparé*-ul lui Gartner.

Împreună cu alţi clienţi, Heinrich alergă spre locul exploziei. O singură privire i-a fost de ajuns ca să-şi dea seama că de azi înainte nici partizanii şi nici locuitorii oraşului Bonneville nu vor mai trebui să se teamă de Gartner şi de adjutantul lui.

Heinrich ieşi din restaurant şi trecu pe partea cealaltă a străzii. Chiar atunci apăru în goană de după colţ un camion încărcat cu gestapovişti.

Fără să mai întoarcă privirea înapoi, Heinrich se îndreptă încet spre hotel.

— Mergem la plimbare? îl întrebă Kurt. Maşina e în faţa hotelului.

— Ţi-am dat eu ordin să aduci maşina în faţa hotelului?

— Nu, dar am crezut că doriţi să mergeţi la plimbare îndată după masă.

— Nu mă mai duc nicăieri. Acum câteva minute, puţin a lipsit să nu pornesc într-o plimbare din care nu m-aş mai fi întors niciodată — zise Heinrich obosit.

— Cum aşa? se înspăimântă Kurt.

— A explodat o bombă la restaurant, chiar în faţa odăii în care îmi iau eu masa.

— Va să zică bubuitura care s-a auzit mai adineauri...

— Da, da, a fost un atentat... Au fost ucişi câţiva gestapovişti printre care şi Oberst Gartner... Mă duc în camera mea, să încerc să dorm puţin, iar tu stai aici în odaia ta şi nu lăsa pe nimeni. Numai dacă cineva stăruie

cu tot dinadinsul să stea de vorbă cu mine, numai atunci să mă trezeşti. Ai înţeles?

— Am înţeles, să trăiţi!

Fără să se dezbrace, Heinrich se lungi pe divan. Se simţea istovit după încordarea nervoasă prin care trecuse. Închise ochii, dar îşi dădu seama că nu va putea să adoarmă. Un gând îi sfredelea creierul. Va fi sau nu va fi bănuit de atentat? Dacă va fi bănuit, va fi arestat negreşit. Şi chiar dacă mai târziu au să-l pună în libertate, nu se va mai bucura de aceeaşi încredere. Şi asta va fi egal cu eşuarea misiunii lui. Prin urmare, dacă vor veni de la Gestapo, nu trebuie să cadă în mâna lor, va trebui să tragă... Heinrich se ridică şi mai verifică o dată mauserul şi pistolul său automat. Ca totdeauna, amândouă erau în perfectă ordine. Gestapoviştii îi vor plăti scump viaţa. Totuşi...

Iar că va fi chemat la interogatoriu, nu poate fi nici umbră de îndoială, doar şase zile în şir a luat el masa peste drum de séparé-ul unde s-a produs explozia. Firește, Schwalbe va declara că Goldring şi-a ales singur séparé-ul, ceea ce, fără doar şi poate, va da loc la suspiciuni. Totuşi, probe evidente nu există. S-ar putea deci ca cei de la Gestapo să vină cu gândul să-l interogheze numai ca martor. Şi dacă va începe să tragă într-înşii se va trăda, şi atunci adio orice nădejde de scăpare... Iar el trebuie să afle cu orice preţ ce este cu uzina subterană de armament. Misiunea aceasta întrece în importanţă lichidarea lui Gartner... De aceea, nu va trage... deşi bănuieli se pot ivi şi în timpul interogatoriului. S-ar putea să fie arestat chiar în cabinetul judecătorului de instrucţie şi atunci nu va mai avea putinţa să-şi folosească pistolul automat. De altfel, nici nu-i cazul să-ţi iei automatul când te duci la judecătorul de instrucţie! Aceasta i-ar putea întări bănuielile. Aşadar, trebuie să-şi ia numai mauserul şi browningul. E puţin, dar altfel nu se poate.

Heinrich lăsă storurile în jos, se dezbrăcă şi se vârî în pat. Kurt îl trezi spre dimineaţă.

— Herr Oberleutnant — îl strigă el încet, scuturându-l uşurel de umeri — au venit la dumneavoastră...

— Cine?

— Doi de la Gestapo — îi spuse în şoaptă Kurt, speriat.

— Spune-le să aştepte să mă îmbrac — îi ordonă Heinrich cu glas tare ca să se audă în camera vecină, şi sări din pat. Kurt ieşi.

„Mă aşteaptă. Dacă ar fi venit cu gândul să mă aresteze, ar fi intrat împreună cu ordonanţa". Gândul acesta îl linişti întrucâtva. Heinrich se îmbrăcă mai încet ca de obicei.

Intrând în odaia lui Kurt, Heinrich ridică braţul, dând salutul nazist. Cei de la Gestapo îi răspunseră la fel.

„După regulament, unui arestat nu i se răspunde la salut" — îi trecu prin minte.

— Ce doriţi?

— Herr Maior Lemke a dat ordin să vă prezentaţi imediat la domnia sa pentru a da informaţii în legătură cu explozia de la restaurantul „Savoie" — îi răspunse Feldwebel-ul.

„A dat ordin?" s-ar fi cuvenit să spună „v-a rugat".

— De ce sunteţi doi şi de ce sunteţi înarmaţi?

— Încă-i noapte, şi nu-i fără primejdie să umbli prin oraş, fie pe jos, fie în vehicul — îi răspunse gestapovistul cu epoleţi de subofiţer. Heinrich se uită la ceas şi-şi notă timpul: era cinci şi patruzeci de minute.

— Bine, să mergem.

Baronul îşi puse pelerina şi se îndreptă spre uşă.

— Am ordin să aduc şi ordonanţa — adăugă Feldwebel-ul. „Asta-i prost, chiar foarte prost!"

— Nu-ţi lua arma — îi ordonă subofiţerul lui Kurt, când acesta puse mâna pe automat.

— Mă întreb, nu-i imprudent să laşi o armă într-o cameră goală de hotel? zise Heinrich.

— Hotelul acesta e foarte bine păzit. Subofiţerul luă automatul din mâna lui Kurt, care se fâstâcise, şi-l puse pe un scaun.

— Să mergem! şi Heinrich ieşi cel dintâi din cameră. Îl urmă Kurt şi în coadă cei doi gestapovişti.

În faţa intrării îi aştepta un automobil mare de şapte locuri. Alţi doi gestapovişti stăteau lângă maşină. Văzându-l pe Heinrich, aceştia se aşezară numaidecât în faţă.

Feldwebel-ul deschise portiera din spate, ridică strapontinele din mijloc şi făcu semn lui Heinrich şi lui Kurt să se aşeze pe ele. Plutonierul şi subofiţerul luară loc în fund. Amândoi îşi ţineau automatele în mână.

„Seamănă a arestare. Oare n-am făcut o greşeală consimţind să mă duc la interogatoriu? Ei, acum e prea târziu Voi vedea eu acolo ce am de făcut. Îmi pare rău de Kurt, o să piară de pomană, bietul băiat!."

Tot felul de gânduri îi fulgerau prin minte. Nu-i era teamă. Dimpotrivă, era tot atât de concentrat ca şi cu o zi înainte, când se afla la restaurant în faţa bufetului şi se uita la pendulă, numărând secundele.

Drumul până la judecătorul de instrucţie al Gestapoului nu dură nici cinci minute, dar lui Heinrich i se păru că mergeau de cine ştie când.

În faţa uşii judecătorului de instrucţie stătea o santinelă cu puşcă automată. Kurt voi să intre după Heinrich, dar santinela îl opri.

Heinrich intră singur. Se opri în prag şi cuprinse într-o privire biroul spaţios şi bine mobilat. „De aici n-ai cum să scapi, gratii la ferestre, uşi bine ferecate".

În faţa unei mese mari de lucru, şedea într-un fotoliu scund maiorul Lemke. Heinrich avusese timp să-i citească numele pe uşă. Fără să-i dea bună ziua, maiorul îi arătă tăcut spre fotoliul din faţa lui. Heinrich se aşeză. Câteva clipe se uitară în tăcere unul la altul. Heinrich îl privea chiar cu oarecare curiozitate, pentru că un asemenea chip cu greu putea fi uitat. Avea o faţă îngustă, prelungă, care se sfârşea pe neaşteptate printr-o gură cu buze foarte subţiri. Bărbie n-avea deloc. Gâtul începea de la gură. Mărul lui Adam, exagerat de mare, aci se ridica până aproape de gură, aci se lăsa în interiorul gulerului înalt al cămăşii lui cafenii. Maiorul fuma o ţigară de foi ieftină şi în acelaşi timp ciocănea cu degetele în masă. Pe unul din degete strălucea palid un inel de argint cu cap de mort, pe un altul o verighetă groasă de aur. „Cum de s-a găsit o femeie să ia de bărbat o asemenea pocitanie?" îi trecu lui prin minte, şi zâmbi, cuprins deodată de veselie.

— Îmi îngăduiţi să aprind o ţigară? îl întrebă el cu nepăsare.

Judecătorul de instrucţie îi împinse în tăcere cutia cu ţigări de foi.

— Aş prefera să fumez din ale mele — şi Heinrich făcu o mişcare ca să vâre mâna în buzunarul paltonului, dar chiar în clipa aceea răsună un glas puternic:

— Înapoi!

Lemke stătea în faţa biroului şi se uita cu atenţie înspre fundul cabinetului său. Heinrich întoarse capul. Un dog uriaş îşi rânjea colţii, urmărindu-i mişcările.

— Dacă dulăul acesta rămâne aici în cameră, n-am să vă răspund la nici o întrebare — declară Heinrich hotărât.

— Şi de ce, mă rog?

— Nu pot suferi câinii, de orice rasă ar fi. Lemke apăsă pe un buton.

— Ia-l de aici! ordonă el scurt.

Santinela dădu câinele afară. Heinrich scoase din buzunar o cutia de havane şi-şi aprinse fără grabă, o ţigară.

— De unde faci rost de havane? îl întrebă Lemke liniştit.

— Îmi place să cred că nu m-aţi trezit din somn în toiul nopţii şi m-aţi adus aici, escortat de doi soldaţi înarmaţi, ca să mă întrebaţi de adresa furnizorului meu de havane?

Obrazul stâng al maiorului zvâcni.

— Dumneata ştii ce s-a petrecut la restaurantul „Savoie”?

— Nu numai că ştiu, dar am văzut cu ochii mei consecinţele exploziei. Însă am plecat numaidecât...

— De ce?

— N-am putut să mai văd atâta sânge,

Un zâmbet dispreţuitor schimonosi chipul lui Lemke.

— Herr Oberleutnant nu luptă decât în spatele frontului şi se vede că sângele...

Heinrich îl întrerupse înfuriat:

— Herr Maior, vă asigur că în scurta mea existenţă am văzut mai mult sânge decât dumneavoastră!

„Oare fac bine că-i vorbesc cu atâta asprime?” Şi uitându-se în altă parte, Heinrich adăugă pe alt ton:

— Numai că acela era sângele duşmanilor, pe când acesta e alor noştri.

— Ai venit aici în delegaţie?

— Da.

— De câte zile?

— Astăzi se împlinesc opt zile.

— De când iei masa la „Savoie”?

— Chiar de a doua zi.

— Cine ţi l-a recomandat?

— Am trimis ordonanţa să se intereseze care-i restaurantul cel mai bun şi cineva i l-a recomandat pe acesta — îşi aduse aminte Heinrich.

— Verifică! zise Lemke liniştit.

Dar imediat se încredinţa că vorba „verifică” nu-i fusese adresată lui ci unui locotenent, care ieşi de după o draperie şi dispăru în dosul uşii.

„Caută să mă impresioneze cu fel de fel de surprize. Ei, ce să fac, trebuie să mă aştept şi la altele” — îşi zise Heinrich, zâmbind. Lemke nu-şi lua ochii de la el.

— La ce oră iei prânzul?

— Totdeauna la ora unu.

— Şi când îl sfârşeşti?

— Depinde de foamea mea şi de numărul felurilor de bucate.

— La ce oră ai părăsit ieri restaurantul?

— Nu mai ţin minte.

— Unde te aflai în clipa exploziei?

— La câţiva paşi de uşa hotelului. Mergeam spre casă.

— La câte minute după ora două s-a produs explozia?

— Nu ştiu, nu m-am uitat la ceas, dar când am ajuns la mine la hotel, era trei fără cinci minute.

Maiorul zâmbi cu răutate.

— Goldring, nu ţi se pare că...

— Herr von Goldring — îl corectă Heinrich.

Lemke se smuci în fotoliu ca şi când ar fi vrut să se ridice. Ochii lui mici, răutăcioşi, se pironiseră pe chipul lui Heinrich, care, fără să-şi ascundă dispreţul, se uita la rândul lui la Lemke.

„Poate c-ar trebui să sfârşesc cu jocul ăsta! Să mă mulţumesc cu lichidarea maiorului şi a celor doi-trei SS-işti, care îi vor sări în ajutor. Două gloanţe să-mi las mie. Nu strică să am o rezervă. Adică nu, să mai aştept puţin”.

Heinrich puse în scrumieră havană neterminată şi scoase alta din buzunar.

„Să ştie că am obiceiul să-mi vâr mereu mână în buzunar”.

— Mi se pare că Herr Oberleutnant începe să se enerveze. Acum în glasul lui Lemke nu mai era ironie, ci batjocură făţişă.

— Nu, sunt furios, nu enervat — îl corectă Heinrich.

— Dar nu ţi se pare curios ca un ofiţer, un ofiţer german, să vină la locul exploziei şi să nu-şi arunce ochii la ceas, cu toate că ştia perfect de bine că acest amănunt e de o importanţă capitală?

— Nu mă aşteptam să fiu unicul izvor de unde veţi aduna informaţii cu privire la ora exploziei.

— Te înşeli, avem nenumărate izvoare! Mult mai multe decât bănuieşti dumneata.

— Cu atât mai bine pentru dumneavoastră.

— Pentru dumneata nu?

— Îmi căutaţi nod în papură.

— Actele dumitale! răcni Lemke, bătând cu pumnul în masă.

„Gata! A sosit momentul! Altfel ar putea fi prea târziu”. Heinrich se ridică şi el din fotoliu, puse havana în scrumieră şi începu să-şi descheie încet nasturii tunicii ca să-şi scoată actele.

„Dacă se apucă să le cerceteze, îl împuşc” — se hotărî el, uimit de propriul lui calm.

Apoi îşi scoase carnetul de identitate şi-l puse pe masă.

„În clipa când se va apleca deasupra lui...”

Dar Lemke luă carnetul şi nu se apucă numaidecât să-l cerceteze. Fără să-şi ascundă furia turbată, stăteau amândoi faţă în faţă şi se priveau drept în ochi.

Deodată uşa se deschise fără zgomot şi în prag apăru locotenentul, care cu puţin înainte ieşise de după draperie. Lemke îi aruncă o privire întrebătoare.

— Ordonanţa confirmă — raportă el încet.

„Încă un candidat pentru lumea cealaltă... Totuşi să aştept să vină mai în faţă. Deşi, dacă-i vorba să acţionez iute...”

— Leutnant Goldring, pentru ce faptă ai fost decorat cu „Crucea de fier” clasa a doua?

— Nu vă priveşte!

„Acum e totuna. Numai să vină locotenentul ceva mai aproape şi atunci...”

— Herr Leutnant, verifică dumneata actele acestea — zise Lemke, înciudat, şi fără să-şi la ochii de la Heinrich, băgă mâna în sertarul biroului:

„Nu cumva i-a venit în minte să-şi ia revolverul?” se întrebă Heinrich îngrozit.

Locotenentul se apropie de masă, luă actele lui Goldring şi se trase la o parte.

Heinrich vârî mâna în buzunar. Lemke tresări, tot trupul i se încordă. Baronul îşi scoase liniştit cutia cu havane.

— Herr Maior, Herr Maior! glasul locotenentului răsuna a mirare şi spaimă.

— Ce să întâmplat? Lemke întoarse pentru o clipă capul...

„Să trag, să trag acum! Dar ce-o fi cu locotenentul?” Locotenentul, care-i verificase actele, întinse în tăcere maiorului carnetul de identitate al lui Goldring.

Între filele carnetului se afla o fotografie a generalul-maior de SS Berthold, cu dedicaţia: „Lui Heinrich von Goldring, de la tata”.

— Herr General-Maior Berthold e tatăl dumitale?

Dacă ar fi răsunat o împuşcătură, ea n-ar fi produs mai multă stupoare ca această fotografie.

— E tatăl dumitale? îşi repetă întrebarea Lemke, uluit.

— Terminaţi o dată comedia asta — zise Goldring şi sări în picioare. Cutia de ţigări de foi a lui Lemke zbură în celălalt colţ al cabinetului. Cu ce drept mă treziţi în toiul nopţii şi mă ţineţi aici la interogatoriu de mai bine de o oră?

— Dar, Herr Goldring...

— Nici un „dar”! Daţi ordin să vie maşina să mă ducă la hotel! Chiar mâine Berthold va afla toată povestea asta.

„Ofensivă, numai ofensivă! Desperată, năprasnică, aşa cum se cuvine unui fiu de general de Gestapo”.

— Dar Oberst Gartner a fost ofiţer cu însărcinări speciale pe lângă generalul Berthold — mormăi Lemke.

— Ştiam asta şi fără să mi-o spuneţi dumneavoastră! Heinrich simţi cum o bucurie nesfârşită, greu de exprimat în cuvinte, îi umple toată fiinţa... „Totuşi, «puţină fiere strică multă miere», spune proverbul. Să-i ia naiba de imbecili!”

— Bine, dar noi nu ştiam — se amestecă şi locotenentul.

— Daţi-mi un păhărel de coniac! Heinrich se lăsă greu în fotoliu. I se părea că dintr-o clipă în alta va izbucni într-un hohot de râs nestăvilit, sau se va porni să-şi cânte cântecul preferat chiar acolo, în cabinetul de instrucţie al Gestapoului. Şi ca să nu-şi trădeze bucuria, îşi acoperi ochii cu palma.

— Herr Baron, Herr Baron — auzi el un glas domol şi respectuos.

Heinrich îşi luă palma de la ochi. În faţa lui stătea locotenentul cu o tavă pe care se afla o sticlă de coniac şi câteva păhărele. Sticlă era începută.

„Ehei, dar coniacul care îl beau dumnealor nu-i de lepădat!” îşi zise Heinrich, aruncându-şi ochii la etichetă.

Locotenentul umplu un păhărel. Heinrich îl goli dintr-o sorbitură, scoase din buzunar cutia de havane şi o întinse locotenentului. Acesta luă o havană, dar cu atâta grabă, încât Heinrich trebui să strângă din dinţi să nu izbucnească în râs. Lemke se aplecă peste birou şi luă şi el o havană. Câteşitrei le aprinseră de la bricheta lui Heinrich.

— Acum, că v-aţi liniştit puţin, Herr Oberleutnant von Goldring...

„Parcă mai adineauri eram numai Goldring?...”

— ... vă rog să ne înţelegeţi şi pe noi. Un personaj ca Oberst Gartner e ucis şi singurul om care iese din restaurant cu puţin înainte de explozie eşti dumneata...

Se auzi zbârnâind telefonul.

— E Berlinul! şi maiorul se repezi la telefon. Ordonaţi!

— Iarăşi e generalul Berthold! E a treia oară că ne cheamă astăzi — şopti Lemke, acoperind receptorul cu palma. Îmi pare rău, dar n-a intervenit nimic nou.

Heinrich întinse mâna spre receptor.

— Herr General-Maior, Oberleutnant von Goldring vrea să vorbească cu dumneavoastră. Da, e aici.

Lemke trecu receptorul lui Heinrich, dar cu un gest atât de prevenitor, c-ai fi zis că în faţa lui se afla însuşi generalul.

— Da, eu sunt... În delegaţie. Ce caut aici şi la o oră atât de târzie? Goldring aruncă o privire la maior şi la locotenent, în privirile lor, în gesturile lor, în fiecare trăsătură a obrajilor schimonosiţi de frică, Heinrich citi implorare. Cum aş putea să stau cu braţele încrucişate când teroriştii ucid pe unul din ofiţerii părintelui meu? Se înţelege că am să-i ajut... Dar ce-i cu Lorre? Sărutaţi-o din partea mea... Şi în calitate de frate, şi de logodnic... Numai să nu-i spuneţi, vreau să i-o spun eu, personal. La revedere, pe curând... Heinrich puse receptorul în furcă.

— Herr Baron von Goldring, te rog foarte mult să uiţi incidentul de astăzi — se scuză Lemke. Sper că relaţiile noastre, care au început atât de neplăcut...

— Mi-au dat prilejul să stau de vorbă cu tata, şi asta a constituit întrucâtva o compensaţie — îl întrerupse

Heinrich, vesel.

— Închipuie-ţi numai ce am fi păţit noi, dacă ai fi întârziat câteva minute la restaurant şi ai fi pierit în explozia aceea — zise Lemke, îngrozindu-se la acest gând.

— Ştiţi ceva, sunt tare obosit! Vă rog să daţi ordin să vină maşina.

— O, cu plăcere! Nădăjduiesc totuşi că nu-ţi vei uita făgăduiala şi ne vei ajuta?!

— Am să fac tot ce-mi va sta în putinţă. Heinrich se înclină şi ieşi.

Peste un sfert de oră dormea dus...

12. Monica pleacă la Bonneville

Ar fi greu s-o bănuiești pe *madame* Tarval că ar avea cine știe ce idealuri înălțătoare, mai ales din acelea care i-ar cere sacrificii materiale de un fel sau altul. Până nu de mult, singurul ei ideal era, dacă nu să dea o dezvoltare mai amplă hotelului și restaurantului, cel puțin să le mențină la nivelul la care le moștenise de la bărbatul său. Și trebuie să spunem că se arătase o demnă urmașă a răposatului și-i continuase cu pricepere opera. Nu-i mai puțin adevărat că la înflorirea acestei afaceri, contribuiseră nu numai însușirile ei de gospodină, dar și unele împrejurări mai deosebite. Saint-Rémy, renumita stațiune climaterică, era plină de vizitatori tot anul, cu excepția câtorva săptămâni de la sfârșitul toamnei. Vilegiaturiștii foloseau cu plăcere pensiunea doamnei Tarval, care se pricepea să creeze o atmosferă plăcută, ceea ce i-a adus faima de pensiune serioasă, în care te simți bine. Se prea poate că la această impresie contribuia și faptul că cei doi copii ai ei — Jean și Monica — nu se foiau printre picioarele celor ce veneau să se odihnească, ci își ajutau mama după puteri. *Madame* Tarval era de principiu că încă de mici, copiii trebuie să se deprindă cu gândul că în viață nimic nu se obține ușor.

Jean și Monica se făcură mari. Totul părea să meargă bine și mama plănuise dinainte cum să asigure viitorul copiilor ei. Fetei îi va lăsa restaurantul, iar băiatului — hotelul.

Dar războiul îi dădu peste cap toate planurile. E drept, hotelul nu era gol niciodată. Cea mai mare parte din camere erau ocupate de clienți permanenți, refugiați de la Paris și din nordul Franței. Refugiații nu se grăbeau să se întoarcă la casele lor, unde regimul de ocupație era mult mai sever. La Saint-Rémy, regimul de ocupație era camuflat cu o frunză de smochin, ca să zicem așa — convenția dintre comandamentul german și guvernul de la Vichy privitoare la „paza departamentului". Cu toate că refugiații foloseau și restaurantul, acesta nu mai dădea veniturile de altădată. Afacerile doamnei Tarval se clătinau. Una-i vilegiaturistul care vine să se distreze, punând deoparte bani în acest scop, și cu totul altceva este locatarul permanent, care tremură pentru fiecare bănuț, fiindcă nici el nu știe câtă vreme au să-i ajungă rezervele de care dispune și nici când va putea, în sfârșit, să se întoarcă acasă. Afară de aceasta, *madame* Tarval trebuia s-o ajute regulat pe mama ei, care stătea împreună cu cealaltă fiică — Louise — în satul Travelcy. Înainte de război, Louise, care era mai mică decât doamna Tarval, locuia la Paris, unde soțul ei André Renard era inginer aeronautic. Dar în 1939, André Renard fusese mobilizat într-o unitate de aviație și fără îndoială a căzut pe front, deoarece Louise nu primise de la el nici un semn de viață. Nu mult după aceea, hitleriștii confiscaseră toată averea lui André Renard și Louise fusese nevoită să părăsească Parisul și să se mute la maică-sa, într-un sătuc, aflat la treizeci de kilometri de Saint-Rémy.

Bineînțeles, ar fi fost mai bine să stea toți la un loc. Louise și-ar fi ajutat sora la restaurant. Dar *madame* Tarval nu admisese această soluție, și nu pentru că nu-și iubea sora, ci dintr-un sentiment de elementară prudență. Dacă hitleriștii ar fi aflat că soția lui Renard stă la sora ei, fără îndoială că și restaurantul, și stăpâna lui ar fi fost socotite suspecte. Ofițerilor nemți li s-ar fi interzis să frecventeze restaurantul, ceea ce ar fi zdruncinat și mai mult afacerile doamnei Tarval. Oricum ar fi fost, dar cea mai mare parte din veniturl le avea de la acești clienți permanenți. De aceea, nici prin gând nu-i trecea să-și aducă sora lângă ea. Chiar și faptul că purta corespondență cu Louise, *madame* Tarval îl ascundea cu grijă, mai ales după ce Jean plecase la maquis.

Într-adevăr, micul ei Jean, unicul ei fiu, fusese nevoit să ia calea maquis-ului. Din ziua aceea, *madame* Tarval nu-și mai afla liniștea. Bine că n-au aflat cei de la Gestapo! Pentru ei, Jean nu s-a mai întors de pe front — pierise într-o luptă sau căzuse prizonier. Dar ce se va întâmpla când vor afla? Doar într-un rând puseseră mâna pe el în munți. Noroc că a dat peste baronul ăsta. Se vede că rugăciunile ei de mamă au făcut ca baronul să-i dea drumul. Altfel, cum se poate explica gestul lui ciudat? Să-și fi dat seama că-i fratele Monicăi? Nu, nu se poate. Cât despre Jean, cum a fost, așa a rămas — un băiat naiv și nepăsător. Deși-i mai mare ca Monica, e mai ușuratic ca o fată fără minte.

Monica e altfel, te poți bizui pe ea. E drept, urăște pe nemți și uneori se poartă mult prea brutal cu ei, totuși nu întrece măsura. Iată, a consimțit să dea lecții de limba franceză baronului von Goldring. Nu-i mai puțin adevărat că baronul nu seamănă deloc a neamț. E politicos ca un francez veritabil și foarte, foarte inimos. Din ziua aceea, când i-a dat drumul lui Jean, *madame* Tarval descoperă la el mereu noi calități. Numai un cavaler adevărat e capabil de o asemenea faptă. Jean i-a trimis vorbă prin Monica, că a fost uluit de întâmplarea aceea de pe platou. Dar de unde o fi aflat fata că Jean e maquisard? *Madame* Tarval își aduce aminte de nenumăratele plimbări cu bicicleta ale Monicăi și o apucă căldurile. Dar dacă și ea e în legătură cu partizanii?

Și biata femeie începe să cântărească și să analizeze tot ceea ce înainte nu luase în seamă.

Într-adevăr, de multe ori, în timpul zilei, când treaba e în toi, Monica lasă totul baltă și sub pretextul că o doare capul, pleacă undeva cu bicicleta... Dar salutările de la Jean?... Cam prea des îi transmite Monica salutări! Sau vorbele astea: „Mamă, dacă te întreabă cineva, îi spui că François e logodnicul meu". La început, *madame* Tarval le-a luat drept glumă și a râs. Auzi, François cel cu nasul lung să fie logodnicul unei fete așa de frumoasă ca Monica ei! Dar acum doamnei Tarval nu-i mai arde de râs. Puțin câte puțin începe să-și dea seama că fata îi ascunde ceva. Ferească Dumnezeu să se afle! Jean e în munți, e în siguranță oarecum, pe când pe Monica o pot înhăța în orice clipă. Ducă-se naibii de gânduri, poți înnebuni din pricina lor!

Și *madame* Tarval căuta să se amăgească, gonea din minte bănuielile înspăimântătoare, râdea de ea însăși că-i fricoasă și totuși neliniștea n-o părăsea.

Madame Tarval nu-i spuse nimic Monicăi despre bănuielile ei, nici măcar nu-i făcu vreo aluzie. Îi cunoștea prea bine firea, aprinsă și îndărătnică totodată. Dacă ar încerca s-o prevină, ar provoca o explozie de furie și de reproșuri. Monica nu se împăca deloc cu gândul că sunt nevoite să trăiască din veniturile restaurantului pe care-l frecventează nemții. Cine știe, ca să-și arate independența e în stare să facă vreo prostie. Nu, mai bine să închidă ochii, să-și ascundă capul în nisip, ca struțul în fața primejdiei și să aștepte terminarea războiului, care o dată și o dată tot trebuie să ia sfârșit.

Abia după ce Monica primi nu se știe de unde o telegramă și-i declară că pleacă la Bonneville, *madame* Tarval își dădu seama de greșeala fatală pe care o făcuse. Ea încuie ușa, vârî cheia în buzunar și-i spuse hotărât:

— N-ai să pleci nicăieri!

— Mamă, trebuie să plec!

— N-au decât să trimită pe altcineva! Pentru întâia oară îi dădea a înţelege Monicăi că-i la curent întrucâtva cu treburile ei. Nu-i pentru o fată, să alerge pe drumuri cu nu şi ştiu ce însărcinări misterioase.

— Ba tocmai că-i pentru o fată! Numai eu pot afla de la Goldring... — Monica se opri pe neaşteptate.

— Ce trebuie să afli de la Goldring? Ce să afli? Te întreb! N-auzi? Dacă nu-mi spui, mă duc chiar acum la general...

— N-ai decât să te duci. Nu uita să adaugi că Jean al nostru e în maquis. Şi atunci au să-i împuşte pe toţi ca pe nişte pui de găină; doar ştii foarte bine că n-au arme, iar tu îi împiedici de a-şi face rost. Ei, de ce stai? Du-te o dată! Arată-le că eşti o franţuzoaică adevărată, cum era şi Levêque. Dar ţine minte: n-o să ne mai ai, nici pe mine şi nici pe Jean.

Auzind de arme, *madame* Tarval se lăsă pe un scaun şi se îngălbeni aşa de tare, că Monicăi i se făcu milă de ea.

— Mămico! Ea o cuprinse cu gingăşie pe după gât. Îţi dau cuvântul meu că nu mă ameninţă nici o primejdie! Îţi jur! Pentru mine n-o să fie decât o plimbare plăcută. Cel mult, am să strecor cuiva la ureche câteva vorbe, şi asta-i tot.

Dar nu era lucru uşor s-o liniştească pe *madame* Tarval. Plângea, se ruga, o ameninţa şi iar plângea. Monica o trata ca pe o bolnavă, cu toate astea nu ceda deloc, rămânea tare în hotărârea ei. Şi în duelul acesta dintre mamă — care se străduia să-şi ferească copilul de o primejdie de moarte — şi fiică — care era gata să-şi jertfească viaţa pentru binele poporului său — învinsese fata. Nu-i rămânea doamnei Tarval decât să se supună sorţii.

Monica nu-i mai telegrafie lui Heinrich ca să-şi anunţe sosirea. Nu voia să fie văzuţi împreună în gară, unde foiau totdeauna poliţişti şi gestapovişti. Numai după ce sosi la Bonneville, la vară-sa, îi trimise la hotel o telegramă prin care îi fixa locul şi ora întâlnirii.

Heinrich se ţinu de cuvânt. Veni la întâlnire în haine civile şi fata îşi zise că îl prind mult mai bine decât uniforma aceea nesuferită de ofiţer german. O clipă, Monicăi i se păru că bariera dintre ea şi Heinrich a dispărut, atât de bine se simţea mergând cu el alături, sprijinită de braţul lui cald şi puternic. Nici nu-i venea să vorbească. Pare-se că Heinrich îşi dădu seama de starea ei sufletească, pentru că tăcea şi el. Deodată Monica îşi închipui că nu mai este război, că n-a fost şi nici nu va fi vreodată, şi că n-are de ce să-şi ascundă sentimentele. Doar între ea şi Heinrich sunt raporturi firești, cum sunt de multe ori între oameni. Dar ca un făcut, la fiecare pas dădeau peste patrule, şi bocănitul greu al cizmelor îi amintea, cine ştie de ce, zgomotul înăbuşit al celor dintâi bulgări de pământ aruncaţi peste sicriu. Nu, nu era o reverie! Era realitatea hâdă care îi amintea la fiecare pas de ocupaţie şi că a venit la Bonneville, nu pentru a se întâlni cu iubitul ei, ci pentru a culege informaţii atât de necesare celor din maquis.

„Acum, mai mult ca oricând, avem nevoie de armament" îi răsunau mereu în urechi vorbele pe care i le spusese François în ajunul plecării ei. Dar parcă ea nu ştia asta?

Nu-i nici o îndoială că au mare nevoie de armament, şi ea va face tot ce-i stă în putinţă ca transportul de arme să ajungă în mâinile partizanilor. „Dar din pricina asta, Heinrich ar putea avea neplăceri, şi încă foarte mari" — îi trecu deodată prin minte. Sărmanul, iată, merge alături de dânsa, fără să spună o vorbă, însă ea simte că şi el e fericit. Cu câtă căldură îi străluciseră ochii când o zărise în colţ, la întretăierea celor trei străzi! Ce-ar face el oare dacă i-ar ghici acum gândurile? Ar opri o patrulă şi i-ar ordona s-o ducă la Gestapo. O nu, nu se poate! Chiar dacă i-ar citi gândurile, tot n-ar face asta. Să presupunem că Heinrich ar fi arestat, pentru că armamentul n-a ajuns la destinaţie — nici atunci n-ar trăda-o. Monica simte acest lucru cu toate fibrele fiinţei sale. Totuşi, ea nu poate să-şi deschidă inima în faţa lui, pentru că chiar de-ar exista numai o îndoială de unu la sută, de unu la mie, ea nu are dreptul să rişte totul din pricina sentimentelor ei. Chiar dacă el ar primi ordin să însoţească trenul?...

Monica tresări la gândul că Heinrich ar putea primi un asemenea ordin.

— Ţi-e frig, Monica? o întrebă el plin de grijă.

— Da, puţin — îi răspunse fata aproape maşinal, deşi toamna târzie era neobişnuit de blândă.

— Hotelul la care am tras e la doi paşi de aici. Ce-ar fi intrăm să ne încălzim şi să ne odihnim un pic?

Monica clătină din cap:

— Ce tot spui!

— Bine, dar de câte ori n-am rămas singuri şi, dacă nu mă înşel, nu ţi-am dat motive să te fereşti de mine! Unde mai pui, că la ora asta trebuie să fim acasă fiindcă aştept o veste foarte importantă...

— Ţi-ai terminat treburile?

— Mi le-am terminat pe toate. Mai am de vorbit cu cineva la telefon, cu privire la ora de plecare a eşalonului, şi pe urmă sunt complet liber. Îţi făgăduiesc că n-ai să te plictiseşti decât cel mult două minute...

— Bine, dar... — şovăi Monica.

— A, nu vrei să ne vadă cineva împreună la hotel? ghicii Heinrich.

— Da. Nu uita că aici nu mă cunoaşte nimeni şi s-ar putea crede că sunt o fată din acelea... Doar hotelul e pentru ofiţeri.

— Strada asta nu-i chiar aşa de umblată. Totuşi, dacă dăm peste cineva, o să aşteptăm puţin.

Monica dădu din cap tăcută şi grăbi pasul, ca şi când ar fi vrut să scape cât mai repede de neplăcerea ce-o aştepta. Kurt era în cameră.

— Oricine ar veni, nu sunt acasă — îi ordonă Heinrich din mers făcând loc Monicăi să intre în odaie.

Ca totdeauna, în cele dintâi clipe de revedere, tăcerea era stânjenitoare. Pentru a o risipi, Monica începu să-i istorisească cum a călătorit, străduindu-se zadarnic să-şi coloreze povestea cu imagini interesante, din care pricină se simţea şi mai stânjenită. De altfel şi Heinrich era tot atât de tulburat cât şi Monica. Explozia de la restaurantul „Savoie" îl ajută să lege o conversaţie mai însufleţită. Fata îl asculta cu ochii în pământ, se temea să nu-i surprindă în privire ceva mai mult decât o simplă curiozitate. Dar când Heinrich îi spuse în treacăt că puţin a lipsit să nu fie şi el ucis, fata tresări.

— Mereu mi-e frig — se dezvinovăţi ea.

— Să-ţi dau ceva să-ţi pui pe umeri? îi propuse el şi voia să-şi scoată haina, dar chiar atunci se auzi o ciocănitură în uşa odăii în care se afla Kurt. Heinrich duse degetul la buze, arătându-i prin aceasta că trebuie să tacă.

— Herr Oberleutnant e acasă? se auzi un glas răguşit...

— Nu, a plecat nu ştiu unde.

— Da tu ce cauţi aici, Schmidt? Parcă trebuia să pleci pe frontul de răsărit? întrebă acelaşi glas răguşit.

— Oberleutnant von Goldring a cerut să fiu lăsat la comandament, m-a luat ca ordonanţă la dumnealui.

— Se vede că nu ştie ce poamă îmi eşti! Dar lasă că am să-i spun eu... Şi acum ascultă, dar bagă de seamă să nu încurci lucrurile cumva! Să-i spui ofiţerului tău că trenul numărul şapte sute optzeci şi şapte pleacă mâine la ora opt seara. Dacă vrea să meargă cu noi, să ne dea de ştire, ca să-i oprim un compartiment. Ai priceput? Totuşi, am să-i dau mâine dimineaţă un telefon. Nu de altceva, dar prost cum eşti, parcă văd că o să i le spui toate pe dos!

— N-o să le spun pe dos, Herr Oberleutnant! Am să-i raportez îndată ce s-o întoarce sau o da un telefon.

Se auzi trântindu-se uşa odăii în care avusese loc convorbirea.

— Ai de gând să pleci şi dumneata cu trenul ăsta? Monica ar fi vrut să-şi ascundă tulburarea, dar nu izbuti. Ea se citea în ochii ei, se simţea în glasul ei, răzbea din toată făptura ei, încordată în aşteptarea răspunsului.

„Draga mea conspiratoare, ce lipsită de experienţă eşti! era cât pe ce să-i spună Heinrich, dar se stăpâni şi-i răspunse cu nepăsare:

— Sunt sigur că Feldner şi cei douăzeci de soldaţi ai lui au să se descurce şi fără mine. Chiar sunt cam mulţi pentru şase vagoane. Noi vom pleca cu maşina. Doar aşa ne-a şi fost vorba, nu? Mâine dimineaţă ne vom plimba prin oraş, iar după-amiază o să plecăm.

— O nu, trebuie să mă întorc chiar astăzi. I-am făgăduit mamei, nu se simţea bine deloc.

— Dar cum rămâne cu verişoara? Aproape că nu v-aţi văzut!

— I-am adus un pachet de la mama. De altfel, n-aveam chiar aşa de multe să ne spunem, doar a fost la noi mai zilele trecute.

— Atunci îl înştiinţez pe Feldner că plec cu maşina. Iar dumneata, pregăteşte-te de drum! Unde să vin să te iau?

— Peste două ore am să te aştept în colţ, la încrucişarea celor trei străzi, unde te-am întâlnit azi dimineaţă. Îţi convine?

— Se înţelege. Ba o să am timp să te conduc la verişoara dumitale.

— O nu, nu-i nevoie! se nelinişti Monica. Ne-ar putea vedea prin fereastră şi cine ştie ce ar putea crede.

Heinrich o privi lung şi zâmbi. Fata îşi lăsă ochii în pământ.

După plecarea Monicăi, baronul îl anunţă pe Feldner că părăseşte Bonneville-ul astăzi cu maşina şi-i dădu ultimele instrucţiuni cu privire la paza eşalonului. Îi mai rămânea vreme să treacă şi pe la Lemke. Acesta îl primi cu multă prietenie şi politeţe. Dar nu s-a putut lăuda că a dat de urma celor ce puseseră la cale atentatul de la „Savoie".

Heinrich îşi arătă părerea de rău că nu poate să-i ajute în căutarea criminalilor, fiind nevoit să plece.

Două ore mai târziu, când Heinrich sosi cu maşina la locul convenit, cernea o ploaie deasă de toamnă.

Monica nu venise încă şi, ca să nu atragă atenţia nimănui, Heinrich se hotărî să nu oprească la colţ, ci să meargă mai departe.

După ce parcurse vreo două cvartale, zări silueta cunoscută, mergând cu o blondină înaltă, îmbrăcată cu o pelerină de ploaie. Necunoscuta îşi luă rămas bun de la Monica şi încerca cu de-a sila să-i pună pelerina pe umeri. Heinrich voi să oprească, dar dându-şi seama că-i în uniformă, trecu mai departe, întoarse şi reveni la locul convenit. Monica îl aştepta.

— Păcat că n-ai vrut să iei pelerina! Ne-ar fi prins bine la amândoi,

— Prin urmare, prin urmare... — îl fulgeră ea cu o privire furioasă — cine ţi-a dat voie să mă urmăreşti?!

— V-am văzut fără voia mea. Totuşi, binecuvântez întâmplarea asta pentru că m-am putut convinge că persoana în chestiune era într-adevăr o verişoara, şi încă o verişoara frumoasă, şi nu un „văr" oarecare.

— Ai avut timp să observi şi amănuntul ăsta?

— Desigur, am ochi ageri. De altfel, observ o mulţime de lucruri, pe care dumneata nici nu le bănuieşti, draga mea profesoară!

Curând după aceea, maşina alerga pe drumul ce ducea la Saint-Rémy. Ploaia nu mai contenea. Trebuiră să se înfăşoare amândoi în pelerina lui Heinrich. Stropi reci pătrundeau prin ferestruile prost închise.

Plecară după amiază din Bonneville şi acum Kurt gonea din răsputeri ca să poată ajunge la Saint-Rémy pe lumină. Nu era lipsit de primejdie să călătoreşti noaptea prin locurile acelea.

Dar pasagerii lui Kurt nu băgau de seamă nici viteza cu care mergeau, nici ploaia care nu mai contenea. Stăteau tăcuţi lipiţi unul de altul. Nu mai vroiau şi nu le mai trebuia nimic, afară de senzaţia aceea de apropiere şi de căldură pe care o simţeau amândoi deopotrivă. Şi ce n-ar fi dat ei să poată goni aşa la nesfârşit, mereu înainte, spre veşnicie, acolo unde poţi fi ceea ce eşti, unde în locul jocului convenţiilor, al frazelor în doi peri, în locul aluziilor, poţi spune deschis, din toată inima, vorbele acelea unice, care erau gata să se desprindă de pe buzele lor, dar pe care amândoi se temeau să le rostească:

— Te iubesc!

Sfârşitul părţii I

Partea a II-a

13. Taina Văii blestemate

Lütz se înşela când susţinea că la câţiva kilometri de Saint-Rémy se află o uzină subterană de armament, care fabrica mine şi aruncătoare de mine. De altfel, spusese ceea ce ştia numai el, generalul Ewers şi încă câţiva ofiţeri din comandament. Chiar şi Müller, şeful serviciului SS, era încredinţat că clădirile prizărite din apropierea drumului ce ducea spre platou servesc de intrare în uzina de armament. Nici unul din cei ce cunoşteau această „taină" nu bănuia că, de fapt, păzesc nişte clădiri pustii, construite în scopuri de mascare. Comandamentul german avusese grijă să ia toate măsurile ca să se păstreze cel mai strict secret asupra locului adevărat unde se află acest obiectiv militar, de o importanţa excepţională.

Într-adevăr, prin părţile acelea exista o uzină de armament. Sub pământ trudeau prizonieri din toate ţările cotropite de Hitler. Numai că ea nu se afla în apropiere de Saint-Rémy, ci la douăzeci şi cinci de kilometri de oraşel, în Valea Blestemată, cum îi spuneau cei din partea locului.

Numele acesta îi fusese dat de către ciobani. Cei ce o botezaseră astfel erau departe de a se gândi că va veni o zi când îşi va merita pe deplin porecla. Îi spuseseră aşa de ciudă că nu puteau pătrunde până la ea, de necaz că păşuni minunate rămâneau nefolosite. Fără să asculte de sfatul celor bătrâni, ciobanii tineri şi lipsiţi de experienţă îşi mânau uneori turmele până la marginea stâncilor prăpăstioase, care înconjurau valea din toate părţile. Dar încercările lor de a găsi un povârniş mai puţin abrupt au fost zadarnice.

Oricine se uita de sus în valea aceasta, avea impresia că o mână de gigant a tras cu un compas uriaş un cerc şi apoi a cioplit în jurul lui stânci verticale, aşa fel ca piciorul omului să nu poată călca niciodată pe minunatul covor verde aşternut pe fundul neted al fântânii fără pereche. Turiştii veneau să privească această operă a naturii, dar nu îndrăzneau să coboare în vale, deoarece pe stâncile arse de vânturi şi spălate de ploi nu creştea absolut nimic.

Şi Valea Blestemată continuă să rămână neatinsă până la sfârşitul anului 1941.

Pe vremea aceea, teoria Blitzkrieg-ului, potrivit căreia Rusia Sovietică trebuia să îngenuncheze în faţa învingătorului, nu mai era chiar atât de sigură. Şi deşi comandamentul suprem al armatei hitleriste nu renunţase încă la această teorie, totuşi, după înfrângerea din preajma Moscovei, multă lume înţelesese că războiul poate lua un caracter de durată şi că, pentru a porni o nouă ofensivă, e nevoie de o pregătire serioasă şi amănunţită. Firește, rolul hotărâtor în această pregătire trebuia să-l joace dotarea armatei cu noi arme, mai ales cu „surprizele" care se fabricau în uzinele de armament şi care, după socotelile hitleriştilor, urmau să demoralizeze spatele frontului duşman.

Dar atacurile aviaţiei sovietice şi aliate se intensificau tot mai mult. Deci trebuia să se ia măsuri ca întreprinderile cele mai importante care lucrau pentru război să fie ferite de bombardament.

Iată de ce, după înfrângerea suferită în preajma Moscovei, apărură în sud-vestul Franţei şi în nordul Italiei numeroase echipe de specialişti îmbrăcaţi în uniformă militară care căutau locuri potrivite pentru construirea de uzine de război subterane.

O astfel de echipă dăduse din întâmplare peste Valea Blestemată.

Din primele zile ale lunii ianuarie 1942, huruitul camioanelor grele nu mai încetă în Saint-Rémy. Treceau în goană prin oraşel în şiruri nesfârşite, totdeauna mascate cu grijă. Când ajungeau la construcţiile despre care Lütz credea că ţin de uzina subterană, făceau popas pentru un timp oarecare şi iar o luau undeva spre sud, ocolind pe o şosea nou construită. Unde ducea şoseaua, nimeni nu ştia. Chiar şi maşinilor militare le era interzis să apuce pe acest drum. În zadar se căzniseră maquisards-ii să dea de taina şoselei; cazemate aşezate de-a lungul ei îi păzeau cu străşnicie accesul.

Către sfârşitul lunii martie, tuneluri lungi străpungeau masivul muntos spre răsărit şi apus de Valea Blestemată, iar în vara aceluiaşi an, la o mare adâncime sub fundul ei, intrau în funcţiune cele dintâi ateliere ale uzinei.

Acum valea îşi îndreptăţea numele. Puteai s-o numeşti blestemată, fără să mai stai pe gânduri.

Paul Chénier, sau mai bine zis, omul care se ascunde sub acest nume, nu văzuse niciodată Valea Blestemată. Auzise însă de la nevastă-sa, care era dintr-un sătuc din apropiere de Saint-Rémy. Îi reţinuse numele numai pentru că se certase în ziua aceea cu Louise; râsese de obiceiul celor din sud de a da nume pompoase la toate fleacurile şi tânăra lui nevastă se făcuse foc. Era prima lor ceartă. În aceeaşi seară, se legaseră amândoi prin jurământ să nu se mai certe niciodată şi, bineînţeles, îl călcaseră de nenumărate ori. Dar nici unuia dintre ei nu i-ar fi trecut prin minte vreodată că Valea Blestemată, care fusese pricina celei dintâi certe, va juca un rol atât de nefast în viaţa lor.

Prizonierul nr. 2948 îşi muşcă buza ca să nu facă să răsune tot dormitorul de gemetele lui. Amintirea aceasta de demult, lumină pentru o clipă întunericul dar se topi numaidecât ca un miraj, cu toată silinţa lui Paul de-a o reţine. Oare toate astea au existat cândva, aievea? se întrebă el.

Din clipa când fusese vârât în subterană, Paul Chénier pierduse simţul realităţii. Tot ce se întâmplase după aceea semăna mai curând cu un delir.

Cine ar putea crede că într-o vale paşnică există o uzină subterană cu câteva mii de muncitori, care nu văd şi nici nu vor mai vedea vreodată lumina soarelui? Dar convorbirea lui de astăzi cu bătrânul general? Cui i-ar putea trece prin minte ceva asemănător?

Paul Chénier îşi închide o clipă ochii, apoi îi deschide din nou. Nu, el e în viaţă, şi nici nu doarme — prin urmare şi discuţia lui de astăzi cu generalul a fost o realitate. Trebuie să-şi reconstituie în minte cum s-a petrecut totul.

...E introdus într-un birou, care se află tot aici, sub pământ, pentru că n-are ferestre. Soldatul care l-a însoţit, la vârât înăuntru şi a plecat. O cameră mare, spaţioasă. O masă de lucru, alături de ea, o altă masă, mai simplă, încărcată cu tot felul de schiţe. Pe masa de lucru, o cutie cu ţigări de foi. O, cum s-ar repezi să înşface o ţigară şi s-o aprindă! N-a mai pus ţigară în gură din ziua când a ajuns în iadul ăsta... Oare cât o fi trecut de atunci? O lună, două? Paul nu-şi poate da seama. Şi el, şi tovarăşii lui de dormitor au pierdut socoteala zilelor şi a

săptămânilor. Când vorbesc între ei, spun: asta s-a petrecut cu un schimb în urmă, sau cu două schimburi în urmă. Nimeni nu ştie în ce zi a săptămânii se află.

Paul întoarce capul ca să nu mai vadă ţigările; şi, în clipa aceea, privirea lui întâlneşte doi sfredeluşi ascuţiţi. Doi ochi rotunzi, lipsiţi de gene, se pironesc, fără să clipească, în pupilele lui. Pe faţa hâdă şi bătrână, veştedă ca o frunză uscată, numai ochii sunt vii.

— De ce te-ai oprit în mijlocul camerei? îl întrebă bătrânul cu epoleţi de general pe umeri, apărând pe neaşteptate dintr-o firidă.

— N-am vrut să mă apropii de masă. Văd întinse o mulţime de schiţe. S-ar putea să fie secrete...

Un fel de râs, asemănător cu un croncănit răguşit, răsună undeva, pe aproape. Neînţelegând de unde vin aceste sunete. Paul îşi roteşte privirea prin cameră, dar în afară de ei doi nu mai e nimeni. Deodată îşi dă seama că râde generalul. Dar râde într-un chip ciudat. Buzele lui veştede, bătrâneşti, rămân nemişcate, nici un muşchi de pe faţă nu i se clinteşte, iar ochii nu-şi schimbă expresia. Numai nările largi ale nasului său învârstat cu vinişoare stacojii îi tremură uşor, iar burta mare, bolnăvicios de mare, îi tresaltă într-una, încât te aştepţi ca dintr-o clipă în alta să-i sară toţi nasturii de la tunică.

— Ce pagubă am avea noi şi ce folos ai trage dumneata, dacă ai afla secretele uzinei noastre? Le-ai transmite prietenilor dumitale? Le-ai vinde unui stat străin?

Paul tace, la drept vorbind nici nu i se cere un răspuns.

— Dumneata poţi să ştii tot despre uzina noastră. Înţelegi, tot! Poate că eşti curios să afli unde se găseşte? Poftim! În munţii din sud-vestul Franţei, sub Valea Blestemată, cum i se spune pe aici...

Paul strânge din dinţi ca să nu strige.

— Poate te interesează ce fabricăm? urmează generalul, înăbuşindu-se de râs şi burta îi tresaltă încă şi mai tare. Pot să-ţi spun şi asta. Dispozitive optice pentru lansarea automată a bombelor... Şi acum sunt sigur că ai să mă întrebi de ce sunt atât de sincer cu dumneata?

Ochii generalului scânteiază sinistru şi toate cutişoarele de pe faţa lui încep să tremure şi să joace.

— Un singur lucru aş vrea să vă întreb, *monsieur* le général, cu ce drept mă ţineţi aici? Eu nu-s nici prizonier, nici criminal. Am fost angajat cu contract la fabrica de avioane, la o fabrică de avioane franceză. Într-o noapte au venit nişte necunoscuţi şi mi-au cerut, ca din partea direcţiei, să merg numaidecât cu ei pentru o consultare urgentă. Când am ieşit din oraş, m-au urcat cu sila într-un automobil închis şi m-au dus într-o direcţie necunoscută. Protestez *monsieur* le général, împotriva acestor samavolnicii, împotriva încălcării celor mai elementare legi, împotriva încălcării drepturilor omului.

— Ajunge! şi curmându-şi râsul, generalul bate cu pumnul în masă. Legi, drepturile omului... păstrează expresiile astea pentru mitingurile dumitale. Suntem oameni în toată firea şi ne putem lipsi de această demagogie. Singurul drept neîndoielnic, care există pe pământ, este dreptul forţei, iar forţa, cred că te-ai convins şi dumneata, e de partea noastră. Dumneata eşti un talentat constructor de avioane şi noi avem nevoie de dumneata. De aici rezultă drepturile noastre şi obligaţiile dumitale. Ai înţeles?

— Nu tocmai. Codul dumneavoastră de morală are o lacună esenţială, o greşeală de calcul, ca să zic aşa. Dumneavoastră puteţi recurge la constrângerea fizică şi aţi şi recurs la ea. Dar ca să mă constrângeţi să vă pun la dispoziţie talentul de care vorbeaţi...

— De ce ne socoteşti atât de naivi? Nici nu poate fi vorba de o greşeală de calcul. Când am recurs la măsurile acestea extreme, ne-am condus după cel mai precis calcul. Şi anume: să-l punem pe om în cele mai grele condiţii, să ucidem în el cea mai mică speranţa de scăpare, cred că ai avut timp de ajuns să cunoşti rânduielile noastre şi să vizitezi crematoriul, ca pe urmă să-i oferim o mică şi unică şansă de scăpare.

Cu o plăcere sadică, generalul lungeşte înadins ultimele cuvinte, dar fără să-şi ia ochii de la faţa interlocutorului său, vrând pesemne, să ghicească ce impresie au făcut asupra lui. Dar Paul îşi încordează toate puterile ca să nu-şi trădeze nici disperarea, nici furia turbată.

— Şi care este şansa aceea? întrebă el cu un glas liniştit, atât de liniştit că se miră el însuşi de calmul lui.

— Ha-ha-ha! Ai vrea să-mi dau cărţile pe faţă aşa, dintr-o dată! Dar la urma urmei, de ce nu le-aş da! Doar eşti lipsit de putinţa de a istorisi vreodată cuiva ce-ai văzut, în uzina noastră, ce-ai să mai vezi de aici înainte, sau ce am să-ţi mai spun eu. Poate doar lui Dumnezeu pe lumea cealaltă! Nu uita că dumneata nu mai eşti Paul Chénier, ci numărul două mii nouă sute patruzeci şi opt şi că, de aici nici morţii nu ies la suprafaţă.

— Aşadar, unica şansă de scăpare de care-mi vorbeaţi, de fapt, este egală cu zero?

— Pentru toată lumea, afară de dumneata şi încă câţiva ca dumneata. Se înţelege, dacă o să judeci lucrurile logic... Dar stai jos, ia şi o ţigară de foi. O ţigară bună te ajută să judeci logic.

Generalul împinge cutia cu ţigări de foi spre Paul şi-i întinde bricheta. După ce şi-o aprinde, Chénier trage cu nesaţ fumul în piept şi deodată simte că tot ce-i în jurul lui începe să se învârtească.

— N-ai fumat de mult, se vede? aude el ca din depărtare glasul scârţâit al bătrânului. Nu-i nimic, îţi trece îndată. Generalul vorbeşte pe un ton ca şi când el şi Chénier sunt cunoştinţe vechi şi acum stau la taifas.

Paul mai trage un fum în piept şi capul i se limpezeşte. „Să nu-mi trădez tulburarea, să mă stăpânesc, să ascult cu atenţie ce spune vipera asta bătrână... Ei au nevoie de mine şi faptul acesta trebuie să-l exploatez. Principalul este să câştig timp şi să caut, să caut fără odihnă, o ieşire!” repetă în gând Paul Chénier.

— Am putea să-ţi facem rost de ţigări de foi — zice generalul ca în treacăt.

— Pentru asta m-aţi chemat, să aud o propunere atât de plăcută? întreabă Paul pe un ton batjocoritor.

— În parte şi pentru asta. Am putea să-ţi îndulcim întrucâtva regimul, dacă am vedea că eşti un om înţelept.

— Să admitem că sunt un om înţelept...

— Atunci ar trebui să-ţi faci următorul raţionament: victoria Germaniei este singura mea şansă de scăpare, cu condiţia să contribui şi eu la această victorie, pentru că în caz de înfrângere, uzina va sări în aer şi o dată cu ea voi sări şi eu...

— Monsieur le général, n-ar fi mai bine să ne lipsim de aceste excursii psihologice şi să-mi spuneţi pe şleau ce doriţi de la mine?

— Bine, să vorbim deschis. Văd că eşti un om serios, uite cum stau lucrurile: noi nu suntem mulţumiţi cum lucrează aparatele de ochire de pe avioanele noastre de bombardament. De aceea, am adunat aici câţiva ingineri

dintre cei mai buni. Pe noi nu ne interesează naţionalitatea lor, convingerile lor politice şi alte fleacuri, care au atâta importanţă sus, la suprafaţă. Şi de la ei, şi de la dumneata, noi nu cerem decât un singur lucru: să ne ajutaţi să rezolvăm unele dificultăţi tehnice pe care le întâmpinam în procesul de perfecţionare al aparatelor despre care am vorbit. Calculele tehnice precum şi desenele necesare ai să le primeşti mâine de la inginerul-şef. Îţi punem la dispoziţie o bibliotecă, ajutoare şi o să ai acces liber la toate atelierele uzinei. Până într-o lună, să-mi prezinţi, neapărat propunerile dumitale. Noi le vom studia şi dacă vom vedea că te găseşti pe calea cea justă, condiţiile noastre vor căpăta putere şi noi îţi garantăm viaţa şi libertatea; dar asta numai după ce uzina îşi va pierde calitatea de a fi secretă, adică după victorie. Iată în ce constă şansa aceea unică, despre care ţi-am vorbit...

...Paul Chénier se întoarse încetişor pe patul lui îngust, de lemn, silindu-se să nu atingă pe vecin. Dar Stah Leşcinski nu dormea.

— Ei, ce-ai hotărât? întrebă el în şoaptă, lipindu-şi buzele de urechea lui Paul..

— Ţi-am spus doar că am să rup schiţele în bucăţele şi am să le arunc în mutra inginerului-şef.

— Prostii! făcu Stah. Eşti obligat să iei hârtiile ce au să ţi se dea şi să înveţi pe de rost toate detaliile tehnice, tot ce se referă la aceste aparate de ochire.

— Ca să le istorisesc mai târziu lui Dumnezeu, cum spunea generalul?

— Nu, ca să le transmiţi cui trebuie la suprafaţă, dacă vom izbuti să te facem scăpat de aici.

— Nu ştiu de ce ne-om mai fi mângâind noi cu speranţe iluzorii! După discuţia mea cu generalul, m-am convins definitiv de asta. Dacă ar exista cea mai mică posibilitate de a fugi, nu mi s-ar fi încredinţat schiţe cu un caracter atât de secret.

— Bine, dar piesele sunt împachetate şi după aceea aşezate pe transportor, şi eu nu cred că sunt lăsate aici, sub pământ. Mai mult ca sigur că lăzile sunt expediate cu trenul undeva, în alt loc. Termenul de o lună ce ţi s-a acordat trebuie folosit ca să găsim un mijloc, cu cele mai reduse riscuri pentru viaţa ta.... La secţia de împachetare lucrează doi de-ai noştri André Susain şi Watslav Waşek. Am să mă sfătuiesc cu ei chiar astăzi.

— Vezi să nu dăm peste cap toată organizaţia noastră.

— Păi de aceea am creat-o, ca să luptăm. Iar lupta înseamnă risc şi datoria noastră este să-l micşorăm la minimum. De fapt, asta-i treaba comitetului, nu a ta.

— Dar de ce eu să fiu acela care să folosesc această şansă de scăpare? Tu, Jules, André puteţi să faceţi mult mai mult decât mine. Voi aveţi legături întinse, un stagiu îndelungat în munca ilegală, pe când eu nu sunt decât un simplu membru al mişcării de rezistenţă..

— În împrejurarea de faţă, Paul Chénier poate să facă cel mai mult pentru cauza comună. Tu eşti inginer, iar sarcina noastră principală este să transmitem cui se cuvine secretul noului armament. De aceea, în numele comitetului îţi ordon: lasă-i să creadă că te apuci cu amândouă mâinile de paiul pe care ţi-l întinde generalul...

— Dacă îmi ordoni ca preşedinte al comitetului...

— Stai puţin! Mai întâi verifică-te şi vezi dacă ai destulă bărbăţie să iei asupra ta un asemenea risc. Cumpăneşte bine totul. Noi nu ştim şi nici nu vom afla vreodată unde ajung lăzile cu piese. Se prea poate ca lăzile să mai fie o dată verificate înainte de a fi încărcate în vagoane. Nu uita de asemenea, că adăpostul tău vremelnic, după cum sperăm, ar putea totuşi deveni mormântul tău. Ţine seama că noi n-avem nici cea mai mică idee cum sunt transportate lăzile. Şi apoi stau şi mă gândesc: cum o să ieşi din ladă? Eşti gata să primeşti o sarcină ca asta?

— Sunt gata să execut orice sarcină îmi încredinţează comitetul ilegal.

— Atunci chiar de mâine începem să întocmim planul şi să facem pregătirile trebuitoare în vederea realizării lui. Tu să te ţii deoparte, ca să nu stârneşti suspiciuni. Misiunea ta este să-ţi întipăreşti în minte tot ce-ar putea fi de folos la suprafaţă prietenilor noştri... Şi acum, dormi! Trebuie să avem capul limpede.

Stah se trase mai la o parte de vecinul său de pat şi adormi numaidecât.

Dar Paul Chénier mai stătu multă vreme cu ochii deschişi. Tavanul de beton care atârna chiar deasupra paturilor de scânduri, i se părea capacul unui sicriu. Oare singurul mijloc de a ajunge la suprafaţă să fie ăsta — a se lăsa împachetat într-o ladă? Dar chiar şi în acest caz, ar avea el şanse să vadă lumina zilei şi să dezvăluie oamenilor tainele Văii Blestemate? Poate că ar avea, dar foarte mici... Una la sută, poate şi mai puţin. Ce siguranţă poate avea el că nu se va sufoca înainte de a ieşi la lumina zilei? Doar nu este exclus că lada în care va fi împachetat să fie aşezată jos, pe podea, sub celelalte. Şi atunci... Paul tresări şi-şi smulse gulerul cămăşii, ca şi când simţea că se înăbuşă. Nu cumva îi e frică? Firește că-i este frică! Dar să-ţi fie frică, nu înseamnă că eşti un laş. Doar de bună voie şi pe deplin conştient a primit el să fie aşezat de viu într-un sicriu întunecos. Nu, nu încape îndoială, el va ieşi de aici şi va duce la îndeplinire misiunea ce i se va încredinţa.

Paul se ridică puţin, se sprijini într-un cot şi învălui dormitorul într-o privire. Undeva, la capătul pasajului dintre cele două rânduri de paturi suprapuse, licărea un bec mic electric. Lumina lui firavă smulgea din întuneric paturile de lângă uşă şi trupurile ghemuite pe ele. Acela e prizonierul nr. 1101! Către seară începuse să fie scuturat de friguri. Desigur că mâine dimineaţă n-o să se mai poată scula. Şi atunci, o singură cale îl aşteaptă. Nu, trebuie să iasă de aici! Şi nu ca să-şi salveze propria sa persoană! Datoria lui este să smulgă din mâinile duşmanului arma asta înspăimântătoare. Şi dacă există o şansă cât de mică de a izbuti, trebuie s-o folosească.

În timp ce dormea, chipul Louisei îi apăru din nou pentru o clipă. Desigur că o fi plecat din Paris şi acum stă la mamă-sa, la câţiva kilometri de aici. Dacă ar şti ea cât de aproape sunt unul de altul şi totuşi cât de nesfârşit de departe! Iată, curând au să se împlinească trei ani de când nu s-au mai văzut. Înainte de ocuparea Parisului de către nemţi, comunistului André Renard i s-a propus să-şi schimbe numele şi să se angajeze la fabrica de avioane confiscată de hitlerişti. Aşa s-a făcut că André Renard — Paul Chénier s-a găsit în situaţia de a nu putea scrie neveste-si nici măcar un rând. Iar mai târziu, fusese ridicat şi adus aici, sub pământ.

14. Zile grele pentru generalul Ewers

De când bătălia de pe malurile Volgăi începuse să ocupe locul de frunte în comunicatele comandamentului german, generalul Ewers îşi pierduse liniştea. E drept că nu-şi schimbase deloc programul. Bărbierit cu grijă ca de obicei, cu aceeaşi ţinută dreaptă, ostăşească, apărea fix la ora zece la comandament şi fix la ora unu la dejun la cazinou. Uneori făcea şi câte o glumă pe seama vreunui ofiţer, dar în spatele acestor obiceiuri bine statornicite, se ascundea acum un alt om — dezorientat, lipsit de calm. Numai Lütz, care venea mai des decât ceilalţi în contact cu generalul, putuse să observe această schimbare. Acum, Ewers stătea ore întregi aplecat deasupra hărţii frontului de la Stalingrad şi însemna pe ea cele mai mici fluctuaţii.

Generalul Ewers era în dizgraţia comandamentului hitlerist. Ea a fost provocată de un articol destul de cuprinzător, publicat de el într-o revistă încă în anul 1938. Făcând analiza tacticii şi a diplomaţiei de pe vremea kaiserului, Ewers căuta să demonstreze că numai credinţa greşită că Germania poate lupta pe două fronturi — şi pe cel de apus şi pe cel de răsărit — a dus imperiul german la dezastre... În sprijinul acestei afirmaţii, Ewers cita pe Bismarck, care se temuse totdeauna de un război pe două fronturi, preconizând o politică de bună înţelegere cu Rusia.

Articolul fusese scris într-un moment foarte nepotrivit. Chiar în vremea aceea, în cele mai secrete birouri ale statului-major hitlerist se pregăteau cu înfrigurare planurile unui nou război. Ribbentrop colinda din ţară în ţară, străduindu-se prin ameninţări şi promisiuni să întărească blocul puterilor Europei centrale. Şi în vremea asta, un general obscur găseşte cu cale să atragă atenţia opiniei publice asupra primejdiei unui război pe două fronturi!

Articolul cu pricina ar fi putut avea consecinţe funeste pentru Ewers, dacă n-ar fi intervenit prietenii lui. Pentru ca autorul articolului compromiţător să nu stea în ochii celor de la statul-major, a fost numit comandantul unui regiment dintr-un fund de provincie şi expediat urgent din Berlin. După această întâmplare, generalul n-a mai publicat nimic. Când a început războiul cu Rusia, într-o discuţie personală cu generalul Brauchitsch, care fusese numit comandant al frontului de răsărit, Ewers îi cită vestitele cuvinte ale lui Frederic al II-lea: „Pentru ca soldatul rus să cadă la pământ, n-ajunge să-l ucizi, trebuie să-l şi dobori". Atât a fost destul ca Ewers să fie sortit să rămână numai în unităţi din spatele frontului, într-adevăr, curând după aceea a fost mutat în sudul Franţei, la comanda unei divizii, şi uitat cu desăvârşire. Îl treceau cu vederea şi când era vorba de decoraţii.

Ewers nu putea fi bănuit că ar fi avut simpatii pentru Rusia. Dimpotrivă, îi ura pe ruşi şi nu ascundea aceasta. Totuşi ura nu-l orbea până într-atâta încât să-i întunece raţiunea. În discuţiile lui cu prietenii, continua să susţină părerea că războiul cu Rusia ar putea fi nefast pentru Germania. Ewers punea la îndoială datele marelui stat-major german cu privire la potenţialul de război al Rusiei şi nu dădea crezare informaţiilor referitoare la industria şi numărul locuitorilor ei. Mai mult încă, era adânc încredinţat că şi în cazul unui război de durată, numai între armata germană şi cea sovietică, Germania va fi zdrobită, pentru că avantajul numeric era de partea duşmanului.

În ultima vreme, Ewers nu-şi mai destăinuia părerile decât prietenilor apropiaţi. Dar nici acestora nu le mărturisea convingerea lui că bătălia de la Stalingrad e cea mai mare greşeală a comandamentului hitlerist, deoarece li s-a dat ruşilor posibilitatea să nimicească în acel gigantic măcel unităţile de elită ale armatei hitleriste. Şi chiar dacă ruşii ar ceda Stalingradul, diviziile germane, complet anemiate, nu vor mai avea puterea să răzbească spre Moscova. Ewers dorea din tot sufletul succes lui Paulus. Când comunicatele vesteau că unităţile hitleriste au avansat cât de cât în vreunul din sectoarele frontului de la Stalingrad, Ewers îşi muta mulţumit steguleţele pe harta sa 1: 2000. Cu toate astea, în adâncul sufletului său teama pentru soarta întregului război creştea neîncetat.

Când pentru întâia dată apărură în comunicate cuvintele „ofensiva ruşilor", Ewers a fost pe punctul de a se îmbolnăvi... Nu-i mai puţin adevărat că în afară de aceste vorbe, care nu spuneau mare lucru, nu mai era nimic alarmant. Totuşi generalul, ca orice militar care cunoştea situaţia de pe fronturi, ştia să citească printre rânduri.

În noaptea de 24 noiembrie 1942, Ewers nu închise ochii nici o clipă. N-avea nici criză de ficat şi nici alte pricini de insomnie şi totuşi... nu izbuti să adoarmă.

„Îmbătrânesc, asta-i!" îşi zise el cu tristeţe şi după ce-şi aruncă ochii la ceas, se întoarse şi deschise aparatul de radio — chiar atunci se transmitea comunicatul de dimineaţă.

Cele dinţii cuvinte care ajunseră la urechea generalului: „Trupele sovietice de la Stalingrad au încercuit armata VI şi armata IV de tancuri" — îl aruncară din pat ca un resort... Ewers începu să se îmbrace în grabă. Se îmbrăcase pe jumătate, dar se lăsă din nou pe pat, sfârşit de oboseală. Unde să alerge? Ce poate să facă, cum şi prin ce să ajute? Da, e începutul sfârşitului, de care se temuse atâta şi asupra căruia atrăsese atenţia la vreme. Cum ar mai dori el acum să se afle în faţa consiliului militar suprem şi să analizeze situaţia creată pe frontul de răsărit şi perspectivele continuării războiului! Cum le-ar demonstra el pe larg toată deficienţa tacticii şi strategiei lui Hitler! Dar ce poate să mai facă acum? Nimic! Decât să tacă. Să nu scape nici un cuvânt nesocotit, să nu-şi dea în vileag gândurile ce-i roiesc acum prin cap. Pentru că nu-i lipsit de primejdie, nu numai să spui pe faţă, dar chiar şi să gândeşti că pentru a sfârşi războiul cu bine, trebuie înlăturat Adolf Hitler. Da, da, lui însuşi îşi poate mărturisi acest implacabil adevăr: Führer-ul trebuie lichidat.

Ar trebui să se încheie numaidecât, şi cu orice preţ, un tratat de pace separat cu America, Anglia şi Franţa, pentru a-ţi descătuşa mâinile în Apus, ca apoi să arunci toate forţele spre Răsărit. De o împăcare cu Uniunea Sovietică, nici nu poate fi vorbă. Prin urmare, numai în Apus trebuie să se caute o ieşire din situaţia care s-a creat. Deocamdată, aceasta este unica cale. Unica speranţă de salvare.

Rezultă deci că trebuie să se acţioneze, şi să se acţioneze fără întârziere! Dar cu ce să se înceapă? Cine va avea curajul să ia asupra sa un risc atât de mare, să pună la cale o lovitură de stat, fie chiar în numele salvării Germanici?

Ewers trecu în revistă numele tuturor prietenilor săi, precum şi a celor care aveau aceleaşi idei cu dânsul — dintre aceştia, unii erau la comandamentul suprem. Fără îndoială, acum sunt şi mai numeroşi. Ar fi bine să-i

vadă, să stea de vorbă cu ei, să se sfătuiască. Trebuie să se păşească la acţiune urgent, altfel va fi prea târziu. Generalul se ridică din fotoliu şi intră în birou. Toată casa mai dormea încă. Se lumina de ziuă, dar nimic nu tulbura liniştea dimineţii, afară de paşii grei ai santinelelor ce răsunau pe trotuarul asfaltat din jurul vilei. Erau paşi hotărâţi, cadenţaţi. Aşa călcă numai oamenii siguri de ei şi de viitorul lor. Şi deodată în faţa generalului răsare tabloul: cete nesfârşite de soldaţi încălţaţi cu cizme grele cu potcoave, aleargă cât îi ţin picioarele prin stepe, fugind de ruşi. Mii, zeci de mii de picioare aleargă din răsputeri... Înfruntând zăpezile, unii dintre soldaţi cad, se înfundă în nămeţi şi iar aleargă cu sufletul la gură...

Generalul lăsă storurile ca să nu mai audă paşii de dincolo de ferestre. Dar în zadar, ei continuau să-i ciocănească, cu lovituri ritmice, nervii încordaţi.

Nu, el n-are dreptul să stea cu braţele încrucişate. Trebuie să acţioneze, să acţioneze cu orice preţ! De azi înainte, nimic nu-l mai poate sili să se supună fără murmur înaltului comandament, prea din cale-afară de orbit ca să vadă prăpastia în care îşi târăşte Hitler ţara.

Însă trebuie să lucreze calm şi cu raţiune şi să-şi recruteze tovarăşi de idei cu multă prudenţă. Nu trebuie să se pripească şi mai ales să aibă prea mare încredere în oamenii puţin cunoscuţi. Altfel, toată acţiunea poate fi dată peste cap chiar de la început.

Multă vreme stătu aşa generalul la masa lui de lucru, chibzuindu-şi planul. O bătaie uşoară în uşă îl smulse din gândurile în care se adâncise.

— Bună dimineaţa, domnule general! Pot să vă servesc micul dejun? îl întrebă fata din casă.

— Da — îi răspunse Ewers scurt şi, deschizând mapa, începu să scrie un raport către comandantul corpului de armată.

Pretextând interese personale, solicita un concediu de două săptămâni ca să plece le Berlin.

De obicei, Heinrich venea la comandament cu câteva minute înainte de ora zece — să aibă vreme să stea de vorbă cu Lütz până la sosirea lui Ewers. La ora aceea, adjutantul era la curent cu toate noutăţile de la comandament şi le istorisea cu plăcere lui Heinrich, pentru care avea o simpatie tot mai mare. Dar în dimineaţa aceea Lütz n-avea chef de vorbă.

— Mi se pare că Herr Hauptmann e prost dispus îl întrebă Heinrich, după câteva încercări nereuşite de a lega o conversaţie.

— Asupra dumitale, evenimentele n-au nici o influenţă? îi zise Lütz şi-i întinse ultimul comunicat de pe frontul de la Stalingrad.

După ce parcurse primele rânduri, Heinrich fluieră uşurel. Se aplecase mult asupra comunicatului, să nu i se vadă expresia ochilor.

— N-ai ascultat la radio comunicatul de azi dimineaţă?

— La ora aceea, dorm buştean, aşa că niciodată nu descind aparatul aşa devreme.

— De azi înainte, trebuie să fii atent la radio şi dimineaţa şi seara...

Tăcură amândoi. Fiecare se gândea la ale sale şi interpreta în felul său noutăţile aflate.

— Ce zici, Karl, ce crezi de toate astea? curmă Heinrich tăcerea.

— Eu nu-s cine ştie ce strateg, dar unele concluzii se impun de la sine, şi trebuie să spun, foarte puţin îmbucurătoare. Nici o propagandă nu m-ar putea convinge că lucrurile merg bine. Ţi-aduci aminte cum comentau ziarele noastre, anul trecut, retragerea din preajma Moscovei? Susţineau că trupele noastre sunt nevoite să intre în cantonamente de iarnă. Şi erau unii care credeau. Or, tocmai politica asta de minciuni mă înfurie pe mine. Să vedem cum va explica acum propaganda noastră încercuirea armatei lui Paulus! Poate au să zică că ne-am hotărât să intrăm în cercul trupelor sovietice ca să ne apărăm după spinările lor de vânturile de pe întinderile Volgăi? Eh, Heinrich!...

Lütz nu izbuti să sfârşească, cineva apăsă cu putere pe clanţa uşii şi în prag apăru Müller.

— Generalul e în birou? întrebă el fără să dea bună-ziua.

— Trebuie să vină dintr-un moment într-altul.

Maiorul începu să se plimbe prin odaie, frecându-şi nervos mâinile şi uitându-se mereu spre uşă. Părea atâta de tulburat, că nici Lütz, nici Heinrich nu se puteau hotărî să-l întrebe ce s-a întâmplat.

Îndată ce sosi Ewers, Müller intră în biroul lui şi încuie uşa. Dar nu trecură decât câteva clipe, că generalul îi chemă pe cei doi ofiţeri.

— Herr Major mi-a adus la cunoştinţă o veste foarte proastă: astă-noapte, între Chambéry şi Saint-Rémy, maquisards-ii au provocat deraierea trenului care transporta armamentul destinat diviziei noastre. Oberleutnant Feldner a fost grav rănit, iar garda, parte a fost măcelărită, parte a reuşit să fugă.

— Dar armamentul, armamentul? întrebară aproape o dată Heinrich şi Lütz.

— Maquisards-ii au izbutit să pună mâna numai pe o parte din armament, cam pe o treime. Noroc că între timp au sosit în ajutorul trenului alţi ostaşi...

Apariţia ofiţerului cifrator îl împiedică pe general să termine ce avea de spus.

— Ei, ce este? întrebă el nerăbdător, luând din mâinile ofiţerului raportul descifrat. După ce-l citi, îl aruncă furios: Poftim, acum şi Faul ăsta...

— Ce s-a întâmplat, Herr General? Muller nu îndrăznea să ridice de jos raportul azvârlit de Ewers.

— Astă-noapte, maquisards-ii au atacat punctul de sprijin numărul şaptesprezece, care apără intrarea în tunel. Sunt morţi şi răniţi...

— Prea mult pentru o singură zi! gemu Muller.

— Crezi că acest atac e o simplă coincidenţă? în glasul generalului se simţea o ironie amară. Fă legătura între evenimente, cum ţi-am mai spus. Nu vezi şi dumneata că fiecare victorie a trupelor sovietice pe frontul de răsărit o resimţim numaidecât pe pielea noastră, aici, departe de front? Sunt perfect convins că maquisards-ii au atacat trenul şi punctul de sprijin numai pentru că au aflat din comunicatele noastre vestea încercuirii de la Stalingrad.

— Pare să fie adevărat — se învoi Muller.

— Herr Müller te rog să mai rămâi. Vreau să mă sfătuiesc cu dumneata cu privire la măsurile care trebuie luate. Herr Hauptmann cheamă numaidecât la mine pe şeful de stat-major. Iar pentru dumneata, Oberleutnant Goldring, am o misiune urgentă: pleacă imediat la Pontay, unde se află punctul de sprijin numărul şaptesprezece,

cercetează cu de-amănuntul împrejurările în care s-a produs atacul maquisards-ilor, fă o inspecţie locotenentului Faul, şi deseară, la ora nouăsprezece precis, să-mi prezinţi raportul.

— Se va executa, Herr General! Heinrich ieşi în grabă din cabinetul generalului, dar se opri câteva clipe în biroul lui Lütz.

— Karl — se adresă el prietenului său — dă-mi un mijloc de transport. După drumul pe care l-am făcut la Bonneville, ordonanţa mea s-a apucat să-mi meremetisească maşina şi i-a demontat nu ştiu ce... Nu s-ar putea să iau maşina comandamentului?

— Tu ştii în ce dispoziţie e acum generalul. În orice clipă s-ar putea să plece undeva, ia o motocicletă.

— Chiar e mai bine! Kurt o să rămână acasă şi până deseară sfârşeşte reparaţia.

— Nu ştiu dacă-i mai bine! Oricum, în doi e mai puţin primejdios! Nu vezi că maquisards-ii şi-au luat nasul la purtare?

Dar Heinrich ieşise pe uşă şi nu mai auzi aceste sfaturi. Se grăbea, fericit că pleacă singur din orăşel, că poate rămâne, în sfârşit, numai cu gândurile lui şi să chibzuiască în linişte tot ce s-a întâmplat în ziua aceea. Câte veşti bune, numai într-o singură dimineaţă!

Se nimerise să fie şi o zi minunată. Motocicleta gonea cu o viteză nebună pe şoseaua asfaltată. După ploaia ce căzuse cu puţin mai devreme, asfaltul spălat strălucea, iar aerul străveziu şi plin de miresme îi năvălea în piept, umplându-i inima de bucurie. Ar fi vrut să meargă aşa la nesfârşit, fără să se oprească, fără să se odihnească, dar nu spre sud ci spre răsărit, unde în clipele acestea se hotărăşte soarta războiului, unde în clipele acestea milioane de inimi, presimţind apropierea victoriei, bat fericite la unison cu inima lui. Şi nu este mulţumire mai mare să simţi oriunde te-ai afla legătura cu Patria ta, să ştii că privirile lumii întregi sunt îndreptate spre ea! „Fiecare victorie a trupelor sovietice o resimţim numaidecât pe pielea noastră, aici, departe de front” — parcă aşa a spus generalul. Oho, şi încă ce veţi mai încasa!... Va să zică, maquisards-ii au izbutit să provoace deraierea trenului. E drept că n-au putut lua decât o parte din armament. Păcat că nu l-au luat tot.

Ar fi interesant de ştiut în ce scop au atacat şi punctul de sprijin? Generalul vorbea de un tunel. Fiecare tunel duce undeva. De obicei, nu sunt păzite chiar cu atâta străşnicie... Prin urmare... Da, trebuie să existe motive serioase, de vreme ce s-a amplasat chiar acolo un punct de sprijin! Şi se prea poate ca intrarea în uzina de armament, de care sunt legate în ultima vreme toate gândurile lui...

Nu, nu trebuie să tragă concluzii pripite, pentru că ar putea apuca pe o urmă greşită, ceea ce ar însemna pierdere de timp. Deocamdată, un lucru e limpede: uzina despre care i-a vorbit Lütz nu-i aceea pe care o caută el. Încă o urmă greşită pe care era cât pe ce să apuce! Şi pe el, ca şi pe Lütz, ca şi pe mulţi alţii, i-au indus în eroare camioanele bine acoperite care se opreau totdeauna în faţa clădirilor acelea prizărite din apropierea drumului ce duce spre platou. Totuşi, observase că maşinile nu rămâneau multă vreme acolo şi nici nu se mai întorceau îndărăt; îşi continuau drumul undeva, spre sud. Confruntarea unui şir întreg de fapte îl ducea, de asemenea, la presupunerea că uzina subterană nu se află în apropiere de Saint-Rémy, ci undeva în alt loc. Cei de la comandament susţin că minele şi aruncătoarele de mine cele noi care se experimentează pe platou, sunt fabricate în uzina subterană. Atunci cum se face că au sosit cu un tren ce venea dinspre nord? Nu-i chiar atât de uşor să afli toate astea! Şi totuşi nu-i timp de pierdut. Întârâtat de înfrângerile de la Stalingrad, duşmanul e capabil de orice, e în stare să-şi reverse mânia asupra populaţiei paşnice numai să se răzbune.

Peste o oră, Heinrich ajunse la punctul de sprijin, care se afla la vreo doi kilometri de sătucul Pontay. Un drum pietruit cu plăci mari de beton ducea din sat spre punctul de sprijin. Se vede însă că nu prea era folosit, pentru că în golurile dintre plăci crescuse iarba, acum veştejită. Şi rigolele erau năpădite de iarbă. În faţa punctului de sprijin, drumul traversa un pod aruncat peste o prăpastie adâncă. O clădire lungă de piatră servea de cazarmă pentru soldaţi. Tot acolo stătea şi comandantul punctului de sprijin, locotenentul Faul, un bărbat trecut de prima tinereţe, cu o faţă puhavă şi cu mişcări molatice.

După ce se recomandă, Heinrich porunci comandantului punctului de sprijin să-i povestească amănunţit atacul maquisards-ilor din ziua aceea.

Faul începu să-i istorisească, dar cu nepăsare, şi fără şir, cu aerul unui om abia întors de pe câmpul de luptă. Îşi dădea ifose faţă de ofiţerul de stat-major, care fără îndoială nu mirosise încă praful de puşcă. Faptul acesta îl cam enervă pe Heinrich.

— Arată-mi la faţa locului cum s-au petrecut lucrurile.

— Misiunea noastră este să păzim tunelul — şi Faul arătă cu mâna spre o gaură mare care se căsca într-un munte împădurit — şi podul. În jurul tunelului şi a cazărmii sunt amplasate în semicerc mici cazemate. Asemenea cazemate se află şi la cele două capete ale podului. Partizanii au coborât din munţi — urmă Faul. Dar, după cum vedeţi şi dumneavoastră, apărarea noastră e organizată aşa fel, ca şi când inamicul ar veni numai dinspre sat. Maquisards-ii ne-au atacat noaptea, după ora două. În vreme ce soldaţii alergau spre cazemate, inamicul i-a primit cu foc de mitraliere şi de automate. Lupta a durat o jumătate de oră, poate chiar şi mai puţin, Pierderile noastre sunt trei morţi şi şapte răniţi, dintre care doi mai grav. Afară de aceştia, au căzut şi doi soldaţi din SS.

„Prin urmare, ieşirea din tunel este păzită cu străşnicie” — îşi notă Heinrich în gând.

Însoţit de Faul, Heinrich urcă pe pod.

— Ordonă santinelei să dea alarma!

Faul scoase revolverul şi trase trei focuri în aer.

— Herr Leutnant, de data aceasta maquisards-ii ne-au atacat de la nord. Hotărârea dumitale!

— Eu aş face aşa...

— Nu filozofa, treci direct la acţiune! îl întrerupse Heinrich furios, arătând spre soldaţii care ieşeau în fugă din cazarmă.

Neştiind ce să facă, aceştia se îngrămădiră pe rambleul din faţa podului.

— Herr Leutnant, dacă eu aş fi un diversionist şi aş avea cu mine doi tovarăşi cu automate, ţi-aş curăţa toţi soldaţii şi pe dumneata împreună cu ei şi aş arunca podul în aer fără să mă doară capul.

Faul aruncă o privire descumpănită spre Goldring şi dădu ordin soldaţilor să ocupe o linie de apărare înspre

nord. Soldaţii ocupară numaidecât o poziţie şi se trântiră la pământ. Heinrich se apropie de unul dintre ei:

— Ce vezi în faţa dumitale? îl întrebă el.

— Nu văd nimic, Herr Oberleutnant — îi răspunse acesta cinstit.

— Aşa cum ai organizat apărarea, Herr Leutnant, luptătorii dumitale nu văd absolut nimic. Nu văd decât înălţimea aceea de colo. Dacă partizanii se vor apropia, vor ajunge într-un spaţiu mort unde nu-i va atinge nici un glonţ.

Faul tăcea. Îşi ştergea mereu fruntea udă de sudoare. Fără să spună o vorbă, Heinrich se întoarse şi se îndreptă spre camera lui Faul, care îi servea totodată şi de cancelarie.

— Dă-mi condica de inspecţie a punctului de sprijin! îi ordonă Goldring, scoţându-şi stiloul din buzunar ca să treacă observaţiile lui cu privire la exerciţiul care avusese loc. Faul stătea buimăcit.

— Ai făcut vreun exerciţiu cu soldaţii dumitale? îl întrebă Heinrich, pe un ton ceva mai blând.

— Herr Oberleutnant, eu am venit aici abia de o săptămână. Până acum, am făcut serviciu la statul-major al regimentului. Tot buclucul — urmă Faul — vine de acolo că de când am sosit, n-am izbutit să fac nici un exerciţiu de apărare a punctului de sprijin. Afară de asta, cei mai mulţi dintre soldaţi sunt de curând în unitate, ca unii ce au luptat pe frontul de răsărit şi au fost răniţi.

— Dar dumneata de ce-ai fost mutat aici?

— Fratele meu cel mic s-a întors acum câteva săptămâni de pe frontul de răsărit fără un picior... şi se vede că a vorbit ce nu trebuia, pentru că el a fost internat într-un lagăr de concentrare, iar pe mine m-au trimis aici. Acum, după observaţiile dumneavoastră din condică, n-am să mai pot rămâne nici aici, fără îndoială, va trebui să plec în răsărit...

Faul oftă adânc şi se lăsă pe pat.

Heinrich scrise la repezeală în condică câteva rânduri: *„Din ordinul domnului general Ewers, comandantul diviziei, am inspectat în ziua de 24 noiembrie 1942 punctul de sprijin nr. l7. Obiectivele sunt bine păzite. Am făcut şi un exerciţiu de alarmă, cu care prilej am constatat că soldaţii acestei unităţi sunt bine pregătiţi de luptă şi că amplasarea mijloacelor de foc este perfectă. Inspecţia a fost făcută de către Oberleutnant von Goldring”.*

— Citeşte! spuse Heinrich şi îi întinse condica lui Faul. Locotenentul citi cele scrise.

— Herr Oberleutnant! Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc!

— Uite ce te sfătuiesc: caută să înlături toate deficienţele pe care nu le-am trecut în condică. Am ţinut seama că eşti de puţin timp la comanda acestui punct de sprijin. Şi acum, cred că pot pleca.

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, dar aş fi foarte bucuros dacă aţi primi să luaţi masa cu mine.

Heinrich primi invitaţia.

La masă, mai ales după câteva păhărele de „grappe”, lui Faul i se dezlegă limba.

— Nici nu vă puteţi închipui, domnule baron, ce mare plictiseală e aici! N-ai unde să te duci, n-ai cu cine să schimbi o vorbă... Şi pe deasupra, plouă, plouă mereu!... Singura bucurie e vinul.

— Bine, dar ai vecini, pe ofiţerii din SS.

— Noi menţinem legătura numai prin telefon, ne este interzis să ne ducem în cealaltă parte a tunelului. Şi apoi, dânşii nici la telefon nu ţi-ar spune o vorbă mai mult. Dar dă-i la naiba cu rânduielile lor cu tot! Măcar dacă ar fi ce să păzeşti! Dar de o săptămână de când sunt aici, nici un camion n-a trecut prin tunel...

— Şi totdeauna e aşa de pustiu?

— Totdeauna, aşa spunea şi predecesorul meu. Tunelul acesta este intrarea de rezervă în Valea Blestemată. Cel prin care se face circulaţia e undeva, la vreo zece kilometri de aici. Şi ce nume: Blestemată! Poţi să înnebuneşti numai auzindu-l. Şi iată, sunt nevoit să stau aici. Da de ce, dracu ştie!...

— Cel puţin eşti mândru că păzeşti un obiectiv important.

— V-am spus doar că numai Aghiuţă ştie ce păzim! Avem ordin să-l păzim, noi îl păzim... ne-or da ordin să-l aruncăm în aer, l-om arunca în aer. Datoria noastră e să ascultăm...

Locotenentul Faul se ameţea văzând cu ochii şi devenea tot mai vorbăreţ, dar Heinrich nu mai află nimic interesant.

— Şi acum, Herr Leutnant, eu am să plec — zise Goldring şi se ridică. Nădăjduiesc că n-o să roşesc pentru dumneata, dacă generalul Ewers va veni pe neaşteptate aici.

— Totul va fi în ordine, Herr Oberleutnant! Vă sunt foarte recunoscător că nu v-a fost silă de mâncarea noastră modestă, soldăţească. Nu mă îndoiesc că la popotă vi se serveşte o masă mult mai aleasă... Poate vreţi să rămâneţi peste noapte la noi? În munţi se întunecă repede, şi-i cam târziu. E ora cea mai potrivită pentru cei din maquis.

— Nu-i nimic, m-oi strecura eu cumva! îi răspunse Goldring vesel, încălecând pe motocicletă.

Într-adevăr, amurgul învăluise munţii, dar Heinrich uitase cu desăvârşire de primejdie. Toate gândurile lui erau concentrate asupra celor ce aflase de la Faul. „Dacă tunelul de rezervă e păzit cu atâta străşnicie la amândouă capetele, nu încape îndoială că undeva, prin apropiere, se află un obiectiv de o importanţă excepţională — se gândea el — iar dacă mai adăugăm şi faptul că se păstrează un secret atât de strict asupra lui, înseamnă că...”

O rafală de armă automată mătură drumul în spatele motocicletei şi apoi în faţa ei. Heinrich apăsă pe accelerator şi motocicleta se smuci înainte, dar se izbi de ceva, cel puţin aşa i se păru lui Goldring în clipa când îşi dăduse seama că se prăbuşeşte.

Împuşcăturile fuseseră auzite la punctul de sprijin şi la locul accidentului veni în goană o unitate de motociclişti. În frunte cu Faul, înspăimântat. Locotenentul dădu ordin să se încercuiască toată regiunea, iar el se repezi spre Goldring care numai cu puţin înainte plecase aşa de vesel de la punctul de sprijin şi acum zăcea nemişcat în şanţul şoselei, la câţiva paşi de motocicleta lui.

Tot drumul până la Saint-Rémy, Faul se blestemă în gând că nu i-a dat însoţitori. Nu dorea decât un singur lucru — să nu dea ochi cu generalul Ewers. Dar ca un făcut, generalul era la comandament. Auzind că ofiţerul său cu însărcinări speciale a fost adus fără cunoştinţă, Ewers îşi descarcă toată enervarea adunată peste zi asupra lui Faul.

Numai când medicul îi spuse că Oberleutnant von Goldring este în afară de orice pericol, că nu are decât o

contuziune puternică la cap, generalul se mai îmbună şi-l lăsă pe Faul să plece fără să-i mai dea vreo pedeapsă.

15. Duşmanul şi prietenul calcă pe aceeaşi urmă

„Of, tare mă mai doare capul, tare mă mai doare!”

Şi parcă aievea, parcă în delir, lui Heinrich i se pare că vede pe mamă-sa aplecându-se asupra patului său de suferinţă. Ea îşi pune palma rece pe fruntea lui şi pentru o clipă el se simte mai bine, dar numai pentru o clipă. Pe urmă iar începe să-i ciocănească şi să-i zvâcnească în tâmple. Dar de unde au apărut Müller şi Schulz? Amândoi îl izbesc pe rând în cap cu ceva greu. Ce vor de la el? A da, vor să le spună numele lui adevărat... „Eu sunt Heinrich von Goldring, eu sunt Heinrich von Goldring... baron...” dar unde se aude tic-tacul unei pendule? A, asta-i pendula mamei care stă atârnată deasupra divanului. Numai ce caută aici chiar lângă urechea lui? Uite acuşi limba pendulei o să înceapă să se legene şi o să-l izbească drept în tâmplă. Trebuie să facă un efort şi s-o dea la o parte cu mâna. Să ridice braţul uite aşa şi...

Dar o durere ascuţită în umăr îl face pe Heinrich să scoată un ţipăt, şi el se trezeşte. Două făpturi, una la căpătâi, alta la picioarele patului sar deodată de pe scaune. Ce-i asta — Kurt şi Monica? Ce caută ei aici? Şi de ce-l doare capul aşa de cumplit?

— Herr Oberleutnant, doctorul a spus să staţi liniştit. Kurt se apleacă şi potriveşte perna sub capul lui Heinrich.

Monica tace. Stoarce un şervet alb deasupra ligheanului cu apă şi i-l pune pe frunte. Timp de câteva clipe, Heinrich stă liniştit, cu ochii închişi, încercând să-şi aducă aminte ce s-a întâmplat. Realitatea tot se mai împleteşte cu visul de adineauri. Şi deodată gândul înspăimântător că a vorbit în delir îl face să-şi vină în fire.

— Am avut coşmaruri îngrozitoare... Nu cumva am ţipat şi am vorbit în somn? întreabă el ca în treacăt, aşteptând cu groază răspunsul.

— Nu, Herr Oberleutnant, aţi gemut numai, tot timpul aţi gemut... Eu şi cu *mademoiselle* Monica ne gândeam să trimitem iar după doctor.

Abia acum bagă de seamă Heinrich că şi Monica şi Kurt au ochii înroşiţi de nesomn.

— V-am pricinuit atâta bătaie de cap, şi dumitale *mademoiselle* Monica, şi ţie, Kurt — zice el emoţionat şi încearcă să se ridice.

— Nu, nu, stai culcat! strigă Monica, îngrijorată, şi se apleacă asupra lui Heinrich ca să-i schimbe compresa.

O, obrăjorul acesta drag şi atât de aproape inimii lui! Ai zice că radiază o duioşie de mamă, de soră, de iubită... Chiar şi mâinile ei radiază duioşie. Cu câtă băgare de seamă îi ating fruntea! Îi vine să-şi lipească obrazul de palma ei răcoroasă şi să adoarmă. Şi să doarmă mult, mult, doar are atâta nevoie de putere!

În cursul zilei, Müller venise de două ori să-l vadă pe Goldring. Dar nu izbutise să-i vorbească. Între timp, şeful serviciului SS făcuse tot ce se putea face ca să lămurească împrejurările în care se produsese atentatul. Cercetase personal, cu multă grijă, locul unde fusese găsit Heinrich, fără cunoştinţă. Sub un tufiş, descoperise vreo zece cartuşe goale de automat german. Cine ştie, poate că se trăsese în Goldring cu una din armele recepţionate chiar de el la Bonneville?!

Cheia tuturor întâmplărilor care au urmat atacului asupra eşalonului de armament trebuie căutată în acest atac! Serviciul SS şi-a dat seama de acest lucru, totuşi se frământa pe loc, n-a făcut nici un singur pas înainte. Nici până astăzi n-a izbutit să stabilească cu precizie cum a decurs atacul asupra trenului. Declaraţiile soldaţilor din gardă sunt foarte nelămurite, adesea chiar contradictorii. Fireşte, cele mai precise informaţii le-ar putea da Oberleutnant Feldner, care a însoţit eşalonul. Dar starea lui e tot mai este gravă şi medicii au interzis să fie vizitat. Müller ar dori să se sfătuiască, cu Goldring, să-i împărtăşească planurile. După atacul asupra eşalonului, şeful serviciului SS a primit ordin de la Berlin, să intensifice lupta împotriva maquis-urilor, iar când cei de sus au aflat şi de atacul asupra tunelului, i s-a dat ordin drastic să raporteze zilnic ce măsuri a luat pentru lichidarea mişcării partizanilor.

A sosit, în sfârşit, ceasul când Müller poate şi trebuie să arate înaltului comandament destoinicia sa, să-i arate că merită să i se încredinţeze un sector de activitate mai mare decât acela al unei divizii. De aceea are nevoie de Goldring. Ar fi de ajuns ca acesta să vorbească în scrisorile lui către Berthold de activitatea şi de iniţiativa şefului serviciului SS, pentru ca drumul spre avansare să-i fie asigurat. Mai ales dacă izbuteşte să pună mâna pe cei care l-au atacat pe Goldring. Ce n-ar face atunci Berthold pentru el! Aşadar, trebuie să dea cât mai repede de urma celor care au atentat la viaţa baronului... Dar dacă nu izbuteşte să dea de urma lor? Nu-i nimic. Şi în cazul ăsta există o ieşire — să aresteze câţiva ţărani sub învinuirea că sunt în legătură cu maquisards-ii, să-i strângă cum se cuvine cu uşa... şi mărturia cu privire la atentatul împotriva lui Goldring o s-o aibă în buzunar. Dar asta se poate face şi mâine. Acum trebuie negreşit şi cât mai repede să-l vadă pe Heinrich.

Astăzi, Heinrich s-a dat jos din pat pentru întâia oară, dar nici n-a apucat bine să pună piciorul pe podea, că iar a început să-l doară capul, ochii i s-au înceţoşat. Vizita lui Müller cădea la un moment foarte nepotrivit, totuşi nu era prudent să se sustragă iar de la o convorbire cu el, cu atât mai mult că era în interesul lui Heinrich să se pună la curent cu tot ce se petrecea. Comunicatele înaltului comandament german vorbeau de atacurile desperate ale grupării de şoc Manstein, care încerca să străpungă cu orice preţ cercul în care se afla imobilizată armata lui Paulus. Pe de altă parte, radio Moscova anunţa că trupele sovietice au trecut la ofensivă şi pe alte fronturi. Prin urmare, evenimentele se desfăşurau cu o iuţeală vertiginoasă. Cum să stai în pat în asemenea momente!

Müller intră în odaia lui Heinrich, emoţionat şi radios.

— Heinrich, dragul meu... Îmi dai voie să-ţi spun aşa? cad din picioare literalmente, tot căutând pe cei care au tras în dumneata. Dar am să-i găsesc, am să-i găsesc negreşit! O să arestez vreo zece-douăzeci de oameni, o să-i cercetez personal şi nu se poate să nu dau de urma făptaşului. Eu ştiu să fac şi morţii să vorbească, zise Müller, strângând cu putere mâna lui Goldring.

— Nu, eu sunt adânc încredinţat că n-am să-ţi pricinuiesc chiar atâta bătaie de cap, Herr Müller.

— Müller? Mă ofensezi, pe mine mă cheamă Hans şi fiindcă ai acceptat să-ţi spun de-a dreptul Heinrich...

— E o cinste pentru mine... Hans. Uite ce vroiam să-ţi spun. Nu-i nevoie să arestezi şi să cercetezi pe nimeni. Eu am văzut cine a tras în mine şi cred că noi amândoi vom izbuti să găsim şi pe partizanul care m-a atacat, şi pe cei ce au provocat deraierea trenului... Mai ales dezlegarea problemei din urmă o socot drept o datorie de onoare pentru mine şi aş fi fericit dacă mi-ai îngădui să-ţi ajut la cercetări.

— Chiar venisem cu gândul să-ţi propun să ne ajuţi şi totodată să-ţi vorbesc despre planurile şi măsurile pe care le-am luat. În primul rând, am dispus ca fiecare persoană care se duce de aici la Bonneville, sau care vine de acolo, să fie controlată.

— Dar de ce fiecare persoană?

— Vezi dumneata, Bonneville este centrul mişcării de partizani. Deci, e limpede că numai partizanii de acolo i-au avertizat pe cei de aici de expedierea eşalonului de armament. Nu cred că există o legătură permanentă între maquisards-ii care acţionează în raionul nostru şi cei de la Bonneville. În orice caz suntem datori să dăm de urma acestei legături.

— S-ar putea să ai dreptate. Numai că aş dori să vorbim despre asta ceva mai târziu. N-ai idee cum mă doare capul.

Heinrich credea că Müller va înţelege aluzia şi va pleca dar acesta stătu încă mai bine de o oră, plictisindu-l de moarte.

— A doua zi dimineaţa, fără să ia în seamă protestele Monicăi şi ale lui Kurt, Heinrich se duse la comandament şi pătrunse cu greu în biroul lui Lütz, unde se adunaseră nu numai camarazii lui de la comandament, ci şi ofiţerii care comandau diferitele subunităţi ale diviziei, dislocate în cele mai îndepărtate localităţi ale raionului. Pe mulţi dintre ei Heinrich îi vedea pentru întâia oară.

— Generalul vă roagă să intraţi la el — îi şopti Lütz.

Unul după altul, ofiţerii intrară în cabinet. Heinrich şi Lütz intrară cei din urmă. Dând cu ochii de ofiţerul său cu însărcinări speciale, Ewers îl salută cu prietenie, fără să-şi întrerupă conversaţia cu şeful de stat-major Kunst, cu Müller şi cu un ofiţer din SS, cu gradul de Oberleutnant.

— Meine Herrschaften! începu Ewers, când toţi se aşezară. Am primit ordin să aducem la îndeplinire o misiune foarte importantă. Aseară la ora şase s-a aflat că un criminal foarte primejdios, cu numele Paul Chénier, francez de origine a evadat din uzina de armament secretă. În ce împrejurări s-a produs evadarea şi cine l-a ajutat să evadeze, nu s-a putut stabili. În telegrama primită acum o oră de la Saint-Michel se dă un amănunt interesant: într-un vagon care transporta armament fabricat în această uzină, s-a descoperit o ladă goală, desfăcută, iar în podeaua vagonului o gaură tăiată cu ferăstrăul. Ţineţi seama că acest criminal a evadat dintr-o uzină, extrem de secretă, de a cărei existenţă duşmanii Germaniei n-au aflat şi nici nu trebuie să afle. Misiunea noastră este să punem mâna pe el cu orice preţ, viu sau mort.

Generalul tăcu. După ce îi învălui pe toţi cu o privire aspră, ca şi când ar fi vrut să sublinieze însemnătatea vorbelor lui, urmă pe un ton strict oficial:

— Oberst Kunst, şeful nostru de stat-major, va fixa fiecărei subunităţi câte un sector bine delimitat, care va trebui scotocit într-o singură zi şi cât mai amănunţit, casă cu casă, grădină cu grădină. Să nu rămână nici o palmă de pământ necercetată. Unitatea comandată de Oberleutnant Keisner, care asistă la consfătuirea noastră — Ewers se înclină spre ofiţerul de SS — a interceptat încă de astă-noapte toate potecile, trecătorile şi defileurile din muţi! Deci, criminalul nu va putea să fugă în munţi, la maquisards-i; va fi nevoit să rămână în zona diviziei noastre şi să aştepte o ocazie prielnică. Fiecare comandant de detaşament care asistă la consfătuire va alege după aprecierea sa un număr de ostaşi cu automate, îşi va lăsa unitatea în seama unui locţiitor şi va conduce personal acţiunea de căutare a evadatului în sectorul respectiv, scotocind toate drumurile şi localităţile. Ofiţerul care va avea norocul să-l prindă pe criminal este dator să-l aducă la comandament spre identificare. Pentru aceasta, i se va da o recompensă de cinci mii de mărci.

Generalul se întoarse spre ofiţerul de SS. Acesta dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Pentru a uşura urmărirea, fiecare dintre dumneavoastră va primi chiar acum câte două fotografii ale lui Paul Chénier, una luată din faţă şi alta din profil. SS-istul se ridică în picioare:

— Meine Herrschaften! La rândul meu sunt dator să vă atrag atenţia că ordinul pe care l-aţi primit are o mare importanţă de stat. De aceea, misiunea ce vi s-a dat, fotografiile criminalului, numele lui, precum şi locul unde muncea, toate aceste date au un caracter strict secret şi de aceea le încredinţăm numai unor ofiţeri de elită.

— Treceţi acum să primiţi fotografiile şi să vă notaţi sectorul ce vi se dă în seamă — ordonă Ewers şi se ridică, dându-le astfel a înţelege că consfătuirea a luat sfârşit.

După ce ofiţerii se împrăştiară, generalul făcu semn lui Heinrich să se apropie.

— Ei, cum o duci cu sănătatea, baroane?

— Mulţumesc pentru atenţie, Herr General, din ce în ce mai bine.

— Îmi pare foarte rău că eşti bolnav tocmai acum.

— Sunt gata să-mi reiau serviciul. Îngăduiţi-mi să vă adresez o rugăminte, Herr General.

— Poftim!

— Vă rog să-mi aprobaţi să iau şi eu parte la căutarea criminalului.

Observând că SS-istul trage cu urechea la discuţia lor, Heinrich luă o atitudine care să nu trădeze raporturile prieteneşti dintre el şi general.

— Herr Oberleutnant, să-ţi prezint pe Oberleutnant von Goldring, fiul adoptiv al generalului-maior Berthold.

— O, îmi face multă plăcere! şi privirea SS-istului deveni dintr-o dată prietenoasă. Îţi doresc noroc în cercetările pe care vrei să le întreprinzi.

— Goldring are nevoie de ajutoare. Pe ai mei i-am împărţit pe toţi — spuse Ewers cu şovăială.

— Atunci v-aş ruga să nu-mi încredinţaţi un sector, să-mi daţi voie să caut singur, ajutat de ordonanţa mea.

Generalul se uită întrebător la SS-ist.

— Cred că-i chiar mai bine aşa. Un ofiţer care umblă însoţit de ordonanţa sa va atrage mai puţin atenţia. Nimănui n-o să-i treacă prin minte că şi ei iau parte la urmărire! Încearcă, baroane! Cinci mii de mărci e un premiu respectabil!

După ce luă de la Kunst fotografiile lui Paul Chénier, Heinrich intră la Lütz. Spre surprinderea lui, acesta îl primi cu răceală.

— Ce s-a întâmplat, Karl? Iar vreo neplăcere?

— Depinde cum o iei.

— După tine e o neplăcere?

— Da, o neplăcere.

— Bine, dar ce s-a întâmplat? Spune-mi, dacă nu-i un secret.

— Vrei să-ţi vorbesc deschis?

— Cred că nici nu mai este nevoie să mă întrebi — spuse Heinrich pe un ton supărat.

— Uite ce-i. Mie unul nu-mi place vânătoarea, cu atât mai puţin vânătoarea de oameni... Poate nu-ţi ajung banii pe care-i ai şi te-ai hotărât să mai câştigi cinci mii de mărci pe pielea nenorocitului acela de Paul Chénier, care a evadat din uzina subterană?

O frântură de clipită se priviră în tăcere, ochi în ochi. Lui Heinrich îi venea să-i apuce mâinile şi să i le strângă cu putere, din toată inima, dar se stăpâni.

Acasă îl aştepta corespondenţa adusă de Kurt de la comandament. În afară de scrisoarea Lorrei, nu se ştie a câta la număr, pe masă se afla şi un pachet. Era de la Bertina Grausammel, care se hotărâse să-i aducă aminte de existenţa ei, trimiţându-i un pachet întreg de fotografii, în care era înfăţişată în diferite atitudini şi aspecte. Cea mai mare parte dintre ele fuseseră luate în lagăr, fie în timpul apelului prizonierelor, fie în timpul muncii lor. Se înţelege, în primul plan se etala Bertina, îmbrăcată în uniformă şi cu decoraţie pe piept. Câteva dintre ele o înfăţişau la ea acasă. În acestea, apărea în hainele ei de fiece zi, stând la masă, la fereastră sau lângă pian... Ultima i-o trimisese, se vede, cu gândul să-l dea gata: în fund se zărea aşternutul alb al unui pat desfăcut, iar în faţă stătea însăşi Bertina. Pe jumătate dezbrăcată, îşi ţinea un picior dezgolit până mai sus de genunchi pe un fotoliu şi privea din fotografie cu un zâmbet galeş. Dedesubt scria: *„Oare când ne mai vedem?”*

Heinrich aruncă cu scârbă darul într-un colţ al odăii şi începu să-şi facă planul cum să-l caute pe Paul Chénier. Se zice că a evadat undeva între Sainte-Marie şi Chambéry. Distanţa dintre aceste două localităţi e de trei sute de kilometri. Păcat că nu se ştie la ce oră a plecat trenul, precum şi la ce oră a dispărut Chénier din uzină. Despre evadarea lui s-a aflat abia aseară, la ora şase. Să admitem că tot cam atunci a sărit din vagon. Acum e ora unsprezece dimineaţa. Chiar şi un om foarte sănătos şi voinic nu s-ar fi putut depărta de calea ferată cu mai mult de şaizeci de kilometri. Chénier e în haine de puşcăriaş, prin urmare trebuie să evite drumurile umblate şi o să aleagă o cale mai lipsită de primejdie, adică prin munţi şi păduri. Aşa că n-are nici un rost să plece cu maşina. Numai l-ar încurca în cercetări.

Heinrich telefonă lui Müller.

— Hans, poţi să-mi dai două motociclete pe câteva zile pentru mine şi ordonanţa mea?

— Cu plăcere! Numai vezi, căutându-l pe Chénier, nu uita şi de maquisard-ul care a tras în dumneata. Doar mi-ai făgăduit.

— Nu era nevoie să-mi aminteşti — Heinrich minţea, uitase cu desăvârşire. Îi spusese şefului serviciului SS că a văzut cine a tras într-însul, numai ca să scape de a fi arestaţi atâţia oameni nevinovaţi.

Până ce veni Kurt cu motocicletele, Heinrich avu destulă vreme să studieze portretul lui Chénier. Era o fotografă proastă, luată în grabă, cum se face de obicei în închisoare unde prin faţa obiectivului trec într-o zi sute de arestaţi. Totuşi, îţi puteai face o idee de înfăţişarea evadatului. Heinrich cercetă cu lupa imaginea lui Paul Chénier, părticică ca părticică. Din când în când închidea ochii ca să-şi întipărească în minte o trăsătură sau alta şi din nou se adâncea în cercetarea fotografiei.

Niciodată nu mai fusese, atât de dornic, să aducă la îndeplinire cât mai repede şi cât mai bine misiunea ce i se încredinţase, ca acum. Inspecţia făcută lui Faul îl ajutase să stabilească cu precizie că în Valea Blestemată se află un obiectiv militar, ţinut în mare secret. Dar asta nu însemna că-i chiar uzina pe care o caută. Chiar dacă ar fi aceea, cum să se încredinţeze că-i aşa? Cum să afle ce se fabrică acolo şi care-i capacitatea de producţie a uzinei? Cum să se încredinţeze unde se trimite armamentul fabricat? Informaţiile acestea nu le poate căpăta decât de la Chénier. Da, trebuie să-l găsească cu orice preţ, chiar de-ar fi să cutreiere toate dealurile şi văgăunile căutându-l.

...Trei zile în şir, din zori şi până în amurg, Heinrich şi Kurt s-au căţărat pe stânci, s-au coborât în prăpăstii, scociorând toate tufişurile şi abia pe înserat se întorceau acasă, murdari şi rupţi de oboseală.

Dar Chénier parcă intrase în pământ. Nu dădură de urma evadatului nici nenumăratele detaşamente trimise în urmărirea lui. Şi totuşi el nu se putuse strecura la maquisards-i, deoarece toate drumurile, defileurile şi potecile din munţi fuseseră barate de SS-işti.

În timpul căutărilor se ivi o nouă complicaţie: se află că, de fapt, Paul Chénier nu era Chénier, ci altcineva, însă nu se ştia cine anume. După datele uzinei, Chénier era de fel din Escalier, un orăşel din apropierea graniţei spaniole. Dar cu două zile în urmă se primise răspunsul că în Escalier nu este şi nici n-a fost vreodată cineva cu numele de Paul Chénier şi că nici strada pe care, chipurile, ar fi locuit părinţii lui, nu exista.

Eşecul căutărilor nelinişti serios cartierul general. Müller primea în fiecare zi telefoane din capitală, iar astăzi i se pusese în vedere categoric că, dacă până în trei zile nu prinde pe evadat, va fi chemat la Berlin pentru o „discuţie specială”. Şeful serviciului SS îşi dădea bine seama ce înseamnă această invitaţie, în cel mai bun caz va fi degradat şi trimis ca simplu soldat pe frontul de răsărit. Nici chiar faptul că a luat parte la putsch nu l-ar mai ajuta.

Era noaptea târziu când Müller telefona lui Heinrich că vrea să-l vadă.

— Nu s-ar putea mâine dimineaţă? Sunt foarte obosit şi cad de somn.

— În cinci minute sunt la dumneata. N-am să stau decât foarte puţin — stăruia Müller.

— Bine, vino.

Şeful serviciului SS avea o înfăţişare jalnică. Unde-i dispăruse îngâmfarea, aroganţa, înfumurarea — trăsături specifice profesiei, care cu timpul ajung însuşiri predominante ale caracterului?

— Heinrich, numai dumneata mă poţi salva.

— Eu?

— Da, dumneata. Am primit astăzi de la generalul Berthold personal un avertisment că dacă până în trei zile nu-l găsesc pe blestematul acela de Chénier, voi fi chemat la Berlin pentru o discuţie specială. Şi dumneata ştii ce înseamnă asta?

— Îmi închipui.

— Te rog din toată inima, scrie generalului să-mi dea răgaz măcar o săptămână. Niciodată n-am să uit serviciul ăsta. Cine ştie, poate am să-ţi fiu şi eu de folos vreodată!

— Asta-i tot? Pentru atâta lucru ai venit la mine în toiul nopţii?

— Pentru dumneata, Heinrich, o fi un fleac, pentru mine însă nu. E în joc cariera mea, poate chiar viaţa.

— Mâine dimineaţă o să-ţi dau câteva rânduri pentru tata, pe care să le expediezi chiar dumneata.

Müller strânse îndelung mâna lui Heinrich.

Peste noapte căzuse o ploaie şi Heinrich fu nevoit să-şi amine planul pregătit de cu seară. Trebuia să aştepte ca pământul să se zvânte măcar cât de cât. Dar nu-i păru rău, pentru că era să uite de făgăduiala făcută lui Müller. Heinrich se apucă să-i scrie lui Berthold. De data aceasta, nu-i scrise decât câteva rânduri. După cel puse la curent cu faptul că lua şi el parte la urmărire, îl ruga să ţină seama de greutatea situaţiei şi să prelungească cu încă o săptămână termenul pe care-l fixase.

Heinrich dădu plicul nelipit lui Kurt, ordonându-i să-l ducă lui Müller.

— La întoarcere, roag-o pe *madame* Tarval sau pe *mademoiselle* Monica să ne pregătească ceva demâncare pentru drum.

— *Mademoiselle* e bolnavă, e a doua zi de când stă în pat...

— Rău ai făcut că nu mi-ai spus de aseară! Când am fost eu bolnav, *mademoiselle* m-a îngrijit, iar acum când este ea, nici nu m-am dus s-o văd măcar!

— Herr Oberleutnant, aseară ne-am întors foarte târziu...

— Atunci uite cum facem: eu mă reped pentru un sfert de oră la *mademoiselle* Monica ca să-i cer iertare pentru lipsa mea de atenţie şi în vremea asta tu duci scrisoarea şi apoi te pregăteşti de drum.

— Plec chiar acum, Herr Oberleutnant! Până vă întoarceţi, totul o să fie gata.

Lui Kurt nici prin gând nu-i trecea că va trebui să întârzie mult mai mult decât socotise, şi încă cu o treabă nu tocmai plăcută.

Müller luă scrisoarea din mâna lui Kurt şi-i ordonă să aştepte.

— Numele dumitale nu-i Schmidt? Kurt Schmidt? îl întrebă Müller după ce citi scrisoarea, o lipi şi o înmână adjutantului ca s-o expedieze imediat.

— Da, să trăiţi!

— N-ai avut ca comandant de companie pe Oberleutnant Feldner?

— Da, să trăiţi!

— Ştii că fostul dumitale comandant se află la spital, grav rănit?

— Da, să trăiţi!

— De unde ştii?

— Mi-a spus-o Herr Oberleutnant von Goldring.

— Când l-ai văzut pentru ultima oară pe Oberleutnant Feldner?

— În ziua plecării noastre din Bonneville, la hotel, în camera lui Herr Oberleutnant Goldring.

— Dar ia spune-mi, Oberleutnant Feldner a vorbit cu dumneata?

— A vorbit. Mi-a dat ordin să comunic lui Herr Oberleutnant von Goldring numărul trenului şi ora plecării lui.

— Ce număr şi ce oră ţi-a spus?

— Nu-mi mai aduc aminte.

— Dar când i-ai comunicat aceasta lui Herr Oberleutnant Goldring, mai era cineva străin în odaie?

— Nu — răspunse Kurt cu tărie, deşi ţinea bine minte că în odaie era şi Monica.

— Bine, poţi să pleci, am să vorbesc cu Herr Oberleutnant despre toate astea. Dar bagă de seamă, să nu sufli nimănui un cuvânt despre ceea ce-am vorbit acum. Ai înţeles?

— Da, să trăiţi!

Kurt o luă spre casă, dar nu în pas domol, ci alergând cât îl ţineau picioarele. Alerga, nu atât pentru că întârziase, cât mai ales din pricina neliniştii ce-l cuprinsese. De ce l-o fi descusut Müller cu privire la Feldner? Şi de ce se interesa dacă n-a mai fost cineva străin în cameră? Nu cumva o bănuieşte pe Monica de ceva rău? Ce legătură să aibă *mademoiselle* Monica cu trenul acela? Ce prostie! Kurt ardea de nerăbdare să ajungă cât mai repede acasă, ca să povestească totul lui Herr Oberleutnant şi a fost foarte dezamăgit, văzând că nu-i în camera lui. Trecu o jumătate de oră, o oră, dar el tot nu se întorcea.

Fără voia lui, vizita lui Heinrich se prelungise.

Monica răcise şi *madame* Tarval îi interzisese să se dea jos din pat. Dar auzind glasul lui Heinrich la uşă, fata se emoţionă aproape până la lacrimi. O să-l lase mama să intre?

Şi de ce să nu-l lase? Ce are a face că stă în pat? E bolnavă şi-i firesc ca Heinrich să vină s-o vadă, doar şi ea a vegheat la căpătâiul lui după accidentul de motocicletă.

Heinrich se prefăcu că nu bagă de seamă nici emoţia, nici stânjeneala fetei. Avea aceeaşi atitudine firească, simplă, de totdeauna, şi Monica uită numaidecât, de îngrijorarea ei.

Era fericită că Heinrich e lângă ea, că stau de vorbă fără să se simtă stingheriţi şi că o priveşte cu admiraţie. Ce-i drept, ar fi fost greu să n-o priveşti cu admiraţie. Părul ei vălurit îi încadra capul ca o cunună. Pe fondul alb al pernei, părea o ramă neagră, nepreţuită, în care era încadrat un căpuşor de femeie încântător.

— Monica, astăzi eşti neînchipuit de frumoasă!

— Mi-o spui pentru a doua oară!

— Şi s-ar putea să ţi-o mai spun şi a treia oară.

— Mamă, nu vezi că-şi bate joc de fata ta! strigă Monica maică-şi, care trebăluia în odaia vecină.

— Îşi bate joc de tine? Nu cred în ruptul capului! răspunse *madame* Tarval, ivindu-se în prag cu o farfurie de struguri în mână.

— I-am spus domnişoarei că astăzi e nespus de frumoasă.

— Albul o prinde foarte bine. S-o fi văzut cum arăta la confirmare! Dar staţi, vă aduc îndată fotografia. Priviţi, domnule baron — zise *madame* Tarval şi îi întinse lui Heinrich un album mare, deschis la locul unde se afla fotografia Monicăi din ziua confirmării.

Heinrich aruncă o privire, şi puţin lipsi să nu scoată un strigăt. *Madame* Tarval zâmbi mulţumită — era încredinţată că fotografia fetei îi făcuse o impresie atât de puternică — şi se uita fericită când la Monica, când la el. Iar Heinrich nu-şi mai lua ochii de la fotografie. Ceea ce văzuse îl zguduise cu desăvârşire. El, omul perfect disciplinat, obişnuit cu fel de fel de întâmplări neprevăzute, abia îşi putea stăpâni tulburarea. Ceea ce-l uluise, nu era frumuseţea micuţei Monica, cu toate că îmbrăcată toată în alb, era într-adevăr minunată. Altceva îl uimise. Alături de Monica stătea — cine ar fi putut crede aşa ceva — Paul Chénier! Nu putea fi nici cea mai mică îndoială.

— Monica, pentru că nu mi-ai arătat până acum fotografia asta, minunată, te amendez şi amenda ai să mi-o plăteşti pe loc.

— Depinde de amendă.

— O, amenda o să fie destul de apăsătoare! Am să te pun să-mi povesteşti tot ce ştii despre cei cu care eşti fotografiată.

— Atunci aşează-te aici pe scăunelul ăsta ca să văd şi eu se învoi Monica, râzând.

Heinrich începu să întoarcă foile albumului. Monica îi dădea explicaţii când glumeţe, când serioase la fiecare fotografie. Intrigată de acest joc interesant, *madame* Tarval îşi trase şi ea scaunul mai aproape de pat. Când dădu de o fotografie care reprezenta un tânăr în uniforma armatei franceze, Heinrich rămase uimit. Era unul din cei doi maquisards-i, pe care-i pusese în libertate, atunci, pe platou.

— Ăsta-i Jean, băiatul meu, care a dispărut fără urmă zise *madame* Tarval şi zâmbi.

Heinrich o privi drept în ochi şi înţelese că ea ştia totul. Va să zică, iată care era pricina simpatiei ei pentru dânsul!

Întorcând ultima foaie a albumului, Heinrich se încredinţă că Paul Chénier nu-i fotografiat singur nicăieri. Albumul avea locuri goale — deci fusese cercetat şi i se scoseseră unele fotografii.

Heinrich trebui să se întoarcă la fotografia din ziua confirmării.

— Ei, acum când cunosc toate rudele şi prietenii dumitale, să încerc să ghicesc cine-s persoanele fotografiate aici împreună cu dumneata.

— Bagă de seamă, eu nu-s chiar atât de bună cum crezi şi am să născocesc şi eu vreo amendă. Ei, ghiceşte cine-i asta?

— Asta-i bunica dumitale, *mademoiselle*; iar asta eşti dumneata, *madame* Tarval; cel de alături e fiul dumitale, Jean... Staţi, staţi o clipă... A, da, femeia asta tânără, frumoasă, e Louise, sora dumitale, *madame*. Pe bărbatul care stă alături de *mademoiselle* nu mi-l amintesc. Ciudat! De obicei, un chip ca ăsta nu se uită... energic, hotărât... Pun rămăşag că nu i-am văzut fotografia în album!

— Nici nu-i de mirare, Monica le-a distrus pe toate! zise *madame* Tarval, oarecum furioasă.

— Mamă!

— Lasă-mă în pace! Eu n-am ce ascunde de domnul baron. *Monsieur* Goldring, eu sunt aşa de sigură că sunteţi un om de treabă, că am să vă spun adevărul. Acesta e André Renard, bărbatul surorii mele, Louise.

— E mort — se grăbi să adauge Monica.

— Nu-i mort deloc, a dispărut nu se ştie unde. Înţelegeţi?...

— *Monsieur* Heinrich, nu-i curios deloc să ştie ce s-a întâmplat cu fiecare din rudele noastre — încercă Monica s-o întrerupă pe maică-sa.

— Dimpotrivă, mă interesează foarte mult această întâmplare! Cum a putut să dispară un om aşa, dintr-o dată, nu se ştie unde?!

— O, acum în vremurile astea!... şi *madame* Tarval clătină din cap cu tristeţe.

— Mamă! oftă Monica. Dar *madame* Tarval, cu încăpăţânarea omului hotărât să-şi descarce sufletul, urmă:

— Se înţelege, şi eu sunt de părere că omul trebuie să fie prudent şi de aceea n-am adus-o pe Louise aici. Eu nici corespondenţă nu port cu ea. Totuşi, cred c-aş putea să mă reped pentru o zi să-mi văd mama şi sora. N-o să bată la ochi, stau foarte aproape de noi, în satul La Travelsa. Cu toate astea, Monica nu sa dus niciodată să le vadă şi nici pe mine nu mă lasă. Mai mult, a distrus toate fotografiile bietului André. Ei, spuneţi şi dumneavoastră, ce părere aveţi de prudenţa asta exagerată?

— E foarte bună — răspunse Heinrich răspicat.

— Vezi, mamă!

— Şi eu te sfătuiesc să-ţi mai amâni vizita la sora dumitale şi să nu te duci în satul acela... cum îi spune... am uitat...

— La Travelsa — repetă *madame* Tarval.

— Dumneata doar nu poţi să ştii ce s-a întâmplat cu André Renard. Se prea poate să fie urmărit şi au să se intereseze şi de rudele lui... Oricum, nu-l poţi ajuta.

— Vă mulţumesc, *monsieur,* pentru sfat. Luaţi vă rog un strugure. Priviţi ce ciorchine frumos!

— Nu mă tentaţi, şi aşa am stat prea mult! Şi am un drum lung de făcut.

După ce-şi luă rămas bun de la *madame* Tarval şi de la Monica, Heinrich ieşi.

„André Renard, satul La Travelsa” — repeta el în gând, coborând scările.

16. O întâlnire la lacul de munte

— Herr Oberleutnant von Goldring, îmi daţi voie să vă raportez? zise Kurt, şi se ridică iute în picioare luând poziţia de drepţi, aşa cum prevede regulamentul.

— Ce-i cu dumneata, Gefreiter Kurt Schmidt? De ce atitudinea asta oficială? Doar nu-i nici un străin de faţă!

Emoţionat, Kurt îi repetă vorbă cu vorbă convorbirea lui cu Müller.

— Dar de ce nu i-ai spus că *mademoiselle* Monica era la mine în odaie când am vorbit cu Feldner?

— Am socotit... mi-am zis că aşa-i mai bine!

— Ai procedat cuminte. Gestapoul ar fi putut s-o cheme la interogatoriu, iar *mademoiselle* Monica e tot atât de vinovată de atacul asupra trenului, cât eşti tu răspunzător de încercuirea lui Paulus la Stalingrad. Scrie mamei tale că are nu fecior isteţ.

— O să fie tare bucuroasă, Herr Oberleutnant, când o afla că sunteţi mulţumit de mine. Ea vă respectă foarte mult şi în fiecare scrisoare mă roagă să vă spun plecăciuni din partea ei, dar n-am îndrăznit să vă supăr... mi-a fost ruşine...

— Spune-mi, Kurt, şi cu fetele eşti tot atât de sfios? Sau încă n-ai o drăguţă? Şi eu care aveam de gând să joc la nunta ta, după război! Cred că o să mă pofteşti şi pe mine? Văd eu că o să mă pofteşti, văd! Şi acum, ascultă cu atenţie... Pregăteşte maşina...

— E gata pregătită!

— Lasă storurile ca să nu se vadă cine-i în maşină, ia automatul tău şi al meu, mâncare pentru două zile, nu pentru o zi cum îţi spusesem, şi cât mai multe cartuşe. Nu uita că plecăm într-o misiune foarte grea şi că s-ar putea să dăm şi o luptă.

— Îmi daţi voie să iau şi vreo două grenade?

— Nu strică! Ei hai, grăbeşte-te!

La drept vorbind, Heinrich n-avea un plan bine hotărât. Totul depindea de situaţia de la faţa locului şi de faptul dacă presupunerile lui se dovedeau juste. Că Paul Chénier şi André Renard sunt una şi aceeaşi persoană, nu-i nici umbră de îndoială. Dar că fugarul se află în Travelsa, nu-i deloc cert. Deşi, dacă stai şi judeci, n-avea unde să se ducă în altă parte. El cunoaşte bine toată regiunea şi cei de aici nu vor şovăi să-l ţină ascuns până vor izbuti să-l ducă într-un loc sigur. Iar primejdia de a fi recunoscut nu-i mai mare aici ca în altă parte. Toată lumea ştie că pe Louise o cheamă *madame* Renard şi nimănui nu-i va trece prin minte să facă vreo legătură între numele ei şi al lui Chénier.

Heinrich întinse harta. La Travelsa era un sătuc aflat la vreo treizeci şi cinci de kilometri spre apus de Saint-Rémy. Prin urmare, fără să se grăbească prea tare, ar putea ajunge acolo pe la ora cincisprezece. Satul e ceva mai la o parte de şosea şi nu adăposteşte obiective militare, prin urmare şi nici vreo garnizoană germană.

— Să pornim, Kurt — zise Heinrich vesel, aşezându-se lângă ordonanţa sa.

Kurt apăsă pe accelerator şi săgeata vitezometrului urcă iute în sus. Dar după primul kilometru, fură nevoiţi să reducă viteza. Drumul începea să urce în serpentine foarte scurte, afară de aceasta se simţea că nu mai fusese reparat de mult. Printre pietrele şoselei se căscau gropi adânci, pline de apa ploilor. Maşina era toată împroşcată de noroi şi Kurt trebui să se dea jos de vreo câteva ori, ca să şteargă parbrizul cu o cârpă. Ştergătoarele automate nu făceau decât să întindă pe geam şiroaiele de noroi.

Abia la trei şi jumătate ajunseră în satul La Travelsa. Frumuseţea originală a acestei aşezări muntoase, pitorească chiar şi într-o zi mohorâta de toamnă, îl uimi pe Heinrich. Căsuţele îngrijite se înşirau în semicerc de-a lungul malului de răsărit al unui lac lungăreţ. Tot în semicerc se întindea şi unica uliţă a satului. Străjuită pe ambele parţi de copaci rămuroşi, părea un tunel verde, îngust, care alerga chiar pe marginea lacului către o stâncă verticală ce atârna deasupra apei. În spatele acestei stânci se înălţa încă una, şi mai mare. Pe malul celălalt, nenumărate steiuri de piatră se îngrămădeau într-o dezordine haotică, ca şi când muntele uriaş din spatele lor ar fi înaintat năvalnic, sfărâmând totul în calea lui.

Heinrich porunci lui Kurt să oprească la primărie, şi abia atunci îşi aduse aminte că nu cunoştea numele mamei doamnei Tarval. Va trebui să întrebe, ceea ce nu intra deloc în planurile lui. Dar era prea târziu ca să mai dea înapoi.

— Bună ziua — salută el pe un bătrân, care şedea la o masă şi scria.

— *Bonjour monsieur* — îi răspunse moşneagul mohorât, aruncând o privire piezişă lui Heinrich.

— Dumneata eşti primar aici, în La Travelsa?

— Eu, din păcate.

— Am nevoie de un local pentru comandatura germană. Bătrânul oftă adânc.

— Ai putea să-mi arăţi casele în care au stat comunişti şi în care stau acum familiile lor?

— Eu nu ştiu din ce partid făcea parte fiecare cetăţean. N-am o asemenea evidenţă.

— Dar o organizaţie a partidului naţional-socialist francez aveţi aici?

— A apărut în sat unul de ăştia, se tot învârteşte de colo până colo. Iată-l, a văzut că aţi venit şi aleargă încoace.

Într-adevăr, un om venea în fugă pe uliţă, încheindu-şi din mers impermeabilul.

— E de aici, din sat? se interesă Heinrich.

— De fel, e de aici. Tată-su a fost un om foarte cumsecade...

Primarul îşi ridică ochii la Heinrich şi îşi dădu seama că l-a cam luat gura pe dinainte.

— A murit săptămâna trecută şi fecioru-su a venit să intre în stăpânirea averii.

În prag se auzi salutul nazist. Heinrich răspunse la fel.

Unicul reprezentant al partidului naţional-socialist francez în La Travelsa era o puşlama de vreo treizeci de ani. Pălăria dată pe ceafă îngăduia oricui să constate că *monsieur* Basel, cum se recomandase el, era pieptănat le fel cu Hitler. Mustăţile lui negre, tunse scurt, de sub un nas lung, încovoiat în chip hazliu, păreau un punct mare, negru, sub un semn de întrebare.

— Aş vrea să vorbesc cu dumneata — îi zise Heinrich cu răceală.

— Vreţi să spuneţi că doriţi să vorbiţi cu mine în *tête-à-tête?* Am înţeles bine?

— Eu am să plec, aşa că puteţi sta de vorbă cât poftiţi şi despre ce poftiţi — zise bătrânul, fără să se adreseze cuiva anume. Şi după ce-şi aruncă paltonaşul vechi pe umeri, ieşi din odaia care purta numele pompos de primărie.

— Primarul e un om foarte dubios. Dar am să-i vin eu de hac. N-aveţi idee cât e de greu...

— Asta nu mă interesează — îl întrerupse Heinrich. Eu am nevoie şi asta cât mai repede, de un local pentru comandatura germană.

— Cum, în La Travelsa o să fie comandatură germană? se bucură Basel. Ce veste plăcută! Închipuiţi-vă, am fost silit să-mi părăsesc satul în care m-am născut, numai pentru că un francez cinstit nu-i lăsat să trăiască în linişte, aici. Am fost nevoit să las casa părintească şi să mă mut la Pontay.

— De mult ai plecat de acolo?

— De vreo săptămână.

— Am auzit că maquisards-ii au împuşcat pe acolo un ofiţer de-al nostru.

Din păcate, e adevărat. Întâmplarea a avut loc chiar în ziua când am plecat din Pontay. Maquisards-ii ăştia îs nişte tâlhari fără pereche. Credeţi că aici nu-s? La mine acasă n-a rămas nici un geam întreg...

— Cum ţi-am mai spus, eu am nevoie de un local pentru comandatură.

— Luaţi casa mea. De la moartea tatii, stau singur, şi bucuros...

— Noi n-avem obiceiul să deranjăm francezii cinstiţi. Sunt sigur că în sat aveţi şi oameni dubioşi, cum ar fi, de pildă, familiile comuniştilor.

Basel îşi vârî în gură un deget îngălbenit de tutun şi se adânci în gânduri. Acum, nasul lui semăna şi mai mult cu un semn de întrebare.

— Sunt! Aveţi de unde alege! strigă el, în sfârşit, cu bucurie. Apoi scoase din buzunar un carneţel, îl deschise şi se aşeză la masă. sunt unsprezece familii!

— Ai întocmit lista din proprie iniţiativă? îl întrebă Heinrich ca în treacăt.

— Eu sunt în slujba unei instituţii de-a dumneavoastră — zise încet, cu o vădită satisfacţie, Basel. E drept, misiunea mea este să supraveghez pe locuitorii din Pontay, însă fiindcă mă aflu aici, am socotit ca o datorie sfântă...

— Dă-mi lista. Cine e trecut pe ea?

— Olivier Arnoux; ăsta a plecat din sat, nu se ştie unde.

— Mai departe!

— Trei au plecat voluntari pe front şi nu s-au mai întors. Numele lor...

— Mai departe!

— Aha, iată tocmai ce vă trebuie! Fiul bătrânului Gothard a luat parte la greva feroviarilor din Lyon. E adevărat, asta s-a petrecut înainte de război, dar eu îl bănuiesc că-i comunist...

— Mai e cineva?

— Din trei gospodării au dispărut flăcăii. Familiile lor spun că s-au dus la Bonneville să mai câştige un ban, dar eu nu cred.

— Ăştia-s toţi?

— Pe doi îi bănuiesc că mi-au spart geamurile...

— Păi aşa se lucrează?! „Pe ăsta îl bănuiesc... acela a plecat din sat nu ştiu de ce”... Mie îmi trebuie fapte, fapte concrete şi nicidecum bănuielile dumitale că nu ştiu care ţi-a spart geamurile...

— *Monsieur l’officier,* sunt aici numai de o săptămână... şi ţineţi seama că din proprie iniţiativă... Degetul, cu unghia înnegrită de o lovitură, pe care-l purta pe rândurile carnetului, îi tremura.

— Mai este o persoană suspectă, una *madame* Matranne.

— Şi ea ţi-a spart geamurile? îl întrebă Heinrich în zeflemea.

— Da de unde! E bătrână, abia îşi mişcă picioarele. Basel nu înţelesese ironia. Dar stă la ea fiică-sa, o parizianâ...

— A, o parizianâ! Şi desigur, faptul acesta te face s-o crezi suspectă! Heinrich continua să zâmbească cu ironie, dar inima îi era gata să sară din piept de emoţie. În sfârşit, dobitocul îi spusese şi ceva care merita să fie reţinut.

— Ceea ce-i suspect, este purtarea ei. Spune că bărbatu-său a murit şi totuşi nu poartă doliu şi nici *madame* Matranne nu poartă, deşi e foarte evlavioasă şi respectă toate obiceiurile vechi. De altfel, şi despre ginerele doamnei Matranne, bărbatul Louisei, umblau fel de fel de zvonuri încă de pe vremea când stăteau la Paris. De pe atunci se spunea că-i comunist. Mai ales pe familia asta o ţin eu sub supraveghere.

— Zici că-i comunist? Ei, asta-i ceva concret. Şi au o casă mare?

— Ca toate casele de pe aici: două odăi şi o bucătărie. Dar e departe, tocmai la marginea satului, drept lângă stâncă.

— Deci un loc foarte potrivit pentru un post de observaţie! Urcă-te în maşină, ca să mergem să-mi arăţi unde stă *madame* Matranne.

Până la casa unde locuia bătrâna cu fiică-sa, trebuiră să facă cam un kilometru şi jumătate. În sfârşit, ajunseră la o căsuţă, care, cu unul din pereţi se rezema de o stâncă.

— Dumneata, Basel, rămâi aici în maşină, iar tu, Kurt, vino cu mine!

Heinrich aruncă o privire la ferestre şi la una din ele văzu faţa speriată a unei bătrâne.

— Kurt — îi spuse Heinrich încet — vezi să nu iasă nimeni din casă. Dacă cineva încearcă să fugă, să tragi un foc îi aer. Dar îţi interzic categoric să tragi în vreun om. Ai înţeles?

— Da, să trăiţi!

Heinrich îşi vârî mâinile în buzunarele mantalei de ploaie, apucă strâns mânerul pistolului şi se îndreptă spre uşă.

Îi deschise o femeie de vreo treizeci şi cinci de ani, în care Heinrich recunoscu numaidecât pe sora doamnei Tarval. El se înclină, dar femeia se trase tăcută la o parte, făcând loc ofiţerului german să treacă înainte.

În antreu mai erau două uşi. Heinrich împinse cu piciorul pe cea mai apropiată. O singură privire îi ajunse ca să-şi dea seama că în bucătărioară nu se afla nimeni. Pe masă, se vedeau vase nespălate.

„Trei farfurii adânci şi trei întinse" — îşi notă în minte Heinrich şi împinse cealaltă uşă, tot fără să-şi scoată mâinile din buzunare. Odaia în care intră era spaţioasă şi avea trei ferestre spre uliţă. Într-un fotoliu de trestie rezemat de peretele opus ferestrelor, şedea o bătrânică. Se părea că împleteşte un ciorap, dar mâinile îi tremurau aşa de tare, că andrelele se ciocneau şi se agăţau mereu una de alta.

Heinrich traversă odaia în tăcere şi-şi aruncă ochii în cealaltă încăpere, mult mai mică: avea două paturi.

— Cine mai stă cu dumneavoastră? întreba el pe femeia cea tânăra.

— Numai noi două.

— Dar cine a dormit ziua pe unul din paturi?

— Mama nu-i tocmai sănătoasă şi din când în când simte nevoia să se odihnească.

Heinrich aruncă o privire la bătrână, dar întoarse capul numaidecât. Doar o clipă îşi ridicase ea ochii la el şi parcă îl arsese. În căutătura lor era desconsiderarea şi dispreţul glacial şi liniştit al omului sigur de puterile lui şi pătruns de hotărâre să lupte până la capăt.

— Caut un local pentru comandatură.

Bătrâna îşi lăsă mâinile pe genunchi şi închizându-şi ochii se rezemă de speteaza fotoliului. Degetele nu-i mai tremurau, dar tocmai imobilitatea lor de piatră arăta ce efort uriaş depunea această femeie bătrână şi slabă ca să-şi ascundă tulburarea. Heinrich ar fi vrut să se aplece şi să sărute degetele acelea zbârcite; dar el nu uita că atâta vreme cât nu ştia nimic de André Renard şi n-a dat peste urma lui, n-are nici măcar dreptul să-i arunce o privire blândă, care s-o liniştească pentru câteva clipe.

— Şi n-aţi găsit o casă mai bună ca a noastră?

Femeia cea tânără izbutise să-şi recapete calmul. Glasul ei răsuna ironic.

— Stânca din spatele casei dumneavoastră e foarte potrivită pentru un post de observaţie. Dar în afară de aceste două odăi şi de bucătărie nu mai aveţi alte încăperi?

— După cum vedeţi.

Heinrich învălui odaia cu o privire scrutătoare. De ce o fi stând fotoliul bătrânei într-un loc atât de nepotrivit? De ce e aşezat în mijlocul peretelui, ca şi când ar fi pus acolo să ascundă ceva, şi nu stă lângă fereastră sau într-un ungher simpatic, cum le place atât de mult bătrânilor? În localităţile de munte, unde căsuţele se cuibăresc de obicei pe câte un peticuţ de pământ sau de stâncă, fiecare metru de teren trebuie folosit cu chibzuială. Adesea, în ziduri se fac dulapuri secrete, dar „secretul" lor poate fi ghicit dintr-o privire. Tapetul ieftin se şterge repede în jurul uşilor. Dar aici, desenul şi culoarea tapetului nu par a fi şterse. Aşa-i deasupra fotoliului, dar cum o fi în spatele lui... poate n-ar strica să vadă!

Heinrich făcu un pas înainte, înşfacă fotoliul de braţe, îl ridică fără nici o sforţare cu bătrână cu tot, şi-l puse ceva mai departe de locul unde se aflase. Femeile nici n-avură timp să se dezmeticească, de altfel nici Heinrich nu-şi dădu seama când şi-a scos revolverul, când a apăsat cu mâna stângă pe un buton care abia se zărea pe tapet. Acţiona condus de instinct, nu de raţiune.

O uşă se deschise. În fundul dulapului stătea, rezemat de perete, un bărbat...

Femeile ţipară amândouă deodată, cea tânără cu desperare, cea bătrână ameninţător. Într-adevăr, ea făcu un pas înainte şi baricadă cu trupul ei slăbănog deschizătura dulapului.

— Ieşi afară! spuse Goldring liniştit, fără să dea atenţie bătrânei, dar ridicând ceva mai sus revolverul.

Bărbatul încercă să se clintească din loc, dar gemu şi-şi muşcă buza. Atunci femeia cea tânără se repezi spre bărbatu-său, îl apucă de braţ şi-l duse cu băgare de seamă spre fotoliul în care cu câteva clipe înainte stătuse mamă-sa. Bărbatul nu putea călca cu piciorul stâng.

— Cine eşti dumneata?

— André Renard, inginer din Paris.

— De ce te ascunzi?

— Fiindcă am venit aici fără permis. Chiar atunci se auziră paşi în cerdac.

Heinrich îl îmbrânci pe Renard în dulap, închise uşa îndărăt, împinse fotoliul la loc, se aşeză în el cu picioarele întinse şi începu să-şi agite cravaşa.

Cineva bătu în uşă şi Basel se ivi în prag.

— *Monsieur l'officier,* pot să plec? întrebă el.

— Cheamă pe ordonanţa mea!

Basel se întoarse numaidecât. În spatele lui venea Kurt.

— Kurt — începu Heinrich şi urmă, apăsând asupra fiecărui cuvânt. Omul ăsta e din Pontay şi dacă nu mă înşel, am mai dat noi ochii cu el. Înţelegi ce vreau să spun? Şi acum, ia-l pe arestat şi bagă-l în maşină. Nu uita că răspunzi cu capul pentru dânsul.

— *Monsieur l'officier,* trebuie să fie o neînţelegere — se văicări Basel, uluit de întorsătura neaşteptată pe care o luaseră lucrurile — eu... eu...

Dar Kurt nu-l lăsă să sfârşească. El îl înşfacă de guler pe denunţător, îl târî în săliţă şi de acolo în cerdac.

— Închideţi uşa — porunci Heinrich Louisei. Nemaiînţelegînd nimic, Louise răsuci maşinal cheia în broască. Între timp Heinrich deschisese din nou uşa dulapului.

— Monsieur Renard — începu el autoritar — şi eu şi dumneata avem prea puţină vreme la dispoziţie ca s-o irosim pe degeaba. Te rog să treci în odaia de alături. Doamnele să rămână aici. Linişteşte-le şi spune-le categoric să vegheze cu grijă să nu fim tulburaţi.

André Renard dădu din cap spre nevastă-sa şi spre soacră-sa şi, fără să spună o vorbă, intră şchiopătând în odaia vecină.

— Vă ascult, *monsieur l'officier* — zise el calm. Heinrich scoase în tăcere din buzunar fotografia lui Paul Chénier.

— Îl cunoşti?

Pe faţa suptă a lui André Renard nu tresări nici un muşchi, numai ochii, care-i străluceau ca în friguri, se stinseră deodată, ca şi când l-ar fi copleşit o oboseală de moarte.

— Aţi venit să mă arestaţi? Atunci ce rost are toată comedia asta? Sau poate că încă nu sunteţi pe deplin convins că în faţa dumneavoastră se află Paul Chénier? Întemniţatul numărul...

André Renard îşi suflecă mâneca cămăşii, întinse braţul stâng şi aruncă o privire provocatoare lui Heinrich. Pe partea anterioară a antebraţului se vedeau patru cifre negre, imprimate în carne cu dangaua: 2948.

— Jucând această comedie, cum spui dumneata, eu îmi risc capul. Îmi închipui că-ţi dai seama că nu mi s-a dat această fotografie ca s-o admir. Îţi atrag atenţia că astfel de fotografii au primit toţi comandaţii detaşamentelor trimise în urmărirea lui Paul Chénier. Fireşte, eu am tot dreptul să-l arestez, dar n-am să fac asta. Şi ca să te convingi că am venit la dumneata cu gândul de a vorbi de la egal la egal, poftim! Heinrich îşi puse revolverul dinaintea lui Renard. Nu te teme, ia-l! Vezi dacă-i încărcat. Aşa! Acum eşti înarmat şi la nevoie te poţi apăra. Sunt ferm convins că mai curând ai consimţi să mori imediat în libertate, decât să trăieşti în chinuri sub pământ.

— Da, e mai bine să mori în picioare, decât să trăieşti stând în genunchi!

— Aşa a spus Dolores Ibarruri!

Şi pentru întâia oară, un zâmbet lunecă pe buzele lui André Renard. El făcu o mişcare, ca şi când ar fi vrut să strângă mâna lui Heinrich, dar în aceeaşi clipă se opri — o umbră de neîncredere îi licărea în ochi.

— Nu ştiu cine sunteţi, apoi uniforma asta... Vă mărturisesc cinstit, că nu pricep ce vreţi de la mine.

— Vreau să-mi spui tot ce ştii despre uzina subterană de armament.

— Dar ce garanţie am eu că informaţiile pe care vi le-aş da vor fi spre binele poporului meu şi nu în dauna lui?

— Garanţia ţi-o dă logica. Doar nu vreau să le obţin pentru comandamentul german, care-i mult mai bine informat decât mine şi decât dumneata!

— Atunci pentru cine?

— Nu crezi că întrebarea asta e cam naivă? Nu-ţi dai seama că nu pot răspunde la ea, chiar dacă aş dori-o din toată inima?

— Cred că aveţi dreptate — spuse André Renard pe gânduri, ca şi când ar fi chibzuit cu glas tare. Într-adevăr, informaţiile mele n-ar interesa comandamentul german. Şi dacă duşmanul n-are nevoie de ele, înseamnă că are nevoie un prieten, fie el necunoscut, totuşi un prieten. Să admitem că o să dau în vileag tot ce ştiu. Atunci toate datele pe care vi le voi destăinui vor fi folosite împotriva nemţilor, şi în acest caz s-ar putea ca nenorociţii care se chinuiesc acolo, sub pământ, să fie salvaţi... Dacă voi rămâne mut.... s-ar putea să fiu prins şi atunci nici un om de pe lumea asta nu va afla ceea ce ştiu eu.

— Ai judecat logic, dar mult prea încet. Nu uita că n-avem la dispoziţie decât foarte puţin timp. Dumneata trebuie să te gândeşti să te pui la adăpost, şi apoi nici eu nu vreau să-mi risc capul. Dintr-o clipă în alta, ne-am putea trezi în sat cu vreun detaşament. Toată regiunea a fost împărţită în sectoare, şi fiecare sector dat în seama unei subunităţi militare. Dacă voi fi văzut stând prieteneşte de vorbă cu dumneata....

— Daţi-mi voie, poate că mai vreţi să ştiţi cine mi-a pregătit evadarea?

— Despre asta n-am să te întreb nimic!

— Hm, am impresia că mi-aţi răsturnat toate argumentele, în sfârşit... sunt gata să vă destăinuiesc tot ce ştiu.

Când uşa odăiţei se deschise şi André Renard împreună cu ofiţerul german se iviră în prag, cele două femei păşiră o dată înainte. Buzele lor erau încleştate, numai ochii păreau a întreba: ei, ce este?

André Renard le zâmbi vesel. Acelaşi zâmbet vesel flutura şi pe chipul ofiţerului neamţ. După uriaşa încordare a nervilor, sosise, în sfârşit, clipa destinderii. Înlănţuindu-şi de gât bărbatul, Louise izbucni într-un hohot de plâns, iar bătrâna, sleită de puteri, căzu în fotoliu. Capul şi mâinile îi tremurau.

— Sunt dator să cer iertare doamnelor, începu Heinrich emoţionat. Singura mea scuză este că n-a fost rea-voinţă din partea mea. Şi apoi, după cum vedeţi, totul s-a sfârşit cu bine.

— O, *monsieur!* Nu ne luaţi în nume de rău că şi eu şi mama nu suntem politicoase cu dumneavoastră, dar ştiţi, când o bucurie aşa de mare... V-am primit ca pe un duşman, acum vă rugăm să staţi cu noi ca un prieten.

— Mi-ar face plăcere să vă împlinesc rugămintea. Dar am întârziat mai mult decât ar fi trebuit... Afară de asta, nu uitaţi că în automobil se află ticălosul acela de Basel! Trebuie să-l duc la Saint-Rémy şi să-l reţin acolo până când *monsieur* André va fi la adăpost de orice primejdie.

— Louise s-a şi pus în legătură cu prietenii, şi la noapte sau cel mai târziu mâine, vor veni să mă ia.

— Revolverul pe care ţi l-am dat, opreşte-l, o să-ţi prindă bine. Eu mai am unul. Pentru orice împrejurare, iată şi o sumă de bani.

— Nu, nu-mi trebuie...

— Şi banii au să-ţi prindă bine. Socoteşte-i tot ca pe o armă. Şi acum, o ultimă rugăminte. Nimeni, nici chiar prietenii cei mai buni, nu trebuie să afle nimic de întâlnirea şi de convorbirea noastră.

— Puteţi avea încredere în cuvântul meu. De asemenea, răspund şi pentru nevastă-mea, şi pentru bătrânica noastră.

— *Monsieur,* nici măcar un pahar de vin nu vreţi să ciocniţi cu noi? îl întrebă *madame* Matranne. Îmi dau eu seama că sunteţi grăbit, dar asta nu va lua cine ştie cât timp.

— Va trebui să conduc eu maşina, pentru ca ordonanţa să poată păzi pe arestat. Iar noaptea, şi încă după câteva pahare de vin...

— Atunci, staţi o clipă!

Cu o iuţeală uimitoare pentru vârsta ei, bătrâna se repezi la scrin şi scoase de acolo o cutie. Îşi păstra în ea lucruşoarele dragi: pachete de scrisori îngălbenite, legate cu grijă, o crenguţă uscată de *fleurs d'oranger,* o pereche de mănuşi albe din ziua nunţii...

Din fundul cutiei, *madame* Matranne scoase o pipă veche, perfect afumată. Aşa cum o ţinea, aveai impresia că o mângâia delicat, duios, cu degetele ei tremurătoare. Apoi îşi lipi uşurel buzele de lemnul afumat şi întinse pipa lui Heinrich.

— *Monsieur,* vreau să vă dăruiesc ceea ce am eu mai scump. Pipa asta a fost a tatălui meu, care era un om curajos şi avea un suflet nobil. El a căzut apărând comuna pe baricade, dând dovadă de acelaşi curaj şi nobleţe.

— Am s-o păstrez, nu numai ca o amintire, ci şi ca o relicvă sfântă — îi răspunse Heinrich grav. Daţi-mi voie, *madame* Matranne, să vă sărut aşa cum îşi sărută un fiu mama.

Heinrich sărută obrajii zbârciţi ai bătrânei şi inima i se strânse de durere. Oare va mai ajunge vreodată să-şi lipească buzele ca şi acum, de obrazul tatălui său?!

— Cândva, odată ai să povesteşti mamei dumitale cum ai întâlnit o bătrână franţuzoaică — începu ea, ştergându-şi lacrimile — care te-a binecuvântat ca pe copilul ei...

— Şi să nu uiţi să adaugi cum mi-ai redat viaţa... — spuse Louise, cu glasul stins.

Heinrich ieşi în săliţă.

— Ei, rămâi cu bine, André! Nu cred să ne mai vedem vreodată!

— Cum, şi n-am să aflu cine sunteţi?

— Un prieten!

— Atunci adio, prietene!

André şi Heinrich se îmbrăţişară şi se sărutară.

La întoarcere, Heinrich conduse maşina cu viteză mare. Acum, când deţinea, în sfârşit, informaţii atât de preţioase asupra uzinei subterane, n-avea să piardă nici o clipă.

— Ei, cum a mers astăzi? îl întrebă Müller plin de speranţă când Heinrich îi telefona de la hotel.

— Regret, dar n-am nici o veste bună. Afară doar, că am pus mâna pe maquisard-ul care a tras asupra mea.

— Unde-i?

— Îl aduce îndată Kurt la dumneata. Cred că nu m-am înşelat, deşi, ştiu eu... Ţine-l câteva zile la răcoare, să-l pătrundă bine spaima, şi pe urmă ia-l la cercetat.

— Cu mine n-o să-i meargă, îl fac eu să recunoască — strigă Müller, sigur de el.

...Iar peste câteva zile, desenele dispozitivelor optice pentru ochire automată în bombardamentele aeriene erau studiate la mii de kilometri de Valea Blestemată.

17. Müller câştigă premiul

Generalul Ewers n-avea nici o răspundere pentru rezultatul urmăririi lui Paul Chénier. Era dator numai să pună la dispoziţia maiorului Müller numărul necesar de soldaţi şi de ofiţeri. Detaşamentele trimise în urmărire nu înaintau rapoarte diviziei cu privire la mersul operaţiunilor şi nici nu primeau de acolo instrucţiuni. Toate acestea cădeau în sarcina serviciului SS, adică a lui Müller. Se crezuse că urmărirea va dura o zi-două, dar trecuseră patru zile şi nimeni nu dăduse de urma lui Paul Chénier. În adâncul sufletului său, Ewers era bucuros de acest insucces. Se înţelege, nu pentru că simpatiza cu evadatul. Generalul îşi dădea seama de răul imens pe care l-ar face Chénier Germaniei, dacă ar izbuti să divulge secretele uzinei subterane. Dacă fugarul ar fi căzut în mâinile lui, fără să şovăie o clipă, Ewers l-ar fi împuşcat. Totuşi insuccesul SS-istilor şi al lui Müller compensau într-o oarecare măsură ofensa ce i se adusese. Generalul se simţise jignit când îşi dăduse seama că superiorii lui n-au încredere într-însul. Numai evadarea lui Paul Chénier îi deschisese ochii: şi acum îi ascundeau locul adevărat unde se afla întreprinderea subterană. Recurseseră la ajutorul lui pentru urmărire, dar nici acum nu-i spuseseră ce anume produce uzina. Aceasta era o ofensă. Nemeritată, deci cu atât mai nedreaptă.

Din întâmplare, cam tot pe atunci îi sosi şi răspunsul la raportul lui prin care cerea concediu, scris în noaptea aceea de pomină când aflase că un grup mare de forţe germane fusese încercuit la Stalingrad. În adresa de răspuns i se spunea deschis că şi cererea de concediu şi momentul ales sunt inoportune, deoarece „situaţia actuală a provocat greutăţi suplimentare diviziilor amplasate în Franţa”.

Tonul răspunsului suna a reproş. Şi Ewers trebui să înghită pilula, să se prefacă că n-a înţeles aluzia.

Între timp, veştile de pe frontul de răsărit erau tot mai puţin îmbucurătoare, iar propaganda lui Goebbels răstălmăcea evenimentele tot mai puţin convingător.

Dacă la început autorii nenumăratelor comentarii scriau cu entuziasm despre succesele grupului de şoc Manstein, care înainta cu viteză pentru a veni în ajutorul armatelor încercuite, acum, ruşinaţi, nu mai pomeneau nimic de acest grup. În schimb, ridicau în slavă cu acelaşi entuziasm bărbăţia şi stoicismul trupelor încercuite. Toate acestea puteau induce în eroare pe oricine, dar pe generalul Ewers nu.

Şi tocmai în ceasurile acestea, când trebuie să acţionezi, să cauţi căile de salvare a patriei, el e nevoit „să stea cu mâinile în sân într-un orăşel depărtat din Franţa şi să se mulţumească cu comunicate contradictorii cu privire la situaţia de pe frontul de răsărit. Chiar foarte contradictorii! În timp ce radio Moscova anunţa începerea unor ofensive victorioase în Caucazul de nord şi în regiunea Leningradului, comunicatele cartierului general hitlerist se mărgineau să dea ştiri scurte, confuze, cu privire la „scurtarea liniei frontului”...

Cu gândul, generalul era numai în răsărit, unde se hotăra soarta Germanici, dar era silit să stea în spatele frontului, şi să ducă un „război de proporţii reduse”, în care rareori cunoşti pierderile duşmanului, dar le ştii zilnic şi exact pe ale tale. Iar pierderile acestea erau tot mai considerabile. La început, când se pornise acţiunea de urmărire a lui Paul Chénier, în sectorul diviziei era linişte. Nu se auzea nici o împuşcătură, nu se produsese nici un atac al maquis-urilor împotriva soldaţilor germani. S-ar fi crezut că această linişte e permanentă. Cu greu ţi-ai fi putut închipui că maquis-urile ar putea străpunge cordoanele unităţilor SS care blocaseră toate drumurile şi defileurile. Dar acalmia fusese de scurtă durată. În noaptea a treia de la începerea urmăririi, maquisards-ii scoaseră din luptă şaisprezece soldaţi şi patru ofiţeri. Iar peste două zile, săvârşiră un atac îndrăzneţ asupra unei coloane de camioane care se îndrepta spre uzina subterană. De atunci, maquisards-ii deveniseră tot mai activi şi generalul era nevoit să semneze în fiecare zi rapoarte referitoare la nenumăratele incidente din zona diviziei. Bineînţeles, toate acestea nu putea să nu reţină atenţia comandamentului corpului de armată. Ewers trebui să se justifice oarecum. În unul din rapoartele sale, el spuse deschis şi pe faţă că activitatea partizanilor nu se datoreşte incuriei şi lipsei sale de iniţiativă, ci evenimentelor de pe frontul de răsărit. Ce-i drept, generalul regretă că şi-a spus părerea cu atâta imprudenţă, şi sentimentul de nemulţumire nu-l mai părăsi toată seara aceea. Iar a doua zi, nemulţumirea lui se accentua. Corpul de armată îl anunţă că s-ar putea ca un reprezentant al înaltului comandament să vină la Saint-Rémy.

În altă împrejurare, Ewers s-ar fi grăbit să dea dispoziţiile cuvenite — ar fi anunţat pe comandanţii în subordine de sosirea superiorului său şi, în general, ar fi luat toate măsurile ca oaspetele să fie primit cu toată cinstea. Dar de dala aceasta, strâmbă nemulţumit din nas şi vârî hârtia în sertar, fără s-o mai arate adjutantului şi şefului de stat-major.

Dar la Saint-Rémy nu sosi un reprezentant oarecare al cartierului general, ci însuşi generalul feldmareşal Denuss. La o întâlnire atât de plăcută nu se aşteptase Ewers. Denuss îi fusese profesor şi mai ales tovarăş de idei. E adevărat, el nu publicase nimic în presă, cum făcuse imprudentul său elev, dar într-o discuţie între patru ochi cu Ewers, pe care o avuseseră în preajma războiului cu Uniunea Sovietică, îi dăduse a înţelege că-i împărtăşeşte pe deplin punctul de vedere şi că nu crede cu putinţă o înfrângere fulgerătoare a Rusiei, mai cu seamă dacă războiul se va purta pe două fronturi. Iată de ce se bucură Ewers atât de mult când în pragul cabinetului său se ivi făptura cunoscută a feldmareşalului. Dar bucuria îi crescu şi mai mult când, după salutările scurte, oficiale, feldmareşalul îi spuse simplu, prietenește:

— Am venit la tine pentru o zi-două, să mă odihnesc. Aşa că nu mă obosi cu deplasări şi treceri în revistă.

— Am să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru a vă crea condiţiile necesare unei binemeritate odihne şi voi fi fericit dacă scumpul meu oaspete şi profesor va accepta să stea în vila mea — şi Ewers se înclină, ducând mâna la piept.

— Primesc cu dragă inimă invitaţia ta, dar nu vreau să stau singur. Cred că e loc pentru noi amândoi.

— Nu ştiu dacă v-ar conveni apartamentul de la etaj, are cinci camere...

— Mie mi-ajung şi două, dar cu condiţia să stai alături de mine. Ştii, când ajungi la bătrâneţe, singurătatea pare mult mai apăsătoare. Iar de adjutanţi, sunt sătul până peste cap...

În glasul lui Denuss se simţeau accente morocănoase, plângăreţe chiar, de om bătrân, deşi în aparenţă feldmareşalul părea sănătos şi încă verde. Ewers îi propuse să cheme maşina.

— Nu, nu! se împotrivi Denuss. Din moment ce spui că vila ta e aproape, aş merge cu plăcere pe jos. Sunt

sătul de automobile, de avioane şi, în general, de toate mijloacele de transport mecanizate. Dacă n-ar fi război, m-aş retrage cu plăcere în vreun bârlog de urs, unde nu se ştie de existenţa lor.

— Bine, excelenţă, dar afară ninge! zise Ewers. Denuss aruncă o privire pe fereastra largă.

— Şi eu care speram să-mi încălzesc ciolanele mele bătrâneşti! Credeam că pe aici nu-i zăpadă niciodată. Cel puţin e cald în vila ta?

— Am să dau ordin să se facă focul în cămin.

Denuss stătu toată ziua culcat în pat, fără să citească ceva, frunzărind doar revistele ilustrate. La masa de seară, oaspetele nu bău decât un păhărel de coniac, iar dintre toate felurile de bucate, gustă numai puţin peşte. Conversaţia lâncezea, cu toată silinţa lui Ewers de a o îndruma spre subiectul care-l interesa cel mai mult.

Un sentiment de dezamăgire pusese stăpânire pe general. Sperase o discuţie deschisă şi, când colo, feldmareşalul părea s-o ocolească. Poate că nu s-a odihnit îndeajuns după oboselile drumului, sau poate că-l stânjeneşte fata în casă, care intră mereu în sufragerie ca să mai aducă un fel de mâncare sau să schimbe farfuriile.

Ewers porunci să se tragă fotoliile mai aproape de cămin şi dădu drumul slujnicei. Acum oaspetele şi amfitrionul erau singuri. Nu-i mai stânjenea nimic. Dimpotrivă, şi flăcările focului, şi amurgul din odaie, şi havanele minunate — totul îmbia la o conversaţie intimă. Şi, într-adevăr, Denuss începu să vorbească.

— Hermann, ce crezi tu despre evenimentele de pe frontul de răsărit? îl întrebă el pe neaşteptate.

Ewers nu încercă să se sustragă de la un răspuns deschis. Prea mult timp fusese lipsit de societatea cuiva, căruia să-i poată mărturisi liniştit gândurile, ca să tacă acum, când avea prilejul să stea de vorbă cu un om inteligent şi înţelept.

Denuss nu-l întrerupse. Cu ochii aproape închişi, privea la focul din cămin, dând din cap în răstimpuri în semn de aprobare.

Un singur gând nu se putu hotărî Ewers să i-l mărturisească — că salvarea Germaniei nu-i posibilă decât dacă e lichidat Führerul.

— Prin urmare, tu eşti convins că nu există decât o singură soluţie: un armistiţiu neîntârziat cu inamicii noştri de pe frontul din apus şi din Africa?

— Sunt ferm convins!

— Nu, nici Anglia, nici Statele Unite n-or să accepte.

— Nu se ştie încă.

— Dar ce crezi, în ce scop zburase atunci Hess în Anglia?

Ewers tăcu, deşi răspunsul îi stătea pe limbă. Dar dacă face din nou o greşeală ireparabilă? Feldmareşalul nu-şi spusese încă părerea cu privire la evenimente. Denuss îi înţelese şovăiala şi-i veni în ajutor:

— „Caporalul" s-a compromis în faţa lumii întregi, guvernele Angliei şi Statelor Unite n-au să vrea să ducă tratative cu el...

Se lăsă tăcere, dar foarte scurtă. Tot Denuss o întrerupse:

— Avem nevoie de un alt om. Bineînţeles, n-am venit la tine cu gândul să mă odihnesc...

Ce n-ar fi dat Müller să audă măcar o frântură din convorbirea care avea loc în faţa căminului, în vila generalului Ewers, între amfitrion şi oaspetele său — generalul feldmareşal Denuss, unul dintre cei mai bătrâni generali ai armatei hitleriste!

Dar şeful serviciului SS nici nu se afla în Saint-Rémy. În momentul acela el era preocupat de salvarea persoanei sale şi nu de salvarea Germaniei. Şi oricât ar părea de ciudat, îşi căuta această salvare în fundul unui râu de munte care era scotocit cu de-amănuntul, sub supravegherea lui directă.

Vestea că Müller a împuşcat un necunoscut îmbrăcat în haine de puşcăriaş tulbură pe toţi aceia care luau parte la căutarea lui Paul Chénier. Se părea că glonţul şefului serviciului SS nimerise chiar în criminalul cel primejdios. După cum povestea Müller, totul se petrecuse astfel: în timp ce se întorcea aseară dintr-un sat de munte, se depărtase puţin de potecă, când deodată zări un om într-un tufiş din spatele unei stânci. Deşi nu era sigur că a dat de urma criminalului, Müller şi-a scos totuşi revolverul. În clipa următoare, un individ îmbrăcat în haine de puşcăriaş, ieşi de după stâncă şi se repezi spre râuleţ. Müller n-avusese timp să-l prindă viu, pentru că stânca se afla chiar pe malul râului şi evadatul a izbutit să sară în apă. Ce putea face altceva decât să tragă? Dar pe întuneric, e greu să ochească, şi Müller a fost nevoit să-şi descarce toată banda de gloanţe a pistolului său automat ca să fie sigur că l-a ucis sau măcar l-a rănit. În orice caz, criminalul s-a cufundat în apă şi n-a mai apărut la suprafaţă.

La locul întâmplării au fost aduşi numaidecât mai mulţi soldaţi. Ei scotociră cu cângile metru cu metru fundul râuleţului, dar nu dădură peste cadavru. Fără îndoială, curentul vijelios al apei îl dusese mult mai departe de locul unde fusese ucis. A doua zi, dis-de-dimineaţă, îşi reluară căutările pe o scară mult mai întinsă. Câteva echipe speciale efectuară simultan cercetări în josul apei, în diferite puncte. Müller conducea personal munca acestor echipe. Mai mult, dormise în automobil, cu toată vremea rea din munţi. Dar râul vijelios părea că-şi bate joc de el — îi smulsese prada chiar de sub nas.

Era a şasea zi de când căutau trupul înecatului şi ofiţerii în discuţiile lor intime, tot mai des îşi exprimau părerea că în afacerea Chénier, Müller „şi-a ascuns urmele în apă".

Dar care nu le-a fost mirarea când au aflat, în a şaptea zi, că trupul a fost găsit!

Nu trecu mult şi în Saint-Rémy sosi ofiţerul de SS care luase parte la consfătuirea din cabinetul generalului Ewers. Era însoţit de un civil. Fără să mai zăbovească, plecară amândoi spre locul unde fusese pescuit cadavrul.

Examinarea preliminară confirma că mortul este Paul Chénier. E drept, curentul vijelios, rostogolind atâta timp trupul pe fundul pietros al râului, îl stâlcise de tot, mai ales obrazul. Desfigurat de bolovani, umflat din cauza şederii îndelungate în apă, chipul lui era aşa de schimbat, încât de la început se văzu că nici nu poate fi vorba să fie confruntat cu fotografia lui Paul Chénier. Din aceeaşi pricină, nici amprentele dactiloscopice pe care le adusese colonelul de SS n-au fost de nici un folos — n-au putut fi confruntate cu amprentele digitale ale înecatului. Totuşi exista o dovadă de netăgăduit, care te făcea să crezi că Müller împuşcase cu adevărat pe cel ce evadase din uzina subterană — era numărul 2948, care se vedea lămurit pe braţul mortului. Iar hainele de puşcăriaş, identice cu acelea purtate de întemniţaţii de la uzină, veneau să întărească şi mai mult prezumţia că

fugarul, deşi mort, a fost totuşi prins.

Numai civilul avu oarecare îndoială, determinată de faptul că îmbrăcămintea înecatului era uzată, or uzina îi informase că Paul Chénier primise haine noi, îndată ce se învoise să studieze schiţele. Atunci Müller îi atrase atenţia că fugarul fusese nevoit să se caţere pe munţi şi să rătăcească prin trecători zile de-a rândul. În urma acestor explicaţii, civilul căzu şi el de acord: într-adevăr, în asemenea împrejurări, îmbrăcămintea putea nu numai să se ponosească, dar să se facă ferfeniţă.

Cu toate acestea, pentru identificarea definitivă a mortului şi întocmirea procesului-verbal, se hotărî instituirea unei comisii speciale. În compunerea ei, în afară de ofiţerul de SS şi de civil, intrară Müller şi Heinrich von Goldring, acesta din urmă în calitate de reprezentant al comandamentului diviziei.

Heinrich nu era deloc în apele lui când porni spre locul unde urma să se adune comisia. Câtă vreme durase căutarea cadavrului, fusese tot atât de nervos ca şi Müller. Dar dacă mortul e într-adevăr Paul Chénier, adică André Renard? Să fie cu putinţă ca maquisards-ii să nu fi izbutit să-l ducă în munţi? Ciudat! Mai ales faptul că evadatul era îmbrăcat în haine de puşcăriaş. De neînţeles, absolut de neînţeles! Când Heinrich îl văzuse pe Renard în La Travelsa, purta o cămaşă şi pantaloni de pijama. Dar poate că i se păruse numai? Pantalonii aceia vărgaţi puteau să fie chiar pantalonii lui de puşcăriaş. Oare să nu fi venit la timp maquisards-ii şi André a fost nevoit să fugă în pripă, încât n-a mai avut vreme să-şi schimbe îmbrăcămintea? Ar fi trebuit să se mai repeadă o dată până în satul La Travelsa ca să se încredinţeze personal că André Renard e la adăpost. Ce-i drept, nu se dusese din prudenţă, dar după cum se vede, făcuse o greşeală.

Şi toate acestea le-a plătit cu viaţa André Renard, bărbatul acela minunat, plin de curaj, care-i făcuse un serviciu atât de mare.

Încă de departe, Heinrich zări un mic grup de oameni pe matul râuleţului. Se vede că membrii comisiei se şi adunaseră. Trebuia să se grăbească, dar picioarele parcă îi erau de plumb, iar inima îi bătea cu putere, gata să-i sară din piept. Nu, mai bine să meargă domol ca să-şi recapete expresia lui obişnuită, nepăsătoare, de totdeauna. Şi apoi, e baronul von Goldring, deci nu-i obligat să se grăbească. Să-şi dea şi ei seama că nu-i un oarecare, ci fiul adoptiv al lui Berthold!

Într-adevăr, membrii comisiei îl primiră cu mult respect. Un Oberleutnant oarecare nu se putea aştepta la atâta consideraţie şi numaidecât se apucară să examineze cadavrul. Se aplecă şi Heinrich asupra lui o dată cu ceilalţi. Statura e a lui André, faţa-i stâlcită şi jupuită, de nerecunoscut... numărul de pe braţ se potriveşte şi el cu al lui André — 2948! Adică, stai, stai — numărul parcă n-ar fi chiar la fel... Ei da, desigur! La André el era tatuat mai aproape de încheietura mâinii, şi chiar şi cifrele arătau ceva mai altfel — cifra „2” de pildă, n-avea codiţa asta mică!

Heinrich se aplecă şi mai mult, şi privirea lui căzu pe braţul drept al înecatului. Întins de-a lungul trupului cu palma în jos. Una din unghii e neagră, cu sânge închegat dedesubt. Denunţătorul din La Travelsa pe care Heinrich îl predase şefului serviciului SS, îşi plimba pe lista suspecţilor un deget cu o unghie la fel cu asta.

„De aceea nu i-a spus Müller cum s-a sfârşit cercetarea lui Basel!”

Heinrich îşi ridică ochii la Müller şi întâlni privirea lui îngrijorată. „Trebuie să mă prefac că n-am observat nimic. Altfel, ceilalţi membri ai comisiei vor băga de seamă tulburarea şefului serviciului SS” îşi zise el şi zâmbind prietenos se apropie de eroul zilei.

— Îngăduiţi-mi, Herr Maior, să vă felicit din toată inima pentru succesul pe care l-aţi obţinut în căutarea lui Chénier.

Expresia de îngrijorare dispăru din ochii lui Müller şi un zâmbet fericit i se ivi pe buze.

În aceeaşi zi, la cazinou, înainte de masă, Oberleutnant-ul de SS înmâna lui Müller cinci mii de mărci pentru capturarea evadatului, cu toate că n-a fost prins de viu. Plicul cu procesul-verbal al comisiei se şi expediase la Berlin, la cartierul general.

— Hans, nu crezi că aş putea nădăjdui să iau o cină bună în contul dumitale? îl întrebă pe Müller Heinrich, cu un pic de ironie în glas, pe când ieşeau împreună de la cazinou, îndată după prânz.

— Cu multă plăcere! Dacă nu mă înşel, îţi datorez o mică sumă de bani. Te rog foarte mult să-mi aduci aminte cât, ştiu că m-am împrumutat în câteva rânduri cu sume mici, dar nu ţin minte dacă ţi le-am înapoiat pe toate.

Müller era foarte bine dispus după încasarea celor cinci mii de mărci şi acum ar fi fost gata să-şi plătească chiar şi datoriile, ceea ce, de altfel, nu făcea niciodată.

— Ca să-ţi spun drept, am o memorie mult prea scurtă pentru asemenea mărunţişuri şi nu mai ţin minte ce datorii ai la mine, afară de ultima.

— Care anume? îl întrebă Müller liniştit.

— Tăcerea mea.

Müller se opri. Faţa i se îngălbenise.

— Hai să mergem, hai să mergem, Hans! Doar noi suntem prieteni, şi între prieteni nu sunt secrete. Trebuie să recunosc însă că sunt pur şi simplu entuziasmat de ingeniozitatea şi inventivitatea dumitale. Să-l strecori pe Basel drept Paul Chénier!

Heinrich simţi cum tresare cotul lui Müller în mâna lui.

— Ca să-ţi spun drept, mie nu mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva!... Dar nu-ţi pierde firea, Hans! îţi mărturisesc că mă săturasem până peste cap să mă tot caţăr prin munţi, căutându-l pe Chénier, care nu se dădea deloc prins. Sunt cât se poate de mulţumit că datorită dumitale am scăpat de o corvoadă atât de neplăcută.

— Ascultă, Heinrich, nu vrei să-mi spui şi mie cum ai descoperit toate astea?

— E secretul meu, Hans.

Müller tăcea, părea că-şi adună gândurile.

— Heinrich, eu am să fiu sincer cu dumneata. Am să-ţi spun un secret care te priveşte personal. Vrei?

— Te ascult cu toată atenţia.

— Adică nu chiar direct pe dumneata, ci pe *mademoiselle* Monica, la care ţii atât de mult. Noi am reuşit să stabilim că înainte cu câteva zile de atacul maquisards-ilor asupra eşalonului cu armament, ea a fost la Bonneville, unde a stat numai câteva ore, după care s-a întors acasă, dar nu se ştie pe ce cale. După informaţiile

noastre, în nici un caz nu s-a întors cu trenul. Afară de asta, Kurt Schmidt, ordonanţa dumitale, a ştiut numărul trenului şi ora plecării lui din Bonneville. Fă legătura între aceste două fapte şi spune-mi dacă nu ţi se par suspecte?!

Heinrich se gândi o clipă şi izbucni într-un râs vesel:

— Dragă Hans, dacă serviciul pe care-l conduci va lucra şi în viitor tot aşa, nu-ţi garantez bunăvoinţa superiorilor, Oricât ţi-aş lua eu apărarea în faţa lui Berthold. La secretul pe care mi l-ai dezvăluit, mai adaugă şi următoarele amănunte: cu două zile înainte de plecarea ei la Bonneville, *mademoiselle* Monica a primit o telegramă nesemnată, care suna aşa: „Nu uita făgăduiala". Dacă serviciului SS îi va fi greu să afle cine i-a trimis-o, pot să-ţi spun eu cu precizie: Heinrich von Goldring! După două ore de la sosirea ei la Bonneville, acelaşi Goldring a părăsit oraşul cu automobilul, îndreptându-se spre Saint-Rémy, iar pe canapeaua din fund mai ducea un pasager, mai precis, o pasageră. Această pasageră nu era altcineva decât *mademoiselle* Monica... Sper că alte amănunte şi mai intime nu te interesează.

Müller părea atât de descumpănit, atât de supărat încât Heinrich izbucni în râs.

— Şi totuşi îţi sunt foarte recunoscător că mi-ai spus toate astea. Aş fi fost foarte necăjit dacă din pricina mea, *mademoiselle* Monica ar fi avut neplăceri. Ai cuvântul meu de onoare că-ţi sunt foarte recunoscător!

— Mă bucur că lucrurile s-au lămurit atât de uşor. Ştii ceva, Heinrich, ce-ar fi să treci la SS? Cu capacitatea dumitale şi legăturile pe care le ai, ai putea să faci o carieră strălucită. Noi amândoi am lucra foarte bine împreună. Cred că eşti de acord că mă pricep în meseria asta?

— Să nu crezi că nu m-am gândit şi eu, dar mi-e teamă că n-am să am destulă tărie de caracter. Mai ales dacă luăm în consideraţie unele cusururi ale firii mele, care deşi se datoresc tinereţii, totuşi nu-s mai puţin supărătoare. Dumitale pot să-ţi spun în secret unul din ele: îmi plac femeile frumoase!

Acum Müller izbucni în râs.

— Crezi că noua profesie te-ar împiedica să iubeşti femeile frumoase? Dimpotrivă, dragul meu Heinrich! Orice femeie care-ţi place e a ta fără nici o bătaie de cap. Nu trebuie să-ţi pierzi vremea făcându-i curte...

— Am să mă mai gândesc, Hans, am să mă mai gândesc. Ca să-ţi spun cinstit, propunerea asta mă interesează mult mai mult decât taina dumitale.

— Eu mai am una, care o să te uimească negreşit! Hai până la mine şi ai să te convingi că-ţi sunt un prieten adevărat.

Cotiră tăcuţi într-o ulicioară, unde în mijlocul unei grădini dese se instalase, într-o casă izolată, serviciul SS.

Ajunşi în biroul lui Müller, acesta deschise un dulap de fier, luă de pe un raft o mapă, scoase din ea un plic şi i-l întinse lui Heinrich. Cu un gest nepăsător, baronul apucă plicul de un colţ şi aruncă o privire leneşă la stampila poştei.

— Moutefleurs? Îţi scrie cineva din Moutefleurs? Aşa trebuie să înţeleg, nu, Hans?

— N-aş spune că ai un prieten în oraşul acela!

— Pot s-o citesc? Bineînţeles, dacă nu-i prea lungă.

— Nu-i decât o jumătate de pagină...

Heinrich dădu din umeri, scoase din plic o foaie împăturită, o desfăcu şi se uită la semnătură. Dar scrisoarea era anonimă. Autorul necunoscut descria mai mult sau mai puţin exact împrejurările trecerii lui Goldring în armata germană şi-şi exprimă părerea că el este acela care a transmis comandamentului rus planul operaţiei „Pumnul de fier" şi poate chiar şi pe al operaţiei „Plimbarea verde". Autorul scrisorii sugera ca Goldring să mai fie verificat o dată.

Heinrich se uită la dată. Scrisoarea fusese scrisă cu câteva zile înainte de trimiterea lui la Lyon. Prin urmare, verificarea la care fusese supus în hotelul din Chambéry se datora acestei anonime.

El n-o mai reciti, ca să nu-i arate lui Müller că-i dă importanţă. Ochiul lui experimentat reţinuse toate caracteristicile scrisului. Un scris foarte cunoscut. Heinrich ghicise cine făcuse denunţul.

— Îţi mulţumesc, Hans! M-am distrat puţin. Precum se vede, autorul scrisorii e un om foarte naiv. Ar fi mai rău dacă mâzgălitura asta ar cădea sub ochii lui Berthold, pentru că, ţi-o spun numai dumitale în secret, el e lipsit de simţul umorului şi ar putea-o socoti ca un act îndreptat împotriva lui personal. Şi asta nu ţi-ar ierta-o niciodată.

Müller începu să clipească din ochi, descumpănit.

— Doamne Dumnezeule! Crede-mă, Heinrich, că şi eu am luat anonima asta tâmpită ca o simplă curiozitate şi am păstrat-o numai ca să ţi-o arăt dumitale! Dar acum, după ce am făcut haz...

Şi fără să sfârşească, maiorul scoase bricheta din buzunar şi dădu foc scrisorii anonime cu atâta iuţeală, încât Heinrich n-avu timp să-l oprească.

— Nu trebuia să faci asta, Hans! Orice ai spune, era un document!...

— Nu-i înregistrat. Noi nu înregistrăm decât materialele pe care ni le trimit agenţii noştri.

— Totuşi e păcat! Autorul scrisorii ne-a înveselit şi noi l-am răsplătit cu o neagră ingratitudine! Acum cred că ar fi timpul să aminteşti musafirului să se gândească şi la amfitrion.. Doar n-ai dormit atâtea nopţi şi apoi ţi-ai făcut atâtea griji cu comisia aceea...

— Ce tot spui, Heinrich! Totdeauna-s bucuros de societatea dumitale. Şi sunt foarte mulţumit că ţi-am putut da dovezi de afecţiunea sinceră ce-ţi port.

— După cum ţi-am dat-o şi eu!

Întors acasă, Heinrich se repezi la unul din geamantanele lui, în care păstra cu sfinţenie într-un plic darul maiorului Schulz — fotografia generalului Daniel, având drept fond o hartă. Dar pe Heinrich nu-l interesa fotografia. El începu să cerceteze cu atenţie dedicaţia maiorului şi să-i confrunte scrisul cu cel al anonimei.

Într-adevăr, nu te puteai înşela, denunţul fusese scris, după cum presupusese, de altfel şi Heinrich, de maiorul Schulz.

18. Heinrich aduce la îndeplinire sentinţa

— Dragă fată, tu nu ştii să te porţi! Uiţi că eşti cu logodnicul tău, care a venit la tine să bea un pahar de vin şi mă priveşti cu nişte ochi de ai zice că suntem luaţi de zece ani şi că te aştepţi din clipă în clipă să-ţi arunc sticla asta în cap.

— Eu nu te înţeleg, François, cum îţi vine să glumeşti chiar şi într-o împrejurare ca asta! Mai bine spune-mi, de ce vine Ludvine acum, când e atât de periculos?

Monica fusese surprinsă de vestea sosirii „verişoarei" de la Bonneville şi nu-şi putea ascunde tulburarea.

— Hai, zâmbeşte... bea un pic de vin. Nu vezi că lumea a început să se uite la noi? Destul că am făcut o imprudenţă, venind la voi la restaurant. Ei, aşa da! Acum arăţi ca o fată care-i cu gândul numai la dragoste... Te miri că Ludvine vine acum? Foarte simplu. Pentru că am pornit, în sfârşit, o acţiune care seamănă cu o adevărată luptă împotriva ocupanţilor. Şi în situaţia asta, legătura cu Bonneville trebuie să fie neîntreruptă.

— Dar o fi având permis?

— Ca şi tine, habar n-am. Ştiu că vine Ludvine Décoque şi că trebuie să-i ies înainte la gară. Asta-i tot.

— Şi când vine, cu ce tren?

— Vine astăzi la ora şaisprezece şi douăzeci.

— Bine, am să mă duc la gară s-o primesc.

— Avem s-o primim amândoi. Dar nu împreună. Eu am s-o aştept pe peron, în dreapta intrării principale, iar tu în stânga. Acela dintre noi care o zăreşte primul, va merge o dată cu mulţimea alături de Ludvine, dar fără să arate c-o cunoaşte. Celălalt, după ce va aştepta două-trei minute, va porni în urma ei, observând dacă nu-i urmărită. Îndată ce va ajunge la încrucişarea dintre rue de Paris şi rue de Raisins, cel care a văzut-o primul o să-i facă semn să se oprească la chioşcul cu răcoritoare. Nimănui nu poate să i se pară suspect că doi călători se opresc să bea câte un pahar de limonada. Celălalt, care observă, va trece înainte. Dacă se va convinge că nu-i urmăreşte nimeni, poate să li se alăture. Dar dacă i se pare ceva suspect, îşi va urma drumul mai departe. Ai înţeles, Monica?

— Am înţeles tot, afară de un singur lucru. Ce trebuie facă acela care va bea limonadă cu Ludvine la chioşc?

În caz de primejdie, îşi vede de drum, fără să întoarcă capul şi nu se mai ocupă de Ludvine. O să avem prin apropiere oameni de-ai noştri, care au şi primit instrucţiunile necesare.

— Atunci am să fiu la gară cu zece minute înainte de sosirea trenului.

— E prea devreme. Să vii la ora şaisprezece şi nouăsprezece minute. Nu trebuie să fii văzută pe peron. Să te faci că ai venit la gară ca să cumperi reviste ilustrate. Şi acum dă-mi lăbuţa, să ne luăm rămas bun, cum se cuvine se facă nişte îndrăgostiţi adevăraţi. Pe urmă, eu o iau la picior...

François strânse îndelung mâna fetei, uitându-i-se în ochi, apoi strigându-i din prag că cel dintâi dans e al lui, îşi flutură bereta şi dispăru pe uşă.

La rândul ei, Monica îi făcu semn cu mâna şi-i zâmbi, deşi nu-i ardea de râs.

O neliniştea foarte mult venirea „verişoarei", cum o prezentase ea lui Heinrich pe Ludvine Décoque. Cum se explică sosirea aceasta neaşteptată, şi încă acum când Gestapoul a introdus permise pentru cei care pleacă şi care vin la Bonneville. Nu încape îndoială că Ludvine, ca şi toţi ceilalţi călători, va trebui să stea în picioare câteva ore în piaţa gării, înconjurată de soldaţi, aşteptând ca gestapoviştii să le verifice actele. Cine ştie cum se va sfârşi pentru ea verificarea asta! Desigur că cei care au trimis-o încoace, au acceptat un asemenea risc numai pentru că au avut în vedere importanţa misiunii ce i-au încredinţat. Mai ales că n-au trecut decât trei zile, de când Monica îi trimisese o scrisoare. Pentru un străin, conţinutul ei era cât se poate de inocent: o corespondenţă obişnuită între două mici burgheze, preocupate de multiplele lor treburi gospodăreşti. Monica îi scria că în Saint-Rémy ninge destul de des, ceea ce altădată nu se întâmpla, că suflă nişte vânturi reci, uricioase, că-i foarte greu cu alimentele şi că preţurile sunt iarăşi în urcare. Toate acestea trebuiau citite aşa: în Saint-Rémy s-au înteţit arestările, ceea ce nu se prea întâmpla înainte, că partizanii au devenit mai activi şi că-i riscant să vii acum la Saint-Rémy...

Dacă după un asemenea avertisment au trimis-o totuşi, înseamnă că Ludvine vine cu o misiune foarte importantă!

De altfel şi evenimentele se precipită, încât în fiecare zi te poţi aştepta la noi surprize. De când ruşii au încercuit o armată germană la Stalingrad, atât Monica cât şi mama ei ascultă la radio şi emisiunile de dimineaţă şi cele de seară. Dimineaţa, comunicatul comandamentului german, iar seara transmisiunea din Londra în limba franceză, când reuşesc să prindă unda respectivă.

Până acum, şi pentru Monica, şi pentru *madame* Tarval, Uniunea Sovietică era nu numai o ţară necunoscută, dar şi completamente enigmatică. Amândouă spuneau: „Acolo totul e altfel decât la noi". Dar în ce consta diferenţa, nu ştiau nici nu căutau să afle.

Şi dintr-o dată, Rusia aceasta enigmatică începe să se apropie din depărtările ei neştiute. În cele din urmă, ea deveni pentru Monica o ţară tot atât de scumpă ca şi Franţa. Se simţea îndatorată faţă de ruşi şi îşi plătea această datorie cu tot ce avea ea mai scump — cu dragostea ei curată, şi admiraţia şi preţuirea ei pentru forţa de neînvins a spiritului lor şi prin dorinţa sinceră de a se înrola ea însăşi în uriaşa armată a luptătorilor pentru dreptate.

Fata citea cu o atenţie neobosită tot ce se scria în ziare în legătură cu luptele ce se purtau pe întinderile îndepărtate ale Rusiei. Învăţase de la François să citească printre rânduri, şi acum ştia că dacă se vorbea de eroismul excepţional al unităţilor germane care apărau o localitate sau alta, însemna că oraşul respectiv a şi fost eliberat de ruşi sau în cel mai rău caz încercuit, iar când în comunicate se vorbea de o retragere planificată pe poziţii dinainte pregătite, însemna că hitleriştii au fost siliţi să părăsească totul şi să se salveze prin fugă.

În timp ce citea ziarele, Monica arunca priviri recunoscătoare înspre colţişorul de pe etajeră, unde ceva mai la o parte, se afla singura carte — găsită din întâmplare în Saint-Rémy — care a putut s-o ajute să cunoască mai bine Rusia. Puţin, şi totuşi mult.

Era volumaşul lui Romain Rolland despre Tolstoi... Îl uitase cândva la ei unchiul André, şi multă vreme zăcuse necitit de nimeni în balcon, într-un cufăr mare, în care *madame* Tarval ţinea lucrurile netrebuitoare: lacăte stricate, pălăriile ei vechi, prospecte de la diferite firme, clanţe rupte, rochiţele Monicăi şi pantalonaşii uzaţi ai lui Jean. Într-o zi, căutând ceva printre vechituri, Monica dăduse din întâmplare peste cartea aceasta, o luase la ea în odaie ca pe o comoară nepreţuită, şi toată noaptea şi-o petrecuse citind-o, străduindu-se prin sufletul unui singur om să pătrundă sufletul întregului popor. Ce greu îi venise să înţeleagă ceea ce scria Romain Rolland! Nu citise nici un rând scris de Tolstoi şi trebuia să urmărească pe dibuite gândurile marelui său compatriot. Nu-şi putea da seama în faţa cui se închina Rolland mai mult: în faţa genialităţii artistului, sau în faţa gigantului care toată viaţa lui, într-o frământare neîncetată a spiritului, a căutat cu pasiune adevărul... Totuşi, cum a putut Tolstoi să propovăduiască neîmpotrivirea la rău?

Monica ştie bine că trebuie să te împotriveşti la rău, altfel te doboară. Pentru că răul are tot felul de arme: tunuri, bombe, automate, lagăre de concentrare, silnicie, perfidie, o crudă nepăsare faţă de oameni, faţă de inima omenească... Asta înseamnă că şi oamenii mari greşesc. Atunci ce poate să facă ea, o fată simplă dintr-un orăşel de provincie, cuibărit la poalele Alpilor? Şi totuşi, de ce-i bate inima cu atâta putere când citeşte despre ţara aceasta rusească, necunoscută de ea? Doar nici poporul rus n-a acceptat neîmpotrivirea la rău; s-a ridicat împotriva asupritorilor săi şi i-a doborât, iar acum, a fost nevoit să ia din nou arma în mână, ca să-şi apere viaţa, ca să-şi apere dreptatea.

Uneori Monica deschidea cartea acolo unde se afla portretul lui Tolstoi şi multă vreme rămânea cu ochii aţintiţi la chipul scriitorului. Oare ce vrea de la dânsa căutătura aceasta ciudată, interiorizată, care o priveşte drept în ochi? O căutătură aspră, ascuţită, pătrunzătoare, exigentă, care stârneşte în inimă o nelinişte atât de mare? Acelaşi sentiment trebuie să-l fi stârnit şi în toţi cei care l-au văzut în viaţă. Tolstoi a luptat pentru adevăr, pentru dreptate şi dacă greşit în alegerea căii spre acest adevăr, totuşi îndemna oamenii să-l caute, să-l găsească. Fără îndoială, setea aceasta de adevăr e proprie tuturor ruşilor. Poate tocmai asta i-a făcut să fie atât de dârzi în luptă?

Dar parcă setea de adevăr nu există şi în inima ei, n-o chinuieşte de atâta timp?

Cât de simplu şi de limpede era totul înainte pentru Monica! Avusese norocul să se nască într-o ţară atât de minunată ca Franţa, şi-i era recunoscătoare sorţii pentru darul acesta. Ea îşi iubeşte nemărginit de mult poporul, patria... Pentru Monica, cuvintele popor, Franţa, erau noţiuni mult prea vaste ca să le poată pătrunde. Cât de uimită fusese ea când îşi dăduse seama într-o zi că despre Franţa ştie aproape tot atât cât şi despre Rusia. Tot aşa şi despre francezi. Ştie că există un Laval, un guvern la Vichy care a vândut ţara, că există ticăloşi ca Levêque, care trădează pe oamenii cinstiţi, ca să-şi câştige merite în ochii duşmanului. Dar există şi François, unchiul André, Jean şi sute şi mii de oameni care n-au vrut să se supună lui Hitler şi hitleriştilor şi au plecat în munţi ca să ducă lupta cu duşmanul. Prin urmare, sunt două tabere de francezi şi două Franţe? Dar poate nu două, ci chiar şi mai multe? De ce din orăşelul ei au plecat în maquis numai aceia cărora patria le dădea cel mai puţin. Au plecat cei care duceau tot greul, cei care cultivau viile, păşteau turmele în munţi, cei care munceau în ateliere, construiau drumuri pe povârnişurile abrupte ale munţilor... Iar acei care se îmbogăţeau din munca lor s-au ascuns prin găuri ca şoarecii şi numai câteodată, când nu-i nimeni prin apropiere, îşi ridică glasul piţigăiat ca să vorbească de patriotism, de dragostea lor pentru Franţa... Să admitem că hitleriştii vor fi izgoniţi... Ce va fi atunci? Păstorii se vor întoarce la turmele lor, podgorenii la viile lor, „zidarii îşi vor relua sculele, muncitorii se vor apleca din nou asupra strungurilor, şi şoarecii aceştia vor ieşi din găurile lor şi se vor apuca iar să sugă sângele poporului, să deschidă noi magazine, să înfiinţeze fabrici, să cumpere automobile luxoase, moderne? Şi în orăşelul lor vor veni iar vilegiaturişti graşi, mofturoşi şi în Franţa ei minunată totul va fi cum a fost. Minunată... Dar eşti sigură de asta?

Cât de greu îţi vine, Monica, să te trezeşti din somnul fără de nori al tinereţii! În ce chinuri se naşte la viaţă sufletul tău nou! Dacă te gândeşti bine, nici n-ai cu cine să te sfătuieşti! Poate doar cu François? Dar parcă el are timp să facă rânduială în căpşorul tău prostuţ de fată? Ar glumi ca de obicei, şi gata...

Totuşi Monica se adresă lui François. Spre mirarea ei, de rândul acesta el nu mai încercase să scape prin glume.

Între timp, evenimentele se precipitau şi Monicăi i se părea că undeva, în depărtările din zare, începe să se aprindă geana trandafirie a zorilor, prevestind o zi însorită după o noapte lungă şi neliniştită.

Dar cine ştie, poate că Ludvine aduce veşti importante! Doar au trimis-o acei care conduc toată mişcarea de rezistenţă. Fireşte, François nu i-a spus nimic, dar Monica nu mai e un copil, îşi dă seama singură cum stau lucrurile: a fost de ajuns să comunice „verişoarei" numărul trenului şi ora plecării lui din Bonneville, ca eşalonul să deraieze. Se înţelege. Ludvine la rândul ei a transmis informaţia cui se cuvenea. De data asta ea vine cu instrucţiuni importante. François ştie desigur despre ce este vorba, dar tot o mai socoteşte pe Monica drept o fetiţă. De câte ori îl ruga s-o ia cu el la vreo operaţie importantă, se mulţumea să-i zâmbească şi să-i răspundă că nu se aşteptase ca Monica să facă atât de mult pentru cauza comună. În ultimul timp, François şi-a schimbat atitudinea şi faţă de Heinrich. Acum nu-i mai cere să fie prudentă, iar odată a făcut o aluzie destul de făţişă, ca şi printre nemţi sunt mulţi antifascişti. Dar nu-i momentul să se gândească nici la Heinrich, nici la însărcinarea cu care vine Ludvine. Acum trebuie să-şi dea toată silinţa ca totul să iasă bine. Iată, se aude şuierând locomotiva. Trebuie să iuţească pasul, ca să ajungă în gară în clipa sosirii trenului.

Monica intră pe peron şi, fără să dea atenţie gestapoviştilor care foiau peste tot, se apropie de chioşcul de ziare aflat în stânga intrării principale. După ce cumpără un ziar, luă de pe tejghea o revistă ilustrată şi începu să se uite cu luare-aminte la moda de primăvară de pe ultimele pagini ale revistei.

Trenul intră în gară şi se opri. Monica se făcu că examinează cu o curiozitate curat femeiască toaletele doamnelor, măsurându-le pe rând din cap până în picioare. Dar în care vagon o fi Ludvine? Aha, la o fereastră a licărit chipul ei. Iată, coboară. E îmbrăcată cu un palton pufos, deschis la culoare, de croială modernă. Căciuliţa mică neagră contrastează plăcut cu părul ei auriu. E o doamnă elegantă. Nimănui nu i-ar trece prin cap, că... Doamne, dar ce-i asta?!

Monica îşi acoperă faţa cu revista desfăcută şi se uită pe deasupra ei la Ludvine.

Chiar aşa... Trei gestapovişti o încadrează — unul în dreapta, altul în stânga şi încă unul în spate. Ludvine e

arestată! François o fi văzut? Şi dacă a văzut, de ce nu-i sare în ajutor?

Monica face un pas înainte şi întâlneşte o privire, aspră, prevenitoare. Însoţită de gestapovişti, Ludvine dispare pe uşa unui birou.

Când, escortată de gestapovişti, arestata trecu prin faţa ei, Monica se putu stăpâni să nu scoată un ţipăt şi să nu facă vreun gest care s-o trădeze. În schimb simţi că totul dinaintea ei începu să se învârtejească. Ca să nu cadă, se rezemă de peretele chioşcului de ziare.

— Du-te acasă şi nu mai fă prostii! ajunse la urechile ei ca din depărtare glasul furios, şoptit, al lui François.

Monica se întoarse şi o luă încet spre ieşire.

În faţa hotelului o ajunse din urmă François.

— Eu am să intru prin uşa din dos — zise el din mers şi dispăru pe poartă.

Ceea ce se petrecuse, Monicăi i se părea un vis înspăimântător. Îndată va intra în odăiţa ei, în mica ei cetăţuie şi coşmarul va dispare. Dar nu, nu-i miraj, e realitate, iată-l pe François stând pe scaun; faţa lui e palidă, trasă.

— François — începu fata cu nerăbdare — e cu putinţă oare să n-o putem scăpa pe Ludvine? Doar suntem mulţi! Să atacăm Gestapoul şi s-o smulgem de acolo!

François zâmbi cu amărăciune.

— De aceea am şi venit la tine, ca să te previn ca nu cumva să faci vreun gest, vreun pas imprudent sau să arunci o privire nesocotită! Arestarea Ludvinei poate să fie o simplă întâmplare, totuşi nu-i exclus să fi dat de urma noastră. Trebuie să ne aşteptăm la orice. Cercetează-ţi hârtiile, lucrurile. Nu uita că orice amănunt, orice fleac poate avea urmări foarte grave. Ai distrus biletul cu care ai plecat la Bonneville? Scoate tot din geantă şi mai controlează o dată. Tu ştii cum să mă găseşti. De aci înainte, vom ţine legătură prin vânzătorul de la magazinul de galanterie. Dacă or să mă ridice şi pe mine, el o să ştie cum să acţioneze mai departe, am să-i las instrucţiuni. Ţie nu ţi-ar putea aduce decât două învinuiri: drumul tău la Bonneville şi întâlnirile cu mine. Dar eu sunt logodnicul tău, deci e firesc să te întâlneşti cu mine. Iar în ceea ce priveşte drumul la Bonneville... Stai puţin, poţi să dai vina tot pe mine. Chipurile eram gelos şi atunci ai plecat la Bonneville, ca să-ţi petreci nestingherită, timpul cu Goldring. El are să confirme, pentru că în aparenţă aşa reieşea. Cred că-i un om cumsecade. Dar mai înainte de toate, sânge rece! Culcă-te, odihneşte-te şi, uită tot ce s-a întâmplat.

— Da' au s-o tortureze pe Ludvine!

— Nu numai pe Ludvine, s-ar putea întâmpla să tortureze şi pe alţii: pe mine, pe tine, pe cine vrei, dar pe toţi nu ne pot ucide. Noi am ştiut ce ne aşteaptă. Nu-i aşa, fetiţa mea? Ţi-am spus toate astea, pentru orice împrejurare, sunt sigur că totul o să se sfârşească cu bine. Ai să vezi că tot o să dansez eu la nunta ta.

Monica îl îmbrăţişa şi-l sărută apăsat.

— Şi asta-i pentru orice împrejurare. Pentru tot ce-ai făcut pentru mine. Şi... ţin să ştii că te poţi bizui pe mine!

— Ştiu... — şi glasul lui François tremură.

Dar îndată ce rămase singură, curajul o părăsi. Înaintea ochilor ei apărea mereu chipul Ludvinei, trupul ei zvelt, îmbrăcat cu un palton modern, de culoare deschisă şi în jurul ei făpturile sinistre ale gestapoviştilor. Oare Ludvine n-ar putea fi salvată? Să fie sortită să piară de mâna acestor călăi?

Monica simţi cum un val rece se rostogoleşte peste trupul ei. Nu, nu poate să stea cu braţele încrucişate. Trebuie să întreprindă ceva. Mai întâi să distrugă toate scrisorile, apoi să mai revadă o dată fotografiile şi să controleze ce-i în geantă. Ei uite, a cumpărat la Bonneville câteva spelci de baga şi mai sunt şi acum împachetate într-o hârtie cu firma magazinului. François avea dreptate să spună că orice fleac poate avea consecinţe grave. Biletul de tren pentru Bonneville l-a distrus. Dar de ce să ascundă c-a fost acolo? Desigur că a fost văzută în tren. Dar dacă va fi întrebată unde a tras, ce să răspundă? La hotel, la Heinrich. Doar portarul hotelului s-a uitat lung la ea şi fără îndoială, nu i-a uitat figura. Ar putea să-l ia de martor. Trebuie de asemenea să-l prevină pe Heinrich să nu scape cumva o vorbă că a văzut-o cu „verişoara". Nu-i nevoie să-i dea toate amănuntele, să-i spună numai că „verişoara" a fost arestată pe când venea la ea şi că la mijloc e o neînţelegere, desigur... Dar ce-ar fi să-l roage pe Heinrich să-l întrebe pe Müller ce-i cu Ludvine? Doar e foarte firesc să fie îngrijorată de soarta unei rude...

Monica se năpusti ca o furtună în vestibul, urcă din nou la etaj în aripa în care se afla camera lui Heinrich şi fără să stea pe gânduri, bătu la uşă.

— Ce-i cu dumneata, Monica? Eşti albă ca varul, iar mâinile îţi sunt reci ca gheaţa.

Heinrich se îngălbenise şi el, văzând-o în starea aceea. Fără să-i răspundă, Monica se lăsă pe un scaun. Cu palmele lui fierbinţi, Heinrich îi strângea degetele reci. Fetei i se părea că mâinile lui puternice îi redau speranţa. Nu, ea poate avea încredere în el, poate să-i spună tot adevărul. El trebuie s-o ajute s-o scape pe Ludvine.

— Heinrich, s-ar putea să n-am dreptul să-ţi spun ceea ce-ai să auzi acum, dar mă găsesc la marginea deznădejdii. Verişoara cu care m-ai văzut la Bonneville a fost arestată aici în gară. Venea la noi... la mine. În fiecare clipă, s-ar putea să fiu şi eu arestată. Nu mă întreba de ce şi cum! Dacă ar fi taina mea, ţi-aş mărturisi-o. Dar eu n-am dreptul să-ţi spun nimic. Ce să mă fac? N-ai putea să mă ajuţi?

Heinrich îi strânse degetele cu atâta putere, că fata era să scoată un ţipăt.

— Monica, am să fac tot ce-mi stă în putinţă, Şi n-am să te întreb nimic, afară de unele amănunte, care să mă ajute să mă orientez în toată afacerea asta. Dar... cam ce acuzaţii ţi-ar putea aduce Gestapoul?

— Că am fost la Bonneville, că m-am întâlnit cu verişoara mea... în caz că au aflat că am făcut această călătorie.

— Ei ştiu c-ai fost la Bonneville. Însă eu l-am convins pe Müller c-ai plecat ca să te întâlneşti cu mine şi după cât se pare m-a crezut. Iartă-mă că am spus aşa, dar Müller făcea o legătură între drumul dumitale la Bonneville şi atacul maquisards-ilor asupra eşalonului şi a trebuit... Monica se înroşi toată.

— Te înţeleg. Îţi mulţumesc, Heinrich! În caz de nevoie, pot să spun că am tras la dumneata?

— Nici vorbă. Numai nu uita un lucru: atunci când Kurt mi-a repetat convorbirea lui cu Feldner, dumneata nu erai în odaie. Ai să ţii minte?... Şi acum, cu privire la verişoară... Ar putea ea să te compromită?

— Chiar numai prin faptul că venea la mine...

— Da, înţeleg... Care-i numele verişoarei dumitale?

— Eu nu ştiu sub ce nume a venit ea încoace. Dar o cheamă... Câteva clipe, Monica stătu la îndoială. Heinrich, eu am încredere în dumneata. Numele ei adevărat este Ludvine Décoque. Dar dacă şi-a dat alt nume, dumneata trebuie să-l uiţi.

— Aş putea să pretextez că din simpatie pentru proprietăreasa hotelului în care stau mă interesez de soarta unei rude a ei?

— Nu. Ludvine nu-i rudă cu noi.

— Asta complică situaţia. Totuşi, am să încerc să aflu. Deşi nu sunt sigur că am să izbutesc.

— Doamne Dumnezeule, să fie cu putinţă să piară, să nu existe nici cea mai mică speranţă s-o salvăm? gemu Monica. Dacă chestiunea m-ar privi numai pe mine, m-aş duce personal la Gestapo, aş cere cu stăruinţă, nu m-aş lăsa...

— Nu, asta să n-o faci, Monica! Uite ce spun eu: să te duci la dumneata în odaie şi să aştepţi. Să nu ieşi nicăieri, nici chiar în restaurant. Iar eu am să încerc să aflu cât de serioase sunt învinuirile aduse Ludvinei Décoque şi am să te anunţ numaidecât. Dar un lucru îţi cer: să ai răbdare. Cu Müller trebuie să mă văd într-o ambianţă mai mult sau mai puţin intimă, şi asta nu se poate decât seara. Prin urmare, ne-am înţeles?

Monica dădu din cap în semn de încuviinţare şi-i întinse în tăcere mâna ei mică, cam aspră. Heinrich se aplecă şi-şi lipi obrazul de degetele ei calde.

— Am să fac tot ce-i posibil, chiar şi imposibilul, numai ca degeţelele astea să nu mai tremure de emoţie — îi şopti el.

După ce fata plecă, Heinrich îl chemă pe Kurt şi-i porunci să ceară doamnei Tarval şase sticle de coniac, lămâi şi zahăr, şi să ducă pachetul la maşină.

— Unde plecăm, Herr Oberleutnant?

— Plec numai eu. Dar deocamdată, am să încerc să dorm puţin. Nu mă simt tocmai bine. Să nu mă trezeşti înainte de opt, se înţelege, dacă nu se întâmplă ceva mai deosebit. După ce am să plec, poţi să te duci la cazarmă, eu am să mă întorc târziu.

— Am înţeles, Herr Oberleutnant!

Heinrich se lungi pe pat, nădăjduind că până în seară să-i treacă durerea de cap, dar nu izbuti să adoarmă. Îngrijorarea pentru Monica şi îndoielile îi goneau somnul.

„Oare am eu dreptul să intervin în afacerea asta?" se întreba el pentru a nu ştiu câta oară.

După explozia de la Bonneville, fusese avertizat că nu trebuie să se expună la riscuri. Reiese că are de gând să încalce un ordin. Dar parcă era nevoie de ordin? Doar ştie şi el prea bine — cu cât mai târziu va fi descoperit, cu atât mai mult va putea face pentru Patrie, cu mult mai mult decât oricare altul, deoarece baronul von Goldring se bucură de toată încrederea. El poate să riște numai într-un caz cu totul excepţional. Totuşi, cum să stea cu braţele încrucişate, când primejdia atârnă asupra unor oameni cinstiţi! Dacă Ludvine nu-i destul de tare şi mărturisește că venea la Monica... la Monica, asupra căreia Müller a avut deja unele bănuieli...

Heinrich simte cum îi îngheaţă tot trupul la gândul că fata ar putea ajunge în ghearele gestapoviştilor. Nu, el nu poate îngădui să se întâmple aşa ceva! Cu atât mai mult că el a vârât-o în acest laţ. Dacă nu i-ar fi spus nimic despre trenul cu armament, ea nu s-ar fi dus la Bonneville, nu s-ar fi întâlnit cu verişoara şi acum totul ar fi fost în ordine. Bine, dar el nu vroia că armamentul să ajungă la destinaţie şi numai prin Monica putea avertiza pe maquisards-i. Şi dacă-i aşa...

Heinrich sare din pat. Într-adevăr, cum de nu i-a venit în minte de la început ideea asta? Singura sursă de unde Monica putea să capete informaţii despre eşalon este chiar el, Heinrich von Goldring! Şi dacă Monica va fi arestată, el va trebui să dea declaraţii în faţa organelor respective şi în consecinţă, va pierde încrederea de care se bucură şi toate faptele lui vor fi privite cu suspiciune. Şi atunci prăbuşirea lui ca agent informator va fi inevitabilă.

Era poate pentru întâia oară în viaţa lui, când Heinrich se bucura că primejdia îl ameninţă şi pe el. Aşadar, e datoria lui să intervină până nu-i prea târziu, e datoria lui s-o salveze cu orice preţ pe Ludvine Décoque.

La ora opt precis, când Kurt bătu în uşă, Heinrich era gata îmbrăcat. Ai fi zis că se pregătea să se ducă la un banchet.

După ce se încredinţă că sticlele de coniac sunt în maşină, Heinrich se aşeză la volan şi peste câteva minute, pătrundea în curtea reşedinţei lui Müller. Santinelele lăsară maşina să intre, fără să-i mai ceară permisul. Ştiau foarte bine că Oberleutnant Goldring e omul casei.

Müller nu era singur în birou. În faţa lui şedea un ofiţer tânăr şi foarte frumos, cu epoleţi de locotenent.

— Dragă Heinrich, îţi prezint pe locţiitorul meu, Leutnant Saugel. S-a întors acum din concediu. Ţi-am mai vorbit eu despre el.

— Şi trebuie să adaug că mi-ai vorbit numai de bine. Îmi pare foarte rău că împrejurările m-au împiedicat să te cunosc mai de mult, Herr Saugel.

Obrajii trandafirii ai locotenentului se aprinseră ca la o fată. De altfel, părul lui auriu, vălurit, ochii mari albaştri şi buzele plinuţe ca de copil îl făceau să semene cu o fată. Numai bărbia, ascuţită şi din cale-afară de prelungă, strica armonia trăsăturilor lui şi-i făcea faţa neplăcută, deşi era frumoasă.

— Cărei împrejurări fericite datorăm prezenţa unui oaspete atât de scump? întrebă Müller, strângând cu amândouă mâinile mâna lui Heinrich. Nu, serios, ce gând fericit te-a făcut să te abaţi pe la noi?

— M-am deprins să-mi văd prietenii în fiecare zi, în cel mai rău caz, la două zile, ori astăzi e a treia de când nu te-am mai văzut, nici măcar la cazinou, la vremea prânzului. Prin urmare, venirea mea se datorește numai lipsei dumitale de atenţie faţă de umila mea persoană.

— Dragul meu baron, mă ofensezi! Doar ştii că ţin la dumneata. Dar acum, am atâta de lucru! Ce să-ţi spun, am înţepenit de tot, n-am timp nici să mă plimb.

— Vrei să spui că te stânjenesc? Pe faţa lui Heinrich se putea citi o sinceră dezamăgire. Şi eu care credeam că putem sta de vorbă... unde mai pui că am adus cu mine şi câteva sticle de coniac!

— Baroane, scumpule! Cum îţi închipui că nu ţi-aş spune-o deschis? Doar suntem prieteni şi între prieteni nu-i nevoie de atâta etichetă. Herr Saugel, încuie te rog uşa şi dă ordin să nu fiu deranjat! Dar unde-s sticlele acelea vrăjite?

— Sunt în maşină. Ordonă să fie aduse aici şi totodată să se aducă şi pungile cu lămâi şi cele cu zahăr...

— Câta prevedere! O să spun numaidecât adjutantului... Adică nu, nu merge... Herr Saugel, fă-mi un serviciu prietenesc şi adu dumneata singur toate astea în odaia mea. Între timp, eu am să pregătesc tot ce trebuie. Iar dumneata, Heinrich, vino te rog, încoace!

Müller deschise uşa ce dădea în odaia vecină care-i servea de dormitor şi de sufragerie, în zilele când întârzia la Gestapo. În afară de un divan lat, mai era acolo o masă nu prea mare şi un bufet.

— Să ne lipsim de serviciile ordonanţei, e mai intim aşa — spuse Müller, aşezând păhărelele şi farfurioarele pe masă.

— Da, e bine că n-o să fie nimeni străin, cred că astăzi o să mă îmbăt şi eu. Sunt atât de indispus, că-mi vine să urlu ca un lup.

— Ce să mai vorbim, nu prea avem de ce ne bucura...

— Nu vezi în ce fundătură ne-au aruncat! Nici tu distracţii, nici tu veselie... — se lamenta Heinrich

Müller zâmbi cu înţeles.

— Bine, dar *mademoiselle* Monica? Te-ai şi plictisit de ea?

— Dimpotrivă! Încă n-am ajuns să mă plictisesc! Ca orice fată cinstită, ea priveşte cu multă seriozitate raporturile noastre, cu mult mai multă seriozitate decât aş vrea eu. Cu dânsa nu merge fără preludiu, adică fără suspine, oftaturi şi aşa mai departe... Or eu nu vreau să atrag atenţia printr-o curte pe faţă. Poate că nu ştii, dar am pe cineva cu care trebuie să mă logodesc curând.

Chiar atunci intră în odaie Saugel cu sticlele şi le puse pe masă. Văzându-le, Müller plescăi din buze de plăcere.

— În cazul acesta, primul toast e pentru logodnica dumitale! Dar nu mi-ai spus cine-i viitoarea baroneasă?

— Lorrchen Berthold.

— Fiica generalului-maior Berthold? întrebă şi Saugel. E o partidă minunată! Ochii lui albaştri străluceau, ca şi cum el ar fi urmat să se însoare cu fata lui Berthold.

Müller îi prezentă felicitări pe un ton reţinut, accentuat, ceremonios.

— Pentru viitoarea baroneasă Lorrchen von Goldring! zise el ridicând paharul.

Toţi trei băură deodată. Heinrich se grăbi să umple păhărelele din nou.

— Vezi, baroane, Dumnezeu însuşi vrea că dumneata să treci cu serviciul la noi. Acum o să fii şi mai legat de general, şi sunt sigur că pentru dumneata o să facă orice. Ţi-o spune un prieten, un vechi informator, care se pricepe puţin cum se face o carieră!

— Herr Müller are dreptate — îl susţinu Saugel. Şi închipuiţi-vă numai, ce minunat am lucra noi trei!

— Am mai vorbit eu cu Hans despre asta... Staţi puţin, să mai torn câte unul. Nu-i bine să stea paharele goale... Şi cum îţi spuneam, am mai vorbit cu Hans despre asta şi i-am arătat ezitările mele. Mi-e teamă că n-am talent pentru aşa ceva. Or, munca în Gestapo cere însuşiri, aş spune chiar, scânteieri excepţionale.

— Ai dreptate — îl aprobă Müller cu plăcere. Totuşi, eu cred că un candidat mai nimerit ca dumneata pentru departamentul nostru cu greu s-ar putea găsi. Unde mai pui că tatăl dumitale adoptiv şi viitor socru te va ajuta în multe… Iată, Hauptmann Lütz, bunăoară, ar fi cu totul nepotrivit în departamentul nostru, pentru că-i prea moale...

— Herr Baron, Herr Müller vă dă un sfat cât se poate de bun. Eu, de pildă, sunt de doi ani şi ceva la Gestapo, dar nu-mi închipui cum aş putea trăi dacă mi-aş schimba serviciul — mărturisi Saugel, care se cam ameţise.

Coniacul începea să-şi facă efectul. Roşeaţa de pe obrajii delicaţi ai lui Saugel devenea tot mai aprinsă, iar ochii lui albaştri, aproape sinilii, se înceţoşaseră. Müller era mai treaz, dar şi el îşi descheiase gulerul şi-şi ştergea din ce în ce mai des fruntea asudată.

— Saugel este un judecător de instrucţie înnăscut — îl lăuda Müller. E în stare să te ţină la un interogatoriu de dimineaţa şi până seara, dar îşi ajunge scopul. Este poetul interogatoriilor, ca să zic aşa.

— Bine, dar un poet are nevoie de inspiraţie şi, după câte ştiu, inspiraţia nu vine în fiecare zi — remarcă Heinrich.

— O, atunci dumneata nu înţelegi sensul muncii noastre, plăcerea ei... Chiar ea te inspiră. Pe mine unul, mă îmbată ca şi coniacul ăsta. Ba nu, mint! Parcă se poate compara o beţie obişnuită cu plăcerea subtilă pe care ţi-o dă senzaţia puterii depline asupra unui om? Să te prefaci naiv, îngăduitor, să-l laşi pe cel pe care-l cercetezi să creadă că a scăpat din capcană şi, fără veste, dintr-o singură lovitură, să i-o închizi chiar în faţa nasului! Sau să schimbi tactica dintr-o dată, să-l zăpăceşti, să nu-l laşi să-şi vină în fire, să-l faci să cadă în genunchi în faţa ta, să te implore, să urle, să-ţi sărute mâinile!... O, în asemenea clipe, te simţi într-adevăr un supraom!

— Bestie bălaie! făcu Müller ameţit şi izbucni în hohote de râs.

— Să ştiţi că Nietzsche e Dumnezeul meu! El a fost, acela care ne-a vindecat pe noi germanii de idealismul bălos. În numele supraomului, n-au decât să piară sute, mii, milioane de oameni! De ce vă uitaţi aşa la mine, Herr Baron? Ha-ha-ha! Dumneavoastră vă temeţi să treceţi peste linia care separă pe om de supraom... Dar destul să luaţi două-trei interogatorii, ca să vă convingeţi că lucrul acesta nu-i chiar aşa de greu, dacă sunteţi un înnăscut aristocrat al spiritului şi nu un biet rob!

Saugel se ameţea din ce în ce mai tare. Părul lui auriu se răvăşise, ochii i se înroşiseră, degetele lungi ale mâinilor lui îngrijite, aci se strângeau crispate în pumni, aci se desfăceau iar încet.

Heinrich abia se stăpânea să nu-l pocnească cu sticla în cap pe „aristocratul" spiritului.

— Ei, ce zici, Heinrich, eşti de acord cu propunerea mea? îl întrebă Müller, care se plictisise de flecăreala de om beat a ajutorului său.

— Trebuie să mă sfătuiesc cu tata, şi în caz că-mi dă consimţământul, cred că vom izbuti să-l convingem câteşitrei pe generalul Ewers să mă lase să trec la Gestapo.

— Sunt sigur că Herr Berthold o să-ţi dea consimţământul, ba chiar şi binecuvântarea. Aşa că propun să bem pentru consimţământul lui! Şi pentru ca s-o vedem cât mai repede în mijlocul nostru pe baroneasa Lorrchen von Goldring! toastă Müller, ridicând paharul.

— Mi-e teamă că lucrul acesta nu se va întâmpla chiar aşa de curând. Ne-am hotărât să facem căsătoria după ce se va sfârşi războiul. Dar logodna va avea loc la începutul lunii februarie, când logodnica mea îşi serbează

ziua naşterii.

— Şi vrei să mă convingi că până atunci o să fii tot aşa de virtuos ca şi sfântul Anton? îl întrebă Müller, zâmbind.

— Doamne, dumneata nu m-ai înţeles! Ce-i drept, trebuie să fii un adevărat sfânt că să rezişti în faţa unei femei frumoase. Dar situaţia mea de logodnic mă obligă să fiu prudent şi, numai să rămână între noi, să-mi tăinuiesc strengăriile! Deşi, la drept vorbind, n-am ce ascunde: aici, în Saint-Rémy, sunt constrâns să duc un regim...

Saugel se aplecă spre şeful său şi-i şopti ceva la ureche. Müller izbucni în hohote de râs.

— Vrei să te distrezi puţin, sfinte Antoane? îl întrebă el deodată.

— Depinde cum...

— Herr Saugel, ai luat interogatoriul franţuzoaicei din Bonneville?

— Da, sunt la faza a doua — îi răspunse acesta cu nepăsare, sughiţând.

— Nu înţeleg despre ce e vorba! şi Heinrich îşi ascuţii urechile.

— Herr Saugel are metoda lui de a lua interogatoriu, şi anume în trei faze. Prima, după cum ai auzit, e prelucrarea interioară, ca să zic aşa, a doua fază e prelucrarea exterioară, iar a treia, o combinaţie din primele două — îi explică, Müller râzând.

— Şi ce rezultate a dat prelucrarea dumitale, Herr Saugel? A făcut mărturisiri? întrebă Heinrich şi simţind că gâtul îi tremură, începu să tuşească.

Saugel se încruntă, nemulţumit.

— Deocamdată, nu, dar asta nu mă tulbură, abia am început faza a doua a prelucrării! Astăzi... cum se spune... aha! Astăzi a văzut numai floricelele, dar mâine o să guste şi fructele! Vă asigur că după ce le va simţi gustul, va mărturisi pe loc pentru ce şi la cine venea la Saint-Rémy.

— Dar poate că femeia nu-i vinovată?

— Dragă Heinrich — se amestecă Müller — dumneata, ca viitor colaborator al nostru, trebuie să ştii un lucru: că un om odată intrat la Gestapo, nu mai are decât două căi de scăpare: spre lumea cealaltă sau spre lagărul de concentrare. Cum prin apropiere nu există nici un lagăr de concentrare, nu rămâne decât lumea cealaltă. În locul lui Saugel eu nu mi-aş pierde timpul cu femeia asta. Am un principiu: cu cât mai puţini francezi, cu atât mai puţini duşmani. Ce-i drept, pe asta e păcat s-o laşi să plece „nemângâiată". E prea frumoasă!

— O femeie frumoasă, şi nu mi-o arăţi şi mie!

— Herr Saugel, baronul are dreptate. Dă ordin să fie adusă aici!

Clătinându-se, Saugel ieşi din odaie, deschise uşa biroului şi strigă sergentului de serviciu:

— Să fie adusă Ludvine Décoque! Heinrich îşi dădu seama că tulburarea sa a ajuns la paroxism. Greierul îi lucra cu înfrigurare: să se prefacă că-i fermecat de frumuseţea femeii, să-i roage să-l lase singur cu ea şi apoi să acţioneze în funcţie de împrejurări... Dar cum, în ce fel? Să simuleze o evadare de aici, e cu neputinţă. Să le propună acestor două jivine să-i plimbe cu maşina, luând şi pe arestată cu dânşii, chipurile, pentru distracţie? Poate că e unica soluţie. Dar pentru asta trebuie să-i îmbete şi mai tare, ca să nu ştie pe ce lume se află! Saugel e aproape în starea aceasta, Müller însă...

Prefăcându-se că se clatină, Heinrich făcu vânt cu cotul paharului său, trase înfuriat o înjurătură şi ceru cupe, ca să bea toţi din cupe. Numai studenţii ageamii beau coniacul cu păhărelul. Müller, care nici el nu se mai ţinea pe picioare, aduse trei cupe mari şi le umplu ochi. Saugel îşi bău paharul până la fund. Müller, cu un râs de om beat, încercă şi el să dea de duşcă paharul, dar îl apucă o tuse atât de cumplită, că abia izbuti să-şi recapete răsuflarea.

— Nu ştiu ce naiba am, că totul mi se învârteşte înaintea ochilor — se plânse el, strângându-şi capul în palme.

— Ca să spun drept, şi eu văd nişte cercuri în faţa ochilor — râse Heinrich, prefăcându-se că-i beat. Nici nu se atinsese de paharul lui, gândindu-se, pe bună dreptate, că ceilalţi doi n-au să bage de seamă.

Se auziră paşi şi un soldat înarmat introduse în odaie o femeie tânără. Era numai în cămaşă, şi aceea ruptă, şi tremura toată de frig. O dungă însângerată pornea de la umărul stâng şi i se prelungea peste piept.

Dând cu ochii de Saugel, arestata se trase îndărăt spre uşă şi tot trupul i se încordă. Dar pe faţa împietrită nu-i tresări nici un muşchi. Amorţise într-o imobilitate atât de nefirească de-ai fi zis că în gând femeia şi trecuse hotarul care o despărţea de moarte. O linişte de cadavru încremenise în ochii ei mari, căprui.

Saugel încercă să se ridice. Dar se împletici şi căzu pe scaun ca un sac. Ochii lui înceţoşaţi rămaseră o clipă aţintiţi prosteşte asupra Ludvinei Décoque, dar deodată scânteiară:

— *Ma-madame* poate să la loc! Te-am invitat aici, dar nu pentru interogatoriu, ci pentru... pentru parastas. Cred că ai să fii de acord şi dumneata că este cât se poate de galant şi de original de a invita o doamnă la propriul ei parastas.

Femeia nici nu se clinti măcar. Ai fi zis că nu auzea ce spune Saugel, că nu vedea pe cei din odaie.

— A-a, ne dispreţuieşti! Locotenentul încercă iar să se ridice. Chiar făcuse un pas înainte, dar deodată se prăvăli spre dreapta, lovindu-se dureros la cot de muchia ascuţită a bufetului. U-u-u! gemu el piţigăiat şi faţa lui stacojie păli aşa de tare, de-ai fi crezut că dintr-o clipă în alta îşi va pierde cunoştinţa.

Müller se repezi la ofiţerul său şi-l cuprinse de după umeri.

— Ţi-am spus doar să nu-ţi mai pierzi vremea cu dânsa! Du-o la prăpastie! Şi, după obicei, pocni din degete, imitând zgomotul împuşcăturii.

— Da, da, la prăpastie, la prăpastie, la prăpastie! strigă Saugel bătând eu pumnul în masă.

Clătinându-se, Müller trecu în cabinetul său şi peste câteva clipe se întoarse cu un registru.

— Uite registrul, iscăleşte-te!

Saugel îşi scoase repede stiloul şi se aplecă asupra condicii. Heinrich văzu cum în dreptul numelui Ludvinei Décoque apar cuvintele: *„Sentinţa a fost adusă la îndeplinire, Saugel"*.

— Hans! făcu Heinrich, punând mâna pe umărul lui Müller — vreau să-ţi spun ceva!

Amândoi se retraseră ceva mai la o parte.

— Am o mică rugăminte la dumneata, Hans. Dă-mi voie să aduc eu la îndeplinire sentinţa! Saugel al dumitale

tot nu-i bun de nimic acum. Iar mie, femeia asta îmi place... cred că mă înţelegi?

— A, va să zică sfântul Anton nu mai poate rezista în faţa ispitei! Poftim! Distrează-te cât îţi poftește inima. Şi Müller trecu la tu. Vrei să rămâi cu ea aici, sau preferi s-o iei la tine acasă? Numai bagă de seamă, să nu vadă nimeni!

— Fii liniştit, am la mine cheia de la intrarea de serviciu.

— Şi vezi ca până dimineaţa totul să fie terminat! Saugel, explică baronului unde faci operaţia asta! Ptiu, a şi adormit. Atunci, îţi explic eu. Din stradela noastră se face un drum care duce drept la stânca de deasupra râuleţului. Aşează femeia la marginea prăpastiei şi fie că-i tragi un glonţ, fie că-i dai un brânci, ai să faci cum vrei, atâta îţi spun, că nimeni nu va afla cine a fost ucis. Apa râului o să-i poarte trupul departe, spre miazăzi, şi aşa de tare o să-l desfigureze...

— Am înţeles. Şi acum dă ordin să ducă pe dulcineea asta în maşină. Dar s-o învelească în ceva. Spune ostaşului s-o păzească până ce mai dăm de duşcă noi doi câte un păhăruţ. Hai, toarnă tu, că mie îmi tremură mâinile. Din neobişnuinţă, se vede.

— Aşa-i totdeauna întâia oară! şi Müller îl bătu îngăduitor pe umăr. Nu-i nimic, ai să te obişnuieşti!

Trecuse de ora două noaptea. La hotel, toată lumea dormea, şi Heinrich se strecură pe furiş cu Ludvine Décoque la el în odaie. Femeia tăcuse tot drumul, iar când urca scările ai fi zis că-i o somnambulă — nici nu se uita pe unde păşeşte şi nici nu se ţinea de balustradă. Abia când ajunse în odaie păru că se trezeşte din somn. Pentru întâia oară în toată seara aceea, Heinrich îi auzi glasul.

— Ticălosule! strigă Ludvine — eşti şi mai respingător decât călăul acela cu chip de heruvim!

Istovită de explozia ei de mânie şi de ură, femeia se clătină, dar când Heinrich voi s-o ajute să se aşeze, îl îmbrânci cu o putere surprinzătoare.

— Nu te apropia, orice-ai face, dar vie n-o să mă ai!

— Bine, nu mă apropii. Totuşi, stai jos, Ludvine Décoque! Am s-o chem îndată pe *mademoiselle* Monica atunci...

— Nu cunosc nici o Monica!

— ...şi atunci o să-ţi explice ea totul.

— Repet, nu cunosc nici o *mademoiselle* Monica!

— În cazul ăsta, am să-ţi amintesc eu cine este: e fata care ţi-a transmis la Bonneville informaţiile cu privire la trenul cu armament şi care şi-a aşteptat astăzi verişoara la gară.

— Nu cunosc pe nimeni aici şi nimeni nu mă aştepta la gară.

— Bine, avem să verificăm îndată...

Heinrich se apropie de telefon şi formă un număr. Se vede că telefonul era aşteptat, pentru că i se răspunse îndată.

— Monica, te rog să vii chiar acum până la mine! îl auzii Ludvine rostind calm aceste vorbe; apoi o ceaţă îi învălui ochii şi i se păru că se prăbuşeşte într-o prăpastie.

19. O logodnă care seamănă a înmormântare

„Ai un concediu de zece zile, cu începere de la douăzeci şi cinci ianuarie. La patru februarie trebuie să fii la München. Te sărut. Tata”.

Telegrama lui Berthold aducea mai curând a ordin decât a invitaţie.

Heinrich o primise pe adresa comandamentului şi numaidecât se duse la general.

Dar Ewers nici nu se uită măcar la telegramă.

— Ştiu, ştiu! Berthold m-a chemat la telefon alaltăieri şi eu i-am făgăduit că o să-ţi dau un concediu. Dar mai mult de cinci zile nu-ţi pot da. Pune-l te rog, la curent, pe prietenul meu cu situaţia în care ne aflăm, ca să nu rămână cu impresia că sunt prea sever cu ofiţerii mei. De altfel, sunt sigur că-i tot atât de bine informat că şi noi de ceea ce se întâmplă aici. Altădată ţi-aş fi dat bucuros şi o lună de zile, dar acum..

— Vă mulţumesc foarte mult, Herr General!

Aşadar, va trebui să meargă iarăşi la München.

Despre scopul călătoriei lui nu ştia decât Müller. Deocamdată Heinrich se hotărâse să nu spună nimănui nimic, nici lui Lütz, de raporturile lui cu fata lui Berthold. Căpitanul avea punctul lui de vedere asupra lucrurilor, care nu coincidea totdeauna cu acela pe care-l aveau, de obicei, majoritatea ofiţerilor.

— Bine, Heinrich, pleacă — i-a spus Lütz oftând. Cred că o să afli de la tatăl dumitale noutăţi, despre care nu se pomeneşte nimic nici la radio, nici în ziarele noastre. Şi tare aş vrea să ştiu ce se întâmpla pe pământ. M-am săturat să duc o viaţă de cârtiţă! Ne-au aruncat în gaura asta unde trebuie să stăm fără să ştim şi fără să vedem pe ce lume trăim.

Zilele care mai rămăseseră până la plecare zburară ca vântul. Trebui să se mai repeadă o dată la Pontay ca să recepţioneze o cazemată de curând construită, să ducă un pachet la Chambéry şi să execute alte câteva însărcinări mărunte, care-i dădură destulă bătaie de cap.

Din cauza tuturor acestor preocupări, Heinrich n-o văzu deloc Monica decât o singură dată — venise să-i spună că chestiunea Ludvinei Décoque s-a aranjat, că-i în afară de orice pericol. Monica trecuse prin atâtea emoţii din pricina lui şi a Ludvinei, că radia de fericire atunci când venise să-l înştiinţeze că aşa-zisa verişoară e la adăpost, şi pe Heinrich nu-l răbdase inima să-i spună că pleacă la München.

Totuşi, nu-i putea ascunde aceasta la infinit şi în ajunul plecării intră în restaurant să anunţe că spre seară va veni să-şi ia rămas bun.

Madame Tarval îl privi cu reproşuri:

— Monsieur Goldring, sunt trei zile de când n-aţi mai trecut pragul restaurantului meu! înţeleg, v-am pricinuit atâta bătaie de cap...

— Fereascâ Dumnezeu, *madame!* N-am vrut să vă fac griji de prisos. Doar acum e mai greu ca oricând cu alimentele. Stăpânul cazinoului unde luăm noi masa, căruia i se dau cu precădere toate cele necesare şi încă fără a le drămui, şi tot se plânge!

— Dar eu n-am închis încă restaurantul! Şi oricât de greu ar fi cu alimentele, pentru dumneavoastră, *monsieur*, totdeauna se va găsi ceva.

— Sunt foarte mişcat de atenţia dumitale. O simt la fiecare pas. Şi vă mărturisesc, sunt foarte mâhnit că trebuie să mă despart de dumneata şi de *mademoiselle* Monica pentru câteva zile.

— Cum, iar pleci? Când şi încotro? Monica se silea să-şi ascundă tulburarea, dar faţa i se întristase dintr-o dată.

Plec mâine dimineaţa la München.

— Din nou la München?!

— De rândul ăsta numai pentru cinci zile. Din fericire, generalul n-a putut să-mi dea un concediu mai lung.

— Şi te-ai abătut o clipă ca să-ţi iei rămas bun! se supără Monica.

— Am venit să vă cer voie să trec deseară pe la dumneavoastră. E atâta vreme de când nu ne-am mai văzut!

Dar Heinrich nu izbuti s-o vadă pe Monica în seara aceea. Pe neaşteptate, se pomeni cu Lütz.

— De ce calci tradiţiile, Heinrich? Seara dinaintea plecării se cuvine s-o petreci în tovărăşia prietenilor.

— Într-adevăr, Karl, n-ar strica să punem la cale o petrecere de despărţire, dar să nu pară inoportună, chiar indecentă, doar treburile pe front nu merg prea strălucit...

— Spune de-a dreptul, prost!

— Chiar foarte prost, dacă-i vorba să fim sinceri.

— Uite, e aproape o lună de când umblu buimac — i se plânse Lütz, obosit. Am sentimentul că am fost prostit tot timpul, şi că pe neaşteptate adevărul a ieşit la iveală. Şi că tot ceea ce am crezut, mai bine zis, tot ce am fost obligat să cred nu-i altceva decât o halucinaţie, o bufonerie.

— Chiar aşa de mult te-au impresionat evenimentele de la Stalingrad?

— Ele n-au făcut decât să grăbească procesul de recăpătare a viziunii mele. Germania, în faţa căreia se prosterna Europa, care, după cum mi se spunea, trebuia să cucerească toată lumea nu-i în stare să salveze trei sute de mii de soldaţi, unităţile ei de elită! Îţi dai tu seama ce înseamnă asta? Faliment! Comandamentul nostru trimite în ajutorul celor încercuiţi armată după armată, aruncă pe frontul de la Stalingrad mereu alte divizii, mereu alte corpuri de armată, cum ai arunca lemnele în sobă şi, într-adevăr, ele se mistuie cum se mistuie lemnele în foc. În cel mai bun caz, se întorc de acolo eşaloane nesfârşite de ologi, de contuzionaţi, de nebuni. O, dacă ai şti cum mă doare sufletul!

Heinrich mai discutase şi altă dată cu prietenul Lütz despre situaţia de pe fronturi, dar niciodată nu-l văzuse atât de abătut.

— Ştii ceva, Karl, rămâi să dormi la mine — îi propuse Heinrich. O să luăm masa împreună, o să mai stăm de vorbă... Încă nu mi-am luat rămas bun de la *mademoiselle* Monica, s-o poftim şi pe ea...

— Dar nu te încurc dacă rămân? Ca să-ţi spun drept, mi-e groază să stau singur cu gândurile mele!

— Cu voia ta, îi dau un telefon, o poftesc şi totodată comand tot ce trebuie pentru masă.

Heinrich puse mâna pe receptor, dar chiar în clipa aceea, bătură la uşă oaspeţi neaşteptaţi: Müller şi Saugel.

— Va să zică aşa! Vrei s-o ştergi la München fără să-ţi iei rămas bun de la prieteni? strigă Müller din prag.

— După cum vezi, sunt cu receptorul în mână, îţi telefonam dumitale — minţi Heinrich.

— Ei, nu ţi-am spus eu, Saugel, că n-o să fie nimic dacă venim nepoftiţi? A, Herr Lütz! Eşti şi dumneata aici? Minunat! În patru, avem să petrecem şi mai bine. Dar ce-ar fi s-o poftim şi pe *mademoiselle!* Ştiţi, în compania unei femei...

Heinrich aruncă iute o privire spre Lütz şi acesta îl înţelese.

— În timp ce Goldring se îmbrăca, la rugămintea lui, m-am dus eu s-o invit. Dar nu se simte bine. Aşa c-o să fie o petrecere de burlaci.

Lui Heinrich nu-i rămânea altă alternativă decât să se ducă la restaurant cu oaspeţii nepoftiţi.

Cu toate străduinţele lui de a scăpa cât mai repede de Müller şi de Saugel, masa se lungi până noaptea târziu. De o întâlnire cu Monica nu mai putea fi vorba. E drept, a doua zi dimineaţă, Heinrich izbuti să intre pentru câteva clipe la Monica, dar despărţirea a fost protocolară. Fata nu l-a crezut că s-a pomenit pe neaşteptate cu oaspeţi.

Heinrich plecă cu inima grea la logodnica lui. Şi înainte de plecare şi în tren, în primele ore, se silea să nu se gândească la ea, să uite şi pentru ce mergea la München. La început, izbuti să gonească aceste gânduri. Chipul trist, supărat, al Monicăi stăruia ca aievea în faţa ochilor lui, întunecând celelalte imagini. Într-adevăr, fata avea tot dreptul să se supere pe el. Nu pentru că nu s-a ţinut de cuvânt şi nu s-a dus să-şi ia rămas bun. Ceea ce-l chinuia, era faptul că plecase pe furiş oarecum, fără să-i fi explicat jocul pe care era obligat să-l ducă cu Lorre. Dar cum era să-i explice raporturile lui cu fata lui Berthold? Ce-i drept, necunoscând cauza adevărată, Monica nu poate să-i aprobe purtarea. Or, tocmai cauza asta nu i-o poate destăinui.

Cum s-au complicat toate... şi asta numai pentru că Monica i s-a ivit în cale, iar el n-a ştiut să vadă la timp primejdia care-i ameninţa pe amândoi. „Acum e târziu... acum e târziu... acum e târziu", făceau roţile trenului. Întocmai ca şi Lütz, nici el n-are voie să rămână singur cu el însuşi.

Printr-un efort de voinţă, Heinrich îşi schimbă direcţia gândurilor. Mai bine să se gândească la Lorre, la fetele nenorocite pe care le chinuieşte. Cel puţin aceasta îi va trezi furia, iar furia, ura te ajută totdeauna să fii concentrat. Cu câtă plăcere ar trimite la toţi dracii şi logodnica, şi titlul de baron... Totuşi, va trebui să joace rolul îndrăgostitului, să facă curte Lorrei, să asculte nesfârşitele maxime ale lui Berthold, să sărute mâna viitoarei lui soacre şi, culmea — să pună verigheta în degetul Lorrei! S-o poarte mâna care zvântă în bătăi pe bietele prizoniere!

Mai bine să se culce decât să se gândească la toate astea. Să dea însoţitorului o bancnotă mai grasă ca să nu lase pe nimeni în compartiment şi să uite de toate până a doua zi dimineaţa.

Heinrich se trezi în zori, la Mühlhausen, un mic orăşel de graniţa germană. Urma să aştepte acolo până seara, când trebuia să la trenul de München.

De aceea, îşi lăsă geamantanul la gară şi porni să facă o plimbare prin oraş. După zăpuşeala din vagon, capul îi era greu ca plumbul şi acum, rătăcind pe străzi fără rost, fără un plan dinainte stabilit, respira cu plăcere aerul curat de iarnă. Dar curând plimbarea îl plictisi, Heinrich nu obosise, dar oraşul era din cale-afară de mohorât şi de neprietenos. Străzile pustii, şi mai ales liniştea neobişnuită care domnea peste tot, îi făcură o impresie ciudată. Trecătorii singuratici, cea mai mare parte femei şi copii, tăcuţi şi îngrijoraţi, mergeau cu paşi grăbiţi, aruncându-şi uneori din mers câte o vorbă-două. Chiar şi elevii de şcoală păreau nişte mici bătrâni, n-auzeai nici glume, nici râsete, nici strigăte copilăreşti. Pe la ora unsprezece, lui Heinrich i se făcu foame şi, văzând firma unui restaurant, se hotărî să intre ca să-şi ia micul dejun.

Restaurantul era şi el pustiu. Singurul client moţăia posomorât asupra unei căni cu bere, iar o chelneriţă trebăluia ceva la bufet. Văzând că a intrat un nou client, ea se apropie în grabă şi-l întrebă dacă are cartelă de alimente. Şi numai după ce pierdu o mulţime de vreme cu decupatul bonurilor, îl întrebă ce doreşte să servească domnul ofiţer la micul dejun... Îl întrebase în virtutea obişnuinţei, pentru că din discuţia care urmă, ieşi la iveală că n-aveai ce alege. Toată comanda se mărgini la două ouă, conserve, o cană cu bere şi o ceaşcă de cafea…

După ce se apucă să mănânce, Heinrich regretă din toată inima că n-a ascultat-o pe *madame* Tarval... şi nu şi-a luat mâncare la drum. Conservele aveau un aspect atât de dubios că nici nu se atinse de ele, berea era amară şi mirosea a butoi, iar cafeaua, după cum îl avertizase şi chelneriţa, era surogat. După ce mâncă ouăle, i se făcu şi mai foame. Când începu să bea cafeaua, privirea i se opri asupra singurului client al restaurantului. Era un bătrân de vreo şaizeci şi cinci de ani, bine tămâiat. Ochii lui, cândva albaştri, acum ofiliţi de bătrâneţe, se uitau la Heinrich cu o răutate făţişă, iar buzele i se strâmbaseră într-un zâmbet dispreţuitor.

— Ce, nu-ţi place, Herr Ofiţer? îl întrebă el batjocoritor, arătând cu capul spre bere şi conserve, pe care Heinrich le împinsese la o parte. Crezi că meriţi ceva mai bun? Eu spun că nu! Nici atâta nu meriţi!...

Bătrânul îşi luă cana cu bere şi se mută la o masă vecină cu a lui Heinrich. Acum şedeau aproape unul de altul. Încât i se auzea răsuflarea hârâită.

— V-aţi lăudat c-o să prefaceţi Germania în rai. Unde-i raiul? De zece ani şi mai bine de când tot îl aştept… Din ziua când v-am crezut şi am strigat împreună cu voi: *„Deutschland, Deutschland über alles!"* Nu pot să-mi aduc aminte, fără să roşesc, cât am fost de tâmpit! Să mă încred în voi! Să mă las înşelat în halul ăsta! Te întreb, unde-i tot ce mi-aţi făgăduit mie, german de rând, care în afară de aceste două mâini, nu mai am nimic?...

Rezemat de speteaza scaunului, Heinrich îl asculta cu interes.

— Iată, ai mirosit mâncarea şi ai dat-o la o parte. Îţi miroase urât, hai? Nu eşti deprins cu aşa ceva? Dar dumneata ştii că eu nu pot duce Emmei mele, care-i bolnavă, nici măcar două ouă? Ştii asta? Mi-aţi făgăduit lumea întreagă şi eu mor de foame, n-am cu ce să-mi hrănesc familia... Aţi cotropit Austria, pentru asta au fost de ajuns câteva detaşamente de poliţişti; aţi ocupat Cehoslovacia trădată de ticăloşi, şi asta v-a ameţit. V-aţi vârât şi în Rusia! Vi se făcuse poftă de păinea şi de pământurile ei? Dar unde-i Helmuth al meu? Unde-i singurul meu fecior, te întreb? La ce dracu îmi trebuie mie Stalingradul ăsta? Cine îmi dă înapoi băiatul? Cine? Ei, ce-ţi holbezi ochii la mine? Crezi că mi-e frică? Puţin îmi pasă de dumneata! Mi-aţi luat singurul meu băiat, nevastă-mea trage să moară şi dumneata vrei să mă mângâi cu gândul că şi feciorii altor părinţi mor ca nişte eroi pe malurile Volgăi? Ce te uiţi la mine aşa? Ei hai, arestează-mă! Ia-mă, leagă-mă! Au să-ţi mai agaţe de burtă o

„Cruce de fier” pentru că ai pus mâna pe un duşman intern al Germaniei! Dar să ştii că eu nu-s duşmanul ei! Voi sunteţi duşmanii ei! Mie mi-e dragă Germania. Eu iubesc Germania, nu dumneata!

— Ai terminat? îl întrebă Heinrich liniştit, întorcând capul spre bufet. Dar şi chelneriţa, şi patronul restaurantului, care la un moment dat scosese capul dintr-o odaie vecină dispăruseră ca suflaţi de vânt, când auziră peroraţiile pline de revoltă ale bătrânului.

— Nu, încă n-am spus tot! Uite ce n-am spus: Niciodată n-am fost comunist, dar acum, când am să întâlnesc pe prietenii lui Thälmann, am să-mi scot şapca de la trei 3 paşi şi am să le cer iertare că nu i-am ascultat şi m-am încrezut în voi. Mincinoşilor!

Heinrich bătu cu linguriţa în farfurioară, plăti chelnăriţei şi ieşi.

„A început! A început trezirea — se gândea Heinrich — iată cele dintâi urmări ale bătăliei pentru Stalingrad. Chiar dacă a vorbit la beţie, sau din durere, doar şi-a pierdut băiatul undeva, în stepele Volgăi, totuşi acest german de rând a început să-şi recapete viziunea, să se trezească la realitate. El spune verde în faţă unui ofiţer lucruri pe care la începutul războiului, nici n-ar fi îndrăznit să le gândească!”

Heinrich luă trenul de München cu un sentiment de liniştire. De rândul acesta nu izbuti să găsească un compartiment liber. Trenul era ticsit de ofiţeri. Parte dintre ei mergeau pe frontul de răsărit. Toată noaptea băură. Vagonul răsuna de cântecul lor preferat — „Lily Marlen”. Dar veselie nu era, numai dorinţa desperată de a înăbuşi frica de frontul de răsărit, unde se duceau ca la moarte....

La ora patru dimineaţa, trenul ajunse la München, Heinrich se duse să se bărbierească şi, aducându-şi aminte cât de nemulţumită fusese Frau Else rândul trecut pentru că a tras la un hotel de lângă gară, se hotărî să se ducă direct la familia Berthold.

Dar soţii Berthold, şi mai cu seamă Lorre, ar fi dat orice ca Heinrich von Goldring să nu fie oaspetele lor acum. Venirea lui în aceste zile era foarte inoportună. Toţi îşi dădeau seama de aceasta, şi mai ales logodnica. Ea nu-şi putea ierta că se dusese la ferma aceea blestemată. Dar de unde să-şi închipuie că totul se va sfârşi aşa de prosteşte!

După prima vizită a lui Heinrich la München, părinţii începuseră să fie mai îngăduitori faţă de capriciile unicului lor copil. Orice s-ar spune, Lorrchen era aproape baroneasă! Deşi logodna oficială încă n-avusese loc, totuşi Berthold repetase aproape vorbă cu vorbă nevesti-si şi fetei convorbirea lui cu Heinrich, iar acestea, la rândul lor, povestiseră prietenilor şi cunoştinţelor. Vestea că soţii Berthold au izbutit să-şi plaseze fata în chip atât de strălucit, se lăţea mereu. Frau Else şi Lorre erau din nou invitate în saloanele acelea ale căror uşi li se deschideau în silă mai înainte. Această atenţie, dar mai cu seamă invidia prietenelor gâdila amorul propriu al Lorrei. Acum avea o atitudine mai serioasă şi mai egală, îşi revizuise cu severitate cunoscuţii cei vechi, iar cu Bertina pe care până nu de mult o considera drept un model de urmat, rupsese orice relaţii. La această ruptură contribuiseră mult insistenţele mamei sale.

Într-adevăr, Lorre nu mai putea de mulţumire că în curând va deveni baroneasă. Aştepta cu nerăbdare, acest eveniment important şi-şi făcea pregătirile cu asiduitate. Acum, în timpul liber se ocupa numai de trusou. Lucrurile demodate, pe care Frau Else le adunase cu grijă prin dulapuri, cufere şi scrinuri, n-o mulţumeau deloc. Cum să aştearnă ea în patul conjugal cearşafuri simple din pânză de in? Cum să îmbrace cămăşi de noapte cu broderii atât de grosolane?! Parcă îţi poţi face o rochie cumsecade dintr-o mătase care zace în fundul cufărului de aproape o jumătate de veac? Atunci pentru ce mai există pânza fină de olandă, dantelele de Bruxelles, catifeaua panne franţuzească? Şi Lorre cutreiera magazinele în care toate lucrurile astea se puteau cumpăra pe sub mână, făcea reproşuri maică-si, că tatăl ei în loc să-i aducă blănuri din Rusia, a adus sculpturile acelea respingătoare, pe care e nevoită să le şteargă de praf în fiecare zi cu un pămătuf de pene. Lorre cerea mamei bani, bani şi iar bani ca să nu se facă de râs faţă de Heinrich al ei, faţă de baronul ei iubit, moştenitorul vestitei familii von Goldring.

Ca zestre, soţii Berthold rezervaseră tinerilor ferma aceea cu bucluc. Acum viitoarea stăpână nu se mai ducea acolo pentru a se distra, ci ca să controleze totul cu ochiul ei vigilent, de gospodină, ca să vadă cum se pune în aplicare fiecare dispoziţie pe care o dădea pentru dezvoltarea şi propăşirea acestei mici moşii. Cravaşa dăruită cândva de Bertina, prea grea şi prea flexibilă ca să atârne de pomană în cui, a fost luată din nou din perete. Lorre îi explică maică-si că aceasta îi întregeşte cum nu se poate mai bine costumul ei de lucru, opera propriei sale fantezii. Ori de câte ori pleca la fermă, se îmbrăca cu el: o hăinuţă de piele scurtă până la talie, pantaloni de călărie bufanţi, lucraţi cu iscusinţă ca să ascundă formele din cale-afară de bogate ale viitoarei baronese, cizmuliţe de lac cu carâmbii scurţi, şi o căciuliţă de blană pe cap. Frau Else era nevoită să recunoască că într-adevăr cravaşa îi completa bine costumul original, pe jumătate sport. Amintirea „distracţiilor” din trecut ale Lorrei n-o mai tulbura, doar devenise aşa de echilibrată! Şi apoi, era prinsă aproape tot timpul cu treburile ei gospodăreşti. Se dovedise a fi o adevărată nemţoaică, preocupată nu numai de gândul să creeze o atmosferă plăcută în cuibuşorul ei, dar şi de acela să nu sece izvorul care alimentează acest confort.

Ce-i drept, o vreme Lorre îşi stăpânise pornirile ciudate, dar pe măsură ce despărţirea ei de logodnic se prelungea, i se împuţina răbdarea faţă de „leneşele” acelea care neglijau interesele stăpânilor. Şi cravaşa şuiera tot mai des, iar nenorocitele prizoniere aşteptau cu spaimă tot mai mare apariţia odioasei lor Fräulein.

Lorre Berthold pedepsea cu răutate mai ales pe acelea dintre ele care-şi permiteau s-o înfrunte măcar o dată prin neascultare, printr-un zâmbet, sau chiar printr-o privire numai. Când Fräulein apăruse întâia oară la fermă în costumul ei sport, Marina Brâl, o fată de vreo şaptesprezece ani, nu se putuse stăpâni şi bufnise încetişor în pumn. Lorre se prefăcuse că nu bagă de seamă, dar toată dimineaţa aceea căutase un pretext ca să se răzbune pentru ofensă. Ocazia se ivise foarte repede. Marina, care căra apă fiartă ca să opărească nutreţul vitelor, se poticnise şi căzuse cu căldare cu tot, dar aşa de rău că-şi opărise mâna. Nici n-apucase fata să se ridice, că din nouă căzuse la pământ, acum doborâtă de o lovitură de cravaşă. De atunci, Lorre nu mai scăpa din ochi făptura subţirică a fetei. Marina, încovoiată sub greutatea a două căldări mari, cât era ziulica de lungă, căra apă şi hrană pentru vite. Mâna opărită nu se mai vindeca. Din pricina muncii neîncetate, rana i se înrăutăţea şi fetei îi venea din ce în ce mai greu să muncească şi chiar să-şi mişte picioarele. Nu era zi ca să nu-i vâjâie cravaşa deasupra capului, frigându-i cu loviturile umerii, spatele şi mâna ei bolnavă.

Istovită de o munca peste puterile ei, de durerea ce-i pricinuia rana de la mână şi de batjocurile neîncetate,

fata aproape că-şi pierduse minţile. Când auzea claxonatul prelung al automobilului, începea să tremure ca scuturată de friguri şi se ascundea la spatele tovarăşelor ei, ca să nu dea ochii cu Fräulein. Dar în zadar, stăpâna o descoperea totdeauna. Pentru Lorre, vânătoarea aceasta se transformase într-un original joc de noroc, în care mizele erau pe de o parte voinţa ei neînduplecată, şi pe de alta, împotrivirea tacită a tuturor prizonierelor, care se străduiau să scape cu orice chip viaţa nenorocitei lor tovarăşe.

Într-o dimineaţă, Marina nu se mai putu scula din pat şi prietenele ei se hotărâră s-o ţină ascunsă cât timp va sta Fräulein la fermă. În încăperea în care se pregătea mâncarea vitelor se afla o plită uriaşă, pe care de obicei se fierbea apa. În spatele acestei plite, prizonierele aduseră un morman de vreascuri şi acoperiră cu ele trupul chircit al fetei. Nevăzându-şi victima, Lorre începu s-o caute şi numaidecât îşi dădu seama că sub grămadă de vreascuri se ascunde cineva. Pentru Lorre asta însemna nesupunere, răzvrătire, obrăznicie nemaiauzită. Dacă-i aşa, de data asta o să le arate ea că sunt în puterea ei. Chiar de-ar fi s-o bată pe leneşa ceea până şi-o da sufletul! Că doar dinadins şi-a opărit mâna ca să tragă chiulul la treabă! Şi fără a mai sta pe gânduri, Lorre împrăştie cu picioarele vreascurile şi îşi avântă din răsputeri cravaşa, dar... pentru întâia oară ea nu mai căzu pe spinarea fetei. Una dintre prizoniere, o femeie în vârstă, care se afla chiar lângă plită, cuprinsă de milă pentru biata Marina, se repezi la Fräulein şi, ca ieşită din minţi, o trânti la pământ, luă de pe foc un căzănel cu apă fiartă şi-l răsturnă peste stăpână.

Când, oră mai târziu Berthold sosi la fermă, prizonierele care atentaseră la viaţa fiicei lui, legate fedeleş de administrator, zăceau, pe vreascuri, iar alături de ele, de-a dreptul pe podeaua de lut, se zvârcolea de durere, urlând ca din gură de şarpe, Lorrchen, unica lui dragoste şi nădejde pe pământ.

Două gloanţe au fost de ajuns ca să pedepsească pe vinovată. Berthold n-avea timp de pierdut cu ele — trebuia să se gândească cum s-o transporte cât mai repede acasă pe fiică-sa. Lorre a fost transportată la München cu o camionetă sanitară şi nu cu maşina lor, şi fiecare hârtop pricinuia bolnavei dureri insuportabile. Auzind-o cum geme, puţin a lipsit ca Berthold să nu albească în drumul până acasă. În zadar căutau doctorii să-l liniştească, spunându-i că într-adevăr totul ar fi putut să se sfârşească tragic, dar datorită scurtei de piele şi cizmuliţelor care o apăraseră de apă clocotită, i s-a opărit numai partea trupului dintre mijloc şi genunchi. Bolnava nu putea nici să şadă, nici să stea în picioare, mimai culcată cu faţa în jos.

Toate acestea se întâmplaseră cu două zile înainte de mult dorita şi aşteptata logodnă.

Această complicaţie neprevăzută mâhnise profund familia Berthold. Fiecare dintre ei o resimţea în felul lui. Lorre plângea de dimineaţă până seara de durere şi de ruşine şi nu se putea deloc împăca cu ideea că o să apară în halul acesta în faţa logodnicului ei. Berthold îşi ieşea din fire numai la gândul că drama lor familială ar putea părea unora ridicolă. Iar Frau Else se temea să nu se arunce vina pe ea — că n-a supravegheat-o îndeajuns pe Lorre. Afară de aceasta, logodna nu se mai putea celebra cu fastul pe care-l visase.

Aşadar, nu se putea spune că marea sărbătoare din familia Berthold începea sub auspicii de veselie şi voie bună.

Heinrich sosi la ora patru jumătate dimineaţa. Era aşteptat, nici n-apucă santinela să sune la uşa de intrare, că în vestibul apăru Berthold şi în urma lui Frau Else. Heinrich, era oarecum surprins că n-o vede pe Lorrchen, şi Berthold a fost nevoit să-i spună, fără să intre în amănunte de prisos, că Lorrchen e cam bolnavă şi că la ora aceasta mai doarme.

— Dar lasă, că vorbim noi mai pe urmă despre toate astea. Acum du-te de te spală, schimbă-ţi hainele şi odihneşte-te puţin. Eu sunt obişnuit să iau micul dejun dis-de-dimineaţă, ostăşeşte. Dacă n-ai nimic împotrivă, ne revedem în sufragerie peste două ore, îi propuse Berthold.

Heinrich primi propunerea cu plăcere. Era din cale-afară de obosit, după o noapte albă, petrecută în trenul supraaglomerat cu ofiţeri.

Baia îl răcori şi-i alungă somnul. După ce stătu culcat vreo oră, Heinrich se îmbrăcă şi la ora şapte precis intră în sufragerie. Micul dejun se şi afla pe masă. Berthold şi Frau Else şedeau la locurile lor, dar scaunul Lorrei era gol.

— Cum, Lorrchen tot mai doarme? se miră Heinrich.

— N-am vrut să te indispun chiar de la început cu o noutate neplăcută. Lorre e bolnavă, şi încă foarte grav.

— Mă speriaţi, e într-adevăr ceva serios? glasul îi tremura de bucurie: s-ar putea ca logodna să fie amânată.

Dar Frau Else şi Berthold îi înţeleseră tulburarea în felul lor.

— Nu te speria, nu te speria, viaţa nu-i este în primejdie! căuta să-l liniştească Berthold — deşi aş putea spune că numai un concurs fericit de împrejurări a scăpat-o de la o moarte sigură. Acum două zile, Lorrchen s-a dus la ferma pe care eu şi Else vrem să v-o dăruim. Una din lucrătoare a comis o neglijenţă. Cum îi place ordinea desăvârşită, Lorre şi-a avântat cravaşa pe care o avea din întâmplare în mână. Şi atunci, închipuie-ţi grozăvia! Una dintre sălbaticele acelea s-a aruncat asupra ei, a doborât-o la pământ şi a turnat pestei ea un căzănel aproape plin cu apă clocotită. Nici nu-ţi poţi închipui în ce hal am găsit-o pe biata noastră fetiţă.

Poate că unde îşi adusese aminte cum şuiera cravaşa în mâinile Lorrei, poate din pricina nopţii nedormite, fapt este că Heinrich nu se mai putu stăpâni. El sări în picioare, învălui cu o privire ciudată pe Berthold şi pe soţia lui, izbi cu piciorul în scaunul Lorrei şi spre surprinderea tuturor şi a lui însuşi, se năpusti în odaia vecină şi căzu într-un fotoliu.

Pentru întâia oară de când activa el în spatele duşmanului, se dăduse de gol. Şi încă ce prosteşte! La Bonneville, când viaţa îi atârna de un fir de păr, a fost în stare să suporte o încordare nervoasă supraomenească: nu s-a trădat nici în timpul interogatoriului de la Gestapo; cheltuise atâta energie să dea de urma uzinei subterane, şi acum, poftim — a căzut mesa din pricina unor fleacuri! Şi asta acum, când fiecare misiune neîndeplinită poate, avea urmări incalculabile! Nu, greşeala asta trebuie îndreptată numaidecât. Trebuie să le explice explozia lui de turbare printr-o cauză firească... Să le spună, de pildă, că de când cu atentatul maquisards-ilor are uneori accese... mai ales dacă se enervează din cale-afară... Iar vestea nenorocirii Lorrei l-a tulburat tare mult!

Heinrich se ridică din fotoliu şi se îndreptă hotărât spre uşa ce dădea în sufragerie. Dar vorbele care-i ajunseră la urechi îl făcură să se oprească.

— Ia te uită ce mult o iubeşte el pe Lorrchen! Ai văzut cât l-a tulburat vestea bolii ei? spunea Frau Else,

înduioşată.

— Da, se vede c-o iubeşte cu adevărat — îi ţinea isonul Berthold. Un lucru nu-mi place: e prea aprins. Îmi dau şi eu seama că-i tânăr, că-i îndrăgostit... e explicabil... totuşi...

Heinrich se îndepărtă de uşă în vârful picioarelor şi se lăsă iarăşi în fotoliu.

„Asta să-ţi fie de învăţătură — şopti el încetişor — era cât pe ce să mai fac o greşeală!"

Şi totuşi, cât de greu îi era şi cât de scârbă îi este să joace această comedie! Oare există vreun om pe lumea asta care să fie în stare să-i înţeleagă sentimentele pe care le încearcă el acum, stând în această odaie? Cine îl vă crede că-i un logodnic îndrăgostit — gata să-şi sugrume logodnica sadică! Ceea ce se petrece acum în sufletul lui, ar părea paradoxal orişicui. Într-adevăr, ce stupidă trebuie să pară unui observator străin situaţia lui! Pentru faptul că a descoperit uzina subterană, a fost avansat la gradul de căpitan în armata sovietică şi decorat cu ordinul „Steagul Roşu". Pentru că a aflat ce întrebuinţare are tancul „Goliat", i s-au adus mulţumiri. Şi nimeni nu-l va crede că pentru executarea acestor misiuni îşi istovise mult mai puţin puterile sufleteşti decât cu această „logodnă". Dar logodna aceasta îşi are tâlcul ei, e nevoie de ea pentru că-l ajută în munca lui conspirativă, deşi asta nu-i stăvileşte dezgustul pentru rolul ce trebuie sa-l joace. Şi dacă mai târziu întâmplarea va face să povestească despre călătoriile lui la München, cei ce-l vor asculta vor râde desigur, socotind această logodnă ca un amănunt picant al biografiei lui, şi atât. Şi când te gândeşti că „amănuntul" acesta îi absoarbe toată vlaga! Mai uşor ar suporta trei interogatorii de ale lui Lemke, decât o zi în societatea Lorrei.

— Heinrich, băiatul meu! spuse Berthold deschizând încetişor uşa şi intrând în odaie. Să nu crezi că sufletul meu nu-i tot atât de mâhnit ca şi al tău, numai că eu mă stăpânesc. Linişteşte-te! Supărarea ta ar putea înrăutăţi starea Lorrei. Şi aşa plânge, sărăcuţa, de dimineaţă până seara. Dar să ştii că am răzbunat-o. Femeile care au ridicat mâna asupra ei, au plătit îndrăzneala lor cu viaţa!

„A răzbunat-o! Dar pe fetele bieloruse cine le va răzbuna?"

Telefonul de pe masă începu să zbârnâie şi Berthold ridică receptorul.

— Da, generalul-maior Berthold!... Cum?...

Berthold aruncă receptorul, nu-l mai puse pe furcă, şi se repezi la aparatul de radio. Degetele îi tremurau aşa de tare, încât cu greu nimeri unda trebuitoare. Iar când o găsi, îi ajunse la ureche doar sfârşitul unei fraze:

… se decretează doliu în toată Germania pentru ostaşii noştri căzuţi la Stalingrad".

Heinrich şedea încremenit, se temea să se mişte. I se părea că dacă ar face o mişcare cât de mică, o explozie nestăvilită de bucurie ar izbucni din pieptul lui, inundând totul în jur. Berthold asculta în tăcere, cu capul în pământ.

Transmisiunea se terminase, în odaie se revărsară acordurile unui marş funebru.

Heinrich se ridică în picioare şi îşi lăsă capul în piept, imitându-l pe Berthold.

Pauza de doliu ţinu mult. Dar în vremea asta Heinrich izbuti să se stăpânească. Armata lui Paulus nu mai exista! În faţa acestei bucurii, pălesc toate greutăţile prin care a trecut şi tot ce ţine de propria lui persoană pare fără însemnătate.

Când ultimele acorduri ale marşului funebru se stinseră, generalul îl luă pe Heinrich de braţ.

— Hai la mine în birou, trebuie să vorbesc cu tine...

Şi fără să aştepte răspunsul viitorului său ginere, Berthold se îndreptă spre cabinetul său, o odaie spaţioasă, situată la colţ, ale cărei ferestre dădeau spre grădină şi spre stradă.

După ce aprinseră câte o ţigară, se aşezară amândoi lângă masa de lucru şi multă vreme fumară fără să spună o vorbă, în cele din urmă Berthold întrerupse tăcerea:

— Ce părere ai despre toate astea, Heinrich?

— Vreţi să verificaţi, desigur, cât de repede mă orientez eu asupra mersului evenimentelor? Vă mărturisesc, sunt atât de tulburat de această veste neaşteptată, încât nu-s în stare să-mi adun gândurile.

Berthold se ridică şi începu să se plimbe dintr-un capăt în celălalt al biroului.

— Veste neaşteptată! Tocmai asta-i, că nu-i deloc neaşteptată! Când am pornit încoace acum patru zile, la cartierul general se ştia că aşa se va întâmpla...

— Şi nu s-au luat măsuri ca...

— Cred că ştii şi tu din comunicate, că s-au luat măsuri. Parcă numai o divizie din trupele noastre de elită a căzut în preajma Volgăi, încercând să răzbească la cei încercuiţi! Şi apoi mai e ceva, dragul meu, războiul a intrat în faza când inamicul ne impune bătălia, nu noi, şi numai când îi convine... Dar nenorocirea nu-i numai într-asta... În mâinile mele e concentrat tot serviciul de informaţii al armatei şi eu ştiu mai bine ca oricare altul care-i starea de spirit a soldaţilor, a ofiţerilor şi a înaltului comandament. Partea cea mai proastă este că pe zi ce trece, credinţa în victorie slăbeşte.

— Cum se poate, sunt şi din ăştia.?...

— Şi încă mulţi, chiar foarte mulţi! Mai ales printre soldaţi şi generalii bătrâni. Ce-i şi cu generalii ăştia bătrâni! Dar lasă că-i învăţăm noi minte... Unii dintre ei îşi arată nemulţumirea şi găsesc greşeli în strategia Führer-ului.

— Îşi permit să spună asemenea lucruri?

— Bineînţeles, nu pe faţă. Însă vorbesc...

Generalul se opri în dreptul unei ferestre şi se uită dus pe gânduri cum roiau alene în văzduh fulgi uşori de zăpadă.

— Să zicem că războiul se sfârşeşte cu înfrângerea Germaniei. Ce-ai să te faci atunci, Heinrich? îl întrebă el pe neaşteptate.

— În revolverul meu se va găsi un glonţ şi pentru mine, fie de-ar fi ultimul!

— Eşti un prost! Iartă-mi grosolănia, dar unui tată i se permite uneori să nu-şi aleagă expresiile. Revolver... glonţ... Nici n-ar trebui să-ţi treacă prin minte asemenea aiureli romantice. Nu mi-am închipuit că discuţia noastră ar putea avea o influenţă atât de deprimantă asupra ta... că îţi va provoca, ca să zic aşa, o reacţie nesănătoasă.

„Am cam întrecut măsura!" îşi zise Heinrich în gând.

— Sunt foarte bucuros că în clipele acestea grele vă am alături de mine, cu mintea şi cu experienţa

dumneavoastră, cu priceperea de a întrezări viitorul... Vă făgăduiesc să vă ascult sfaturile, totdeauna şi în orişice chestiune. Berthold zâmbi mulţumit.

— Bătrâneţea înţeleaptă vede mult mai departe decât tinereţea înflăcărată. Sunt fericit, Heinrich, că asculţi de glasul raţiunii şi că ai încredere în experienţa mea. Şi dacă am început această discuţie, n-am făcut-o ca să umbresc speranţele tale de viitor, crede-mă. Dimpotrivă, vreau să lărgesc orizontul din faţa ta. E adevărat, am fost bătuţi la Stalingrad şi prestigiul armatei noastre şi al comandamentului nostru e zdruncinat. Dar te asigur, că asta nu înseamnă sfârşitul, nici măcar începutul sfârşitului. În momentul de faţă, marele stat-major lucrează cu înfrigurare la un plan de operaţii care va reda Wehrmacht-ului faima de armată invincibilă. Încă-i prea devreme să vorbim în ce anume va consta această operaţie, dar sunt ferm convins că bolşevicii vor simţi puterea loviturilor noastre şi că succesul lor vremelnic se va întuneca în faţa răsunetului noilor noastre victorii!

— Bine, dar armatele noastre se retrag mereu, în fiecare zi...

— S-ar putea să se mai retragă şi de aici înainte. Pentru realizarea unor planuri grandioase e nevoie de timp. Însă ruşii vor plăti scump retragerea noastră. Ştii tu ce însărcinare are de îndeplinit tatăl tău în momentul de faţă?

— Vă ascult cu luare-aminte.

— Concediul acesta nu mi s-a dat exclusiv numai pentru interese familiale. Peste o săptămână trebuie să prezint un plan de măsuri ce urmează să le aplicăm pe teritoriul rusesc înainte de retragerea trupelor noastre. Diseară am să te pun la curent cu acest plan. Le pregătesc ruşilor câteva surprize grozave, în urma noastră, ei nu vor mai găsi sate şi oraşe, ci numai ruine şi pustiu. O, nu obişnuitele mormane de cenuşă care rămân în urma războiului! Nu, planul meu prevede ceva mult mai grandios. Echipe speciale de artificieri vor acţiona în timpul retragerii după instrucţiuni foarte amănunţite, minând şi incendiind, ca să distrugă absolut totul: fabrici, case, castele de apă, uzine electrice, poduri, semănături, livezi... Populaţia nu va avea unde să-şi pună capul. Pe cei capabili de muncă îi vom transporta în Germania, ca să lucreze în uzinele, fabricile şi pe ogoarele noastre, iar pe ceilalţi îi vom lichida pur şi simplu. Să încerce armata duşmană să înainteze în asemenea condiţii! Să încerce să facă să reînvie viaţa pe întinderile pustii, despopulate!

Berthold îşi strânse pumnii, înecându-se de furie şi ură. Furia şi ura clocoteau şi în pieptul lui Heinrich.

— Într-adevăr, e grandios! Mă bucur că vreţi să mă puneţi la curent cu planul dumneavoastră, şi dacă faptul că eu cunosc bine Rusia...

— Donnerwetter! Am uitat cu totul că în problema asta ai putea să-mi serveşti de sfătuitor! Fii sigur, băiatul meu, că au să plătească şi pentru moartea tatălui tău.

Se auziră paşi, şi Frau Else băgă capul pe uşă.

— Willy, ai uitat că Heinrich n-a mâncat nimic de când a sosit de la drum?

— Lasă-ne, Else, acum nu ne arde nouă de mâncare!

Frau Else intri în birou şi se aşeză pe un scaun, dar văzând privirea nerăbdătoare a soţului ei ieşi numaidecât în vârful picioarelor.

Un timp, Berthold urmări în tăcere rotocoalele de fum albăstrui care se înălţau din ţigara de foi pusă pe scrumieră.

— Totuşi, Heinrich, socotesc de datoria mea să te previn că s-ar putea că speranţele noastre să se risipească, întocmai cum se risipeşte fumul ăsta — Berthold arătă cu capul spre ţigara de foi. O asemenea alternativă nu-i exclusă. Şi noi, ca nişte oameni prevăzători ce suntem, trebuie să fim pregătiţi pentru orice împrejurare. La drept vorbind, cu acest gând am pornit discuţia asta. Ascultă-mă cu atenţie! Şi eu şi tu suntem informatori, informatori de profesie. Dacă în momentul de faţă lucrezi în alt sector, mai devreme sau mai târziu ai să revii la munca de informator. Statmajoriştii n-au decât să se laude cu meritele lor, dar noi amândoi ştim mai bine ca oricine că un război modern nu se poate câştiga fără noi. Când spun fără „noi", mă gândesc la informatori. Noi suntem mult mai necesari societăţii decât politicienii flecari, decât scriitorii, pictorii, chiar decât savanţii. Iar după război, informatorii vor fi şi mai necesari ca acum. Oricine ar învinge! Ţi-am mai spus că eu, unul, cred în victoria noastră. Dar a crede e una, iar realitatea aspră e cu totul altceva. De aceea, nu strică niciodată să fii pregătit pentru ceea ce-i mai rău. Aşa învăţa Frederic cel Mare pe conducătorii săi de oşti şi pe bărbaţii săi de stat, deşi el însuşi era optimist... Hai să facem şi noi la fel, să ne pregătim pentru ce-i mai rău! Pentru orice eventualitate... ia spune-mi, câţi bani ai şi la ce bancă îi ţii? îşi încheie el, pe neaşteptate, cugetările filozofice cu o întrebare de ordin practic.

— Un milion nouă sute de mii de mărci la Banca Naţională a Elveţiei şi trei sute de mii la Reichsbank.

— Asta-i toată moştenirea?

— Da, dar eu trăiesc din procente.

— Lăudabil, chiar foarte lăudabil! Acum, uite ce spun eu: banii pe care-i ai la Reichsbank trebuie să-i transferi la Banca Naţională a Elveţiei. Apoi toată suma depusă s-o transformi în dolari. E mai prudent aşa.

— Operaţiile acestea trebuie făcute chiar acum?

— Nu, ceva mai târziu. Aşteaptă să se sfârşească doliul şi, în general, să faci aşa fel ca să nu bată la ochi. Mai departe, am să-ţi trimit şi economiile mele ca să le depui pe numele tău. Mie mi-e greu să-mi transfer banii la o bancă străină.

— Am înţeles.

— Ca zestre, am să dau Lorrei fabrica de pâine care mi-a mai rămas, cealaltă, din păcate, a fost distrusă de bombardament. De asemenea, îi dau şi ferma. Însărcinează pe cineva să lichideze toate astea, iar banii rezultaţi să-i depui tot la banca elveţiană.

— Aşa am să fac.

— Totuşi, chiar şi în cazul acestor aranjamente, trebuie să ne asigurăm împotriva unor eventuale surprize, cum ar fi inflaţia, bunăoară. Războiul ar putea deprecia dolarul şi am avea pierderi mari. Pentru asemenea eventualităţi, cel mai bun plasament pentru capital este averea imobilă. Aşadar, trebuie să-ţi cumperi în Elveţia o întreprindere serioasă, la nevoie chiar un hotel sau o casă bună de raport. Am să găsesc eu un prilej ca să mă duc personal să caut ceva. Dar să nu hotărăşti nimic până nu te sfătuieşti cu mine. Tu n-ai experienţă în afaceri şi s-ar putea să fii înşelat.

— Bine, tată!

Trebuie să facem aşa fel ca familia noastră să poată trăi în tihnă după război. Să n-ai grijă de viitor, cu mine n-o să pieri. Un informator ca Berthold nu rămâne fără ocupaţie. Nu el o să-şi caute alţi stăpâni, ci alţii au să alerge după dânsul. Şi nu lui i se vor pune condiţii, ci el va dicta pe ale sale. E drept, mi-e scumpă ţara mea! Dar dacă treburile vor merge prost pentru noi, germanii, şi în loc de mărci ni se vor da dolari, am să-i primesc şi am să muncesc cu acelaşi devotament ca şi până acum. Banii n-au miros. Cine a spus asta, Heinrich?

— Nu mai ţin minte! Heinrich se gândea la altceva. Ştia foarte bine câte parale face Berthold şi cei de-o teapă cu el, totuşi nu-şi închipuia că cineva ar putea fi atât de cinic.

— Eşti de acord cu planul meu, Heinrich?

— Pe deplin.

În vremea aceasta, în apartamentul de la etaj, rezervat Lorrei şi lui Heinrich, logodnica se zbătea într-un acces de isterie.

Cu o noapte înainte, Lorrchen nu închisese ochii deloc. Temperatura i se urcase, rănile o chinuiau cumplit şi inima i se frângea de durere că nu va putea să-şi vadă logodnicul. Când liniştea dimineţii fusese speriată de clopoţelul strident care anunţa sosirea lui Heinrich, fata izbucnise în plâns şi de atunci nu mai conteni să plângă. În vreme ce Heinrich se spăla şi-şi schimbă hainele, părinţii încercau să-şi aline copilul. Dar toate străduinţele lor fură zadarnice. Noroc că îi veni în minte cameristei să-i dea oglinda. Când Lorre îşi aruncă ochii în imaginea ei, se îngrozi: faţa i se înroşise, ochii i se umflaseră, iar nasul, stacojiu de lacrimi şi de folosirea prea deasă a batistei, părea şi mai lat. Fata azvârli oglinda pe podea şi izbucni într-un hohot de plâns şi mai amarnic — doar e ştiut că oglinda spartă e semn de nenorocire...

În timp ce Berthold stătea de vorbă cu Heinrich, Frau Else chemă acasă pe cel mai bun cosmetician din oraş. Acesta aplică pe obrazul Lorrei tot felul de comprese. Îl fricţionă cu cremă, îl masă, îl pudră... iar Lorre răbda totul, răbda docilă numai ca să-şi vadă logodnicul.

După micul dejun, când părinţii intrară la Lorre, recunoscură că cosmeticianul nu luase banii de pomană, totuşi nici aşa cum se prezenta acum, nu putea să fie arătată logodnicului ei.

La prânz, Berthold a fost iarăşi nevoit să spună lui Heinrich că Lorre nu se simte bine. Frau Else şi Berthold erau foarte mâhniţi din cauza aceasta şi conversaţia lâncezea. Se învioră doar spre sfârşitul mesei, când Heinrich le povesti de fotografiile trimise de Bertina. Atunci Frau Else găsi prilejul să spună că Bertina a fost totdeauna o neruşinată şi o intrigantă şi că i-a interzis Lorrei să mai aibă relaţii cu verişoara ei. „O asemenea prietenie nu putea decât s-o compromită", încheiase Frau Else. Iar Berthold spusese la adresa Bertinei vorbe atât de murdare şi de cinice, că biata Else se văzu nevoită să-şi astupe urechile.

După dejun, viitorul socru şi viitorul ginere se duseră în birou ca să-şi ia cafeaua şi lichiorul şi să fumeze câte o ţigară de foi. Acolo, Berthold reluă discuţia cu privire la ruda lui şi-i ceru cuvântul că va căuta s-o evite pe Bertina şi că nu va purta corespondenţă cu ea. Doar acum Heinrich era răspunzător nu numai pentru onoarea lui, dar şi pentru onoarea şi liniştea Lorrei.

Logodnicul şi logodnica se văzură abia seara târziu. Făcând apel la toată priceperea ei, Frau Else aşezase aşa fel lampa de pe noptieră cu abajur întunecat, încât faţa Lorrei, care zăcea pe burtă pe un morman de perne, să rămână în umbră.

Heinrich abia se stăpânea să nu râdă, văzând poziţia logodnicei sale. Îşi arătă compătimirea pentru bolnavă şi se plânse că soarta îl lipsea de plăcerea de a-şi îmbrăţişa iubita după o despărţire aşa de lungă. Dar în sufletul lui se bucura — mai ştii, poate că izbuteşte să mai amâne o dată logodna…

Dar Berthold, parcă-i auzise gândurile.

— Sunt de părere să schimbaţi verighetele mâine seară. Cred că până atunci, Lorrchen o să se simtă mai bine. Eşti de acord, Heinrich?

„Măcar de formă, s-ar fi cuvenit să aştepte să-i cer mâna fetei!" îşi zise Heinrich, dar trebui să răspundă:

— Fără îndoială!

A doua zi seara avu loc logodna. Lorrchen trebui să mai sufere o dezamăgire. Deşi îşi dădea seama foarte bine că din pricina arsurilor nu mai putea fi vorba de o serbare fastuoasă, totuşi se aştepta la oaspeţi, daruri, felicitări. Dar lucrurile ieşiră cu totul altfel. Din pricina doliului naţional decretat în întreaga Germanie, generalul Berthold nu voia să se afle de logodna singurei lui fiice, ceea ce ar fi putut dăuna şi lui Heinrich. Aşa că, în afară de ai casei, nu mai asistă nimeni la logodnă.

Lorre fu nevoită să se împace şi cu situaţia aceasta. Când îşi puse verigheta pe degetul mâinii drepte — după regulă, logodnica trebuie s-o poarte la mâna stângă, dar stânga îi era arsă — Lorrchen scăpă o lacrimă. Generalul Berthold se emoţionă şi el. Apoi îl sărută pe Heinrich pe frunte şi făcu de trei ori semnul crucii peste viitorii miri.

Dineul îl luară în iatacul Lorrei, lângă patul ei şi în acompaniamentul gemetelor ei: logodnica uita că trebuie să se stăpânească.

A doua zi dimineaţă, Heinrich plecă. Îl petrecu la gară numai Berthold.

— Cred că o să ţii minte ce am hotărât împreună?

— Mai încape vorbă, tată!

— Îţi dai seama, desigur, că nimeni nu trebuie să afle ce am vorbit amândoi.

— Mă credeţi un copil?

— O nu! Tu ai să ajungi un informator excepţional, Heinrich! îi zise Berthold, luându-şi rămas bun.

Ciudată coincidenţă: aceeaşi apreciere o făcură şi şefii lui Goldring din Uniunea Sovietică, când li s-a înmânat planul lui Berthold.

20. Prietenii se revăd din nou

În tot lungul drumului de la München la Saint-Rémy, Heinrich nu auzi nici glume, nici râsete şi nici măcar discuţii mai aprinse, deşi doliul naţional pentru armata lui Paulus se sfârşise. Călătorea într-un vagon pentru ofiţeri, aşa că putu să-şi dea seama de starea de spirit a celor ce comandau armata hitleristă. Ai fi zis că din casa fiecărui ofiţer se scosese un mort!

Tot aşa de abătuţi arătau şi ocupanţii de la Saint-Rémy. Cât despre francezi, *madame* Tarval, fără să-şi dea seama, caracterizase cât se poate de just atitudinea lor faţă de evenimente.

— Bine aţi venit, *monsieur* Goldring! se bucură ea din toată inima când în seara de şase februarie locatarul ei intră în restaurant îndată după sosirea lui de la München. Chiar alaltăseară am vorbit de dumneavoastră, când am sărbătorit doliul. A fost atâta veselie...

— Cum vine asta, aţi sărbătorit doliul?

Madame Tarval se înroşi toată şi ochii începură a-i fugi în toate părţile.

— Iertaţi-mă, *monsieur*, nu m-am exprimat cum trebuie... Restaurantul meu a fost închis în zilele de doliu. Atunci ne-am adunat cu toţii, am stat de vorbă...

— Şi aţi băut pentru sufletul feldmareşalului Paulus! sfârşi Heinrich, în acelaşi ton.

— Vai, mi se arde găina în cuptor! strigă hoteliera, şi cu o iuţeală surprinzătoare pentru corpolenţa ei, alergă la bucătărie. — Dacă ai şti ce-am spus! Nici nu-ţi trece prin minte, Monica, ce am spus! i se plânse *madame* Tarval.

— Cui, mamă? Şi ce-ai spus?

— Am scăpat vorbă faţă de *monsieur* Goldring...

— Faţă de Heinrich? S-a întors?

— E în camera albastră... Şi eu...

Dar Monica nu-i mai aşteptă explicaţiile, ieşi în fugă din bucătărie, scoţându-şi din mers şorţul.

— Salut pe mica mea profesoară! sări Heinrich radios de la locul lui, şi cu amândouă mâinile strânse palma îngustă a fetei. Ia povesteşte-mi cum aţi serbat doliul?

— Ce am serbat? se miră Monica.

Heinrich îi repetă ceea ce vorbise cu *madame* Tarval. Monica izbucni în râs.

— Mama nu s-a exprimat cum trebuie!

— Şi eu sunt convins că nu s-a exprimat cum trebuie: desigur că în cele trei zile şi voi aţi purtat doliu, aţi făcut rugăciuni şi n-aţi zâmbit niciodată. Nu-i aşa?

— Iar eu sunt convinsă că inima dumitale era mâhnită, îndurerată...

— Era mâhnită şi îndurerată, ce-i drept, dar din alte pricini. Aceste trei zile n-am să le uit până la moarte.

— Ai avut necazuri? întrebă Monica îngrijorată.

În clipa aceea apăru *madame* Tarval cu cina şi convorbirea se întrerupse.

— Era să uit. *Monsieur* Lütz a telefonai azi de câteva ori. M-a întrebat dacă nu v-aţi întors — zise ea, în vreme ce punea masa.

— Mi se pare că-i bolnav — adăugă Monica. Heinrich se repezi la telefon.

— Salutare, Karl, eu sunt, Heinrich, cum? Vin îndată, numai să mănânc, că-s flămând ca un lup!

Madame Tarval ieşi să facă cafea pentru Heinrich şi Monica încercă să reia conversaţia:

— Spune-mi şi mie, Heinrich, ce ţi s-a întâmplat?

— E o poveste prea lungă şi prea serioasă ca să ţi-o povestesc între două înghiţituri de vin. Mai bine, vorbeşte-mi despre dumneata.

— Dar ce te face să crezi că istorisirea mea ar putea fi intercalată între două înghiţituri de vin? Poate că şi mie mi s-a întâmplat ceva foarte grav şi serios!

— Atunci nu mai plec de aici, până nu-mi spui ce ţi s-a întâmplat!

— În cazul ăsta, ar trebui să stai aici mult prea mult — râse fata — poate chiar toată viaţa...

— Monica, asta înseamnă că n-ai încredere în mine.

— Nu, asta înseamnă că încă n-am încredere în mine însămi.

— Şi mult o să mai ţină aşa?

— Până o să mă conving că nu-mi ascunzi tainele dumitale…

— Asta-i o aluzie la München?

— La München, la Bonneville, la Saint-Rémy...

— Te roade curiozitatea femeiască?

— Nu pe mine mă roade... — începu fata şi sări de pe scaun. Noapte bună, Heinrich — îi strigă ea şi dispăru pe uşă.

După ce mâncă la repezeală, Heinrich se duse la Lütz, cu toate că era târziu.

Căpitanul stătea lungit pe pat, cu câteva perne la căpătâi. Alături, pe o măsuţă, se afla o farfurie cu o gustare oarecare, o scrumieră şi o sticlă de grappe. Sub pat şi sub masă, zăceau aruncate în dezordine mai multe sticle goale.

— Ce-i cu tine, Karl? Eşti bolnav? Şi de ce nu-i dereticat în odaie? Hei, soldat!

— Ordonaţi, Herr Oberleutnant! Ordonanţa stătea în prag, în poziţie de drepţi, deşi nu era greu să-ţi dai seama după petele roşii de pe obraji, că încercase şi el tăria grappe-ului.

— Ia sticlele de aici! Repede!

Ordonanţa începu să strângă sticlele de pe podea. Din întâmplare, una din ele era plină, şi Lütz se aplecă, o luă şi o vârî sub pernă.

— Ce înseamnă asta, Karl?

— Ce să însemne, beau! Şi am să beau azi, mâine, poimâine... În fiecare zi!

— Ce-i cu tine? făcu Heinrich, îngrijorat. Ştia că Lütz nu bea niciodată singur şi încă aşa de mult. Îl îngrijora

şi înfăţişarea lui nesănătoasă, mai ales ochii din cale-afară de strălucitori. Eşti bolnav?

— Eu, bolnav? Nu, sunt mai sănătos ca oricând. Dar tocmai pentru că m-am însănătoşit, nu pot să rămân treaz.

Şi zicând aceasta, Lütz înşfacă sticla de grappe de pe măsuţă şi o duse la buze.

Heinrich îi luă sticla din mână şi o puse la loc.

— Nu înţeleg nimic, Karl! Lütz se ridică în capul oaselor.

— Ia spune-mi, te rog, ce-ai zice dacă Müller ar da buzna în odaia ta, beat şi obraznic pe deasupra? Dacă s-ar lungi pe patul tău cu cizme cu tot, iar ţie ţi-ar propune să te cari, sau să te culci pe jos? Spune-mi, ce-ai face?

— L-aş da afară şi i-aş face vânt pe scări!

— Atunci, ce naiba vrem de la francezi? strigă căpitanul cu răutate şi strângându-şi mâna pumn, o repezi într-o parte. Sticla începută de pe măsuţă zbură în celălalt colţ al odăii, făcându-se ţăndări.

Speriată, ordonanţa băgă capul pe uşă.

— Strânge cioburile şi du-te acasă! Astăzi nu mai avem nevoie de dumneata! îi ordonă Heinrich. Nu voia ca vorbele căpitanului, care era din cale-afară de aţâţat, să fie auzite de urechi străine. Karl, linişteşte-te, tu eşti bolnav!

— Şi eu am să-ţi demonstrez că-s foarte sănătos. Vrei să-ţi demonstrez? Spune, vrei?

— Mă rog.

— Ai avut prilejul să vizitezi ducatul Luxemburg?

— Am fost odată, în trecere.

— Nu-i aşa că-i mic de tot? Nu-i aşa?

— Ei şi?

— Uite, eu am făcut următoarea socoteală: dacă am strânge la un loc toată populaţia globului pământesc şi am aşeza-o în coloane, ar încăpea pe o jumătate din teritoriul ducatului Luxemburg, iar a doua jumătate ar rămâne liberă. Ai auzit? Toată populaţia globului pământesc! Acum îţi dai seama cât de puţini oameni sunt pe pământul ăsta blestemat de Dumnezeu? Poţi să-i îngrămădeşti pe toţi numai pe o jumătate din suprafaţa Luxemburgului, iar restul globului pământesc rămâne gol. Toate bogăţiile de pe pământ şi de sub pământ, toate mările, câmpiile, într-un cuvânt totul, e la dispoziţia acestui mănunchi de oameni, adunaţi pe peticul ăsta de pământ.

Lütz luă harta globului pământesc, care zăcea lângă el pe pat, şi o vârî sub ochii lui Heinrich.

— Vezi? Uite, aici ar putea încăpea toată omenirea. Iar tot cât cuprinzi cu ochii în afara peticului de pământ, e la dispoziţia lor. Adică tot pământul. Ce viaţă minunată ar putea fi pe planeta noastră!

Heinrich trecu în camera cealaltă, unde era un lavoar, udă un ştergar, îl puse pe fruntea lui Lütz şi-l sili să se culce.

— Nu ţi-am spus că nu-s bolnav? De ce nu vrei să înţelegi?

Fără să ia în seamă protestele lui Karl, Heinrich scoase din buzunar un praf şi i-l întinse.

— Ce-i asta?

— Un somnifer...

— Mai bine mi-ai da ceva care să mă facă să adorm pentru totdeauna… Oricum e greu să-ţi tragi un glonţ în frunte cu propria ta mână!...

— Ce, ţi-ai pierdut minţile?

— Dar tu nu ţi-ai fi pierdut minţile, dacă Müller, de faţă cu tine, ar fi aruncat în prăpastie cinci bărbaţi... şi... ar fi tras două gloanţe în burta unei femei însărcinate?... Pricepi, în burta unei femei însărcinate!... Nu, nu pot, nu pot... Nu pot să uit! strigă Lütz, ca ieşit din minţi. Tremura ca o trestie, şi hohote de plâns îi întrerupeau vorbele. Era un adevărat acces de isterie.

Heinrich ştia că în asemenea împrejurări trebuie să taci şi să nu întrebi nimic. Făcu pe bolnav să ia praful, îl acoperii cu pătura până la bărbie şi-i dădu să bea nu pahar de grappe ca să se încălzească.

— Stai culcat şi încearcă să adormi.

— Să adorm... tare aş vrea să dorm... sunt trei nopţi de când nu pot închide ochii. Din ceasul acela, când Müller...

— Taci! Nu mai vorbi nimic, auzi? Dacă vorbeşti, eu îmi astup urechile şi tot n-o să aud nimic.

Starea de agitaţie scădea încetul cu încetul, şi peste o jumătate de oră somniferul îşi făcu efectul — Lütz adormi.

Heinrich nu voi să-l lase singur, deşi era foarte obosit după călătorie. Îşi aşeză drept pernă mantaua cea veche a lui Karl şi se lungi pe divan, dar nu adormi numaidecât.

Noaptea trecu în linişte, bolnavul nu se trezi niciodată. Dimineaţa, când veni ordonanţa, Heinrich îi ordonă să nu-l trezească pe căpitan oricât ar dormi, şi plecă la comandament.

Ewers primi cu prietenie pe ofiţerul său cu însărcinări speciale, dar de rândul acesta n-avea chef de vorbă. Generalul tot mai purta o bandă neagră la mâneca stângă a tunicii, deşi doliul se sfârşise.

— Oberleutnant, în cei şaizeci şi cinci de ani pe care i-am trăit, acestea au fost cele mai grele zile din istoria militară a Germaniei. Cea mai strălucită operaţie a veacului al nouăsprezecelea a fost Sedan. Ei bine, măreţia victoriei noastre de la Sedan a fost întunecată de înfrângerea ruşinoasă de pe malurile Volgăi!

— Am auzit de la tata că marele stat-major pregăteşte în momentul de faţă planurile unor noi operaţii, care nu numai că vor redresa situaţia, dar şi...

Generalul dădu din mână a deznădejde.

— Aş vrea să cred, dar... De altfel, viitorul ne va arăta. Iar acum, Oberleutnant, du-te de te odihneşte, trebuie să fii obosit după atâta drum. Dacă voi avea nevoie de dumneata am să te chem.

După dejun, Heinrich se duse din nou la Lütz, dar acesta doborât de insomniile celor trei nopţi, tot nu se trezise încă. Ce-ar fi să se ducă la Müller, să afle pe nesimţite ce anume l-a impresionat aşa de mult pe Karl? Heinrich telefonă la serviciul SS, dar îi răspunse Saugel. Acesta îi spuse că Müller a plecat în ajun, dar că s-ar putea să se întoarcă pe înserat.

Nu-i rămânea altceva de făcut decât să stea acasă.

Când se duse seara la Lütz, acesta îl întâmpină cu un zâmbet ruşinat. Se liniştise de tot, dar era foarte slăbit. Se vede că tulburarea din ultimele zile îi istovise organismul.

Acum Lütz îi putu povesti liniştit, care fusese cauza bolii lui. Astfel ieşi la iveală că Müller îl luase fără să-l prevină, la execuţia a şase francezi, printre care se afla şi o femeie însărcinată. Priveliştea aceasta îl zguduise atât de profund, încât îndată ce se întorsese acasă, căzuse la pat.

— Înţelege-mă, Heinrich, de când am văzut asta, mi-e ruşine că port haină de ofiţer. Dar ceea ce mă chinuieşte mai mult ca orice, e faptul că trebuie să tac, că trebuie să-mi ascund gândurile. Ar fi de ajuns să spun un cuvânt ca Müller să-mi dea brânci şi mie în prăpastie, cum a făcut cu cei şase francezi.

— Ce-i drept, Müller este în stare...

— Eu m-am bătut la Dunkerque şi nimeni nu mă poate învinui de laşitate. Dar repet: eu înţeleg să lupt, nu să torturez femei însărcinate.

Se auzi telefonul. Heinrich ridică receptorul.

— Chiar Goldring e la aparat. Cum? Vin acum!

— Se vede că ţi-a ascultat Dumnezeu rugăciunile, Karl. Müller a fost rănit de maquisards-i şi ne roagă pe mine şi pe Saugel să ne ducem, la el.

— Pesemne tot mai există dreptate pe lumea asta! Dar unde-i acum? E acasă?

— Nu, Saugel spune că-i la spital. Dacă mă întorc mai devreme, am să trec pe la tine şi am să-ţi povestesc cum s-a întâmplat.

În drum spre spital, Saugel îi istorisi că Müller a fost adus cu vreo două ore în urmă şi că a şi fost operat. Saugel nu ştia unde fusese rănit, dar nădăjduia că nu era ceva grav, altfel ar fi fost transportat la Chambéry, n-ar fi rămas aici, la Saint-Rémy, unde spitalul e mic şi nu-i prea bine utilat.

Lui Müller i se dăduse o cameră izolată, la etaj. Doctorul conduse pe vizitatori până la uşă şi le atrase atenţia:

— Vă rog stăruitor să nu staţi mult. După operaţie, bolnavul are nevoie de linişte.

Această rugăminte fusese făcută mai mult de formă, pentru că rănitul se simţea destul de bine, deşi era palid şi tras la faţă.

El povesti pe scurt lui Heinrich şi lui Saugel cum s-au petrecut lucrurile. Cu o seară înainte, un mare grup de partizani a atacat compania de vânători care păzea unul dintre cele mai importante defileuri, a împrăştiat-o şi a coborât din munţi. Din întâmplare, Müller trecea chiar atunci prin defileu şi, neavând altă alternativă, a trebuit să primească lupta în timpul căreia o schijă de grenadă l-a rănit în omoplatul stâng.

— Încă o jumătate de centimetru, şi schija ar fi pătruns în plămân — zise Müller cu mândrie... Acum, când totul se sfârşise cu bine, era mândru că luase parte la o luptă. Doar medalia pentru rănire era asigurată, prin urmare încă un merit în faţa Vaterland-ului.

— Nu trebuia să te bagi în asemenea bucluc, Hans. Puteai s-o păţeşti mult mai rău! îi zise Heinrich cu dojană. Dar ce-a devenit compania care păzea defileul?

— A dat bir cu fugiţii de la primul asalt. Noroc că am izbutit să sar în maşină... Acum ne putem aştepta la tot felul de surprize din partea maquisards-ilor. Faptul că un grup atât de important de partizani a coborât din munţi, ne impune să fim şi mai precauţi, şi mai vigilenţi. Bineînţeles, comandamentul diviziei va lua măsurile necesare, dar serviciul SS trebuie să lucreze cu o precizie şi mai mare. Îmi pare foarte rău că sunt nevoit să zac în pat, tocmai acum când trebuie să acţionăm cu şi mai multă energie. De aceea v-am chemat la mine să ne sfătuim dacă n-ar fi bine să cer să-mi trimită pe cineva, care să-l ajute pe Saugel cât timp voi fi bolnav. De asemenea, trebuie de raportat imediat la Lyon că am fost rănit...

Heinrich aruncă o privire lui Saugel, locţiitorul lui Müller. Obrajii trandafirii ai locotenentului se acoperiseră cu pete roşii, iar buzele îi zvâcneau — se simţea jignit.

— Iertaţi-mă, Herr Saugel, şi dumneata, Hans, că-mi spun primul părerea, dar eu n-am decât rolul de sfătuitor. După mine, locţiitorul dumitale poate foarte bine să îndeplinească obligaţiile de şef, chiar în vremuri atât de grele. Şi apoi nici dumneata n-ai să fii ţintuit la pat la nesfârşit. Firește, Saugel va avea şi mai mult de lucru, dar se poate bizui oricând pe sprijinul meu în chestiunile care nu prezintă un secret mai deosebit.

— Sunt foarte bucuros, Heinrich, că avem păreri identice. Venirea unui şef provizoriu n-ar face decât să dea loc la complicaţii şi să-l sustragă pe Saugel de la munca lui principală, obligându-l să-l pună la curent cu treburile, cu situaţia, or acestea sunt lucruri migăloase... Iar pentru faptul că te-ai oferit sa-l ajuţi, îţi sunt foarte recunoscător. Ca să-ţi spun drept, eram sigur de asta.

— Vizita s-a sfârşit! spuse medicul nemulţumit, vârându-şi capul prin uşa întredeschisa.

— Numai o clipă, să dau unele instrucţiuni ajutorului meu.

Heinrich se ridică.

— Atunci, eu mă duc, să nu vă încurc. Îl aştept pe Herr Saugel în hol sau în maşină.

„Se înţelege, ar fi fost mai bine să trag cu urechea — se gândea Heinrich, coborând scările — dar Saugel nu trebuie să ştie că afacerile serviciului SS mă interesează. El e mai deştept ca şeful lui şi apoi nici nu-l am la mână ca pe Müller. Cel puţin deocamdată. N-ar strica să găsesc un punct vulnerabil şi acestui „aristocrat al spiritului”... Se vede cât de colo că se crede grozav. Ca dovadă, pălăvrăgeala lui despre supraom, cum se consideră, fără îndoială, pe el însuşi... Originală manie a grandorii! De obicei, grandomanii au o ambiţie exagerată şi un amor propriu bolnăvicios. Aşa că, deocamdată, vom cânta pe strunele acestea”.

Apariţia locotenentului îi curmă firul gândurilor.

Faţa lui Saugel radia de bucurie.

— Vă sunt sincer recunoscător, Herr baron, pentru preţuirea pe care o acordaţi însuşirilor mele — zise el, aşezându-se în maşină. Într-adevăr, ar fi fost tare neplăcut pentru mine să-mi pierd vremea iniţiind în mersul treburilor un şef provizoriu. Cu Müller m-am obişnuit şi, deşi are unele lipsuri, ca oricare dintre noi, am găsit totuşi un limbaj comun.

— O, Herr Saugel, eu n-am făcut altceva decât să spun ceea ce gândesc şi cred cu tărie. Nu trebuie să fie cineva prea perspicace ca să-şi dea seama că funcţia de ajutor îţi oferă un câmp de activitate mult prea restrâns pentru capacităţile dumitale. Bănuiesc că ştii că eu şi Hans suntem foarte buni prieteni. Apreciez atitudinea lui faţă de mine şi-l simpatizez şi eu din toată inima, totuşi...

Nerăbdător, Saugel îi aruncă o privire întrebătoare.

— Totuşi — urmă Heinrich după o pauză — trebuie să fiu sincer: Müller constituie un anacronism, el trăieşte exclusiv pe seama meritelor lui din trecut şi stă în calea altora. Cuvântului.. „altora" eu nu-i dau înţelesul lui banal, acela care i se dă de obicei. Prin cuvântul acesta eu nu înţeleg colaboratorii mei tineri, nici chiar mai talentaţi, ci o specie cu totul nouă de oameni născuţi în epoca de înalt avânt spiritual a Germaniei şi întruchipând astfel toate trăsăturile oamenilor cu o structură cu adevărat nouă, de cuceritori, de stăpâni, de atotputernici.

— După cum văd, Herr Baron, sunteţi un subtil psiholog şi un interlocutor foarte interesant. Cum nu-i chiar aşa de târziu, aş fi bucuros dacă aţi accepta să veniţi la mine pentru o oră. Am continua această discuţie la o ceaşcă de cafea tare. Îmi pare rău că nu vă pot oferi altceva, dar mai am de lucru şi trebuie să fiu în formă.

— O ceaşcă de cafea tare şi o discuţie pe o temă filozofică sunt o raritate la Saint-Rémy. De aceea, primesc bucuros invitaţia dumitale. Mi-e dor şi de una şi de alta — râse Heinrich.

În micul apartament al lui Saugel, compus din trei camere, mirosea a parfum, a ţigări de foi scumpe şi a cafea veritabilă mocca. Se vede că era rareori aerisit, pentru că mirosurile acestea erau atât de persistente încât creaseră o atmosferă înăbuşitoare, cu totul aparte, asemănătoare cu aceea din budoarele cocotelor. De altfel, apartamentul lui părea mai curând un budoar decât locuinţa unui ofiţer şi încă în timp de război; covoare noi pe pereţi şi pe jos, perdele de dantelă la ferestre, nenumărate statuete, văzişoare, flaconaşe... Unica piesă care distona brutal cu toate celelalte era un portret uriaş al lui Nietzsche, încadrat cu o ramă neagră, simplă, fără nici un fel de ornament.

Văzând că Heinrich se uită la portret, Saugel îi zise cu emfază:

— E părintele meu spiritual! Nu mă despart niciodată de acest portret. Şi nici de cărţile acestea.

Saugel se apropie de o etajeră şi luă de pe raftul de sus câteva cărţi legate în scoarţe scumpe: *„Dincolo de bine şi de rău", „Aşa vorbea Zarathustra", „Amurgul zeilor"* de Nietzsche, *„Mein Kampf"* de Hitler.

Heinrich simţea că se înăbuşă, ar fi vrut să iasă la aer curat şi căuta un pretext ca să scape cât mai repede de acolo. Dar chiar în clipa aceea, ordonanţa aduse cafelele, lămâie şi o sticluţă de lichior.

Sorbindu-şi cafelele, Heinrich şi Saugel discutară îndelung, atacând diferite teme filozofice. Din discuţie reieşi că locotenentul cunoştea întrucâtva noile curente filozofice. Citise câte ceva chiar şi din vechea filozofie germană. Aceste cunoştinţe reduse erau cu totul neîndestulătoare pentru a cugeta logic, dar erau suficiente pentru a discuta despre toate cu tupeul unui ignorant. Saugel dobora pe Kant şi pe Hegel, îl lua peste picior pe Marx, bătea îngăduitor pe umăr pe Schopenhauer şi făcea spume la gură ridicând în slava cerului geniul lui Nietzsche, preferatul său. Saugel îl socotea precursorul noii ere a rasei învingătorilor, care se vor ridica deasupra hotarului ce desparte binele de rău şi vor atinge culmile strălucitoare, unde domneşte omul-zeu. Ca să nu izbucnească în hohote de râs ascultând toate aceste aiureli şi ca să poată întreţine mai departe discuţia, Heinrich a fost nevoit să apeleze la toată puterea lui de stăpânire. Cât despre Saugel, era în culmea fericirii că a găsit un auditor atât de atent şi totodată, îşi zicea el, un tovarăş de idei.

Treptat, convorbirea alunecă de la aceste teme înalte la altele, de toate zilele, la situaţia ce se crease în urma văditei sporiri a activităţii maquisards-ilor.

Heinrich îi mai repetă o dată că e gata să-i dea o mână de ajutor pe timpul bolii lui Müller, bineînţeles, dacă va fi nevoie.

— Am să folosesc bucuros serviciile dumneavoastră, Herr Baron, şi chiar am ceva în perspectivă. Dar deocamdată, aş vrea să vă previn... firește, dacă-mi îngăduiţi...

— O, te rog!

— Sunteţi cam imprudent, aş spune, chiar uşuratic în alegerea cunoştinţelor...

— Ce vrei să spui cu asta?

— Gândiţi-vă la toate simpatiile dumneavoastră şi spuneţi-mi, puteţi garanta pentru toţi?

— Am înţeles, am înţeles, dragă Saugel, la cine faci aluzie. Îţi mulţumesc pentru delicateţea cu care ai abordat această chestiune intimă, dar te asigur că în cazul de faţă ar trebui privită din alt punct de vedere. În raporturile mele cu femeile, mă conduc după un singur criteriu: respectiva trebuie să fie frumoasă. Nu uita că femeile, ca şi supraomul dumitale, sunt dincolo de bine şi de rău!

— Aşa credeţi? Dar dacă am să vă spun că fratele domnişoarei Monica e terorist?

— Cu neputinţă! E o familie de oameni foarte cumsecade.

— Îmi pare rău că trebuie să vă decepţionez, dar asta-i realitatea. Ieri, la un interogatoriu, unul dintre maquisards-ii capturaţi mi-a adus la cunoştinţă un amănunt foarte interesant din biografia domnişoarei Monica. N-ar fi exclus ca şi dânsa...

— Într-adevăr, e neplăcut! Bine că m-ai prevenit. Acum, îţi sunt îndatorat. Va trebui să fiu mai atent...

— De mult am pus-o sub observaţie. Ceea ce mi-a atras atenţia fost faptul că prea se duce des la uzina electrică, chipurile ca să-şi vadă logodnicul. Până acum am privit toate astea ca ceva firesc. Dar maquisard-ul pe care l-am interogat lucrează chiar la uzina electrică şi m-a asigurat că întâlnirile domnişoarei cu lăcătuşul François Florentin nu seamănă deloc cu întâlnirile a doi îndrăgostiţi.

— Aud pentru prima oară că are un logodnic! Acum îmi explic de ce-i atât de inaccesibilă. Ce să-ţi spun, e pur şi simplu caraghios ca eu să am de rival un lăcătuş oarecare! Baron şi lăcătuş! Ştii ceva, Saugel, dă-mi voie să stau de vorbă cu acest partizan.

— Nimic mai uşor, numai nu astăzi. Individul a acceptat să-mi procure unele informaţii şi i-am dat drumul. Îndată ce apare, vă dau de veste, n-aş vrea să-l chem special, ca să nu atrag atenţia.

— Să facă pe mironosiţa!... Niciodată n-aş fi crezut că o femeie mă poate prosti în halul ăsta!

— Dar dacă *mademoiselle* a folosit prietenia dumneavoastră ca să procure informaţii maquisards-ilor?

— Te asigur că n-a prea avut noroc. Eu am un principiu: să nu vorbesc cu femeile despre chestiuni de serviciu, nici chiar despre lucruri serioase.

— Bine, dar poţi scăpa un cuvânt, din întâmplare...

— Ai dreptate, fir-ar a naibii! Gândeşte-te numai: maquisards-ii să vrea să folosească pentru - scopurile lor pe fiul generalului-maior Berthold! Ei, nu-i un paradox? E un adevărat paradox!

— Totuşi aş vrea să vă atrag atenţia că tot ce v-am spus să rămână deocamdată între noi. Nici Herr Müller nu ştie nimic de bănuielile, mele. Mai bine să verificăm noi doi.

— Am să te ajut, Herr Saugel.

— E o operaţie foarte simplă: am să vă dau mâine un document, chipurile foarte secret, pe care să-l lăsaţi în cameră. Apoi să trimiteţi ordonanţa undeva, dar să nu afle şi *mademoiselle*. Restul mă priveşte. Sunteţi de acord?

— Socotesc drept o datorie de onoare să te ajut în această chestiune: Nădăjduiesc să-ţi pot mulţumi curând pentru serviciul pe care mi l-ai făcut astăzi. Mi-ai deschis ochii, acum ştiu care-i adevărul. Nu ştiu dacă-i logodnicul ei sau nu. Văd însă că am fost înşelat şi asta n-o iert nimănui.

Era prea târziu să se mai ducă la Lütz, aşa că, după ce-şi luă rămas bun de la Saugel, Heinrich se îndreptă grăbit spre hotel Pe drum se sili să nu se gândească la veştile neplăcute pe care le aflase. Mai întâi trebuia să se calmeze şi să-şi lase creierul să se odihnească. Într-adevăr, mergând, mintea i se mai limpezi, iar aerul proaspăt îl învioră ca un duş rece. Se simţi din nou gata de luptă.

Şi nu încape îndoială, va trebui să lupte. Duelul lui cu Saugel va fi înverşunat. Saugel a izbutit să pună mâna pe capătul firului care mai devreme sau mai târziu, îl va duce la ghem. Se înţelege, dacă nu va fi tăiat imediat. Dar cum s-o facă? Mai întâi de toate, trebuie lichidat denunţătorul. El ar putea grăbi mersul lucrurilor. Şi asta-i cu atât mai important acum când Saugel a dat peste o urmă sigură: François—Monica, Monica—François. Iar de la el porneşte un alt fir spre Heinrich peste care Saugel poate da oricând. Faptul că i-a lăsat liberi, atunci pe platou, pe cei doi maquisards-i, e cunoscut nu numai de *madame* Tarval şi de ţăranca cea bătrână, ci şi de unii dintre partizani, poate chiar şi de denunţătorul de la uzina electrică. Şi dacă-i aşa, atunci Saugel va pune mâna negreşit pe firul: Goldring—Monica—François. Aşadar, mai întâi trebuie lichidat denunţătorul.

În noaptea aceea Heinrich rămase multă vreme treaz, iar dimineaţa coborî să-şi la micul dejun mult mai devreme ca de obicei. Din păcate, Monica lipsea de acasă, era plecată undeva pentru nişte treburi gospodăreşti. Heinrich o întâlni pe stradă în dreptul comandamentului.

— Monica, trebuie să vorbesc cu dumneata într-o chestiune foarte importantă. Te rog să stai acasă şi să nu pleci nicăieri. Am să caut să scap cât mai repede, dar s-ar putea întâmpla ca generalul să mă reţină. Oricum, aşteaptă-mă până vin. Din mai multe motive, nu-i bine să stăm de vorbă prea mult în stradă. De aceea, nu pot să-ţi dau acum nici o explicaţie. Un singur lucru trebuie să-ţi spun: eşti pusă sub observaţie.

Apoi Heinrich strânse râzând degetele fetei şi dispăru pe uşa comandamentului. Monica, veselă şi ea, îşi flutură mâna. Nici unul dintre, trecătorii care urmăreau această scenă n-ar fi putut bănui cu câtă nelinişte băteau în clipa aceea inimile ofiţerului acela vesel şi chipeş şi a frumoasei fete cu faţa zâmbitoare.

— Aveţi o telegramă, Herr Oberleutnant — îi raportul ofiţerul de serviciu.

„Sosesc Chambéry astăzi, ora 16.20. Vino gară. Bertina."

„Ce naiba mai cauţi şi tu aici?" drăcui Heinrich în gând şi, după ce mai citi o dată telegrama, verifică data expedierii. Bertina trimisese telegrama în dimineaţa aceea la ora şase.

Heinrich bătu la uşa generalului Ewers.

— Herr General, aveţi ceva ordine să-mi daţi pentru astăzi?

— Pentru astăzi? Nu.

— Atunci, daţi-mi voie să vă fac o rugăminte.

— Aş fi bucuros să ţi-o pot împlini.

— Mai adineauri am primit o telegramă de la nepoata generalului Berthold. Mă roagă să-i ies înainte la Chambéry, la ora patru şi ceva. Dacă-mi îngăduiţi...

Generalul îşi aruncă ochii la ceas.

— Oberleutnant, ca totdeauna ai noroc. Peste o jumătate de oră Saugel, locţiitorul lui Müller, pleacă la Chambéry cu maşina mea, însoţit de o gardă, ca să primească pe un propagandist de la cartierul general. Poţi pleca cu ei.

— Vă sunt nesfârşit de recunoscător, Herr General! Saugel se arătă foarte bucuros când află că va avea ca tovarăş de drum pe Goldring şi-i făgădui că va fi cu maşina în faţa hotelului, exact peste o jumătate de oră.

Heinrich nu se mai urcă la el în cameră, se duse s-o caute pe Monica.

— Împrejurările sunt de aşa natură, că trebuie să plec. O dată cu mine pleacă şi Saugel, locţiitorul lui Müller — îi zise el în grabă. Ei bine, vreau să te previn împotriva acestui Saugel. Am aflat că la uzina electrică, unde dumneata te duci destul de des lucrează un agent al lui, pe care voi îl credeţi maquisard şi care ar avea anumite bănuieli asupra dumitale şi a lui François Florentin. Din ordinul lui Saugel, dumneata te afli sub o supraveghere permanentă. Desigur că şi François Florentin. Trage singură concluziile. Acum mă duc să-l aştept pe Saugel în faţa intrării. Nu trebuie să ne vadă împreună.

Auzind că o maşină s-a oprit în faţa hotelului, Monica dispăru iute pe uşa sălii de aperitive, fără să mai aibă timp sa spună o vorbă. Heinrich nu izbuti să prindă decât privirea ei recunoscătoare.

— Pe cine te duci să primeşti cu atâtea onoruri? îl întrebă Heinrich pe Saugel, când „Horch"-ul lor o luă la goană pe şosea, precedat de un camion cu cinci ostaşi înarmaţi cu automate.

— Pe Pfeifer, pe Pfeifer în persoană, Herr Baron. Heinrich dădu din umeri, numele acesta nu-i spunea nimic.

— Cum, nu-l cunoşti pe Pfeifer? se miră Saugel. E unul dintre cei mai buni oratori ai Germaniei şi unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Goebbels.

Se vede că Saugel era îndreptăţit să creadă aşa; într-adevăr, la Chambéry li se spuse că discursurile lui Pfeifer au un succes colosal. După cum se văzu mai târziu, Pfeifer sosise în dimineaţa aceea şi între timp izbutise să ţină trei conferinţe ofiţerilor din garnizoană şi încă la două unităţi. Tema lor era aceeaşi: ce s-a petrecut la Stalingrad.

Căutându-l pe Pfeifer, Heinrich şt Saugel asistară la un miting şi ascultară două din discursurile acestui Cicero modern. Pfeifer, un bărbat voinic, cu o burticică respectabilă, era într-adevăr un orator bun. Părea să fi vorbit de multe ori despre subiectul „Stalingrad". Conferenţiarul cita cifre, nume, localităţi, fără să-şi arunce ochii nici pe notiţe, nici în blocnotesul cu care îşi făcea vânt când cu mâna stângă, când cu mâna dreaptă. După Pfeifer cauza înfrângerii de la Stalingrad era lungimea excesivă a liniei frontului şi greutăţile cu transportul. Când linia frontului se va mai scurta şi armata Führer-ului îşi va împrospăta forţele, totul se va schimba în bine şi chiar în cursul anului curent, 1943 va plăti bolşevicilor pentru toţi cei care au pierit pe malurile Volgăi.

Pfeifer era un orator elocvent şi vorbea cu patimă. Glasul lui puternic, bine modulat, aci cobora până la şoapte ce se auzeau totuşi până în cele mai depărtate gânduri, aci se rostogolea ca tunetul deasupra mulţimii. Heinrich urmărea expresia chipurilor celor prezenţi, şi trebui să recunoască că arta oratorică a lui Pfeifer impresiona mulţimea. Soldaţii, strigau „hoch!" când vroia oratorul şi nu-şi precupeţeau, lacrimile în locurile patetice, când acesta, cu glasul scăzut, tremurat, cu intonaţii tragice, le vorbea despre pieirea armatei lui Paulus.

Saugel nu izbuti să pună mâna pe propagandist decât după ce se sfârşi al doilea miting, dar Pfeifer îi declară categoric, că nici nu se gândeşte să plece din Chambéry înainte de opt seara, pentru că mai trebuie să vorbească în câteva locuri.

— Îngăduiţi-mi să vă atrag atenţia, Herr Pfeifer, că la noi nu prea e linişte acum şi de aceea ar fi bine să plecăm mai devreme, sau să rămânem peste noapte în Chambéry şi să pornim la drum mâine dimineaţă — îi spuse Saugel.

— De când ofiţerii armatei Führer-ului se tem de întuneric? Până acum eram convins că numai copiii se tem de întuneric — glumi Pfeifer, învăluind mulţimea care-l înconjura cu o privire biruitoare.

Cei prezenţi izbucniră în hohote de râs. Saugel se înroşi şi se trase la o parte.

— Se vede că Herr Pfeifer habar n-are care-i situaţia la noi în ultima vreme! i se jelui el lui Heinrich.

— Herr Saugel, eu cred că ai făcut foarte bine că l-ai prevenit pe oaspete de primejdia de a călători noaptea. Mă mir de nesocotinţa lui şi de gestul lui curat demagogic. Să vedem unde o să-i fie curajul la noapte, dacă au să ne atace cumva maquisards-ii? Nouă, ce ne pasă, doar suntem ostaşi, obişnuiţi să privim primejdia în faţa, pe când palavragiul ăsta nici n-a mirosit măcar praful de puşcă. Şi Saugel trebui să-şi ascundă tulburarea. Nu-i putea mărturisi lui Heinrich că îi era frică să călătorească noaptea mai ales acum, când un mare detaşament de partizani coborâse din munţi.

La ora patru şi douăzeci de minute, Heinrich şi Saugel se aflau la gară ca să primească pe Bertina.

— Ce vânt te aduce pe plaiurile noastre? întrebă Heinrich pe călătoare, îndată ce se ivi pe scara vagonului.

Bertina era îmbrăcată în uniformă de gală. Văzând-o, Saugel nu-şi putu ascunde admiraţia.

— Un vânt prielnic, baroane, care suflă pentru cei ce se pricep să manevreze pânzele... Dar domnul cine este? Întrebă Bertina şi întinse mâna lui Saugel. Am impresia că în divizia dumneavoastră s-au adunat cei mai frumoşi ofiţeri din armata noastră. Atunci, încotro şi cum plecăm de aici, Heinrich?

— Totul depinde de dorinţa dumitale. Putem pleca cu maşina astă-seară, sau cu trenul mâine dimineaţă.

— Mie îmi convine şi varianta întâi şi varianta a doua aşa că hotărâţi dumneavoastră.

Heinrich reţinuse o cameră pentru Bertina la hotelul ofiţerilor, dar ea îi declară că nu vrea să se odihnească, în schimb ardea de nerăbdare să ia masa şi apoi să se plimbe prin oraş.

După ce-şi ceru scuze, Saugel plecă la Pfeifer să stabilească ora plecării, iar Bertina şi Heinrich coborâră la restaurant.

— Totuşi, nu mi-ai răspuns Bertina, ce vânt prielnic te-a mânat spre ţărmurile noastre şi dacă pentru multă vreme? o întrebă din nou Heinrich, după ce se instalară într-un séparé simpatic şi chelnerul care le adusese comanda ieşi.

— Cu alte cuvinte, de unde vii şi cât ai de gând să mă plictiseşti? râse Bertina privindu-l cu un aer provocator.

— După cum mi se pare, nu ţi-am dat nici cel mai mic prilej să tragi asemenea concluzii.

— Serios? Dar încăpăţânarea dumitale de a nu-mi răspunde la scrisori? fără să mai vorbesc de faptul că nu m-ai poftit la logodnă, nici măcar de formă!

— Bertina, dumneata, ca femeie, ar trebui să fii mai perspicace. Nu ţi-am răspuns la scrisori şi te-am evitat, tocmai pentru că vroiam să-ţi scriu şi să te văd.

— Oho, asta-i aproape o declaraţie! Bagă de seamă, Heinrich, să nu te prind cu vorba! Doar acum avem să fim vecini şi te previn: vreau să-i plătesc poliţa cârnei aceleia de Lorrchen, furându-i de sub nas logodnicul.

— Cum aşa, cum avem să fim vecini? După câte îmi amintesc, lagărul de concentrare pe care îl conduci se află în Prusia Orientală.

Bertina înălţă puţin un umăr şi-l întoarse spre Heinrich.

— Eşti foarte distrat, baroane, ia priveşte aici! zise Bertina şi ciocăni cu degetul în epoletul ei nou.

— O, eşti bună de felicitat!

— După cum vezi… Şi asta nu înseamnă numai avansare în grad, dar şi în funcţie. Am fost numită comandant al lagărului pentru femei, cu regim special, din Pont Saint-Martin. Dacă nu mă înşel, e prin apropiere de Saint-Rémy.

— Cu regim special? Ce înseamnă asta în limba noastră obişnuită?

— Asta înseamnă că mă bucur de o încredere deosebită, încredinţându-mi-se conducerea acestui lagăr, va trebui să dau un fel de examen, adică să introduc un regim care să transforme pe prizoniere în vite de muncă, să le fac să uite nu numai ce înseamnă nesupunere, dar chiar că s-au socotit cândva oameni.

Bertina goli păhărelul de coniac şi trase în piept fumul de ţigară. Ochii ei mari, albaştri, străluceau ca în friguri, nările subţiri îi fremătau, iar buzele îi erau strânse cu putere.

— Atunci nu pricep de ce te-au numit tocmai pe dumneata la conducerea acestui lagăr. Oricum, eşti femeie, Bertina!

— Ai fi putut să fii mai amabil şi să spui: o femeie frumoasă.

— Cred că nimeni n-ar tăgădui asta, cu atât mai mult eu. Totuşi, nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Doamne, Heinrich, tare mai eşti de modă veche, chiar e înduioşător cât eşti de demodat! Acum înţeleg şi eu de ce ţi-ai ales ca tovarăşă de viaţă pe Lorre. O femelă care împleteşte ciorapi şi mânecuţe călduroase pentru stăpânul ei, sau o Margaretă cu furcă în brâu, sau, în cel mai bun caz, o mică actriţă de cabaret cu un uşor iz de viciu. Nu ţi-e greaţă de idealul ăsta al nemţoaicelor cumsecade? Nouă, adevăratelor ariene, ni s-a acrit de toate astea!

— Dar bine, Bertina, asta-i adevărată răzvrătire! Ai uitat ce-a spus Führer-ul despre îndatoririle femeii şi despre locul ei în societate?

— A, ştiu, cei trei „K"[6]! Legile sunt făcute pentru vulg şi fiecare naţiune îşi are aleşii săi, care întocmesc

aceste legi. Şi eu am să fac parte din aceşti aleşi, ba chiar fac parte de pe acum. Îmi pare foarte rău că n-ai venit să-mi vizitezi lagărul atunci când te-am invitat, ţi-aduci aminte? Ai fi văzut cum tremură în faţa mea toată adunătura aceea de franţuzoaice, rusoaice, olandeze, poloneze, belgiene... chiar şi de nemţoaice care şi-au pângărit rasa. Aveam drepturi nelimitate, şi te rog să crezi că le-am folosit din plin. Bertina se lăsă pe spetează scaunului, făcu ochii mici ca şi când şi-ar fi aţintit privirea la un tablou depărtat care i-ar fi răsărit deodată în faţa şi fără veste, izbucni în râs.

— Şi ce a contribuit la avansarea dumitale? Doar ai înaintat foarte repede, nu-i aşa?

— Chiar fulgerător de repede. Am introdus oarecari perfecţionări în sistemul de pază al prizonierelor şi în regimul lor de trai. Afară de asta, am studiat foarte amănunţit preferinţele şefilor mei... Când sosea o nouă partidă de prizoniere, le alegeam pe cele mai tinere şi mai frumoase, şi ştiam cui şi ce anume să trimit. Spre sfârşitul anului, ajunsesem locţiitorul comandantului întregului lagăr.

— În felul ăsta în curând ai să te vezi cu gradul de general.

Antrenată de amintiri, Bertina nu băgă de seamă nici tonul ironic al lui Heinrich, nici scânteile de furie din ochii lui.

— În ceea ce priveşte cariera mea viitoare, pun multă nădejde în lagărul de concentrare pe care mă duc să-l iau în primire. De curând au fost ucişi acolo comandantul, supraveghetoarea-şefă şi un soldat din gardă care îi însoţea. O comisie specială a anchetat cazul, multe dintre prizoniere au fost spânzurate, dar adevăratele autoare ale crimelor n-au fost descoperite. Eu am fost însărcinată să introduc în acest lagăr de concentrare cel mai aspru regim, şi mi-am şi întocmit un plan de acţiune. Sunt pe deplin încredinţată că am să-mi ating scopul, chiar de-ar fi să spânzur o prizonieră din trei.

Heinrich simţi că i se întunecă dinaintea ochilor. Faţa Bertinei se depărta, se făcu mai mică, ca un cap de şarpe, apoi se apropie din nou şi se lăţi atât de mult, că nu mai putea să-i desluşească trăsăturile.

— Ce-i cu dumneata, Heinrich? auzi el glasul Bertinei şi se trezi că din somn.

„Ea n-o s-ajungă până la lagăr. Încă nu ştiu cum am să fac, dar ea n-o să ajungă până la lagăr” — îşi zise el hotărât, şi dintr-o dată se simţi uşurat.

— La ce te gândeai?

— În urma contuziei cu care m-am ales atunci când am fost atacat de maquisards-i, am adeseori dureri de cap şi uneori mi se întunecă dinaintea ochilor — îi explică Heinrich.

— Bietul de el! făcu Bertina şi aplecându-se peste măsuţă, îl mângâie pe păr.

Apariţia lui Saugel întrerupse această scenă idilică. Le spuse că Pfeifer a acceptat s-o ia pe doamnă, ba chiar s-a arătat foarte bucuros, şi i-a rugat să vină la vreme la comandamentul corpului de armată.

La ora opt seara precis, plecară din Chambéry. În faţă, lângă şofer, stătea Pfeifer, pe scaunul din mijloc Saugel, iar în fund, Bertina şi cu Heinrich.

Îndată ce porniră, Bertina se lipi strâns de Heinrich şi-l luă de braţ.

— Sunt eu mai prejos decât gâsca aceea de Lorrchen cu nasul cârn? îl întrebă ea în şoaptă.

— Dimpotrivă, dumneata o întreci în toate — zâmbi Heinrich cu înţeles.

Recunoscătoare, Bertina îi strânse mâna şi se trase la locul ei. Pfeifer se răsuci pe scaun şi se întoarse spre cei din spatele lui.

— Va să zică, eşti de părere că-i cam periculos să călătoreşti seara pe drumul ăsta? întrebă el încet pe Saugel.

— Ziua e mai sigur — se feri Saugel de un răspuns precis.

— Dar dumneata ce crezi, Herr Oberleutnant.

— Eu, Herr Pfeifer, socotesc că în timp de război peste tot te paşte primejdia — îi răspunse Heinrich cu nepăsare.

— Nu mai departe decât ieri, în zona noastră un grup mare de partizani a coborât din munţi.

— Un grup mare, spui? şi în glasul faimosului orator se simţea spaimă.

— Mai bine de o companie.

— Dar ar avea ei îndrăzneala să ne atace? Doar înaintea noastră merge camionul cu ostaşi înarmaţi cu puşti automate, iar în urma lui, noi, dintre care trei suntem înarmaţi cu pistoale, iar şoferul, cu un automat.

— Dacă observaţi, drumul nu-i drept, coteşte brusc când la dreapta, când la stânga şi cotiturile astea...

— Da, da, înţeleg — se grăbi să încuviinţeze Pfeifer — poate că ar fi bine, într-adevăr, să ne întoarcem la Chambéry?

Heinrich abia se ţinea să nu râdă. Îşi aduse aminte ce aere îşi dăduse ziua acest mare orator, precum şi de vorbele lui bombastice de la miting. „Germanii nu se tem de nimeni, decât de Dumnezeu”.

— Dacă doriţi, putem să ne întoarcem, dar ce vor zice auditorii dumneavoastră de la Chambéry? Doar nu suntem copii, cum aţi spus chiar dumneavoastră, ca să ne temem de întuneric. Şi apoi, acum e prea târziu ca să ne mai întoarcem. Maquisards-ii pot fi tot atât de bine în urmă ca şi înainte. Pfeifer tăcu.

— E chiar aşa de primejdios? întrebă în şoaptă Bertina, speriată.

— Foarte primejdios!

— Doamne, şi eu care sunt în uniformă! În maşină se lăsă liniştea aceea încordată, ce se statorniceşte de obicei între oamenii stăpâniţi de acelaşi gând, dar pe care nu se pot hotărî să şi-l mărturisească.

— Dumneata erai dator să-mi explici toate astea la Chambéry, nu aici în mijlocul drumului! ţipă deodată Pfeifer, cu un glas piţigăiat, aruncând lui Saugel o privire ameninţătoare.

— Eu v-am atras atenţia, dar dumneavoastră m-aţi luat în râs în faţa mulţimii — se oţărî Saugel.

— Asta-i curată bătaie de joc! Să te dea pe mâna unor copilandri, şi nici măcar să nu te prevină care-i situaţia!

Maşina trecu în plină viteză prin Mont-Bréol, un sătuc neînsemnat, şi drumul începu să urce pieptiş.

— Ce-ar fi să înnoptăm în satul ăsta? întrebă Pfeifer, întorcându-se spre Heinrich.

— Aici, mai mult ca sigur că ne căsăpesc ca pe nişte pui de găină — îi răspunse el. Vroia să-l bage în sperieţi pe grăsunul acela laş, care la Chambéry îndemna pe alţii la vitejie.

Cotiturile urmau aproape una după alta, maşinile trebuiră să-şi reducă viteza la minimum şi acum înaintau una în spatele celeilalte.

— Claxonează celor din camion să meargă mai repede! Dacă se întâmpla ceva, nici nu putem întoarce îndărăt! strigă Pfeifer, enervat.

— Pe drumul ăsta, o maşină nu poate întoarce — zise Heinrich, liniştit.

Motoarele urlau. Şoferii apăsau pe accelerator, fără să poată mări viteza, şi vuietul se răspândea până departe în munţi.

— Acum maşinile noastre se aud de la cinci kilometri — spuse Heinrich ca în treacăt.

— Dar n-ar fi mai bine să oprim maşina, să reducem acceleraţia motorului şi să rămânem aici peste noapte? Glasul faimosului orator îşi pierduse notele grave.

— Nu, acum ne aflăm în locul cel mai primejdios. Toţi tăceau. Bertina tremura ca scuturată de friguri. Făcură aşa vreo zece kilometri, într-o tăcere adâncă. Cotiturile erau din ce în ce mai rare şi camionul din faţă se depărtă la distanţa hotărâtă, la vreo patruzeci de metri de „Horch". Iată-l, se apropie de o stâncă pe care drumul o ocoleşte.

Ce neplăcut e să mergi aşa la nesfârşit pe sub stânci ce-ţi atârna deasupra capului! De-ar coti mai repede, ca să se convingă că în faţă nu-i ameninţă nimic! Camionul se angaja după cotitură... Iată c-a dispărut! Toţi oftară uşuraţi. Şi dintr-o dată, un bubuit ca de tunet se rostogoli peste munţi. Stânca din faţă se despică în două, barând drumul maşinilor, iar de undeva, de sus, începură să curgă peste şosea bucăţi mari de piatră, acoperind cu zgomotul lor ţăcăniturile slabe ale unor rafale de mitralieră.

Şoferul „Horch"-ului frână în plină viteză. Aruncat înainte, Heinrich se lovi dureros cu bărbia de scaunul din faţă. El deschise brusc portiera şi sări în drum.

La adăpostul maşinii, se târî până la marginea şoselei şi se rostogoli, în şanţ. O rafală lungă de mitralieră în evantai razant, trecu pe deasupra lui. Fără să ridice capul, el se întoarse, cu faţa spre stâncă şi-şi scoase din toc pistolul de calibru mare. Apoi îşi înălţă ochii cu băgare de seamă. Drept înainte, de-a curmezişul drumului, zăcea camionul, stătea aplecat pe unul din cauciucurile din spate care se dezumflase. Îndoit peste unul din borduri, un soldat încremenise cu faţa în jos. Alte trei trupuri zăceau lângă camion. Şi numai ceva mai departe, lângă un pietroi care bara drumul, ţăcănea cu furie din şanţul şoselei un automat german. Lipit cu faţa de pământ, Heinrich privi la stânga. La câţiva metri de el stătea lungit Saugel. Cu automatul întins şi cu capul vârât între umeri, trăgea la întâmplare, în stâncă. Ceva mai încolo, Heinrich desluşi făptura mătăhăloasă a lui Pfeifer, ghemuit în dosul unui pietroi, iar dincolo de dânsul stătea culcată, pesemne, Bertina — lui Heinrich i se păru că-i zăreşte piciorul încălţat cu un ciorap de culoare deschisă.

O nouă rafală de mitralieră îi trecu pe deasupra capului, dar nu atinse pe nimeni.

„Maquisards-ii vor să ne oblige să stăm cu faţa la pământ, ca să ne captureze de vii" — îi trecu lui prin minte.

Heinrich îşi aruncă din nou privirea la Saugel, care îşi schimbase puţin poziţia. Acum stătea aşa fel, încât i se vedea faţa schimonosită de o spaimă animalică. O faţă respingătoare de călău, care a schingiuit, desfătându-se, sute, poate mii de oameni, şi care va mai schingiui şi de aci înainte. „Poetul interogatoriilor", cum l-a poreclit Müller.

„Un prilej mai bun nu se poate ivi". Heinrich întoarse puţin mâna dreaptă în care ţinea strâns pistolul, şi trase. Capul lui Saugel zvâcni, apoi căzu cu fruntea pe patul automatului.

Heinrich continuă să stea nemişcat, cu faţa lipită de pământ. O ridică numai când mitraliera amuţi dintr-o dată. Dar acum, trei ţevi de automate se sprijineau de ţeasta lui.

— Drepţi! Mâinile sus!

Heinrich se ridică şi văzu cum din şanţul şoselei se scoală încet, sub ameninţarea automatelor, trei făpturi: Pfeifer, Bertina şi şoferul. În amurgul care învăluise repede totul, feţele lor păreau nişte măşti albe.

Unul din maquisards-i, înarmat cu un automat, se apropie de Saugel.

— Ăsta-i gata — spuse el unuia dintre partizani — l-a nimerit drept în cap.

— Legaţi-i pe toţi!

Doi inşi veniră la Heinrich şi unul dintre ei îl percheziţionă la repezeală.

— Ia te uită, avea două revolvere, ticălosul! zise el cu răutate, întinzând celuilalt mauserul găsit în buzunar şi arătând din ochi pistolul de calibru care zăcea pe pământ.

— Şi desigur, nici unul nu-i încărcat!

— Ăştia-s curajoşi numai când e vorba de locuitorii paşnici.

— U-u, nemernicule! şi maquisard-ul îl lovi cu atâta putere peste obraz, că Heinrich căzu.

— Ei, ajunge! se auzi un glas. La maşini şi acasă! Iute!

Împingându-i cu automatele, maquisards-ii escortară pe Heinrich, pe Pfeifer, pe Bertina şi pe şofer până la o maşină şi le porunciră să se aşeze în fund. Pe strapontine, cu faţa spre prizonieri, luară loc doi maquisards-i cu pistoalele în mână, iar pe locurile dinainte se aşezară încă doi. Unul dintre ei, pesemne comandantul, strigă.

— Ne întoarcem tot pe drumul pe care am venit. Să nu zăbovim nicăieri!

Maşina porni de-a-ndăratelea şi merse aşa vreo două sute de metri, până când cel care stătea la volan coti într-o crăpătură îngustă, aproape invizibilă prin întuneric. Înaintau cu farurile stinse, trecând peste mormane de piatră, prăbuşindu-se cu roţile din faţă în hârtoape adânci şi urcând din nou pe dâmburi. Maşina se apleca neîncetat, când într-o parte, când în alta, şi de fiecare dată, Heinrich se izbea sau cu fruntea sau cu tâmpla de capul lui Pfeifer.

În sfârşit, maşina ieşi din trecătoare la un drum neted şi începu să gonească cu o viteză nebună. Cam peste o oră se opri. Maquisard-ul care şedea alături de şofer, deschise portiera şi schimbă câteva vorbe cu cineva care nu se desluşea prin întuneric. Vorbeau în şoaptă. Apoi portiera se închise şi maşina porni mai departe.

Abia noaptea târziu, ajunseră într-un sat de munte. Prizonierii fură scoşi unul câte unul şi vârâţi într-un şopron, unde mirosea a paie şi a bălegar.

— Nimeni nu-i rănit? întrebă Heinrich încet, auzind că a ţăcănit lacătul la uşă.

— Eu nu-s rănit — răspunse cel dintâi şoferul.

— Dar dumneata, Herr Pfeifer?

— Pentru Dumnezeu, nu-mi mai rosti numele! oftă propagandistul.

— Maquisards-ii ţi-au luat actele, aşa că oricum au să-ţi afle numele.

Pfeifer părea că scoase un strigăt sau poate că plângea cu sughiţuri.

Heinrich se aşează pe paie. Din pricina loviturii cu care-l cinstise partizanul, îl durea cumplit capul, iar ochiul stâng îi dispăruse sub o umflătură ce creştea mereu.

— Heinrich, Heinrich — se auzi glasul şoptit al Bertinei — ce crezi, au să ne împuşte?

— Mai întâi, au să ne cerceteze — îi răspunse Heinrich cu răutate.

Bertina căzu pe paie, dar numaidecât sări iar în picioare.

— Ei n-au dreptul să se poarte aşa cu o femeie!

— În primul rând, pentru ei, dumneata nu eşti femeie, ci comandant al unui lagăr unde sunt torturate mamele, surorile şi iubitele lor. Iar în al doilea rând...

— Smulge-mi epoleţii cu dinţii! zise Bertina şi se lipi cu umărul de Heinrich, dar el se feri.

— E de prisos — i-o trânti el pe un ton batjocoritor — doar şi dumitale ţi-au luat actele.

— Numai din pricina dumitale am păţit asta, numai din pricina dumitale! O, de ce, de ce am plecat cu dumneata!

Heinrich se trase într-un colţ al şopronului şi se aşează jos, lipindu-şi obrazul umflat de zidul rece de piatră. Această compresă originală îi potoli durerea, făcând să mai scadă şi umflătura de sub ochi. Încordându-şi muşchii mâinilor legate la spate, el încercă rezistenţa frânghiei, care-i strângea încheieturile. Dar nu izbuti să-i lărgească nodul. Îşi zdreli doar pielea. Încredinţându-se că nu-şi poate elibera mâinile, Heinrich se resemnă să aştepte ivirea zorilor.

De altfel, dimineaţa nu era departe. O dovedea dunga cenuşie ce se ivi mai întâi în faţa pragului, transformându-se treptat într-o pată mai deschisă, care scoase în relief dreptunghiul uşii. Încet-încet, ea se făcu şi mai luminoasă; acum nu mai era cenuşie, luase tonuri trandafirii. Dar deodată dispărură şi acestea şi prin crăpături parcă ar fi ţâşnit aur.

Razele unui soare sclipitor se aşternură în şuviţe lungi peste paie şi apoi pe zidul din fund al şopronului. Uşa se deschise.

— Pfeifer, ieşi! se auzi un glas aspru. Propagandistul tresări şi se trase îngrozit mai în fund.

— Ce, aştepţi invitaţie?

Maquisard-ul se apropie de Pfeifer şi apucându-l de guler, îl ridică în picioare.

— Să mergem! Mai iute!

Trupul îmbuibat al propagandistului dispăru pe uşă. Peste zece minute a fost chemat şi şoferul. Acesta se ridică în tăcere, strigă celorlalţi „adio” şi ieşi în urma maquisard-ului.

— Heinrich, nu mai pot, nu mai pot; ei n-au dreptul... — strigă Bertina, izbucnind în plâns. Spune-le că n-au dreptul! Auzi? Dumneata eşti bogat, dumneata le poţi oferi bani! De ce te uiţi aşa? Oferă-le o sumă de bani şi au să ne dea drumul! Fi sigur că n-am să-ţi rămân datoare, Heinrich! Am...

— Goldring! se auzi la uşă.

Călcând în urma escortei sale, Heinrich ieşi în curtea scăldată în razele soarelui. Lumina îl orbea şi el îşi strânse pleoapele.

— Ia te uite la el cât îi de frumos! zise un glas de femeie.

Cu ochiul umflat, cu părul vâlvoi şi plin de fire de paie. Heinrich semăna într-adevăr cu un tâlhar de drumul mare.

— Să te ferească Dumnezeu să încapi în mâna unuia că asta, că te sperii numai de mutra lui! spuse alta.

— Lasă, că n-o să mai aibă când să sperie pe nimeni! le linişti partizanul care escorta pe prizonier. Hai, hai, mână înainte, mergem la comandant!...

În odaia în care intră Heinrich, trei inşi şedeau la o masă, doi dintre maquisards-i erau îmbrăcaţi în portul obişnuit al ţăranilor francezi, cel de-al treilea purta o tunică germană, ponosită.

— Cine eşti dumneata? îl întrebă unul dintre ei, un francez cu mustăţile cărunte, măsurându-l din cap până în picioare.

Heinrich îşi spuse numele şi funcţia, iar cel cu mustăţile cărunte, îi confruntă declaraţia cu actele pe care le ţinea în mână.

— E o persoană importantă! zise într-o franceză stricată cel îmbrăcat cu tunică nemţească.

— Cunoşti dispozitivul diviziei dumitale şi efectivele garnizoanelor din diferitele localităţi unde staţionează?

— Vă rog să mă duceţi la comandantul detaşamentului! zise Heinrich hotărât.

— După cum văd, şi aici ai vrea să-ţi dictezi condiţiile! spuse cel cu tunica germană. Explică-i, Olivier, că se află în captivitate, nu într-o audienţă diplomatică.

Heinrich se uită mai atent la cel care spusese vorbele acestea. Da, nu era nici o îndoială, cel din faţa lui era un rus. Obrazul acesta lat, rotund, trăsăturile specific slave, părul cânepiu şi mai ales accentul...

— Dacă eu vreau să văd pe comandant, înseamnă că am un motiv serios — îi răspunse Heinrich într-o limbă rusă curată. Dacă în clipa aceea ar fi explodat o bombă, n-ar fi făcut mai multă impresie.

— Concetăţean, nu? îl întrebă rusul mirat privindu-l cu o curiozitate făţişă.

— Trebuie să vorbesc cu comandantul. Altceva nu mai spun nimic.

— Melnikov, poftește-l aici pe comandant — porunci în limba franceză cel cu mustăţile cărunte.

Maquisard-ul cu numele Melnikov ieşi din odaie, după ce mai aruncă o privire întrebătoare prizonierului. Peste câteva clipe se înapoie, însoţit de un bărbat îmbrăcat în haine civile. Îndată ce-l zări, Heinrich întoarse privirea în altă parte.

— Ai vrut să mă vezi? îl întrebă comandantul detaşamentului, adresându-se prizonierului.

— Da, da, şi vreau să stau de vorbă în *tête-à-tête* — îi răspunse Heinrich zâmbind, întorcând încet capul spre el. În ochii comandantului se citi mai întâi uimire, apoi bănuiala, pe urmă, ca şi când s-ar fi aprins dinăuntru, izbucniră deodată nişte luminile vesele.

— Lăsaţi-ne singuri! ordonă comandantul celorlalţi trei. Aceştia ieşiră. Doamne, dar prin ce împrejurare? Şi încă în halul ăsta! exclamă André Renard cu bucurie, întinzând lui Heinrich amândouă mâinile.

— Ca să poţi să-mi strângi mâinile, trebuie mai întâi să mi le dezlegi! îi aduse aminte Heinrich, râzând.

— Ptiu, dar prost mai sunt! se ocărî Renard şi scoţând din buzunar un briceag, tăie frânghia cu care erau

legate mâinile prizonierului. Dar ele erau atât de umflate şi de înţepenite, că-i căzură neputincioase, şi vechii prieteni nu şi-au putut strânge mâinile. Pielea zdrelită de la încheietura mâinii drepte reţinu atenţia lui André Renard.

— Să vină o soră! Să aducă tinctură de iod şi pansamente! strigă el, crăpând uşa. Apoi se apropie de Heinrich, îl cuprinse de umeri şi-l scuturã zdravăn. Va să zică, iată pe cine au pus mâna ai noştri, aseară!

Heinrich îşi ascunse mâinile la spate.

— Mai întâi, te rog să mă asculţi. Pansamentul se poate pune şi după aceea.

Heinrich îi aduse la cunoştinţă ce măsuri a luat comandamentul diviziei pentru a pune stavilă activităţii partizanilor.

— Aşadar, André, luându-mă prizonier, aţi pierdut un aliat la comandamentul diviziei şi în afară de asta, mi-aţi năruit toate planurile.

— Acum încep să bănuiesc ce fel de planuri... Dar fii fără grijă, nici prin gând numi trece să calc înţelegerea noastră de a păstra tăcere. Deocamdată, problema asta s-o lăsăm deschisă. Pentru mine, e de ajuns să ştiu că dumneata ne eşti prieten...

— Un prieten care trebuie să vă părăsească cât mai repede; e şi în interesul vostru, şi în al meu. Un lucru însă, despre rosturile mele trebuie să ştie cât mai puţină lume.

— Înţeleg.

— Cu atât mai mult că printre oamenii voştri sunt şi agenţi provocatori. Chiar vreau să-ţi atrag atenţia asupra unuia dintre ei. Se pare că lucrează la uzina electrică de lângă Saint-Rémy. De curând, a fost arestat de Gestapo dar a fost pus repede în libertate. El e acela care a dat de urma oamenilor voştri de legătură şi ia denunţat Gestapoului... Şi fiindcă veni vorba, Saugel, locţiitorul şefului serviciului SS a fost ucis, aseară, în timpul atacului asupra automobilului nostru. Aşa că aţi scăpat de un duşman periculos, cu atât mai mult că lui i-a denunţat agentul provocator pe oamenii voştri de legătură. Cred că denunţătorul trebuie înlăturat fără întârziere şi ar fi bine să renunţaţi pentru un timp oarecare la serviciile agenţilor de legătură din Saint-Rémy...

— Îţi mulţumesc. Informaţiile acestea sunt extrem de preţioase pentru noi. Acum, ce să ne facem cu dumneata? Poate vrei să rămâi la noi?

— E prea devreme, André. Încă n-am dreptul.

— Atunci trebuie să înscenăm o evadare. Să chem pe şeful de stat-major. E un mare meşter în astfel de trucuri.

— Dar e un om loial?

— Cât se poate de loial. Îmi pun capul pentru el. Urăşte fascismul, ştie să-şi ţină gura şi-i şi foarte curajos, ca toţi ruşii, de altfel.

— Bine, cheamă-l.

Peste câteva minute, apăru în prag partizanul cel cu tunica nemţească, pe care Heinrich îl mai văzuse.

— Uite ce este, prietene. Din întâmplare, am pus mâna pe cine nu trebuia. Acum suntem datori să ne îndreptăm greşeala, dar aşa fel ca să nu ştie nimeni, numai tu şi cu mine.

— Mai întâi, faceţi cunoştinţă. Dumnealui e ofiţerul care a venit la mine în satul La Travelsa, ceea ce ştim numai noi amândoi.

Cu un zâmbet larg, Melnikov strânse cu putere mâna lui Heinrich. Acesta se strâmbă.

— Te doare? Dar ochiul? De unde să ştiu că eşti dumneata?

— Va să zică, vânătaia asta-i de la dumneata?

— De la mine — răspunse Melnikov oftând încurcat, îşi privi pumnul şi dădu din cap a dojană.

După ce şeful de stat-major îşi expuse planul evadării, André Renard se uită la el cu îndoială.

— E singura soluţie. Fiţi fără grijă, o s-o înscenez aşa fel că nici dracul n-o să bănuiască nimic. Îmi iau eu toată răspunderea. La un lucru mă gândesc: n-o să li se pară suspect celor de la comandamentul diviziei şi de la Gestapo că numai Goldring a reuşit să scape dintre toţi? Poate să-i facem scăpaţi şi pe fată, şi pe şofer? Propagandistului, îţi spun drept, n-aş vrea să-i dau drumul.

— Pe Bertina Grausammel?! Heinrich sări ca ars. Păi ştiţi voi în ce scop a fost trimisă ea în Franţa şi ce bestie este?

— Încă n-am cercetat-o. Totuşi, cred, fiind femeie... — dar aruncând o privire lui Goldring, Melnikov tăcu zguduit de expresia chipului său.

— Aseară, când am plecat din Chambéry — spuse Heinrich apăsat — mi-am dat cuvântul mie însumi că Bertina Grausammel nu va ajunge vie la destinaţie. Şi vă rog să nu-i mai spuneţi fată, femeie! Este o SS-istă înfocată, care a venit aici cu mandatul de a introduce în lagărul de concentrare un regim special.

Heinrich le povesti tot ce ştia despre Grausammel.

— Dacă-i aşa, o vom judeca cu judecată poporului — zise cu asprime André Renard — Melnikov, dă ordin să fie separată de bărbaţi şi păzită cu străşnicie... La Pfeifer va trebui să renunţi. Propagandistul ăsta nu ne mai poate face nici un rău. În momentul de faţă, evenimentele fac o propagandă mai bună decât vorbele.

Aproape o oră statură la sfat André Renard, Piotr Melnikov şi Heinrich Goldring, chibzuind planul evadării. Când Heinrich a fost readus în şopron, nu găsi acolo decât pe Pfeifer şi pe şofer.

— Dar undei Fräulein Grausammel?

— La cercetare — îi răspunse şoferul.

Pfeifer şedea nemişcat, cu capul în piept şi privirea pierdută în pământ. Mâinile lui, ca şi ale celorlalţi prizonieri, erau legale la spate cu nădejde. Brasarda roşie, cu o zvastică încadrată într-un cerc alb, îi atârna de mânecă ca o cârpă. Se vede că interogatoriul îi spulberase orice speranţă că va scăpa mai mult sau mai puţin onorabil.

— Herr Pfeifer, vreau să fac apel la bărbăţia dumitale şi să-ţi spun că niciodată nu trebuie să pierzi speranţa, nici chiar atunci când ai mâinile legate la spate şi a doua zi te aşteaptă judecata maquisards-ilor.

— Judecată? Ce judecată îşi reveni din amorţeală Pfeifer.

— Dumitale nu ţi s-a spus că mâine dimineaţă vom fi judecaţi de tribunalul partizanilor?

Pfeifer, pe care întrebarea lui Heinrich îl trezise din apatie, îşi lăsă iarăşi capul în piept. Acum încremenise

de-a binelea...

— Herr Pfeifer, ce părere ai, cam ce atitudine ar trebui să adoptăm noi la judecată? Heinrich se aşează mai aproape de propagandist.

— N-are nici o importanţă, sfârşitul e acelaşi — îi răspunse Pfeifer cu nepăsare. Pierduse orice nădejde.

— La naiba, un ofiţer din armata Führer-ului trebuie să moară frumos! Am să le arăt eu cum ştie să moară un arian adevărat, şi te îndemn şi pe dumneata să faci la fel.

— Arian sau nearian, ce importanţă are asta acum? Iar felul cum mori... parcă nu-i totuna cum mori!

— Altfel vorbeai oamenilor la mitinguri. Ce zici?

— Parcă-i mare greutate să dai din clanţă? zise şoferul cu răutate — iar noi proştii ascultăm... Eh, de mi s-ar da acum o cană cu apă şi mi s-ar vârî în gură o ţigară, cred c-aş înghiţi cu plăcere chiar şi glonţul maquisards-ilor. Mai ales că-s înarmaţi cu automate de-ale noastre. Asta înseamnă că şi glonţul o să fie tot nemţesc — zâmbi strâmb şoferul.

Heinrich se ridică, se apropie de uşă şi începu să bată în ea cu piciorul.

— Ce vrei? se auzi un glas neprietenos din curte.

— Cheamă pe comandantul gărzii!

— Ne putem lipsi de el.

Heinrich începu din nou să bată în uşă.

— Ce tot te frămânţi acolo?

— Am să bat până ai să chemi pe comandantul gărzii — strigă Heinrich furios.

— Herr Ofiţer, Herr Ofiţer! Te rog din suflet, stai liniştit! şoptea Pfeifer speriat — au să ne ucidă!

Dincolo de uşă se auziră paşi, lacătul ţăcăni şi în prag se ivi Melnikov, însoţit de un alt maquisard.

— Ce vrei? îl întrebă şeful de stat-major.

— Puteţi să ne judecaţi, după judecată n-aveţi decât să faceţi cu noi ce poftiţi, dar până atunci n-aveţi dreptul să vă bateţi joc de noi! aproape că urlă Heinrich.

Cu ochii plini de o spaimă animalică, Pfeifer se uita la maquisards-i.

— Cine-şi bate joc de voi?

— De aseară nu ni s-a dat nici o picătură de apă, nici o fărâmă de pâine, iar mâinile nu ni s-au dezlegat nici până acum.

— Lasă, pe lumea cealaltă au să vă primească şi cu burta goală!

— Cer să ne daţi apă, pâine şi ţigări! ţipă Heinrich.

— De ce urli? Melnikov se apropie de prizonier cu pumnii strânşi. Marş de aici! strigă el şi, pe neaşteptate, îl îmbrânci.

Heinrich se clătină şi căzu pe paie. Dar în aceeaşi clipă, prizonierul agăţă cu piciorul drept piciorul lui Melnikov, iar cu cel stâng îl lovi din răsputeri mai jos de genunchi. Era o figură de jiu-jitsu, pe care Heinrich o stăpânea la perfecţie. Melnikov căzu ca trăsnit. Atunci partizanul care-l însoţea se repezi la Heinrich şi-l izbi cu putere în piept cu patul puştii!

„Asta-i peste program!" îşi zise el.

— Lasă că-ţi arăt eu ţie! mârâi Melnikov şi ieşi.

Heinrich se ridică, se apropie de uşă şi începu iar s-o izbească cu piciorul.

— Pentru Dumnezeu! Stai jos! Din pricina dumitale au să ne ucidă pe toţi! îşi ieşi Pfeifer din fire.

— N-am să mă liniştesc până n-am să obţin ceea ce vreau! Uşa se deschise din nou şi în prag apărură iarăşi Melnikov şi partizanul. În spatele lor stătea o femeie care ţinea în mâini trei bucăţi de pâine, un urcior cu apă şi ceşti. Melnikov rămase la uşă cu automatul în mână, iar însoţitorul lui se apucă să dezlege mâinile prizonierilor.

— Mâncaţi, dar repede! N-avem timp să vă dădăcim! strigă Melnikov, nerăbdător.

— Dar noi nu vă reţinem! răspunse Heinrich în bătaie de joc apoi muşcă din bucata de pâine şi luă o înghiţitură de apă.

După masa gustoasă pe care i-o serviseră cu un ceas mai devreme André Renard şi Melnikov, pâinea uscată nu lunecă deloc pe gâtul lui Heinrich. Şoferul şi Pfeifer înghiţiseră cât ai clipi şi pâinea, şi apa, dar el tot mai mozolea în gură bucata lui.

— Mult am să mai aştept aici? strigă Melnikov şi îi smulse ceaşca din mână.

— N-ai decât să te îneci cu apa ta cu tot! făcu Heinrich cu nepăsare şi trase cu plăcere din ţigara pe care i-o întinse femeia cu puţin mai înainte.

— Legaţi-le mâinile! porunci Melnikov, când prizonierii îşi sfârşiră ţigările. Şi din nou li se legară mâinile, şi din nou ţăcăni lacătul după ce se închise uşa.

— Ei, te-ai mai răcorit puţin? îl întrebă Heinrich pe Pfeifer.

— Te rog din tot sufletul, nu-i mai aţâţa — scânci propagandistul — şi aşa sunt furioşi pe noi, acum au să fie şi mai îndârjiţi!

— Ăsta-i numai începutul, să vezi cum am să mă port la judecată. Dar acum să încerc să adorm. Te sfătuiesc să faci şi dumneata la fel.

Heinrich potrivi paiele cu umărul, se cuibări în ele şi peste zece minute dormea dus.

Seara, au fost chemaţi din nou pe rând, la cercetări. Pe Pfeifer şi pe şofer îi ţinură puţin, dar interogatoriul lui Goldring dură mult mai mult, adică exact atât cât a fost nevoie să pună la punct detaliile planului de evadare. După terminarea cercetărilor, cei trei prizonieri au fost legaţi la ochi, urcaţi într-o maşină şi duşi într-o direcţie necunoscută.

Merseră mult. Cam două ceasuri. În sfârşit, camionul se opri în faţa unei clădiri. Prin întuneric, nu i se desluşea decât vag contururile. Câteşitrei au fost vârâţi într-o încăpere şi cine ştie de ce, li se dezlegară ochii. Dar prizonierii nu vedeau acum mai bine decât atunci când aveau ochii legaţi.

— Şofer, eşti aici? Dar dumneata, Herr Pfeifer? Dar unde-i Bertina Grausammel? Nu-mi place că a fost separată de noi, nu-i a bine! Dar poate că i-au dat drumul?

— Ţi-ai găsit! Era îmbrăcată în uniformă de SS şi lor le place uniforma asta tot atât cât şi cea cafenie a naţional-socialiştilor — răspunse şoferul posomorât. Pfeifer parcă oftă, parcă gemu.

— Meine Herren — zise Heinrich în şoaptă — în timp ce veneam încoace, am izbutit să-mi dezleg mâinile şi acum am să vi le dezleg şi vouă. Pe cât se pare e ultimul nostru popas pe drumul... spre moarte... Dar eu am să încerc s-o înşel. Peste puţin, am să cer să mă scoată afară pentru nevoile mele şi am să folosesc prilejul ca să caut s-o şterg. Dacă am să reuşesc, am să fac tot ce se poate ca să vă scap şi pe voi.

Heinrich dezlegă mâinile şoferului, apoi pe ale lui Pfeifer care tremura din tot trupul.

— Dacă ai să izbuteşti să evadezi, ăştia au să ne ucidă fără judecată strigă el, înşfăcându-l pe Heinrich de mânecă — eu n-am să te las, n-am să-ţi permit să rişti viaţa noastră.

— Nu mai urla atâta! se amestecă şoferul. Acum când e vorba de viaţă şi de moarte, nu-şi mai alegea expresiile şi cu un gest foarte puţin politicos, îl apucă pe Pfeifer de umeri. Este singura noastră speranţă de salvare şi dumneata ne pui beţe în roate!

Şi zicând acestea, îl trase pe propagandist de la uşă şi-i astupă gura cu palma.

Cum făcuse şi ziua în şopron, Heinrich începu să bată cu piciorul în uşă.

— Ce vrei? se auzi glasul lui Melnikov.

— După ospăţul vostru, ne-a apucat durerea de burtă, lua-var naiba pe toţi! strigă Heinrich.

Melnikov trase o înjurătură, dar deschise uşa. Se auzi comanda: „Pregătiţi armele!". Cineva intră în încăpere şi îmbrâncindu-l pe prizonier de la spate. Îl scoase în curte. Apoi se auzi ţăcănind lacătul.

Cu răsuflarea oprită, Pfeifer şi şoferul ascultau cu încordare. Dar de jur împrejur era linişte, nu se auzea nici un zgomot nici un foşnet. Abia peste vreo cinci minute răsunară strigăte şi tropăituri de picioare.

— Stai! Prinde-l!

Urmă o împuşcătură, alta, apoi o rafală de mitralieră.

Peste câteva clipe, zgomotele se depărtară, şi din nou se lăsă linişte.

…Peste o oră, când Leutnant Schweizer, comandantul punctului de sprijin numărul şase, îl văzu pe Goldring, încremeni de groază. Cu ochiul umflat şi mâinile însângerate, nu mai semăna aproape deloc cu ofiţerul cu însărcinări speciale, pe care-l întâlnise de atâtea ori la comandament.

— Dă-mi te rog imediat legătură cu statul-major al diviziei! îi ordonă Goldring.

Locotenentul chemă divizia.

— Vorbeşte Oberleutnant von Goldring. Da, da... Despre aceasta mai târziu... Nu mă întrerupe şi ascultă-mă, fiecare clipă e scumpă... Transmite generalului că aseară am fost capturaţi de partizani. Eu am reuşit să fug, dar Herr Pfeifer şi şoferul se găsesc la câţiva kilometri de punctul de sprijin numărul şase. Mâine dimineaţă vor fi executaţi. Rog să se trimită imediat o companie de vânători. Eu cunosc drumul, aşa că am să-i conduc. Pentru Dumnezeu, grăbeşte-te, fiecare clipă e scumpă!

Heinrich puse receptorul pe furcă şi se lăsă pe un scaun.

— O ţigară de foi! N-am fumat de aseară!

Dar locotenentul Schweizer n-avea ţigări de foi, şi Heinrich trebui să se mulţumească cu o ţigaretă ieftină.

— Au fost trimise câteva detaşamente în căutarea dumneavoastră — îi comunică locotenentul, când văzu că oaspetele său neaşteptat şi-a venit în fire.

— La comandamentul diviziei se ştie tot?

— Se ştie numai că maşina a fost atacată de maquisards-i însă cadavrul locotenentului Saugel a dat de bănuit tuturor că şi celorlalţi călători li s-a întâmplat o mare nenorocire.

Compania de vânători sosi în patruzeci şi cinci de minute şi, o dată cu ea, veni şi Lütz în maşina lui Heinrich, pe care o conducea Kurt.

— Uite unde duce uşurinţa ta! îşi luă în primire Lütz prietenul, din prag.

— Dar ce legătură are uşurinţa mea cu toate astea?

— Trebuia să iei o gardă mai numeroasă şi să nu pleci la drum seara!

— Karl, uiţi că de gardă trebuia să aibă grijă Saugel, răposatul Saugel, eu nu eram decât un pasager. Şi dacă am plecat seara, e pentru că aşa a vrut Pfeifer. Dar despre toate astea vom vorbi pe urmă. Câţi soldaţi au sosit?

— O sută şaizeci de soldaţi şi zece mitraliere uşoare — raportă comandantul companiei.

— Daţi-mi o hartă!

După ce se desfăcu harta, Heinrich începu să dea ordine:

— Dumneata, Herr Oberleutnant Krause, ia un pluton şi înaintează pe drumul acesta. Ai să fii coloana principală. Dacă coloana dumitale nu va fi primită cu focuri, ceea ce nu-i prea probabil, să coteşti de la sat spre stânga, ca să le tai maquisards-ilor retragerea spre munţi. Eu am să iau comanda a două plutoane şi am să înaintez pe flancul drept, în urma dumitale. Acum treci la execuţie!

Obişnuiţi cu operaţiile în munţi, vânătorii înaintau repede, aproape fără să facă zgomot. Când mai erau vreo cinci sute de metri până la sat, plutonul de sub comanda locotenentului Krause coti la stânga. Heinrich dădu comanda şi cele două plutoane se împrăştiară în lanţ de trăgători. În clipa aceea, mitralierele partizanilor deschiseră focul. Heinrich se trânti la pământ alături de Lütz.

— Din stânga, câte unul, salt înainte! dădu el comandă. Fără a slăbi focul pe flancul drept, partizanii, cu o energie surprinzătoare, atacară flancul stâng. „Asta nu mai e după plan. Melnikov cam întrece măsura. Parcă văd c-o să fie încercuit" — îşi zise Heinrich, nervos, şi începu să înainteze în salturi.

Partizanii încetară focul tot atât de fără veste cum îl deschiseseră. Peste vreo zece minute, când compania de vânători se năpusti cu strigăte asurzitoare în micul sătuc, alcătuit doar din câteva căsuţe, nu mai găsi pe nimeni.

Heinrich şi Lütz alergară spre şopronul de piatră şi sfărâmară lacătul.

— Herr Pfeifer, eşti în viaţă? strigă Heinrich.

Lütz îşi aprinse lanterna. Într-un colţ şedeau înghemuiţi unul într-altul şoferul şi propagandistul, care de spaimă, aproape că-şi pierduse cunoştinţa.

— O, Herr Oberleutnant! îşi veni, în sfârşit, în fire Pfeifer. Şi cu un muget care aducea mai curând a bocet, căzu la pieptul lui Heinrich.

Acesta, ajutat de Lütz, îl scoase la aer, ducându-l de braţ ca pe un bolnav. Alături de uşa mare pe unde ieşiseră, se afla şi una mai mică, dată de perete. Lütz îşi vârî capul înăuntru, aprinse lanterna, dar deodată scoase

un strigăt. Heinrich se repezi într-acolo. Chiar lângă prag, zăcea Bertina Grausammel.

— E moartă! zise Lütz, aplecându-se asupra ei.

— Poate a ucis-o vreun glonţ de-al nostru — spuse Heinrich.

— În orice caz, a murit cu demnitate — se auzi în spate glasul gros al lui Pfeifer. Văzând că se află în siguranţă, îşi venise repede în fire şi-şi reluase atitudinea obişnuită.

Heinrich se uită la el şi nu-i venea să-şi creadă ochilor. Propagandistul avea un aer important şi toată înfăţişarea lui părea a spune că omenirea trebuie să-i fie recunoscătoare pentru simplul fapt că s-a născut...

Cei eliberaţi ajunseră la Saint-Rémy în revărsatul zorilor. După ce trecu pe la spital ca să-şi panseze mâna. Heinrich se duse la hotel şi adormi numaidecât. Dormi un somn lung, adânc şi liniştit. Nu auzi nici când veni Müller să-l vadă, nici când Lütz încercă să-l trezească ca să meargă la masă, la cazinou. Şi a fost mai bine aşa. Nici chiar puterea lui de a se stăpâni nu i-ar fi fost de ajuns ca să asculte liniştit pe Pfeifer, povestind despre purtarea lor eroică din timpul captivităţii. Totuşi, trebuie să fim drepţi. Pe primul plan îl punea pe Oberleutnant Goldring. Din istorisirea propagandistului reieşea că Heinrich, ca un uriaş din poveste, cu toate că era legat cobză, trântise la pământ câţiva maquisards-i şi gâtuise cu mâinile goale toată garda. Într-un cuvânt, se purtase ca un arian sută în sută, ca un adevărat ofiţer al invincibilei armate a Führer-ului.

În ziua aceea, la cazinou se bău foarte mult în sănătatea lui Pfeifer şi pentru curajul neasemuit al lui von Goldring. Toţi erau prea bine dispuşi, ca să-şi aducă aminte de cei morţi. Cel mai vesel era Müller. Dacă n-ar fi fost nevoit să se interneze la spital, ar fi trebuit să se ducă el să primească oaspetele sus-pus şi acum ar fi zăcut în locul lui Saugel, în mormântul din piaţa cea mare a oraşului Saint-Rémy.

21. Călătoria la Valul atlantic

— Cum te simţi baroane? îl întreba Ewers pe Heinrich, după o săptămână de la întâmplările descrise mai sus, când acesta îi raportă că şi-a reluat serviciul.

— Foarte bine, Herr General, vă mulţumesc pentru atenţie.

— Va să zică suntem amândoi în formă — spuse Ewers şi, sculându-se de la birou începu să se plimbe prin cabinet. Călătoria mea la Lyon mi-a îmbunătăţit foarte mult starea de spirit.

— Nu îndrăznesc să vă întreb care-i pricina, Herr General.

— Ai s-o afli îndată. Am să-ţi spun un lucru, pe care, în afară de dumneata şi de adjutant, nu-l ştie nici unul dintre ofiţerii noştri, şi deocamdată nici nu trebuie să-l ştie... Ai auzit de Valul Atlantic?

— Sigur că am auzit, dar nu prea ştiu ce este.

— Întocmai ca şi mine. Uite despre ce este vorba. Comandamentul plănuieşte să trimită pe frontul de răsărit toate diviziile apte de luptă. Se vede că se pregăteşte iarăşi o operaţie de proporţii mari. În acest scop, diviziile cele mai bine dotate, aflate în zona Valului Atlantic, vor fi dislocate pe frontul de răsărit, iar divizia noastră va ocupa o poziţie de apărare pe linia Valului. Cum îţi place asta, Herr Oberleutnant?

— Eu unul, sunt foarte bucuros că vom avea, în sfârşit o misiune mai importantă decât paza unor obiective militare!

— Sunt complet de acord cu dumneata. Însă, după cum ştii, divizia noastră nu-i încă pe deplin dotată, nici cu efective în oameni, nici cu armament. Sectorul ce ni se încredinţează este ocupat în prezent de divizia generalului-maior Tolle. Îţi mai atrag atenţia că, deocamdată, lucrul acesta este un secret chiar şi pentru ofiţerii comandamentului.

— Sunt deprins să păstrez secretele, Herr General.

— Ştiu, ştiu! Tocmai de aceea îţi încredinţez o misiune dintre cele mai delicate. Mai bine zis, două. Să încep cu prima. Trebuie să trimit un ofiţer la comandamentul generalului maior Tolle, pentru a i se da datele cu privire la numărul punctelor de foc pe care va trebui să le completăm cu armamentul necesar, precum şi asupra poziţiilor de rezervă. Fireşte toate aceste puncte de foc sunt dotate în prezent cu armamentul diviziei comandate de generalul Tolle, pe care îl va lua cu el când va pleca pe frontul de răsărit. Tunurile grele de care dispunem nu sunt suficiente ca să dotăm toate punctele de foc, de aceea datele de care ţi-am vorbit ne sunt foarte necesare. Pe baza lor, vom cere imediat comandamentului superior să ne înzestreze cu armamentul trebuitor, de felurite calibre. Vreau ca în sectorul cel nou, divizia mea să fie cât mai bine pregătită pentru orice surpriză. Aceasta este misiunea oficială, ca să zic aşa, pe care ai s-o îndeplineşti cu uşurinţă, întrucât statul-major al diviziei lui Tolle a şi primit instrucţiuni în acest sens. Acum, să trecem la a doua misiune, care e mult mai delicată...

Generalul se plimbă de câteva ori prin birou. Heinrich îl urmărea în tăcere.

— Înainte de a ne deplasa, aş vrea să am o idee cât mai completă despre sectorul de pe valul apusean, pe care va trebuie să-l apărăm. De aceea, te-aş ruga să te informezi personal asupra lucrărilor fortificate, asupra cazărmilor, depozitelor, aprovizionării cu apă potabilă, asupra sistemului de legături... Dacă pentru îndeplinirea primei misiuni ţi se vor da directive, pentru cea de-a doua nu ţi se vor da. Dumneata te vei prezenta la comandament, unde ţi se vor încredinţa datele de care am vorbit, dar s-ar putea să nu fii lăsat să vizitezi punctele fortificate. Aşadar, este o misiune delicată şi diplomatică totodată. L-am rugat pe comandantul corpului de armată să dea o aprobare oficială ca să poţi vizita aceste lucrări, dar a refuzat, motivând că vom avea destulă vreme să ne punem la curent cu toate acestea după dislocare. Eu însă, aş vrea să am aceste date mai devreme. Ai înţeles limpede, Oberleutnant, care-s instrucţiunile dumitale?

— Da, Herr General. Când ordonaţi să plec?

Ewers apăsă pe butonul soneriei. Intră Lütz.

— Documentele lui Goldring sunt gata?

— Jawohl, Herr General!

— Atunci, cred că ai putea să pleci mâine dimineaţă.

— Am să plec mâine în zori, cu maşina până la Chambéry. Acolo am să iau trenul pentru Lyon, la corpul de armată. Dar de la Lyon, o să-mi continui drumul spre Saint-Nazaire.

— Nu-ţi limitez durata acestei călătorii, dar sper că ai să te întorci repede.

Lütz şi Heinrich ieşiră împreună din cabinetul generalului.

— Te invidiez, Heinrich.

— Şi de ce, mă rog?

— Călătoreşti necontenit, te duci peste tot, iar eu, în afară de acest comandament, de care m-am săturat până peste cap, nu văd nimic — i se plânse Lütz.

— Cred că nu mă invidiezi că am căzut eu în mâinile maquisards-ilor şi nu tu?

— Asta-i unica delegaţie în care n-aş fi plecat cu plăcere — râse Lütz.

— Karl, sper că n-ai nimic împotrivă ca ultima seară înainte de plecare s-o petrecem împreună?

— Se înţelege, numai de nu ne-ar strica-o iarăşi Müller.

— Am să mă duc înadins mai devreme la el, să-mi iau rămas bun, ca nu cumva să-i treacă prin cap să vină la mine.

Heinrich ieşi de la comandament şi se îndreptă spre serviciul SS, când deodată atenţia i-a fost atrasă de un bătrân anticar, care împingea un cărucior, strigând de răsuna strada:

— Gravuri vechi, miniaturi de cei mai huni pictori ai Franţei, reproduceri după cele mai celebre tablouri din lume. Operele de artă dezvoltă gustul. Mai bine să ai o copie bună după tabloul vreunui pictor celebru, decât mâzgălitura proastă a unui zugrav! Cumpăraţi stampe vechi, reproduceri, copii după sculpturi!

Heinrich se apropie de bătrân.

— Spune-mi, te rog, n-aş putea găsi la dumneata copii bune după Rodin?

— Chiar şi copiile după Rodin sunt de prea mare valoare ca să le port cu mine. Dar ce anume ar dori,

monsieur l'officier?

— De mult doresc să am o copie bună după bustul lui Victor Hugo.

— Aveţi noroc, *monsieur*! Acum, de curând, am achiziţionat cu totul întâmplător o copie foarte reuşită a acestui bust. Dacă doriţi, v-o pot aduce acasă peste o jumătate de oră.

— Adresa mea este hotel „Temple", camera nr. l2 — îi spuse Heinrich şi se depărtă.

După ce scăpă de Kurt, Heinrich începu să se plimbe tulburat prin cameră, uitându-se mereu la ceas. Întâlnirea lui cu anticarul ambulant îl emoţionase adânc. Fusese prea neaşteptată şi de aceea era neliniştit, ba chiar îngrijorat.

Când auzi o bătaie în uşă, Heinrich răsuflă cu uşurare. În prag, se ivi bătrânul anticar; ţinea în mâini un obiect înfăşurat într-o basma mare, neagră.

— Dacă nu mă înşel, *monsieur* l'officier a dorit să aibă o copie după bustul lui Victor Hugo?

Dar Heinrich nu aruncă nici măcar o privire la copie.

— Suntem singuri! zise el încet, încuind uşa.

— Descui-o! îi porunci bătrânul cu asprime. Ce secrete ar putea avea un Oberleutnant din armata germană şi un anticar bătrân?

Heinrich întoarse cheia în broască. Bătrânul puse bustul între el şi Heinrich şi se aşeză pe marginea scaunului, cum fac oamenii de rând în prezenţa unor persoane cu vază. Apoi scoase din buzunar câteva miniaturi şi le înşiră pe masă. Acum, tabloul era foarte firesc şi dacă cineva ar fi intrat din întâmplare în cameră, nu i s-ar fi părut nimic suspect. Un biet anticar încearcă să strecoare o imitaţie unui ofiţer care nu se pricepe în artă. Fără să-şi schimbe atitudinea şi nici expresia, bătrânul începu o discuţie cam ciudată:

— Tovarăşe căpitan, am impresia, şi nu numai eu, că de ceva timp dumneata rişti mult prea mult.

— Toată munca mea de aici este un risc.

— Ştiu, dar prea ai lăsat hăţurile din mână. Sunt dator să te avertizez că s-a pus problema mutării dumitale de aici.

Heinrich tresări.

— După cum văd, şi nervii au început să te cam lase. Bătrânul se uită cu luare-aminte la Heinrich. Am aflat despre legăturile dumitale cu maquisards-ii şi de ajutorul ce le dai. Lucrul acesta îl ştiu vreo câţiva inşi, vreo zece chiar. N-ai nimic de zis?

— Nu....

— Şi te simţi în deplină siguranţă?

— Primejdia e legată de însuşi caracterul muncii mele.

— Nu-i vorba de asta. Vreau să-ţi atrag atenţia că gestul dumitale imprudent de pe platou, când ai pus mâna pe cei doi partizani şi pe urmă i-ai lăsat liberi, e cunoscut de câteva persoane.

— Bănuiesc că lucrul acesta îl ştie şi stăpâna hotelului meu.

— Da dumneata n-ai observat că Gestapoul se interesează de cei din anturajul dumitale?

— Ştiu sigur că se interesează.

— Spune-mi şi mie ce ştii.

Heinrich îi repetă ultima lui convorbire cu Saugel, îi vorbii de bănuielile acestuia cu privire la Monica şi de agentul provocator de la uzina electrică.

— Şi ce măsuri ai luat?

Pe Saugel l-am lichidat, iar în ce priveşte agentul provocator, am înştiinţat-o pe Monica Tarval, care e în legătură cu cei de la uzina electrică, precum şi pe comandantul detaşamentului de partizani...

— Electricianul şef a murit acum două zile, electrocutat de un curent de înaltă tensiune.

Heinrich oftă uşurat.

— Şi ce suspiciuni mai sunt împotriva dumitale?

Heinrich îi vorbi de interogatoriul pe care i-l luase Müller lui Kurt şi de anonima lui Schulz. Anticarul căzu pe gânduri.

— Schulz trebuie înlăturat. Şi cât mai repede. Dacă i-a încolţit o bănuială şi a început să zgândărească lucrurile, nu se va mulţumi numai cu o anonimă.

— Mâine trebuie să plec la Valul Atlantic şi sper să dau peste el acolo. Doar denunţul lui a fost expediat din Montefleurs.

— Cu ce însărcinare pleci la Valul Atlantic? Heinrich îl puse la curent cu misiunea dată de Ewers.

— Trebuie să ştii că de datele astea noi avem nevoie ca de aer. Aliaţii noştri amână mereu deschiderea celui de-al doilea front, pretextând că Valul Atlantic constituie o fortăreaţă de necucerit. De aceea, caută să execuţi această însărcinare cu cât mai multă precizie. Noi ne vom mulţumi cu copia raportului dumitale către general, şi bineînţeles, cu clişeele respective. Dar nu uita un lucru: Gestapoul păzeşte ca lumina ochilor secretul acestor lucrări de apărare. Până acum au căzut mai mulţi agenţi englezi şi de ai noştri.

— Nădăjduiesc să am noroc.

— Şi noi nădăjduim. Dumneata ai reuşit să te maschezi minunat, ceea ce-ţi uşurează foarte mult munca. Şi ar fi o nebunie de neiertat să te demaşti printr-un gest imprudent sau o bravadă inutilă. Iată de ce ne îngrijorează aşa de mult riscurile la care te expui, amestecându-te în chestiuni de care trebuie să te ţii departe. Între altele, mă refer la Ludvine Décoque.

— Şi eu am stat o vreme la îndoială. Dar arestarea ei punea în primejdie securitatea mea personală.

— Mie mi se pare că ai fost condus şi de un alt considerent. Nu uita, căpitane, că uneori, încercând să salvăm un om, riscăm viaţa a sute, poate a mii de oameni. Riscăm să dăm peste cap planuri, de care noi doi n-avem nici cea mai mică idee. Or, planurile elaborate de înaltul comandament se bizuie şi pe contribuţia noastră şi ar fi păcat să se renunţe la ele. Prin urmare, fii prudent, de zece ori mai prudent ca până astăzi... Acum, cu privire la Schulz. Am să iau toate măsurile ca să fie lichidat. Şi-a pătat mâinile cu atâtea crime, exterminând populaţia paşnică, încât merită cea mai aspră pedeapsă. Iar faptul că s-a hotărât să se amestece în treburile serviciului nostru de contrainformaţii, nu face decât să grăbească sentinţa pe care o merită ca criminal de război. S-ar putea întâmpla însă să nu fiu în stare să-mi îndeplinesc făgăduiala. Dacă în timpul cât vei sta în sectorul Saint-Nazaire,

n-ai să primeşti nici o veste de la mine, va trebui să-l lichidezi chiar dumneata. N-aş fi vrut să te încarc cu această sarcină, dar nu văd altă soluţie. Trebuie să acţionăm cu iuţeală, altfel eşti expus să fii demascat, iar în momentul de faţă noi avem nevoie de dumneata mai mult ca niciodată. Bine că mi-am adus aminte, ordonanţa dumitale e un om de încredere?

— Da.

— Gestapoul foloseşte adesea ordonanţele, ca să supravegheze pe ofiţerii suspecţi.

— Ordonanţa mea mi-i devotată.

— Asta-i bine. Poartă-te aşa fel ca să-ţi fie credincioasă cu trup şi suflet. E un amănunt, dar în munca noastră multe depind de amănunte. Repet, dumneata ai reuşit să te cuibăreşti aşa de bine în vizuina hitleristă, încât ar fi o adevărată crimă să te dai de gol.

— De la patru februarie, sunt logodnicul fiicei generalului Berthold.

— Ştiu — răspunse anticarul fără umbră de ironie. Nota dumitale cu privire la planurile lui Berthold a fost primită. Păcat numai că nu totdeauna izbutim să împiedicăm realizarea lor. Socrul dumitale, căpitane, este un om crud. Chiar şi printre hitlerişti are faima aceasta. Fii prudent cu el şi caută să-i foloseşti cât mai bine încrederea.

— Legătura rămâne aceeaşi? întrebă Heinrich.

— Nu. Din pricina imprudenţei dumitale, am fost nevoiţi să schimbăm sistemul de legătură. Vei primi instrucţiuni îndată ce te vei întoarce din delegaţie. Informaţiile cu privire la Valul Atlantic să le încredinţezi omului care va veni la dumneata din partea mea. Parola rămâne aceeaşi. Cu bine, căpitane! Mai repet o dată: în meseria noastră, prudenţa nu înseamnă laşitate, ci forma cea mai înaltă a curajului.

După ce strânse cu putere mâna lui Heinrich, bătrânul anticar ieşi, lăsând pe masă statueta şi o miniatură.

Heinrich se apropie de fereastră. Pe trotuarul de peste drum apăru făptura încovoiată a anticarului. Bătrânul se opri, scoase portofelul din buzunar şi începu să numere banii. Un zâmbet mulţumit licări pe faţa lui zbârcită. Fără să întoarcă capul spre hotel, el îşi văzu de drum şi dispăru curând din ochii celui ce-l urmărea pe ascuns de după perdea.

Goldring se lăsă obosit într-un fotoliu, şi multă vreme rămase aşa, dus pe gânduri, analizând fiecare pas pe care-l făcuse la Saint-Rémy. Într-adevăr, oaspetele lui neaşteptat avea motive să fie îngrijorat. Câte imprudenţe nu făcuse, câte riscuri inutile nu-şi asumase!

Zbârnâitul telefonului îl scoase din îngândurare. Era Müller.

— Cine? Cine vine în locul lui Saugel? O, îl cunosc foarte bine. Kubiss e un ofiţer excelent şi un prieten adevărat. Generalul Berthold îi aprecia foarte mult calităţile şi nu o dată m-a sfătuit să mă împrietenesc cu el. Ai avut mare noroc, Hans. Cum? Vrei să vii la mine? Îmi face multă plăcere! Deseară n-am să te pot vedea, vreau să mă culc devreme, înainte de a pleca la drum.

Nici n-apucă bine Heinrich să-şi pună haina de casă, că şi sosi Müller.

— Îmi pusesem în gând să petrec seara asta cu dumneata, însă am aflat la comandament că pleci mâine. Nu mi-ai spus încotro şi pentru câtă vreme.

— La înapoiere, vom sărbători şi întoarcerea mea, şi sosirea lui Kubiss.

— Heinrich, mi-ai făgăduit că după ce ai să te faci bine, ai să-mi spui ceva important. Ai uitat?

— Nu, n-am uitat. Dar niciodată nu mă grăbesc să spun prietenilor veşti neplăcute.

— Neplăcute? În ultima vreme am avut atâtea neplăceri, încât una mai mult sau mai puţin...

— Crezi?

— Heinrich, ai un obicei prost: întâi aţâţi curiozitatea omului şi abia pe urmă îi spui despre ce este vorba.

— Bine. Dacă eşti gata să asculţi o veste neplăcută, n-am să mai amân. Ştii cine ne-a cercetat pe mine şi pe Pfeifer la comandamentul maquisards-ilor?

Müller se uită cu îngrijorare la Heinrich.

— Paul Chénier în persoană! Da, Da! Paul Chénier. Evadatul de la uzina subterană, pentru lichidarea căruia ai primit cinci mii de mărci şi tragi nădejde să capeţi şi „Crucea de fier".

Se lăsă o tăcere adâncă. Se auzea respiraţia greoaie a lui Müller.

— Cine l-a mai văzut în afară de dumneata?

— Herr Pfeifer, şoferul maşinii noastre şi Bertina Grausammel, a cărei moarte am avut mâhnirea s-o aduc la cunoştinţă generalului Berthold, unchiul ei.

— Ai mai vorbit cuiva despre Paul Chénier?

— Herr Müller! Ai o părere mult prea proastă despre prietenii dumitale. Asta rămâne o taină a noastră, Hans, atâta vreme cât...

— Ce vrei să spui cu asta?... îl întrebă Müller îngrijorat.

— Atâta vreme cât suntem prieteni — îi răspunse Heinrich cu înţeles.

După ce mai stătu de vorbă cam la un sfert de oră, chipurile de politeţe, Müller îşi luă rămas bun şi ieşi. Neliniştea îi apăsa sufletul.

Heinrich porni la drum dis-de-dimineaţă, iar a doua zi luă trenul din Lyon spre Saint-Nazaire, pe teritoriul căruia se află amplasată divizia generalului-maior Tolle.

La comandatura din Saint-Nazaire, actele lui Heinrich fură verificate îndelung şi minuţios, încât abia după o oră putu el să anunţe telefonic statul-major al diviziei că a sosit şi că roagă să i se trimită o maşină.

În sfârşit, pe la amiază Heinrich izbuti să plece din Saint-Nazaire. Maşina înainta încet printr-un şes neted şi pustiu, presărat ici-colo cu tufişuri. Alături de indicatoarele înşirate de-a lungul şoselei, erau înfipţi stâlpi mici, pe care se vedea zugrăvit un craniu şi o inscripţie-şablon: „Atenţie! Minat!".

De fapt, tot terenul era minat, afară de drum. Aveai impresia că ar fi de ajuns să faci un pas înlături, ca să sari în aer.

Şoseaua mergea de-a lungul ţărmului şi numai la zece kilometri de oraş cotea scurt la dreapta spre o pădurice ce se zărea în depărtare. Când se apropiară, Heinrich desluşi printre copacii înalţi şi deşi câteva căsuţe; acolo era instalat statul major al diviziei pe care o comanda generalul-maior Tolle.

Oberst Buschmeyer, şeful de stat-major al diviziei, îl primi pe Heinrich cu amabilitatea aceea oficială care nu

obligă la nimic dar care îţi atrage atenţia să nu depăşeşti limitele stricte ale serviciului.

— Am fost avertizat de venirea dumitale şi am şi pregătit toate datele pe care ai ordin să le iei de la noi. Dar generalul lipseşte de la comandament şi va trebui să aştepţi până mâine dimineaţă. Am să dau dispoziţii să ţi se pregătească o odaie, unde să te poţi odihni după oboseala drumului.

Heinrich a fost nevoit să se plictisească şi să piardă pe degeaba o zi întreagă. A doua zi dimineaţa, i se spuse că generalul-maior Tolle e în biroul său şi-l poate primi la ora nouă.

La ora hotărâtă, Heinrich raportă generalului scopul venirii sale.

— Ştiu, ştiu — îl întrerupse generalul Toile, un bărbat înalt şi slab ca un ţâr. Sunt la curent cu mandatul ce ţi s-a dat, Oberleutnant. Ai să primeşti toate datele cu privire la armament; până la arma individuală inclusiv. Oberst Buschmeyer le-a pregătit din timp, îndată ce mi s-a comunicat că trebuie să ţi le dăm. Dar am dat ordin să se mai verifice o dată, să se vadă dacă situaţiile corespund întocmai cu ceea ce avem în realitate, pe teren, la fiecare subsector de apărare şi la poziţiile de rezervă. Vei primi totul mâine la ora zece. Deocamdată, odihneşte-te. Nu-ţi putem oferi nici un hotel luxos, nici un cabaret ca lumea, în schimb aerul de la noi e minunat, cum nu mai găseşti nicăieri.

— Îmi aminteşte de Extremul Orient, de ţărmul Oceanului Pacific.

— Ai fost pe acolo? Când ai avut timp?

— Am fost, Herr General.

— Poate că ai fost şi pe frontul de răsărit?

— Am fost şi acolo. În toamna lui patruzeci şi unu.

— Atunci dă-mi cuvântul, Oberleutnant, că deseară, după întoarcerea mea de la Saint-Nazaire, vei veni să-mi povesteşti tot ce ştii despre frontul de răsărit. Trebuie să-ţi spun că nici divizia mea, nici eu personal, n-am fost încă acolo.

— Am să vă povestesc cu multă plăcere tot ce ştiu, Herr General!

— Foarte bine! Intră! strigă el drept răspuns la o bătaie în uşa.

Cineva intră în cameră. Heinrich şedea cu spatele spre uşă şi nu văzu cine intrase.

— Îţi prezint pe adjutantul meu, maiorul Schulz. Dumnealui e oaspetele nostru, baronul von Goldring — făcu generalul prezentările.

Şi uimire, şi spaimă citi Heinrich pe faţa maiorului, când acesta se întoarse spre el şi-i întinse mâna.

— Pe maiorul Schulz îl cunosc de mult, Herr General. Suntem prieteni. Nu-i aşa, Herr Schulz?

— Foarte adevărat.

— Atunci, propun să luăm masa împreună şi apoi să organizăm o seară de amintiri despre frontul de răsărit, ca să zic aşa.

— Amintirile mele pălesc în faţa acelora ale lui von Goldring. Dumnealui a stat mai mulţi ani în Rusia şi cunoaşte bine această ţară.

— Cum, ai stat în Rusia, baroane? întrebă generalul cu interes. Atunci, am să aştept cu şi mai multă nerăbdare sosirea serii... Eu plec, iar dumneata, Schulz, eşti liber toată ziua. Nădăjduiesc c-ai să-i ţii de urât oaspetelui nostru şi c-ai să ai grijă să nu se plictisească până deseară. Dacă e nevoie puteţi folosi automobilul meu, eu plec cu maşina comandamentului.

Heinrich şi Schulz ieşiră împreună din birou.

— Hai la mine — îi propuse Schulz, arătându-i o uşă peste drum de cabinetul generalului.

Aşezaţi unul în faţa celuilalt, Schulz şi Heinrich, multă vreme nu scoaseră nici o vorbă.

— Herr Schulz, mi se pare că nu te prea bucuri de revederea noastră — întrerupse Heinrich tăcerea. Privirea mirată cu care m-ai întâmpinat în cabinetul şefului dumitale arăta limpede că nădăjduiai să mă întâlneşti doar pe lumea cealaltă.

— Nu te înţeleg, von Goldring.

— Dumneata ai lucrat vreme îndelungată la biroul 1-Z şi ştii că un denunţ împotriva cuiva se sfârşeşte de regulă cu o verificare a Gestapoului de unde foarte puţini se întorc la lumina zilei. Aşa că trăgeai nădejde că am răposat de mult şi înălţai, desigur, rugăciuni pentru odihna sufletului meu. Nu e aşa?

— Vorbeşti în enigme, ca totdeauna, baroane.

— Te înşeli. Schulz, eu nu-s deloc dispus să mă joc de-a ascunselea cu dumneata. Ţi-ai călcat cuvântul de ofiţer, înţelegerea noastră de pe frontul de răsărit. Acum, îţi aduc la cunoştinţă că şi eu o să-mi calc făgăduiala şi o să predau cui se cuvine fotografia aceea a generalului Daniel. Cred c-o mai ţii minte?

— Eu n-am călcat înţelegerea noastră... — îngână Schulz cu glasul stins.

— Dar cine a scris denunţul de la Montefleurs şi la trimis Gestapoului din Saint-Rémy? Dar denunţul ce sa trimis corpului de armată la Lyon? adăugă Goldring la întâmplare. Crezi că nu ştiu? Eu l-am rugat pe comandantul diviziei mele să mă trimită aici ca să dau ochii cu maiorul Schulz înainte de a-l trimite la Gestapo. Îmi închipui că eşti de acord şi dumneata, că n-ar fi decât o infimă compensaţie pentru neplăcerile, ce-i drept nu prea mari, pe care le-am avut din cauza dumitale... Dar acum au să se întoarcă împotriva dumitale, pentru că şi un copil şi-ar da seama că ai avut intenţia să mă lichidezi, ca să acoperi urmele propriilor dumitale crime.

— Ce vrei de la mine? şuieră Schulz. Ochii lui erau injectaţi iar faţa începuse să i se acopere cu pete roşii.

— De la dumneata personal nu vreau nimic. De aci înainte, să se îngrijească Gestapoul de soarta dumitale.

Schulz tăcea. Aşa cum stătea încovoiat, cu umerii ridicaţi şi degetele înfipte în genunchi, părea o fiară gata să se năpustească asupra victimei sale. Dar o fiară care cumpăneşte să vadă — are destulă putere să biruiască?

— Mi se pare că totul e limpede. N-aş vrea să te mai plictisesc, Herr Schulz.

Heinrich se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Goldring! strigă Schulz, sărind în picioare.

Stătea cu mâinile vârâte în buzunar, îmbufnat şi furios.

— Ce vrei să-mi spui, Herr Maior?

— Vreau să-ţi atrag atenţia că înainte de a ajunge eu la Gestapo, sufletul dumitale va fi în iad! Glasul lui Schulz era răguşit ca după o beţie de mai multe zile.

Goldring se repezi la maior. Acesta îşi vârâse pe furiş pistolul în buzunar, dar Heinrich observase mişcarea. Îl

apucă pe Schulz cu amândouă mâinile mai sus de coate şi cu o putere uimitoare, îl ridică şi-l aruncă într-un fotoliu.

— Cred că-ţi mai aduci aminte de concursul nostru de tir, din ziua aceea când mi-ai dăruit fotografia? Sau doreşti să mai facem o întrecere de iuţeală şi de precizie?

— Goldring, cât vrei pentru fotografie?

— Imbecilule! Eu sunt destul de bogat ca să te cumpăr cu măruntaie cu tot, şi dumneata mă întrebi cât vreau? Când un ofiţer german îşi calcă cuvântul, îşi spală onoarea cu propriul său sânge! Dumneata însă, ca orice laş, n-ai nici măcar atâta curaj! De aceea, socotesc de datoria mea, şi vorbind cinstit, e o datorie plăcută, să te ajut să faci aceasta în prezenţa celor de la Gestapo. Ei se vor pricepe să afle cauzele pasiunii dumitale pentru fotografiat.

— De atunci nu m-am mai ocupat cu fotografiatul.

Heinrich izbucni în râs.

— Şi acest fapt vorbeşte împotriva dumitale, Schulz. Înseamnă că ai vândut bolşevicilor aşa de scump clişeul planului operaţiei „Pumnul de fier", încât nu mai ai nevoie de bani. Păcat! Ai putea să câştigi bune parale de la englezi şi americani! Sunt sigur că ţi-ar plăti o sumă frumuşică pentru clişeele Valului Atlantic, fie chiar numai pentru sectorul pe care-l ocupă divizia voastră. Garantez că ai încasa vreo zece mii de dolari. Sau poate că şi mai mult? Eu nu mă prea pricep la preţurile ce se plătesc spionilor pentru fotografiile şi informaţiile furnizate. De pildă, pentru harta asta care atârnă aici, la dumneata... Heinrich se apropie de o perdea, care acoperea o hartă, şi o trase la o parte.

— Dar ce-i asta? A-a, e planul câmpurilor minate! Ei, pentru asta nu ţi s-ar da cine ştie cât. Ăsta-i un fleac... Dar adjutantul comandantului unei divizii de pe Valul Atlantic are lucruri mult mai interesante decât schiţa câmpurilor minate.

Schulz trase iar perdeaua peste schiţă.

— Goldring, jur pe onoarea mea de ofiţer că n-o să-ţi amintesc de existenţa mea în nici un fel, nici măcar printr-un cuvânt!

— Dumneata ai onoare de ofiţer? Dar ţi-ai mai dat o dată cuvântul în Bielorusia.

— Atunci, mă temeam că...

— Adică cum, aveai motive să crezi că eu aş avea de gând să calc convenţia dintre noi?

Schulz nu răspunse.

— Dumneata ai călcat-o, dumneata să tragi consecinţele.

— Goldring, te rog din suflet, sunt gata să fac orice sacrificiu doreşti...

— Dar eu nu vreau nimic de la dumneata. Toate datele cu privire la puterea de foc a sectorului mi le pregăteşte şeful statului-major. Mâine am să cer comandantului diviziei un permis, ca să vizitez întreg sectorul şi cu asta misiunea mea va fi îndeplinită. Cu ce ai putea să mă ajuţi dumneata?

— S-ar putea să nu ţi se permită să vizitezi subsectoarele fortificate.

— Ei şi, n-are decât să le ia dracul! Ce-mi pasă mie! Am să-i spun generalului meu că nu m-au lăsat, şi gata.

— Îţi fac eu rost de permis. Îţi dau şi schiţa câmpurilor minate. Am să-ţi pregătesc toate lucrările de care ai nevoie... Dacă vrei, pleacă la Saint-Nazaire. Îţi dau eu o adresă unde poţi să te distrezi şi în vremea asta eu îţi pregătesc tot ce-ţi trebuie.

— Va să zică, vrei să-mi cumperi tăcerea cu asemenea nimicuri?

— Goldring! Herr von Goldring! Eu ştiu că toate astea n-au cum să te satisfacă, dar ţi-o jur, nicăieri şi niciodată n-am să mai spun o vorbă despre dumneata! Şi îţi mai jur că bănuielile dumitale n-au nici un temei, conştiinţa dumitale poate fi liniştită. Fotografia asta se datorește unui concurs fatal de împrejurări şi eu pot dovedi că nu sunt deloc vinovat. Însă faptul că voi fi luat la Gestapo îmi va distruge toată cariera.

Heinrich se prefăcu că se gândeşte.

— Bine. Schulz. Atunci astăzi să-mi arăţi fortificaţiile, diseară ne întâlnim amândoi la general, iar mâine, după ce mi se dau toate lucrările, plecăm împreună la Saint-Nazaire, ca să ne distrăm. Cu atât mai mult că mâine e sâmbătă şi n-o să-ţi fie greu să obţii de la general o permisie de câteva ore ca să-ţi conduci prietenul drag, cu care ai luptat pe frontul de răsărit.

O expresie ciudată lunecă pe faţa lui Schulz.

— O, sigur că mă lasă! se învoi el bucuros, ceea ce trezi bănuielile lui Heinrich.

— Poftim actele mele, dă ordin să mi se facă permisul şi apoi să mergem să vizităm sectorul. Te aştept în chioşcul din faţa comandamentului.

Heinrich era încredinţat că Schulz era în stare de orice numai să-l mături din calea lui. Dar n-o s-o facă acum, în drumul acesta pentru că cei de la comandament ştiu că pleacă cu Goldring şi, afară de asta, au să fie tot timpul în mijlocul oamenilor. Aşa că Schulz va aştepta o ocazie mai prielnică, care s-ar putea ivi mâine, când n-or fi decât ei doi la Saint-Nazaire. În sfârşit, se va vedea care pe care.

— Putem pleca — zise maiorul, ivindu-se la intrarea chioşcului.

În faţa comandamentului aştepta o maşină fără conducător.

— Plecăm fără şofer? îl întrebă Heinrich.

— Am să conduc eu — îi răspunse Schulz în treacăt. După ce ieşiră din pădure, maşina o luă încet de-a lungul ţărmului.

— Dar unde-i vestitul Val Atlantic? îl întrebă Heinrich, căscând.

— La drept vorbind, nu-i nici un val, cel puţin în sectorul nostru. Divizia noastră se întinde pe o lungime de patruzeci şi doi de kilometri, înăuntrul cărora se găsesc trei puncte admirabil fortificate. Vom vizita îndată unul dintre ele. Celelalte două sunt copia fidelă a celui pe care avem să-l vedem acum. Între ele sunt câmpuri de mine.

— Bine, dar ziarele noastre repetă într-una că linia aceasta de apărare este inaccesibilă.

Schulz zâmbi strâmb.

— Ai să te convingi singur când divizia voastră ne va lua locul.

Peste vreo zece minute, maşina se opri. Heinrich îşi roti privirea mirată împrejur. Nu se vedea nici un fel de

fortificaţie.

— Herr Maior, îmi face impresia că glumeşti!

— Ba deloc! Vezi plasele acelea? Uită-te bine la ele! Chiar pe ţărmul oceanului, camuflate cu plase dese vopsite în culoarea frunzişului, se întindeau trei rânduri de cazemate antitanc, construite din grinzi groase aşezate în formă de T. Heinrich desluşi lucrările numai după cei atrăsese atenţia Schulz. În spatele fortificaţiilor antitanc se aflau contraescarpe camuflate, iar în spatele acestora, puncte de foc subterane, construite din beton cu ambrazuri, sau cupole rulante blindate. Fiecare punct de foc avea adăposturi trainice în câteva caturi, săpate adânc în pământ. Acolo îşi aveau soldaţii dormitoarele, acolo erau depozitele de alimente, hrubele cu muniţii şi armament de rezervă, cisternele cu apă. Fiecare comandant de companie avea în subordine şase-opt puncte de foc. În adăpostul subteran al companiei era instalat un periscop, iar pe perete se afla o schiţă care dădea o imagine precisă a întregului sector încredinţat companiei respective, pe schiţă erau trecute punctele de foc, planul de foc al fiecăreia dintre ele, câmpurile de mine şi drumurile ce treceau prin ele, efectivul trupei şi cantităţile de muniţii.

În spatele primei linii a punctelor de foc, venea a doua mult mai puternică, iar dincolo de aceasta, a treia, cea mai puternică. Cele trei linii erau separate prin câmpuri de mine. Heinrich vizită câteva puncte fortificate, apoi propuse lui Schulz să se mărginească la posturile de comandă ale companiilor.

Pentru ca nimeni să nu bănuiască că ar putea fi vorba de o mutare a diviziei, Schulz prezenta pe Goldring comandanţilor de companie drept un delegat al corpului de armată. Heinrich lega convorbiri însufleţite cu comandanţii, le dădea noutăţi îmbucurătoare de pe frontul de răsărit, pe care le avea, chipurile, de la statul-major al corpului de armată, cerceta schiţa sectorului fortificat, entuziasmându-se de precizia însemnărilor sau făcând observaţii fugare. Comandanţilor de companie le plăcu foarte mult acest ofiţer vesel şi spiritual, care avea o purtare atât de degajată. Şi nimănui nu i se păru ciudat faptul că ţinea mâna stângă vârâtă la piept, nimănui nu-i trecu prin minte că printr-o butonieră a tunicii privea un aparat fotografic automat, camuflat într-un nasture.

Sfârşiră târziu vizitarea celor trei subsectoare fortificate, şi abia la şapte seara, Schulz şi Goldring, istoviţi de oboseală, se întoarseră la comandamentul diviziei.

— Eşti mulţumit, baroane? îl întrebă Schulz, după ce se spălară de praf.

— La drept vorbind, nu. Mă aşteptam să văd o fortăreaţă adevărată, inaccesibilă, şi când colo, n-am văzut decât câteva lucrări fortificate, pe care duşmanul le-ar putea bloca foarte uşor.

— Dar n-ai observat că între subsectoare există un sistem complex de legături reciproce, care le face şi mai puternice, decât par la prima vedere?

— Eu nu sunt cine ştie ce mare specialist în lucrări de fortificaţie, ca părerile mele să aibă vreo valoare. Totuşi, îmi pare bine că am să pot da toate informaţiile generalului Ewers; concluziile să le tragă singur.

Plantonul veni să poftească pe Goldring şi pe Schulz la generalul Tolle. Obosit după vizitarea sectorului fortificat, Heinrich ar fi vrut grozav să se odihnească şi, în adâncul sufletului, blestema ospitalitatea generalului, cu atât mai mult că era sigur că nu va afla de la el nimic nou şi interesant. După vizita lui de astăzi, toate secretele Valului Atlantic se aflau în buzunarul lui Heinrich, înregistrate pe o micro-peliculă extrem de sensibilă. Dar nu putea să refuze invitaţia.

Tolle îşi primi oaspeţii cu multă amabilitate. Chibzui dinainte ce bucate şi ce vinuri să le servească şi în timpul mesei se încinse o convorbire vioaie, nesilită. Acasă, generalul se purta ca un amfitrion primitor, şi numai ca amfitrion. Se discută mai mult despre Rusia. Înainte de a pleca pe frontul de răsărit, generalul vroia să cunoască cât mai bine această ţară, pentru el cu totul enigmatică. El asalta pe Heinrich cu nenumărate întrebări şi-i asculta răspunsurile cu toată atenţia. Îl interesau mai ales problemele legate de viaţa şi de traiul popoarelor Uniunii Sovietice, trăsăturile caracteristice ale ruşilor, ucrainenilor şi bieloruşilor. Acolo se afla, socotea el, cheia explicaţiei tuturor insucceselor armatei germane de pe frontul de răsărit.

— Noi ne-am purtat doar ca nişte cuceritori, or cuceritorul, dacă vrea să se menţină pe teritoriul pe care l-a ocupat, trebuie să fie diplomat şi psiholog — îşi rezumă Tolle părerile.

Se vede că se credea un fin diplomat şi un om cu vederi largi. De fapt, era cam mărginit, deşi toate observaţiile şi părerile lui dovedeau o minte pătrunzătoare. „Ce repede se vor spulbera iluziile când va da ochi cu populaţia teritoriului ocupat de hitlerişti!" îşi zicea Heinrich, nu fără răutate.

La sfârşitul cinei, generalul îi spuse o noutate cu totul neaşteptată.

— Dar ştii, Herr von Goldring, ca va trebui să te duci la Dijon, la comandamentul corpului nostru de armată?

— Bine, dar datele de care am nevoie sunt gata pregătite. În orice caz, Herr Oberst Buschmeyer m-a încredinţat că mâine dimineaţă mi le va înmâna, verificate şi semnate. S-a ivit vreun motiv de întârziere?

— Nu, nu, din partea noastră n-ai să ai nici o întârziere. Într-adevăr, mâine la nouă dimineaţa ai să primeşti totul, aşa cum ţi sa făgăduit. Totuşi, va trebui să te duci şi la Dijon. Şi iată de ce: acum câtva timp, am înaintat un proiect pentru modificarea liniei întâi a fortificaţiilor. Dacă proiectul acesta va fi aprobat, atunci datele pe care ai să le primeşti de la noi vor trebui să sufere oarecare modificări, bineînţeles în raport cu modificările ce se vor aduce fortificaţiilor. Pe de altă parte, ni se va înlocui, fără îndoială, o parte din armament, înainte de a pleca pe frontul de răsărit, şi atunci vom putea lăsa unele piese diviziei voastre. Ei bine, toate astea trebuie lămurite. Părerea mea este că după ce vei primi mâine de la noi toate datele, să pleci împreună cu maiorul Schulz la Dijon, şi acolo să rezolvi definitiv toate problemele, Sper că n-ai nimic împotrivă să mai petreci o zi în compania prietenului dumitale?

Heinrich se înclină în semn de încuviinţare.

— Dar dumneata, Schulz?

— Aş fi fericit să rămân cât mai multă vreme în tovărăşia lui Herr Goldring — răspunse Schulz, cu bucurie.

„Schulz s-a arătat bucuros de propunerea generalului — chibzuia mai târziu Heinrich, culcat în pat. Oare n-o fi observat ceva, pe când vizitam fortificaţiile, şi acum vrea să mă dea în gât la corpul de armată, unde are desigur legături? Nu, nu cred. Schulz n-ar risca să mă scape din mână cu toate secretele Valului Atlantic. Doar pe drum aş putea să mă fac nevăzut. Or, chiar el m-a plimbat de-a lungul Valului şi tot el mi-a făcut rost de permis. Dar ce-ar fi să-i înapoiez fotografia generalului Daniel şi să mă despart de el în termeni buni? Asta până voi

transmite clişeele? Dar o dată în posesia fotografiei, se va simţi cu inima descătuşată şi numaidecât va porni lupta împotriva mea, duşmanul lui de moarte, şi de data asta pe faţă, fără să se mai ascundă în dosul anonimelor. În felul acesta, aş mări primejdia în loc s-o micşorez. S-ar mai putea să fiu ridicat chiar pe drum, şi atunci... Nu, nu rămâne decât o singură soluţie: să continui lupta cu Schulz şi să ies negreşit învingător".

A doua zi, Heinrich şi Schulz se aflau la Nantes. Acolo urmau să schimbe trenul pentru Dijon.

Dar se văzu că n-aveau tren decât seara.

Heinrich şi Schulz luară împreună şi masa de prânz şi cea de seară. Şi dacă cineva ar fi urmărit atitudinea lor, şi-ar fi zis, desigur: „Iată doi prieteni care sunt gata să facă orice sacrificiu unul pentru altul!", cu atâta generozitate se îmbiau cu tot felul de bucate, de dulciuri şi de băuturi. Dar mai ales cu băuturi.

Zgârciobul de Schulz, care pipăia îndelung fiecare marcă înainte de a o cheltui, ca şi când ar fi vrut s-o mângâie la despărţire, care ascundea fiece franc în cele mai ferite unghere — acum nu se scumpea la nimic pentru baronul Goldring: comanda vinurile cele mai renumite, îl ospăta cu cel mai scump coniac şi se dovedi un bun cunoscător al lichiorurilor. Un singur lucru îl neliniştea pe maiorul Schulz: că prietenul lui bea mult prea puţin, îşi înmoaie doar buzele.

Ca totdeauna, şi baronul von Goldring se arătă generos şi ospitalier.

— De mult eşti aşa de cumpătat, Herr Schulz? îl întrebă Heinrich, observând că maiorul îşi soarbe vinul cel scump cu înghiţituri de păsărică.

— De când ne-am despărţit pe frontul de răsărit. Mi-am dat cuvântul să nu mai beau până la victoria Germaniei — îi explică maiorul, deşi pungile de sub ochi şi nasul lui stacojiu, împestriţat cu vinişoare albăstrui, glăsuiau cu elocvenţă că Schulz n-a fost niciodată un partizan al regimului sec.

În tren, cei doi prieteni nedespărţiţi au călătorit tot împreună, în acelaşi compartiment. Schulz îi făgădui însoţitorului un bacşiş substanţial dacă nu lasă pe nimeni în compartiment.

— Cel puţin, ne vom putea odihni în linişte — zise el mulţumit. Trebuie să-ţi spun că mie îmi place să călătoresc singur, dorm tot drumul. La urma urmelor, călătoria în vagon e o odihnă.

— Sunt de acord cu dumneata — îi răspunse Goldring, aşezându-se mai bine pe canapea.

Heinrich îşi închise ochii, îşi descheie gulerul cămăşii, şi se lăsă pe perniţă. Schulz făcu la fel.

După vreo cinci minute, se auzi respiraţia lină şi liniştită a lui Goldring. Bine simulată, ea nu trăda că Heinrich nu doarme şi că pe sub pleoapele întredeschise îşi urmăreşte cu atenţie tovarăşul de drum. Iată, pleoapele lui Schulz tresar, o data, încă o dată, acum se deschid puţin. Privirea lui încordată pipăie faţa lui Heinrich, căutând să-i surprindă relaxarea aceea a muşchilor, care arată că omul a fost biruit de somn.

Deodată, Heinrich deschise ochii, se întinse şi căscă.

— Să mă ia dracu, mi-e somn şi totuşi sunt sigur că n-am să pot să dorm! se vaită el lui Schulz, care se prefăcu că s-a trezit chiar acum.

— Hai dezbracă-te, scoate-ţi tunica — îl sfătuieşte el. — Eu sunt obişnuit să dorm şi îmbrăcat, şi stând în capul oaselor, chiar şi în picioare — îi răspunde Schulz.

Şi iar se lasă o tăcere lungă. În timpul acesta, fiecare dintre ei urmăreşte cu atenţie printre pleoapele întredeschise pe celălalt. Heinrich simte cum o moleşeală, vestind apropierea somnului, i se furişează încet-încet în mădulare. Nu, astăzi n-are dreptul să doarmă! Prea îl îmbie Schulz cu băutură, fără să se uite la bani! Şi apoi, respiraţia maiorului e prea uşoară şi inegală ca să-l crezi că doarme. Şi doar se lăuda că la drum doarme dus!

Heinrich se ridică şi apasă pe butonul soneriei.

— O ceaşcă de cafea neagră, tare - cere el însoţitorului, când acesta apare în uşă.

— Ce faci, baroane? Cafea în toiul nopţii? glasul lui Schulz părea tulburat, rugător chiar.

— Eu mă cunosc, Herr Maior: dacă nu adorm îndată şi numai dormitez aşa, ca acum, s-a dus noaptea. Mai bine să beau o cafea şi să-mi alung somnul de tot.

— Ia un somnifer.

— N-am şi apoi nici nu-mi place.

— Am eu luminal — îi propuse Schulz, îndatoritor.

— Niciodată nu iau luminal, a doua zi ţi-e capul greu ca plumbul.

Însoţitorul aduse o ceaşcă de cafea neagră şi o puse în tăcere pe masă.

— Adu-mi şi mie una — îi porunci Schulz.

— Herr Schulz, mai adineauri m-ai ţinut de rău c-am cerut cafea.

— Bine, dar ar fi necamaraderesc să te las singur şi eu să dorm...

— Ce rost are formalismul ăsta?

Fără să răspundă, Schulz începe să-şi soarbă cu înghiţituri mici cafeaua adusă de însoţitor.

Heinrich bea încet cu pauze lungi, în timp ce citeşte cu interes un volumaş de Maupassant. Schulz n-are nimic de citit şi nu se simte la îndemână. Iată, şi-a băut cafeaua şi acum nu mai are ce face.

— Baroane, n-ai ceva să-mi dai să citesc?

— Din păcate, nu.

Şi din nou se lasă o tăcere lungă.

Heinrich pune cartea pe măsuţă şi iese din compartiment. Stă câteva clipe în culoar, zâmbind cine ştie cărui gând, şi se duce la toaletă. Trage cu urechea. Linişte. Dar iată că se aud nişte paşi. Cineva pune mâna pe clanţă. Heinrich aude respiraţia greoaie, cam şuierătoare a lui Schulz.

Rămâne în aşteptare un minut, două, trei... În cele din urmă iese. Schulz e lângă uşă.

— Ce să spun, eşti un tovarăş de drum minunat! Şi Heinrich se îndreaptă spre compartiment.

Schulz intră la toaletă, dar se întoarce numaidecât. În urma lui vine însoţitorul ca să ia ceştile goale.

— Încă o ceaşcă de cafea — îi cere Schulz.

— Şi mie una — adaugă Heinrich.

Însoţitorul aruncă o privire mirată celor doi ofiţeri şi iese în tăcere. Schulz se aşează cu capul rezemat în mâini.

— N-ai vrea să citeşti cu glas tare? îl întrebă el pe Goldring.

— Nu-s bun deloc pentru rolul de lector...

Schulz ridică puţin storul de la fereastră şi priveşte în întunericul nopţii. Heinrich stinge lumina.

— Ce faci? strigă Schulz, trăgându-se de la fereastră.

— Noaptea nu-i recomandabil să ridici storul. Printre maquisards-i sunt trăgători admirabili, Herr Schulz.

Maiorul trage furios storul la loc.

— Ai de gând să nu dormi toată noaptea? îşi pierde Schulz răbdarea în cele din urmă, văzând că-i ora două şi cincisprezece minute.

— Da.

— Şi de ce, mă rog?

— Pentru că prea te interesează somnul meu.

Schulz oftează adânc şi se lasă pe speteaza canapelei. În clipa aceea, răsună în vagon semnalul atât de cunoscut şi atât de îngrijorător: cu-cu-cu! cu-cu-cu! În tren se face o linişte mormântală. Nu s-aude decât glasul crainicului: „Atenţiune! O escadrilă anglo-americană din direcţia La Manche a trecut frontiera aeriană a Franţei".

Heinrich îşi pune chipiul şi îşi vâra la piept, sub tunică, geanta de campanie. Se uită la Schulz şi-i surprinde privirea atentă, concentrată. Se vede că în capul maiorului a încolţit vreun gând. Deodată, ochii încep a-i străluci.

— Atenţiune! Atenţiune! Escadrila se îndreaptă spre Dijon. Trenul se va opri. Toţi călătorii să iasă din vagoane şi să se culce de-a lungul terasamentului! glasul crainicului sună a poruncă.

Călătorii ies grăbiţi din compartimentele lor. Roţile trenului scrâşnesc, vagonul se hâţână.

Heinrich aleargă spre ieşire şi simte pe ceafă respiraţia fierbinte a lui Schulz. Atunci se întoarce şi se dă puţin la o parte.

— Eşti mai mare în grad, dumneata trebuie să ieşi primul.

— Dar dumneata eşti musafir!

Cu toată gravitatea situaţiei, lui Heinrich îi vine a râde. Apucându-l de mână, sare din vagon o dată cu el şi, continuând să se ţină de mâini, pornesc în fugă, pas în pas, de-a lungul liniei, apoi se rostogolesc de pe terasament şi se lungesc într-o adâncitură, cap la cap. Se aude vuietul motoarelor, care creşte, creşte mereu.

Cerul începe să ia o culoare tot mai cenuşie, şi Heinrich înalţă capul ca să se uite în sus. În clipa aceea, privirea îl surprinde pe Schulz, ducându-şi mâna la revolver.

— Herr Schulz, dacă nu mă înşel, ai de gând să goneşti bombardierele duşmane cu focuri de revolver? Glasul şi toată înfăţişarea lui Goldring arată că-l ia în bătaie de joc.

— Nu, baroane, am de gând să trag în dumneata — scrâşneşte Schulz, scoţându-şi pistolul din toc.

Un şuierat sinistru, care înăbuşi toate zgomotele, umplu văzduhul — căderau bombele.

Dimineaţa, când generalul-maior Tolle sosi la comandament, se uită mirat la ofiţerul de serviciu, care, întristat şi cu capul în piept, îi întinse o telegramă. În primul moment, nu pricepu nimic, abia după ce o mai citi o dată îi înţelese conţinutul:

„Astăzi, în zori, a fost ucis în timpul unui bombardament al aviaţiei duşmane maiorul Schulz, adjutantul dumneavoastră şi vechiul meu prieten. Sincere condoleanţe. Oberleutnant Baron von Goldring".

Tolle îşi făcu cu evlavie semnul crucii.

22. Ecourile unor evenimente mari

De la sfârşitul lui ianuarie 1943 şi până la începutul lunii iulie, comunicatele de pe frontul de răsărit transmise de glasul vioi al crainicului repetau acelaşi lucru: sau că a fost nevoie să se scurteze linia frontului, sau că s-a părăsit un oraş sau altul din consideraţii pur tactice. Veştile acestea, ticluite pentru ignoranţi, nu puteau ascunde adevărul unor oameni ca generalul Ewers şi ca profesorul şi prietenul lui, generalul feldmareşal Denuss. Şi nu numai lor. La consfătuirile ce se ţineau la marele comandament al armatelor de ocupaţie, se repeta mereu că evenimentele de pe frontul de răsărit au provocat o nemaipomenită activitate a membrilor mişcării de rezistenţă. Pentru cel ce vroia şi ştia să judece obiectiv, era limpede că de la nimicirea armatei germane pe malurile Volgăi, mitul invincibilităţii ei fusese spulberat — oricât şi-ar fi bătut gura comentatorii şi oricât de plin de încredere ar fi fost tonul lui Goebbels. Credinţa în infailibilitatea Führer-ului se clătina. Nici Denuss, nici Ewers n-aveau idei preconcepute împotriva lui Hitler. Dacă ofensiva armatelor lui s-ar fi desfăşurat cu aceeaşi impetuozitate nestăvilită ca până la înfrângerea din preajma Moscovei şi de pe malurile Volgăi, amândoi, uitând ofensele personale şi temerile lor de altădată, ar fi strigat cu entuziasm: „Heil!" şi l-ar fi divinizat pe Führer. Dar evenimentele de pe frontul de răsărit le deschiseseră întrucâtva ochii, iar când campania din Rusia luă întorsătura pe care ei o prevăzuseră înainte de a se începe războiul cu Uniunea Sovietică, ochii li se deschiseseră de-a binelea. Führer-ul adusese Germania la marginea prăpastiei, în care se putea prăbuşi din clipă în clipă.

Totuşi, încercările bătrânului feldmareşal de a crea în sânul înaltului comandament german o organizaţie care, împărtăşindu-i ideile, să pornească o luptă activă spre a scăpa Germania de omul care constituia cea mai mare nenorocire pentru ea, se loviseră de greutăţi de neînvins. Nu numai din pricina primejdiei de moarte care ameninţa viaţa celor ce-ar fi consimţit să intre în această organizaţie. Alte cauze împiedicau chiar şi pe adversarii lui Hitler din sânul înaltului comandament al armatei, de a porni o acţiune împotriva lui. Una din aceste cauze erau zvonurile persistente cu privire la unele tratative dintre reprezentanţii hitlerişti şi guvernele Marii Britanii şi Americii. Tratativele durau de mult timp, totuşi, dăduseră rezultate pozitive — erau doi ani de când începuse războiul în răsărit şi cel de-al doilea front tot nu se deschisese. Împotriva acestui fapt de netăgăduit, bătrânul feldmareşal n-avea argumente. O altă cauză era credinţa că în vara anului 1943 se va produce o schimbare bruscă pe frontul de răsărit. Această credinţă era întreţinută atât de promisiunile oficiale ale marelui cartier general de a-şi lua revanşa pentru Stalingrad, cât şi de zvonurile cu privire la o operaţie grandioasă pe care o pregătea marele stat-major împotriva armatelor sovietice, pentru vara aceea.

Toată lumea aştepta începerea acestei operaţii, atât partizanii cât şi adversarii Führer-ului. Acum fiecare îşi dădea seama limpede că teoria Blitzkrieg-ului s-a prăbuşit: războiul se lungise peste aşteptări şi forţele Germaniei se topeau încetul cu încetul. O victorie strălucită — care pe lângă că ar restabili prestigiul armatei germane, ridicând totodată moralul trupelor, ar întări încrederea în sfârşitul apropiat şi negreşit victorios al războiului — era imperios necesară.

Dar trecu luna mai, trecu luna iunie şi mult trâmbiţata operaţie de pe frontul de răsărit tot nu începea. În zadar generalul Ewers nu-şi mai închidea aparatul de radio. Zile întregi, de dimineaţă până noaptea târziu, nu se auzeau decât marşuri militare.

În dimineaţa zilei de 5 iulie, transmisiunea începu altfel că de obicei, cu muzică de fanfare. Sunetele lor puternice şi stridente tulburară pe neaşteptate liniştea matinală a locuinţei generalului. Ewers, care tocmai se bărbierea, era cât pe ce să se taie. Fără să-şi şteargă săpunul de pe faţă, el se repezi cu briciul în mână la aparatul de radio. Într-adevăr, începuse mult aşteptata operaţie!

Cu glasuri pripite, înecându-se, ca şi când fiecare ar fi încercat s-o ia înaintea celorlalţi, crainicii se grăbeau să vestească că „astăzi, în zori, la ora patru şi treizeci de minute, din ordinul Führer-ului, trupele victorioase ale Germaniei s-au năpustit ca un torent vijelios asupra poziţiilor duşmane, luând direcţia Kursk..."

Ewers îşi aruncă ochii pe harta pe care erau însemnate liniile fronturilor şi zâmbi mulţumit. Într-adevăr, aşa cum socotea şi el acolo trebuia începută operaţia, dacă ţelul ei final este drumul spre Moscova.

Iar faptul că nu se mai tăinuia nici scopul, nici proporţiile operaţiei, dovedea că înaltul comandament e sigur de succes.

Ewers telefonă la comandament şi dădu ordin ofiţerului de serviciu să pună în vedere tuturor ofiţerilor să se prezinte la serviciu în uniformă de paradă cu toate decoraţiile şi medaliile. Apoi luă o coală de hârtie şi îşi schiţă planul unui referat despre importanţa istorică a operaţiei, care începuse. Generalul se hotărâse să-l ţină la cazino. În faţa tuturor ofiţerilor.

Dar Ewers nu apucă să-ţi ţină referatul. Cu o jumătate de oră înainte de a pleca la comandament, ofiţerul de serviciu îi raportă la telefon:

— Un mare detaşament de maquisards-i a atacat punctul de sprijin numărul şaptesprezece, încercând să pătrundă la tunel. Oberleutnant Faul cere să i se trimită imediat întăriri. Cu forţele de care dispune nu poate respinge atacul.

Vestea aceasta era atât de neaşteptată, că generalul îşi pierdu capul. Se obişnuise cu atacurile zilnice ale maquisards-ilor, îndreptate doar asupra localităţilor, patrulelor sau a unor ofiţeri izolaţi, dar ca un mare detaşament să angajeze o luptă într-un sector fortificat, aceasta nu se mai întâmplase.

După ce încarcă în camioane două companii, generalul, însoţit de şeful său de stat-major, de Lütz şi de Goldring, porni cu maximum de viteză spre Pontay, pentru a conduce el însuşi operaţia. Dar unităţile sosite în ajutorul lui Faul n-avură prilejul să intre în luptă. Împliniră doar rolul de simpli gropari, deoarece toată garnizoana punctului de sprijin, în cap cu Oberleutnant Faul, pierise. Unitatea de SS, care păzea intrarea în tunel, nu putuse să le vină în ajutor, fiindcă maquisards-ii nu făcuseră economie de mine ca să năruiască, dacă nu chiar tot tunelul, în orice caz intrarea lui.

Aşadar, se petrecuse ceva de necrezut. Fusese distrus un punct de sprijin fortificat şi nimicită întreaga lui garnizoană, iar comandantul diviziei nu era în măsură a raporta corpului de armată amănuntele luptei. Nu ştia nici ce efective avea detaşamentul care a atacai punctul de sprijin, nici cum erau înarmaţi partizanii, nici unde

au dispărut.

Dar neplăcerile zilei nu se mărginiră la aceasta. Nici nu sfârşiseră bine soldaţii să îngroape pe cei morţi, că de la comandament sosi un motociclist cu vestea că maquisards-ii au atacat plutonul de puşcaşi care apăra defileul împreună cu o subunitate de SS-işti şi că, după ce le pricinuiseră pierderi, i-au forţat să se retragă din munţi.

Toate acestea semănau a război. După ce lăsă o garnizoană la punctul de sprijin distrus, Ewers porni în goană cu restul soldaţilor spre defileu. Comandantul companiei de puşcaşi fusese ucis, de aceea raportul asupra situaţiei i-a fost prezentat de locţiitorul lui, Leutnant Gräckhe. Acesta arătă că atacul s-a produs dis-de-dimineaţă, cu totul pe neaşteptate. După cum se constată mai târziu, partizanii loviseră mai întâi avanposturile, pe care le suprimaseră fără să facă cel mai mic zgomot şi abia pe urmă atacaseră punctul de sprijin.

De un contraatac imediat împotriva maquisards-ilor care puseseră stăpânire pe defileu, nici nu putea fi vorba; din informaţiile date de Gräckhe, reieşea că erau mai bine de o companie, înarmaţi cu automate şi mitraliere.

Prin urmare, generalul trebuia să se întoarcă la comandament, să facă un plan de operaţii şi abia pe urmă să încerce să salveze situaţia.

Când se înapoie la Saint-Rémy, i se raportă că s-au mai produs două atacuri: unul asupra garnizoanei care apăra podul de peste râul din apropiere de Saint-Rémy, şi altul asupra avanpostului dintr-o haltă aflată la zece kilometri de Chambéry. E drept, atacul asupra garnizoanei care păzea podul se încheiase fără succes pentru maquisards-i, dar pe fondul celorlalte neplăceri ale zilei, acest mic succes părea cu totul întâmplător.

Tunicile de gală ale ofiţerilor care întâmpinară pe general distonau în chip caraghios cu starea de spirit a tuturora. Ewers era furios. Şi cu drept cuvânt, doar era vorba de o operaţie bine organizată a unor forţe destul de importante de partizani, care izbutiseră să obţină nu numai trei victorii din cele patru lupte, dar şi să producă zăpăceală la statul-major al diviziei, şi chiar lui personal. Se gândea ce neplăcut îi va fi să raporteze despre toate acestea comandantului corpului de armată, care, mai în glumă, mai în serios, îl poreclise comandantul „diviziei climaterice".

Müller îl mai linişti întrucâtva. Primise de la şefii lui o comunicare cum că maquisards-ii, care păreau să acţioneze după ordinele unui singur comandament, au atacat în dimineaţa aceea nu numai sectoarele apărate de divizia lui Ewers, dar şi alte regiuni subalpine. Între altele, i se recomanda lui Müller, de altfel ca tuturor organelor Gestapoului, să înteţească maximum lupta cu partizanii, să aresteze pe toţi cei bănuiţi că ar avea legături cu ei şi să înăsprească măsurile represive.

În vremea aceasta, radioul nu mai tăcea cât era ziua de lungă, crainicii întrerupeau marşurile de bravură ca să-şi bucure ascultătorii cu înaintarea victorioasă a coloanelor de tancuri spre Olhovatka, o localitate necunoscută, care trebuia să deschidă armatelor germane drumul spre Kursk. Comunicatele subliniau că operaţia se desfăşoară conform planului dinainte stabilit, cu toate că trupele sovietice opun o rezistenţă turbată.

Pe înserat, Kubiss veni la Heinrich. Era bine dispus, ceea ce dovedea că-şi luase doza obişnuită de morfină. Ochii îi străluceau, gesturile erau repezite şi toată faţa lui trăda o excitaţie veselă!

— Am venit la dumneata, baroane, ca să mă plâng de generalul Berthold — începu Kubiss pe un ton glumeţ, chiar de la uşă. Când m-a făcut să vin la Saint-Rémy, mi-a făgăduit odihnă, o viaţă paşnică şi tihnită şi tot felul de bunătăţi. Şi când acolo, am nimerit într-o atmosferă care-mi aminteşte de depărtata Bielorusie.

— Kubiss, nu eşti deloc original! Plângerea asta o aud din prima zi a revederii noastre.

— Şi n-am să încetez să mă plâng.

— În schimb, avem veşti plăcute de pe frontul de răsărit! — zise Heinrich.

— Plăcute? Şi chiar eşti convins?

— Da dumneata n-ai ascultat comunicatele?

— Tocmai fiindcă le-am ascultat. N-am închis aparatul toată ziua. Chiar mă şi doare capul. De aceea nu pot spune, că veştile de pe frontul de răsărit sunt îmbucurătoare. Iartă-mă, baroane, dar dumneata nu eşti ofiţer de front şi nu pricepi unele lucruri. Ce crezi că înseamnă, când ţi se spune că un grup de şoc a înaintat luptând patru kilometri într-o zi întreagă?

— Înseamnă că inamicul se retrage, iar noi înaintăm.

— Eh, n-ai apucat primele zile ale războiului! Ai fi văzut atunci ce înseamnă o ofensivă. Dimineaţa auzeai că am trecut graniţa, la amiază, că am pătruns în adâncime treizeci de kilometri, iar seara, că am cucerit un oraş aflat la patruzeci de kilometri de frontieră. Asta se cheamă ofensivă. Pe când acum, patru kilometri într-o zi întreagă... Dar dă-le la naiba pe toate: şi frontul de răsărit, şi emisiunile lor şi toate celelalte minciuni! M-am săturat până în gât! Eu n-am venit la dumneata ca să analizez acţiunile comandamentului nostru, am venit să te întreb: nu vrei să luăm masa împreună, Goldring?

— Ca să-ţi spun drept, n-am nici un chef să merg la restaurant...

Atunci... Kubiss tăcu. Pe faţa lui se ivi un zâmbet viclean.

— Vrei să-mi spui ceva, nu-i aşa? îl întrebă Heinrich zâmbind, deşi ştia dinainte despre ce este vorba.

— Am adus o chitanţă pentru cincizeci de mărci. Numai pentru cincizeci, baroane! Cu ceea ce-ţi mai datorez dinainte, face şase sute douăzeci. Cred că eşti şi dumneata de părere că nu-i chiar aşa de mult.

— Ce faci cu banii, Kubiss? Iartă-mă că te întreb, dar mă interesează, vreau să ştiu cum se poate cheltui într-o lună şi jumătate de şedere la Saint-Rémy, solda de ofiţer şi două sute de mărci pe deasupra. Înainte, jucai cărţi, cel puţin...

— Dragul meu baron şi, după cum văd, dragul şi naivul meu prieten! Dacă am fi nimerit în cel mai păcătos sat, nu în Saint-Rémy, şi tot ţi-aş putea înşira vreo treizeci şi trei de metode de a cheltui în fiecare zi o sută de mărci, ba chiar şi mai mult.

Heinrich începu să râdă.

— Dacă singurul scop este să cheltuieşti o sumă anumită, atunci şi eu aş putea născoci ceva, însă găsesc că ar trebui să ai în schimb o plăcere.

— Mie îmi face plăcere chiar şi faptul că nu banii mă stăpânesc pe mine, ci eu pe ei. Dar dacă stai şi te gândeşti, parcă multe bucurii am eu în viaţă? Spune şi dumneata! Munca o dispreţuiesc şi nu numai pe asta pe care o îndeplinesc acum, ci orice muncă. De femei, mi s-a acrit şi lor de mine. Ce mi-a mai rămas? Vinul şi morfina! Asta-i! Aşa că ce rost are să strâng bani? Pentru ca unicul meu frate să spună, când o să mă

moştenească, c-am fost un imbecil?

— După mine, Kubiss, munca dumitale actuală este interesantă.

— Când eram la şcoală şi mă pregăteam să mă fac pastor, ca să mântuiesc sufletele oamenilor cu rugăciunile mele, sufletele acestea mi se păreau mult mai interesante decât acum când le trimit pe lumea cealaltă prin metode gestapoviste.

— Eşti cinic, Kubiss.

— Spune-mi cum vrei, dar, după mine oamenii au ajuns înspăimântător de neinteresanţi! Te asigur că-i mult mai plăcut să lucrezi la poliţia judiciară decât la noi. Spune şi dumneata, ce poate fi mai interesant? Chemi omul la interogatoriu şi începi să-i aplici tot felul de mijloace de constrângere iar el sau tace, sau bolboroseşte ceva despre Franţa, despre popor, despre libertate! Crede-mă, Goldring, ţi se face greaţă de toate astea. Pentru mine, patria este primul restaurant care-mi iese în cale, unde mi se serveşte o mâncare gustoasă şi un vin bun. *Ubi bene, ibi patria!* Ţi-aduci aminte de acest aforism? Iar împricinatul meu moare, strigând: „Pentru Franţa!". Iar Franţa nici nu ştie cine-i el şi fără îndoială nici n-o să afle vreodată că eu am fost acela care l-am împins în prăpastie! Oamenii au devenit banali şi plictisitori. Chiar şi pasiunea dumitale, baroane!

— Care pasiune?

— Ia nu mai face pe naivul, von Goldring! Eu ştiu mai multe despre franţuzoaica asta de la restaurant decât dumneata.

— Nu te înţeleg, Kubiss — zise Heinrich, nemulţumit — ne vedem aproape în fiecare zi, când ai vreo nevoie vii la mine, ştiind că totdeauna sunt bucuros să te ajut şi în vremea asta dumneata ai secrete faţă de mine... Dacă n-ai voie, să nu mi le spui, dar în acest caz, te rog să nu faci aluzie la ele.

Pentru întâia oară, baroane, te văd supărat. Nici nu mă gândesc să-ţi ascund ceva. Despre simpatia dumitale pentru *mademoiselle* am aflat cu totul întâmplător, atunci când m-am hotărât s-o arestez.

— S-o arestezi pe Monica? Pentru ce?

— Când punem mâna pe trei scrisori ale acestei fete frumoase, şi în toate trei vorbeşte de timp rău şi de urcarea preţurilor pe piaţă, când vremea e frumoasă şi preţurile rămân constant urcate, cred c-ai să fii de aceeaşi părere cu noi, baroane, că avem dreptul să ne întrebăm de unde interesul asta pentru meteorologie şi economie?

— Şi crezi că asta-i de ajuns ca să arestezi o fată?

— Mai adaugă şi ceea ce are să mărturisească la interogatoriu... Dar Müller, aflând de hotărârea mea, n-a fost de acord cu mine, din cauza simpatiei dumitale pentru *mademoiselle*. Se teme de dumneata, nu ştiu de ce. Ăsta-i tot secretul.

— Şi când aveai de gând s-o arestezi?

— Astăzi. Am primit ordin să înăsprim măsurile represive împotriva maquisards-ilor şi a prietenilor acestora. Ei, îmi dai cincizeci de mărci, baroane, sau fiindcă te-ai supărat, vrei să mă pedepseşti să rămân flămând astă-seară?

— Doar ştii că nu te refuz niciodată... Şi nici astăzi n-am să te refuz. Un singur lucru te-aş ruga: să nu ascunzi nimic de mine, chiar dacă mă priveşte parţial.

— Se va executa întocmai — răspunse Kubiss milităros — drept procente pentru banii împrumutaţi.

— Nu, ca un serviciu prietenesc.

După ce luă cele cincizeci de mărci, Kubiss ieşi de la Heinrich fluierând o melodie oarecare.

Pendula arăta ora zece fără un sfert, şi Heinrich coborî la restaurant, cu gândul s-o vadă pe Monica. *Madame* Tarval îi spuse că-i la ea în odaie.

— Atunci, pot să mă urc la dânsa, să-i spun câteva vorbe? o rugă Heinrich — iar dacă întreabă cineva de mine, spune, te rog, că am plecat. Azi n-am chef să văd pe nimeni.

Noutatea pe care o aflase de la Kubiss îl tulburase grozav. E adevărat că Müller n-o să îndrăznească deocamdată să se atingă de Monica, de altfel şi Kubiss va face tot ce-i stă în putinţă ca să nu i se închidă creditul de care se bucură la baronul cel bogat. Dar asta va continua numai atâta vreme cât el însuşi e în afară de primejdie... Dacă i s-ar întâmpla lui ceva, Monica va fi arestată imediat, din moment ce Gestapoul se interesează atât de mult de fată. Parcă el îi n-ar fi putut să fie ucis atunci când a fost bombardat trenul de Dijon? Sau în timpul atacului maquisards-ilor, când călătoarea cu Pfeifer? Dacă ar afla de moartea lui, Müller, fără să stea o clipă pe gânduri, o va înhăţa, răzbunându-se pentru indulgenţa silită pe care trebuise s-o aibă faţă de Monica. Nu, ea trebuie salvată, acum, până nu-i prea târziu, chiar de ar fi nevoit să se despartă de dânsa.

— Ştii ceva, Heinrich, de astăzi înainte am să cred în telepatie — zâmbi Monica, când tânărul se ivi în pragul odăii ei.

— Dar de ce spui asta?

— Pentru că chiar acum mă gândeam la dumneata.

— Şi eu la dumneata.

— Asta înseamnă că ţi-am transmis gândurile mele de la distanţă.

— Tare aş dori să-mi poţi citi gândurile — zise Heinrich, fără să vrea. Dar se opri numaidecât, speriat de ceea ce era pe punctul de a se desprinde de pe buzele lui şi, cu alt ton, urmă: Trebuie să-ţi spun o veste, Monica, şi o veste nu tocmai plăcută.

Ochii fetei se stinseră şi zâmbetul îi pieri de pe obraz.

— Ai început aşa de frumos şi... ai sfârşit aşa de urât! spuse ea cu tristeţe în glas. Şi eu care credeam că ţi-a fost un pic dor de mine, c-ai venit să mai stăm împreunau. Veşti, neplăceri... M-au obosit aşa de mult!... S-ar zice că pentru mine nu mai sunt bucurii. Ştii ceva, hai să lăsăm pe mâine tot ce-i neplăcut! Adică nu, n-am să pot dormi toată noaptea. Mai bine spune-mi acum, însă fără introduceri nesfârşite...

— Bine! Dacă vrei fără introducere, fie şi fără introducere. Dar mai întâi o întrebare: spune-mi, ai putea să dispari undeva măcar pentru un timp?

Faţa Monicăi păli.

— Cam cât de repede ar trebui să dispar?

— Câtă vreme sunt aici, primejdia nu-i chiar aşa de mare, dar eu pot pleca şi s-ar putea să plec pentru un timp mai îndelungat, poate chiar pentru totdeauna. Şi atunci...

Heinrich nu-i spuse ce s-ar întâmpla atunci, şi nici Monica nu-l întrebă. Cu capul lăsat în pământ, împletea în codiţe mărunte franjurile feţei de masă. Şi numai după tremurul degetelor, îţi puteai da seama că era tulburată.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare — îi zise Heinrich cu duioşie, stăpânit de dorinţa irezistibilă de a-şi lipi buzele de degetele acelea subţiri, tremurătoare, de a-i ridica fruntea atât de tare aplecată. Dar Monica şi-o ridică singură.

— E adevărat... chiar s-ar putea să pleci?... Pentru totdeauna? îl întrebă ea cu glasul stins.

Eu sunt ostaş, şi ostaşii nu sunt întrebaţi unde ar vrea să stea. Sunt trimişi acolo unde este nevoie de ei. Când o să plec de aici, sau dacă mi s-ar întâmpla ceva, Müller o să te aresteze. Am aflat astăzi că scrisorile dumitale sunt cenzurate, că…

— Heinrich! Monica sări de la locul ei. Dar nu teamă, nu spaima stăruia în ochii ei larg deschişi, ci tristeţea, şi deznădejdea la gândul unei alte primejdii, a primejdiei de a pierde pe acela pe care-l iubea.

Şi fără alte vorbe, Heinrich înţelese ce se petrece în sufletul fetei. Doar şi lui i se sfâşia inima de milă, de durere, de îngrijorare pentru soarta ei. Se priveau ochi în ochi şi tot convenţionalismul care îi îngrădise până atunci dispăru dintr-o dată. Li se păru că în toată lumea asta nu sunt decât ei doi!— ochii lor, inimile lor.

— Heinrich! Să fugim împreună de aici! zise Monica cu simplitate, cu atâta simplitate de-ai fi zis că au mai vorbit despre asta, şi încă de multe ori. Să fugim în munţi! Acolo nu trebuie să ne mai temem de nimeni! Să fugim chiar mâine! Doar şi dumneata ai putea să fii descoperit că nu eşti fascist, că eşti prietenul nostru!

Monica îşi puse mâinile pe umerii lui. În gestul acesta plin de încredere, în ochii ei strălucitori era ea toată — tulburătoare, tânără şi curată, curajoasă în dragoste ca şi în luptă şi în acelaşi timp lipsită de apărare şi în faţa dragostei sale şi în faţa primejdiei care o ameninţa. Heinrich îşi înălţă puţin umărul, întoarse capul şi-i sărută mai întâi o mână, pe urmă pe cealaltă. Monica îi surâse cu ochii şi continuă grav, cu aprindere:

— Dacă ai şti, Heinrich, cum m-am speriat când mi-am dat seama că te iubesc! Puţin a lipsit să nu mor de durere. E atât de înspăimântător să-ţi ascunzi ţie însăţi dragostea, simţi că te înjoseşte! În schimb, mai târziu, când am înţeles că înadins ai lăsat scrisoarea lui Levêque pe masă ca s-o citesc... după Bonneville... după ce ai salvat-o pe Ludvine… Când mi-am dat seama că şi dumneata mă iubeşti... doar e adevărat, Heinrich?

— Da, Monica, e adevărat.

— Ştiam eu, ştiam de mult! Şi totuşi sunt fericită c-o aud din gura dumitale! Avem să fugim amândoi în munţi şi n-o să ne mai despărţim niciodată, niciodată! Nu-i aşa?

Era atât de convinsă de dragostea lor, şi totuşi cu câtă înfrigurare aştepta răspunsul acela scurt „da”!

Heinrich luă încetişor mâinile fetei de pe umerii lui, o duse la divan, o aşeză şi se cuibări pe un scăunel scund la picioarele ei.

— Monica, eu nu pot să fac acest lucru, Heinrich o privea cu o duioşie şi o tristeţe nemărginite.

— De ce? întrebarea ei liniştită, abia şoptită, răsună ca un strigăt puternic; strigau ochii ei, striga toată inima ei încordată. Monica se trase puţin înainte şi încremeni — rugătoare, aşteptând.

— Eu n-am dreptul să fac asta, Monica! Înţelegi, nu am dreptul!

— Dar cum nu-ţi dai seama că au să pună mâna pe dumneata?! O, dacă ai şti cum mă tem! În fiecare zi mă rog lui Dumnezeu pentru dumneata, iar seara nu pot închide ochii până n-aud că te-ai întors acasă. Tremur de frică când ştiu că trebuie să pleci undeva! Uneori, îmi vine să fug la Gestapo, ca să mă tortureze cum au torturat-o pe Ludvine, să mă împuşte chiar, numai să ştiu că au să te lase în pace, că nu te ameninţă nici o primejdie!

— Şi eu tremur pentru dumneata, Monica, Mi-aş sacrifica viaţa, mi-aş da ultima picătură de sânge ca să te apăr! şi totuşi nu pot pleca cu dumneata la maquisards-i, deşi sunt sigur că m-ar primi.

— Dar de ce? De ce? Doar nu eşti cu ei, cu cei care te-au îmbrăcat în tunica asta, eşti cu noi!

— Am anumite obligaţii.

— O, dumneata nu mă iubeşti, Heinrich! exclamă fata cu desperare.

— Monica! Heinrich îi strânse mâna. Dacă aş putea să-ţi explic totul, m-ai înţelege şi nu m-ai face să sufăr atât. Dar eu nu pot să-ţi spun nimic, n-am dreptul! Nici chiar dumitale, deşi am încredere şi te iubesc!

— Ce fericită eram mai adineauri şi ce repede mi s-a spulberat fericirea! Ce să fac, nu pot cere inimii dumitale mai mult decât poate da.... un pic de dragoste, un pic de milă... şi foarte multă prudenţă!

— Bine, Monica, dar eu nu mă apăr pe mine! Nici măcar pe dumneata, deşi nimeni nu-mi este mai scump pe lumea asta.

— Doamne, Heinrich, vorbeşti în enigme, de altfel, dumneata însuţi eşti pentru mine o enigmă. Nici măcar nu ştiu cine eşti şi ce urmăreşti!

— Ceea ce urmăreşti şi dumneata. Vreau să-mi văd patria liberă. Ca şi dumneata, am un ideal, pentru care sunt gata să mor, să îndur cele mai cumplite chinuri.

— Atunci de ce nu vrei să lupţi alături de mine?

— Lupta este de mai multe feluri şi poate că eu am parte de lupta cea mai grea.

— Heinrich de ce nu vorbeşti mai lămurit, ca să înţeleg şi eu?

— Monica, nu mă întreba, pentru că nu-ţi pot răspunde nimic, acum. Oricât aş vrea. Şi aşa ţi-am spus mai mult decât aveam dreptul… Dar îţi făgăduiesc că atunci când se va sfârşi războiul, am să vin la dumneata şi ai să afli totul. Bineînţeles, dacă mă crezi, dacă vrei să aştepţi!

— Am să te aştept, Heinrich! Şi niciodată n-o să ne mai despărţim! şi în ochii fetei se aprinseră din nou luminiţele fericirii. Aşa-i că n-o să mă uiţi Heinrich, chiar dacă ai pleca de aici?

— Am să te găsesc oriunde te-ai afla, dar acum trebuie să pleci de aici. Trebuie să pleci negreşit; pentru mine, pentru fericirea dumitale, pentru ca să ne revedem mai târziu... Ai putea să pleci undeva?

— Bine, am să mă sfătuiesc cu prietenii mei... Totuşi, ce o să se întâmple cu dumneata? Doar la fiecare pas te pândeşte primejdia, şi eu... nici măcar n-am să ştiu ce-i cu dumneata! O, nu, n-am să pot îndura!

— Mie n-o să mi se întâmple nimic. Îţi făgăduiesc să fiu prudent.

Ochii Monicăi se umplură de lacrimi. Vrând să le ascundă, se ridică, se apropie de măsuţa de lângă fereastră şi scoase din priză şnurul lămpii. Apoi dădu în lături storurile negre de camuflaj şi deschise larg fereastra. Aerul proaspăt, plin de miresme, năvăli o dată cu liniştea oraşelului adormit, învăluiţi în întunericul nopţii, munţii şi casele nu se mai zăreau. Nu se mai vedea nimic, doar cerul înstelat, măreţ, necuprins. Ai fi zis că nu mai exista

nimic pe lume, în afară de stelele acelea, de cerul negru de catifea şi de cele două inimi, care băteau atât de tare şi cu atâta durere în piepturile lor.

Şi multă vreme rămaseră la fereastră, tăcuţi, strânşi unul lângă altul.

— Plângi, Monica? întrebă Heinrich deodată, simţind cum tresaltă umerii fetei.

— Nu, dragul meu, nu-i nimic. Plâng din recunoştinţă că mi-e dat să trăiesc în acest minunat univers. Că ţi-e dat şi ţie să trăieşti în el! Şi, un pic, un pic, şi de frică. Doar şi eu şi tu nu suntem decât două firicele de nisip în universul acesta nemărginit!

— Bine, dar noi doi suntem o parte din el, Monica. Tu nu simţi că noi suntem în toate şi totul e în noi?

În coridor se auziră paşii doamnei Tarval şi Monica se trase iute de lângă Heinrich.

— Dragul meu — îi spuse ea în grabă — sărută-mă! Maine-poimâine, s-ar putea să nu ne mai vedem. Să fie sărutarea noastră de rămas bun.

În vremea aceasta, Müller, dus pe gânduri, măsura în lung şi în lat cabinetul său, chibzuind amănunţit pasul pe care se hotărâse să-l facă, deşi se cam temea încă.

Îl apăsa dependenţa lui aproape totală de von Goldring. Din ziua când baronul acesta încrezut îi dăduse a înţelege că ştie pe cine a substituit lui Paul Chénier, şeful serviciului SS îşi pierduse cu totul liniştea. De n-ar fi fost piedica asta, ar fi arestat-o de mult pe Monica, chiar în ziua când, frunzărind hârtiile lui Saugel, dăduse peste însemnările lui privitoare la *mademoiselle* Tarval. De altfel, după călătoria ei la Bonneville, care coincisese în chip atât de ciudat cu atacul maquisards-ilor asupra eşalonului cu armament, începuse şi el a avea bănuieli. Heinrich von Goldring i le îndepărtase şi aproape că-l convinse că fata se dusese la Bonneville pentru chestiunile ei sentimentale. De fapt nu l-a convins, ci el a închis pur şi simplu ochii, n-a vrut să se vâre în afacerea asta. Dar, după cum s-a văzut mai târziu rău a făcut. Saugel a procedat mai inteligent. El a reuşit să dea de urma agenţilor care făceau legătura între Bonneville şi conducătorii mişcării de rezistenţă din Saint-Rémy… Dacă n-ar fi murit Saugel şi dacă dobitocul acela de la uzina electrică, care a acceptat să fie informator, ar fi fost mai prudent, Müller ar avea astăzi în mână toate dovezile că *mademoiselle* Monica urmăreşte un anumit scop, arătând atâta prietenie lui Goldring. Şi arestând-o, ar afla tot ce-i trebuie. Numai Goldring, îndrăcitul ăsta de Goldring îi stă în cale! Odiosul de Goldring, pe care trebuie să-l linguşească, aproape să-i lângă cizmele, numai pentru că-i fiul adoptiv al lui Berthold şi că în curând o să-i fie ginere!

Să zicem c-o arestează pe Monica. Atunci Goldring va da la iveală toată povestea cu Basel, cu care l-a înlocuit pe Paul Chénier şi pentru care a încasat rotunjoara sumă de cinci mii de mărci. Şi nu numai că va trebui să restituie afurisitele acelea de mărci din care n-a mai rămas nici urmă, dar va trebui să răspundă şi pentru toate ticăloşiile lui în faţa lui Berthold. Nu, deocamdată trebuie s-o lase în pace pe Monica. Dar îi va urmări fiecare pas aşteptând un moment prielnic.

Müller socotea că dacă va mai trece un timp, nici o expertiză nu va putea stabili cine a fost înmormântat sub numele de Paul Chénier şi atunci Goldring nu va mai avea nici o dovadă împotriva sa. Dar, ca un făcut, toate se întorc împotriva lui Müller. A trebuit ca Goldring să cadă prizonier tocmai la detaşamentul condus de Paul Chénier, pe care l-a recunoscut nu numai el, dar şi şoferul lui Ewers. Or, nu încape îndoială că şi acesta i-a văzut cândva fotografia. Prin urmare, buclucul se putea ivi şi din direcţia asta.

Fusese nevoit să-l cureţe pe şofer. Înscenând un accident de automobil. Dar faptul acesta l-a pus într-o şi mai mare dependenţa faţă de Goldring, care, auzind povestea cu accidentul, îi spuse într-o zi, zâmbind liniştit:

— Când o să moară şi Pfeifer, nimeni nu va mai putea recunoaşte în comandantul detaşamentului de partizani pe Paul Chénier, afară de mine, se înţelege.

Aluzia era destul de elocventă, sinceră chiar. Müller fusese nevoit s-o înghită.

Nu, nu trebuie să împingă lucrurile până la ruptură, nici măcar până la înăsprirea relaţiilor lui cu Goldring. Chiar dacă ar izbuti să stabilească cu precizie că Monica este într-adevăr în legătură cu maquisards-ii. Aceasta ar arunca o umbră asupra reputaţiei baronului. Doar toată lumea cunoaşte slăbiciunea lui pentru această fată frumoasă. Înfuriat de acest fapt, Goldring, impulsiv cum este, s-ar răzbuna desigur, povestind tuturor întâmplarea cu Basel. I s-ar plânge lui Berthold şi i l-ar zugrăvi în culori atât de negre, încât ar fi nevoit să se gândească cum să-şi salveze propria lui piele şi nicidecum la carieră.

Avea de ce să-şi frământe creierul. Şi nu-l frământă în zadar. După ce cugetă îndelung, Müller găsi o altă soluţie. Dar n-ar face o greşeală, amestecând în această afacere pe Berthold însuşi? Ăsta n-are să-i caute mult în coarne. Ce-ar fi dacă ar scrie... Müller se repezi la birou, luă o foaie de hârtie şi începu o scrisoare cifrată:

„*Mult stimate Herr General-Maior Berthold!*

Am îndrăznit să mă adresez direct dumneavoastră, ocolind celelalte trepte ierarhice, numai pentru că sunt stăpânit de un adânc respect pentru dumneavoastră şi totodată de sentimentul unei sincere prietenii pentru fiul dumneavoastră adoptiv, Heinrich von Goldring, care prin capacitatea, cultura şi purtarea lui a câştigat simpatiile tuturor acelora cu care a venit în contact. Dar, şi asta poate datorită tinereţii sale, baronul e un om foarte încrezător. De această însuşire, proprie tuturor firilor nobile, s-ar putea folosi duşmanii. Eu am bănuiala că fiica proprietăresei hotelului în care stă baronul, o fată tânără şi frumoasă, se bucură de simpatia şi încrederea lui, deşi n-o merită, întrucât serviciul pe care-l conduc se găseşte în posesia unui material compromiţător care ne îndreptăţeşte s-o bănuim că simpatizează cu teroriştii francezi. Eu nu mă pot hotărî s-o arestez şi s-o cercetez, de teamă să nu arunc o umbră asupra numelui nepătat al fiului dumneavoastră adoptiv. Vă adresez aceste rânduri, deoarece sunteţi tatăl lui şi şeful meu mult respectat, plin de experienţă, cerându-vă sfaturi şi îndrumări.

Cu cel mai profund respect, totdeauna gata la ordinele dumneavoastră Maior Johann Müller”.

După ce citi ceea ce scrisese, o dată şi apoi încă o dată, Müller găsi că scrisoarea poate fi trimisă unui şef atât de înalt. O sigilă, apoi, după toate regulile cerute de un document secret, scrise adresa şi ordonă ofiţerului de serviciu s-o trimită prin curier special la Berlin. Dar după ce se întoarse acasă, Müller nu putu să închidă ochii multă vreme, îşi repetă în minte fiecare rând, fiecare cuvânt. Dar dacă Berthold cere explicaţii lui Goldring? Oare a făcut bine că a pus la cale toată povestea asta?

Abia spre dimineaţă izbuti el să aţipească. Dormi neliniştit că omul care nu ştie ce-l aşteaptă a doua zi: mulţumiri sau o pedeapsă aspră.

În zilele de 6 şi de 7 iulie, transmisiunea de dimineaţă începu cu muzică de fanfare. La 8 iulie, nu se mai auziră fanfare, iar la 9 iulie, crainicul vorbi de contraatacurile turbate ale ruşilor. În ziua de 10 iulie cuvântul „contraatacuri" dispăru, fiind înlocuit cu o nouă formulă: „Trupele noastre duc lupte înverşunate cu inamicul care atacă".

Ewers era lămurit: grandioasa operaţie, de mult făgăduită şi pentru care se făcuse atâta reclamă, se prăbuşise. După ce ascultă comunicatul din seara de 9 iulie, generalul se îmbolnăvi. Cele câteva zile cât stătu în pat, ascultă numai de vreo două ori comunicatele. Dar când auzi de „viitoarea scurtare a frontului", închise definitiv aparatul.

Aşadar, în loc să-şi ia revanşa, armata germană mai suferise o înfrângere şi consecinţele ei în împrejurările de faţă, din punctul de vedere al moralului, erau şi mai tragice decât pieirea armatei lui Paulus. După însănătoşire, când Ewers veni la comandament, Heinrich şi Lütz, fără să vrea, se uitară unul la altul: generalul era de nerecunoscut, atât era de palid, de gârbov şi de îmbătrânit. În aceeaşi zi, Lütz trimise comandantului corpului de armată o telegramă din partea lui Ewers, prin care acesta cerea un concediu de o săptămână, pentru a se duce la Paris să consulte doctorii, deoarece e bolnav.

De rândul acesta, cererea lui Ewers a fost satisfăcută. I se aprobă să lipsească o săptămână.

În ajunul plecării, generalul îl chemă pe ofiţerul său cu însărcinări speciale.

— Goldring, ai fost vreodată la Paris?

— Nu.

— Ce-ai zice, dacă ţi-aş propune să mergi cu mine la Paris pentru o săptămână-două?

— Herr General, v-aş fi recunoscător de două ori. În primul rând, pentru că îmi daţi posibilitatea să văd „capitala lumii", cum i se spune Parisului, şi în al doilea rând, şi mai ales, pentru că m-aş încredinţa încă o dată de bunele dumneavoastră sentimente faţă de mine.

— Baroane, după mine, dumneata ţi-ai greşit cariera, trebuia să intri în diplomaţie! glumi generalul. Uite despre ce este vorba: la Paris încep nişte cursuri de două săptămâni, în cadrul cărora se vor studia noile metode de apărare anti-tanc. Vor lua parte câte un delegat de fiecare divizie, regiment independent şi batalioane speciale. Dumneata ai să urmezi aceste cursuri ca să transmiţi apoi cunoştinţele căpătate ofiţerilor din divizie. Vei avea în fiecare zi câte trei ore de lecţii. Aşa că n-ai să fii prea ocupat, deşi lucrul acesta mă cam nelinişteşte...

— Îmi iau îndrăzneala să vă întreb: pentru ce, Herr General?

— Pentru că dumneata eşti prea tânăr, iar parizienele prea încântătoare.

— Eu am o logodnică, Herr General...

— N-am uitat, doar mi-ai vorbit despre asta... Atunci aşa; astăzi să-ţi faci bagajele, să-ţi pregăteşti actele trebuitoare, iar mâine plecăm împreună. Deşi cursurile încep abia peste câteva zile, ţin să pleci odată cu mine, pe de-o parte, pentru că sunt bucuros să am un tovarăş de drum atât de plăcut ca dumneata, şi pe de alta, pentru că nu mai sunt nevoit să iau o gardă personală. Trebuie să-ţi mai spun că s-ar putea ca îndată după întoarcerea mea, divizia să fie mutată la Valul Atlantic. Potriveşte lucrurile aşa fel ca la nevoie să poţi merge într-acolo direct de la Paris.

— Oare n-ar fi bine să dau ordin ordonanţei mele să plece la Paris cu maşina mea?

— Se înţelege, ţi-ar prinde foarte bine.

„Iată că a sosit ceasul despărţirii de Monica" — se gândea Heinrich cu tristeţe, stând în biroul lui Lütz, care-i pregătea documentele necesare.

Chiar de acolo, din birou, Heinrich telefona lui Kubiss:

— Aş vrea să te văd, Hauptmann... Dar cu cât mai repede, cu atât e mai bine. Peste zece minute sunt acasă.

Când Heinrich sosi la hotei, Kubiss îl aştepta.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă el îngrijorat.

— Nimic deosebit, afară doar că plec la Paris pentru câtva timp.

— Baroane, dumneata te-ai născut cu scufia în cap. Şi dacă m-ai chemat să mă întrebi ce comisioane să-mi faci, atunci te rog să-mi aduci de la Paris zece sticle de vin după gustul dumitale, de care sunt sigur ca de-al meu, morfină şi nişte ţigări de foi bune.

— Ai să capeţi toate astea, dar cu o singură condiţie: Să iei toate măsurile să nu i se întâmple nimic domnişoarei Monica. M-ai înţeles?

— Nici un fir de păr n-o să i se clintească din cap!

— Iar dacă lui Müller îi vine cumva cheful să stea de vorbă cu ea, să-mi telegrafiezi imediat.

— Pe ce adresă?

— Deocamdată, oficiul telegrafic central, post-restant. Dar am să-ţi comunic telegrafic adresa mea, îndată ce am s-o ştiu.

— Se va executa întocmai, binefăcătorul meu!

— Iar ca să nu pretextezi că n-ai avut bani pentru telegramă, poftim o sută cincizeci de mărci.

— *Mein Gott,* sau *matka bozka,* cum spun polonezii! Păi acum sunt în stare să-ţi telegrafiez în fiecare zi, chiar şi ca să-ţi dau de ştire dacă *mademoiselle* are stomacul în ordine.

— Lasă glumele de prost gust! Mai bine hai să mergem şi să bem câte o cupă de şampanie. S-ar putea să nu ne mai vedem până la plecarea mea. Să nu-i spui lui Müller că plec, am să-l anunţ eu mâine dimineaţă.

După ce băură împreună câte o cupă de şampanie, Heinrich comandă un dineu pentru trei persoane şi se urcă la el în odaie. Kurt era în al şaptelea cer când află că va pleca cu maşina la Paris.

— Mi-e aşa de frică când plecaţi undeva, şi eu rămân aici, singur — mărturisi el.

— Ţi-e frică să nu te cheme Müller din nou la cercetări?

— Da — răspunse Kurt cu un aer grav.

— Poţi pleca mâine dimineaţă. Ar fi bine să ajungi la Paris înaintea mea.

Seara aceea Heinrich şi-o petrecu în tovărăşia Monicăi şi a lui Lütz. Dar masa de adio n-a fost aşa cum ar fi dorit-o el. Monica era tristă şi zâmbea în silă la glumele lui Lütz, ca şi când ar fi presimţit că se despart pentru totdeauna. De altfel, şi Heinrich era tot mai prost dispus. Şi, cine ştie, poate, unde Monica i se părea micuţă şi lipsită de apărare...

După ce stătu vreo oră şi jumătate, Lütz îşi luă rămas bun, pretextând că a doua zi dis-de-dimineaţă are de pregătit unele acte pentru general.

— Când pleci, Heinrich? întrebă deodată Monica, când rămaseră singuri.

— Dar de unde ştii că plec?

— Mi-a spus Kurt — răspunse fata pe un ton de reproş.

— Nu voiam să-ţi spun astăzi, ca să nu te amărăsc.

— Vezi, aşa a ieşit mai rău! Dacă ai şti cum m-a durut sufletul când Kurt a scăpat vorba...

— Iartă-mă! Am vrut să te păstrez veselă în amintirea mea. Aş fi fost mai puţin îngrijorat pentru tine. Spune-mi, ai să-mi împlineşti rugămintea? Aş vrea să nu stai la Saint-Rémy cât timp am să lipsesc.

— La ce oră pleci?

— Mâine, la patru după-amiază.

— Îţi făgăduiesc că mâine seară n-am să mai fiu la Saint-Rémy.

— Atunci plec liniştit. Şi îndată ce am să mă întorc, am s-o rog pe *madame* Tarval să-ţi dea de ştire.

— O, Heinrich! Nu ştiu de ce mi se pare că ne despărţim pentru totdeauna! zise deodată Monica cu tristeţe.

— Nu vorbi aşa, draga mea, te rog din tot sufletul, nu vorbi aşa! Altfel, îmi pierd curajul, or eu trebuie să fiu totdeauna stăpân pe mine.

Încordându-şi voinţa, Monica zâmbi:

— Uite... sunt veselă! Eşti mulţumit acum?

Când Goldring se duse la Müller să-şi ia rămas bun, acesta îşi lua micul dejun.

— Mein Gott! Ce plăcere pentru mine să văd un oaspete atât de matinal şi de scump! Ce treburi grabnice te aduc la mine la ora asta?

— Plec astăzi la Paris, împreună cu generalul.

— Şi mult timp ai să lipseşti?

— Două săptămâni... De aceea am şi venit; te rog să-mi împlineşti o mică rugăminte, cu privire la *mademoiselle* Tarval. Aş vrea să-mi făgăduieşti că interesul dumitale pentru ea se va mărgini la obişnuitul salut pe stradă. Cred că m-ai înţeles, Herr Müller?

— Fata asta ţi-a sucit capul, baroane! Doar ai o logodnică!

— Iar dumneata o soţie! Şi după câte ştiu chiar de la dumneata...

— Ehei, asta a fost în tinereţe, baroane. În tinereţe! Acum nu mai fac două parale!

— Bine, dar eu sunt încă tânăr, Hans! Afară de asta, sper că suntem prieteni adevăraţi, nu? Doar pe lângă că ne cunoaştem firile, ne cunoaştem şi părţile slabe, sau ca să vorbim pe şleau, păcatele! Aşa că-i mai cuminte să ne ajutam unul pe altul, decât să ne luăm la ceartă. Nu eşti şi dumneata de aceeaşi părere?

— Fără îndoială.

— Atunci îmi făgăduieşti?

— Dacă am s-o întâlnesc pe stradă pe *mademoiselle*, am să întorc capul în altă parte, ca să nu ţi se plângă pe urmă că m-am uitat urât la ea — glumi Müller.

— Foarte bine! Nădăjduiesc că ai să vii la gară, să-l petreci pe general, dacă nu pe mine?

— Dacă nu pe general, pe dumneata negreşit — îl corectă Müller.

Şi se ţinu de cuvânt. La ora patru fără un sfert, şeful de stat-major al diviziei, Müller şi Kubiss se aflau pe peron. Ca totdeauna când pleacă o persoană oficială, cei care veniseră la gară ca să-l petreacă pe general aşteptau cu nerăbdare şuieratul locomotivei şi se plictiseau. Numai Müller era vesel. Glumea şi lua peste picior pe Kubiss, zicându-i că-i mâhnit pentru că i se închide pe două săptămâni banca de credit pe termen lung.

— Hans, niciodată nu te-am văzut aşa de vesel — îi spuse Heinrich, luându-şi rămas bun.

— Mă bucur din toată inima pentru prietenul meu, pe care-l aşteaptă o călătorie aşa de minunată — îi răspunse Müller.

Doar nu era să-i mărturisească că adevărata cauză a bunei lui dispoziţii era o mică epistolă cifrată primită de la generalul-maior Berthold în persoană, răspuns la scrisoarea lui cu privire la Monica.

— Kubiss, n-o să uiţi ce mi-ai făgăduit? izbuti să-i şoptească Heinrich la despărţire, când trenul se puse în mişcare.

Imediat, dincolo de staţie începea un urcuş destul de repede, unde trenurile, neputând lua viteză, înaintau foarte încet.

Heinrich se hotărî să nu intre în compartiment, ca să mai privească o dată oraşul în care a trecut prin atâtea.

Când trenul lăsă în urmă ultimele clădiri, Heinrich zări deodată pe Monica. Îmbrăcată cu o rochie albă şi cu capul gol, stătea neclintită, scăldată toată în lumina strălucitoare a soarelui.

— Monica! strigă Heinrich plin de bucurie.

Fata veni în fugă spre vagon şi-i aruncă un buchet mare de flori. Trenul începu să ia viteză şi Heinrich trebui să se aplece ca s-o poată vedea cât mai mult timp.

Monica rămăsese nemişcată lângă terasament, ca şi înainte scăldată în lumina aurie, ea însăşi o rază strălucitoare de soare...

Tot drumul, Ewers stătuse culcat în compartiment. Se scula numai ca să mănânce. Heinrich era mulţumit că poate să stea singur ca să-şi adune gândurile, cu atât mai mult că sufletul îi era trist şi îngrijorat.

Abia a treia zi dimineaţă ajunseră ei la Paris. Trenul fusese nevoit să se oprească de două ori pentru că partizanii demontaseră linia. Kurt nu era în gară. După ce se înţelese cu generalul unde să se întâlnească seara, Heinrich luă un civil şi se duse de-a dreptul la oficiul telegrafic central. Era sigur că n-avea nici o veste de la Kubiss, şi îşi întinse liniştit carnetul de identitate prin ferestruica ghişeului cu inscripţia: *„Poste-restante”*. Dar care nu i-a fost uimirea şi tulburarea văzând că funcţionarul îi vâră ceva în carnetul de identitate, când i-l înapoie!

„Saint-Rémy” — citi Heinrich sus, acolo unde se afla de obicei numele localităţii şi ora de expediere a telegramei. Şi desfăcu încet telegrama. O citi o dată, de două ori, de trei ori... Nu, nu era o greşeală. Nu i se păruse, era scris negru pe alb! *„După trei ore de la plecarea dumitale, un camion necunoscut a călcat pe şosea pe*

mademoiselle Monica, care a murit în aceeaşi seară, fără să-şi mai revină în simţiri. Urmează scrisoare cu amănunte. Am să depun o coroană în numele dumitale. Kubiss”.

Sfârşitul părţii a II-a

ÎN EDITURA TINERETULUI

au apărut:

G. ALTOV
Legendele căpitanilor stelari

FR. BĚHOUNEK
Acțiunea L

A. BELEAEV
Omul amfibie

A. GULEASKI
Contrainformații

I. MESTERHÁZI
La câțiva pași de granită

H. G. WELLS
Mașina timpului

EDITURA TINERETULUI

Vol. I și II lei 12,40

[1] Pământul cel Mare — denumirea teritoriului rusesc neocupat de germani îi timpul celui de-al Doilea Război Mondial.
[2] Căruță uşoară pentru transportarea mitralierelor.
[3] Sus mâinile!
[4] Întoarceţi-vă!
[5] Secta — vin vechi de mere. (n.a.)
[6] Iniţialele cuvintelor: Kirche (biserica), Küche (bucătărie), Kinder, (copii).

Table of Contents

Partea I
1. Un oaspete neaşteptat
2. Primele neplăceri, primele însărcinări
3. Întâmplarea de la Podgornoe
4. Capcana lui Kubiss
5. Albumul maiorului Schulz
6. Pe gânduri, la fereastra vagonului
7. Monica e pe cale să se îmblânzească
8. Gestapoul se interesează de Heinrich
9. Maiorul Müller încearcă să se împrietenească cu Goldring
10. Pescari şi peştişori
11. La hotarele morţii
12. Monica pleacă la Bonneville
Partea a II-a
13. Taina Văii blestemate
14. Zile grele pentru generalul Ewers
15. Duşmanul şi prietenul calcă pe aceeaşi urmă
16. O întâlnire la lacul de munte
17. Müller câştigă premiul
18. Heinrich aduce la îndeplinire sentinţa
19. O logodnă care seamănă a înmormântare
20. Prietenii se revăd din nou
21. Călătoria la Valul atlantic
22. Ecourile unor evenimente mari